

လူသောအဝကို
ထုဆစ်သူများ

အောင်မောင်:

TODAY စာအုပ်တိုက်

ပထမအကြိမ်
၁၉၉၆၊ ဇူလိုင်လ

အုပ်စု (၁၀၀၀)
တန်ဖိုး (၁၇၅) ကျပ်

မူကုံးစာအုပ်စာ
စာစောင်

ထုတ်ဝေသူ

ဦးသောင်း(ရွှေပင့်ကူစာပေ)

၅၂၅/ (ခ)ရပ်ကွက်၊ ခရိုင်မြို့နယ်၊ မြောက်ပိုင်း

ပုံနှိပ်သူ

TODAY PRINTING CO., LTD.

စာအုပ်ချုပ်

၆၅၄၃

စာမူပိုင်ပြုချက် ၃၃၅/၉၆ (၅)

မူကုံးပိုင်ပြုချက် ၂၄၃/၉၆ (၅)

ဖြန့်ချိရေး

■ ၂၁၉၊ ဗိုလ်တထောင်ဘုရားလမ်း၊ ရန်ကင်းမြို့။

ဖုံး ၂၉၃၈၅၂၊ ၂၉၅၈၆၆။ Po Box: ၁၂၇၇၊ Fax: ၀၁-၂၉၄၀၉၂

■ ၂၉၊ ၇၈လမ်း၊ ၃၄ x ၃၅ကြား၊ မန္တလေး။

ဖုံး ၀၂- ၃၂၉၉၆။

အောင်မောင်

ပြုစုသော

လှသောဘဝကို ထုဆစ်သူများ

TODAY

စာအုပ်တိုက်

ဒို့တာဝန်အရေးသုံးပါး

ပြည်ထောင်စု မပြိုကွဲရေး   ဒို့အရေး
 တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှု   ဒို့အရေး
 မပြိုကွဲရေး
 အချုပ်အခြာအာဏာတည်တံ့ခိုင်မြဲရေး   ဒို့အရေး

ပြည်သူ့သဘောထား

- ပြည်ပအားကိုးပုဆိန်ရိုးအဆိုးမြင်ဝါဒီများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့်နိုင်ငံတော် တိုးတက်ရေးကိုနှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးသူများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- နိုင်ငံတော်၏ပြည်တွင်းရေးကိုဝင်ရောက်စွက်မက် နှောင့်ယှက်သောပြည်ပ နိုင်ငံများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- ပြည်တွင်းပြည်ပအဖျက်သမားများအားဘုံရန်သူ အဖြစ်သတ်မှတ်ချေမှုန်းကြ။

ထုတ်ဝေသူအမှာ

လူငယ်များ စူးစမ်းလိုစိတ်၊ စွန့်စားလိုစိတ် ပြင်းထန် အားကောင်းခြင်းကို ကျွန်တော်တို့ ကျေနပ်စွာ နားလည် လက်ခံ ထားပါသည်။ လူငယ်များ၏ ဖြောင့်စင်းပြင်းထန်သော ရွေ့ လျားမှုမှာ ကျွန်တော်တို့အနေဖြင့် တပ်မတော်စွမ်းအားကူညီဖွယ် တစ်စုံတစ်ရာ ရှိလိမ့်မည်လားဟု ဆင်ခြင်မိသည်။ လူငယ်များ မှာ သူတို့နင်းလျှောက်ဖြတ်သန်းနေဆဲ ခရီးတာသည် တာထွက် စပင် ရှိသည်ဟူသော အချက်တစ်ချက်ကို တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။ လူ့ဘဝခရီးလမ်းမှာ အတွေ့အကြုံ အတိမ်အနက်၊ ခံစားရမှု အကျအတက်၊ အောင်မြင်မှု အနိမ့် အမြင့်တို့ကို ဖြတ်သန်းခဲ့ပြီး လုံလောက်သော အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ ခရီးပေါက်ခဲ့သူ များ၏ အဖြစ်အပျက်၊ အတွေးအမြင်များသည် သူတို့အလားတူ လျှောက်လှမ်းရန် အားထုတ်လာသူများအတွက် ဝေမျှသူက ဝေမျှတတ်၊ ခံယူသူက ခံယူတတ်လျှင် မင်္ဂလာရှိလှကြောင်း ကျွန်တော်တို့ ယုံကြည်မိပါသည်။

မိမိတို့၏ ဘဝခရီးလမ်း တစ်လျှောက် စွန့်စားမှု၊ စွန့်လွှတ်မှု၊ တည်ငြိမ်ရင့်ကျက်မှုတို့ကို ခိုင်မာစွာ တည်ဆောက် ထားပြီးဖြစ်သော မြန်မာပညာရှင်၊ အနုပညာရှင်၊ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင် (၁၂) ဦးတို့က မိမိတို့ဘဝ၊ အတွေးအမြင်များအား ဖွင့်ဟပြောကြားသည်တို့ကို စာရေးဆရာ 'အောင်မောင်' ပြုစုထားသည့် 'လှသောဘဝကို ထုဆစ်သူများ' စာအုပ်ကို မြန်မာလူငယ်များအတွက် စီစဉ်ထုတ်ဝေလိုက်ပါသည်။

TODAY

စာအုပ်တိုက်

တူဒေးစာအုပ်တိုက်မှ ထုတ်ဝေသောစာအုပ်များ

- နေဝင်းမြင့် .....ပုစဉ်းရင်ကွဲ ဝတ္ထုတိုစု
- သိပ္ပံမင်းကြည် .....စတုတ္ထမျိုးဆက်စီမံခန့်ခွဲမှု
Dr. Brian L. Joiner (Fourth Generation Management)
- ဒေါက်တာမတင်ဝင်း .....လူငယ်များနှင့် စကားပြောခြင်း
- မေငြိမ်း .....အသံသစ်ပြတိုက်
- မောင်ပေါ်ထွန်း .....ဘဝခရီးသည်၏ အဖော်မွန်

၂၁၉၊ ဗိုလ်တထောင်ဘုရားလမ်း၊
ရန်ကုန်။ P.O.Box- ၁၂၇၇၊
ဖုန်း:- ၂၉၃၈၅၂၊ ၂၉၅၈၈၆။

၂၉၊ ၇၈ လမ်း၊
(၃၄လမ်း x ၃၅လမ်း)ကြား၊
မန္တလေးမြို့၊ ဖုန်း:- ၃၂၉၉၆။

မာတိကာ

ဦးကိုကိုကြီး ဆီခက်လုပ်ငန်း	၁
ဦးကျော်ဝင်း မြန်မာ့မေပလားဝါးဘဏ်	၂၅
ဦးကျော်သိန်း အရိုးတောင်းလက်ဖက်နှင့် အကြော်စုံ	၄၇
ဦးစင်အေး (မောင်စင်မင်-၁၄၅၅) တွဲဖက်ပါမောက္ခ၊ မြန်မာစာဌာန၊ ဒဂုံတက္ကသိုလ်	၆၉
ဦးစင်ရွှေ မြရိပ်ညိုဟိုတယ်အုပ်စု	၈၉
ဦးတင်အုန်း မင်းမင်းကျော် လက်ဖက်ရည်ဆိုင် (မန္တလေး)	၁၁၅
ဦးထွန်းဦး နဂါးစာပေ (မန္တလေး)	၁၂၉
ဦးမှိုက်တယ်မိုးမြင့် မြင့်အင် အဆိုစီရိတ် ကုမ္ပဏီလီမိတက်	၁၄၉
ဒေါ်ရီရီမြင့် ပါမောက္ခ၊ စီမံခန့်ခွဲမှုပညာဌာန၊ စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်	၁၇၃
ဦးလှကြည် ရွှေကမ္ဘာလုပ်ငန်းစု	၁၉၃
ဦးအောင်မင်း ကြံတိုင်းအောင်လွယ်အိတ်	၂၁၃
ဦးဝင်းနိုင် (အော်ပီကျယ်) ကာတွန်းပညာရှင်	၂၃၅

အမှာစာ

အမှန်ဆိုရလျှင် ကမ္ဘာပေါ် ဖြစ်သမျှ ပျက်သမျှ နက္ခတ္တဩဇာ သက်ရောက်ခြင်း ရှိ၊ မရှိ၊ ကျွန်တော်မသိပါ။ ကံကြမ္မာတန်ခိုးစိုးမိုးခြင်း ရှိ၊ မရှိ ကျွန်တော်မသိပါ။ သို့သော် လူတစ်ဦး၏ ဘဝအောင်မြင်မှုသည် ရည်မှန်းချက် ပေါက်မြောက်အောင် ထိုသူပြုလုပ်သော အားထုတ်မှု၏ ပမာဏနှင့် တိုက်ရိုက်သော်လည်းကောင်း၊ သွယ်ဝိုက်၍သော်လည်းကောင်း ဆက်နွယ်နေသည်ဟူသော အချက်မှာမူ ယုံမှားဖွယ်ရာ မရှိချေ။ တနည်းအားဖြင့် သူ အားထုတ်သမျှ သူခံရ၊ စံရမည်သာဖြစ်၏။ အားထုတ်သမျှ ဟု ဆိုရာ၌လည်း အားထုတ်သမျှတွင် ဉာဏ်ပညာက အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေသည်မှာ ထင်ရှားသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ဉာဏ်ပညာ၏ အထောက်အကူဖြင့်သာ မှန်မှန်ကန်ကန် ဆုံးဖြတ်နိုင်သော ကြောင့်ပင်။

လူ့ဘဝတွင် ကျောင်းများ၊ တက္ကသိုလ်များတွင် ပညာဆည်းပူးခဲ့ခြင်းမရှိဘဲ ကြီးပွားအောင်မြင်ကြသူများလည်း ရှိသည်။ ကျောင်းပညာ၊ တက္ကသိုလ်ပညာသည်သာ “ပညာ” မည်သည် မဟုတ်သည်ကလည်း အမှန်ပင်။ အလျဉ်းသင့်သဖြင့် မှတ်သားအပ်သည့် အချက်မှာ ကျောင်း၊ တက္ကသိုလ်ပညာ ဆည်းပူးသူတိုင်း အသိဉာဏ်ရှိကြမည် မှန်သော်လည်း အသိဉာဏ်ရှိသူတိုင်း ကျောင်း၊ တက္ကသိုလ်ပညာ ဆည်းပူးခဲ့ကြသူများ မဟုတ်ပေ။

ဘဝအောင်မြင်မှု ရရှိကြသူများအကြောင်း ရေးသားသည့် အတ္ထုပ္ပတ္တိ စာအုပ်များကို ဖတ်ကာ အားကျစေဆော်မှု ရရှိကြသူတွေ အမြောက်အမြား ရှိကြသည်။ သို့သော် အောင်မြင်မှုပန်းတိုင် လှမ်းကိုင်နိုင်သူတို့၏ အနောက်ဖက်ပြေးလမ်းတစ်လျှောက်တွင် ပန်းတိုင်မရောက်ဘဲ ခွေယိုင်လဲကျ ကျန်ရစ်သူများ အနမတဂ္ဂ ရှိနေသည်ကိုလည်း မမေ့အပ်ပေ။ ဤသို့ဆိုလိုက်ခြင်းမှာ ဘဝခရီးကြမ်း စတင်လှမ်းသူများ အား စိတ်ပျက်အားငယ်စေလို၍ မဟုတ်ပါ။ ခလုတ်ကန်သင်းပါသော ဘဝလမ်းကြော ခယောင်းတောမှာ ခလုတ်ကန်သင်းတွေကို တစ်ကွေ့

သို့မဟုတ် တစ်ကွေ့တွင် ကွင်းရှောင်ကျော်လွှားသွားကြရမိ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားစေလိုသည့် သဘောပင်။

လောကတွင် အချို့လူတွေမှာ ကံမ၊ ၍ အောင်မြင်ကြသည်။ အချို့က “မရွယ်ဘဲ စော်ကဲမင်းဖြစ်ခြင်း” ပင်။ လူများစုအတွက်မှာတော့ သူတို့ ယခုလုပ်နေသမျှအကြောင်းသည် သူတို့ နောင်ဖြစ်လာမည့် အကျိုးကို ပြဋ္ဌန်းပေးလိုမိမည်။ “လိုလျှင်ကြိုဆ နည်းလမ်းရ” ဆိုသည်နှင့်အညီ ဆန္ဒမှန်ကန်လျှင် ကံဖေးကူသည်ဖြစ်စေ၊ မကူသည်ဖြစ်စေ “မြောင်းထဲမှာ ချည်း” ရောက်နေမည်မဟုတ်ပါ။ အောင်မြင်သူများ၏ ဘဝဖြစ်စဉ်ကို လေ့လာကြည့်လျှင် အများအားဖြင့် အဓိက ပိုင်းခြေ ၂ ရပ်ကို မလွဲမှချ တွေ့ရမည်ဖြစ်သည်။ ယင်းပိုင်းခြေ ၂ ရပ်မှာ အသိဉာဏ်နှင့် ဇွဲနပဲတို့ ပင်ဖြစ်သည်။ အောင်မြင်ချင်သည့် လိုအင်ဆန္ဒ စေ့ဆော်မှုက မပြင်းပြလျှင်၊ တာရှည်မခံလျှင် ပန်းတိုင်ရောက်သည်အထိ စိုက်လိုက်မတ်တပ် တစ်သမတ်တည်း တွန်းအားပေးနိုင်တော့မည် မဟုတ်ချေ။ တဖန် အောင်သရဖူဆောင်းရကာ စီးပွားဖြစ်လာသည့်အခါတွင်လည်း ဖြစ်လာသည့် အကျိုးစီးပွားကို တိုးပွားအောင်လုပ်ဖို့ မဆိုထားနှင့် မဆုံးစွဲ မပျက်ယွင်းစေရအောင် ထိန်းသိမ်းနိုင်ဖို့ရာ အမြော်အမြင် လိမ္မာ ကျွမ်းကျင်မှုရှိရန် အတန်လိုအပ်၏။ “လူမိုက်နှင့်ငွေ တူမနေ” ဆိုရိုးစကားက ရှိ၏။ ဆင်းရဲသားမင်းဖြစ် ပုံပြင်ဝတ္ထု ဖတ်ရှုရတော့လည်း အားကျဖွယ် အားတက်ဖွယ်ပင်။ သို့သော် သူဌေးသူကြွယ်ဘဝမှ ကုန်းကောက်စရာ မရှိအောင် ဆင်းရဲသွားကြသူများ၏ ဖြစ်ရပ်မှန်များလည်း ဒုနှင့်ဒေး ရှိနေသည်။ ဤသို့ ချမ်းသာရာမှ ဆင်းရဲသွားခြင်းမှာ များသော အားဖြင့် ရလာသည့် ဥစ္စာစီးပွားကို မပျက်စီး မဆုံးရှုံးဘဲ ဆက်လက် တိုးပွားအောင် လုပ်နိုင်သည့် ဉာဏ်ပညာနှင့် လုံ့လ၊ ဝီရိယ၊ ဇွဲ မရှိခြင်းကြောင့်ပင်။ သို့ဖြစ်ရကား အောင်မြင်ခြင်းပန်းတိုင် လှမ်းကိုင်မိသည်နှင့် အောင်မြင်ပြီဆိုပြီး ခါးတောင်းကျိုက် ဖြုတ်၍မရချေ။ “အောင်မြင်ခြင်းသည် ဆက်လက်အောင်မြင်စေသည့် တွန်းအားဖြစ်သည်။” ဆိုသော စကား၏ နောက်ကွယ်တွင် လိမ္မာပါးနပ်စွာ ဆောင်ရွက်တတ်ခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်တတ်ခြင်းနှင့် ဇွဲနပဲတို့ ရှိနေကြသည်။

ကိုယ်လုပ်သည့် အလုပ်၏ အထာနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို သိရှိနားလည်လျှင် လုပ်ရတာ ပို၍လွယ်ကူ၏။ သို့မဟုတ်ပါက အလုပ် ထဲတွင် အထာမကျ ဖြစ်နေပြီး တစ်ခါတစ်ရံ စိတ်ပင်ညစ်ရလိမ့်မည်။ ဤအခြေအနေမျိုးရောက်နေသူသည် အလုပ်ကို လက်မြောက်အရုံးပေးရ မှာ သေချာသည်။ ထို့ကြောင့် မိမိ၏ အလုပ်နှင့် ပတ်သက်သည့် အကြောင်းအရာ ဘာသာရပ်မှန်သမျှကို အပင်ပန်းခံကာ ပြင်းပြင်းပြပြ အကြွင်းမဲ့ လေ့လာရမည်ဖြစ်သည်။ သို့မှသာ မိမိအလုပ်နှင့် ပတ်သက်၍ အိတ်သွန်ဖာမှောက် နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် သိရှိနားလည်မည်။ မိမိ၏ လုပ်ငန်းနယ်ပယ်တွင် ကျွမ်းကျင်မှု၌ ဆရာတစ်ဆူဖြစ်လိုစိတ် ခိုင်မာ ပြင်းပြသူအဖို့ နောက်အလုပ်သစ်တစ်ခုသို့ ပြောင်းရွှေ့လုပ်ကိုင်သည့်တိုင် ထိုအလုပ်သစ်တွင်လည်း အောင်မြင်မည်သာ ဖြစ်သည်။

အောင်မြင်ကြသူ၊ ကြီးပွားကြသူများ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိများအားလုံးတွင် တွေ့မြင်ရမည့်အကြောင်းရင်း ဘုံကိန်းတို့မှာ အသိပညာရှိမှု၊ ပြင်းပြ သော စေ့ဆော်မှု၊ စူးစိုက်မှုနှင့် အပတ်တကုတ် ဝါယမစိုက်ထုတ်မှုတို့ ဖြစ်ကြသည်။ ဤဝိသေသထူးများ ရှိသူအဖို့ အခွင့်အလမ်းကောင်း ပေါ်လာလျှင် ပေါ်လာသည်နှင့် အစောအလျင် သိမြင်ပြီး သူ့ကောင်းကျိုး အတွက် ပေါ်လာသော အခွင့်အလမ်းကို မလွဲမသွေ ချက်ချင်းပင် ဆုပ်ကိုင် အသုံးချမည်ဖြစ်သည်။ ဤသည်မှာ စလုံးရေးစပ် ရှိသေးသည်။ ထိုနောက် တစ်ဟုတ်ထိုး တိုးတက်သွားနိုင်စေရန် တွန်းအားပေးလိမ့် မည်။

အောင်မြင်မှုပေးနိုင်သော ယင်းအရည်အသွေးများ ပြည့်စုံသည့် သို့မဟုတ် ပြည့်စုံအောင် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်နိုင်သည့် လူကြီးလူငယ် မရွေး ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် ယခုအခါ ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်ကို အကောင်အထည်ဖော်နေသော မြန်မာနိုင်ငံတွင် အခွင့်အလမ်းကောင်းများ အမြောက်အမြား ပေါ်ထွက်နေပြီဖြစ်ရာ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များအနေဖြင့် မိမိတို့ ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများ တိုးတက်အောင်မြင်ရာ အောင်မြင်ကြောင်းကြိုး ပမ်းအားထုတ်ကြခြင်းသည် ကိုယ်ကျိုးသာမက နိုင်ငံအကျိုးကိုပါ သယ်ပိုး ထမ်းရွက်ကြခြင်းပင်။ အကြောင်းမူ တိုင်းသူပြည်သား တစ်ဦးချင်း၏

အောင်မြင်မှု အပေါင်းအစုသည် တိုင်းပြည်၏ အောင်မြင်မှုပင် ဖြစ်သည်။ တိုင်းသူပြည်သား တစ်ဦးချင်း၏ ဝင်ငွေအပေါင်းအစုသည် တိုင်းပြည်၏ ဝင်ငွေ၊ တိုင်းသူပြည်သားတစ်ဦးချင်း၏ ဓနအပေါင်းအစုသည် တိုင်းပြည်၏ ဓနပင်ဖြစ်ပေသည်။

ဤတွင် စီးပွားရှာသူများအဖို့ မမေ့အပ်သည့် အချက်မှာ နိုင်ငံ၏ တည်ဆဲ ဥပဒေဘောင်အတွင်း စီးပွားရှာခြင်းသည် ပြဿနာ အခက်အခဲ နည်းပါးကာ ပိုမိုအကျိုးရှိသည်။ နောက်ဆုံး သတ္တုချကြည့်လျှင် နိုင်ငံ၏ တည်ဆဲဥပဒေများသည် စီးပွားရှာသူတို့အပါအဝင် ပြည်သူပြည်သားများ အားလုံး၏ အကျိုးငှာ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ဥပဒေများသာဖြစ်၏။ မျက်ကွယ်ပြု၍ မရသည့် နောက်တစ်ချက်မှာ မိမိအနီးဝန်းကျင်တစ်ဝိုက် တွင် စီးပွားဖြစ်ထွန်းနေမှသာ မိမိစီးပွားလည်း တာရှည်ခံသည်။ ပိုမို တိုးတက်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် မိမိအိမ်နီးချင်းတွေ ဆင်းရဲအောင် မလုပ်ရ၊ ချမ်းသာအောင် လုပ်ရမည်ဟူသော မူဝါဒကို လက်ကိုင်ထားလျှင် မိမိ အတွက် အကျိုးများမည်ဖြစ်သည်။ တိုင်းပြည်တစ်ပြည်၏ ဓနသည် ဧရာမ မုန့်ဆီကြော်ကြီးနှင့် အလားတူကာ အရွယ်အစား ကန့်သတ်ချက် လည်း မရှိပါ။ တိုင်းသူပြည်သားတိုင်း တစ်ဖဲစီရကြသည်ချည်းပင်။ တစ်ဦးတစ်ယောက်က ရရှိသည့်အဖွဲ့က ကြီးနေသဖြင့် သင်ရရှိသည့် အဖွဲ့က သေးငယ်သွားရမည့်သဘောမျိုး မရှိချေ။ တစ်ဦးတစ်ယောက်က သူတစ်ဖွဲ့ကို ကြီးအောင်လုပ်နိုင်လျှင် ကျန်လူများ၏ အဖွဲ့များကိုလည်း ကြီးလာစေမည်ဖြစ်သည်။

မိမိစီးပွားဖြစ်သည်နှင့် မိမိလိုအင်ဆန္ဒအားလုံး ဖြည့်ဆည်းနိုင်လိမ့် မည်ဟု ထင်မှတ်လျှင်တော့ မှားယွင်းလိမ့်မည်။ လူသည် "ရော်ဘင်ဆင် ရွေးဆိုး" ကဲ့သို့ တစ်ဦးတည်း မနေနိုင်။ အစုအဖွဲ့၊ အသိုက်အဝန်းနှင့် လူအဖွဲ့အစည်းတွင် နေထိုင်ရသည်။ သို့ဖြစ်၍ လူသည် မိမိတစ်ကိုယ် ချင်း လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းရင်း မိမိပါဝင်သော လူအဖွဲ့အစည်း ၏ လိုအပ်ချက်များကိုလည်း ဖြည့်ဆည်းပေးရ၏။ မိမိပါဝင်သော လူအဖွဲ့အစည်းတွင် ထိရောက်သော အုပ်ချုပ်ရေး၊ တရားစီရင်ရေး၊ ထိုခြံရေး အစီအစဉ်များမရှိလျှင် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊ ဆက်သွယ်ရေး

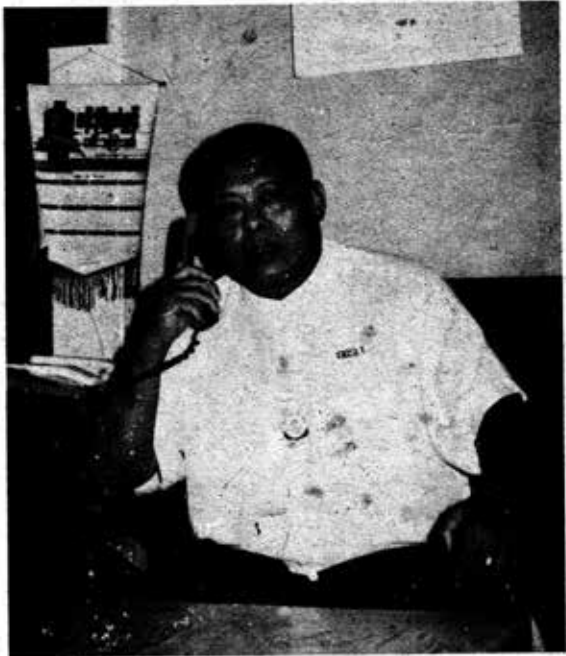
ဆိုင်ရာ ကွန်မြာ ထိရောက်စွာ ဖြန့်ကျက်ထားခြင်းမရှိလျှင် စိတ်ချရသော ပညာရေး၊ ဆေးဝါးကုသရေးဆိုင်ရာ အစုအဖွဲ့များမရှိလျှင် စိတ်ချမ်းသာပျော်ရွှင်မှုကို ငွေပေး၍ ဝယ်စေဦးတော့ မည်သူမျှ ရရှိနိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်ပေ။ တိုင်းပြည်၏ လူမှုရေး၊ လုံခြုံရေး စသည် ကိစ္စအဝဝအတွက် နိုင်ငံတော်က ခန့်အပ်ဖွဲ့စည်းထားသော ဌာန အဖွဲ့အစည်းများကို အားပေးထောက်ပံ့မှုမည်သာဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတော်နှင့် ပြည်သူ၏ အပြန်အလှန်ဆက်ဆံရေးပင်။

စာဖတ်သူသည် ဤစာအုပ်တွင် ရေးသားတင်ဆက်သည့် ဘဝဖြစ်ရပ် အတ္ထုပ္ပတ္တိရှင် ပုဂ္ဂိုလ်များအဆင့်သို့ တက်လှမ်းလိုပါမူ အမှာစာရေးသူအနေဖြင့် တိုက်တွန်းလိုသည်မှာ မြင့်မြင့်ကြံပါ။ ပေါ်လာမည့် အခွင့်အလမ်းများကို မျက်စိဒေါက်ထောက်ကြည့်နေပါ။ တက္ကသိုလ် ကျောင်းဆည်းပူးပညာဖြစ်စေ၊ အခြားနည်း ဆည်းပူးပညာဖြစ်စေ ပညာကို ရအောင် လေ့လာစုဆောင်းပါ။ ကိုယ်လုပ်ကိုင်နေသည့် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ဘာသာရပ်ကို နက်နက်နဲနဲ လိုက်စားပါ။ အလုပ်ကို အပတ်တကုတ် အားထုတ် ကြိုးပမ်းပါ။ ငဲ့ညှာထောက်ထားစိတ် မွေးမြူပါ။ သို့ဆိုလျှင် “ကံ”လေး အနည်းငယ် “လိုက်”ရုံမျှနှင့် မဆုတ်မနစ်ကြိုးပမ်းမှုကြောင့် ပန်းတိုင်ရောက်မှာ အမှန်ပင်။

စာဖတ်သူလည်း ကံကောင်းထောက်မပါစေ။ ဆူးပုံနင်းရန် ကြံရွယ်မည်ဟုတော့ မမျှော်လင့်ပါ။ “ကံမရှိ ဉာဏ်ရှိတိုင်းမဲ့” ဆိုရိုးရှိသည် မဟုတ်ပါကလား။

ဦးဆက်မောင်

**ဦးကိုကိုကြီး
ဆီစက်လုပ်ငန်း**

Our main business is not to see what lies dimly at a distance, but to do what lies clearly at hand.

- Thomas Carlyle

ဦးကိုကိုကြီး

၏

လက်ရှိတာဝန်ထမ်းဆောင်မှုများ

- ဒေါ်သိန်းရင်နှင့်သား ပွဲရုံလုပ်ငန်း
- အောင်စတီလ ဆီစက်လုပ်ငန်း

တွဲဘက်အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူး - ကုန်သည်ပွဲစား စက်ပိုင်များ၏ ကထိန်တော်အသင်း (မန္တလေး)

ဥက္ကဋ္ဌ - မြန်မာနိုင်ငံ ဆီကုန်သည်နှင့် ဆီလုပ်ငန်းရှင်များ အသင်းခွဲ၊ မန္တလေးတိုင်း

ကော်မတီဝင် - ပထမပုဂ္ဂလိကဘဏ်

မန္တလေးကို ကျွန်တော်ရောက်တော့ ကျွန်တော်စာအုပ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး လူကြီးသူမတိုင်းက၊ လူငယ်လူရွယ်တိုင်း ဦးကိုကိုကြီးနဲ့ တွေ့စေချင်တယ်လို့ အကြံပေးကြတာကို ပထမဆုံး ကျွန်တော် သတိထားမိပါတယ်။

ကျွန်တော်သွားတွေ့တော့ သူ့ခြံကျယ်ကြီးထဲက ရှင်းသန့်နေတဲ့ သူ့အိမ်ထဲမှာ တယ်လီဖုန်းတွေနဲ့ အလုပ်များနေချိန်ပါ။

သူ့ကို ကျွန်တော် အကဲခတ်မိသလောက်တော့ ပထမဆုံး ခံစားရတာက သူ့ရဲ့ ရိုးသားနိမ့်ချခြင်းကိုပါပဲ။ ကျားပါးစပ်အင်္ကျီပါးပါး ခပ်ဗွဗွချောင်ချောင်ကို ဝတ်ထားပြီး စကားကို ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေးနဲ့ ညင်ညင်သာသာ ပြောတတ်တာကိုလည်း သတိထားမိတယ်ခင်ဗျ။

မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးက စားသုံးဆီနဲ့ပတ်သက်ပြီး လူငယ်သလောက် အတွေ့အကြုံကြီးမားသူဖြစ်လို့ သူ့အကြံဉာဏ်၊ သူ့စိတ်ကူးစိတ်သန်း၊ သူ့ပြောစကားတွေကို အနယ်နယ်အရပ်ရပ်က စံထားရောင်းဝယ်ကြတာဟာ သူ့ရဲ့ခိုင်ကျည်မြင့်မြတ်တဲ့ စိတ်ဓာတ်ကို ယုံကြည်ကြလို့ပါ။

သူဟာ ငယ်စဉ်ကကျေးလက်မှာနေခဲ့ရတယ်။ မိဘက တတ်နိုင်ပေမယ့် ဘုန်းကြီးကျောင်းမှာ အများနည်းတူ ခြိုးခြိုးခြံခြံစားရင်းက ဘာသာရေးအဆုံးအမနဲ့ ကြီးပြင်းခဲ့ရသူလည်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဘူမိဗေဒနဲ့ ဘွဲ့ရခဲ့ပြီးတော့ အားကစားကို စိုက်လိုက်မတ်တတ်ကစားခဲ့သူလည်း ဖြစ်ပါတယ်။

'ရပ်ကွက်တိုင်းမှာ အားကစားရုံသာ မရှိတယ်၊ အရက်ဆိုင်တွေကတော့ လမ်းတိုင်းမှာ ရှိနေတယ်။ လူငယ်တွေ အားကစားလုပ်ရင် အားကစားကလည်း ကောင်းမြတ်တဲ့ စိတ်ဓာတ်တွေ ရယူနိုင်တယ်။ ဦးပွားရေးမှာ အားကစားကရတဲ့ အတွေ့အကြုံကတစ်ဆင့် ချိန်ဆတတ်ဖို့ အလေ့အကျင့်တွေ ရနိုင်တယ်' လို့ သူက ပြောပါတယ်။

အောင်မောင်း

သူနဲ့ စကားတွေ အများကြီးပြောဖြစ်တဲ့အထဲက လူငယ်တွေကို သူ့ဘဝနဲ့ ယှဉ်ပြီး ပြောခဲ့တာတွေကို ကျွန်တော် ရွေးထုတ်ထားပါတယ်။

မိဘနှစ်ပါးကတော့ ဦးအုန်းဖေ၊ ဒေါ်သိန်းရင်ဖြစ်ပါတယ်။ ဇာတိက မတ္တရာနယ်၊ သုံးဆယ်ပေးကျေးရွာ၊ မန္တလေးတိုင်းထဲက မင်းကွန်းပုထိုးတော်ကြီးနဲ့ မျက်စောင်းထိုးလောဏ်မှာရှိပြီး ဧရာဝတီမြစ်ရဲ့ အရှေ့ဘက်ကမ်း ရွာတစ်ရွာဆိုပါတော့။

မိဘနှစ်ပါးက တောင်သူများ လုပ်ပါတယ်။ နောက် ကျေးရွာသူကြီးပေါ့လေ။ ရဲဘော်ဖြူခေတ်ဆိုတော့ သူပုန်ဆိုတာလည်း ရှိတယ်။ ဓားပြလည်းပေါတယ်။ ကျွန်တော့်မိဘများ မန္တလေးပြန်တက်လာကြပြီး တောင်သူဘဝနဲ့ သည်မှာ အရောင်းအဝယ်လာလုပ်ရင်းနဲ့ ပွဲရုံလုပ်ငန်းလုပ်ကြတယ်။ ညီအစ်ကိုမောင်နှမ ခြောက်ယောက်ရှိတဲ့အထဲက ကျွန်တော်က အကြီးဆုံးပါ။ မန္တလေးရောက်မှ နှစ်ယောက်ထပ်မွေးတယ်။ သည်တော့ ရှစ်ယောက်ပေါ့။ ရှစ်ယောက်မှာ ကျွန်တော်က အကြီးဆုံးဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ မန္တလေးကို တက်လာတော့ နှစ်တန်းသုံးတန်းလောက်ပဲ ရှိသေးတယ်။ မိဘတွေက မန္တလေးပြောင်းလာတော့ ကျွန်တော်တို့လည်း လိုက်နေခဲ့ရတယ်။ ကျွန်တော့် မွေးသက္ကရာဇ်က ၁၃၀၉ ခု နတ်တော်လပါ။ မူလတန်းပညာကို ကျွန်တော်တို့ ရွာလယ်ကျောင်းခေါ်တဲ့ သုံးဆယ်ပေး ဆရာတော်ကျောင်း၊ ပရိဝုဏ်အတွင်းက မူလတန်းကျောင်းမှာ သင်ခဲ့ရတယ်။ အခုတော့ တွဲဖက်အထက်တန်းကျောင်းဖြစ်နေပါပြီ။ မနက်ခင်းမှာဆိုရင် ဆရာတော် သံဃာတော်များဟာ ဘာသာရေးတွေ သင်ပေးတယ်။ ကျန်တဲ့နေ့ပိုင်းမှာ သင်ရိုးသင်စဉ်စာအုပ်တွေကို သင်ရတယ်။ အဲသည်မှာတင် ငယ်ငယ်ကတည်းက ဘာသာရေးစိတ်ဓာတ်က ဝင်နေပြီ ပြောပါတော့။ ဆရာသမား မိဘကို ရိုသေတဲ့စိတ်၊ ငယ်ငယ်ကတည်းက ကိန်းအောင်းလာခဲ့တယ် ဆိုရမှာပေါ့လေ။ အဖေအနေအထားကတော့ သူက တောင်သူဘဝကနေ ရိုးရိုးသားသားနဲ့ ကြိုးစားလုပ်လာခဲ့တယ်။ အဖေက အိမ်ထောင်မကျမီကတည်းက သင်္ကန်းတော်ကို ဝတ်ရုံပြီးတော့ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုးမှာ ဘာသာရေးစာပေတွေနဲ့

ဗေဒင်စာပေတွေကို လေ့လာခဲ့သူပါ။ နောက် အိမ်ထောင်ကျတော့ တောင်သူလည်းလုပ်တယ်။ တောင်သူလုပ်ငန်း ကုန်ပြီးတဲ့အချိန်ပေါ့လေ။ ဝါဆို ဝါခေါင် ရေဝင်တဲ့အချိန်ဆိုရင် အားတဲ့အခါ လှေတစ်စင်းနဲ့ ဗေဒင်လိုက်ဟောတယ်။ မွေးတဲ့လူတွေကို ဇာတာဖွဲ့တယ်ဆိုတော့ တော်တော်လေး နံမည်ရတယ်။ ဝါသနာအရ ဒါလည်း လုပ်ခဲ့ဘူးတယ်။

အဖေအကြောင်းဆက်ပြောရရင် သူက အလုပ်ကြိုးစားတယ်။ အရက်သေစာလည်း လုံးဝမသောက်ဘူး။ ဒါပေမယ့် သူ ဆုံးတဲ့အချိန်မှာ အသည်းကင်ဆာနဲ့ ဆုံးသွားတယ်။ သူ ဘာကြောင့် အဲသည်လိုဖြစ်ရတာလဲဆိုတာ ကျွန်တော် စဉ်းစားကြည့်တယ်။ သူ အလုပ်ပင်ပင်ပန်းပန်းလုပ်တာရယ်၊ နောက် တောကလာတဲ့ ကုန်တွေကြားထဲမှာ ဖုန်တွေ၊ အမှုန်တွေကြားထဲမှာ ပင်ပင်ပန်းပန်း လုပ်ရတာရယ်ကြောင့် ဖြစ်လိမ့်မယ်။ သူ့စာအုပ်တွေကို ပြန်ကြည့်တဲ့အခါကျတော့ သူ ငွေငါးပြားဆယ်ပြားလောက် သုံးတာကအစ မှတ်ထားတာ တွေ့ရတယ်။ အသေးသုံးတွေက စလိုပေါ့။ ကျွန်တော်ကြီးလာတော့ အဖေဟာ တော်တော်ကို စည်းစနစ်ကျတယ်ဆိုပြီး ကျွန်တော်တို့စိတ်ထဲမှာ အထူးကျေနပ်မိတယ်။ နောက် ဆပ်ပြာခဲဝယ်တယ်၊ သူ ရေခဲချောင်းဝယ်စုတ်တယ်။ ကြိတ်ဝယ်စားတာက အစ အသေးစိတ် စာရင်းဇယားနဲ့ သူလုပ်တယ်။ ကြိုးလည်းကြိုးစားတယ်။ တအားလည်း အပင်ပန်းခံတယ်။ သည်အရောင်းအဝယ်ပွဲရုံလုပ်ငန်းကို လမ်းများစွာ ထွင်ပြီးတော့ လမ်းဖောက်ပြီးတော့ သည်လမ်းပေါ်ကို ရောက်အောင် အဖေရဲ့ လုပ်ဆောင်မှုပေါ့လေ။

ကျွန်တော့်အမေကတော့ ပထမဦးဆုံး အဖေ မန္တလေးကို တက်လာတဲ့အချိန်မှာ ရွာမှာ ဧကနှစ်ဆယ်ကျော်လောက်ရှိတဲ့ တောင်ယာကို သူ့ကိုယ်တိုင်ထွန်၊ သူ့ကိုယ်စား ဒိုင်ခံလုပ်ပြီးတော့ နေရစ်ခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်ထို့ မောင်နှမတွေက မြို့တက်မလာသေးဘူး။ စီးပွားရှာနေချိန်မှာ အမေက ရွာမှာနေပြီး တောင်သူခွင်ကို သူတစ်ယောက်ထံ ဦးစီးလုပ်ကိုင်နေတာ။ အဖေ အဲသည်လို လုပ်ကိုင်ခဲ့ပြီးလို့ နောက်ဆုံးသည်မှာ အခြေနည်းနည်းကျလာပြီး နှစ်နှစ်လောက်တော့ မိသားစုအားလုံး မန္တလေးကို တက်လာခဲ့ကြတယ်။ ဟိုမှာရှိတဲ့ မြေတွေဘာတွေကတော့

အခုအချိန်ထိပဲ အမေ့ရဲ့ အဖေ့ရဲ့ ညီအစ်ကို မောင်နှမတွေကို လုပ်ကိုင်ခိုင်းထားတယ်။ အမေ့ကို 'သည်မြေတွေကို ရောင်းရင် ရောင်းပစ်လိုက်ပါလား' ဆိုတော့ 'ငါက တောင်သူဘဝက တက်လာတာ သည်နေ့အထိ ငါစိတ်မကုန်ဘူး။ ငါ မရောင်းရက်ဘူး။ ငါကိုယ်တိုင်လုပ်မှာပဲ' ဆိုပြီး သူတစ်ပါးကို သူကိုယ်တိုင် မျိုးပေးပြီးတော့ ဖြစ်အောင်လုပ်ခိုင်းထားခဲ့တာပါ။

ကျွန်တော် မိဘလုပ်ငန်းခွင်မှာ ဘယ်လောက်အထိ ပါခဲ့သလဲ ဆိုရင်တော့ ကျွန်တော် မန္တလေးကိုသုံးတန်း၊ လေးတန်းလောက်က စတက်လာခဲ့တယ်။ ဟိုမှာတော့ ကျွန်တို့ဘာသာရပ်တွေက သူများထက် မနိမ့်ပါဘူး။ မန္တလေးတက်လာတော့ သည်က ဘာသာရပ်တွေကို ယှဉ်လို့ရတယ်။ ဒါပေမယ့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာရပ်ကတော့ ကျွန်တော်တို့ လေးတန်းကျမှ သင်ရတာဆိုတော့ သည်မှာ သူများတွေကို မိအောင် ကြိုးစားယူရပါတယ်။ ကြိုးစားယူရတော့ ကျွန်တော် ဆယ်တန်းကို ဆယ်ခြောက်နှစ်နဲ့ ရောက်တဲ့အချိန်မှာ အဖေက (၄၄) နှစ်၊ အဲသည်မှာ ကျွန်တော်အဖေ ဆုံးပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ မောင်နှမရှစ်ယောက်နဲ့ ကျွန်တော်တို့အမေနဲ့ ကျွန်ရစ်ခွဲချိန်မှာ ကျွန်တော်က ဆယ်တန်း၊ အဲသည်နှစ်က ကျွန်တော် ဆယ်တန်းကျတယ်။

သျှန်တက္ကသိုလ်ကနေပြီး ဆယ်တန်းအောင်တယ်။ ပြီးတော့ မန္တလေးတက္ကသိုလ်က ၆၇.၆၈ လောက်မှာ Geology နဲ့ ဘွဲ့ရတယ်။ သည်ကြားထဲမှာတော့ သားအကြီးဆုံးအနေအထားနဲ့ပေါ့လေ။ ရန်ကန်မှုတွေ အများကြီးရှိပါတယ်။ ဘာတွေလဲဆိုတော့ ကျွန်တော်အဖေ ဆုံးပေမယ့် ကျွန်တော်အမေက အကင်းအညှာပါတယ်။ ပွဲရုံလုပ်ငန်းအထာနဲ့ ဆက်ဆံမှုလုပ်ငန်းလည်း တော်တယ်။ အရောင်းအဝယ်လုပ်ငန်း ပညာနဲ့လည်း အဖေနဲ့ တွဲလုပ်လာတော့ အထိုက်အသင့်တော့ရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် အမေမှာ အားနည်းချက်က (၄) တန်းတောင် မတတ်ရှာဘူး။ ဒါနဲ့ သူက လုပ်လာတော့ ကျွန်တော်ဆယ်တန်းအောင်ပြီးတဲ့အချိန် ကျွန်တော်အမေကို ကျွန်တော်ပြောတယ် 'အမေ သားသမီးရှစ်ယောက်မှာကျွန်တော်အကြီးဆုံး ဖြစ်နေတယ်၊ ကျွန်တော် ကျောင်းထွက်ပါရစေ၊ ပြီးတော့

အမေ့လုပ်ငန်းတွေကို ကျွန်တော် ဝင်လုပ်မယ်' ဆိုတော့ 'မင်း လုံးဝ မလုပ်ရဘူး။ ငါတတ်နိုင်သရွေ့ ငါလုပ်မယ်၊ မင်း ပညာဆုံးခန်းရောက်အောင်သင်' လို့ ပြောတယ်။

အမေတစ်ယောက်တည်းက သည်လိုပဲ စာရင်းဇယားမနိုင် ဘာမနိုင်နဲ့ လုပ်နေတော့ စိတ်မချမ်းသာဘူး။ ဒါပေမယ့် အမေ့လက်အောက်မှာ အဖေ့လက်ထက်ကတည်းက လုပ်လာတဲ့လုပ်သားကြီးတွေက ကောင်းတယ်။ အဖေ့စည်းစနစ်ကိုတော့ မမိဘူး။ ဒါနဲ့ တချို့နေရာမှာလည်း အများအယွင်းတွေများတယ်။ များလာတော့ ကျွန်တော်တို့အဖေ့လုပ်လာတဲ့ လုပ်ငန်းနဲ့စာရင် နည်းနည်းလေးတောင်ပြန်ပြီးတော့ အရှိန်လျော့သွားတယ်။ အမေက လုပ်ငန်းကြီးကို မနိုင်ဝန်ထိန်းထားတယ်။ ထိန်းထားတဲ့ အချိန်မှာ အမေ သိပ်ပင်ပန်းနေတယ်ဆိုတာ ကျွန်တော် သိတယ်။ သိတော့ ကျွန်တော် စာမေးပွဲ အကျမခံဘူး။ အကျမခံချင်ဘူးဆိုတာက စာမေးပွဲအောင်မှ ကျွန်တော် အမေ့ကို ဝိုင်းကူညီနိုင်မှာကိုး။ အဲသည်မှာ တင် ကျွန်တော်က ကျောင်းပိတ်ရက်တွေမှာ မိဘလုပ်ငန်းကို စနေ၊ တနင်္ဂနွေ ပိတ်လည်းဝင်လုပ်တယ်။ တခြား အချိန်ပိတ်လည်း ဝင်လုပ်တယ်။ မနက်ခင်း ကျောင်းမသွားခင်လည်း ဝင်လုပ်ပေးတယ်။ အဲသည်မှာတင် သည်လုပ်ငန်းကို မသိမဖြစ်၊ မတတ်မဖြစ်၊ သူ့အလိုလိုကို 'ရှင်နရေးရှင်း' ဆိုတဲ့ သဘောက ပါလာနေတာနဲ့ တူပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ မိဘလုပ်ငန်းကို သားသမီးက ကူရင်းကူရင်းနဲ့ လုပ်စက ဝါသနာမပါသော်လည်း တဖြည့်ဖြည်းနဲ့ ဝါသနာပါလာရတယ်။ နောက်အတွေ့အထိများလာတော့ မိဘရဲ့ဗီဇဟာ သားသမီးကို ပြန်ပြီးတော့ ရှင်နရေးရှင်းသဘော ကူးစက်လာတယ်။ အဖေက သူ့မှာ အတွေးအခေါ်တော်တော်လေးမြင့်တယ်။ မြင့်တော့ ကျွန်တော် တော်တော်လေး ပြန်ပြီးတော့ မိဘတွေကို ကျေးဇူးတင်တယ်။ မိဘက သားသမီးကို ချစ်တော့ ချစ်တယ်၊ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့ကို ဘယ်လိုလုပ်ထားသလဲဆိုတော့ အိမ်က ပွဲရုံဆိုတော့ ကုန်သည်တို့ဘာတို့ လူဝင်လူထွက်က များတယ်။ အိမ်မှာ အိပ်ကြတယ်၊ အိမ်မှာစားကြတယ်။ ကျွေးမွေးစည့်ခံရတယ်ပေါ့လေ။ ကျွန်တော် ညမှာ စာကျက်ဖို့ဟာ အဖေရှိစဉ်ကတည်းက

စာကျက်ဖို့အချိန် သိပ်နည်းတယ်။ နည်းနေတော့ ကျွန်တော့်အဖေက အဲဒါကို သူတွက်တယ်။ အဲသည်တော့ အဖေက ကျွန်တော်တို့ဆရာ ဘုန်းကြီးဖြစ်တဲ့ မန္တလေးဒေးဝန်းထဲမှာရှိတဲ့ အကောက်ဝန်ထဲကို ပို့လိုက်တယ်။ အကောက်ဝန်ဆိုတာ အကောက်ဝန်မင်းကျောင်းတိုက်၊ အကောက်ဝန်မင်းက စတင်တည်ထောင်ခဲ့တဲ့ ကျောင်း။ အဖေက အဲသည်အချိန်မှာ အလတ်တန်းစား ပွဲစားကြီး ဖြစ်နေပြီ။

ကျွန်တော်တို့ရွာ ကျောင်းဆရာကြီးရဲ့တပည့်လည်းတော်တယ်။ နောက်စာတိက ကျွန်တော်တို့ ရွာနားက ကုန်းတန်းရွာစာတိ ဆရာတော်၊ ဆရာတော် ဦးဩဘာသတဲ့။ အဲသည်ကျောင်းမှာ ကျွန်တော့်ကို ပို့လိုက်တယ်။ အဲသည်ကျောင်းကလည်း ဘယ်လိုရှိသလဲဆိုတော့ တစ်နယ်လုံး မတ္တရာနယ်မှာ ကျွန်တော်တို့ရွာကအစ၊ ကျွန်တော်တို့ရွာ ပတ်ဝန်းကျင်က မန္တလေးကို ပညာသင်ချင်တဲ့ လူငယ်ဆိုရင် လက်ခံတယ်။ လက်ခံတယ်ဆိုတာက သူ့ရဲ့တပည့်သားမြေးတွေထဲကပေါ့လေ။ မြို့ကိုတက်ပြီး တောကနေ ကျောင်းတက်ဖို့ဆိုတာ ခက်တယ်။ သည်ခေတ်လို မဟုတ်ဘူး။ ခက်တော့ သူက နေရေးထိုင်ရေး စားသောက်ရေးကအစ ဆရာတော်က သူ့ကျောင်းမှာ လက်ခံတယ်။ လက်ခံတဲ့စနစ်ကို ဘယ်လို သတ်မှတ်ထားသလဲဆိုရင် တစ်နှစ်ကို ဆီပုံးတစ်ပုံး။ ဆီပုံးတစ်ပုံးမှ ၃၀၀ကျပ်နဲ့ ၅၀၀ကျပ်လောက်ပဲ ရှိမယ်ထင်ပါတယ်။ တစ်နှစ်ကို ဆီတစ်ပုံး၊ ဆန်တစ်အိတ်၊ ငွေ ၅၀ကျပ်။ ဒါပဲ လှူခိုင်းတယ်။ တစ်နှစ်ပတ်လုံးအတွင်း ဒါပဲ လက်ခံတယ်။ ချမ်းသာတဲ့သားသမီးလည်း ဒါထက်ကို မပိုရဘူး။ အစားအသောက်လည်း အိမ်က မပိုရဘူး။ 'မင်းဟာမင်း ချမ်းသာတာဟာ ချမ်းသာတာပဲ၊ ငါ့ကျောင်းမှာနေရင် ငါ့စည်းကမ်းအတိုင်းနေရမယ်။ သည်အတိုင်းစားရမယ်၊ သူများစားသလို စားနိုင်ရင်၊ သူများလို နေနိုင်ရင် သည်ကျောင်းမှာလာနေ'ဆိုတော့ ကျွန်တော်တို့အဖေက အိမ်မှာ စာကျက်လို့ မရမယ့်အတူတူ သည်ဘုရား၊ သည်ကျောင်းမှာနေရင်းနဲ့ ကျောင်းရဲ့ သွန်သင်ဆုံးမမှုကို ရမယ် စည်းကမ်းတကျလည်းဖြစ်မယ်။ အဲသည်မှာ တင် ကျွန်တော်တို့က အဲသည်ကျောင်းမှာ နေခဲ့ရတယ်။ အဖေက မန္တလေး ဒါးတန်းရပ်မှာ ပွဲရုံထွက်နေပြီ။ လူလတ်တန်းစား အနေအထား

လည်း ရှိနေပြီ။ ပွဲရုံမှာ ဧည့်သည်တွေကို နေ့စဉ်ချက်ပြုတ်ကျွေးနေတော့ ဟင်းကောင်းတွေဘာတွေနဲ့ အမြဲတမ်းကျွေးနေရတာရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့ကို ဟို ပို့လိုက်တဲ့အခါကျတော့ ဆရာတော်ရဲ့စည်းကမ်း အတိုင်းနေရတယ်။ နေရတဲ့အချိန်မှာ ငါးပိတစ်ပိဿာ သုံးကျပ်၊ ဆား တစ်ပိဿာ ပြားသုံးဆယ်နဲ့ဆိုတော့ သည်ဟာနဲ့လောက်အောင် ဆရာတော်က သုံးရမယ်ဆိုတာမျိုး။ ဆရာတော်က သတ်မှတ်ထားတယ်။ ကျောင်းသားကြီးတစ်ယောက်ကို ဆရာတော်က ငွေပေးပြီးတော့ ဒါနဲ့ လောက်အောင်သုံး၊ သည်ကလေးတွေ ဒါနဲ့လောက်အောင် ကျွေးဆိုတော့ ငါးပိတစ်ပိဿာ သုံးကျပ်ကို ရှိတဲ့လူတွေနဲ့ လောက်အောင်ဆိုပြီး ဆားကို ငန်ပြာရည်ဖျော်ပြီးတော့ အုပ်ရတယ်။ အိမ်က တတ်နိုင်ရင်လည်း မပို့ရဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ပို့ရင် သူ့ကျောင်းထဲကလူဟာ တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက် စိတ်ဝမ်းကွဲကြမယ် ဆိုတာကို ဆရာတော်က သိလို့ ခွင့်မပြုတာပါ။ စားနိုင်ရင်နေ၊ မစားနိုင်ရင်ပြန်ဘဲ။ တိတိကျကျပဲ။

ညမှာ စာကြည့်ချိန် ဆရာတော်က အတိအကျသတ်မှတ်ပေးတယ်။ မနက်တစ်ခါ စာကြည့်ချိန်ပေးတယ်။ အတန်းကျောင်းကိုတော့ ကိုယ်တက်ချင်သလိုသွားတယ်။ ကျွန်တော်က ဘုန်းကြီးကျောင်းမှာနေပြီး အတန်းကျောင်းမှာ သွားတက်ရတယ်။ မနက်ခင်းမှာ သူငယ်ချင်းနှစ်ယောက် ဆွမ်းခံရသေးတယ်။ ဆွမ်းခံပြီး ဘုန်းကြီးဝေယျာဝစ္စတွေ လုပ်ပြီးမှ ကျောင်းသွားရတယ်။ နောက်ဆုံး ဘုန်းကြီးကျောင်းဝင်းထဲမှာ သူက ချဉ်ပေါင်ခင်းလေးတွေ၊ ကန်စွန်းခင်းလေးတွေ စိုက်ထားတယ်။ ကျောင်းသားတွေကို စိုက်ခိုင်းတာ၊ သူဦးဆောင်ပြီး စိုက်တာ။ အဲဒါကို မင်းတို့ စားကြဆိုတော့ သည်လိုပုံစံနဲ့ ကျွန်တော်တို့က ငယ်စဉ်က ဆရာတော်ကြီးရဲ့ကျောင်းမှာ အဲသလို နေရတဲ့အတွက် အပိုးကျိုးလာတယ်။ ပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ ဆက်ဆံရာမှာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ဘဝမှာ ရေပေါ်ဆီ မဖြစ်တော့ဘူးပေါ့။ ကိုယ့်ဘဝကိုယ်နားလည်ပြီး ဘယ်လောက်ပဲ ညံ့အောင် စားရ စားရ၊ ကျွန်တော်တို့က ဝမ်းမနည်းတော့ဘူး။ ကျွန်တော် သိပ် ညံ့တာကို စားခဲ့ပြီးပြီ။ အဖေရဲ့ စီမံကိန်းအောက်မှာ စီမံကိန်းချပြီး ပို့လိုက်တဲ့အတွက် ကျွန်တော်တို့ အခြေခံအားဖြင့် သည်ဆရာသမား။

မိဘတွေရဲ့ သွန်သင်ပြသမှု၊ ဆရာတော်ရဲ့စည်းကမ်းရှိမှုအောက်မှာ နေခဲ့ရတဲ့အတွက် ကျွန်တော့်ဘဝမှာ အခြေခံကောင်းကောင်းရခဲ့တယ်လို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယူဆတယ်။ အမေကတော့ မိန်းမသားဆိုပေမယ့် သားသမီး အစားဆင်းရဲတာ စိတ်ကောင်းဟန်မကျဘူး။ အဖေကတော့ သူ့စိတ်ကူးနဲ့သူဆိုတော့ ထားတာပါပဲ။

ကျွန်တော် ဆယ်တန်းနှစ်ရောက်လာပြီဆိုတော့ ကျွန်တော့်အမေက မင်းလည်း အရွယ်ရောက်လာပြီ၊ မင်းအိမ်ပြန်ပြီးတော့ နေတော့ပြောတယ်။ အဖေမဆုံးသေးခင် မိဘဆီမှာ ပြန်နေခွင့်ရတယ်။ စာကျက်ဖို့ အခန်းလေး စီစဉ်ပေးတယ်။ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်ကလည်း အားကစားတစ်ခုခုတော့ လုပ်ရမယ်ဆိုပြီးတော့ **Body Beauty** ကစားတယ်။ **Heavy** တော့ မဟုတ်သေးဘူး။ သူငယ်ချင်းတွေစုပြီးတော့ အလေးတွေ ဘာတွေမ၊ ညနေတိုင်းဆယ်ယောက်၊ ဆယ့်ငါးယောက်စုပြီးတော့ **Body Beauty** ကစားကြတယ်။ အဲဒါကတော့ ကျွန်တော် တက္ကသိုလ်က အောင်တဲ့နောက်ပိုင်းထိအောင် ကစားတယ်။ ၁၆နှစ်ကနေပြီးတော့ ၂၅၊ ၂၇ ထိအောင် ကစားခဲ့တယ်။ နောက် တက္ကသိုလ်မှာကျတော့ 'မောင်' တွေ ဘာတွေ ဝင်သွားတယ်။ ဟဲဗီးဝိတ်တော့ မရောက်သေးဘူး။ နောက် တက္ကသိုလ် ၆၅၊ ၆၆လောက်မှာ ဟဲဗီးကို ကူးသွားပြီ။ တက္ကသိုလ်မှာကတော့ ဟဲဗီးကိုပြပေးမယ့် ဆရာတွေ ရှိလာပြီ။ အဲသည်ကျတော့မှ အလေးတွေ ဘာတွေမတယ်။ ၆၆၊ ၆၇၊ ၆၈လောက်မှာ အလေးကောင်းကောင်းမနေပြီ။ မောင်တွေဘာတွေလည်း ဝင်ပြိုင်တာပဲ။ 'မောင်' မှာ ကျွန်တော် 'လက်ရွေးစင်' အဆင့်လောက်ပဲ ရသေးတယ်။ ဆုတွေဘာတွေ မရသေးဘူး။ အလေးမမှာကျတော့ လိုက်ဝိတ်တန်းမှာ ပထမ၊ နှစ်နှစ် ဆက်တိုက် ရခဲ့တယ်။ သည်အားကစားကို ပြောနေတာက နောက်ပိုင်း အထိ ကျွန်တော့်ဘဝမှာ သင်ခန်းစာတွေ ပေးခဲ့လို့ ကျွန်တော် ပြောခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော် ၂၅ နှစ်လောက်မှာ အိမ်ထောင်ကျတယ်။ ၂၅ နှစ် အိမ်ထောင်ကျပြီး နောက်ပိုင်းမှာတော့ ကျွန်တော် အားကစားဘက် နည်းနည်း လျှော့ပစ်လိုက်တယ်။ သည်တော့ လူကနဲ့နဲ့ဝလာတယ်။

၀ လို့မဖြစ်ဘူး။ အားကစားတစ်ခုခုတော့ ပြန်ကိုင်မှဆိုပြီးတော့ ၂၇နှစ် လောက်ကနေစပြီး ကြက်တောင်ရိုက်ပြန်တယ်။ ကြက်တောင်အားကစားက အသက်ကြီးတဲ့ထိအောင် ကစားလို့လည်းရတယ်ဆိုတော့ သည်အားကစားကို ရွေးပြီးတော့ အခုထိအောင် ကြက်တောင်ရိုက်တာကို ကျွန်တော် လုပ်ပါတယ်။ အားကစားကိုတော့ အပြတ်မခံဘူး။

တစ်ဖက်ကလည်း အားကစားလုပ်တယ်။ နောက်ဆုံးနှစ် **Geology** ကို **Credit** နဲ့ အောင်တယ်။ အဲသည်တုန်းက မြန်မာပြည်မှာ မန္တလေးနှစ်ယောက်၊ ရန်ကုန်နှစ်ယောက် **Credit** နဲ့အောင်တာ လေးယောက်ပဲ ရှိတယ်။ ကျွန်တော် အဲအားသင့်သွားတယ်။ သည်လောက်ထိ မရည်ရွယ်ခဲ့ပါဘူး။ ကျွန်တော်တစ်နှစ်ကျလိုက်ရင် ကျွန်တော့်အမေက တစ်နှစ်ပင်ပန်းမှာစိုးတဲ့စိတ်ပဲ ရှိတယ်။ ကျောင်းကလည်း ပြီးပြီး ဘာဆက်လုပ်ရမလဲ၊ လမ်းနှစ်ခွရောက်နေပြီပေါ့လေ။ ကျောင်းကလည်း ကျွန်တော့်ကို ဆရာလုပ်ဖို့ ပြန်ခေါ်တယ်။ တက္ကသိုလ်မှာ ဆရာလုပ်ဖို့လျှောက်ရင်လည်း သူငယ်ချင်းတွေနဲ့အတူတူ လျှောက်မယ်စိတ်ကူးခဲ့တယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော် ဆုံးဖြတ်လိုက်တယ်။ လှေနှံနှစ်ဖက်နင်းရင် တောင်မရောက် မြောက်မရောက်နဲ့ အောင်မြင်မှာမဟုတ်ဘူး။ တစ်ဖက်တည်း နင်းမယ်ဆိုပြီးတော့ ကျွန်တော့် အမေလုပ်ငန်းကို ဝင်မယ်။ အောင်မြင်လည်း ကျွန်တော့်ကံ၊ မအောင်မြင်လည်း ကျွန်တော့်ကံပဲ။ ဒါပေမယ့် ကြိုးစားတာတော့ ကျွန်တော့်မှာ ခံစားချက်နဲ့ ဖြစ်နေတယ်။ အဲသည်အချိန်မှာ မိန်းမသားဖြစ်တဲ့ အမေက ကျွန်တော် ယောက်ျားသားတွေနဲ့ ယှဉ်ပြိုင်ပြီးတော့ လုပ်နေတာ။

သည်ကြားထဲမှာ သူ့မှာ အခက်အခဲတွေက အများကြီး။ မိန်းမသားဆိုပြီးတော့ အနှိမ်ခံရတာတွေရှိတယ်။ အဲသည်မှာတင် ကျွန်တော်က မိဘလုပ်ငန်းကို ခံစားချက်နဲ့ကို ဝင်တယ်။ ဝင်တယ်ဆိုရင်ပဲ ကျွန်တော် လုပ်ရမယ့် လုပ်ငန်းကို သုံးသပ်တယ်။ အဖေလက်ထက်ကထက်စာရင် နည်းနည်းလေးပြန်ပြီးတော့ အမေလက်ထက်မှာ အဆင့်ကျလာတယ်လို့ ကျွန်တော် သုံးသပ်ပြီးသား။ အဲသည်တော့ ကျွန်တော် ပြန်စရတော့မယ်။ အဲသည်နှစ်မှာ ကျွန်တော်က တော်တော်လေးကို ပြန်ကြိုးစားယူတယ်။

တော်တော်ကို ကြိုးစားလိုက်တယ်။ အဖေလျှောက်ခဲ့တဲ့လမ်းအတိုင်း တန်းတန်းမတ်မတ်ရောက်အောင် ကျွန်တော် ပြန်ကြိုးစားယူတယ်။

ကျွန်တော့် ကံ၊ ဉာဏ်၊ ဝီရိယ အားကစားကို စွဲစွဲမြဲမြဲ လုပ်ခဲ့တာတွေအတွက်ကြောင့် လမ်းမှားကို ကျွန်တော်ရောက်မသွားဘူး။ ကျွန်တော်က ဝါသနာပါတာ အားကစားဆိုတော့ အပေါင်းအသင်းကလည်း အားကစားကွင်းမှာ၊ အားကစားအပေါင်းအသင်းပဲ ကျွန်တော်တွေနိုင်တယ်။ တခြား ဝါသနာပါတဲ့လူတွေနဲ့ ပေါင်းသင်းဖို့ ကျွန်တော့်မှာ ဘယ်လိုမှ မဖြစ်တော့ဘူး။ ပြီးတော့လည်း ကျွန်တော်က လမ်းမှားရောက်နေတဲ့လမ်းကို ကျွန်တော် အလိုလိုရှောင်ပြီးသား ဖြစ်သွားပြီ။ အားကစားလုပ်ခဲ့တဲ့ အကျိုးကျေးဇူးပဲ။ ကျွန်တော်က အဲသလို ခံယူပါတယ်။ နောက်တစ်ချက်က သည်ဆရာသမား၊ မိဘတွေရဲ့ ငယ်စဉ်ကတည်းက ဘုန်းကြီးကျောင်းကို ပို့လိုက်တယ်ဆိုတော့ ဘာသာတရားနဲ့ နီးနယ်ပြီးတော့ ဘာသာရေးရဲ့အဆုံးအမကြောင့် ကျွန်တော် လမ်းမှားကို မရောက်ခဲ့ဘူး။ ကျွန်တော်က ကျွန်တော့်ကို ပြန်သုံးသပ်ကြည့်တော့ ဒါတွေ တွေ့တယ်။

သည်လို အဆုံးအမတွေကြောင့် သည်လိုအခြေအနေကို ရောက်ခဲ့တယ်လို့ ကျွန်တော် ပြန်သုံးသပ်ကြည့်တယ်။ နောက်တစ်ခါ အားကစား ပြိုင်ပွဲတွေကလည်း ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အရေးယူစရာတွေ၊ ရှောင်စရာတွေ၊ စိတ်ဓာတ်မှာ ပြုပြင်စရာတွေ၊ ဇွဲ၊ သတ္တိ တကယ်တန်းအရေးထဲ အကြောင်းထဲ ပြိုင်ပွဲထဲမှာ တကယ်ကို ဇွဲတို့၊ သတ္တိတို့ ထုတ်ပြတဲ့အခါမျိုးတွေ၊ အဲဒါတွေက သည်စီးပွားရေးလုပ်တဲ့အခါမျိုးမှာ တစ်ခါတလေကျတော့ မရည်ရွယ်ဘဲနဲ့ ဒါတွေက အထောက်အပံ့ဖြစ်လာတယ်။ အဲသည်တော့ သူများနဲ့ ယှဉ်ရင် စည်းကမ်းမလျော့ချင်ဘူး။ တော်ရုံတန်ရုံက သူများနဲ့ယှဉ်ရင် သတ္တိကိုလည်းမွေးတတ်တယ်။ အားကစားက ဒါတွေကို ကျွန်တော်ရလာတယ်။ တက္ကသိုလ်မှာ လွန်ဆွဲတုန်းက ကျွန်တော့်ကို လက်ရွေးစင်ရွေးသွားတယ်။ နန်းမြို့အနောက်ဘက်က လွန်ဆွဲပွဲကို အဲသည်နှစ်ကစပြီး အကြီးအကျယ်လုပ်တယ်။ ပြီးတော့ အဲသည်နှစ်က အားကစားအဖွဲ့အစည်းတွေမှန်သမျှ အကုန်လုံး ကြိုးစားပန်းစားနဲ့ လွန်ဆွဲ

ပြိုင်ကြတယ်။ တချို့ဆိုရင် သံလုံးကွင်းကြီးကို သစ်ပင်မှာ ချည်ပြီးတော့ကို အဆွဲကျင့်ကြတယ်။ အပြတ်ချမယ်၊ ဘာညာ ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ကျွန်တော်တို့က ပထမဦးဆုံး ပွဲဦးထွက်မှာ နိုင်လိုက်တယ်။ နိုင်တော့ ကျောင်းသားတွေကိုး၊ ဘဝင်နဲ့နဲ့ မြင့်လာတာပေါ့။ နောက်တစ်ကြိမ်မှာ ဆိပ်ကမ်းအလုပ်သမားတွေနဲ့ တွေ့တယ်။ ကျွန်တော်တို့ နိုင်လိုက်တာပဲ။ ကျောင်းသားလူငယ်ဘဝဆိုတော့ ဘဝင်လေးက မြောက်ကြွမြောက်ကြွနဲ့၊ နောက်ဆိပ်ကမ်းအလုပ်သမားတွေပြီးတော့ နွားမွေးတဲ့ ပထန်လူမျိုးကုလားတွေနဲ့ ပြိုင်ရတယ်။ သူတို့က အပြင်မှာ ဆွဲတဲ့ လွန်ပွဲတွေမှာ အမြဲတမ်း နိုင်လေ့ရှိတယ်။ သူတို့မှာ အရပ်အမောင်းလည်း ကောင်းတယ်၊ လူမွေးလူဆံလည်း ထွားတယ်၊ တအားလည်း သန်တယ်။ သူတို့ကိုလည်း ကျွန်တော်တို့က နိုင်လိုက်တယ်ဆိုတော့ ကျွန်တော်တို့က သည်ပွဲတော့ ငါတို့ပွဲတော့ ဖြစ်တော့မယ်။ ငါတို့က ရှုံးမယ်ထင်တဲ့လူကို နိုင်လိုက်တာ၊ အဲသည်အချိန်မှာ ကျွန်တော်တို့က နောက်ဆုံးဖိုင်နယ်မှာ ဘာနဲ့သွားတွေ့သလဲဆိုတော့ သစ်ဖောင်ဆွဲတဲ့ လူတွေနဲ့ ပြိုင်ရမယ်။ မန္တလေးဆိပ်ကမ်းကလူတွေ၊ သူတို့ကလည်း မပါမနေရဆိုလို့ ပါလာကြတာ။ သစ်ဖောင်ဆွဲတဲ့ အလုပ်သမားတွေဆိုတော့ အဝတ်အစား ခပ်နွမ်းနွမ်းလေးတွေနဲ့၊ ထမင်းထုပ်လေးတွေနဲ့၊ လူလေးတွေကြည့်တော့လည်း ခပ်သေးသေး ကျစ်ကျစ်ကလေးတွေ၊ ထမင်းထုပ်လေးတွေနဲ့ သစ်ပင်အောက်မှာ ထိုင်ကြလို့၊ စိတ်ပါလက်ပါတောင် မဟုတ်ကြဘူး။ ဒါပေမယ့် သူတို့ကလည်း ပွဲတိုင်းနိုင်လာခဲ့ကြတဲ့လူတွေ။ ကျွန်တော်တို့က သူတို့ပုံပန်းကြည့်ပြီးတော့ သည်လူတွေတော့ Easy ပဲ။ ငါတို့နိုင်မှာပဲ။ နောက်ဆုံး ပြိုင်ဆွဲတော့ ကျွန်တော်တို့ဘက်ကိုပါဖို့ တစ်ထွာပဲ။ အလေးမသမားတွေချည်း ရွေးထားတာ၊ လူတွေကလည်း အလေးမသမားတွေဆိုတော့ ခပ်ညီညီပေါ့လေ။ အရွယ်ကလည်း ညီတယ်။ အလေးမထားတယ်ဆိုတော့ အင်အားတွေကလည်း သာတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဘက်ကို တစ်ထွာပဲပါဖို့ ကျန်တော့တယ်။ တစ်ထွာပါလာရင် ကျွန်တော်တို့နိုင်ပြီ။ အဲသည်အချိန်မှာ ဟိုဘက်က ဖောင်သမားတွေက ဘာလုပ်သလဲဆိုတော့ ဖောင်ပွဲကြိုးသပ်ထားသလို ခြေထောက်နဲ့ ထောက်ပြီးတော့ ကန်ထားလိုက်တာ

အဲသည်တစ်ထွာလောက်ကို လုံးဝဆွဲလို့မရတော့ဘူး။ ကျွန်တော်တို့ လက်တွေ့လည်း တော်တော်ကို တောင့်ထားရတယ်။ လူကတော့ အားရှိ သေးတယ်။ လက်တွေ့က ကိုင်ထားမှန်းတောင် မသိဘူး။ အဲသည်မှာတင် အဲသည်တစ်ပွဲထဲကို ဆွဲနေတာ နာရီဝက်လောက်ကြာတယ်။ အဲသည် တစ်ထွာကို ဘယ်သူမှ ဆွဲလို့မရဘူး။ ခြေထောက်တွေကလည်း ပဲ့လို၊ ခွဲလိုပေါ့လေ။ နောက်တော့ သူတို့နှိပ်တယ်။ သူတို့ မိန်းမတွေများ ပျော်လွန်းလို့ ကျွန်တော်တို့ရှေ့လာပြီး ကကြတယ်။ အဲသည်မှာ တစ်သက်စာ သင်ခန်းစာတစ်ခု ရပါတယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်ပြီး သူတစ်ပါးကို အထင်အမြင်မသေးပါနဲ့။ လူဆိုတာ သူ့အခြေအနေနဲ့သူ ချီတယ်။ လူဟာ တောက်လျှောက် နိုင်နေမယ်မထင်နဲ့။ အချိန်မရွေး ဆုံးရှုံးနိုင်တယ်ဆိုတဲ့ သင်ခန်းစာကို အားကစားက ရခဲ့တယ်။ အလေးမ ပြိုင်ပွဲတွေကလည်း အနိုင်မခံ အရှုံးမပေး စိတ်ဓာတ်ကိုရတယ်။ ဆုဖလား ဆီကို မရောက်နိုင်တဲ့လမ်းကြောင်းတွေကို ကျော်လွှားနိုင်ရမယ်။ ကျွန်တော်ဖြစ်ချင်တာက လူငယ်တွေ အားကစားကို လိုက်စားပါ။ မိမိသက်ဆိုင်ရာ ဘာသာရေးကိုလေးစားပါ။ အားကစားနဲ့ ဘာသာရေးက ညှပ်ပြီးထိန်းလိုက်ရင် သည်ကလေးဟာ လမ်းကြောင်းမှားကို မရောက် နိုင်တော့ဘူး။ ကံ၊ ဉာဏ်၊ ဝီရိယ အလျောက် တဖြည်းဖြည်း တစ်ထစ်ပြီး ဘစ်ထစ် တက်လာမှာပဲ။ အဲဒါမှ အောင်မြင်တဲ့လမ်းစပေါ် ရောက်နိုင် ဘယ်။ မရောက်တောင်မှ နိမ့်နိမ့်နင်းနင်း မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဒါ ကျွန်တော်ရဲ့ ယုံကြည်မှုပါပဲ။

ကျွန်တော်မိဘများ ဆုံးသွားတဲ့အချိန်မှာ ထားရစ်ခဲ့တဲ့အလုပ်က ကျွန်းပွဲစား၊ ကျွန်းပွဲစားဆိုတာ မတ္တရာနယ်က ဧရာဝတီမြစ်ကျွန်းတွေ ကထွက်တဲ့ ပဲမျိုးစုံကို ဆိုလိုတာပါ။ အဲသည်နယ်က ထွက်တဲ့ပဲမျိုးစုံကို ဝိမ်းဝယ်တယ်။ ရောင်းပေးတယ်။ ကော်မရှင်ယူတယ်။ ဒါကို ကျွန်းပွဲစား ခေါ်တာပဲ။ ဒါက တစ်နှစ်ကို နှစ်သီးလောက်ပဲရတော့ လုပ်ရတာ ဘာင်ကျဉ်းတယ်။ ကျွန်တော်အဖေအဆုံးခင်က ဆီစက်လုပ်ငန်းလုပ်ချင် ကယ် ပြောသွားဖူးတယ်။ ကျွန်တော်က အဲသည်တုန်းက စီးပွားရေးကို ဝိပ်စိတ်မဝင်စားပေမယ့် သားအကြီးဆိုတော့ အားကိုးတကြီး ပြောရာ

တယ်။ ဒါလေးဖြစ်မှ ငါတို့စီးပွားရေး တည်တည်ငြိမ်ငြိမ်ဖြစ်မယ်လို့လည်း ပြောတယ်။ အဲသည်အချိန်က ဆီစက်လုပ်ငန်းက မဆိုးဘူး။ အဖေစကား က ကျွန်တော် ရင်ထဲမှာရိုက်ခတ်ပြီး စွဲနေတယ်။ အဖေပြောတာ တစ်ချိန် ကျရင် ဖြစ်အောင်လုပ်မယ်ဆိုတာလဲ ဆုံးဖြတ်လိုက်တယ်။ မိဘလက်ငုတ် လက်ရင်းနိမ့်ကျရာက ရုန်းကန်ပြီး ထမ်းတက်ရမယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော် သိလာတယ်။ ဒါကြောင့် ပွဲရုံ၊ ကျွန်းပွဲစားလုပ်ငန်းတင်မကတော့ဘဲ မကွေး၊ ရေနံချောင်း၊ နတ်မောက်က မိတ်ဆွေတွေ တိုးလာတယ်။ အထက်ဆိုလည်း ဗန်းမော်၊ ထီးချိုင့်ဘက်က တိုးလာတယ်။ နယ်ကျယ်ပြီး တစ်နှစ်ပတ်လည်လုပ်ငန်းဖြစ်လာတယ်။ ဖြစ်လာတော့ ငွေရင်းငွေနှီး တိုးလာတယ်။ သည်တော့မှ အဖေစိတ်ကူးကို ကျွန်တော် စလုပ်ပါတယ်။ ကျွန်းပွဲစားအဆင့်ကနေပြီးတော့ အနယ်နယ်အရပ်ရပ်က ကုန်တွေရောင်း ဝယ်တဲ့ ပွဲစားဖြစ်လာတယ်။ ကြားထဲမှာ အခက်အခဲတွေကတော့ အများ ကြီးပဲ။ ငွေကြေးပြဿနာတွေ ကြုံခဲ့ရတယ်။ အရောင်းအဝယ်သမားဆို တာက သူ့ကုန်ကိုရောင်းပေးရတာ၊ ဒါပေမယ့် တစ်ဖက်က ငွေမရသေး ဘူး။ တစ်ဖက်ကို စိုက်ပေးရတာရှိတယ်။ အဲသည်မှာ တစ်ဖက်က ပြန်မရတာတွေ ရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် တစ်ဖက်မှာ ပေးရန်တာဝန်ရှိတော့ ကျွန်တော်က ပေးတယ်။ တစ်ဖက်မှာမရပေမယ့် ကျွန်တော်မှန်တယ် ထင်တာကို လမ်းနှစ်ခွရောက်တဲ့အခါ ဆုံးဖြတ်လိုက်တာပဲ။ ဒါ ကျွန်တော် ရဲ့ ဂုဏ်သိက္ခာနဲ့ ကတိသစ္စာကို မဖျက်ချင်တဲ့ ဉာဉ်ဘဲ။ တချို့ကျတော့ ရည်ရွယ်ပြီး ပြောတာတော့ မဟုတ်ဘူး။ ကတိဖျက်လိုက်တာတွေရှိတယ်။ ကျုပ်ပိုက်ဆံမရလို့ ခင်ဗျားတို့ကို မပေးနိုင်ဘူးဆိုတာတွေ ရှိတယ်။ ကျွန်တော်မှာလည်း တစ်ဖက်က ထိုက်သလောက် ဆုံးရှုံးမှုတွေ ရှိတာပဲ။ ဒါပေမယ့် တစ်ဖက်ကို မရှိ ရှိတာဖြစ်အောင်လုပ်ပေးတယ်။ အဲသည်လို လုပ်ပေးလိုက်တဲ့အတွက် ယုံကြည်မှုအင်အား အများကြီး ရလိုက် တယ်။ ကတိသစ္စာကြောင့် မိတ်ဆွေတွေ ပိုရလာတယ်။ အဲဒါမျိုး ကျွန်တော်မှာ နှစ်ကြိမ်ဖြစ်ခဲ့တယ်။ ဒုတိယအကြိမ် လမ်းနှစ်ခွမှာလည်း ကျွန်တော်ဆုံးဖြတ်ချက်ဟာ ကျွန်တော်ကို အင်အားဖြစ်စေတယ်။ ယုံကြည်မှုကို ဖြစ်စေတယ်။ လူဆိုတာ အကျဉ်းအကျပ်မှာ မှတ်ကျောက်

အတင်ခံနိုင်ရမယ်။ ဒါကြောင့် လမ်းနှစ်ခွရပ်မိရင် ဘာလုပ်သင့်သလဲ ဆိုတာ ဆုံးဖြတ်ပါ။ မှန်တာကို ရွေးချယ်ပါ။ လူငယ်တွေကို အဲသည်လို ပြောချင်တယ်။ အဲသည်တရားကပဲ အောင်မြင်မှုတွေကို ရရှိစေတယ် ဆိုတာ ယုံကြည်ဖို့လည်းလိုတယ်။

ဆီစက်လုပ်ငန်းက စီးပွားဖြစ်လာတော့ နန်းရှေ့မှာ ဆီစက် တစ်လုံးထောင်တယ်။ ကျွန်တော့်မိသားစုကို လခသဘောမျိုးပဲပေးထားပြီး တော့ အမေ့ရဲ့စီးပွားရေးကိုပဲ ဝိုင်းလုပ်ပေးတယ်။ ကျွန်တော့်အတွက် လုံးဝမယူဘူး။ လူလောကဆိုတာ နေရတာက ခဏလေးပဲ။ စိတ်ချမ်းသာဖို့ အရေးကြီးတယ်။ ကိုယ်က သူတစ်ပါးကို စိတ်ချမ်းသာမှုပေးရင် သူတစ်ပါးဆီမှ စိတ်ချမ်းသာမှု ပြန်ရတယ်။ ကျွန်တော့်အသက် ၂၂နှစ်က နေ ၄၄ နှစ်အထိ မိဘကို ဝိုင်းကူလုပ်ပေးခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်မှာ သားသမီးတွေရနေပေမယ့် ကျွန်တော့်မိသားစုက အမေပေးတဲ့ လခပဲ ရတယ်။ သူတို့ လောက်ငှအောင် ကျွန်တော့်အမေဆီက ယူပေးတယ်။ မိသားစုလုပ်ငန်းကို တိုးပွားအောင် ကြီးထွားအောင်ပဲ လုပ်ခဲ့တယ်။

လူဘဝမှာ မိတ်ဆွေကောင်းတွေကလည်း အရေးကြီးတယ်။ မိတ်ဆွေကောင်းတွေက နောက်ထပ်မိတ်ဆွေကောင်းတွေကို ခေါ်လာလေ့ရှိတယ်။ ကောင်းတာလုပ်ခဲ့တဲ့အတွက် ကောင်းတဲ့သတင်းတွေဖြစ်တယ်။ ကောင်းတဲ့သတင်းကပဲ မိတ်ဆွေကောင်းတွေကို ထပ်ပြီးခေါ်လာတယ်။ အဲသည်အချိန်က ဆိုရှယ်လစ် အနှစ်(၂၀)စီမံကိန်းကလည်း လုပ်လုပ်ဆိုတော့ တချို့က စိုးရိမ်တယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ အပင်စိုက်ချင်နေပြီ။ ကျွန်တော့်မိဘအပါအဝင် ကျွန်တော့်မိသားစုအားလုံးအတွက် အပင်စိုက်ရမယ်။ ကျွန်တော့်သားသမီးတွေအတွက်လည်း အပင်စိုက်ရမယ်။ သည်အသီးအပွင့်တွေ အားလုံးစားဖို့ ငါကြီးစားရမယ်ဆိုတဲ့စိတ်ပဲ ရှိတယ်။ သည်အချိန်အထိ ကျွန်တော့်ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း မလုပ်ရသေးဘူး။ ၄၄ နှစ်ပြည့်တော့မှ အမေ 'ဆီစက်' လုပ်ငန်းတစ်ခုကို မင်းဦးစီးတော့လို့ ပြောတယ်။ အရောင်းအဝယ်လုပ်ငန်းမှာ ငွေအရင်းအနှီးဟာ အရေးကြီးပါတယ်။ တစ်ကျပ်ရင်းတဲ့သူဟာ သူ့အမြတ်မှာ တစ်ကျပ်ထက် မပိုနိုင်ဘူး။ တစ်ဆယ်ရင်းတဲ့သူကလဲ တစ်ဆယ်ထက် အမြတ်မပိုနိုင်ဘူး။ ထောင်ဂဏန်းရင်းတဲ့သူကလဲ ထောင်ဂဏန်းထက် အမြတ်မပိုနိုင်ဘူး။ သိန်းဂဏန်းရင်းတဲ့သူဟာ သိန်းဂဏန်းနဲ့နီးတဲ့အမြတ်ကို ရမယ်ဆိုတာ

သိလာတယ်။ များများရင်းမှ ထိုက်သင့်တဲ့အမြတ်ကို ရနိုင်မယ်။ မြန်မာလူမျိုးရဲ့စရိုက်က ဘယ်လိုရှိသလဲဆိုတော့ စီးပွားရေး နည်းနည်းကြီးထွားလာရင် စိတ်ဝမ်းကွဲလာတာ တွေ့ရတယ်။ သားသမီးက သူ့အမွေတောင်းကိုယ့်အမွေတောင်းဖြစ်လာတယ်။ အဲသည်တော့ အားတွေအကုန် ချိနဲ့ကုန်တာပေါ့။ ဖြစ်သင့်တာက အင်အားကို ပြိုကွဲမခံဘဲ သားသမီးတွေ အားလုံးက ဝိုင်းလုပ်သင့်တယ်။ တတ်နိုင်တဲ့သူက ဦးဆောင်ရမယ်။ ကျွန်တော့်မိသားစုဆိုရင် ရှစ်ယောက်ရှိတာမှာ ကျွန်တော့်စကားကို အားလုံးနားထောင်ကြရတယ်။ ငွေရင်းများများကို မဖြိုခွဲဘဲ စီးပွားရေးကို လုပ်သင့်တယ်။ ဒါကြောင့် အပင်မလှဲပါနဲ့။ အသီးအပွင့်ကို စည်းကမ်းနဲ့ ခူးဆွတ်စားဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ အပင်လှဲလိုက်ရင် တစ်ခါပဲစားရမယ်။ ကျွန်တော် အဲသလို ခံယူတယ်။ မြန်မာမိသားစုတွေရဲ့ စီးပွားရေးကို အဲသလိုသွားစေချင်တယ်။

မြန်မာလူငယ်တွေက နဲ့နဲ့လေးစီးပွားရေးအောင်မြင်လာရင် ပင်ပန်းတာကို အကြောင်းပြပြီး အပေါင်းအသင်းအရဖြစ်ဖြစ် စိတ်လျှော့တယ် ဆိုတဲ့ စကားနဲ့ အရက်သောက်တတ်ကြတယ်။ အပန်းဖြေတယ်ဆိုပြီး သောက်တယ်။ အဲသည်မှာ အပေါင်းအသင်းနဲ့ အရက်သောက်ဖြစ်ကြတယ်။ ပင်ပန်းတယ်ကွာ ညနေအရက်သောက်ရအောင် ဆိုပြီး စမ်းချင်ကြတယ်။ ပထမတော့ ဟုတ်သလိုလိုရှိတယ်။ နောက်တော့ ညနေက မနက် မနက်ကညနေ တစ်နေ့ကုန်။ အဲသည်ကမှ နေ့ရော ညရောဖြစ်ကုန်တယ်။ နောက်ဆုံးတော့ ကျဆုံးတာပါပဲ။ အရက်က လူကိုနိုင်သွားရင် ပြဿနာတက်တော့တာပဲ။ အဲသည်တော့ သူလုပ်တဲ့ လုပ်ငန်းတွေဟာ တစ်ခါမှားရင် ကိစ္စမရှိဘူး။ နှစ်ခါမှားရင် ကိစ္စမရှိဘူး။ ဆယ်ခါမှာ ခြောက်ခါ၊ ခုနစ်ခါမှားရင် မဟုတ်တော့ဘူး။ ကျွန်တော်တို့ ပွဲရုံလုပ်ငန်းမှာ ပိုဆိုးပါတယ်။ ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းလည်း အတူတူပါပဲ။ စီးပွားရေး နယ်ထဲမှာ နှစ်နေ့ရမယ့်အစား အရက်ထဲနှစ်နေရင်တော့ အမှားများလာတယ်။ အရက်ထဲမှာ နှစ်သွားရင် ဆုံးဖြတ်ချက်တွေ မှားလာတယ်။ ဒါထက်ဆိုးတာက အခွင့်အရေးတွေ လက်လွတ်ဆုံးရှုံးရတယ်။ ကတိပျက်လို့ အယုံအကြည်နည်းလာတတ်တယ်။ ကျွန်တော်တို့အားကျခဲ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တချို့ဆိုရင် တော်တော်အောင်မြင်ပြီးကာမှ ကျဆုံးကုန်တာ တွေ့ရတယ်။ ဒါ အရက်ကြောင့် ဖြစ်တာပဲ။ မိသားစုဘဝလည်း ပျက်သွားရတယ်။

အရက်ရဲ့ကျေးကျွန်ဖြစ်ရတာနဲ့ တခြားအများတွေ ဆက်တိုက်ဝင်လာ တော့တယ်။ ဒါ့ကြောင့် ကျွန်တော့် လုပ်ငန်းမှာ အရက်သောက်တတ်တဲ့ သူ လုံးဝမထားဘူး။ တွေ့ရင်လည်း ပထမတော့ ဖျောင်းဖျေတယ်။ ကျွန်တော့်ပွဲရုံမှာ လောင်းကစားသေးသေးလည်း မလုပ်ရဘူး။ ကြီး ကြီးလည်း မလုပ်ရဘူး။ လက်တောက်ခုံတို့၊ ကျားခုံတို့တောင် မထားဘူး။ ကျွန်တော် အသေးအဖွဲ့ကအစ ခွင့်မပြုဘူး။

ဒါ့ကြောင့် အပေါင်းအသင်းဟာ အရေးကြီးတယ်။ ကျွန်တော် ဆိုရင် အပေါင်းအသင်းမှားမှားစိုးလို့ နေရာတော်တော်များများကို ရှောင် တယ်။ တော်ရုံတန်ရုံ ထမင်းစားပွဲ ဖိတ်ထားတောင် မသွားဘူး။ ကိုယ့် ကြောင့် သူတို့ အနှောင့်အယှက်ဖြစ်မှာလည်း စိုးတယ်။ သူတို့ကြောင့် ကိုယ့်မှာ သောက်မိစားမိမှာ စိုးတယ်။ ဒါ့ကြောင့် သောက်ပွဲ၊ စားပွဲ အပေါင်းအသင်းက ကျွန်တော့်ကို ရှောင်တယ်။

ကျွန်တော် အသက် ၂၀ လောက်မှာ အတွေ့အကြုံတစ်ခုရတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရွာက ဆရာတော်ကြီးရဲ့ကျောင်းမှာ ဒုလ္လဘဝတ်ကြတယ်။ အမေက မင်းတို့ညီအစ်ကိုလေးယောက်ဝတ်ဆိုပြီး ဆရာတော်ကြီးဆီမှာ အပ်တယ်။ ဆရာတော်က မင်းကွန်းဘက်မှာ ဝိပဿနာတရားပြတယ်။ ကျွန်တော်လည်း တရားအားထုတ်ရတာ ၇ ရက်နဲ့ ၁၀ ရက်လောက် အကြာမှာ တရားတော်ရဲ့ထူးခြားတဲ့အရသာတစ်မျိုးကို ရလိုက်တယ်။ နေ့စဉ် တစ်နာရီက သုံးနာရီလောက် ဆရာတော်ကြီးက တရားပြတယ်။ ဆရာတော် မောင်းထုတဲ့အချိန်မှာ တရားစခန်းကို သွားရတယ်။ ဆရာ တော်ကို ကြော်ငြာလိုသော တရားထိုင်ရတယ်။ မောင်းထုသံကို ကြောက် နေတယ်။ ဒါနဲ့ တစ်နေ့တော့ ကိုယ်ရင်ဘဝနဲ့ မန္တလေး အရှေ့ဘက်ကို လှမ်းကြည့်လိုက်တယ်။ ရင်ထဲမှာ ပေါ့ရာက လေးသွားတယ်။ တရား တော်ရဲ့အရိပ်အောက်က ရှုပ်ထွေးတဲ့ဘဝထဲကို ပြန်ဝင်ရတော့မှာပါလား ဆိုပြီးတော့ တရားတော်ရဲ့အရသာကို သေသေချာချာတာ မသိတယ်။ အဲသလောက်တော့ အရသာကို ကျွန်တော် ခံစားမိသွားတယ်။ အခုတော့ အသက်လေးဆယ်ကျော်နောက်ပိုင်းမှာ တန်ကြည်တောင် ဆရာတော် ဘုရားကြီးဆီမှာ တရားထိုင်တယ်။ ခုဆို မနက်ခင်းတိုင်း တရားထိုင် တယ်။ မလုပ်ဖြစ်တဲ့နေ့ဆိုရင် ကျွန်တော် တစ်ခုခုလိုနေသလိုပဲ။ ဒါကို လုပ်ခြင်းအားဖြင့် သမာဓိအားနဲ့ စူးစိုက်မှုအား ပိုကျောင်းလာတယ်။

စိတ်ထဲမှာ မမှန်ဘူးထင်တာနဲ့ မတရားဘူးထင်တာကို မလုပ်ချင်တော့ ဘူး။ စီးပွားရေးမှာဖြစ်ဖြစ်၊ လူမှုရေးမှာဖြစ်ဖြစ် မမှန်တာ မလုပ်ချင် တော့ဘူး။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဆိုတာ အမြဲတမ်းတွေးတော စဉ်းစားနေရ တယ်။ သည်တော့ တရားတော်ရဲ့တည်ငြိမ်မှုနဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်တွေ မှန် အောင် စဉ်းစားလာနိုင်တယ်။ အမှားနည်းလာတယ်။ စီးပွားရေးမှာ ကျန်းမာရေးလည်း အရေးကြီးပါတယ်။ ကျန်းမာမှု စီးပွားရေးလည်း လုပ်ရတာ အဆင်ပြေတယ်။ ရွှင်ရွှင်လန်းလန်းလုပ်နိုင်တယ်။ အနည်းဆုံး လမ်းဖြစ်ဖြစ် လျှောက်ဖို့လိုပါတယ်။

ကျွန်တော့်မှာ အခုလုပ်နေရတာက ကုန်ပစ္စည်းတစ်ခု ကျွန်တော် တို့ဆီကိုလာတယ် ဆိုပါစို့။ ပေါက်ဈေးမကျန်ရအောင် တာဝန်ယူတယ်။ ပိုတဲ့မြို့တိုင်းက ပေါက်ဈေးတွေကို မျက်ခြေမပြတ်လိုက်နေရတယ်။ ဝယ်လက်က ဘယ်လိုရှိတယ်။ ဘယ်အထိဝယ်နိုင်တယ်။ ရောင်းလက်က တော့ ပစ္စည်းအခြေအနေ ဘယ်လိုရှိတယ်။ ဒါတွေကို အမြဲတမ်းလေ့လာ နေရတယ်။ ပွဲရုံလုပ်ငန်းက တာဝန်ကြီးတယ်။ မနက်မိုးလင်းကတည်းက ည မအိပ်မိအထိအောင် လာသမျှဖုန်းတွေကို ဖြေနေရတယ်။ သူတို့ဆီက သတင်းတွေကို ယူနေရတယ်။ အဲသည်အပေါ်ကနေ ဆုံးဖြတ်ချက်ချရ တယ်ဆိုတော့ သည်လုပ်ငန်းတွေမှာ ကျွန်တော် ပေါ့လို့မရဘူး။ တစ်နေ ရာလေးမှာ ပေါ့ရင် ပေါ့တဲ့နေရာက အမှားဝင်လာတာပဲ။ ဒါမျိုးမဖြစ် အောင် အမြဲအာရုံစိုက်နေရပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် စိတ်ကိုထွက်ပေါက်ပေးတဲ့ အခါ မှားတတ်ကြတယ်။ လုပ်ငန်းတစ်ခုမှာပေါ့လိုက်၊ လျှော့လိုက် ရင် အမှားဝင်လာတာပဲ။ ပွဲရုံဆိုတာက အရုံးလုံးဝမရှိဘူး။ ရောင်းပေး တယ်။ ပွဲခရတယ်ဆိုပေမယ့် သူ့မှာ အဆုံးတော့ရှိတယ်။ ကျွန်တော် ရောင်းပေးလိုက်တဲ့လူက တစ်ဖက်ကငွေမပေးရင် ကျွန်တော်က ငွေမရ ဘူး။ တစ်ဖက်က ငွေမပေးလို့ တစ်ဖက်ကို မပေးဘူး လုပ်လို့မရဘူး။ အဲသလို အဆုံးအရုံး အမှားအယွင်းမရှိအောင် အမြဲ သတိထားနေရတယ်။ ပွဲရုံလုပ်ငန်းက မှူးစု ပဲစု လုပ်ရတာ၊ တစ်ချိန်မှာရင် ကုန်တာပဲ။ ဒါမျိုးများများဖြစ်ရင် ကျဆုံးတာပဲ။ ခံနိုင်တဲ့ဂဏန်းဆိုရင် တော်သေး တယ်။ မခံနိုင်တဲ့ဂဏန်းဆိုရင် တစ်ဖက်မှာ သမာဓိပျက်တယ်။ လူငယ် တွေမှာ တစ်ဖက်သားရဲ့ ယုံကြည်ကိုးစားမှုရအောင် အမြဲကြိုးစားရမယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ စီးပွားရေးမှာ ဒါအရေးကြီးတယ်။ ကျွန်တော်တို့ အဖေ

လုပ်ခဲ့တဲ့အလုပ်က ကျွန်းပွဲစားအလုပ်၊ ရွာမှာ ကြိုတင်ထုတ်ပေးတာ လေးတွေ လုပ်ရတယ်။ တောင်သူတွေရဲ့ လိုအပ်ချက်၊ သာရေး၊ နာရေး၊ အခြားလူမှုရေး၊ ဒါတွေကြိုပေးပြီးတော့ သူတို့နဲ့တွဲလုပ်ရတယ်။ အဖေ လက်ထက်က ကျွန်းပွဲစားကြီးတွေရှိတယ်။ အဖေအလုပ်ကို လက်တွဲတော့ ကျွန်တော် ပထမဦးဆုံး ဘာတွေပြင်ရမလဲဆိုတာ ကြည့်တယ်။ အဲသည် မှာ ဘာတွေလဲဆိုတော့ အဖေတို့ ရှေးလူကြီးတွေ လုပ်တဲ့အလုပ်ဟာ ပွိုင့်တစ်ခုမှာ ရပ်နေတာတွေတယ်။ တောင်သူဆိုတာ တချို့က အရမ်း ရိုးသားကြတယ်။ တချို့ကျတော့ ရိုးတော့ရိုးပါရဲ့။ ကုန်က ရာသီဥတု ပေါ်မှာမှီတော့ ပေးနိုင်တဲ့အခါ ပေးနိုင်ကြတယ်။ မပေးနိုင်တဲ့အခါ မပေးနိုင်ကြဘူး။ မပေးနိုင်တဲ့အခါကျတော့ သည်ပွဲရုံကို မဆက်ဆံဘဲ တခြားပွဲရုံကိုသွားပြီး ဆက်ဆံကြတာမျိုးတွေ ရှိတယ်။ ကိုယ့်ငွေနဲ့ကိုယ် မုန်းစရာတွေ ဖြစ်လာတယ်။ ကျွန်တော့်လက်ရောက်လာတော့ ပြဿနာက ဘာလို့ရပ်နေရသလဲ။ ဒါ စပြီးစဉ်းစားတယ်။ အဲသည်မှာ ကျွန်တော် ပွဲရုံသဘာဝကို သွားတွေ့ရတယ်။ တကယ်က ဒါတွေက ရာသီဥတုနဲ့ ဆိုင်တယ်။ သုံးနှစ်လောက် ဆက်ပေါက်ရင် သူပေးချင် ပေမယ့် မပေးနိုင်တော့ဘူး။ အဲသည်မှာ ကျွန်းပွဲစားတွေ ဘဝဟာ နဲ့သမားမားလို ပိန်လိုက် ဖောင်းလိုက် ဖြစ်နေတယ်။ သူက တစ်နှစ်လုံး ဒါပဲထိုင်စားနေတာ။ တခြားလုပ်ငန်းကို မကူးနိုင်ဘူး။ တောမှာ အရုံးများ တဲ့ ပွဲစားက တဖြည်းဖြည်း ပြုတ်ကုန်တာပဲ။ ဒါမျိုးတွေ တွေ့ရတယ်။ သူ့ဘက်ကလည်း ရာသီဥတုမှန်မှပဲ ပေးနိုင်မယ်။ မမှန်ရင် မပေးနိုင်ဘူး။ သူ့မှာ ကျန်တဲ့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလည်း မရှိဘူး။ ဒါကြောင့် ကျွန်းပွဲစား တွေနဲ့ချည်း လုပ်နေလို့ မဖြစ်ဘူးဆိုတာ ကျွန်တော် သွားတွေ့တယ်။ အဖေကလည်း ဒါကိုမြင်လို့ ဆီစက်လုပ်ချင် တယ်လို့ ပြောတာဖြစ်မယ် ထင်တယ်။ နောက်တော့ အဖေလက်ထက်က စီးပွားရေးဟာ အဖေ လက်ထက်မှာ နံနဲကျသွားတယ်ဆိုတာဒါပဲ။ ကျွန်တော် သည့်ပြင်လုပ်ငန်း ကို ပြောင်းရတော့မယ်ဆိုတာ သိလာတယ်။ စီးပွားရေးမှာ သည်လို မြင်တတ်ဖို့ လိုပါလိမ့်မယ်။

ကျွန်တော် စလုပ်တော့ သေချာတဲ့ ကျွန်းပွဲစားကြီးတွေကိုပဲ ဆက်ဆံတယ်။ တခြားလုပ်ငန်းတစ်ခုကိုလည်း ကူးယူလိုက်တယ်။ အဲ သည်မှာ ဆီစက်ကို ကျွန်တော် စလုပ်တော့တာပဲ။ ဆီစက်လုပ်ငန်းကို

စလုပ် တော့ ကူညီပံ့ပိုးပေးတဲ့ ကျေးဇူးရှင်တွေ အများကြီးရှိပါတယ်။ အတွေ့အကြုံများတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ တွဲလုပ်ခဲ့ရတယ်။ အတွေ့အကြုံများတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ အမြဲတိုင်ပင်တာ အကောင်းဆုံး အလေ့အကျင့်ပဲ။ အတွေ့ အကြုံရှိသူများရဲ့ ဆုံးမမှုနဲ့ ကိုယ့်ရဲ့အတွေးအမြင်ပေါင်းစပ်ပြီးတော့ လုပ်တာဟာ အမှားနည်းပါတယ်။

ဘဝမှာ ကြိုတင်မှန်းဆထားတာနဲ့ တကယ်လုပ်လို့ဖြစ်လာတာ ကွာဟချက်တွေ ရှိတတ်ပါတယ်။ ဆီစက်လုပ်ငန်းလုပ်ရင်းက ပထမဆုံး မန္တလေးမီးကြီးလောင်တဲ့နှစ်က ရေခဲစက်တစ်စက်ထောင်ဖို့ စိတ်ကူးမိ တယ်။ မန္တလေးက ပူတယ်။ ရေခဲရဲ့ကုန်ကြမ်းက ရေဆိုတော့ ကုန် ကြမ်းအတွက် မပူရဘူးဆိုပြီးတော့ လုပ်ကြတာပဲ။

ရွှေပြည်ညွန့် ဆီစက်ထဲမှာ နေရာလေးဝယ်ပြီးတော့ တည်ထား လိုက်တယ်။ ရေခဲစက်ပြီးလို့မှ တစ်နှစ်မကြာသေးဘူး။ မီးထဲပါသွားတယ်။ ဒါ ကျွန်တော်တို့ မျှော်လင့်မထားတဲ့ ဆုံးရှုံးမှုဘဲ။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော် စိတ်ဓာတ်မကျခဲ့ဘူး။ တစ်ခါတစ်ခါ ဘဝမှာတောင် မမျှော်လင့်တာတွေ ဖြစ်လာတတ်ပါတယ်။ အဲသည်မှာ ၇၈ ခုလောက်ကျတော့ ကိုယ်ပိုင် ဆီစက်တွေ လုပ်ခဲ့ရတယ်။ မထင်မှတ်ဘဲ ဆုံးရှုံးမှုရှိရင်လည်း စိတ်ဓာတ် မကျဖို့လိုပါတယ်။ စိတ်ဓာတ်က စီးပွားရေးမှာ သိပ်အရေးကြီးတယ်။

မြန်မာလူငယ်တွေမှာ Business Thought ပေါ့လေ။ စီးပွား ရေးစိတ်ကူးတွေရှိဖို့ လိုတယ်။ အညာမှာ ရေခဲစက်တည်တယ်။ ဆီစက် တည်တယ်ဆိုတာ အဓိပ္ပာယ်ရှိတယ်။ ဆီစက်လုပ်ငန်းဆိုပါတော့၊ နှစ်ပတ်လည် လုပ်လို့ရတယ်။ မန္တလေးဟာ ဆီထွက်သီးနှံရဲ့ ဗဟိုဖြစ် တယ်။ ဗန်းမော်၊ ကသာ၊ ထီးချိုင့်ဘက်က လာတယ်။ မန္တလေးနဲ့ကပ် လျက်က မတ္တရာနယ်၊ စဉ့်ကူးနယ်၊ သပိတ်ကျင်းနယ်တွေက ဆီထွက် သီးနှံတွေ ထွက်တယ်။ ကျောက်ဆည်၊ တံတားဦး၊ စစ်ကိုင်းက ထွက် တယ်။ အဲသည်ဒေသတွေအားလုံးက မန္တလေးမှာ လာစုတယ်။ ဆီစက်ကို တစ်ရက်မှ မနားဘဲ လုပ်ခဲ့ရတဲ့နှစ်တွေ ရှိတယ်။ ရေခဲစက်ကျတော့ ဘာလို့ ပြန်မလုပ်သလဲ။ သူက ရာသီရှိတယ်။ ဒါမျိုးတွေကအစ စီးပွား ရေးမှာ တွက်ရချက်ရတယ်။ တွက်တာချက်တာ မှန်မှစင်ဗျ။ Business Thoughts ဆိုတာ ဒါပါပဲ။

စီးပွားရေးနဲ့ အခက်အခဲနဲ့ ပြဿနာဖြစ်လာရင် ကိုယ့်ရဲ့အတွေ့

အကြံနဲ့ကိုယ် ဖြေရှင်းတာ ပိုကောင်းတယ်။ ပိုပြီး ပြဿနာပိုကြီးရင်တော့ ကိုယ့်ထက်အတွေ့အကြုံပါရင့်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များနဲ့ ညှိနှိုင်းပြီးတော့ ဖြေရှင်းတာ မှန်တယ်။ ဒါမျိုးက ကြိုတင်ပါတယ်။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ပြဿနာရဲ့ အကြောင်းရင်းကို သုံးသပ်ပြီး ဆုံးဖြတ်တာက အမှားနည်းပါတယ်။ မိသားစုရဲ့ ပြဿနာဆိုရင်တော့ အတွေ့အကြုံများတဲ့ အမေနဲ့ တိုင်ပင်တာ များပါတယ်။ ဇနီးနဲ့ တိုင်ပင်တာမျိုးလည်း ရှိပါတယ်။ တစ်ခေါင်းတည်း သုံးတာထက်စာရင် ခေါင်းပိုသုံးသင့်ရင် သုံးရတာပါပဲ။

လက်ရှိဘဝကို တည်ငြိမ်အောင် ထိန်းတဲ့နေရာမှာ အထူးသဖြင့် ငယ်ငယ်က စာဖတ်ဝါသနာပါတယ်။ စာစုံဖတ်ခဲ့တယ်။ နောက် အားကစားကို စိတ်ဝင်စားခဲ့တယ်။ စီးပွားရေးနယ်ပယ်ကို ရောက်လာတော့ စီးပွားရေးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ စာတွေကို ဖတ်တယ်။ အထူးသဖြင့် ကျွန်တော်တို့ရဲ့ သင်ဆရာတွေရှိတယ်။ ကျွန်တော်တို့အဖေဆိုရင် စာမတတ်ဘူး။ ဒါပေမယ့် အတွေ့အကြုံများတယ်။ ဘယ်နေရာမှာ ဘယ်လို မှားတတ်တယ်ဆိုတာကို အတွေ့အကြုံနဲ့ ဖြေရှင်းသွားတာ။ မိတ်ဆွေတွေ တွေ့ခဲ့တဲ့ အမှားတွေ၊ မိဘတွေက တွေ့ခဲ့တဲ့ အမှားတွေအားလုံးဟာ ကျွန်တော်တို့အတွက် အဖိုးမဖြတ်နိုင်တဲ့ သင်ခန်းစာတွေပဲ။ ရောင်းရေးဝယ်တာမှာ အထူးသဖြင့် စာအုပ်တွေ မရှိဘူး။ သည်တော့ အတွေ့အကြုံကို အားကိုးရတယ်။

ကျွန်တော့်သားသမီးတွေ အပါအဝင်၊ ခုခေတ်လူငယ်တွေ၊ သူတို့ သူငယ်ချင်းတွေ ကြည့်လိုက်တော့ ကျွန်တော်တို့ ငယ်ငယ်က ဖြတ်သန်းရတာနဲ့စာရင် အားမရဘူး။ တော်တော်လေးကို လျော့ပါးလာတာ တွေတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ငယ်ငယ်တုန်းက လူငယ်တွေစုပြီးတော့ ကလပ်လေးတွေဖွဲ့ပြီးတော့ အားကစားလုပ်ကြတာ။ အခု အဲဒါမျိုးတွေ မတွေ့တော့ဘူး။ ကျွန်တော်တို့ ဖြစ်စေချင်တာက အားကစား လမ်းကြောင်းပေါ် သွားစေချင်တယ်။ ခုခေတ်ကလေး တော်တော်များများက လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ထိုင်တာ များနေတယ်။ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ထိုင်ရုံနဲ့တော့ ပျက်တယ်ဆိုတာ မဟုတ်ဘူးပေါ့။ ဒါပေမယ့် လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ဆိုတော့ ကောင်းတဲ့ လူလည်း လာတယ်၊ ဆိုးတဲ့လူလည်း လာတယ်။ အဲသည်မှာ အပေါင်းအသင်းမှားနိုင်တဲ့ ရာခိုင်နှုန်းများတယ်။ လူငယ်တွေက မသွားလို့လည်း မနေနိုင်ဘူး။ ကျွန်တော်တို့က အဲဒါကို မကြိုက်ဘူး။ တော်ရုံတန်ရုံ

မကောင်းတာလောက်ကို ဖြေသာတယ်။ အရက်သောက်တဲ့ သူငယ်ချင်းဆေးစွဲတဲ့ သူငယ်ချင်းနဲ့တွေ့ရင်၊ ဒါမျိုးနဲ့တွေ့ရင် ဒါ ပျက်တာပဲ။ ကလေးတွေဆိုတာ သူတို့ကိုသူတို့ သိပ်ထိန်းနိုင်တာ မဟုတ်ဘူး။ ငယ်သူငယ်ချင်း အပေါင်းအသင်းအချင်းချင်း၊ လူငယ်တွေက တအားခင်ကြတာ။ လူငယ်လေးတွေ စုမိရင် မှားတဲ့ စရိုက်ဝင်လာတတ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ လူငယ်တွေစုပြီးတော့ အားကစားကို လုပ်စေချင်တာပဲ။ မိန်းကလေးတွေကတော့ အပြင်မထွက်ရဘူးဆိုပေမယ့် သည်ခေတ်က အာရုံတွေများတယ်။ ကျွန်တော်တို့ခေတ်က ရေဒီယိုတောင် အိမ်တိုင်း ရှိတာ မဟုတ်ဘူး။ သည်အာရုံတွေကလည်း ထိန်းနိုင်ရင်ထိန်းနိုင်၊ မထိန်းနိုင်ရင် ကလေးတွေကို ဖြားယောင်းတာပဲ။ ဒါကို မိဘတွေက ပြုပြင်ရမယ်။ မပြုပြင်ရင် ဂျန်းမာရေးနဲ့ ပညာရေး နိမ့်ကျလာမှာပဲ။ နောက်တစ်ချက်က လူနဲ့ ပြဿနာကိစ္စ။

ပြဿနာဆိုတာတော့ လုပ်ငန်းလုပ်ရင် အမြဲတွေ့နေရတာပဲ။ လုပ်ငန်းခွင်မှာဖြစ်ဖြစ်၊ မိသားစုမှာဖြစ်ဖြစ် ပေါ်လာတတ်ပါတယ်။ အဲသလိုဖြစ်လာရင် မေတ္တာတရားရှေ့ထားပြီး ကိုယ်ချင်းစာစိတ်နဲ့ ဖြေရှင်းတာ အကောင်းဆုံးပါပဲ။ ကျွန်တော် မနိုင်တဲ့ ပြဿနာဆိုရင် လူကြီးသူမနဲ့ တိုင်ပင်တယ်။ ပြီးရင် အေးအေးဆေးဆေး ဆုံးဖြတ်တယ်။ မေတ္တာတရားနဲ့ ဖြေရှင်းတာဟာ မြန်မာလူမျိုးတွေရဲ့ ထုံးတမ်းစဉ်လာ နည်းပေါ့။

ကျွန်တော် ဖြတ်သန်းရတဲ့ ဘဝတစ်လျှောက်မှာတော့ ဘာသာတရားက လမ်းကြောင်းမှန်ကို ပို့ပေးတယ်။ ဘာသာတရားက ကျွန်တော်တို့ စီးပွားရေးကို အများကြီး အထောက်အပံ့ပြုတယ်။ စီးပွားရေးမှာ ကိုယ်ချင်းစာစိတ်ကအရေးကြီးတယ်။ အခုကြီးလာမှ ပြန်သုံးသပ်ကြည့်တော့ လူငယ်တွေဟာ ငယ်ငယ်ကတည်းက ဘာသာရေးကို လုပ်နိုင်ရင် ပိုကောင်းပါမယ်။ ဒါ ကျွန်တော့် ယူဆချက်ပါ။ ကျွန်တော့်ကလေးတွေ ကျွန်တော် Train ကြည့်တော့ တရားစခန်း သုံးခါလောက် ဝင်ပြီးတဲ့ အခါမှာ အရမ်း နူးညံ့သွားတာ သတိထားမိတယ်။ အပြောအဆိုကအစ ယဉ်ကျေးလာတာ သတိထားမိတယ်။

လူငယ်တွေ စီးပွားရေးလုပ်မယ်ဆိုရင် ကိုယ်ပိုင် တစ်နိုင်တမနဲ့ ဧပြီ ကျွမ်းကျင်မှု ရှိရမယ်။ ကိုယ်လုပ်တဲ့အလုပ်က ကျွမ်းကျင်မှုရှိမှ ကိုယ်နဲ့ စရိုက်တူတဲ့ လူငယ်ချင်း စုမိမှ ပိုကောင်းပါမယ်။ ကျွန်တော်

အယူအဆကတော့ ငွေအားများများ ဦးဆောင်နိုင်သူချည်းပဲဆိုရင် ပိုကောင်းတယ်။ ပိုက်ဆံရှိလို့ စုလုပ်ပြီးမှ ကျွမ်းကျင်မှု မရှိရင်လည်း အလကားပဲ။ ကျွမ်းကျင်မှုမရှိတဲ့ လုပ်ငန်းဟာ ရာနှုန်းတစ်ဝက် ဆုံးရှုံးပြီး သား ဖြစ်နေတတ်တယ်။ ပွဲဦးထွက်မှာ စိတ်ပျက်ရတာမျိုး မလုပ်သင့်ဘူး။ သူ့ဘဝတစ်လျှောက်မှာ ငါလုပ်တာ ရှုံးတယ်ဆိုတဲ့စိတ်က စွဲနေလိမ့်မယ်။ ငယ်စဉ်မှာ လုပ်ငန်းသေးသေးနဲ့ စပါ။ လုပ်ငန်းမစခင် ကျွမ်းကျင်အောင် လေ့လာထားပါ။ ကျွမ်းကျင်မှုရှိပြီး ငွေအားလိုတဲ့အချိန်မှာ ကိုယ်လိုစိတ်ချရတဲ့ လူငယ်ချင်းပေါင်းပါလို့ လူငယ်တွေကို အကြံပေးချင်တယ်။

ငွေကြေးရှိတိုင်း အောင်မြင်တာမဟုတ်ပေမယ့် အောင်မြင်မှုတိုင်း အတွက် ငွေကြေးက အခြေခံတယ်။ ငွေကြေးနည်းနည်းနဲ့ စတဲ့အလုပ်ဟာ အောင်မြင်မှုနည်းနည်းပဲ ရလိမ့်မယ်။ ပိုက်ဆံက အရာရာကို ချမ်းမြေ့စေတယ်ဆိုတဲ့ အယူအဆကို ကျွန်တော် လက်မခံပါဘူး။ ကိုယ်ချမ်းသာမှုကိုတော့ ရချင်ရမှာပေါ့။ စိတ်ချမ်းသာမှုကတော့ အခါခပ်သိမ်း မရနိုင်ဘူး။ လူ့ဘဝဆိုတာ ရေရှည်မှာ စိတ်ချမ်းသာဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ လူငယ်တွေမှာလည်း ငွေစိတ်ဓာတ် ဝင်သွားမှာစိုးတယ်။ လူငယ်တွေဟာ ပညာတတ်ဖို့လည်း လိုတယ်။ ပညာဆိုတာ အတန်းပညာချည်းပဲ ဆိုလိုတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ကျွမ်းကျင်မှုနဲ့ နည်းပညာ ပြည့်စုံရင်လည်း ပညာပါပဲ။ အောက်ခြေသိမ်းကအစ ကျွမ်းကျင်မှုရှိအောင် ဆည်းပူးထားရမယ်။ ကိုယ် ဘာပဲလုပ်လုပ် ကိုယ်လုပ်မဲ့အလုပ်မှာ ဒေါက်တာဘွဲ့၊ ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ ရလောက်အောင် ကျွမ်းကျင်ထားရမယ်။

လူငယ်တွေ ပြည့်စုံပေါက်မြောက်ဖို့က အနီးဆုံး ကိုယ့်သားသမီးက စပြီး ပြုစုပျိုးထောင်ရမယ်။ လူငယ်တွေရဲ့ အားလပ်ချိန်ကို မိဘရိုးရာလုပ်ငန်းတွေမှာ စိတ်ဝင်စားအောင် လုပ်ပေးထားရမယ်။ နောက်သူလုပ်စားတာ မစားတာအပထား အတတ်နိုင်ဆုံး တည့်မတ်ပေးထားပြီးသား ဖြစ်ရမယ်။ မိဘ အလုပ်အကိုင်တိုင်းကို သားသမီးတိုင်းက လိုက်လုပ်ရမယ်လို့ ပြောတာမဟုတ်ပါဘူး။ လူငယ်တစ်ယောက်အတွက် မိဘထံမှ အနီးစပ်ဆုံး သင်ယူထားရမယ့် ပညာကို သင်ယူထားလိုက်ရင် ဒါ အမြတ်ပဲ။ မှားယွင်းတဲ့ လမ်းကြောင်းကသွေဖီပြီး လမ်းကြောင်းမှန်

ကို ရောက်အောင် တည့်မတ်ပေးရမယ်။ အဲသည်မှာ ဘာသာရေး၊ စာပေ၊ အားကစား၊ အနုပညာ စတာတွေပေါ့။ ဒါက လူကြီးက Train လုပ်ပေးရင် ရတယ်။ တချို့သားသမီးက မိဘလုပ်တာ အထင်မကြီးဘူး။ အလွယ်လေးပါလို့ ထင်နေတတ်ကြပါတယ်။ မိဘက ဘယ်လောက်စွဲ သတ္တိနဲ့ ရင်းခဲရတယ်ဆိုတာ လူငယ်တွေ သိဖို့လိုပါတယ်။ မိဘတွေကလည်း ကလေးကို မညှာပါနဲ့။ ခိုင်းပါ။ ခိုင်းတာဟာ လေ့ကျင့်ပေးတာပဲ။ မိသားစုတိုင်း ကိုယ့်သားသမီးကို အဲသလိုနည်းနဲ့ ပြုစုသွားသင့်တယ်။ ခုခေတ်က လမ်းထိပ်တိုင်းက အရက်ဆိုင်သာရှိတာ၊ ရုပ်ကွက်တိုင်းမှာအားကစားရုံမရှိဘူး။ လူကြီးတွေကလည်း ပိုက်ဆံရှိရင် 'ကာရာအိုကေ' ရောက်နေကြတယ်။ ဒါတွေမှာ ထိန်းထိန်းသိမ်းသိမ်း ရှိဖို့ လိုတယ်။ ကိုယ်ဝါသနာပါတာတွေနဲ့ အစားထိုးရင် ရပါတယ်။ နောက်တစ်ခုက ကျွန်တော်တို့လူမျိုးက အချိန်မလေးစားဘူး။ တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက် ချိန်းရင် မြန်မာစံတော်ချိန်ပေါ့ကွာလို့ ပြော ကြတယ်။ နာရီဝက် နောက်ကျမှ သွားမယ်။ ဒါမှ အတော်ပဲလို့ တွက်ကြတယ်။ ဒါ လူတိုင်းမှာ စွဲနေတယ်။ ခုခေတ် နိုင်ငံခြားသားတွေနဲ့ အလုပ်လုပ်နေရတယ်။ ဒါက အရေးကြီးဆုံး စတင်ရမဲ့အချက်၊ ပြင်ရမယ့် အချက်ပဲ။ သေးသေးကွေးကွေး ကိစ္စပေမယ့် အချိန်ကြောင့် အထင်သေးတာ မဖြစ်စေရပါဘူး။

ကျွန်တော်တို့လောကမှာ အချင်းချင်း ဆက်ဆံရေးက အရေးကြီးတယ်။ လူအမျိုးမျိုးနဲ့ ဆက်ဆံရတာ။ တည်တည်ကြည်ကြည်နဲ့ သစ္စာ၊ သမာဓိရှိသူ အများကြီးရှိပါတယ်။ သစ္စာမရှိ၊ ကတိမတည်သူတွေလဲ ရှိပါတယ်။ ကတိမတည်သူတွေကိုတော့ ရောင်းတာရော၊ ဝယ်တာရောမှာ ရှောင်ပါတယ်။ သူနဲ့လုပ်မှ ဖြစ်မယ်ဆိုရင်လည်း သတိနဲ့ ဆက်ဆံပါတယ်။ လူဆိုတာ မကောင်းမှန်းသိပေမယ့်လည်း တွဲနေရတာ ရှိတယ်။ သတိအရေးကြီးတယ်။

ဘဝရည်မှန်းချက်ကတော့ အခုဆို ကျွန်တော် လူလတ်ပိုင်း ရောက်ပြီ။ ရှေ့ဆို လူကြီးပိုင်းရောက်တော့မယ်။ လက်ရှိ ရှိနေတဲ့ အနေအထားက ပြန်လည်ကျဆင်းမသွားအောင် ဆိုတာကလည်း ခက်တယ်။ အခုဆိုရင် ပိုပြီးကျယ်ပြန့်တဲ့ အခွင့်အလမ်းတွေ ရှိနေပြီ။

နိုင်ငံတကာဈေးကွက်ကို ခွင်ကျတဲ့နည်းနဲ့ နိုင်အောင် စဉ်းစားရတော့မယ်။
နောက် လာမယ့်မျိုးဆက်တွေကို ကျွန်တော်တို့က ဦးဆောင်လမ်းပြ
လုပ်သွားပေးရမယ်။ ကျွန်တော်ဆိုရင် ကျွန်းပွဲစားတွေနဲ့ ဆက်သွယ်ခဲ့
ရတာ၊ နောက် တစ်ဆင့်တက်ပြီး ဆီစက်လုပ်ငန်းလုပ်ခဲ့ရတာ နောင်မှာ
နိုင်ငံတကာနဲ့ ဆက်မိအောင် ကျွန်တော်တို့ လုပ်ရလိမ့်မယ်။ တစ်ဆင့်ပြီး
တစ်ဆင့် မြင့်ပို့လိုတယ်။ နိုင်ငံတကာဆက်သွယ်မှုက မန္တလေးအနေနဲ့
ရန်ကုန်လောက် အခြေအနေမပေးပေမယ့်၊ အခြေအနေမပေးတာကို
ထိုင်နေလို့ မဖြစ်ဘူး။ အခြေအနေပေးအောင် လုပ်ယူရမယ်။ တစ်
ယောက်ထံ မတတ်နိုင်တောင် စုပေါင်းလုပ်ကြရမယ်။

ကံ၊ ဉာဏ်၊ ဝီရိယလို့ လူတွေက ပြောကြတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ
အနေနဲ့ ကံ၊ ဉာဏ်၊ ဝီရိယလို့ ပြောရိုးပြောစဉ်ပြောနေကြတာပဲ။ ကံ
ဉာဏ်၊ ဝီရိယဆိုတာ လူတစ်ယောက်ရဲ့လမ်းကြောင်းမှာ ပိုပြီး အဓိပ္ပာယ်
ရှိတယ်ဆိုတာ တရားတော်နဲ့ နီးနီးကပ်ကပ်နေတော့မှ သိတာပါ။ ကံမှာ
လဲ ရှေးဘဝက ပြုခဲ့တဲ့ကံ ဘယ်လောက်ပါသလဲဆိုတာကိုက သိတာ
မဟုတ်ဘူး။ ဒါပေမယ့် နောက်လာမယ့်ကိစ္စကို ကောင်းအောင် အခု
လုပ်နိုင်တယ်။ အခုကောင်းအောင်လုပ်နိုင်မှ နောင်အကျိုးပေးမယ့် ကံသစ်
ဖြစ်လာမယ်။ ကံကို လူက ပြုပြင်နိုင်တယ်။ ကံကို ကောင်းအောင်
လုပ်နိုင်တယ်။ ကံဆိုတာ အလုပ်ဖြစ်တဲ့အတွက် အလုပ်ကောင်းဖို့ လိုပါ
တယ်။ လူ့ဘဝမှာ ကံက ဖိဝရာခိုင်နှုန်း၊ ကျန်တာ ၄၀ရာနှုန်းနဲ့ သွား
နေတာလို့ ကျွန်တော်ထင်တယ်။

လူငယ်တွေကို ပြောချင်တာကတော့ ပညာရှာဖို့ အခွင့်သာတဲ့အခါ
ပညာကိုရအောင်ယူပါ။ ရည်မှန်းချက်ကို သွားတဲ့နေရာမှာ ပိုတဲ့အချိန်
တွေကို ကိုယ်ဝါသနာပါတာနဲ့ အစားထိုးပါ။ ရည်မှန်းချက်ကို မရောက်၊
ရောက်အောင်သွားမယ်ဆိုတဲ့ ခံယူချက်ကလည်း အရေးကြီးတယ် ဆိုတာ
ယုံပါ။ ပညာသင်ဖို့ အခြေအနေမပေးတဲ့ လူငယ်များကလည်း မိမိ
ခွင်ကျတဲ့နေရာမှာ ထူးချွန်အောင်လုပ်ပါ။ မှန်မှန်သာကြိုးစားပါ။
ကိုယ်လုပ်မယ့်အလုပ်ကို ပါရဂူမြောက်အောင် လုပ်ပါလို့ ပြောချင်ပါတယ်။
ဒါဆိုရင် မအောင်မြင်စရာ မရှိဘူး၊ ဒါ ကျွန်တော့်ကိုယ်တွေ့ပါ။

ဦးကျော်ဝင်း မြန်မာမေလားဝါးဘဏ်

Life
*The art of life is to know how to enjoy a little
and to endure much.*
- William Hazlitt

ဦးကျော်ဝင်း

၏

လက်ရှိတာဝန်ထမ်းဆောင်မှုများ

- ၂၀၀၄ - မြန်မာမေပလားဝါးဘဏ်
- အုပ်ချုပ်မှုဒါရိုက်တာ - မေပလားဝါး ထရောင်း ကုမ္ပဏီ
- အုပ်ချုပ်မှုဒါရိုက်တာ - ချင်စု(မြန်မာ) Co., Ltd.
- ၂၀၀၄ - ချင်စု မေပလားဝါးအထပ်သားစက်ရုံ
- ၂၀၀၄ - TN Resources Pte., Ltd. အဖွဲ့ဝင် (Singapore)
- ဒါရိုက်တာ - Patumthani Sawmill Co., Ltd (Thailand)

ကျွန်တော် ဦးကျော်ဝင်းနဲ့ ကျွန်တော့်အလုပ်တာဝန်အရမကြာခဏ တွေ့ခဲ့ဖူးပါတယ်။ ကျွန်တော်တွေ့တိုင်းလည်း စိတ်ချမ်းသာရပါတယ်။ သူဟာ ဘယ်တော့မဆို တွေ့ဆုံဖို့ ကတိပေးထားရန် အလေးအနက်ထားသူဖြစ်လို့ပါ။ သူမကြာခဏပြောလေ့ရှိတဲ့အတိုင်း အသေးအဖွဲ့ကအစ သူဟာ ဂရုစိုက်သူဖြစ်လို့ပါ။ သူဟာ ငယ်စဉ်က အင်မတန်ဆင်းရဲခဲ့တယ်။ အိမ်ခြေ ခြောက်အိမ်ထောင်လောက်ရှိတဲ့ ကျေးရွာကလေးမှာ သူ့ကို မွေးဖွားခဲ့တယ်။ မိဘက တောင်သူလယ်သမား၊ မွေးချင်းက ရှစ်ယောက်၊ ယောက်ျားကလေးထဲမှာ သူအကြီးဆုံး။

ငယ်စဉ်က ကျောက်တံကလေးတစ်ချောင်းတောင် မဝယ်နိုင်တဲ့ဘဝက ကနေ့လူတိုင်းသိနေပြီဖြစ်တဲ့ မြန်မာမေပလားဝါးဘဏ်ရဲ့ အကြီးအမှူးတာဝန်ကို ယူနိုင်လောက်အောင် သူ ဘာတွေလုပ်ခဲ့လို့လဲ။ ဘယ်လိုကြိုးစားခဲ့လို့လဲ။ သူ့ခံယူချက်က ဘာတွေလဲ။ သူ့စိတ်ထားက ဘယ်လိုသဘောထားလဲ။ ပိုက်ဆံတွေ သောက်သောက်လဲ ချမ်းသာလာပြီး သူ့ဘာလုပ်မှာလဲ။ သူ့စိတ်ကူးတွေက ဘာတွေလဲ။ ကျွန်တော် သူ့နဲ့တွေ့တော့ သည်အချက်အလက်တွေကိုပဲ ဇောင်းပေးပြီးမေးခဲ့ပါတယ်။

သူ့နဲ့တွေ့ပြီးတဲ့အခါမှာတော့ သူဟာ သူများမလုပ်တာမှ လုပ်ချင်သူ၊ သူများမမြင်တာမှ မြင်တတ်သူ။ သူများစိတ်မကူးတာမှ စိတ်ကူးချင်သူဆိုတာ ကျွန်တော် အကဲခတ်မိပါတယ်။

သူ့ရဲ့ဘဝ ဆောင်ပုဒ်ကတော့ 'သစ္စာကတိတည်ကြည်ပါစေ'ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကနေ့ဆိုရင်တော့ ကြီးမားတဲ့အိမ်ယာစီမံကိန်းကြီးတွေ၊ မြန်မာပြည်အနှံ့မှာ မကြာမီပေါ်လာတော့မယ့် မြန်မာမေပလားဝါးဘဏ်ခွဲတွေ၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးစီမံကိန်းတွေနဲ့အတူ သူ့စိတ်ကူးသစ်တွေဟာ အကောင်အထည်အဖြစ် ပေါ်ထွန်းလာတော့မှာပါ။

သူဟာ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ပထမဦးဆုံးATM စနစ် (Automatic Teller Machine) အလိုအလျောက် ငွေထုတ်စက်ကို တပ်ဆင်နိုင်သူ

မြန်မာ့ငွေကြေးနဲ့ ဘဏ်စနစ်ကို ကမ္ဘာနိုင်ငံတွေနဲ့ တန်းတူရည်တူ ရှိရေးကို ရှေးရှုသူအဖြစ် တိုင်းပြည်က လက်ခံထားကြပါပြီ။

သူ့ဘဝ၊ သူ့အကြောင်း၊ သူ့အောင်မြင်မှုကို ဖတ်ကြည့်ပါဦး။

ကျွန်တော်ကို ၁၉၄၈ ခုနှစ်က မွေးခဲ့တာပါ။ မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးရတဲ့နှစ်မှာပဲမွေးလို့ ကျွန်တော်အသက်ဟာ မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးသက်တမ်းနဲ့အတူ ကနေ့ဆိုရင် ၄၇ နှစ် ရှိခဲ့ပါပြီ။ ကနေ့ ကျွန်တော် ရောက်နေတဲ့ အနေအထားက ပြန်ပြီးကြည့်ရင် ကျွန်တော် ငယ်ဘဝနဲ့ ကျွန်တော် ကနေ့ဘဝဟာ ဘာမှကို ထင်ရက်စရာမရှိအောင် ပြောင်းလဲသွားခဲ့ပါတယ်။ တကယ့်ကို ပင်ပင်ပန်းပန်းဘဝကို ရုန်းကန်ခဲ့ရတယ်။ ဘဝကြမ်းတွေကို ကျော်ဖြတ်ခဲ့ရတယ်။ တစ်ခါတစ်ခါ အားငယ်စိတ်တွေ ဝင်လာတတ်ပေမယ့် ကျွန်တော် ကြံ့ကြံ့ခိုင်ခိုင် ကျော်လွှားနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ ငယ်ငယ်က ဆင်းရဲပေမဲ့ ကျွန်တော်စိတ်ဓာတ်က သန်မာနေတယ်။ ကြံ့ခိုင်နေတယ်။ ဒါကို ကျွန်တော်သတိထားမိနေတယ်။

ကျွန်တော်ကို မွေးတဲ့မြို့ကလေးကနေ ဝေးကွာတဲ့အရပ်ဒေသ တစ်ခုမှာ ကျွန်တော်အောင်မြင်သူတစ်ယောက်၊ ငွေကြေးနေချမ်းသာသူ တစ်ယောက်အနေနဲ့ လူတွေက အသိအမှတ်ပြုနေချိန်မှာ ကျွန်တော် နေထိုင်ခဲ့တဲ့ မွေးရပ်ရွာကလေးကို ကျွန်တော်စိတ်ထဲမှာ တစ်နေ့မှ မေ့လို့ မရပါဘူး။ ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းက ကွတ်ခိုင်မြို့ကလေးကို လူတော်တော်များများ ကနေ့တော့ ရောက်ဖူးကြပါပြီ။ ကျွန်တော်တို့ ငယ်ငယ်ကတော့ ကနေ့အခြေအနေမျိုး ဘယ်ဟုတ်ပါ့မလဲ။ အင်မတန် ဝေးလံသီခေါင်တဲ့ အရပ်ဒေသပေါ့။ အင်မတန်ဆင်းရဲကြပြီး ရိုးသားတဲ့ ရှမ်းပြည်နယ်သူ ပြည်နယ်သားတွေနဲ့ အင်မတန် အဆက်အသွယ်ပြတ် တဲ့နေရာကလေး ဆိုပါတော့။ အဲသည်ကွတ်ခိုင်မြို့ကလေးကနေ သွားရင် တာမိုးညဲဆိုတဲ့ ရှမ်းရွာကလေးတစ်ရွာရှိပါတယ်။ ကွတ်ခိုင်မြို့နယ်ထဲ မှာပါ။ အဲသည်တာမိုးညဲက ၁၀မိုင်လောက်ကွာတဲ့ အရပ်ဒေသမှာ ရွာ သေးသေးကလေးတစ်ရွာရှိတယ်။ ရွာနာမည်တောင်မရှိပါဘူး။ ရွာလို့ လည်း မခေါ်နိုင်ပါဘူး။ တကယ့်တဲကလေး ခြောက်လုံးလောက် ရှိတာ ပါ။ အဲသည်တဲကလေးခြောက်လုံးထဲက တဲကလေးတစ်လုံးထဲမှာ

ကျွန်တော်ကို မွေးတယ်။ အဲသည်အချိန်က တာမိုးညဲကတော့ တော်တော် ကလေးစည်ပင်ဖွံ့ဖြိုးနေတဲ့ ရွာကြီးပေါ့။

ကျွန်တော်တို့ ငယ်ငယ်က မိဘကလည်း ဘာလုပ်တတ်မှာလဲ။ ရိုးရာလယ်လုပ်ငန်းပဲ လုပ်တတ်ပါတယ်။ လုပ်စရာလုပ်ငန်းကလည်း လယ်ယာလုပ်ငန်းပဲရှိတော့ လယ်ယာလုပ်ငန်းပဲ လုပ်ခဲ့တာပါပဲ။ မွေးချင်းကလည်း ကျွန်တော်အပါအဝင် ရှစ်ယောက်ရှိတော့ စားအိုးက ကြီးတယ်။ ကျွန်တော်က တတိယ၊ ကျွန်တော့်အထက်က မိန်းကလေး နှစ်ယောက်ရှိတယ်။ အစ်မတွေပေါ့။ မိဘတွေက လယ်ထဲဆင်းတော့ ယောက်ျားလေးထဲမှာ အကြီးဆုံးဖြစ်တဲ့ ကျွန်တော်ကလည်း ဆင်းရတာ ပေါ့။ လယ်ထဲဆင်းတယ်ဆိုတာ တကယ် လယ်ဝင်လုပ်ရတာမဟုတ် တောင်မှ လယ်လုပ်ငန်းထဲမှာ လုပ်နိုင်သလောက် လုပ်ခဲ့ရတာပါ။ ကျွန်တော်ပြောချင်တာက မိသားစုကရှစ်ယောက် မိဘကဆင်းရဲ၊ လုပ်စား ရတာက တောင်သူလယ်သမားဆိုတော့ မဖွံ့ဖြိုးသေးတဲ့ ကျေးရွာကလေး က စားဝတ်နေရေးကို အကဲခပ်ကြည့်ရင် သိနိုင်ပါတယ်။

အဲသည်ရွာကလေးမှာ ကျွန်တော် ခြောက်နှစ်လောက်အထိ နေခဲ့ တယ်။ တကယ့်ကလေးဘဝသက်သက်ပါပဲဗျာ။ မိဘတွေကို ဝိုင်းကူ လိုက်၊ ပြေးလိုက်လွှားလိုက်၊ လယ်ကန်သင်းတွေပေါ်မှာ ကစားလိုက်၊ တောင်ကုန်းတောင်စောင်းတွေမှာ ပြေးလွှားလိုက် လုပ်ခဲ့ရတာတွေက လည်း ကနေ့ ပြန်စဉ်းစားတော့ တော်တော်ပျော်စရာ ကောင်းသားဗျ။ ဆင်းရဲတဲ့မိသားစုက ပေါက်ဖွားလာတဲ့ ကလေးတစ်ယောက်ရဲ့ သဘာဝ အတိုင်းပဲ ပေပေကျကျ ပါပဲ။ ဘောင်းဘီဟောင်း၊ အင်္ကျီဟောင်းကလေးနဲ့ နှပ်တွဲလောင်းနဲ့ စခဲ့ရတဲ့ ဘဝဖြစ်ပါတယ်။ တစ်ခါတလေ ထမင်းစားချိန် တောင်မှ အိမ်ပြန်နိုင်ကြဘူး။ ရောက်တက်ရာရာ ကစားနေကြတာ။ မိုးချုပ်လို့ အမေကခေါ်မှ ပြန်ပြေးရတာ။ ရွံ့ထဲဗွက်ထဲမှာ ပေပေစုတ်စုတ် နေရင်း မိုးလင်းက မိုးချုပ်ဘဝကို ဖြတ်သန်းခဲ့ရတာတွေကို ကျွန်တော် မမေ့ပါဘူး။ ကနေ့ မြန်မာမေဖလားဝါး ဦးကျော်ဝင်းဖြစ်လာလို့ ကျွန်တော် ဒါတွေကို ချန်မထားခဲ့ပါဘူး။ ကျွန်တော် ထိန်ချန်ထားစရာ လည်း မရှိပါဘူး။ ကျွန်တော် အဲသလို ဘဝကလာခဲ့ရတာပါ။ ကနေ့ လူငယ်တွေ စီးပွားရေးလုပ်နေကြရာမှာ ကျွန်တော့်လောက် ပေပေ

တောတော မနေခဲ့ရသူတွေများမှာပါ။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော် ဒါကို အလေးအနက်ပြောနေတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဆိုလိုတာက နာမည်တောင်မရှိတဲ့ ရွာကလေးမှာနေခဲ့တယ်။ မိဘက ဆင်းရဲတယ်။ မောင်နှမ မွေးချင်းရှစ်ယောက်ရှိတယ်။ ဘာအသိပညာ၊ ဘာဗဟုသုတမှ မရနိုင်တဲ့ ဝေးလံခေါင်ဖျားဒေသက လူငယ်တစ်ယောက်အဖြစ်နဲ့ ကျွန်တော် ကြီးပြင်းခဲ့ရတာကို ပြောချင်တာပါ။ အစ်မတွေ ညီတွေ၊ ညီမလေးတွေနဲ့နေရင်းထိုင်ရင်းက အသက်ခြောက်နှစ်ရောက်တော့ ကျွန်တော့်မိဘတွေက သည်အတိုင်းနေလိုတော့ မဖြစ်ဘူး။ သည် အရပ်ဒေသမှာနေရင်တော့ လူမွေးတောင်ပြောင်မှာမဟုတ်ဘူး။ ရေကြည်ရာမြက်နုရာ တို့ထွက်ကြမှ တော်မယ်။ ကလေးတွေကလည်း ကြီးလာကြပြီ။ သူတို့ဘဝ နောင်ရေးက ရှိသေးတယ်လို့ တွက်လာကြတယ်။ ငါတို့တစ်တွေ မြို့ကိုဖြစ်တဲ့နည်းနဲ့ ရတဲ့အခြေအနေနဲ့ ပြောင်းမှဖြစ်မယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ခဲ့တဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်ဟာ ကျွန်တော်တို့ သားသမီးတွေရဲ့ ဘဝတွေကိုပါ အများကြီး ပြောင်းလဲပစ်လိုက်ပါတယ်။ အဖေ ဆုံးဖြတ်ချက်ဟာ ကျွန်တော်တို့ဘဝရဲ့ မီးရှူးရောင်ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ အဖေသာ တောမှာပဲ လယ်လုပ်ရင်း ကျွန်တော်တို့ကလည်း ပြေးရင်းလွှားရင်း ကြီးပြင်းခွင့်ရခဲ့ရင် မြန်မာမေလားဝါး ဦးကျော်ဝင်း ဖြစ်လာစရာ မရှိတော့ပါဘူး။ သည်နေရာမှာ မိဘရဲ့ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ကျွန်တော် အထူးအောက်မေ့ပါတယ်။

ပြီးတော့ ဘဝမှာ ဆုံးဖြတ်ချက်ဟာ အရေးကြီးတယ်။ ကိုယ့်ဆုံးဖြတ်ချက်ဟာ ကိုယ့်တစ်ယောက်ထံသာမက တစ်ခါတစ်ရံမှာ သူတစ်ပါးအတွက်တောင် အကျိုးရှိတယ်ဆိုတာ လက်တွေ့နဲ့ယှဉ်ပြီး သိလာရတာ ဘဝအတွက် အမြတ်ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။

အဖေက မြို့ကိုသွားတယ် ဆိုကတည်းက လယ်ယာမြေတွေကို ရောင်းချခဲ့ရတယ်။ မြို့ပြကိုရောက်တော့ ရုတ်တရက် စီးပွားရေးလုပ်စရာ မရှိလို့ အလုပ်ရုံတစ်ခုမှာ ရက်ကန်းဝင်ခတ်ရတယ်။ အဲဒီတုန်းက ရက်ကန်းပညာဟာ မတိုးတက်သေးဘူး။ ခြေထောက်နဲ့နင်းပြီး ရက်ရတဲ့ ရက်ကန်းမျိုးပါ။ အဲဒီဝင်ငွေလေးနဲ့ မိသားစုအားလုံး ထမင်းစားရတယ်။ ရက်ကန်းက ဝင်တဲ့ငွေလေးနဲ့ မူလတန်းပညာသင်ခွင့်ရတော့ ကျွန်တော်

တော်တော်ပျော်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ကွတ်ခိုင်မြို့ကိုရောက်ပြီ။ ကွတ်ခိုင်မှာတော့ ကျွန်တော်တို့ မြင်နေကျ ဆင်းရဲတဲ့ လူတွေချည်း မဟုတ်တော့ဘူး။ လယ်သမားတွေလည်း မဟုတ်တော့ဘူး။ ပေပေစုတ်စုတ်လေးတွေလည်း မဟုတ်တော့ဘူး။ ဒီလိုနဲ့ ကျွန်တော်နဲ့ကျောင်းလည်း ထိတွေ့ခွင့်ရခဲ့တယ်။ ဆင်းရဲတဲ့ကလေးတစ်ယောက်ရဲ့ ကျောင်းနေခြင်းဟာ ဘယ်မှာပြည့်စုံနိုင်ပါ့မလဲ။ အဝတ်အစားကအစ၊ မုန့်ဖိုးကအစ၊ စားတာသောက်တာကအစ၊ နေထိုင်ပြောဆိုတာကအစ၊ ကျွန်တော်တို့နဲ့ တခြားစီ ဖြစ်သွားပြီ။ ကျောင်းအားချိန်မှာ ကစားတာကအစ ကျွန်တော် ဘေးကထိုင်ကြည့်နေခဲ့ရတာ။ ဘောလုံးကန်ရင်တောင် ကျွန်တော်ပါခွင့်ရတာ မဟုတ်ဘူး။ ကျွန်တော်ဟာ တောက မြို့ရောက်လာတဲ့ ယောင်တိယောင်နဲ့ ငှက်တစ်ကောင်လို နေခဲ့ရတဲ့ရက်တွေ အကြာကြီးပါ။ လွယ်အိပ်အစုတ်၊ အင်္ကျီအစုတ်နဲ့ ကျောင်း တက်ရတဲ့ဘဝဖြစ်ပါတယ်။ စာသင်ခန်းထဲမှာ ကျိုးကျန်ရစ်ခဲ့တဲ့ ကျောက်တံ၊ သူများဆီက တောင်းရတဲ့ ကျောက်တံတွေနဲ့ မူလတန်းပညာသင်ခဲ့ရတာပါ။ ကျွန်တော့်အဖေကို ဒါတွေပြောပြတော့ အဖေက မင်းက ကျောင်းထားပေးပါဆိုလို့ ထားပေးတာ၊ ကျောင်းသုံးပစ္စည်းတော့ ငါ ဝယ်မပေးနိုင် ဘူးလို့ ပြောတယ်။

ကျွန်တော့်ရဲ့ဖခင်ဟာ ရက်ကန်းလုပ်ရင်းက ရတဲ့ဝင်ငွေနဲ့ မိသားစုအိုးကြီးကို မယထားရတော့ အဖေက ဝယ်မပေးနိုင်ဘူးဆိုတာလည်း အမှန်ပါပဲ။ ကျွန်တော်မြင်နေရတာကို အဖေလုပ်နေရတဲ့ လုပ်ငန်းကလည်း တဖြည်းဖြည်း အရှုံးပေါ်လာတယ်။ ရက်ကန်းပိုင်ရှင်လည်း စိတ်ညစ်နေတယ်။ လုပ်ငန်းကြီးတစ်ခုလုံး အရှုံးပေါ်နေတယ်။ တစ်နေ့တော့ ရက်ကန်းရုံပိုင်ရှင်က အဖေကိုခေါ်ပြီး ဒီလုပ်ငန်းကို မင်းကိုလွှဲပေးချင်တယ်။ အကျိုးအမြတ်တွေလည်း မင်းပဲယူပါတော့၊ ရက်ကန်းစင်ရဲ့ တန်ဖိုးတွေကို တဖြည်းဖြည်းမှ ငါ့ကို ရှင်းပေးပါလို့ဆိုပြီးတော့ အဖေကို လွှဲတယ်။ ကျွန်တော့်အဖေက အလိုအလျောက် ရက်ကန်းရုံပိုင်ရှင်ဖြစ်လာတော့ အလုပ်ကို အင်မတန်ကြိုးစားတယ်။ အဖေက ဉာဏ်အမြော်အမြင် ကောင်းတယ်။ စိတ်ကူးကောင်းတယ်။ ရှေ့အလားအလာကို တွက်ဆတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် အဖေလက်ထဲမှာ ရက်ကန်း လုပ်ငန်းဟာ တိုးတက်လာခဲ့တယ်။ ဈေးကွက်မှာ နေရာလေးရလာခဲ့တယ်။

ကျွန်တော့်ကိုလည်း မန္တလေးပို့ပြီး စာသင်ခိုင်းတယ်။ ကျွန်တော် နေရတဲ့ ကျောင်းက မန္တလေးပညာဓိမာန်ကျောင်းဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီမှာ ကျွန်တော် အထက်တန်းအထိ ပညာသင်ခဲ့ပါတယ်။ နောက်တော့ ကျွန်တော် ကွတ်ခိုင်ကို ပြန်လာခဲ့တယ်။ အောင်မြင်နေတဲ့ အဖေ့ ရက်ကန်းရုံမှာ ခေတ်ပညာတတ် ကျွန်တော်ဟာ ပါဝင်ကူညီနိုင်တဲ့ အခြေအနေရောက် လာခဲ့ပြီး အဲဒီတုန်းက ပိတ်တွေပဲ ရက်ခဲ့တယ်။ ပိတ်ချောတွေ ရက်ခဲ့ တယ်။ ပိတ်ချောတွေ ဆေးဆိုးပြီး တန်ယန်းကို ပို့တယ်။ တာချီလိတ် ဘက်ကိုလည်း ပို့တယ်။ အဲဒီလိုနဲ့ မိဘရဲ့ စီးပွားရေးမှာ ကျွန်တော် အတွေ့အကြုံတွေအများကြီး ရခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်ဟာလဲ လူပျို ပေါက်ဖြစ်လာပြီ။ အသက်၂၀ ပတ်ဝန်းကျင်လောက် ရှိပြီ။ တောမှာ တုန်းက အဖေစဉ်းစားသလို ကျွန်တော်စဉ်းစားတယ်။ အဖေလုပ်နေတဲ့ အလုပ်က ဈေးကွက်က ကျဉ်းတယ်။ အမြတ်အစွန်းနည်းတယ်။ တိုးတက်ရာ တိုးတက်ကြောင်း စဉ်းစားတော့ ထမင်းစားဖို့တော့ ရပါရဲ့။ လူတစ်လုံးသူတစ်လုံးဖြစ်ဖို့ မလွယ်ဘူးဆိုတာကို တွေ့ပါတယ်။ ဒါ ကြောင့်လည်း ငါဘာလုပ်သင့်သလဲဆိုတာ အမြဲစဉ်းစားတယ်။ အဲဒီမှာ အဖေနည်းကို ကျွန်တော်သုံးတယ်။ ဘာလဲဆိုတော့ ဒီထက် ဖွံ့ဖြိုးတိုး တက်နိုင်မယ့် နေရာသစ်ကို ငါရွှေ့မှ ဖြစ်တော့မယ်ဆိုတာပါပဲ။

ဒါနဲ့ အဖေ့ကို ခွင့်ပန်ပြီး ကျွန်တော် ကျောင်းနေခဲ့တဲ့ မန္တလေးကို ထွက်လာခဲ့တယ်။ ကျွန်တော့်မှာ ပိုက်ဆံ လေးရာပဲ ပါတယ်။ မန္တလေးမှာ စကနေပြီး တာချီလိတ်ကို ရောက်အောင်သွားတယ်။ ကျွန်တော် သွားတာ အကြောင်းရှိပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ တိုင်းပြည်ရဲ့ တစ်ဖက်ခြံစည်းရိုးမှာ ဘာတွေဖြစ်နေသလဲဆိုတာ၊ ဘယ်လို စီးပွားရေးတွေ လုပ်နေသလဲဆိုတာ ကျွန်တော် ကြည့်ချင်လို့ပါပဲ။ အဲဒီလို အားကျတဲ့စိတ်နဲ့ ခြံစည်းရိုး အလယ်ခေါင်မှာ ကျွန်တော် ထိုင်နေတယ်။ နှစ်ဖက်စလုံးကို မြင်ရတဲ့ နေရာက ထိုင်ကြည့်နေရင်း သူတို့မှာ ဘာတွေလိုတယ်၊ ဘာတွေ ရှိတယ်၊ ဒါကို အမြဲတမ်း ကျွန်တော် သုံးသပ်နေတယ်။ အဲသည်အချိန်မှာ စိတ်ကူးကသာ ကြီးကျယ်နေတာ လက်ထဲမှာ အရင်းအနှီးက မရှိဘူး။ စီးပွားရေးဆိုတာ ငွေအရင်းအနှီးနဲ့ လုပ်ရတဲ့အလုပ်၊ ဒီတော့ ကျွန်တော့်မှာ ငွေရှာရတယ်။ ငွေရှာတယ်ဆိုတာ ပါးစပ်က ပြောရတာ လွယ်သလောက်

အဲဒီတုန်းက ငွေရှာတာ တော်တော်ကို ရုန်းကန်ခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော် ကြုံရာလုပ်ခဲ့တယ်။ ရသလိုလုပ်ခဲ့တယ်။ နေ့မနား၊ ညမနားလုပ်ခဲ့တယ်။ ပထမဆုံး ဆန်စက်တစ်စက်မှာ အလုပ်သမား ဝင်လုပ်တယ်။ ဆန်စက် တစ်စက်ရဲ့ လုပ်ငန်းအားလုံး စပါးကနေ ဆန်ဖြစ်တဲ့အထိ ကျွန်တော် နားလည်အောင် ကြိုးစားတယ်။ ဆန်အိတ်တွေကို ကားကြီးတွေပေါ် တင်ပေးရတဲ့အလုပ်ကိုလည်း ကျွန်တော် လုပ်ခဲ့တယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့ ကျိုးနွံမှု၊ သစ္စာရှိမှု၊ လုပ်ရည်ကိုင်ရည်ကောင်းမှု၊ ရိုးသားမှုတွေကို ကြည့်ပြီး ကုန်သည်တစ်ယောက်က ဆန်စက်အသေးတစ်လုံး ထောင် ပေးတယ်။ ဒီစက်က ကြိတ်တဲ့ဆန်ကို သူ့ဆီသွင်းရပါတယ်။ ဒီလိုနဲ့ နေရင်း ကျွန်တော် အိမ်ထောင်ကျတယ်။ အဲသည်မှာတစ်ခါ ကျွန်တော့် ဘဝရဲ့ အပြောင်းအလဲတွေကို ကျွန်တော်ရခဲ့တယ်။ တစ်ဖက်နိုင်ငံက ငွေကြေးကို ဘယ်လို ရအောင်ရှာမလဲဆိုတဲ့ စိတ်နဲ့ တောထဲတောင်ထဲမှာ ကျွန်တော် အချိန်ကုန်ခဲ့တယ်။ တောထဲမှာ နွယ်ပင်၊ ဆေးမြစ်ပင်၊ ဆေးမြစ်ဥ၊ တံမြက်စည်းပင် စတဲ့ ပေါပေါလောလောရနိုင်တဲ့ တောထဲ တောင်ထဲက ကုန်ကြမ်းတွေကို ကျွန်တော် စိတ်ဝင်စားခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာ့တောထဲမှာ တစ်ဖက်နိုင်ငံက ကြိုက်တဲ့ အင်တာပို လိုခေါ်တဲ့ ဆေးမြစ်တွေရှိတယ်။ အဲသည်ဒေသက ဒီဆေးမြစ်ကို ဒေသသုံး ပရဆေးပင်အဖြစ် စိတ်ဝင်စားကြတယ်။ ဒီအပင်တွေကို တဖက်နိုင်ငံကို ကျွန်တော်ပို့မယ်၊ တစ်ဖက်နိုင်ငံကလည်း အားဆေးပင်အဖြစ် စိတ် ဝင်စားတယ်။ အဲသည်မှာ အခက်အခဲတစ်ခု ကျွန်တော့်မှာ ဖြစ်လာတယ်။ ဒါက ဘာလဲဆိုတော့ ဆေးဥတွေက ၂၄ နာရီ အတွင်း အခြောက်ခံ နိုင်ရင်ခံ၊ မခံနိုင်ရင် မှိုတက်လာတတ်ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီမှာ ၂၄နာရီအတွင်း ခြောက်သွေ့အောင် ငါဘယ်လို လုပ်မလဲဆိုတာ၊ စဉ်းစား တာ ၁၀ ရက်လောက် ကြာခဲ့ပါတယ်။ အခြောက်ခံတဲ့နည်းကိုရလို့ ကျွန်တော် တော်တော်ဝမ်းသာသွားတယ်။ ဒီဆေးဥ အခြောက်တွေ တစ်ဖက်နိုင်ငံကို ပို့နိုင်ရင် ကျွန်တော် သူတို့ပိုက်ဆံရမယ်။ ရရင် ကျွန်တော် အဆင်ပြေပြီ။ အဲဒီစိတ်နဲ့ စဉ်းစားတော့ ဒီအခြောက်ခံနည်း သာ ကျွန်တော်ရရင် အောင်မြင်ပြီဆိုတာသိခဲ့တော့ တော်တော် ဦးနှောက် ခြောက်အောင် စဉ်းစားခဲ့ရတာပါ။ ဒီအခြောက်ခံနည်းရတဲ့နေ့က

ကျွန်တော် ပျော်လိုက်တာ၊ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်လုပ်မယ့်အလုပ်ကို လူမသိဖို့ လိုသေးတော့ ကျွန်တော် တော်တော်စဉ်းစားခဲ့ရတယ်။

ဒါနဲ့ ကျွန်တော် ထင်းနဲ့အခြောက်ခံတဲ့ မီးဖိုကြီးတစ်လုံး တည်ဆောက်ပါတယ်။ ပန်းရန်ဆရာတွေကို လူခွဲပြီး တစ်နေရာစီမှာ လုပ်စေခဲ့တယ်။ သည်မီးဖိုက သည်ဆေးဥတွေကို ခြောက်သွေ့စေရုံမကဘူး။ မီးခိုးနံ့ကင်းအောင်လည်း စီမံရပါသေးတယ်။ မီးခိုးနံ့ပါရင် တစ်ဖက်နိုင်ငံ မကြိုက်တော့ ဈေးကွက်က ကြိုက်အောင် ကျွန်တော် စဉ်းစားတာမှာ အောင်မြင်သွားတယ်။ ကျွန်တော် သုံးနှစ်သည်လုပ်ငန်းကို လုပ်လိုက်တာ တော်တော်လေး ရောင်းလိုက်ရပါတယ်။ လုပ်ငန်းကလည်း တစ်ယောက်တည်း လုပ်ရတဲ့ လုပ်ငန်း၊ ဝင်ငွေကလည်း ကောင်း၊ ပြိုင်လုပ်မယ့်လူကလည်း မရှိတော့ ကျွန်တော်စိတ်ကူး တည်သွားတယ်လို့ ပြောနိုင်ပါတယ်။

ရွာတွေကလည်း ဆေးဥတွေတူးဖော်ပြီးသွင်းကြတယ်။ ကျွန်တော် ဆီမှာ ဆေးဥသွင်းတဲ့လူတွေကလည်း စိတ်ချမ်းသာတယ်။ ကျွန်တော်က ထိုက်သင့်တဲ့ အမြတ်ပဲယူတယ်။ သူတို့ကို ဈေးကောင်းပေးတော့ သူတို့ကလည်း ကျေနပ်ကြပါတယ်။ တစ်ခါ ကျွန်တော်စီးပွားရေးကို ကျွန်တော် ချဲ့ချင်တယ်။ သည်တော့ တောထဲက ဘာများရနိုင်ဦးမလဲ စဉ်းစားတော့ ကြိမ်တွေရနိုင်တယ်။ ကြိမ်တွေကလည်း အမျိုးအစားကောင်းတယ်။ ပေါပေါရနိုင်တယ်ဆိုတော့ ကြိမ်ကို ကျွန်တော် ထပ်ပြီးစိတ်ဝင်စားတယ်။ ဒါနဲ့ ကျွန်တော် ကြိမ်သီးတွေ ကျွန်တော်ခွဲကြည့်တယ်။ ကြိမ်စေ့တွေ ရတယ်။ အတွင်းက ကြိမ်ဆံမှာ အကွက်လည်နေတဲ့ ဒီဇိုင်းလေးတွေ ပါတယ်။ ဥရောပကို ပို့ကြည့်တယ်။ ကနေဒါကို ပို့ကြည့်တယ်။ အင်္ကျီကြယ်သီး လုပ်ဖို့ပါ။

သည်လိုနဲ့ ကိုကျော်ဝင်း ကြိမ်သီးဝယ်တယ်ဆိုတဲ့ သတင်းနဲ့အတူ ကြိမ်သီးတွေ ရောက်လာပြန်ရော။ ကြိမ်ဆံခွဲတဲ့စက်လည်း ကျွန်တော် လုပ်ထားတယ်။ ကြိမ်စေ့ တစ်ကီလိုကို ငွေသုံးဆယ်နဲ့ရောင်းတယ်။ ဒါက ဈေးကွက်တစ်ခု။

တစ်ခါ တံမြက်စည်းပင်တွေကိုခုတ်၊ တံမြက်စည်းမျှင်တွေကို ချွတ်ပြီး ဂျပန်ကိုပို့ကြည့်တော့ ဘရိတ်လိုင်းနာ(Brake Liner) လုပ်လို့ ရတယ်။ ဖြစ်ပြန်ရော၊ စဉ်းစားကြည့်ပါ။ ကျွန်တော်လုပ်ချင်တာတွေ

တည်နေတယ်။ ကျွန်တော်လည်း ဝမ်းသာတာပါပဲ။ ကျွန်တော်လည်း အဆင်ပြေ၊ သူတို့လည်း အဆင်ပြေတာကိုး။ ဒါဟာ အမှိုက်က ရွှေဖြစ်တာပဲ။ ကျွန်တော် တို့တိုင်းပြည်မှာ ဒါမျိုးတွေ ပြည့်လို့ပါ။ စိတ်ကူးနဲ့ ဈေးကွက် တည်သွားဖို့ပဲ လိုတာပါ။ ကျွန်တော်မှာ ငွေကြေးတော်တော်လေး စုဆောင်းမိနေပြီဖြစ်ပေမယ့် ကျေးရွာတွေက ကျွန်တော်ကို စောင့်ရှောက်ကြတယ်။ ကာကွယ်ပေးကြတယ်။ ဘာအန္တရာယ်မှ မရှိတာ။ ဒါဟာ မေတ္တာရောင်ပြန်ဟပ်တဲ့ သဘောဖြစ်ပါတယ်။ တစ်ဦးက ထားတဲ့စေတနာက တစ်ဦးမှာ လာရောက်ထင်ဟပ်တဲ့သဘော ဖြစ်ပါတယ်။ တို့ရွာကို ငွေရှာပေးတဲ့ ဦးကျော်ဝင်းလို့ သူတို့က သဘောထားတာကိုး။ သည်လိုနဲ့ ပိုက်ဆံလေး ကျွန်တော်မှာ စုမိနေပြီ။ မိတ်ဆွေတွေလည်း ရနေပြီ။ နိုင်ငံခြားဆက်သွယ် ဈေးရောင်းတဲ့ ပညာလည်းရပြီ။ နိုင်ငံသားမိတ်ဆွေကောင်းတွေနဲ့လည်း ခင်မင်ရင်းနှီးခွင့်ရပြီ။

သည်လိုနဲ့ ၁၉၈၈ နောက်ပိုင်းမှာ ဈေးကွက်စီးပွားရေးလုပ်ခွင့် ရခဲ့တော့ ကျွန်တော်အတွက် အခွင့်အရေးဟာ ဆက်တိုက် ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ တိုင်းပြည်က ပြည်ပနဲ့ ဆက်သွယ်ပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ လုပ်ကိုင်ခွင့်ရလာတော့ ကျွန်တော်စိတ်ကူးတွေကို အလုပ်ပြန်ပေးရပါတယ်။ ငါဘာလုပ်မလဲပေါ့လေ။ အရင်က ကျွန်တော် နယ်စပ်က လုပ်ခဲ့ရတာ၊ ခုက ပြည်တွင်းက လုပ်လို့ရပြီ။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်နဲ့ သိပ်မစိမ်းတဲ့ ထိုင်းနိုင်ငံကို ကျွန်တော်သွားခဲ့ပါတယ်။

ထိုင်းမှာ ကျွန်တော်ရဲ့ ကျေးဇူးရှင်လည်းဖြစ် Boss လည်းဖြစ်တဲ့ မစ္စတာ ချွန်းဆိုတာ ရှိပါတယ်။ သိပ်ချမ်းသာတယ်။ သူ့ကုမ္ပဏီက ထိုင်းမှာ နာမည်ကြီးတယ်။ 'ပထံသနီ'လို့ ခေါ်ပါတယ်။ မစ္စတာချွန်းကို ကျွန်တော်က ကိုယ့်ဟာကိုယ်ပဲ အပ်နှံလိုက်တယ်။ ကျွန်တော်ကို ခိုင်းပါ။ ကျွန်တော် ထိုင်းမှာ တတ်နိုင်သလောက် လေ့လာသွားချင်တယ်။ ကျွန်တော်မှာလည်း လုပ်ငန်းတွေ ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် မစ္စတာချွန်းရဲ့ အရိပ်အောက်မှာ ကျွန်တော် အလုပ်လုပ်ပေးပါရစေဆိုတော့ မစ္စတာချွန်းက သူ့ကုမ္ပဏီမှာ နှစ်ဝက်လောက် အလုပ်ခန့်တယ်။ ကျွန်တော်က အောက်ခြေက လာတာ။ အလုပ်ကို ကြိုးစားလုပ်ရတာ ကျွန်တော်မှာ မွေးရာပါ ဉာဉ်ဖြစ်နေတော့ ကျွန်တော်ကြိုးစားမှုဟာ သူများထက်

သာနေတယ်။ ဒါကို မစွတာချွန်းက သဘောကျတယ်။ သည်တော့ ကျွန်တော်က မစွတာချွန်းရဲ့ အားထားရသူဖြစ်လာခဲ့ရတယ်။ အဲသည်မှာ လခရယ်လို့တောင် မဟုတ်တော့ပါဘူး။ ကျွန်တော့်ကို သူ့ကုမ္ပဏီ လုပ်ငန်းရဲ့ ကော်မရှင်စား ခန့်တယ်။ အားကိုးတယ်။ ကျွန်တော်ကလည်း သစ္စာရှိတယ်။ သူ့အံ့ကျိုးစီးပွား ကိုယ့်အကျိုးစီးပွားလို သဘောထား ခဲ့တယ်။ ပိုက်ဆံ ငါးပြားကအစ ကျွန်တော့်ကို အထင်လွဲမခံဘူး။ သစ္စာရှိစွာ ကျွန်တော် အလုပ်လုပ်ပါတယ်။ ဒါကပဲ ကျွန်တော့်ကို ယုံကြည်မှု ရစေခဲ့ပါတယ်။ မစွတာချွန်းနဲ့ပတ်သက်တဲ့ တခြား စင်္ကာပူ စီးပွားရေးသမားတွေနဲ့ပါ အဆက်အသွယ်ရခဲ့ပါတယ်။ ဒါဟာ နောင်မှာ ကျွန်တော့်အတွက် အားတွေ ဖြစ်ခဲ့တာပေါ့ပေ။ ဒါပေမယ့် လူဆိုတာက လူပါပဲ။ သူတို့ဆီမှာလည်း မကောင်းတဲ့လူ၊ လိမ်တဲ့လူ ရှိတော့ ဒါကို ကျွန်တော် ရှောင်နိုင်ခဲ့တာတွေရှိတယ်။ သင်ခန်းစာလည်း ရပါတယ်။ စီးပွားရေးလုပ်တဲ့အခါမှာ လူလိမ်တွေလည်းရှိတယ်။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ငါဟာ စီးပွားရေးသမားကောင်းဖြစ်ရမယ်၊ နာမည်ကောင်းနဲ့ ကြီးပွားအောင် ငါလုပ်ယူမယ်။ ငါ သည့်ထက်အောင်မြင်တဲ့ စီးပွားရေးသမားကောင်းဖြစ် အောင် ကြိုးစားမယ်ဆိုတဲ့စိတ်က ကျွန်တော့်ကို ခိုင်မာစေတယ်။

သည်နေရာမှာ လူငယ်တွေကို ကျွန်တော်ပြောချင်တာက တိကျ သေချာမှုရှိတဲ့ စိတ်ကူးသစ်တွေ အရေးကြီးပါတယ်။ သစ္စာတရား အရေး ကြီးပါတယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်စိတ်ချမှု အမြဲရှိတဲ့လူ ဖြစ်ရပါမယ်။ သူတစ်ပါးက ယုံကြည်အားထားလောက်တဲ့ ကိုယ်ကျင့်တရား ရှိရပါမယ်။ ကိုယ်ကိုယ်တိုင်က အောက်သက်ကြေပြီး လုပ်ငန်းတွေမှာ မခိုမကပ်ကြိုး စားမှုနဲ့ ပါဝင်ခဲ့သူ ဖြစ်ရပါမယ်။ အောင်မြင်လာတာနဲ့အမျှ မိတ်ဆွေ သစ်တွေကို ရွေးချယ်တတ်ရပါမယ်။ ကိုယ်လုပ်စရာရှိတာကို ရဲရဲဝံ့ဝံ့ လုပ်ဆောင်ရဲရပါမယ်။ ဒါတွေဟာ စီးပွားရေးလောကထဲရောက်ရင် မလွဲ မသွေရှိရမယ့် အရည်အချင်းတွေ ဖြစ်ရပါမယ်။ ဒါတွေရှိမှ ဖြစ်ပါတယ်။

မကြာခင် ကျွန်တော် ကျွန်တော့်မိခင်တိုင်းပြည်ကို ပြန်လာခဲ့ ပါတယ်။ ကိုယ့်တိုင်းပြည်မှာ ကိုယ်စီးပွားရေးလုပ်မယ်။ အောင်မြင်တာနဲ့ အမျှ တိုင်းပြည်နဲ့ လူမျိုးကို ကျေးဇူးဆပ်မယ်ဆိုတဲ့စိတ် ကျွန်တော့်မှာ

ရှိပါတယ်။ ကျွန်တော့်တိုင်းပြည်ကို ပြန်လာပြီးတော့ သစ်ကွက်တွေ ဝယ်ခဲ့တာ တော်တော်အဆင်ပြေပါတယ်။ သစ်ကို ပြည်ပပို့ခွင့်ရတော့ ကျွန်တော့် ကျေးဇူးရှင်ကုမ္ပဏီဖြစ်တဲ့ ပထုံသန်ကိုရော စင်္ကာပူကိုပါ ကျွန်တော် သစ်တွေ ပို့ခဲ့ပါတယ်။ စီးပွားရေးမှာ ရေရှည်ကို တွက်ချက် တတ်ဖို့ လိုပါတယ်။ သည်းခံခွဲရှိဖို့လည်း လိုပါတယ်။ အမြင်ကျဉ်းကျဉ်းနဲ့ တစ်ကိုယ်ကောင်းစိတ် မရှိအပ်ပါဘူး။ သည့်နောက်တော့ ကျွန်တော့်ကိုပဲ နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီတွေက လုပ်ငန်းတွေကို ယုံကြည်စွာ တာဝန်ပေးတာတွေ လွှဲအပ်ပြီး ခိုင်းတာတွေ ရှိလာတော့ လုပ်ငန်းဟာ ကြီးထွားလာတယ်။ အောင်မြင်သထက် အောင်မြင်လာပါတယ်။ အခုတော့ ကျွန်တော်လက် အောက်မှာ ဝန်ထမ်းတွေ ထောင်ချီပြီး ရှိနေပြီ။ သူတို့ကို ကျွန်တော် ထမင်းကျွေးထားနိုင်ပြီ။ ကျွန်တော်နဲ့ လက်တွဲသူတွေဟာ ကျွန်တော့်ကို စွန့်ခွာသွားကြတာ နည်းပါတယ်။ ကျွန်တော်က သူတို့ခံစားမှုကို နားလည်တဲ့အတွက် ဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့ကိုလည်း သစ္စာတရားရှိကြ ရဲ့လား ကျွန်တော် ကြည့်ပါတယ်။ သစ္စာတရား ပျက်ယွင်းရင်တော့ ကျွန်တော်ကစပြီး လက်တွဲဖြတ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် မကြိုက်တာကို ကျွန်တော် မွေးမထားဘူး။ ဒေးပြန်အလှန်အကျိုးပြုမှု၊ အပြန်အလှန် သစ္စာတရားထားမှု၊ အပြန်အလှန် ယုံကြည်ကိုးစားမှုတွေရှိမှ တိုးတက် ပါတယ်။ နှစ်ဦးနှစ်ဖက် စိတ်ချမ်းသာပါတယ်။ နှစ်ဦးနှစ်ဖက် စိတ်ချမ်းသာမှုလည်း အဓိပ္ပာယ်ရှိပါတယ်။

ကျွန်တော် ပဲခူးမှာ အထပ်သားစက်ရုံကြီးတည်တော့ ဆယ်တစ် လနဲ့ အပြီးတည်ဆောက်တော့ သူတို့က အံ့သြကြတယ်။ ကျွန်တော်က မြန်မာတွေရဲ့ စွမ်းအားကို ပြလိုက်တာပဲ။ စက်ရုံကိုလည်း ဂျပန်နဲ့ ထိုင်ဝမ်က စက်တွေမှာပြီး တပ်ဆင်ထားတယ်။ သူတို့ရဲ့နည်းပညာတွေ ရချင်လို့ နိုင်ငံခြားက ပညာရှင်တွေကို ငွေကုန်ကြေးကျခံပြီး တာဝန်ပေး တယ်။ စက်ရုံက သစ်နဲ့လုပ်ရတဲ့ စက်ရုံဆိုတော့ သစ်နဲ့ပတ်သက်သမျှ ပိုက်ဆံရ အောင်လုပ်တယ်။ ကိုင်းဖျားကိုင်းနားတောင် မီးသွေးဖုတ်ပြီး ငွေရှာတယ်။ ကျွန်တော် မေဖလားဝါးဘဏ်လုပ်ငန်းကို အကောင်အထည် ဖော်ခဲ့တယ်။ မြန်မာပြည်ရဲ့ ပထမဆုံး ATM Control (Automatic Teller Machine Card) ကို ကျွန်တော် စတင်ခဲ့တယ်။ ဆောက်လုပ်

အောင်မောင်:

ရေး လုပ်ငန်းကြီးတွေကို ကျွန်တော် တာဝန်ယူလုပ်နေတယ်။ အဆင့်မြင့် အိမ်ယာစခန်းတွေ ကျွန်တော် ကြီးပမ်းနေတယ်။ နိုင်ငံခြားကို Export Import လုပ်ငန်းတွေ ကျွန်တော် လုပ်နေတယ်။ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး Farm တွေ ကျွန်တော်လုပ်ပြီး ငါးပုစွန် မွေးမြူရေးတွေ ကျွန်တော်လုပ်နေပါတယ်။ ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုမှာ သန်းပေါင်းများစွာ မတည်ပြီး ကျွန်တော် လုပ်နေတယ်။ မနိုင်တဲ့ ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကို စင်ကာပူ၊ ထိုင်း၊ ဖိလစ်ပိုင်က စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေနဲ့ပေါင်းပြီး ကျွန်တော် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို ဖော်ဆောင်နေတယ်။ ကျွန်တော် ဒါတွေလုပ်နေတာမှာ မူဘောင်ထားပါတယ်။ တစ်ချက်က နိုင်ငံတော်ရဲ့ စီးပွားရေး ဥပဒေ မူဘောင်ထဲက လုပ်တယ်။ နှစ်အချက်က အများအကျိုးရှိမှာကို ဦးစားပေး လုပ်ပါတယ်။ နောက် ကျွန်တော် ငယ်ငယ်က ဆင်းဆင်းရဲရဲ နေခဲ့ရတယ်။ ချို့ချို့တဲ့တဲ့ ကျောင်းနေရတယ်။ ဒါကြောင့် ဆင်းရဲတဲ့ ကလေးတွေအတွက် ကျွန်တော် ပံ့ပိုးချင်တယ်။ ကျောင်းတွေ ဆောက်ချင်တယ်။ မိဘမဲ့ကလေးတွေအတွက် စောင့်ရှောက်ချင်တယ်။ ဘာသာလူမျိုးမရွေး ကလေးတွေအတွက် ကျွန်တော် ထူထောင်အားပေးချင်တယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော် သိန်းချီပြီး လှူနေတာ ပကာသန မဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော် ငယ်ဘဝနဲ့စာနာပြီး ကျွန်တော် လှူနေတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘယ်နေရာ ဘယ်ဒေသမှာ လူတွေ ဒုက္ခရောက်နေသလဲ။ ကျွန်တော်နဲ့ အကြောင်းတိုက်ဆိုင်ရင် ကျွန်တော် လှူဒါန်းနေဆဲ ဖြစ်ပါတယ်။ လူကြီးသူမတွေနဲ့ ကလေးတွေကို ကျွန်တော် စိတ်ချမ်းသာ စေချင်လို့ ရသမျှအခြေအနေမှာ ကျွန်တော် ကူညီနေပါတယ်။

တစ်ဆက်တည်း ပြောချင်တာကတော့ ကျွန်တော်လုပ်နေတဲ့ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းတွေနဲ့ ပတ်သက်တာဖြစ်ပါတယ်။ အဓိကကတော့ ကျွန်တော် စီးပွားရေးခံယူချက်တွေကို ကျွန်တော် ပြောချင်ပါတယ်။ ခံယူချက်အနေနဲ့ကတော့ မိမိတိုင်းပြည် ဖွံ့ဖြိုးမှုကို အထောက်အကူ ဖြစ်ရမယ်ဆိုတဲ့စိတ် ကျွန်တော်မှာ ငယ်ငယ်ကကတည်းကရှိတယ်။ နောက်တစ်ချက် အများအတွက် အကျိုးရှိရမယ်၊ တတိယအချက်ကတော့ ကျွန်တော် ဝန်ထမ်းတွေရဲ့အရေးကိစ္စတွေမှာ အဆင်ပြေဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲသည်မှာ အဆင်ပြေ ချော်မွှေးစေရေးလည်းပါပါတယ်။

ကျွန်တော် လုပ်နေတာ ဘဏ်လုပ်ငန်းရှိပါတယ်။ မြန်မာ မေဖလားဝါးဘဏ်ဆိုပြီး လူသိများပါတယ်။ အခုလောလောဆယ်တော့ ရန်ကုန်မှာ မရမ်းကုန်းဘဏ်ခွဲ၊ မင်္ဂလာတောင်ညွန့်ဘဏ်ခွဲ၊ ဘုရင့်နောင်ဘဏ်ခွဲ၊ လမ်းမတော်ဘဏ်ခွဲတို့ ဖြစ်ပါတယ်။ မော်လမြိုင်ဘဏ်ခွဲ၊ မန္တလေးဘဏ်ခွဲမှာမှ ၂၉ လမ်းမှာ ဘဏ်ခွဲတစ်ခု၊ ၂၆ ဘီလမ်းမှာ ဘဏ်ခွဲတစ်ခုရယ်လို့ ရှိတယ်။ လောလောဆယ် ဒါတွေရှိတယ်။ ထပ်မံတိုးချဲ့ဖို့ကတော့ တာချီလိတ်ဘဏ်ခွဲ၊ ပဲခူးဘဏ်ခွဲ၊ လှိုင်သာယာ စက်မှုခွဲဘဏ်ခွဲ၊ မကွေးဘဏ်ခွဲ၊ ရေနံချောင်းဘဏ်ခွဲ၊ မုံရွာဘဏ်ခွဲ၊ ပျဉ်းမနားဘဏ်ခွဲ၊ တောင်ငူဘဏ်ခွဲ၊ မတ္တီလာဘဏ်ခွဲ၊ တောင်ကြီးဘဏ်ခွဲတွေ ဖွင့်ဖို့ရှိပါတယ်။ ၁၉၉၆ နှစ်ကုန်လောက်မှာ ဒါတွေ အကောင်အထည်ဖော်ပြီးဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ ဒါက အများပြည်သူတွေရဲ့ ငွေကြေးကို ထိန်းသိမ်းရတာဖြစ်တော့ သေချာမှုရှိဖို့ လိုပါတယ်။ မြေဝယ်ထားတာတွေ၊ အဆောက်အဦးဆောက်နေတာတွေ ရှိနေပါပြီ။

ဒါတွေက မြန်မာမေဖလားဝါးဘဏ်ကပဲ တိုက်ရိုက်ကြီးကြပ်ထားတာပါ။ ဘဏ်လုပ်ငန်းအပြင် ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံမှာရှိတဲ့ ချင်စု (Chin-Su) ကုမ္ပဏီနဲ့ နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု ကော်မရှင်ရဲ့ ခွင့်ပြုချက်နဲ့ ပဲခူးမှာ အထပ်သားစက်ရုံကြီးတစ်ရုံ တည်ဆောက်ထားတယ်။ အပေါ်ပိုင်းမှာ ကျွန်တော် တင်ပြခဲ့ပါတယ်။ ဒါလဲ (စွန်လ ၁၉၉၅) မှာ စလည်ပတ်နေပါတယ်။ ထွက်လာသမျှ အထပ်သားကို ပြည်တွင်းလိုအပ်ချက်ကို အရင်ဖြည့်ဆည်းပေးနေတယ်။ တကယ်တမ်းက နိုင်ငံခြားပို့ကုန်အဖြစ် လုပ်ဆောင်ပိုင်ခွင့် ရှိသော်ငြားလည်း ကျွန်တော် ပြည်တွင်းလိုလောက်မှုကို အရင်ဦးစားပေး ဖြန်နေတယ်။ တိုင်းပြည်က လိုအပ်ချက်ပိုလျှံမှ နိုင်ငံခြားကို တင်ပို့ရောင်းချတယ်။ သည်နေရာမှာ ကျွန်တော်ရဲ့ ပါတနာနဲ့ ပထမပိုင်းတုန်းက ပြဿနာရှိတယ်။ သူက နိုင်ငံခြားပို့ချင်တယ်။ ကျွန်တော်က ပြည်တွင်းဦးစားပေးချင်တယ်။ အမြတ်အစွန်းချင်းက မတူတော့ သူက နိုင်ငံခြားပို့ချင်တာ သဘာဝကျပါတယ်။ သူက နိုင်ငံခြားသားဆိုတော့ နိုင်ငံခြားငွေ မြန်မြန်လိုချင်တယ်။ နိုင်ငံခြားဈေးကွက်ကို ဦးစားပေးချင်တဲ့ ဆန္ဒရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်က သူ့ကို ရှင်းပြတယ်။ ခင်ဗျားလာလုပ်နေတာ ကျွန်တော်နိုင်ငံဖြစ်နေတယ်။

ကျွန်တော်နိုင်ငံရဲ့ အကျိုးစီးပွားကို ပုဂ္ဂလိက အကျိုးစီးပွားထက် ဦးစားပေးရမယ်လို့ ရှင်းပြတော့ သူ သဘောတူခဲ့ပါတယ်။ ပြည်တွင်း ပိုလျှံမှု ပြည်ပကို ရောင်းချမယ်ဆိုတော့ သူလက်ခံပါတယ်။ ကျွန်တော့်မှာ စလုပ်ကတည်းက သည်ခံယူချက်နဲ့ လုပ်ခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ စက်ရုံက ချင်စုမေဖလားဝါး အထပ်သားစက်ရုံလို့ နာမည်ပေးထားပါတယ်။

ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု ဒေါ်လာ ၁၀ သန်းလောက် ကုန်ကျခဲ့ပါတယ်။ ဝန်ထမ်းက ခြောက်ရာလောက်ရှိပါတယ်။ နောက် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း တစ်ခုကတော့ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ကိုးမိုင်မှာ ရှိတဲ့ ရတနာအိမ်ယာစီမံကိန်းရှိတယ်။ နောက် မြန်မာမေဖလားဝါးနဲ့ စိုက်ပျိုးရေးဝန်ကြီးဌာနတို့ ပူးပေါင်းတည်ဆောက်ထားတဲ့ ရုံးချုပ် အဆောက်အဦးကြီးလည်း ရှိတယ်။ အိမ်ယာစီမံကိန်းတွေကိုလည်း ချင်စု မြန်မာမေဖလားဝါးကုမ္ပဏီက တာဝန်ယူထားတယ်။ တစ်ခါ အိုးအိမ် ဦးစီးဌာနနဲ့ ပူးပေါင်းပြီး ကမာကြည်အိမ်ယာစီမံကိန်းကြီး ရှိပါတယ်။ လုံးချင်းအိမ်ယာရယ်၊ ဆိုင်ခန်းများရယ်လို့ ခွဲထားတယ်။ လမ်းမပေါ်ကျတဲ့ အဆောက်အဦးတွေကျတော့ ဆိုင်ခန်းများအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်အောင် စီမံထားတယ်။ အပေါ်မှာ လူနေနိုင်တယ်။ လုံးချင်းအိမ်ယာရောပေါင်း ရင် သိန်းပေါင်း ၇၀၀ လောက် ကုန်ကျခဲ့ပါတယ်။ ဒါကို ကြိုတင်ရောင်း (Pre-Sale) စနစ်နဲ့ အုတ်မြစ်(Foundation) ချကတည်းက စရောင်း တာပါ။ ကျွန်တော့် ဆောက်လုပ်ရေးက ဘာအားသာသလဲဆိုရင် မြန်မာ နိုင်ငံသား အင်ဂျင်နီယာတွေနဲ့ နိုင်ငံခြားက ဆောက်လုပ်ရေးပညာရှင် တွေ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်စေတဲ့အတွက် အဆောက်အဦး Quality ကောင်းတယ်။ နည်းပညာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခွင့်ရတယ်။ သုံးစွဲသူရဲ့ ယုံကြည် စိတ်ချမှုကို ရပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့်လည်း ကျွန်တော့်ဆောက်လုပ် ရေး လုပ်ငန်းတွေမှာ လူတွေက ယုံယုံကြည်ကြည် ဝယ်ကြတာပါ။ ကျွန်တော်ပြောချင်တာက စေတနာနဲ့လုပ်ရင် စေတနာက ယုံကြည်မှုကို ရစေပါတယ်ဆိုတာ ဖြစ်ပါတယ်။

အောင်ရတနာ အိမ်ယာစီမံကိန်းကလည်း အလားတူပါပဲ။ ဆိုင်ခန်း တွေရှိတယ်။ လုံးချင်းအိမ်ယာတွေရှိတယ်။ သိန်းပေါင်း ၈၀၀ ကျော်နဲ့

အောင်ရတနာစီမံကိန်းကို ဆောင်ရွက်နေဆဲဖြစ်ပါတယ်။ တစ်ခါ သည်နှစ်ထဲမှာ ဇီဝါအဆင့်မြင့် အိမ်ယာစီမံကိန်းကြီးတစ်ခုကို ဖွင့်လှစ်လိုက်တာ ရှိတယ်။ ပါရမီနဲ့ တောင်ဥက္ကလာအစပ်မှာ ရှိပါတယ်။ တကယ့်ကို လုံးချင်းတိုက် အဆင့်မြင့်တိုက်ခန်းတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ၂၄နာရီ လုံခြုံရေး စနစ်တွေ ရေကူးကန်တွေပါဝင်ပါတယ်။ သည်စီမံကိန်းအတွက် ကုန်ကျ ငွေကတော့ စွမသဖြေအ တစ်ခုလုံးမှာ သိန်း ၂၅၀၀ကျော် ရင်းနှီးထားပါတယ်။ တိုက်လုံးပေါင်း ၄၇လုံးပါဝင်တဲ့ Project ကြီး ပါပဲ။ အဲဒါ တိုက်တွေ မပြီးခင်ဘဲရောင်းတာ ခြောက်လုံးပဲ ကျန်တော့တဲ့ အထိ ယုံကြည်မှုနဲ့ ဝယ်ကြတာတွေ ရှိပါတယ်။ ဒါက အရည်အသွေး ကောင်းတာနဲ့ နိုင်ငံတကာစံချိန်စံညွှန်းမီလို့ ဖြစ်ပါတယ်။ သည်ယုံ ကြည်မှုနဲ့ အောင်မြင်မှုတွေ ကျွန်တော်ရလာတာပါ။

အဲသည်အပြင် လှိုင်သာယာမှာ စက ၂၀၀ လောက်မှာ အိုးအိမ် ဦးစီးဌာနနဲ့ပေါင်းပြီး အိမ်ခြေ ၂၀၀၀ လောက် ဆောက်ဖို့ ရှိပါတယ်။ ဆေးရုံတွေ၊ ကျောင်းတွေလည်းပါမယ်။ ဈေးဆိုင်နဲ့ Wet Market (သားငါး ပုစွန်ဈေးကွက်) တွေရှိမယ်။ ဒါက နှစ်ရှည်စီမံကိန်း။ ဒါက အနာဂတ်မှာ လှိုင်သာယာဟာ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးလာမယ်ဆိုတာ တွက်ချက် ပြီး ရင်းနှီးတာ ဖြစ်ပါတယ်။ စီးပွားရေးမှာ အနာဂတ်အတွက် တွက်ချက် မှုဟာ အရေးကြီးပါတယ်။ နောက်တစ်ခုက ကမာကြည်၊ အောင်ရတနာ၊ ဇီဝါစီမံကိန်းနဲ့ လှိုင်သာယာ စီမံကိန်းတွေမှာ ကိုယ်ပိုင်ထရန်စဖော်မာ တွေနဲ့ဖြစ်အောင် စီစဉ်ပေးတယ်။ ဒါက ဝန်ကြီးဌာနတွေနဲ့ ညှိနှိုင်းပြီး လုပ်ရတာတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ သည်လိုပေါင်းစပ်မှုတွေလည်း စီးပွားရေး လုပ်ငန်းတွေမှာ လိုအပ်ပါတယ်။ အခက်အခဲတွေရှိတိုင်း ထိုင်နေလို့ မရတော့ပါဘူး။ အခက်အခဲကို ကျော်လွှားတတ်ဖို့လည်း လိုပါသေးတယ်။

နောက်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကတော့ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ထိုင်ဝမ်နိုင်ငံက နည်းပညာကိုယူပြီး ငါး ပုစွန်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းတွေလည်း မြေဧက ၇၆ ဧကမှာ စတင်ဆောင်ရွက်နေတယ်။ လှည်းကူးမှာပါ။ ဟိုတယ်နဲ့ ခရီးသွားလုပ်ငန်းမှာတော့ စိတ်ဝင်စားမှု ကျွန်တော့်မှာ နည်းပါတယ်။ စိုက်ပျိုးမွေး မြူရေးလုပ်ငန်းတွေ လုပ်တာကလည်း မြန်မာနိုင်ငံလူဦးရေ

တိုးပွားနှုန်းနဲ့ စားနပ်ရိက္ခာ စီးပွားရေးကို ဆက်စပ်ပေးနိုင်ဖို့ ကြိုတင် ချမှတ်ထားတဲ့ စီမံကိန်းပါ။ လူတွေဟာ စားဖို့ကိစ္စက မရှိမဖြစ်ကိစ္စကိုး။ ဒါလည်း ကျွန်တော် စဉ်းစားတယ်။ မြေဧကတော်တော်များများ ရှိနေ သေးတဲ့ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံရဲ့ သဘာဝကျယ်ပြန့်မှုကို ကျွန်တော်တို့ အသုံး ချနိုင်ဖို့ လိုပါတယ်။

နောက်လုပ်နေတာက သွင်းကုန်ထုတ်ကုန်။ ဒါလည်းလုပ်တယ်။ သူများလုပ်နေတဲ့ လုပ်ငန်းတွေ မလုပ်ဘူး။ လူတကာသွင်းနေတဲ့ ပစ္စည်းကို လုယက်ပြီးသွင်းတာမျိုး ကျွန်တော် မလုပ်ပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ သွင်းနေတာက Heavy Equipments (ယန္တရားကြီးများ)တွေပါ။ ဘူလ်ဒိုဇာတွေ၊ လမ်းကြိုတ်စက်တွေ၊ မြေတူးစက်တွေကလည်း တိုင်းပြည် မှာ မရှိမဖြစ်မဟုတ်လား။ ဒါဆိုတော့ သွင်းကုန်ချင်း တိုက်ဝယ်စရာ မလိုတော့ဘူး။ ကျွန်တော်စိတ်ဓာတ်က ဘယ်သူနဲ့မှ မပြိုင်ချင်ဘူး။ ဒါ ငယ်ငယ်ကတည်းက စိတ်ဓာတ်ပါ။ ကျွန်တော်လုပ်နေတာကို သူများ လာလုပ်ရင်လည်း ကျွန်တော် တခြားစီးပွားရေး ပြောင်းလုပ်ဖို့ပဲ စိတ်ကူး တယ်။ ပြိုင်နေမှာမဟုတ်ဘူး။ ဥပမာ ဘဏ်လုပ်ငန်းမှာ ငွေချေးတာ ဘဏ်တိုင်းလုပ်နေတယ်။ ကျွန်တော်လည်း လုပ်နေရင်းက လူတကာ အတွက် အဆင်ပြေအောင် ATM စက်တွေ တင်သွင်းတယ်။ လုပ်တယ်။ ကဒ်ပြားလေးထိုးထည့်လိုက်တာနဲ့ လိုချင်တဲ့ ငွေရတဲ့စနစ်ဟာ မကောင်း ဘူးလား။ ဒါက ချမ်းသာတဲ့လူတွေအတွက်ချည်းလို့ တချို့ကထင်မယ်။ မဟုတ်ပါဘူး။ လူတန်းစားမရွေး ထုတ်ယူနိုင်ပါတယ်။ ဆိုက်ကားဆရာ၊ အကြော်သည်ကအစ သူရှိတဲ့ငွေ ဘဏ်မှာအပိတ်စနစ်မျိုး ထွန်းကား အောင် လုပ်ရမယ်လို့ ကျွန်တော် ခံယူထားတယ်။ ကျွန်တော်တို့လူမျိုးက အိမ်မှာငွေထားပြီး စီးပွားရေးလုပ်နေတာ စိုးရိမ်စရာ သိပ်ကောင်းတယ်။ ဘေးအန္တရာယ်ဆိုတာ မပြောနိုင်ဘူး။ နောက် အိမ်မှာထားတာ ဘာအတိုးမှ မရဘူး။ ဘဏ်မှာထားတာက စိတ်ချရတယ်။ အတိုးရတယ်။ ဘယ် လောက်ကောင်းသလဲ။ သည်အလေ့အကျင့်တွေ ပေးရမယ်။ ဖွံ့ဖြိုး အောင်လုပ်ရမယ်။ အခက်အခဲကတော့ စစချင်းရှိမှာပါပဲ။ ဆိုပါတော့ ကျွန်တော် ATM စနစ်စလုပ်တော့ လူတွေက ပြောကြတာ ရှိတယ်။

ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံအနေနဲ့ စောပါသေးတယ်လို့ ပြောကြတယ်။ လူတိုင်း က စောတာကိုစောင့်နေရင် အမြဲနောက်ကျနေမှာပဲလို့ ကျွန်တော်က တွေးတယ်။ သည်မှာ မီးအခက်အခဲ၊ တယ်လီဖုန်းလိုင်း အခက်အခဲတွေ ရှိတော့ လူတွေက တားတာတွေ ရှိပါတယ်။ ကျွန်တော်က ဒါကို ကျော်လွှားနိုင်တဲ့နည်းတွေ ရှိတယ်ဆိုပြီး မြန်မာ့ ပထမဦးဆုံး ATM Card စနစ်ကို စတင်ကျင့်သုံးခဲ့တာပဲ။ ဖြစ်လည်းဖြစ်လာပါတယ်။ အခုဆိုရင် သုံးနေကြပါပြီ။ အခက်အခဲမရှိဘူးလားဆိုတော့ ရှိတာပေါ့ ဗျာ။ ဒါပေမယ့် လုပ်ခဲ့တော့ ဖြစ်သွားတာပါပဲ။ ATM စက်က အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုကနေ ထုတ်လုပ်တာ၊ တပ်ဆင်တာက တရုတ်နိုင်ငံနဲ့ ထိုင်းနိုင်ငံက လာတပ်ဆင်တယ်။ Soft Ware ပိုင်း ဆိုင်ရာကျတော့ စင်္ကာပူနိုင်ငံက ကြီးကြပ်ပြီးတော့မှ ဖိလစ်ပိုင်က ပညာရှင်တွေက ရေးတာပါ။ Hard Ware တွေကျတော့ ဩစတေးလျ ကထုတ်လုပ်ပြီး ဟောင်ကောင်ပညာရှင်တွေက တပ်ဆင်ပေးပြန်ရော။ မြန်မာပညာရှင်တွေလည်း ပါပါတယ်။ အဲသည်အပြင် ငွေကြေးကိစ္စ ဖြစ်တော့ မြန်မာနိုင်ငံ ဗဟိုဘဏ်ရဲ့ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းနဲ့ညီအောင်လည်း ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရတာတွေ ရှိပါတယ်။ မြန်မာပညာရှင်တွေကိုယ်တိုင် စင်္ကာပူနိုင်ငံကိုလွှတ်ပြီး တွဲလုပ်ခိုင်းရတာတွေ ရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် Soft Ware ရေးတာကိုပဲ ဆယ်လကြာခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်တို့ နောက်ကျ တာနဲ့အမျှ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံက နောက်ဆုံးပေါ်စက်ကို သုံးရတာ အမြတ်ထွက်တယ်။ ဒါနောက် ဆုံးပေါ် Model ဆိုတော့ စင်္ကာပူထက် တောင် ခေတ်မီသေးတယ်။ အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံ တော်တော်များများ မှာ သုံးနေကြပေမယ့် ကျွန်တော်တို့လောက် ခေတ်မီတော့ဘူး။ သူတို့က စောတာကိုး။ လာအို၊ ကမ္ဘောဒီးယား၊ ဗီယက်နမ်မှာတော့ လောလော ဆယ် ATM မရှိသေးဘူး။ အခုထိ မတပ်ဆင်ရသေးတာတွေ ရှိတယ်။ ပြောချင်တာက မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ဘဏ်စနစ် (Banking System) ဟာ နောက်မကျတော့ဘူး။ ဒါကို ကျွန်တော် ပီတိဖြစ်ပါတယ်။ ဂုဏ်ယူ နေပါတယ်။ ATM က မီးပျက်နေတုန်းတော့လည်း သုံးလို့မရသေး တာတွေ ရှိတာပေါ့လေ။ ဒါပေမယ့် သည်မှာပျက်ရင် မပျက်တဲ့ နေရာ

တွေ သွားထုတ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါလောက်တော့ သည်းခံကြရအုံးမှာပါပဲ။
နောင်မှာ အားလုံးကောင်းသွားပါလိမ့်မယ်။

နောက်တစ်ချက်က ပြည်တွင်းစီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်တွေက မြန်မာ
မေဖလားဝါးဘဏ်နဲ့ ဆက်သွယ်ပြီး ငွေချေးနေကြတာတွေလည်း ရှိ
တယ်။ Home Industry (အိမ်တွင်းမှုလုပ်ငန်း)တွေကို ကူညီဖို့ အစီ
အစဉ်တွေလည်း ရှိပါတယ်။ လောလောဆယ်တော့ ဘဏ် လုပ်ထုံးလုပ်
နည်းတွေကို ကျော်ပြီး ကျွန်တော်တို့ မလုပ်နိုင်သေးဘူး။ လုပ်နိုင်သေး
တာက ချေးငွေထုတ်ချေးတာပဲ ရှိပါတယ်။ မပြောင်းမရွှေ့နိုင်တဲ့ မြေတွေ
အိမ်တွေကို အာမခံချက်ထားပြီး ချေးရတဲ့စနစ်နဲ့ပဲ သွားနေပါသေးတယ်။
တစ်ခါ ဘာရှိသလဲဆိုရင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်တစ်ယောက်က တီထွင်
ကြံဆနိုင်တဲ့ စွမ်းအားရှိရင် နိုင်ငံတော်ကလည်း အာမခံချက်ပေးရင်
ကျွန်တော်တို့ ကူညီသွားပါမယ်။ နောက်လာမယ့် လေးငါးနှစ်အတွင်းမှာပဲ
ကျွန်တော်တို့ တိုင်းပြည်ဟာ သည်ထက်ဖွံ့ဖြိုးလာတော့မှာပါ။
ဒါမလွဲမသွေဖြစ်ပါတယ်။ အရှေ့တောင်အာရှမှာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့နေရာ
ဟာ သိပ်မဝေးတော့ပါဘူး။ ပြည်ပကို အလုပ်သွားရှာစရာ မလိုတော့
ပါဘူး။ သူတို့က လာရတော့မယ်။ သည်မှာ အလုပ်ရှာရတာမျိုးတွေ
ရှိတော့မယ်။ ကျွန်တော် ဘဏ်တွေမှာ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းတွေမှာ
သည်ကလေးယူပြီးလာလုပ်နေကြတာ အခုတောင် အများကြီးရှိနေပြီ။
နောက်ပိုင်း သည်လို ဝင်လာကြတော့မယ်။ မြန်မာလူငယ်တွေက
ကိုယ့်ကိုယ်ကိုသာ ဖြည့်ဆည်းထားကြပါတော့လို့ ပြောချင်တယ်။

ဘာသာရေးအနေနဲ့ကတော့ ဘယ်ဘာသာဝင်မဆိုပါဘဲ။ ကောင်း
တာလုပ်မှ ကောင်းတာဖြစ်ပါတယ်။ မကောင်းတာလုပ်ရင် မကောင်းတဲ့
အကျိုးဘဲ ပေးလိမ့်မယ်။ ကျွန်တော် ဒါကို ယုံကြည်တယ်။ အောင်မြင်
ချင်သူဟာ မိမိကိုးကွယ်နေတဲ့ဘာသာကို သက်ဝင်ယုံကြည်ပြီး စီးပွားရေး
မှာလဲ ဘာသာရေးနဲ့ ထိန်းကွပ်ပြီး ဆောင်ရွက်ရင် လမ်းမှားကို မရောက်
နိုင်ဘူး။ စီးပွားရေးမှာ ဘာသာရေးခံယူချက် အရေးကြီးပါတယ်။ နောက်
လူငယ်တွေကို ပြောချင်တာက ပညာရှာလို့၊ စီးပွားရှာလို့ အိမ်ထောင်ရက်
သားပြုကြရင် ဘဝကြင်ဖော်ဟာ ကိုယ့်ကို နားလည်သူ၊ သည်းခံစိတ်ရှိသူ၊

အားပေးသူဖြစ်ဖို့လိုတယ်ဆိုတာ ပြောချင်ပါတယ်။ စီးပွားရေးရှာတဲ့အခါ
မှာ အဓိက အထောက်အကူဖြစ်ဖို့ကတော့ အင်မတန်ကောင်းတဲ့ဇနီးရှိ
ဖို့လိုတယ်။ ဆင်းရဲအတူ ချမ်းသာမခွဲ ဘဝမှာအားထားရတဲ့ ဇနီးကောင်း
ရှိဖို့ လိုပါတယ်။ ကမ္ဘာပေါ်မှာ အောင်မြင်တဲ့စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင်တိုင်း
ကို ကြည့်ရင် သူ့နောက်ကွယ်မှာ အားကိုးရတဲ့ ဇနီးသည်ရှိတယ်ဆိုတာကို
တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ စီးပွားရေးသမား ဘယ်လောက်ဉာဏ်ကောင်းကောင်း
ကောင်းတဲ့ဇနီးမရှိရင် သူ ခရီးမတွင်ဘူး။ ရှေ့ကိုတွန်းလှုပ်သမျှ နောက်က
အားပေးဖို့လိုတယ်။ ကျွန်တော်ဘဝမှာလည်း ဆင်းရဲဒုက္ခကြုံကတုန်းက
ဇနီးသည်ရဲ့ သိနားလည်မှု၊ အားပေးကူညီမှုတွေက အများကြီး အထောက်
အပံ့ဖြစ်ခဲ့တာတွေ ရှိပါတယ်။ လူငယ်တော်တော်များများက စီးပွား
ဖြစ်တုန်းပဲ ကောင်းတယ်။ စီးပွားပျက်တော့ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက်
အပြစ်တင်နေတာနဲ့ပဲ စိတ်ဆင်းရဲနေကြတာတွေ တွေ့ပါတယ်။ ဒါ
မဖြစ်သင့်ဘူး။ ကိုယ့်လင်သား ငွေမရှာနိုင်တဲ့အခါ ရွံ့ချကြတာတွေ
စကားများကြတာတွေရှိတာ တွေ့ရပါတယ်။ ဒါကြောင့် အိမ်ထောင်ဖက်
ကို ရွေးရာမှာ သတိထားပါ။ အကောင်းဆုံးဖြစ်ပါစေ။

ကျွန်တော်တို့ အလုပ်လုပ်တုန်းက ညသန်းခေါင်မှ အိပ်တယ်။
မနက်လေးနာရီထတယ်။ ဇနီးသည်လည်း အတူတူခင်လုပ်တာတွေ
နို့တယ်။ စီးပွားရေးမကောင်းချိန်မှာ သူ့လက်ဝတ်လက်စားတွေ ချွတ်
ရောင်းပြီး ပေးတာတွေရှိတယ်။ ဒါကြောင့် လူငယ်တွေဟာ ဇနီးကောင်းနဲ့
ဇနီးသွားပါလို့ ပြောချင်ပါတယ်။

ကံ ဉာဏ် ဝီရိယအနေနဲ့ကတော့ ကံဘယ်လောက်ကောင်းကောင်း
ဝီရိယ မရှိရင်လည်း မဖြစ်သေးဘူး။ ကံကောင်းတဲ့အချိန်က ခဏခဏ
လောပါဘူး။ လာတုန်းမှာ ဉာဏ် ဝီရိယနဲ့ ကွပ်နိုင်ဖို့လိုတယ်။ လူတွေ
ကံကောင်းနေတုန်းမှာ ငွေတွေက တစ်သက်လုံးထက် ခဏခဏ ဝင်နေ
မယ်လို့ ထင်ကြတယ်။ အရေးကြီးတာက ဝင်နေတာကို Control
(ထိန်းချုပ်) နိုင်ဖို့ပဲ လိုတာပါ။ ဘဝမှာ ကံကောင်းချိန် ဘယ်နှစ်ခါ
နို့သလဲ။ ခင်ဗျား ကံကောင်းခြင်းကို ဘယ်နှစ်ခါဖမ်းယူနိုင်သလဲဆိုတာ
အရေးကြီးတယ်။ ဉာဏ်၊ ဝီရိယ အရေးကြီးပါတယ်။

ကျွန်တော် အောင်မြင်နေတယ်လို့ လူတွေက ပြောနေတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ နဂိုအတိုင်းပဲ။ သိပ်မထူးခြားဘူးလို့ ထင်တယ်။ ကျွန်တော်ငယ်ငယ်ကတည်းက လှုပ်နေတဲ့အလုပ်က သူတစ်ပါးကို ကူညီခြင်းပဲဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကို ကနေ့အထိ ဆက်လုပ်နေတယ်။ သည်စေတနာကပဲ အောင်မြင်အောင် တွန်းပို့နေတာလို့ ထင်ပါတယ်။ ကျွန်တော် တော်တော်များများမှာ ကူညီနေပါတယ်လို့ပဲ ပြောပါရစေ။

လောကမှာ အသက်ရှင်ခြင်းဟာ တိုတောင်းပါတယ်။ သည်ကာလကလေးထဲမှာ အဓိပ္ပာယ်ရှိဖို့ လိုပါတယ်။ ကိုယ်သေရင် ဘယ်ပစ္စည်းမှ ကိုယ့်နောက်မပါပါဘူး။ ဒါ့ကြောင့် သူတစ်ပါးကို ကူညီပါ။ မေတ္တာမျှဝေပါ။ ကိုယ်ချင်းစာပါ။ ကိုယ်ရှာတဲ့ငွေကြေးဟာ လူသားအကျိုးပြုလုပ်ငန်း၊ နိုင်ငံအကျိုးပြုလုပ်ငန်းမှာ အသုံးချမှ အဓိပ္ပာယ်ရှိတယ်လို့ ကျွန်တော် ခံယူထားတယ်။ ကျွန်တော် ငွေရှာကတည်းက သည်ခံယူချက်နဲ့ ရှာတာပါ။ ကနေ့အထိ သည်ခံယူချက်ကို မပြောင်းလဲပါဘူး။ ဒါ့ကြောင့် လူငယ်တွေကို အဓိကမှာချင်တာကတော့ ဘာပဲလုပ်လုပ် စီးပွားရေးလုပ်ရင် နိုင်ငံနဲ့ လူမျိုးကို သစ္စာရှိကြပါလို့ ပြောချင်ပါတယ်။ သေးငယ်တဲ့ အမှုကိစ္စတိုင်းမှာတောင် သစ္စာရှိဖို့ လိုပါတယ်။ ဒါသေးသေးလေးပဲလို့ သဘောမထားပါနဲ့။ သေးငယ်တာတွေတိုင်းမှာ သစ္စာတရားနဲ့ လုပ်ကြပါ။ သည်အလေ့အကျင့်ကို ဆက်လက် သယ်ဆောင်သွားပါ။ သူတစ်ပါးရဲ့ ယုံကြည်မှုကို ရပါစေ။

ဒါ့ကြောင့် ငယ်ငယ်က ဆင်းဆင်းရဲရဲနဲ့ ဘဝစခဲ့ရတဲ့ ကျွန်တော့်ကို ကြည့်ပြီး လူငယ်တွေကို ကြိုးစားစေချင်လို့ ကျွန်တော်ပြောခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ အားမငယ်ပါနဲ့။ သစ္စာမပျက်ပါနဲ့။ သူတစ်ပါးကို ကူညီပါ။ အဲသည်ပီတိကို စားသုံးတတ်ပါစေလို့ လူငယ်တွေကို လက်ဆောင်ပေးချင်ပါတယ်။

ဦးကျော်သိန်း အရိုးတောင်းလက်ဖက်

Planning
If you fail to plan, you are planning to fail.
- Anonymous

ဦးကျော်သိန်း

၏

လက်ရှိ တာဝန်ထမ်းဆောင်မှုများ

- အရိုးတောင်းလက်ဖက်ဆိုင်နှင့်
ကြက်သွန်ကြော်၊ ပဲကြော်စုံလုပ်ငန်း
- ဥက္ကဋ္ဌ - မန္တလေးမြို့ ပွဲစား၊ ကုန်သည်၊ စက်ပိုင်များ
မဟာကထိန်တော်အသင်းကြီး
- ဒါရိုက်တာ - ပထမပုဂ္ဂလိကဘဏ်
- ဥက္ကဋ္ဌ - ပထမပုဂ္ဂလိကဘဏ်
(မန္တလေးဘဏ်ခွဲ၏ ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့)
- အဖွဲ့ဝင် - စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး သီတဂူ ရေအလှူတော်အဖွဲ့
- အဖွဲ့ဝင် - စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး အာယုဒါန ဆေးရုံတော်
ကပ္ပိယကာရေအဖွဲ့

လေးလေးဦးကျော်သိန်းက Interview အတွက် ကျွန်တော်ကို ချိန်းတဲ့အခါ ညချမ်းမှာ ထမင်းစားရင်း စကားပြောရအောင်ပါလို့ ချိန်းပါတယ်။ ကျွန်တော်ရောက်သွားတော့ ခမ်းနားသပ်ယပ်လှတဲ့ သူ့ စဉ့်ခန်းထဲမှာ သူငယ်ငယ်က ရေးခဲ့တဲ့ Diary တွေ၊ သူ့ရခဲ့တဲ့ ဆုတံဆိပ်တွေ၊ သူ့ဓာတ်ပုံဟောင်းတွေ၊ သူ့ဝတ်ခဲ့တဲ့ အဝတ်တွေကို ပြပွဲလေးလို ခင်းကျင်း ပြသထားတာတွေ့ရပါတယ်။

သူ့ Diary ဟောင်းလေး စာအုပ်ကို လှန်လိုက်တော့...

'၁၃၀၆ ခု တန်ခူးလဆန်း ၅ ရက် စနေနေ့တွင် စစ်မြေပြင်ထွက်ရာ စီတန်းလမ်းလျှောက်ရာတွင် စစ်ထွက်မောင်တစ်ဦးအဖြစ် ကျွန်ုပ်အား ပေးအပ်သည့် မျိုးချစ်မယ်၏ အောင်ပန်းဖြစ်တော့ သည်။ ၁၇. ၃-၄၅' လို့ တွေ့ရပါတယ်။ တကယ်လည်း ပန်းခြောက်ခက်ကလေးတစ်ခက်ကို Diary ဟောင်းမှာ ညှပ်လျက်သား တွေ့ရတယ် ခင်ဗျ။

တစ်နေရာမှာတော့ ဗိုလ်ချုပ်ဆုပေးသော နာရီအမျိုးအစား SEIKO နာရီနံပါတ် ၂၇၂၇၂ လို့ တွေ့ရပါတယ်။

တစ်နေရာမှာတော့လည်း မင်နီနဲ့ရေးထားတဲ့ ကဗျာလေးတစ်စကို တွေ့ရပါတယ်။

'လမ်းကြောင်းမထင်၊ လှည့်လည်ရှင်သည်၊ တောတွင်ပျော်ပါး၊ ငှက်အများသို့၊ မခြားငါလျှင် လွတ်လပ်ချင်၏။'

၁၉၄၃ ခု မင်္ဂလာဒုံ စစ်တက္ကသိုလ် မူလတန်းစစ်ကြောင်း ပထမဖတ်ကို အသက် ၁၆ နှစ်မှာ တက်ခဲ့ရင်းက တိုင်းပြည်ကို လွတ်လပ်ချင်တဲ့စိတ်နဲ့ မော်ကွန်းတင်ခဲ့တဲ့ ကဗျာပါလို့ ဦးကျော်သိန်းက ပြောပါတယ်။

ကနေ့တော့ဖြင့် နိုင်ငံကျော် အရိုးတောင်းလက်ဖက်နဲ့ အကြော်စုံလို့ ပြောလိုက်တာနဲ့ နိုင်ငံနဲ့အဝန်း မသိသူမရှိ ကျော်ကြားလှတဲ့ ရိုးရာအဖွားရေးလုပ်ငန်းကြီးကို ဦးဆောင်နေသူ ဖြစ်နေပါပြီ။

မြန်မာသာမက အမေရိကား၊ စင်ကာပူ၊ ဂျပန်၊ ထိုင်း၊ မလေးရှားနဲ့ နိုင်ငံရပ်ခြားကိုပါ တင်ပို့နေရတဲ့အထိ အရိုးတောင်းလက်ဖက်ကို

အသွင်သစ် အမြင်သစ် စိတ်ကူးသစ်တွေနဲ့ မြှင့်တင်ပေးနိုင်ခဲ့သူလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ သူဟာ စစ်တက္ကသိုလ် မူလတန်းကျောင်း ပထမပတ်ကို တက်ခဲ့တယ်။ ဂျပန်ကို တော်လှန်ခဲ့တယ်။ သတင်းစာပို့ခဲ့ဖူးတယ်။ စာပြင်ဆရာ လုပ်ခဲ့ဖူးတယ်။ ဓာတ်ပုံသတင်းထောက် လုပ်ခဲ့ဖူးတယ်။ ထမင်းအနပ်ပေါင်းများစွာ ငတ်ခဲ့ဖူးတယ်။

အခုတော့လည်း စီးပွားရေးအသင်းအဖွဲ့ကြီးတွေမှာ ဂုဏ်ထူးဆောင်တာဝန်တွေကို ယူရင်းက အများအကျိုးကို ဆောင်ရွက်နေပြန်ပါပြီ။ သူ့ဘဝ၊ သူ့စေတနာ၊ သူ့မေတ္တာ၊ သူ့စိတ်ကူးတွေကို သူက အားရပါးရ ကျွန်တော်ကို ပြောပြပါတယ်။

သူ့နဲ့တွေ့ခဲ့ရတဲ့ ညတွေမှာ သူက သည်လိုပြောခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော်ကို စစ်ကိုင်းတိုင်း ချောင်းဦးမြို့နယ် အမြင်ရွာမှာ မွေးပါတယ်။ မိဘနှစ်ပါးကတော့ ဦးမောင်ကြီး ဒေါ်လှိုင်တဲ့။ မြေပိုင်ရှင်တွေပါ။ လယ်မြေဧက ၁၅၀ လောက်၊ ကိုင်းမြေဧက ၅၅ ဧကလောက် ရှိတယ်။ သီးစားချထားတယ်။ ညီအစ်ကို မောင်နှမ လေးယောက်မှာ ကျွန်တော်က အကြီးဆုံး။ ၁၉၂၄ ခုက မွေးတာဆိုတော့ အသက် ၇၁ နှစ် ရှိပါပြီ။ ငယ်ငယ်က ရွာမှာ အလယ်တန်းကျောင်းပဲရှိတယ်။ ဒေါ်ငွေညွန့် အလယ်တန်းကျောင်းခေါ်တယ်။ ခုနှစ်တန်းအထိနေတယ်။ အထက်တန်းကျတော့ ရွာနဲ့လေးမိုင်လောက်ဝေးတဲ့ ဆင်ကျွန်းရွာမှာရှိတဲ့ ဦးဘိုးရှင် အထက်တန်းကျောင်းမှာ ပြောင်းနေရတယ်။ အစိုးရကျောင်းလည်း ဖြစ်တယ်။ ၉ တန်း ၁၀ တန်းအရောက်လောက်မှာပဲ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးဖြစ်တယ်။ ဦးလေး တော်သူတွေက သခင်လေးမောင်တို့၊ သခင် ခင်မောင်တို့ဆိုတော့ နိုင်ငံရေးစိတ်ကလေးကလည်း ပါလာပါတယ်။

သူတို့အတွေးအခေါ်တွေက လွှမ်းမိုးနေတယ်။ ၁၉၃၅ လောက်မှာ တို့ဗမာအစည်းအရုံးထောင်တယ်။ ရွာလာရင် တရားဟောတာ သိပ် သဘောကျခဲ့တာ၊ တို့ဗမာသီချင်းဆိုတာ အသံကောင်းတော့ သိပ်အားကျခဲ့ တာပေါ့လေ။ အရွယ်လည်းရောက်လာရော ဒုတိယကမ္ဘာစစ်နဲ့ တန်းတွေ ရတော့ နိုင်ငံရေးစိတ်က တခြားစိတ်ထက်ပိုပြီး

လွှမ်းမိုးနေတာပါပဲ။ ငယ်ငယ်နဲ့ပဲ တို့ဗမာအစည်းအရုံးရဲ့ ဗမာ့လက်ရုံး တပ်မှာ ပါခဲ့တယ်။

အဖေက ကျွန်တော် နှစ်တန်းလောက်မှာ ဆုံးသွားတယ်။ အဖေကပဲ ဆက်ပြီးကျွေးမွေးလာခဲ့တယ်။ အဖေဆုံးတော့ လယ်တွေကို ဟုတ်တိပတ်တိ မချုပ်ကိုင်နိုင်ဘူး။ စီးပွားရေး တအားကျသွားတယ်။ ရုန်းကန်ရတာပဲ။ ကျောင်းနေရင်းမတ်တပ်က လယ်ထဲယာထဲ ပါရတော့တာ။ အဲသည်တုန်းက ကျွမ်းကျင်သူတွေနဲ့ လယ်ပိုင်ရှင်နဲ့ လယ်ပွဲကို အကဲဖြတ်ပြီး ထွက်မယ့်စပါးကို မှန်းရတယ်။ တင်းခြောက်ဆယ် သတ်မှတ်ရင် တင်းသုံးဆယ် လယ်ရှင်က ယူရတဲ့စနစ်ရှိသေးတဲ့ အချိန်ပါ။ ၁၉၄၁-၄၂မှာ စစ်ကြီးစနေချိန်၊ ဂျပန်ဝင်နေချိန် ရန်ကုန်ရောက်တယ်။ အဲသည်တော့ ရန်ကုန်မရောက်ခင် ကျေးရွာ BIA တပ်မှာ ရုံးအဖွဲ့မှူးသဘောလုပ်ခဲ့တာတွေလည်း မှတ်မိတယ်။ လက်နှိပ်စက်စရိုက်တာကအစ တောက်တိုမယ်ရ လုပ်ခဲ့ရတယ်။ ၁၉၄၁ မှာ နိုင်ငံရေးလုပ်တဲ့လူတွေကို ချောင်းဦးက လာဖမ်းတော့ ကျွန်တော်တို့ ထွက်ပြေးကြရတာပါပဲ။ အမေက တောမှာ ကျန်ရစ်ခဲ့တယ်။ အဲသည်က ပါတဲ့ နိုင်ငံရေးစိတ်က တော်တော်ကို ပြင်းထန်ပါတယ်။ အဲသည်ခေတ်က သင်လေးမောင်က မြန်မာထဲက ခပ်ရှားရှား B, Sc အောင်သူထဲက တစ်ယောက်ဆိုပါတော့။ သူက မုံရွာ ဗုဒ္ဓဘာသာကျောင်းမှာ ကျောင်းဆရာ လာလုပ်တယ်။ အမည်မှာ သခင်ထွန်းအုပ်တို့၊ သခင်ဗစိန်တို့၊ သခင်ဘသောင်းတို့က သူ့ကို လှမ်းခေါ်တာလည်း မှတ်မိပါတယ်။ အဖေက သူ့ကို သိပ်ချစ်တာ။ သူ့သွားချင်တာရှိရင် အိမ်က ဥသြနဲ့ ကျီးညိုဆိုတဲ့ နွားတစ်ရည်းကို အရန်သင့်ထားတယ်။

ကျွန်တော်တို့ကလည်း ခေတ်ပညာတတ်တော့ သူက စည်းရုံးတာပဲ။ သူ့ကြီးကို ဘုရားထူးရတဲ့ခေတ်၊ ရာဇဝတ်အုပ်ကို ဘုရားထူးရတဲ့ ခေတ်ကိုး။

ရန်ကုန်ရောက်တဲ့အခါကျတော့ ဂျပန်စာသင်ကျောင်းနေတုန်း ၁၉၄၃ ခုနှစ်မှာ မင်္ဂလာဒုံစစ်တက္ကသိုလ်မူလတန်းစစ်ကျောင်း ပထမပတ် ဖွင့်ပြီ ဆိုတဲ့ ကြော်ငြာတွေရတယ်။ သူက ခုနှစ်တန်းအောင်ရင်ရတယ်။ အသက် (၁၄) နှစ်ထက်မငယ်၊ ၁၆နှစ်ထက်မကြီးသူ ဖြစ်ရမယ်။

ဆိုပြီးခေါ်တော့ အားကျနေရော။ 'ယောနင်းကတ်ဂေါ'လို့ ဂျပန်လို ခေါ်တယ်။ လေးနှစ်သင်တန်းဆိုတဲ့ သဘောပါ။ ကတ်ဂေါဆိုတာ ကျောင်းလို့ခေါ်တာပါ။ လျှောက်လွှာပေါင်းသုံးထောင်ကျော်မှာ ဆေးစစ် ပြီး ဆေးအောင်တဲ့ တစ်ထောင်ကျော် ရေးဖြေ ဖြေရတယ်။ အဲသည်အချိန် မှာ ဗိုလ်သင်တန်း ပထမပတ်က ကျောင်းမဆင်းသေးဘူး။ နောက် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၊ ဗိုလ်လကျာ၊ ဗိုလ်စကြာတို့က မြန်မာဘက်က လူတွေ အင်တာဗျူးလုပ်တယ်။ လူသုံးဆယ်ရွေးတာ ကျွန်တော်ပါသွား တယ်။

ခေတ်ကတော့ ဂျပန်က လုံးဝအုပ်ချုပ်နေတဲ့အချိန်။ ဩဂုတ်လ ဂျပန်ပေးတဲ့ လွတ်လပ်ရေးရတော့မှ ကျောင်းအုပ်ကို မြန်မာထဲမှ ဗိုလ် ဝေယျက ကျောင်းအုပ်ကြီးဖြစ်တယ်။ မူလက လေးနှစ်ဆိုပေမယ့် ၁၉၄၄ ကျတော့ မဟန်တော့ဘူး။ ဂျပန်ကဆိုးလာပြီ။ စစ်ကလည်း တအား ပူလာပြီ။ ဗုံးမကြဲတဲ့နေ့ မရှိသလောက် ဖြစ်လာပြီ။ တစ်ဘက်ကလည်း ကွန်မြူနစ် သင်တန်းတွေ ခိုးတက်ရတယ်။ ကိုယ့်ရဲဘော်အချင်းချင်းပဲ သိတယ်လေ။ လျှို့ဝှက်ပြီး တစ်ဘက်ကတက်ရတာပေါ့။ ကျိုက္ကလဲ့၊ ကျိုက်ကလဲ့ဘုရား တောကြီးတွေမှာ ကွန်မြူနစ်သင်တန်းနဲ့ ဖက်ဆစ်စနစ် မုန်းတီးရေး သင်တန်းတွေ တက်ခဲ့ရတယ်။ ဗိုလ်ချုပ်က တော်လှန်ရေး စစ်ထွက်မိန့်ခွန်းပြောတော့ ကျောင်းသားတွေက အဆောင်ကို ပြန်မလာ ကြတော့သလောက် နည်းသွားတယ်။ ကျွန်တော်တို့က ၂၃ ရက်ညမှ ထွက်ဖြစ်တယ်။ သေနတ်တွေတော့ရှိပြီး ကျည်ဆံမရှိဘူး။ ကျွန်တော်က အရင်ကတည်းက ကျည်ဆံ နှစ်တောင့်ရထားလို့ အိပ်ယာအောက်မှာ ဖွက်ထားတာရှိတယ်။ ကျောင်းက ထွက်မပြေးခင်ကလေးမှာ ကျောင်း ဆင်းပွဲက လုပ်ပြီးပြီပေါ့။ (၂၈.၂.၄၅) မှာဆင်းတာ။ ကျောင်းဆင်း လက်မှတ်လည်း ထုတ်ပေးတယ်။ အမှန်က ကျောင်းဆင်းဖို့ မဟုတ်ဘူး။ ဒါပေမယ့် အခြေအနေက မမှန်တော့ဘူးကိုး။ ဂျပန်က စစ်သင်တန်းတွေ ကလည်း ကြမ်းတယ်။ တစ်နေ့ကုန် ပြေးနေရတဲ့နေ့ရှိတယ်။ ထမင်းစား သွား၊ အိမ်သာသွား၊ သင်တန်းဆောင်သွား၊ လှုပ်ရှားသမျှ အပြေးချည်းပဲ။ ပါးချမခံရတဲ့နေ့ရယ်လို့ မရှိဘူး။ ကျွန်တော်သူငယ်ချင်း ကိုတင်သိန်းဆို နားပင်းသွားရှာတယ်။ ရေချိုးခန်း ရေဖွင့်ခဲ့တာ တရားခံမိရင် လူသုံး

ဆယ် တန်းစီပြီးရိုက်တာ၊ နို့မဟုတ်ရင် ဆယ်ငါးယောက်စီ တန်းစီပြီး အချင်းချင်းပါးရိုက်ရတာတွေရှိတယ်။ ညှာရင် ဘေးကရိုက်ပြတာ မသက် သာဘူး။ အဲသည်အချိန်မှာ လုပ်မိတဲ့သူက ဝန်မခံပေမယ့် အားလုံးပါးရိုက် ခံရတဲ့ ဘဝကလွတ်အောင် လူငယ်တွေက ကျွန်တော်လုပ်ပါတယ်လို့ ရွှေထွက်ဝန်ခံကြတာတွေ တွေ့ရတော့ ရဲဘော်စိတ်ဆိုတာ ဒါပဲလားဆို တာကို စခံစားရတော့တာပါပဲ။ သူမလုပ်ပေမယ့် အများအတွက် ငါ အနာခံမယ်ဆိုတဲ့ စိတ်တွေ ပေါ်လာတာပဲ။ အဲသည်မှာ စိတ်ဓာတ်တွေကို က သန်မာလာတာတွေ ရှိလာတယ်။ နောက်တော့ ထိုင်တော့လည်း အိပ်တာကအစ၊ စားတာကအစ၊ ရိုးသားတည်ကြည်တာ၊ စည်းကမ်းနဲ့ နေတတ်တာတွေ အကျင့်ဖြစ်လာတယ်။ အိပ်ယာဝင်ခါနီး တင်ပျင်ခွေထိုင် ပြီး ချင်ဗုဒ္ဓဘာသာတရားထိုင်ရတယ်။ ခြင်္ကိုက်လည်း မလှုပ်ရဘူး။ အဲသည်မှာ တစ်နေ့လုံး မကောင်းတာ ငါဘာလုပ်ခဲ့သလဲ။ ကောင်းတာ တွေက ဘာတွေလဲဆိုတာ စဉ်းစားခိုင်းထားတာ။ မနက် ကျန်းမာရေး လေ့ကျင့်ခန်းလုပ်ရတယ်။ သည်တော့ စစ်သင်တန်းမှာ လေ့ကျင့်ပြီးသား ဖြစ်နေရတော့တာပေါ့။

ကျောင်းစည်းကမ်းမှာ ကျွန်တော် အောင်စစ်သည်ဆုပေါ်လေ ရခဲ့တယ်။ အဲသည်တုန်းကတော့ ပထမဆုပဲ ခေါ်တာပါ။ စိတ်ဓာတ်၊ စည်းကမ်း၊ ကျောင်းစာအားလုံးမှာ ထူးချွန်လို့ ပေးခဲ့တာပါ။ ကျွန်တော် နာရီဆုရတယ်။ (အဲသည်နာရီကလဲ ကျွန်တော် သတင်းစာလပေး လိုက်ပေးနေတုန်း ကျပျောက်သွားခဲ့တယ်။)

အဲသည်မှာတင် ပဉ္စမ ဗိုလ်သင်တန်းတက်ဖို့ ဖြစ်လာတယ်။ အထူးတပ်ဆိုပြီး ခေါ်ခဲ့တာပါ။ ကျွန်တော်တို့ လူငယ်တွေအားလုံး ရင်ထဲ မှာ ရှိနေတာက လွတ်လပ်ရေးပဲ။ ကိုယ့်တိုင်းပြည် ချစ်တဲ့စိတ်ပဲရှိတယ်။ တခြားဘာမှမရှိပါဘူး။ ကျွန်တော် ဒါကိုပြောချင်တာ။ ကျွန်တော် ငယ်ငယ်က အခြေအနေကို သိစေချင်လို့ ကနေ့လူငယ်တွေကို ဒါတွေ ကျွန်တော် ပြောနေတာပါ။ ငယ်ငယ်ကတည်းက ရွာမှာနေရင်း သူ ကြီး ဖြတ်သွားတာတောင် တို့ဗမာသီချင်း ဆိုခဲ့ကြတဲ့သူတွေကိုး။ နိုင်ငံရေး အသိ ကြီးကြီးမားမား မရှိသေးတဲ့အရွယ်မှာတောင် လူငယ်တွေရဲ့စိတ်က အဲသလို ရှိနေတာကို ကျွန်တော်ပြောချင်တာ။ ချောင်းဦးက ပုလိပ်တွေ

အောင်မောင်း

ရွာလာရင် ဓနရှင်သီချင်းအော်ဆိုတာတွေ လုပ်ခဲ့တာကို မှတ်မိတယ်။ ပြောချင်တာက နိုင်ငံရေးပဲသိတယ်။ စကားပြန်ဆက်ရရင် ဗိုလ်သင်တန်း ရောက်လို့ တစ်လလောက်တောင်မကြာဘူး။ တော်လှန်ရေးထွက်တာပဲ။ ညတိုက်ပွဲ ဆင်တယ်ဆိုပြီး မြောက်ဘက် ရော်ဘာခြံဘက်ထွက်ပြီး အင်းစိန်ရောက်တော့ မနက်သုံးနာရီရောက်တယ်။ သမိုင်းရောက်တော့ မိုးလင်းပြီ။ တော်လှန်ရေးထွက်တော့ မြောင်းတကာကို ကားစီး၊ ဥက္ကံကို ခြေလျင်လျှောက်ရတယ်။ ဥက္ကံမြို့ကို လူငယ်ငါးယောက်နဲ့စီးတယ်။ ဥက္ကံမြို့ကိုစီးတာ ကျည်ဆံနှစ်တောင့်ပဲပါတယ်။ စစ်ကျောင်း ယူနီဖောင်း တွေနဲ့ပဲ။ အိမ်တွေမှာ မတည်းဘဲ၊ ဥက္ကံက ကျောင်းတစ်ကျောင်းထဲမှာ စခန်းချနေတဲ့ တပ်ရင်းလေးနဲ့ သွားပေါင်းနေရတယ်။ ဥက္ကံမှာ တော်လှန်ရေးလည်းစရာ ညနေဘက်ကျတော့ တိုက်ကြီးက ဂျပန် တပ်က ရထားတစ်စင်းလုံးနဲ့လာပြီး ပြန်ချတယ်။ ကျွန်တော်တို့က ဥက္ကံနဲ့လေးမိုင်လောက်ဝေးတဲ့ ကုလားကုန်းကို ပြေးရတယ်။

နောက် ဥက္ကံတံတားတိုက်ပွဲ ပြန်ဖြစ်တယ်။ သည်ကြားထဲ ဓားပြတွေဘာတွေတိုက်တာရှိရင် ဝမ်းရယ်ပဲ။ ပညာပေးရတယ်။ ရွာသူ ရွာသားတွေကို ဟောပြောရတာတွေ လုပ်ခဲ့ရတယ်။ လူငယ်ပေမဲ့ တိုင်းပြည်အတွက် ကောင်းရာကောင်းကြောင်းတွေ လုပ်ချင်နေကြတာ။ အဲသည်ခေတ်လူငယ်တွေရဲ့ အဓိကအလုပ်ပဲ။ လွတ်လပ်ရေး အတု အယောင်ပေးပြီး ပြည်သူတွေ အစားဆင်းရဲ၊ အနေဆင်းရဲဖြစ်အောင် လုပ်နေတဲ့ ဖက်ဆစ်ဝါဒီတွေကို မုန်းတီးရေး ဟောပြောပွဲတွေ ကျွန်တော် တို့ လုပ်ရတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ကိုယ်တိုင်ကလည်း ယူနီဖောင်းရှိတာ မဟုတ်ဘူး။ မုံရွာကထွက်တဲ့ လက်သုတ်ပုဝါလုပ်တဲ့ ဖျင်ကြမ်းကိုဝတ်နေ ကြရတယ်။ ဖျင်ကြမ်းကို သစ်ခေါက်ဆိုးဝတ်ရတာ။ ၁၉၄၄ နောက်ပိုင်းမှာ တော့ သစ်ခေါက်တောင်ဆိုးပြီး မဝတ်နိုင်ကြတော့ဘူး။ တန်းစီရင် ရောင်နဲ့ပဲ။ အင်္ကျီကျား ဘောင်းဘီကျားတွေ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ တိုက်ပွဲဖြစ်ရင် ရွာတွေကလည်း ကူညီကြတယ်။ ရေအိုးတွေရွက်လာတာတို့၊ စားစရာတွေ သယ်လာတာတို့ ယူယူလာကြတော့ ကျည်လွတ်ရာမှာ နေကြဖို့ အော်ရ တာတွေလည်း ရှိပါတယ်။ လူထုကြီးတစ်ရပ်လုံးက ရန်သူလက်က လွတ်မြောက်ရေးမှာ အားထက်သရာ ပါဝင်ခဲ့ကြတာ၊ လူငယ်တွေရဲ့

တော်လှန်ရေးကြီးကို အားပေးကြတာဟာ အင်မတန် အားရစရာ ကောင်း တယ်။

အဲသည်တုန်းက စစ်သားဆိုပေမယ့် စစ်မြေပြင်မှာပဲ နေကြတာ မဟုတ်ဘူး။ မောင်းထောင်းပေးတာ၊ နွားစာစဉ်းပေးတာ၊ ကလေးထိန်း တာ၊ ရေခပ်ပေးတာကအစ အကုန်လုပ်ပေးတော့ စစ်သားကို လူထုက လည်း ချစ်တယ်။

လူဆိုတာ သေကံမရောက် သံကံမပျောက်ဆိုတာ ရှိတယ်။ ကုလားကုန်းရွာကို ကျွန်တော်တို့ ခိုနေတုန်းမှာ ဂျပန်ကရွာကို လာခိုင်း တယ်။ အိပ်ခြေက တစ်ဆယ်ကျော်ကျော်လောက်ရှိတဲ့ရွာကို ဂျပန်တွေ ရောက်လာတော့ ကျွန်တော်တို့လည်း ပြေးချိန်မရတော့ဘူး။ သည်တော့ ရွာသားဟန်ဆောင်ပြီး မီးခွက်ထွန်းပြီး ဂျပန်ဗိုလ်ကို ဆင်းကြိုတယ်။ ဂျပန်က စပါးကျိုထဲ လက်နှိုက်ပြီး လက်နက်ရှာတယ်။ မတွေ့ဘူး။ သူက စပါးကို အောက်ကို တစ်ဆလောက်လက်နှိုက်ပြီးရှာတာကိုး။ ကျွန်တော်ဝှက်ထားတဲ့နေရာက စပါးထဲ တစ်ပေခွဲလောက်မှာပါ။ ကံသိလို့ လွတ်သွားတာ။ နောက် လုံ့လက သံသေတ္တာထဲ ထည့်ထား တယ်။ သံသေတ္တာကို သော့ခတ်ထားတာ သော့တောင်းတယ်။ အိပ်ရင်က သော့ မရှိဘူးပြောတော့ ဘာမှမပြောတော့ဘူး။ ဆိုလိုတာက ပျက်ချိန် မရောက်ရင် မပျက်ဘူး။ လူ့ကံဆိုတာ မြင်ရတာမဟုတ်ဘူး။ ဝါးလုံး ခေါင်းထဲ ဝှက်ထားတဲ့ လက်ပစ်ဗုံးလည်း မတွေ့ဘူး။ ကောက်ရိုးပုံထဲ ဝှက်ထားတဲ့ ယူနီဖောင်းတို့ ဒိုင်ယာရီတို့လည်း မတွေ့ဘူး။ အဲသည်မှာ တွေ့သွားရင်တော့ ဒါအသေခံစစ်သားဟုတ် မဟုတ်စစ်တယ်။ ကျွန်တော် တို့က ဘိုကေကြိုထားတော့ ကတုံးဆံတောက်ထားတဲ့ စစ်သားနဲ့မတူဘူး။ အမျိုးမျိုးစစ်တယ်။ ဘယ်သူမှ မဖော်ဘူး။ အဲသည်မှာ စစ်သားနဲ့တူတဲ့ ရွာသားငါးယောက်ကို ဖမ်းသွားတယ်။ သူတို့ကလည်း စစ်သား ငါးယောက်ရှိတာ သတင်းကြားထားတာကိုး။ နောက် ပြည်သူ့ စစ်ခေါင်း ဆောင် သခင်ဘညွန့်မိန်းမ ဒေါ်သန်းခင်ကို ဖမ်းသွားတယ်။ သည်နေရာ မှာ ကျွန်တော် ပြောချင်တာက ကျွန်တော်တို့ဟာ လူငယ်ပေမယ့် လူထုရဲ့ ယုံကြည်အားကိုးခြင်းခံရသူတွေ ကျွန်မတို့ရွာသားတွေ မဖမ်း ပါနဲ့။ သူတို့သာ စစ်သားတွေပါလို့ ဘယ်သူကမှ ထုတ်ဖော်မပြော

ကြဘူး။ အဖမ်းခံရတဲ့လူတွေကလည်း ကျွန်တော်တို့ မဟုတ်ပါဘူး။ သူတို့ပါလို့ ထုတ်ဖော်မပြောကြဘူး။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့ကို ယုံကြည်တဲ့စိတ်၊ တိုင်းပြည်အထွက် ငါတို့ အနစ်နာခံမယ်။ စစ်ပညာ သင်ထားတဲ့ လူငယ်တွေကို အဖမ်းမခံ စေရဘူးဆိုတဲ့စိတ်နဲ့ အနစ်နာခံခဲ့ကြတာဟာ ဘယ်လောက်အံ့ဩစရာကောင်းသလဲဆိုတာကို ပြောချင်တာပါ။

ကျွန်တော်တို့ကလည်း ကိုယ့်ကိုယ်ကိုးလုံးလုံးမပါဘဲ လုပ်ခဲ့တာ၊ လွတ်လပ်ရေးအတွက် လုပ်နေကြတာကို သူတို့သိအောင် နေပြခဲ့။ လုပ်ပြခဲ့တော့ ယုံတာပေါ့။ ကျွန်တော်တို့ကလည်း သည်ရွာသားတွေနဲ့ လက်ပွန်းတတီးနေရပေမယ့် သားပျိုသမီးပျိုတွေ ဖျက်ဆီးခဲ့တာ၊ ပရောပရည်လုပ်တာ မရှိခဲ့ဘူး။ သည်တော့ ယုံကြည်တယ်။ တော်လှန်ရေးကြီးပြီးတော့ လက်နက်တွေကို ကိုယ့်အသိစိတ်နဲ့ ကိုယ်တွင်းကြီးတူးပြီး အမဲဆီတွေသုတ်ပြီး ဝှက်ထားကြတာပဲ။ မဟာမိတ်တပ်တွေကို လက်နက်အပ်ရမယ်ဆိုတော့ မအပ်ချင်ကြတော့ဘူး။ အင်္ဂလိပ် အမေရိကန်လည်း တစ်ချိန် ဆက်ချရဦးမယ်ဆိုတာကို ခံစားမှုနဲ့ သိနေကြပြီ။

သည်တော့ ကျွန်တော်တို့ ဇလွန်ထောင့်ကြီးဘက် ထွက်လာခဲ့ကြတယ်။ ဟိုတုန်းကတော့ တောခိုတယ်ဆိုတာ ဝေါဟာရမရှိသေးတော့ ဂန္ဓီစာချုပ်ကို မကြိုက်လို့ ထွက်ခဲ့ကြတာပဲ။ ကိုင်းတောကြီးတွေကလည်း လူတစ်ရပ်မြုပ်တယ်။ ဂျပန်မရောက်တဲ့ရွာတွေပေါ့။ ဆန်မရှိလို့ ပြောင်းဆံစားပြီး နေခဲ့ကြရတယ်။ နောက်တော့ ကိုသန်းလှိုင်က မင်းတို့ လက်နက်တွေ မသိမ်းပါဘူးဆိုပြီး လိုက်ခေါ်လို့ ပြန်လာကြတယ်။

၄၅ အောက်တိုဘာလမှာ ဆုကြေးလားဘာလားပေးတာ ၁၈၀၀ ရခဲ့တယ်။ ကျွန်တော် လက်မှတ်တော့ ထိုးခဲ့တယ်။ ငွေမယူခဲ့ဘူး။ မင်းတို့ဝေယူကြတော့ ဆိုပြီး သည်အတိုင်းထွက်လာခဲ့တယ်။ ရန်ကုန်ပြန်လာတယ်။ ၄၆ အစမှာ မက်ထရစ်တန်းပြန်တက်တယ်။ အလွတ်ပညာ သင်တာပါ။ နောက်တော့ လွတ်လပ်ရေးသတင်းစာကို သခင်လေးမောင်၊ သခင်ခင်မောင် ညီအစ်ကိုက ထောင်တယ်။ သခင်လေးမောင်က ခေါင်းကြီးရေးတယ်။ သခင် ခင်မောင်က တိုက်အုပ်လုပ်တယ်။ ကျွန်တော်က ကျောင်းနေတယ်။ လွတ်လပ်ရေးသတင်းစာက စောင်ရေစာအားတက်

ရာက အတိုက်အခံရေးပါများလာတော့ စောင်ရေက ကျလာတယ်။ ကျွန်တော်က တစ်ဘက်မှာ စာစီစက်ရိုက်တာသင်တယ်။ တတ်သွားခဲ့တယ်။ သတင်းစာပိုသမားတွေကလည်း လခမပေးနိုင်တော့ မရှိဘူး။ သည်တော့ကျွန်တော်ပဲ သတင်းစာပိုတာ လိုက်လုပ်တယ်။ သတင်းစာခေါက်တာကအစ၊ သတင်းစာ ထုပ်ပိုးတာကအစ လိုတဲ့နေရာ ကျွန်တော် ဝင်နေရပြီ။ မြန်မာ့အလင်း သတင်းစာတိုက်အနောက်ဘက်က ကိုယ့်မင်းကိုယ်ချင်းလမ်းကြားမှာ သတင်းစာတိုက်က ရှိတာ။ နောက်တော့ ဆရာခို အလွတ်ပညာသင်ကျောင်းရှိလို့ ဆရာခိုလမ်းကြားခေါ်တယ်။ ဒါတွေ ကျွန်တော်ပြောနေတာက အကြောင်းရှိပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ငယ်ငယ်က လူငယ်တွေဟာ ကိုယ့်တိုင်း ပြည်လွတ်လပ်ရေးကိုပဲ စိတ်ရည်သန်ပြီး လုပ်ခဲ့ကြတယ်။ ဘာကိုယ်ကိုးမှ မကြည့်ခဲ့ဘူး။ ဆင်းရဲမယ်၊ ငတ်မယ်၊ သေမယ်ဆိုတဲ့ ဗိုလ်ချုပ်ပြောခဲ့သလိုပဲ ဒါကလွဲရင် ဘာမှ ကိုယ့်အတွက်မရှိဘူး။ စစ်ကြီးပြီးတော့လည်း ဘာအခွင့်အရေးမှ မယူခဲ့ကြဘူး။ ကြုံရာကျရာ လုပ်စားခဲ့ကြတာပါ။ တချို့ရဲဘော်များ သိပ်ဆင်းရဲကြတယ်။ ရရာလုပ်စားခဲ့ကြတယ်။ ဒါကို ပြောချင်တာပါ။ ကိုယ့်ဘဝကို တိုးတက်ရာတိုးတက်ကြောင်း လုပ်ဖို့ထက် တိုင်းပြည်အကျိုးကို ဦးစားပေးနေရတဲ့ ကာလက လူငယ်တွေရဲ့ စိတ်နေစိတ်ထားကို သိစေချင်လို့ ပြောနေတာ။ သည်ခေတ်မောင်တွေ မယ်တွေက လွတ်လွတ်လပ်လပ်ကြီး ကြီးစားနိုင်ကြတယ်။ ကြီးစားကြစမ်းပါလို့ ပြောချင်လို့ ဒါတွေကို ကျွန်တော်ပြောနေတာပါ။

ကျွန်တော်တို့ သတင်းစာတိုက် ကိုယ့်မင်းကိုယ်ချင်းလမ်းကနေပြီး ပုဇွန်တောင်စက်ဆန်း၊ ပုဇွန်တောင်စက်ဆန်းကမှ ရေကျော်၊ ရေကျော်ကမှ ပန်းဆိုးတန်း၊ ပန်းဆိုးတန်းကမှ ရန်ကုန် ၁၅ လမ်း၊ အဲသည်ကမှ ကြည့်မြင်တိုင် စမ်းချောင်း၊ အဲသည်ကမှ ဗားကရားကွေ့ပြန်တက်ပြီး ကိုယ့်မင်း ကိုယ်ချင်းပြန်လာရတာ။ သက်သာတာမဟုတ်ဘူး။ နေ့တိုင်း သည်လို စက်ဘီးစီးပြီးသတင်းစာ လည်ပေးခဲ့ရတယ်။ သတင်းစာက လွတ်လပ်ရေး မရခင်မှာ ထုတ်တာပါ။ Freedom လို့ ခေါ်တယ်။ လူထုက ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းကို ကြည်ညိုနေချိန်မှာ လွတ်လပ်ရေး သတင်းစာက အတိုက်အခံရေးတော့ လူထုက သတင်းစာအာဘော်ကို

မကြိုက်ဘူး။ စောင်ရေလည်း မကောင်းတော့ဘူး။ နောက်တော့ သခင်
ခင်မောင်လည်း ရွာမှာသေရော၊ သခင်လေးမောင်လည်း ထောင်ထဲရောက်
ရော၊ ကျွန်တော်လည်း အချုပ်ထဲရောက်ရော။ အချုပ်ကထွက်တော့
အထူးထုတ်တွေ ထုတ်ခံရောင်းတယ်။ ထမင်းဖိုး ရှာခဲ့ရတာပါ။

တစ်နေ့ညဘက်သတင်းစာတိုက်က တာဝါလိန်းမှာ ထမင်းသွား
စားတော့ လ...မှာ စရိုက်ကျည်နဲ့ အပစ်ခံရတယ်။ အခုထိပဲ မျက်စိပုံမှာ
ကျည်စတွေ ရှိနေသေးတယ်။ မြေနီကုန်းမှာ ဦးစော သေနတ်မှန်လို
ဆေးရုံဆင်းတဲ့နေ့ ကျွန်တော်က ဆေးရုံတက်တဲ့နေ့ဆိုတာ မှတ်မိနေ
တယ်။

ကျွန်တော့်ငယ်ဘဝက တော်တော်လေးစုံခဲ့တယ်။ စောစောက
ပြောတဲ့အထဲမှာ အချုပ်ကျဘူးတယ်ဆိုတာ ပါတယ်။ ဒါကလဲ အလံနီ
ဝါဒ ဖြန့်စာရွက်တွေ ရိုက်မှုနဲ့ ဗဟန်းရဲစခန်းက ဖမ်းခဲ့တာပဲ။ (၄)၊
(၅)လကြာတယ်။ ကိုယ်ယုံကြည်ရာ ကိုယ်လုပ်ခဲ့တာတွေလည်း ရှိခဲ့တယ်။
နောက်တော့ ကျွန်တော်တို့တိုက်က ထွက်သွားတဲ့ ဦးမောင်ကြီးက အိုးဝေ
မှာ မကြာခင်မနီနေရာဖြစ်နေတော့ ကျွန်တော်တော့ ငတ်နေပြီဗျာ
သွားပြောရတယ်။ အဲသည်တော့ အကြွေးလည်တောင်းရတဲ့ရာထူးကို
တစ်လ ခြောက်ဆယ့်ငါးကျပ်နဲ့ရတယ်။ သည်တော့ အိုးဝေမှာ နေဖြစ်
ပြန်ရောပေါ့လေ။ ဆောင်းပါးလေးငါးပုဒ်ရေးတော့ အိုးဝေ ဦးညိုမြက
မင်းသတင်းထောက်လုပ်ပါလား မေးလာတယ်။ အဲသည်တော့မှ ငတ်တာ၊
လခ ၆၅ ကျပ်က မှန်မှန်ပေးရင် မငတ်ဘူး။ နေ့ခက်ပိုင်းမှန်မှန် မရ
ဘူး။ သည်တော့ ငတ်ရော၊ အဲသည်တုန်းက ဖရေဇာလမ်းထောင့်မှာ
ရောင်းတဲ့ ကုလားပဲဖြုတ် တစ်ပူးဖိုးနဲ့ ရေနွေးကြမ်းတစ်အိုးဟာ ထမင်း
တစ်နပ်ပဲ။ သည်လိုနေခဲ့ရတာပါ။ ထမင်းစားရင်လည်း ငါးမူးပဲကွတာကို
မစားနိုင်ကြဘူး။ ဓာတ်ပုံရိုက်တော့လည်း ဓာတ်ပုံတစ်ပုံမှ ငါးကျပ်
ကျတာပါ။ ဒါပေမယ့် သတင်းကို ထမင်းငတ်ခံ ပြီးစောင့်ရိုက်လို့ရတဲ့
သတင်းဓာတ်ပုံတွေကျတော့ နေ့ရှင်းကိုသွားရောင်းရင် ငါးဆယ်ရတယ်။
အဲသလိုလည်း ရိုက်ခဲ့ပါတယ်။ ပြောချင်တာကတော့ဗျာ ငယ်ငယ်က
တောမှာနေခဲ့တယ်။ နိုင်ငံရေးစိတ်တွေဝင်လာတော့ ကိုယ်ကျိုးစွန့်ပြီး
တိုင်းပြည်အတွက်ဆိုတဲ့စိတ်နဲ့ စစ်မြေပြင်မှာ ကျင်လည်ခဲ့ရတယ်။ မသေ

မပျောက် စစ်မြေပြင်က ခွာလာရတော့လည်း ဘဝတွေ စုံခဲ့တယ်။
ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံက လူငယ်တွေကို ကျွန်တော်ပြောချင်တာက ကိုယ်ကျိုး
တို့ စွန့်နိုင်ပြီး အများအကျိုးဆောင်ရွက်နိုင်တဲ့ လူငယ်တွေ ဖြစ်စေချင်လို့
ပြောတာပါ။ ချမ်းသာသည်ဖြစ်စေ ဆင်းရဲသည်ဖြစ်စေ၊ လူမှာ အရေး
ကြီးတာက စိတ်ကောင်းနှလုံးကောင်းရှိဖို့ပါပဲ။

နောက်တစ်ချက်က ဖြစ်နေရာဘဝ၊ ရောက်နေရာဘဝမှာ ဉာဏ်
ဝီရိယလည်း အရေးကြီးပါတယ်။ ကျွန်တော်ငယ်ငယ်က ကံ ဉာဏ်
ဝီရိယကို သိပ်အလေးအနက် မထားခဲ့ဘူး။ အလေးအနက်ထားရမှန်း
လည်း မသိဘူး။ ကံရှိရင်ရမှာပဲ၊ ဝီရိယရှိရင် ရမှာပဲလို့ပဲ ခံယူထားခဲ့
တာပါ။ ခုထိ ဝီရိယတော့ ထားပါတယ်။ မနက်လေးနာရီထတယ်။
ဒါနစ်ပေါင်းများစွာကြာပြီ။ ဖိမ်နဲ့ ကွေးနေနိုင်တဲ့အချိန်မှာလည်း
မနေခဲ့ပါဘူး။ ခုထိ မနက်လေးနာရီမှာ မန္တလေးတစ်ပတ် စက်ဘီးတစ်စီး
နဲ့ ပတ်တယ်။ ကြက်သွန်ဖြူ အသစ်ပေါ်ချိန်ဆိုရင် ငါးနာရီတစ်ပတ်၊
ခုနစ်နာရီတစ်ပတ် ထပ်ပတ်ရတယ်။ မနက် ၈နာရီ ၃၀ အရောင်းအဝယ်
ဖြစ်တော့ သည့်မတိုင်ခင် သုံးကြိမ်ပတ်ပြီး ကြည့်တာပဲ။ ဉာဏ်နဲ့
ဝီရိယရှိရင် အဆင်ပြေမှာပဲ။ ကံဆိုတာ အပိုသဘောထားခဲ့ရာက အခု
လုပ်သက်ကလည်းရလာတော့ ကံဟာလည်း ပါပါသေးကလားဆိုတဲ့
သဘောကို လက်ခံလာခဲ့ပါတယ်။ ကံ၊ ဉာဏ်၊ ဝီရိယသုံးပါးနဲ့မှ အောင်
မြင်တယ်ဆိုတာ လက်တွေ့ ယုံကြည်လာတယ်လို့ ပြောချင်ပါတယ်။
၁၉၅၈-၅၉မှာ တောင်ကြီးက ကြက်သွန်ဖြူဆရာကြီးဖြစ်တဲ့ ကျီယုပွဲရုံက
ဦးဖီးယားကလည်း ကြက်သွန်ဖြူ ဈေးကျမယ်ဇဉ် တွက်တယ်။ ကျွန်တော်
ကလည်း ကျွန်လိမ့်မယ်လို့ တွက်လို့ရတယ်။ သည်တော့ ကျွန်တော်က
ကြေးနန်းနဲ့ ကြက်သွန်ဖြူမပို့ပါနဲ့ ရိုက်လိုက်တယ်။ ကျမှာကို သိနေ
တာကိုး။ နောက် ကြက်သွန်ဖြူရောက်လာတော့ အားနာတာနဲ့ပဲ ယူလိုက်
ရတယ်။ ကြက်သွန်ဖြူကလည်း သည်ရောက်ရော ကြက်သွန်ဖြူ ဈေး
တက်သွားတာပဲ။ အဲဒါစရာကောင်းတယ်။ ဉာဏ်အားဖြင့် ကျမယ်လို့
တွက်တယ်။ ဝီရိယအားဖြင့် ကြေးနန်းနဲ့ မပို့ပါနဲ့ကို တားခဲ့တယ်။
သူကလည်း ကျရိပ်တွေတော့ ဇွတ်ပို့တယ်။ ကျွန်တော့်လက်ထဲ ရောက်
ကာမှ ဈေးကတက်လိုက်တာ အများကြီးကိုတက်တာ။ သည်မှာကြည့်

ရင် သူက ကံညံ့ပြီး ကျွန်တော်က ကံကောင်းနေတာမဟုတ်ဘူးလား။
 နောက် ကျွန်တော့်ကို ဘယ်လောက်ကြိုးစားခဲ့သလဲမေးရင် မအိပ်မနေ
 ကြိုးစားခဲ့တာပဲလို့ ဖြေချင်ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ကလေးတွေကို
 ပြောရတယ်။ ငါ ဘွဲ့မရခဲ့ဘူး။ တက္ကသိုလ်မရောက်ခဲ့ဘူး။ ဒါပေမယ့်
 ငါ့မှာ မခံချင်စိတ်ထားတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဖတ်ခဲ့တဲ့ ဝတ္ထုတွေထဲကလို
 ငါ့စားက ချွတ်မိရင် သွေးစွန်းမှဆိုတာလိုပဲ လုပ်မယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ပြီး
 ရင် စအိပ်မနေလုပ်တာပဲ။ ကျွန်တော်တို့ကို ရောင်းမယ့် ကြက်သွန်ဖြူ
 လှည်းတွေကို ပွဲစားက မနိုးသေးဘူး။ ကျွန်တော်က ယူကြည့်ပြီးနေပြီ။
 သည်အပေါ်မှာ စဉ်းစားပြီးနေပြီ။ ဈေးစဉ်းစားပြီးပြီ။ မန္တလေးတောင်
 အရှေ့က ဇီးချိုကုန်းတို့ ပုသိမ်ကြီးတို့က ကြက်သွန်ဖြူတွေ လာတတ်
 တယ်။ ကျွန်တော်က ကျွန်တော့်တပည့်ကို မန္တလေးတောင်-ရွှေကျင်ဂိတ်
 ကို စက်ဘီးနဲ့ လွှတ်ထားတယ်။ ကျွန်တော်လည်းသွားရော သည်လှည်းက
 ဘယ်ပွဲရုံသွားမှာတုန်း၊ တောင်တွင်းကြီးပွဲရုံသွားမှာပါ။ သည်လှည်းကရော
 တိုးတက်ရေးပွဲရုံသွားမှာပါဆိုတာနဲ့ လှည်းကို မှတ်ထားပြီးပြီ။ ကြက်သွန်
 ဖြူကိုလည်း ကြည့်ပြီးပြီ။ ဇန်နဝါရီ၊ ဖေဖော်ဝါရီ၊ မတ်ဆိုရင် ကြက်သွန်ဖြူ
 အသစ်ပေါ်စဆိုတော့ လှည်းတွေကို လိုက်ကြည့်ထားပြီး မေးတာပဲ။
 သည်လှည်းတွေက တောင်တွင်းကြီးပွဲရုံရောက်တာနဲ့ ဝယ်ဖို့ ရန်ကုန်
 ဝယ်လက်တွေရော၊ ကြက်သွန်ဖြူကြော်ဖို့ လုပ်ငန်းရှင်တွေရော ပြည်နေ
 တာပဲ။ လာမယ့် ကြက်သွန်ဖြူလှည်းတွေကို စောင့်နေကြတာပဲ။ ပွဲစားက
 လည်း လာမှာပါ။ စောင့်ကြပါဆိုပြီး သူကလည်း စောင့်နေတာပဲ။
 ကျွန်တော်က ခင်ဗျားလှည်းတွေ ကျုပ်ဝယ်မယ်ဆိုတော့၊ ဟာ ခင်ဗျား
 မကြည့်တော့ ဘူးလားပေါ့။ ကျွန်တော် မနက်စောစောကြည့်ထားတာ
 ပွဲစားက မသိဘူး။ ကျွန်တော်က ခင်ဗျားကံ၊ ကျုပ်ကံပဲ။ မကြည့်တော့
 ပါဘူးဆိုတော့ ကျွန်တော့် ဝယ်လက်တွေကလည်း ဒါ ဟိတ်ဟန်လုပ်တယ်။
 ဒေသချာသေးတာဝယ်တယ်ဆိုပြီး ပြုံးနေကြတာပဲ။ ပွဲစားက ဈေး
 လည်းပြောရော ကျွန်တော်က ဝယ်တယ်ဗျာဆိုပြီး ဝယ်လိုက်တာပဲ။
 ကိုယ်က ကြည့်ပြီးသား သေချာပြီးသားကိုး။ ဆိုလိုတာက နံပါတ်(၁)
 ဝိရိယ ထိပ်တန်းထားပါသည်ဆိုတာပဲ။ ဝိရိယနဲ့ ဉာဏ်အတူထားတယ်။

ကံက နောက်ကနေပဲ။ ဒါအမှန်ပဲ။ ကံကောင်းဖို့ ဘုရားမှာ ဆုမတောင်း
 ဘူး။ ဉာဏ်နဲ့ ဝိရိယတော့ အပြည့်ထားတယ်။ ဒါ ကျွန်တော့် ယုံ
 ကြည်ချက်ပဲ။

နောက် ကျွန်တော်နဲ့ ပတ်သက်နေတဲ့ စီးပွားရေး ပတ်ဝန်းကျင်၊
 လူမှုရေး ပတ်ဝန်းကျင်တွေမှာ ကျွန်တော် ဘယ်လိုသဘောထားသလဲ
 ဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်လို့ကတော့ ကျွန်တော်က ကျွန်တော့် အရောင်းအဝယ်
 မှာ နံပါတ်တစ် အရိုးတောင်းအစွဲအလန်းရှိတယ်။ မြန်မာလူမျိုးတွေ
 ရှိနေသမျှကာလပတ်လုံး ရိုးရာလက်ဖက်ဟာ ဘယ်တော့မှ တိမ်ကောစရာ
 မရှိဘူး ဆိုတာပဲ။ အရိုးတောင်းက မတောင်းဘဝက ကြိုးပမ်းလာတဲ့
 နာမည်ကြီးကို ကျွန်တော်တို့ လက်ထက်မှာ ထိပ်တန်းရောက်အောင်
 ထိန်းသိမ်းမယ်၊ ကြိုးစားတယ်။ ဒါနဲ့ ကျွန်တော်သွားနေတာပါ။

ကျွန်တော်တို့ အိမ်ထောင်ကျစက လက်ဖက်ပန်းကန်သေးသေး
 ကလေးနဲ့ တစ်ဖက်က လက်ဖက်၊ တစ်ဖက်က အကြော်ခုံထည့်ပြီး
 ရိုးရိုးကလေး ဧည့်ခံခဲ့ကြတာပါ။ အဲဒါမြင်တော့ စိတ်ထဲမှာ သဘောမကျ
 ဘူး။ သတင်းစာ၊ စာနယ်ဇင်းကလာတော့ ကြော်ငြာသဘော၊ ဒီဇိုင်း
 သဘောတွေ၊ ထူးသို့မူသဘောတွေကို ကျွန်တော်သိတယ်။ အဲသည်မှာ
 တင် ထမင်းစားပန်းကန်မျိုးနဲ့ လက်ဖက်က တစ်ပုံ၊ နှမ်းက တစ်ပုံ၊
 အကြော်က တစ်ပုံ စသည်ဖြင့် လှလှကလေးပြင်လိုက်တော့ ပသာဒ
 ဖြစ်တာတွေရတယ်။ အဲသည်မှာတင် လူတွေက သည်မြင်ကွင်း ပြောင်း
 သွားတာကို စွဲသွားတယ်။ ဒါကို ကျွန်တော် ပထမ လုပ်ယူပါတယ်။
 နောက်တစ်ခါ ဘာစဉ်းစားသလဲဆိုရင် ကြိုးကလေးနဲ့ ဆွဲအိတ်ကို စဉ်းစား
 တယ်။ ဟိုတုန်းက လက်ဖက်ထုတ်ပေးတာက ငှက်ပျောရွက်တို့ တောင်
 စဉ်ဖက်တို့ ဘာတို့နဲ့ ထည့်တာပါ။ ကျွန်တော်က ပလပ်စတစ်ကို
 စဉ်းစားတယ်။ နောက်တစ်ခါ အရိုးတောင်း စက္ကူလက်ဆွဲအိတ်ကလေးကို
 ထွင်တယ်။ နောက်တော့လည်း ပလပ်စတစ်ထိပေါ့လေ။ ဒါကို လူတွေ
 စွဲလန်းကြတယ်။ ယူရင်ရတာလွယ် ကူတယ်။ ပိုပြီးသန့်ရှင်း သပ်ရပ်
 သွားတယ်။ အဲသည်တုန်းက လူတွေက လက်မလည်အောင် အားပေး
 ကြတာ တွေရတယ်။

ကျွန်တော် စွဲစွဲမြဲမြဲယုံကြည်တာတစ်ခုက စေတနာဆိုတာ အကျိုးပေးတယ်ဆိုတာ ယုံကြည်တယ်။ ဘယ်လိုယုံကြည်သလဲဆိုရင် ၁၉၇၇-၇၈ လောက်က အခု မျက်စိနားနားခေါင်း အထူးကုဆေးရုံဖွင့်မယ့်နေရာမှာ ချုံနွယ်ပိတ်ပေါင်းတွေနဲ့ ပြည့်နေတော့ မန္တလေးတစ်မြို့လုံးက ကြက်ခြေနီတွေက လုပ်အားပေးပြီး ခုတ်ထွင် ရှင်းလင်းကြတယ်။ ဧည့်ခံမယ့်သူက မရှိတော့ ကျွန်တော်နီးဒေါ်ကြွယ်ကြွယ်ကို တာဝန်ရှိသူက ဧည့်ခံပေးဖို့ မေတ္တာရပ်ခံလာပါတယ်။ တာဝန်ရှိတဲ့သူနဲ့လည်း ခင်မင်နေတော့ ဒေါ်ကြွယ်ကြွယ်က စေတနာသဒ္ဓါတရားအပြည့်နဲ့ ဧည့်ခံဖို့ စီစဉ်ပါတယ်။ အဲသည်တုံးက ရန်ကုန်သုပ်ခေါ်တဲ့ ချဉ်ခံစပ် လက်ဖက်သုပ်ဆိုတာရှိတယ်။ ငရုတ်သီးစပ်စပ်၊ သံပုရာသီးချဉ်ချဉ် သုပ်တာမျိုးပေါ့လေ။ အဲသည်မှာ မိုးအေးအေးနဲ့ဆိုတော့ ငရုတ်သီးကဲကဲစပ်စပ်ကလေး သုပ်တယ်။ သံပုရာသီးကလည်း ချဉ်ချဉ်စူးစူးကလေး သုပ်တယ်။ ရန်ကုန်လက်ဖက်သုပ်ကို ထပ်ပြီး ပြင်လိုက်ပြီး သုပ်ကျွေးလိုက်တယ်။

ခဏနေရင်း ဧည့်ခံစပ်လုံးကုန်လို့ လာတောင်းရင်း ကျွန်တော်နီးကလည်း သုပ်ကျွေးရင်းနဲ့ ခဏခဏကိုလာနေတော့တာပါ။ အဲသည်လို လာတိုင်း နယ်ဖတ်နေတာကို ရွှေဆိုင်တန်းက အဒေါ်ကြီးတစ်ယောက် နည်းနည်းတောင်းသွားတယ်။ အဲသည်နေ့က ငွေရစ်ရာဖိုးလောက် ဒါနပြုခဲ့တယ်။ အဲသည်ဘာမှ မညှိမညင်တဲ့ စေတနာလေးက ချက်ချင်း အကျိုးပေးတာပဲ။ ရွှေဆိုင်တန်းက အဒေါ်ကြီးက နောက်တစ်နေ့ ရောက်လာပြီး ဟဲ့ ငါ့ကို မနေ့က လက်ဖက်မျိုး သုပ်ပေးမလားဆိုပြီး ဝယ်သွားတော့ ဈေးထဲမှာ သတင်းက ပြန်သွားရော။ မနေ့က စားခဲ့ရတဲ့ ကြက်ခြေနီတွေကလည်း မနေ့က လက်ဖက်မျိုး သုပ်ပေးပါဆိုပြီး လာလိုက်ကြတာ၊ လူဆိုတာ ဝက်ဝက်ကွဲပဲ။ အဲဒါ နှစ်ကျပ် နှစ်ကျပ်နဲ့ ရောင်းတာ လက်မလည်ဘူး။ အဲသည်မှာ တို့ အကျိုးပေးဖို့တော့ ဖြစ်လာပြီ။ ကြက်ခြေနီသုပ်လို့ နာမည်ပေးရအောင်၊ ပြီးတော့ တစ်ကျပ်ပဲ ရောင်းမယ်ဆိုပြီး ရောင်းလိုက်တာ၊ ကနေ့အထိ နာမည်ကြီးနေတာ အားလုံးအသိပဲ။ ပြောချင်တာက စေတနာက တုံ့ပြန် အကျိုးပေးတတ်ပါတယ်။

စေတနာသာ ဖြူစင်ပါစေ၊ သန့်ရှင်းပါစေ၊ လက်ငင်းအကျိုးပေးတယ်ဆိုတာ လူငယ်တွေ ယုံကြည်စေချင်ပါတယ်။ ဒါကိုယ်တွေ့ပါ။

နောက်တော့ လက်ဖက်အစ်ကလေးတွေလုပ်ဖို့ စိတ်ကူးရတယ်။ ပန်းချီဆရာ စစ်ငြိမ်းအေးကို ဒီဇိုင်းအပ်တယ်။ ကျွန်တော်နဲ့ ကျွန်တော်နီးက ဒီဇိုင်းလည်းရရော ပုဂံညောင်ဦးဘုရားဖူးထွက်ရအောင်ဆိုပြီး ထွက်ကြတယ်။

ဒီဇိုင်းကို ပုဂံမှာအပ်ခဲ့ပြီး ဘုရားပါဖူးပြီးတော့ ပြန်ခဲ့ကြတယ်။ စားလို့ကောင်းရင် အရိုးတောင်း၊ အရိုးတောင်းဆိုစားလို့ကောင်းဆိုတာ လေးတွေပါ ထည့်ထားတယ်။ တစ်နှစ်ခွဲလောက် စောင့်ယူရတယ်။ အကန့် ဆယ့်နှစ်ကန့်ပါတဲ့ လက်ဖက်အုပ်ကလေးတွေလည်းရရော သူ့အကြော်နဲ့သူ့ အကန့်ထည့်ပြီး ဧည့်ခံလိုက်တာ တစ်ခါတည်း နာမည်ကြီးတာပဲ။ ကြက်သွန်ဖြူတစ်လုံးကို ပိုးတီလိုလှီးပြီးတော့ မျက်လုံးနေရာမှာ ရှမ်းနှမ်းအနက်နှစ်စေ့ ကပ်တယ်။ နှုတ်ခမ်းနေရာမှာ ဆေးနီလေးတို့ပြီး ပိုးကောင်ကြော်ဆိုတာလည်း ထည့်တယ်။ ယူနီဖောင်းဝတ်ထားတဲ့ မိန်းကလေးကိုလည်း ဧည့်ခံရာမှာ စသုံးတယ်။ ယွန်းလက်ဖက်အစ်ကလည်း ဆယ့်နှစ်ကန့် ဆယ့်နှစ်မျိုးထည့်ထားတော့ တော်တော်ကို နာမည်ကြီးသွားတာပဲ။

အဲသည်မှာ လက်ဖက်အုပ်ပါတဲ့ ဧည့်ခံပွဲတွေအတွက် စီစဉ်ပေးရတာတွေ ရှိလာတယ်။ နောက်တော့ ဂျပ်ဘူးမှာပဲ ဆယ့်နှစ်မျိုး ဆယ့်နှစ်ကန့်ပါတဲ့ ဂျပ်ဘူးကို သုံးတယ်။

ဆယ့်နှစ်မျိုး လူတိုင်းဝယ်မစားနိုင်တော့ အားလုံးလည်း စားနိုင်အောင် ရှစ်မျိုးတစ်ခါထည့်တယ်။ ကျွန်တော် ဒါတွေပြောနေတာ လက်ဖက်ကြော်ငြာနေတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော်လက်ထက် စီးပွားရေးမှာ ရှေးမူအတိုင်း ရောင်းနေရာက ဘယ်လို စိတ်ကူးစိတ်သန်းအသစ်တွေ တီထွင်အသုံးပြုခဲ့တယ်ဆိုတာ ပြောချင်လို့ပါ။ လက်ဖက်တစ်ရိုး ကွမ်းရိုးတစ်ရာ ဆိုသလို မြန်မာ့လူမှုနယ်ပယ်မှာ ရှိပြီးသား အသုံးအဆောင်ကို ခေတ်မီအောင် လုပ်ယူခဲ့တဲ့ စီးပွားရေး စိတ်ကူးတွေ ဘယ်လိုကြံစည်ခဲ့သလဲဆိုတာ တင်ပြလိုရင်းဖြစ်ပါတယ်။ လူငယ်တွေ

ကိုလည်း ကျွန်တော်ပြောချင်တာက ကိုယ်လုပ်နေတဲ့ စီးပွားရေးကို အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် လုပ်ပါ။ ခေတ်မီ အောင်လုပ်ပါ။ စိတ်ကူးအသစ်တွေနဲ့ ကြံဆပါလို့ အကြံပေးချင်ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့က စီးပွားရေးလုပ်နေတော့ နေ့တိုင်း ကြံဆနေရတာ၊ တွေးနေရတာတွေရှိတယ်။ ပွဲရုံလုပ်ငန်းဆိုတာ နားချိန်မရှိဘူး။ နားယူရတာပဲရှိတယ်။ ညဆိုရင်လည်း ကုန်တွေဈေးတက်လာရင်လည်း မိုးလင်းတယ်။ ဈေးကျရင်လည်း မိုးလင်းတယ်။ တွေးရတာ စဉ်းစားရတွေက အမြဲရှိပါတယ်။ မိုးလင်းတဲ့ညတွေ များပါတယ်။

ဈေးတွေတက်နေတော့ မနက် ဘယ်လိုဝယ်ရမလဲ၊ ဈေးကျတော့လည်း မနက်ဘယ်လို ရောင်းရမလဲဆိုတာ စဉ်းစားနေရတာကိုး။ အရိုးတောင်းသာ တကယ်လို့ ရှိနေသေးရင် နှစ်ပေါင်း ၁၅၀ ကျော်ပြီ။ အရိုးတောင်းပြီးတော့ အရိုးတောင်းရဲ့ဈေးမခေတ်ကို ရောက်တယ်။ နောက် အရိုးတောင်းရဲ့ မြေးဖြစ်တဲ့ ဦးထွန်းအောင် (ဒေါ်ကြွယ်ကြွယ်ရဲ့ဖခင်) လက်ထက်မှာ တအားတက်ပြန်တယ်။ တစ်ခါ ကျွန်တော်တို့ လင်မယား လက်ထက်မှာ တစ်ခါ ကြီးစားနေပါတယ်။ ဘာနဲ့တိုးတက်လာတာလဲတဲ့။ ဝီရိယ၊ စေတနာ၊ စိတ်ကူးတွေနဲ့ပေါင်းစပ်ပြီး လုပ်လာခဲ့လို့ တိုးတက်တာ ပါ။ စီးပွားရေးလုပ်ရင် သည်သုံးပါးမျှရင် ကောင်းတယ်။ ဝီရိယထား၊ စေတနာထား၊ စိတ်ကူးပွားလို့တောင် ပြောချင်ပါတယ်။ ဒေါ်ကြွယ်ကြွယ်ဆိုရင် ကနေ့အထိ နောက်တစ်နေ့ကျွေးမယ့် ဧည့်ခံပွဲအတွက်၊ နောက်တစ် နေ့ရောင်းမယ့် လက်ဖက်၊ ကနေ့ညကတည်းက ကိုယ်တိုင်နယ်၊ ကိုယ်တိုင် နှပ်တာပါ။ တစ်ရက်မှ သူကိုယ်တိုင် မလုပ်တာ မရှိဘူး။ ဆိုလိုတာက သင်ထားပြီးရင် လွှဲထားတာမျိုး မလုပ်ပါဘူး။ သည်စေတနာကပဲ အကျိုးပေး နေတာပဲ။ ကျွန်တော့်သားသမီးတွေ အားလုံးလည်း လဖက်ကြော်လုပ်ငန်းမှာပဲ လုပ်နေကြတယ်။ ဘွဲ့တွေ အသီးသီးရနေကြပေမယ့် မိရိုးဖလာ လုပ်ငန်း ကြီးကို တိုးတက်သထက် တိုးတက်အောင် လူငယ်တွေလက်ထဲ ကျွန်တော်တို့ လွှဲနေပြီ။ သားသမီးတွေကလည်း ဝမ်းပန်းတသာ လုပ်ကြပါတယ်။

ဒါကြောင့် ကျွန်တော် ကနေ့လူငယ်တွေနဲ့ပတ်သက်လို့ ကျွန်တော်မြင်တာ သုံးသပ်ရရင် စိတ်ဓာတ်ခွန်အားလေးတွေတော့ လိုပါ

တယ်။ ပြောပါရစေတော့ ပေါ်ပင်လိုက်လွန်းအားကြီးတယ်လို့လည်း ထင်ပါတယ်။ နောက်တစ်ခါ ဖြတ်လမ်းက လိုက်ချင်တာလေးတွေတွေ့ရပါ တယ်။ သည်တော့ ဒါလေးတွေ ပြင်နိုင်ရင် ကောင်းကြမှာပါပဲ။

နောက် ပြင်ရမှာ အချိန်မလေးစားတာပါပဲ။ လူငယ်တွေ တော်တော်များများမှာ ဒါကိုပြင်ကြရပါမယ်။ အရိုးတောင်းရဲ့မြေး ဦးထွန်းအောင်က သူ့အလုပ်သမားတွေကို မှာလေ့ရှိတယ်။ မင်းတို့ပွဲရုံကို မနက်ခြောက်နာရီသွားလိုက်ဟေ့လို့ မမှာရဘူးတဲ့။ မင်းတို့ ပွဲရုံကို မနက်ခြောက်နာရီ လာခဲ့ကြဟေ့လို့ မှာရတယ်တဲ့။ လာကြဟေ့ဆိုတဲ့ စကားထဲမှာ ငါက ရောက်နှင့်နေမယ်ဆိုတဲ့ သဘောပါတော့ အလုပ်သမားက မဆိုဘူး။ နောက်မကျတဲ့ဘူး။ ကျွန်တော်လည်း သည်လိုပဲ။ မနက်ရှစ်နာရီလောက် ပွဲရုံထိုင်တော့ အလုပ်သမားတွေ ရှစ်နာခွဲလောက် ရောက်တယ်။ ကျွန်တော်က မနက်ခြောက်နာရီသွားထိုင်တော့ မနက်ခြောက်နာရီခွဲရောက်နေကြပြန်ရော။ ဒါကြောင့် ကိုယ်ကလည်း ဝီရိယထားပြီး အချိန်ကိုလေးစားပြမှ နောက်လိုက်က လေးစားတာတွေရှိတယ်။ အခုထိ ကျွန်တော်တို့ မနက်လေးနာရီထတယ်။ ဦးဝိမလ တရားဓွေကိုနာတယ်။ ဓရမိုးချိုးတယ်။ ဘုရားရှိခိုးတယ်။ ပြီးမှ ပွဲရုံကိုသွားပါတယ်။ အလုပ်သမားတွေရဲ့အရင် ကျွန်တော်ရောက်အောင်သွားပါတယ်။ အချိန်ကို ကြီးပွားချင်သူတိုင်း လေးစားဖို့လိုပါတယ်။ အချိန်လေးစားတာနဲ့ ဝီရိယကလည်း ပါပြီးသား ဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော့်မှာ ကားရှိပေမယ့် စက်ဘီးနေ့တိုင်းစီးပါတယ်။ ကြက်သွန်ဖြူ ကြည့်တော့လည်း စက်ဘီးနဲ့ပဲ။ တစ်ခါတော့ မြင်းလည်းနဲ့ စက်ဘီးနဲ့တိုက်မိလိုက်တာ ဒါဏ်ရာနဲ့ အိပ်ယာထတောင် လဲပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တယ်လီဖုန်းနဲ့ အိပ်ယာထက ညွှန်ကြားနေတာပဲ။ ဘယ်သူဘယ်သွား၊ ဘာလုပ်၊ ဘာတောင်းခဲ့ဆိုတာမျိုး အိပ်ယာထက လုပ်နေတာပါ။

လူတွေက ကားရှိလျက်နဲ့ စက်ဘီးစီးတော့ ဖြစ်တာပေါ့လို့ အပြစ်တင်တယ်။ ကျွန်တော်က ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ စီးနေတာပါ။ စက်ဘီးစီးရခြင်းနဲ့ပါတတ်စိတ်က ဘဝမမှေရေး၊ အောက်ခြေမလွတ်ရေးဘဲ။ အဝင်အထွက်လည်း ကောင်းတယ်။ နောက်တစ်ချက်က ကျန်းမာရေး၊ သူများ

မနက်လမ်းလျှောက်နေချိန်မှာ ကျွန်တော်က ကြက်သွန်ဖြူရာနေရတော့ လမ်းမလျှောက်နိုင်ဘူး။ သူများတွေ ဂေါက်သီးရိုက်နေချိန် ကျွန်တော်က ငွေပေး ငွေယူလုပ်နေရတယ်။ သည်တော့ ကျန်းမာရေးအတွက် စက်ဘီး ကိုစီးတယ်။ တတိယအချက်က ပွဲရုံရဲ့သဘာဝတွေက စိကာစဉ်ကာရှိတော့ လူတောင် မနည်းသွားနေရတာ ကားမဝင်နိုင်ဘူး။ သည်တော့ အလုပ် သဘာဝနဲ့လည်း ကိုက်အောင် ခရီးလည်းတွင်အောင် စက်ဘီးစီးတာပါလို့ ရှင်းပြရပါတယ်။ အရေးကြီးဆုံးကတော့ ကျန်းမာရေးဖြစ်ပါတယ်။ ကျန်းမာရေးကောင်းမှ ကျန်တာတွေ အဓိပ္ပာယ်ရှိပါတယ်။

နေ့က ကျွန်တော်အတွေ့အကြုံအရ ပြောချင်တာကတော့ ဆုံး ဖြတ်ချက်အရေးကြီးတယ်ဆိုတာ ပြောချင်တယ်။ ကျွန်တော်တို့ စစ်ပညာ သင်ပေးခဲ့တဲ့ ဂျပန်ဆရာက မြန်မာပြည်လာရင် ဝင်တတ်တယ်။ ကျွန်တော်တို့က ထိုင်ကန်တော့ကြပါတယ်။ ကန်တော့တော့ ဆရာက မေးပါတယ်။ မင်းတို့ ငါတို့ကို မုန်းလို့ တော်လှန်ခဲ့တာမဟုတ်ဘူးလားတဲ့။ ကျွန်တော်တို့က ဖြေရတယ်။ ဆရာကို မမုန်းဘူး။ ဂျပန်လူမျိုးကိုလည်း မမုန်းဘူး။ ဖက်ဆစ်စနစ်ကိုသာလျှင် မုန်းတာပါလို့ ဖြေရတယ်။ ဆရာတို့ ဂျပန်လူမျိုးကို တိုက်တာမဟုတ်ဘူး။ ဖက်ဆစ်ဝါဒကိုသာ တိုက်တာပါလို့ ပြောတော့ ထိုင်ပြီး မျက်ရည်ကျရှာတယ်။ ကျွန်တော်က ဆရာသင်ခဲ့တာ စစ်ပညာမှာသာ မကပါဘူး။ နေရာတိုင်းမှာ အသုံးကျပါတယ်။ ဥပမာ ဆရာသင်ခဲ့တာထဲက အလုပ်မလုပ်ခင် စဉ်းစားပါ။ အလုပ်လုပ်နေတုန်း သုံးသပ်ပါ။ အလုပ်လုပ်ပြီးတိုင်း ပြန်လည်ဆန်းစစ်ပါဆိုတာ စစ်ပညာ ဗျာသာမက စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနယ်ပယ်မှာပါ အသုံးတည့်ပါတယ်လို့ ပြောပြတော့ ဆရာက ဝမ်းသာရှာတယ်။

ကျွန်တော်သည်မှာ ပြောချင်တာက စ၊ လပံ၊ ဆုံး စဉ်းစားဝေဖန် သုံးသပ်ခိုင်းနေတာက ကိုယ့်ဆုံးဖြတ်ချက်မှန်ဖို့ စ၊ လပံ၊ ဆုံး တွေးခိုင်း နေတာ မဟုတ်ဘူးလား။ တွေးဆဝေဖန် စဉ်းစားသုံးသပ်ပြီးမှ လုပ်ရင် အမှားနည်းတယ်။ ဆုံးဖြတ်ချက်ချတာလည်း မှန်ပါတယ်။ ဒါကို ပြော ချင်တာပါ။ ဆုံးဖြတ်ပြီးလို့ အလုပ်လုပ်နေဆဲမှာလည်း အထပ်ထပ် အခါအခါ သုံးသပ်ပါ။ နောက်တစ်ခါ ဝီရိယလွန်တော့လည်း ရှေ့လော

ကြီးတတ်တယ်။ ရှေ့လောကြီးတော့လည်း မှားတတ်တယ်။ အရောင်း အဝယ်သဘောမှာ အဝယ်မှားရင် ကွဲတာပဲ။ ဒါကြောင့် တွေးတွေးဆဆ စဉ်းစားတာ၊ ဆုံးဖြတ်တာ သိပ်အရေးကြီးပါတယ်။ ငါဝယ်မိတာ မှား သွားပြီ၊ ငါရောင်းမိတာ မှားသွားပြီဆိုတာ မဖြစ်အောင် အထပ်ထပ် အခါခါ သုံးသပ်ဆုံးဖြတ်ဖို့ လိုပါလိမ့်မယ်။

အခု ကျွန်တော်တို့ရှာလို့ စုလို့ လှူနိုင်တန်းနိုင်ပြီ။ ပေးနိုင် ကမ်းနိုင် ကူညီနိုင်တဲ့ အနေအထားရောက်ပြီဆိုတာတောင် မိသားစုတွင်း မှာ ဘာစည်းကမ်းလုပ်ထားသလဲဆိုတော့ ဘယ်သူမှ ဆေးလိပ်မသောက် ရဘူး။ အရက်သေစာမသောက်ရဘူး။ ကျွန်တော်သည်ပင်လျှင် ဗဟုသုတ အနေအားဖြင့်ဟောင် ကာရာအိုကေတွေဘာတွေ မရောက်ဖူးပါဘူး။ အချိန်ကုန်ခံပြီး လက်ဖက်ရည်ဆိုင်မထိုင်ဘူး။ ဘီယာဆိုင် မထိုင်ဘူး။ ကွမ်းမစားဘူး။ အချိန်လည်းကုန်တယ်။ ငွေလည်းကုန်တယ်။ သည်အချိန် ကလေးမှာ အကျိုးရှိရာရှိကြောင်းလုပ်ရင် ပိုမကောင်းဘူးလား။ စာဖတ်ရင် ပိုမကောင်းဘူးဘား။ လူငယ်တွေ စာဖတ်ရမယ်။

ဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့ကတော့ လက်တွေ့နယ်ပယ်က လာခဲ့ တာပါ။ ငယ်ငယ်က တိုင်းပြည်အတွက် လုပ်ခဲ့တယ်။ ကိုယ်ကျိုးစွန့်ပြီး တော့ နိုင်ငံအတွက် လုပ်ခဲ့တယ်။ နောက်တော့ သတင်းစာ၊ စာနယ်ဇင်း လောကထဲမှာ ကိုယ်ယုံကြည်ရာ ကိုယ်လုပ်ခဲ့တယ်။ နောက် စီးပွားရေး နယ်ပယ်ထဲ ရောက်တော့လည်း သမ္မာအာဇီဝကောင်းသော အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းမှုကိုပဲ လုပ်တယ်။ ကံ၊ ဉာဏ်၊ ဝီရိယကြောင့် ကြီးပွားတယ်။ သည်တော့ ရလာတဲ့ စည်းစိမ်ထဲက လှူသင့်တာကို ရက်ရက်ရောရော လှူနေပါတယ်။ ကျောင်း၊ ဧရပ်၊ ဆွမ်းစားကျောင်း၊ မိဘမဲ့ဂေဟာတွေ ကအစ ကျွန်တော်တို့နဲ့ စပ်ဟပ်သမျှ လှူနေပါတယ်။ ပညာတော်ပါ လျက်နဲ့ ကျောင်းဆက်မတက်နိုင်တဲ့ ကလေးတွေကို ပညာဒါန ဆက်ပေး တာလည်း မနည်းတော့ပါဘူး။ ဆိုလိုတာက ကျွန်တော်လုပ်ခဲ့သမျှ အများအတွက်ချည်းလုပ်ခဲ့တာကို ကျွန်တော် ပြောတဲ့အထဲမှာ တွေ့ရ ပါလိမ့်မယ်။ ကျွန်တော်ရဲ့ဘဝ အဓိပ္ပာယ်က အများအကျိုးကို ကြည့်ရေးပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်က သတင်းစာမှာ လုပ်တုန်းက စာပြင်ဆရာ

ထွက်သွားတော့ စာပြင်ဆရာ တစ်နှစ်လုပ်ခဲ့ရတယ်။ ကျွန်တော်မျက်စိက အမှန်ကိုကျော်ပြီး အမှားကို ချက်ချင်းမြင်နေတာ အကျင့်ပါနေတယ်။ ဒါကြောင့် ကလေးတွေကို ပြောရတယ်။ ငါက အမှားဆို တန်းမြင်တာ ကွလို့၊ အမှားကို မြင်တတ်မှ အမှန်ကို ပြင်ပေးလို့ ရတာလေ။ အမှားကိုမှ အမှားမှန်းမသိနိုင်ရင် အမှားသက်ရှည်နေမှာပဲ။ လူငယ်တွေကို ဖြစ်စေချင်တဲ့ စေတနာနဲ့ ကျွန်တော်ပြောချင်တာက အများအကျိုးကို ပထမဦးစားပေးပါ။ အဲသည်စေတနာအကျိုးက ကိုယ့်ကို ပြန်အကျိုးပြုပါလိမ့်မယ်။ နောက်တစ်ချက်က အများအကျိုးအတွက် တတ်စွမ်းသလောက် ပါဝင်ပါလို့ ပြောချင်တယ်။

ကျွန်တော်ဆိုရင် ဘိုးဘွားရိပ်သာ၊ ဆေးရုံကြီး၊ မိဘမဲ့ကျောင်း၊ စစ်မှုထမ်းဟောင်းများအဖွဲ့၊ ကုန်သည်ကြီးများအသင်း၊ ဖက်စပ်(၄)စတဲ့ အသင်းအဖွဲ့တွေမှာ နှစ်ပေါင်းများစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါတယ်။ တချို့နေရာမှာ အိတ်ထဲက စိုက်ရတာတွေတောင် ရှိပါတယ်။ ကိုယ်ပိုင်ငွေနဲ့ သုံးခဲ့တာတွေ ရှိပါတယ်။ ဒါ ကြွားတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော် လုပ်ခဲ့သမျှ ကုသိုလ်ရတယ်ဆိုတုန်းပဲ လုပ်ခဲ့တာချည်းပါပဲ။ ပထမပုဂ္ဂလိက ဆက်လုပ်နေတယ်။ ပညာချို့တဲ့တဲ့ ကျောင်းသားတွေ ကျောင်းထားပေးတယ်။ ပွဲစားတွေ၊ ဆန်စက်တွေနဲ့ ကထိန်တော်အသင်းမှာ ပါဝင်ခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်ရဲ့ဘဝ အဓိပ္ပာယ်ဟာ ဒါပါပဲ။ ကျွန်တော် ဝါသနာကို ပါနေတာ။

စကားပြန်ချုပ်ရရင် လူငယ်တွေဟာ ကနေ့ ကိုယ့်နိုင်ငံ၊ ကိုယ့်လူမျိုး၊ ကိုယ့်ဘာသာ သာသနာအတွင်းမှာ လုပ်ပိုင်ခွင့်တွေ လက်တစ်ကမ်းမှာ ရှိနေပါပြီ။ ဘာပဲလုပ်လုပ် ရိုးရိုးသားသားလုပ်ပါ။ ဝီရိယများများထားပါ။ အများအကျိုးကို အမြဲတမ်း ဆောင်တတ်ပါစေ။ တူသော အကျိုးပေးပါလိမ့်မယ်လို့ ပြောချင်ပါတယ်။ အောင်မြင်တဲ့ လူငယ်များ ဖြစ်ကြပါစေခင်ဗျာ။

ဦးခင်အေး (မောင်ခင်မင်နေဖြူ)
တွဲဖက်ပါမောက္ခ (မြန်မာစာပေ)
ဒဂုံတက္ကသိုလ်

Money
*A wise man should have money in his head,
but not in his heart.*
- Jonathan Swift

ဦးခင်အေး

၏

လက်ရှိတာဝန်ထမ်းဆောင်မှုများ

- စာတည်းချုပ် - ဒဂုံတက္ကသိုလ် နှစ်လည်မဂ္ဂဇင်းကော်မတီ
- စာပေနှင့်အနုပညာ စိစစ်ရေးအဖွဲ့ဝင် - ဒဂုံတက္ကသိုလ်
- အတွင်းရေးမှူး - တက္ကသိုလ်၊ ကော်လိပ်၊ သိပ္ပံအဆင့် လွတ်လပ်ရေးနေ့ ဘဝမတော်နေ့ အထိမ်းအမှတ် စာစီစာကုံးပြိုင်ပွဲ (ဗဟိုအဆင့်)
- အဖွဲ့ဝင် - တပ်မတော်နေ့ အထိမ်းအမှတ် စာပေပြိုင်ပွဲ (ဝတ္ထုတို ရွေးချယ်ရေးအဖွဲ့)
- အဖွဲ့ဝင် - အခြေခံပညာ မြန်မာစာသင်ရိုးအဖွဲ့
- အဖွဲ့ဝင် - တို့ကျောင်းသားစာစောင် စာစီစာကုံး ရွေးချယ်ရေးအဖွဲ့
- အဖွဲ့ဝင် - ဆူးလေဘုရား သမိုင်းပြုစုရေးအဖွဲ့

ဆရာမောင်ခင်မင် (ခနုဖြူ)ဟာ ထင်ရှားကျော်ကြားတဲ့ စာရေးဆရာ တစ်ယောက်လည်းဖြစ် တက္ကသိုလ်မြန်မာစာ တွဲဖက်ပါမောက္ခလည်း ဖြစ်လို့ ကျွန်တော်ဟာ ဆရာနဲ့ သွားရောက်တွေ့ဆုံခဲ့ပါတယ်။

ဆရာဟာ သူ့စာတွေလိုပါပဲ။ အင်မတန်အေးငြိမ်းပြီး ဆရာနဲ့ စကားပြောရတာကိုက စာကြည့်တိုက်ကြီးတစ်တိုက်ထဲကို ရောက်နေရ သလိုပါပဲ။ ဆရာဟာ ငယ်စဉ်က သူ့ဘဝတွေကို အေးအေးဆေးဆေးပဲ ပြောပြပါတယ်။ ဆရာအကြောင်းအရာတွေထဲမှာ ပြည်တွင်းစစ်၊ မူလ တန်းကျောင်းသားဘဝ၊ စာကြည့်တိုက်ထဲက သူ့ဘဝနဲ့အတန်းကျောင်း သားဘဝ ခက်ခက်ခဲခဲ၊ တက္ကသိုလ်ရက်များ၊ မြန်မာစာ နည်းပြဆရာ၊ မြန်မာစာ လက်ထောက်ကထိက၊ မြန်မာစာ ကထိက၊ တွဲဖက်ပါမောက္ခ စသည်ဖြင့် ဆရာဘဝမှာ အဆင့်ဆင့် တိုးတက်ပြောင်းလဲလာတာကိုလည်း ကျွန်တော် တွေ့ရပါတယ်။

ကျွန်တော်နဲ့တွေ့ဆုံစဉ်မှာတော့ ဆရာဟာ ဆရာဘဝအကြမ်းနဲ့ ပညာနဲ့ပတ်သက်လို့ ကနေ့လူငယ်တွေရဲ့ခံစားမှုကို ဆရာအမြင်နဲ့ ထင် ဟပ်ပြီး ပြောပြသွားပါတယ်။

ကနေ့လူငယ်တွေအပေါ် ပညာနဲ့ပတ်သက်လို့ ဆရာပြောချင်တာ က ဆရာစေတနာ၊ ဆရာမေတ္တာ၊ ဆရာအတွေးအမြင်ကိုပဲ ကျွန်တော် စောင်းပေး တင်ပြသွားချင်လို့ ပညာနဲ့ပတ်သက်လို့ပဲ အထူးမေးမြန်းခဲ့ ပါတယ်။

“ လူငယ်တွေ ပညာစွာရှိ တံခါးကြီးနှစ်ပေါက် ရှိတယ်၊ တစ်ပေါက်က ဦးနှောက်တံခါးဖြစ်ပြီးတော့၊ တစ်ပေါက်က နှလုံးသား တံခါး ဖြစ်ပါတယ်”

ဆရာ အဲသလိုအစချီပြီး အဲသည်တံခါးနှစ်ပေါက်အကြောင်းကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း တင်ပြသွားတာလည်း မှတ်သားစရာပါ။ လူငယ်တွေ အတွက် တစ်စုံတစ်ရာ အကျိုးရှိမယ်လို့ ကျွန်တော် တင်ပြလိုက်ပါတယ်။

ကျွန်တော်ဘဝက တောက စခဲ့တာပါ။ တောကပေါ့ဗျာ။ ကျွန်တော် မွေးဖွားကြီးပြင်းခဲ့ရာ နေဖြူမြို့မှာ ကျွဲတန်းဆိုတဲ့ ရွာကလေးတစ်ရွာ ရှိတယ်။ သည်ရွာဟာ ကျွန်တော် ဇာတိပဲ။ ငယ်ငယ်ကတော့ မိဘတွေက လယ်ပိုင်ရှင်တွေပေါ့။ ချမ်းချမ်းသာသာနေရတယ်ဆိုပါစို့။ အဲသလို မိဘ အရိပ်အာဝါသမှာ အေးအေးချမ်းချမ်း နေလာရာက ကျွန်တော် ကိုးနှစ်သား ဘဝမှာ ခုနစ်လောက်မှာ ပြည်တွင်းစစ်ကြီး ဖြစ်လိုက်တာကစပြီး တိုင်းပြည် မငြိမ်မသက်ဖြစ်၊ ရွာကနေ မိသားစုလိုက် ထွက်ပြေး၊ ရွာလည်း မီးရှို့ခံရ၊ အဖေလည်း လူဆိုးတွေသတ်လို့ ဆုံးပါးခဲ့ရတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ညီ အစ်ကိုနှစ်ယောက်နဲ့၊ အမေက မုဆိုးမဘဝ ဘာမှမလုပ်တတ် မကိုင်တတ် နဲ့ အထက်အညာက ဆွေမျိုးတွေဆိုမှာ သွားနေခဲ့ရတယ်။ ၁၉၅၀ လောက် မှာ ရန်ကုန်ကို ရောက်လာတယ်။ စီးပွားပျက်၊ အဖေလည်းဆုံး၊ အိမ်ခြေ ရာခြေမရှိနဲ့ သူညီကစတဲ့ဘဝနဲ့ ရန်ကုန်ကို ရောက်လာကြရတယ်။

ဒါကြောင့် ကျွန်တော်ဘဝက သူညီကစ စခဲ့တာပဲ။ ရန်ကုန် ရောက်လာတော့ ဗဟန်းကျားတောရလမ်းမှာ အိမ်ငှားနေပြီး အမေဆွေမျိုး တွေဖြစ်တဲ့ အဒေါ်တွေနဲ့ နေရတာ။ စက်ချုပ်တဲ့လူကချုပ်-ဈေးရောင်းသူ က ရောင်းပြီး စားနေကြတဲ့ မိသားစုတွေပဲ။ သည်လို ရန်ကုန်ရောက်လာရ တာကလည်း ဒုက္ခသုက္ခတွေကြားက အကောင်းတရားဖြစ်လာပြီး ကျွန်တော် ဘဝ သည်လိုဖြစ်ရတယ်လို့ အကောင်းဘက်က လှည့်တွေးရင်တော့လည်း ရတာပေါ့လေ။ သည်လိုလည်း တွေးနိုင်တာပဲ။ တောမှာနေရင်းက ဆယ် တန်း လောက်အောင်ရုံနဲ့ ပြီးချင်လည်း ပြီးသွားမယ်။ မြို့တက်ကျောင်းနေ လို့ ဘွဲ့ရတစ်ယောက် ဖြစ်ချင်ရင်လည်း ဖြစ်သွားမယ်။ ဒါလောက်ပဲ ဖြစ်ချင်လည်း ဖြစ်သွားနိုင်တာကိုး။

ဒါကြောင့် ကျွန်တော် သုံးသပ်တာက ကစဉ့်ကလျား ပြေးရင်းလွှား ရင်းက ရန်ကုန်မှာ သောင်လာတင်ရင်း တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ပြောင်းလဲသွားရတဲ့ ဘဝအခြေအနေလို့ ပြောရင်လည်း ရတာပါပဲ။ ရန်ကုန်မှာ ကျွန်တော် တော်တော်နဲ့ ကျောင်းမတက်ဖြစ်ဘူး။ မျက်စေ့ကလည်း မကောင်း၊ ကျန်း မာရေးကလည်း မကောင်းတော့ ငယ်ငယ်ကတည်းက အားကစားတို့ ဘာတို့မှာ အသုံးမတည့်ခဲ့တာလည်း ရှိတယ်။ ဝါသနာလည်း မပါဘူး။

ကိုယ့်ဘဝပေး အခြေအနေက စာအုပ်တွေနဲ့ မနီးစပ်ဘဲ၊ အဖော်မလုပ်ဘဲ မရတဲ့ အခြေအနေဆိုတော့ အားအားရှိ စာဖတ်နေရတာကိုက ဝါသနာ ဖြစ်လာရတယ်။ ကျန်းမာရေး မကောင်းတာ ကျေးဇူးတင်ရမလို့ ဖြစ်နေရ တော့တာကိုး။ အခြေအနေတစ်ခုက ကျွန်တော် အဘိုးက (အမေဖခင်)က ကျောင်းဆရာ။ သူကလည်း အထက်အညာဘက်က သိပေါမင်း ပါတော် မူတော့ ပြေးလာရင်းက ကျွန်တော်တို့ရွာကိုရောက်၊ ကျွန်တော် ဘွားအေနဲ့ အိမ်ထောင်ကျခဲ့သူပါ။ သူကလည်း စာသမား ပေသမား၊ ငယ်ငယ် ကတည်းက စာတွေ ပေတွေဖတ်သူဆိုတော့ ကျွန်တော်နဲ့ ဟန်ကျနေ တယ်။ အဘိုးစာအုပ်တွေဖြစ်တဲ့ ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်းတွေ၊ ဒီးဒုတ်ဂျာနယ်တွေ အိမ်မှာရှိတယ်။ ကျောင်းမနေခင်ကတည်းက စာတတ်နေခဲ့ရတာလည်း အဘိုးကျေးဇူးပဲ။ ကျောင်းနေတော့လည်း ပထမတန်းက စပြီးနေခဲ့ရတာ။ ဒါ ရွာပျက်တဲ့အထိပဲ။ ရွာပျက်တော့မှ သုံးတန်းအောင်ရုံပဲ ရှိပါသေးတယ်။ ပြန်ဆက်ရရင် ရန်ကုန်ရောက်ရောက်ချင်း ကျောင်းမနေရသေးဘူး။ အိမ် ကလည်း ဝေးဝေးလဲလွှတ်ဖို့ စိတ်မချတာလည်း ပါတယ်။

နောက်တော့ အခု ကန်တော်ကြီး မြေပဒေသာနားက ရပ်ကွက်မှာ မြူနီစပယ်ကျောင်းကလေးရှိတယ်။ အဲသည်မှာ ကျောင်းထားပါလားလို့ ဘေးကဝိုင်းပြီး အမေကို အကြံပြုကြတယ်။ တစ်ခါ ဘာရှိသလဲဆိုတော့ ကျွန်တော်တို့ ငှားနေတဲ့ အိမ်ရှေ့တည့်တည့်မှာ ဗမာနိုင်ငံ လူငယ်များ အစည်းအရုံး (ဗ. လ. စ) ဆိုတာ ရှိတယ်။ အဲသည်မှာ စာကြည့်တိုက် ကလေးရှိတော့ မနက်တိုင်း အဲသည်မှာ စာအုပ်သွားဖတ်၊ သတင်းစာ ထိုင်ဖတ်တော့ အဲသည်က လူငယ်တွေက မင်းစာအုပ်ငှား ဝါသနာပါရင် စာအုပ်ငှားပါလားဆိုပြီး ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းတို့၊ ဆရာကြီး ရွှေဥဒေါင်း၊ ဒဂုန်ရွှေမျှား၊ မြစကြာ စတဲ့ဆရာကြီးတွေရဲ့ စာအုပ်တွေ ဖတ်ဖြစ်နေပြီ။ တစ်ခါ ဗဟန်းဈေးထိပ်မှာ ဦးသိန်းမြင့် သတင်းစာဆိုင် တစ်ဆိုင်ရှိတယ်။ ဦးသိန်းမြင့်ဆိုသူက ရောင်းတာ။ ဟိုတုန်းက သတင်းစာတွေကလည်း တော်တော်များတာကိုး။ ဒါတွေဖတ်ခဲ့တာလည်း အတော်ကို အကျိုး ပြုခဲ့ပါတယ်။ မြန်မာ့အလင်း၊ ဗမာ့ခေတ်၊ ရန်ကုန်၊ နေ့ရှင်း၊ သမာဓိ၊ စီးပွားရေး၊ တိုးတက်ရေး၊ သူရိယ၊ ဘားမင်း စတာတွေ။ ဦးသိန်းမြင့်က

သူ့ဆိုင်မှာ မိုးတိုးမတ်တတ် သတင်းစာဖတ်တာကို ကြည်ကြည်ဖြူဖြူ လက်ခံတယ်။ ဖတ်တော့ ဦးသိန်းမြင့်က တစ်နေ့ ဟေ့ ကောင်လေး မင်းနေ့တိုင်းလာ လာဖတ်ရတာ ပင်ပန်းပါတယ်ကွာ။ အဲသလို မလာနဲ့ တော့ ကြိုက်တဲ့သတင်းစာယူသွားပြီးမှ လာပြန်ပေးလို့ ခွင့်ပြုတော့ ကျွန်တော့်မှာ အဆင်ပြေသွားတယ်။

ဟိုတုန်းက သတင်းစာဆိုတာက သတင်းမှ မဟုတ်ဘူး။ နေ့စဉ် ပါနေကျ ဝတ္ထုတွေလည်း ပါတယ်။ ဆရာရန်အောင်တို့ ဂျာနယ်ကျော် တင့်ဆွေတို့ ရေးတာတွေပါတယ်။ ယမန်နေ့မှအဆက်တို့ မနက်ဖြန်ဖတ်ပါ တို့ ပေါ့လေ။ ဒါ့ကြောင့် သည်စာကြည့်တိုက်နဲ့ သည်သတင်းစာတွေက လည်း ဘဝမှာ တော်တော်အကျိုးပြုခဲ့တယ်လို့ သည်နေရာမှာ ကျွန်တော် ပြောချင်ပါတယ်။ စာဖက်သက်လည်း ရလာတော့မှ ကျောင်းထားပါလား ဆိုတဲ့ အသံတွေနဲ့ ကျွန်တော့်ကို ကျောင်းနေခွင့်ပြုခဲ့ရပါတယ်။ အဲတော့ ၁၄နှစ်မှာ ကန်တော်ကြီး မြူနီစပယ်ကျောင်းမှာ လေးတန်းပြန်တက်ရ တယ်။ ဟိုတုန်းက တိုင်းပြည်က မငြိမ်မသက်ဆိုတော့ အတန်းထဲမှာ အသက်ကြီးကြီး မတိမ်းမယိမ်းတွေချည်းပါပဲ။ အားငယ်စရာတော့ မရှိဘူး။

ကျွန်တော် ငယ်ငယ်ကတည်းက အာရုံကလည်း ငါ့စာကြိုးစားမှ ဖြစ်မယ်ဆိုတာ ရှိတယ်။ စာတော်မှ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အားကိုးရမှာဆိုတဲ့ စိတ်ကလေးကလည်း ကျွန်တော့်ကို တွန်းအားပေးပါတယ်။ အတန်းထဲမှာ ပထမချည်းရတယ်။ ဆရာတွေကလည်း ချစ်တယ်။ ဟိုတုန်းက လေးတန်း က ဂုဏ်ထူးကပေးတော့ ဂုဏ်ထူးနဲ့ ပထမအဆင့်ကအောင်တော့ မြို့တော် ခန်းမမှာ ဆုတွေဘာတွေ ယူခဲ့ရတာလည်း မှတ်မိတယ်။ ငါးတန်းရောက် တော့ ဗဟန်းအစိုးရ အလယ်တန်းကျောင်းလို့ခေါ်တဲ့ ဘောင်ဒရီကုန်း ပေါ်က ကျောင်းမှာတက်ရတယ်။ အဲသည်တုန်းက ကျောင်းအုပ်ဆရာမ ကြီးက ဒေါ်ပုလေးတဲ့။ ဆရာမကြီးက လူပုံခနော်ခနဲ့နဲ့ စာကြိုးစားတဲ့ ကျွန်တော့်ကို သဘောကျတယ်။ သနားတာလည်း ပါမှာပေါ့လေ။ စာဖတ်ဖို့ အားပေးတယ်။ အစိုးရ စတိုင်ပင်လျှောက်ခိုင်းတော့ လျှောက် တာနဲ့ ငါးတန်းကတည်းက အစိုးရ စတိုင်ပင်ရတယ်။ တစ်လ ၇ ကျပ် ရတာ။ ဟိုတုန်းက ၇ ကျပ်က တော်တော်သုံးလောက်တယ်။ ငါးလ

လောက် ပေါင်းပြီးမှ ၃၅ ကျပ်ရရင် ကျွန်တော် အကုန်လုံး စာအုပ်တွေ ဝယ်ပစ်တာပဲ။ အိမ်ကလည်း သားရတာ သုံးပါဆိုတော့ စာအုပ်တွေ ဝယ်တယ်။ အားငယ်စိတ်တွေ၊ ကျန်းမာရေးမကောင်းတာတွေ မတွေးမိ တော့ဘူး။ ကျွန်တော်ကလည်း ပျော်နေတာပဲ။

ဒီလိုနဲ့ ကျွန်တော်ဟာ စာတော်တဲ့ ကျောင်းသားဆိုပြီး ဆရာ တွေရဲ့ ချစ်ခင်မှုကို ခံရတယ်။ ကျောင်းမှာ စာကြည့်တိုက်မျိုးဖြစ်တယ်။ ကျောင်းသားသမဂ္ဂတွေ ရှိတုန်းကလည်း စာကြည့်တိုက်မျိုးဖြစ်တယ်။ ၅ တန်းက ၇ တန်းအထိ စာကြည့်တိုက်ကို ကောင်းကောင်းထိန်းနိုင်ခဲ့ တယ်။ ဆရာမကြီးကလည်း ကောင်းကောင်း ထရီနီနင် (Training) ပေးတော့ အစည်းအဝေးတွေဘာတွေမှာ အခမ်းအနားမျိုး လုပ်တတ်နေပြီ။ ကျောင်းတို့ စကားရည်လှပွဲတို့မှာလည်း စကားကောင်းကောင်း ပြောတတ် နေပြီ။ အဲဒီတုန်းက ကျောင်းတွေက အလှေအကျင့် သိပ်ကောင်းတယ်။ ဆရာဦးငြိမ်းမောင် (ဂီတစာဆို "သူ") ကလည်း ကောင်းကောင်း လှေကျင့်ပေးတယ်။ ကျွန်တော် ၅ တန်းအောင်တဲ့နှစ်မှာ အမေဆုံးတယ်။ အမေက ဓနဖြူပြန်ပြီး ဈေးလေးဘာလေးရောင်း၊ ရှိတဲ့ ရွှေလေးဘာလေး လည်း ရောင်းမားရတာ၊ ဗဟန်းဈေးထဲမှာလည်း အမေဈေးရောင်းဖူး တယ်။ အမေဆုံးတော့ ကျွန်တော် ၁၅ နှစ်သားရှိနေပြီ။ ကျွန်တော်အစ်ကို ကလည်း စစ်တပ်ထဲဝင်သွား၊ အမေကလည်း ဆုံးဆိုတော့ ပညာတစ်ပိုင်း တစ်စနဲ့ ယောင်တောင်တောင် ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒီမှာ ကျွန်တော်အဒေါ်နဲ့ သူ့သမီး အပျိုကြီးနှစ်ယောက်က စောင့်ရှောက်ထားတယ်။ ကျွန်တော် ကျေးဇူးရှင်တွေပါပဲ။ ဒီအခြေ အနေဟာ စဉ်းစားကြည့်ရင် တော်တော် ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ အခြေအနေပါပဲ။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ အဲဒီ အချိန်မှာ ကျွန်တော့်စောင့်ရှောက် တဲ့သူတွေလည်း ဆုံးကုန်တယ်။ အဲဒီ အချိန်မှာ ကျွန်တော် ပျက်စီးချင်လည်း ပျက်စီးသွားနိုင်တဲ့အရွယ်၊ မကောင်းတဲ့ အပေါင်းအသင်းတွေနဲ့ ပေါင်းပြီး အချိန်မရွေး ပျက်စီးနိုင် တယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်က စာတွေဖတ်ထားခဲ့တော့ ကိုယ့်ဘဝကို တိုးတက်အောင် ကိုယ်ပဲလုပ်ရမယ်ဆိုတဲ့ အသိရှိတယ်။ ဒါဟာ စာပေက ကျွန်တော့်ကို တည်မတ်ပေးတဲ့ သဘောပဲ။ ဒါ့ကြောင့် လူငယ်တွေဟာ

စာကိုဖတ်သင့်တယ်လို့ ကျွန်တော်ထင်တယ်။ ဆရာမကြီးက ဒါကို သိတော့ ၅ တန်းမှာ စကောလားရှစ်ရအောင် ကူညီတယ်။ စကောလားရှစ် သတ်မှတ်ထားတဲ့အသက်ထက် ကျွန်တော်က နှစ်နှစ်ကြီးနေတော့ ဆရာမ ကြီးက ကျွန်တော်အသက်နှစ်နှစ်ကို သက္ကရာဇ် ဖြိုပြီး ဝင်ဖြေခိုင်းတယ်။ ကျွန်တော်ဘဝကိုသိလို့ ကူညီခဲ့တာပါ။ ၁၉၅၇ ခုနှစ်က ခုနှစ်တန်း ဖြေရတာ စကောလားရှစ်အတွက် တစ်ပုဒ်၊ တစ်ပုဒ် ပိုဖြေရတယ်။ သူများက ၅ ပုဒ်ဆိုရင်၊ စကောလားရှစ်သမားက ၆ ပုဒ် ဖြေရတယ်။ ပိုဖြေရတဲ့တစ်ပုဒ်က အလွန်ခက်တယ်။ အဲဒီနှစ်က ရန်ကုန် တစ်ခရိုင်လုံး မှာ ပထမရတယ်။ ရှစ်တန်းရောက်တော့ ဗဟန်း အစိုးရအထက်တန်း ကျောင်း (အ. ထ. က ၁) ဗဟန်း၊ အဲဒီမှာရှစ်တန်းနဲ့ ကိုးတန်းနေခဲ့တယ်။ အဲသည်တုန်းက ကိုးတန်းနဲ့ ဆယ်တန်းကို တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းလို့ ခေါ် တယ်။ စောင့်ရှောက်တဲ့ အစ်မတွေကလည်း မပြိုင်ကြပါဘူး။ ဒီကျေးဇူး ရှင်တွေကြောင့် ဒီဘဝ ဒီလိုဖြစ်လာရတာပါ။ ကျွန်တော် ငယ်ငယ်ဒုက္ခ ရောက်ချိန်တုန်းက ဘယ်ဆွေမျိုးကမှ မကြည့်ခဲ့ဘူး။ ဒီ ကျေးဇူးရှင်တွေ ကပဲ စောင့်ရှောက်ခဲ့တာ ကျွန်တော် မမေ့ပါဘူး။ အဲသည်တုန်းက ကျောင်းနေရတဲ့ဘဝဟာ အားငယ်စရာ၊ အားလျော့စရာတွေနဲ့ မကြာခဏ ကြုံရပေမယ့် ဒီကျေးဇူးတွေကို ထောက်ထားပြီး ကျွန်တော် ကြိုးစားခဲ့ တယ်။ ၁၉၅၉ ခုနှစ်မှာ ကျွန်တော် ဆယ်တန်းအောင်တယ်။ ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းက ၃၆၀ ဖြေတာ ကျွန်တော် တစ်ယောက်ထဲ အောင်တယ်။ မြန်မာစာနဲ့ သင်္ချာ ဂုဏ်ထူးပါတယ်။ အဲဒီနှစ်က မြန်မာစာ ဂုဏ်ထူးရတာ မြန်မာတစ်ပြည်လုံး ကျွန်တော်တစ်ယောက်ထဲပါ။ အဲဒီနှစ်က ဆရာ မင်းယုဝေချီးမြှင့်တဲ့ ငွေတာရီဆု ကျွန်တော်ရတယ်။ အဲဒီမှာ ကျွန်တော် အစ်မတွေက တက္ကသိုလ်ဆက်ထားနိုင်တဲ့ အခြေအနေမရှိဘူး။ ဒါကို ကျွန်တော် နဂိုကတည်းကသိလို့ ဆယ်တန်းအောင်ရင် ရုံးတစ်ရုံးမှာ ဝင်လုပ်မယ်လို့ စိတ်ကူးထားခဲ့တယ်။ စာမေးပွဲကျရင်လည်း အလုပ်ထွက် လုပ်မယ်လို့ ကျွန်တော် စိတ်ကူးထားခဲ့တယ်။ အဲဒီမှာ ကျွန်တော်တို့ တောင်ဥက္ကလာရောက်နေပြီ။ အဲဒီမှာ ဦးကြီးတစ်ယောက်က အလုပ်လုပ် ချင်ရင် ကောက်ပဲသီးနှံရုံးမှာ သွင်းပေးမယ်ဆိုလို့ အောက်တန်းစာရေး

လျှောက်တယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ဆရာမတွေက မင်းဘာလုပ်မလဲမေးတော့ ကျွန်တော် တက္ကသိုလ်မသွားနိုင်လို့ အလုပ်လုပ်မယ်ဖြေတယ်။ ဆရာမ တွေက တက္ကသိုလ် ဆက်တက်ဖြစ်အောင်တက်ပါ။ အိမ်ကမတတ်နိုင်ရင် စတိုင်ပင် ရအောင်လျှောက်ပါလို့ ပြောတယ်။ ကျွန်တော်လည်း အိမ်နဲ့ တိုင်ပင်ပြီး ထီးတန်းကောလိပ်မှာ စတက်တယ်။ ဒါ မျက်စိမှိတ်ပြီး ဆုံးဖြတ်လိုက်တာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပညာသင်ဆုလည်း ရခဲ့တယ်။ တစ်လ ၇၅ ကျပ်က တော်တော်လေး သုံးလောက်ပါတယ်။ ဒီပညာသင်ဆုနဲ့ပဲ တက္ကသိုလ်ကို ကျွန်တော် ဖြတ်သန်းခဲ့တယ်။ အခုပြောခဲ့တာတွေကို ပြန်ပြီးသုံးသပ်ရင် ကိုယ့်ကြိုးစားမှုက ကိုယ့်ကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေ တယ်။ ကြိုးစားမှုတွေဟာ အချည်းနှီးမဖြစ်ဘူးဆိုတာ သင်ခန်းစာ ယူစရာ ပါ။

ထီးတန်းကောလိပ်ကို ၉ နာရီရောက်ဖို့ အိမ်က ၆ နာရီထွက်ရ တယ်။ တက္ကသိုလ်ဘဝတစ်လျှောက်လုံး ပင်ပင်ပန်းပန်း ဖြတ်သန်းခဲ့ရ တယ်။ တောင်ဥက္ကလာလမ်းတွေက ဆိုးလို့ ကားမရှိတော့ ကံဘဲဘူတာကို ၄၅ မိနစ် လမ်းလျှောက်ရတယ်။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားပေမယ့် မုန့်မိုး က တစ်မတ် ငါးမူးရတယ်။ ပြန်တော့လည်း မိုးတော်တော်ချုပ်မှ ရောက် တယ်။ အဲဒီတော့ လက်ဖက်ရည်ကျကျတစ်ခွက်သောက်ပြီး ပင်ပန်းတဲ့ ကြားထဲက စာတအားကြိုးစားခဲ့ရတယ်။ တော်ရုံတန်ရုံ ဇွဲ၊ စိတ်ဓာတ်နဲ့ ဆိုရင် မဖြစ်ပါဘူး။ ကျွန်တော်ကတော့ ဒီလိုမှမလုပ်ရင် ငါ့ဘဝ အောင် မြင်စရာမရှိဘူးဆိုပြီး ဇွဲမလျှော့ခဲ့ဘူး။ ဒုတိယနှစ်ကျတော့ အင်တာဘီ ခေါ်တယ်။ Main မှာ လာတက်ရတယ်။ တက္ကသိုလ်ရောက်တော့ ကျွန်တော်ဘဝလမ်းကြောင်းမှာ ဝိဇ္ဇာယူမလား၊ သိပ္ပံယူမလားဆိုတာလည်း တော်တော်အရေးပါပါတယ်။ ကျွန်တော် ငယ်ငယ်ဇာတည်းက သိပ္ပံ ဝါသနာမပါဘူး။ ရန်ကင်းကောလိပ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့နဲ့ နီးတယ်။ သိပ္ပံကျောင်းသားတွေရှိတယ်။ ကျွန်တော် သွားမတက်ခဲ့ဘူး။ ထီးတန်း ကောလိပ်ရောက်တော့ စိတ်ကြိုက်မြန်မာစာရယ်၊ သမိုင်းရယ်၊ တက္က ဘာသာရယ် ယူလိုက်တယ်။ ထီးတန်းကောလိပ် တက်နေတုန်းမှာ ကျွန်တော်ဘဝမှာ ထူးထူးခြားခြား ဖြစ်တာလေးက နို့တစ် တစ်စုထွက်

အောင်မောင်း

တယ်။ အဲဒါက ဘာလဲဆိုတော့ ကျောက်မြောင်း မနော်ဟရီလမ်းဘက်မှာ ဒေါ်စိတ်ကြည်ဆိုတဲ့ အမျိုးသမီးကြီး ဆုံးသွားတယ်။ သူ့ခင်ပွန်းက ဦးဟုတ်စွန်းလိုခေါ်တယ်။ သူက သူ့ဇနီးအထိမ်းအမှတ် ဒေါ်စိတ်ကြည် ထောက်ပံ့ကြေး ပညာတော်တဲ့ ကျောင်းသားများ လျှောက်ထားနိုင်တယ် ဆိုတဲ့ နို့တစ်ထုတ်တယ်။ ကျွန်တော် လျှောက်လိုက်တော့ ဒေါ်စိတ်ကြည် စတိုင်ပင်လည်းရတယ်။ အဲဒီမှာ ကျွန်တော့်ကို ကျောင်းက ခေါ်ဆွေးနွေး တယ်။ နှစ်ခု ယူလို့မရဘူး တစ်ခုယူလို့ပဲရတယ် ရွေးပါဆိုတော့ ဒေါ်စိတ် ကြည် ဆိုတဲ့ လေးနှစ်ဆက်တိုက်ရမယ်ဆိုလို့ စကောလားရှစ် ပြန်အပ် ပါရစေဆိုပြီး အပ်ခဲ့တယ်။ ကနေ့အထိ ဒေါ်စိတ်ကြည်မိသားစုတွေကို ကျွန်တော် မမြင်ဖူးသေးဘူး။ ကျေးဇူးရှင်တွေပဲ ဆိုတာတော့ စိတ်ထဲမှာ အမြဲတမ်းရှိပါတယ်။ ဒီလိုနဲ့ အင်တာအောင်ပြီးတော့ ဂုဏ်ထူးတန်း ဆက်တက်ခွင့်ရခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်စိတ်အသန်ဆုံးက မြန်မာစာ ဆိုတော့ မြန်မာစာလျှောက်တယ်။ နောက်ဆုံးအချိန်အထိ အကြောင်းမကြားတော့ စိတ်ဓာတ်ကျခဲ့တယ်။ ဒါနဲ့ မြန်မာစာဌာနသွားမေးတော့ ဆရာ ဦးမောင်မောင်ကြီးက ဆရာမင်းသုဝဏ် ခွင့်ပြုချက်နဲ့ တက်ခွင့်ပေးခဲ့ပါ တယ်။ တက်ခွင့်ရတော့ ကျွန်တော် တော်တော်ဝမ်းသာသွားတယ်။ အဲဒီမှာ ကျွန်တော်ပြောချင်တာက တစ်လ ၇၅ ကျပ်ဆိုတဲ့ စတိုင်ပင်က စာအုပ်ဖိုး တော့ ရတာပေါ့လေ။ တခြားဗာဟီရသုံးဖို့ မလောက်ငှဘူး။ အိမ်ကလည်း မထောက်ပံ့နိုင်ဘူး။ သူတို့ကလည်း ကျွေးတာမွေးတာလောက်ပဲ လုပ်နိုင် တယ်။ အပိုသုံးဖို့ မပေးနိုင်တော့ တောင်းရမှာ အားနာတယ်။ အဲဒီမှာ ကျွန်တော်ဆရာ ငယ်ဆရာ ဦးအောင်သန်းနဲ့တွေ့တယ်။ သူက ကမာရွတ် သုခလမ်းထဲမှာ ဘဝတက္ကသိုလ်ဆိုတဲ့ ပရိုက်စိတ်ကျောင်းကလေး ဖွင့်ထား တယ်။ ဆရာက မင်း ငါ့ဆီမှာ စာလာသင်ပါလားဆိုလို့ ဂုဏ်ထူးတန်း တက်တဲ့ နှစ်နှစ်မှာ နေ့ခင်းပိုင်းစာသွားပြရတယ်။ တက္ကသိုလ်နဲ့ ပရိုက်စိတ် ပြေးကာလွှားကာ စာသင်ခဲ့ရတယ်။ ပရိုက်စိတ်ကျောင်း ဆရာဘဝနဲ့ ဂုဏ်ထူးတန်းကျောင်းသားဘဝ တစ်နေ့တည်းမှာ နှစ်ဘဝ ဖြစ်နေရတယ်။ တစ်လကို ၁၅၀ကျပ်လောက်ရတော့ မဆိုးဘူးပေါ့။ လိုချင်တဲ့ စာအုပ် ကလေးတွေလည်း ဝယ်နိုင်ပြန်ပြီပေါ့။ ဒီလိုနဲ့ ဂုဏ်ထူးတန်းကို ပထမ တန်းနဲ့ အောင်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ခေတ်က တက္ကသိုလ်မှာ အလုပ်

လျှောက်ရင် ပါမောက္ခက ခန့်ခွင့်ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် သူငယ်ချင်းလေး ယောက် အလုပ်လျှောက်ခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီမှာ တက္ကသိုလ်မှာ နည်းပြဆရာ ဖြစ်ပြီး၊ တက္ကသိုလ်ကျောင်းဆရာဘဝ ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ ပုသိမ်ကောလိပ်၊ ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာနှင့် သိပ္ပံတက္ကသိုလ်၊ ပညာရေးတက္ကသိုလ်၊ ဒဂုံတက္ကသိုလ် စတဲ့ တက္ကသိုလ်တွေမှာ လုပ်သက် (၃၀)ကျော် ရှိခဲ့ပါပြီ။ နည်းပြဆရာ (၁၄)နှစ်လုပ်ပြီးမှ လက်ထောက်ကထိက ဖြစ်တယ်။ လက်ထောက် ကထိကက (၉) နှစ်လုပ်တယ်။ ၈၆ နောက်ပိုင်းမှာ ကထိက ဖြစ်တယ်။ အခုတော့ တွဲဖက်ပါမောက္ခဖြစ်နေပါပြီ။ ပင်စင်ယူဖို့ ၆ နှစ် ၇ နှစ်ကျန် သေးတယ်။ ဒါတွေဟာ ကျွန်တော့်ဘဝရဲ့ ဖြတ်သန်းမှု အကြမ်းပဲ ဖြစ်ပါ တယ်။ ကျွန်တော့်ဘဝရည်မှန်းချက် ပြည့်စုံသလားမေး ရင် ပြည့်စုံတယ်လို့ ဖြေချင်တယ်။ အဲဒါက ကျောင်းဆရာလုပ်ချင်တာ၊ အဘိုးရဲ့သွေးက ကျွန်တော့်ကို ကူးပုံရပါတယ်။ ပညာတွေသာ မြင့်ခဲ့တယ်။ ဆရာဖြစ်ချင်တဲ့ စိတ်က လျော့မသွားခဲ့ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ကိုယ်ဖြစ်ချင်တဲ့ဘဝ ရခဲ့တဲ့ အတွက် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဂုဏ်ယူပါတယ်။

ကျွန်တော့်ဘဝနဲ့ တစ်ဆက်တည်းဖြစ်နေတဲ့ စာပေဘဝကိုလည်း ပြောချင်ပါတယ်။ ငယ်ငယ်ကတည်းက စာပေဖတ်တဲ့အခဲရှိတယ်။ ရှုမဝ၊ မြဝတီ၊ သွေးသောက်မဂ္ဂဇင်းတွေကိုလည်း ဖတ်ခဲ့တယ်။ ဆရာသာခု၊ ဆရာ အောင်လင်း၊ ဆရာကြီးဒဂုန်ရွှေမျှား၊ ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်းတို့ရဲ့စာတွေ ကိုလဲ ငယ်ငယ်ကတည်းက ကြိုက်ခဲ့တယ်။ စာဖတ်ရင်းက ရေးချင်သား ချင်တဲ့စိတ်ပေါ်လာတာကိုး။ အလယ်တန်ကျောင်းသားဘဝက ကဗျာဆရာ မောင်နွယ်သွေးဆိုတာ ရှိတယ်။ သူက ကျွန်တော်နဲ့ခင်တယ်။ သူတို့ ပေါင်းပြီး လက်ရေးစာစောင်ကလေးတွေ လုပ်ခဲ့ကြတယ်။ ရောင်နီ ကျောင်းသာစာစဉ်ဆိုပြီး တစ်ယောက်တစ်လှည့် လှည့်ဖတ်ကြတယ်။ ၅ တန်းကျောင်းသားဘဝက လက်ရေးစာစောင်မှာ ဝတ္ထုလေးတစ်ပုဒ် စမ်းပြီး ပေးလိုက်တယ်။ ကျောင်းတော်သားတဲ့ လက်ရေးစာစောင်လေး မှာ ပါလာတော့ ကျွန်တော် အရမ်းဝမ်းသာသွားတယ်။ နောင် တတ်နိုင် လာတော့ ဂတ်စ်တနာ စာစောင်လေးတွေ ထုတ်ခဲ့တယ်။ ဖယောင်းစက္ကူနဲ့ ထုတ်ခဲ့တာပေါ့။ အဲလိုနဲ့ စာပေကို ပျိုးထောင်ခဲ့ကြတယ်။ ကာတွန်း ဝင်းမောင်ဆိုရင် သူငယ်ချင်းအရင်းပဲ၊ သူလည်း ရေးတယ်။ ကာတွန်း

တင်ဦးလေးလည်း ရေးတယ်။ နောင် တတ်နိုင်တော့ တက်နေဆိုပြီးတော့ ပုံနှိပ်စာစောင် ထုတ်ခဲ့တယ်။ ဆယ်ပြား၊ တစ်မတ်လောက်နဲ့ ရောင်းခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီမှာ မောင်ခင်မင်နာမည်နဲ့ ရေးခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၅၇နှစ်မှာ ဗမာဒိုင်ဂျက်(BURMA DIGEST) ဆိုတဲ့ စာအုပ်ကလေး ပေါ်ပွားတယ်။ ဖတ်ချင်စဖွယ် စာမူလေးတွေပါတယ်။ ငါမှူးပဲပေးရတာပါ။ ဆောင်းပါးလေး တစ်ပုဒ်ပိုလိုက်တော့၊ စာတစ်စောင်ပြန်လာတယ်။ အယ်ဒီတာ ဦးမောင်ကလေးက ရွေးချယ်ထားကြောင်းပြန်စာပါ။ မေ့တွက်တာ စာစောင်မှာလည်း ထည့်ပေးတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်းလေးဆယ်က ပုံနှိပ်စာလုံးနဲ့ ဖော်ပြခံရတဲ့ ဒီစာမူကလေးတွေ ကျွန်တော် သိမ်းထားတယ်။ ကဗျာစာညွှန်တွေလည်း ရေးခဲ့တယ်။ နောင်မှာ ကလောင်တူပေါ်လာလို့ မောင်ခင်မင်(နေဖြူ)ဆိုတဲ့ ကလောင်နာမည် ယူခဲ့တယ်။ ဆရာဗန်းမော် တင်အောင်ထုတ်တဲ့ ပြည်သူ့ဂျာနယ်မှ သမိုင်းဆောင်းပါး တစ်ပုဒ်ရေးခဲ့တယ်။ အဲဒီက စလိုက်တာ ကနေ့အထိပါပဲ။ ငွေတာရီမဂ္ဂဇင်းမှာလည်း အက်ဆေးလေးတွေ ရေးခဲ့ဖူးတယ်။ ဆရာတို့ဌာနမှာ ဆရာဦးအောင်သင်းတို့၊ ဦးစော်မြင့်တို့၊ ဦးထွန်းမြင့်တို့၊ ဦးဝင်းမွန်တို့က ဆရာတို့ထက် ကြီးတဲ့ အစ်ကိုကြီးတွေပါ။ သူတို့ကလည်း အားပေးတယ်။ ကျွန်တော်စာအုပ်တွေထဲမှာ စကားပြေသဘောတရား၊ စကားပြေအတတ်ပညာ ရေးဖြစ်တာကတော့ ကျွန်တော့် ကျေးဇူးရှင်နှစ်ဦးကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။ ဆရာဦးမြင့်ကြည်နဲ့ ဆရာဦးသိန်းဟန်(စော်ဂျီ)တို့ပါပဲ။ အင်္ဂလိပ်စာအုပ် တစ်ကအုပ်ပေးပြီး ဖတ်ခိုင်းရာက ကျေနပ်သဘောကျလို့ ရေးဖြစ်တာပါ။ ဆရာတွေက ဖတ်ရမယ့် စာအုပ်တွေ တော်တော်များများ ညွှန်ပေးတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဆရာတွေရဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို မမေ့အပ်ဘူး။ အဲဒီလို မြန်စာဂုဏ်ဂျာနယ်မှာ အသုံးချပြီး မြန်မာစကားပြေဆိုပြီးတော့ ဆောင်းပါးတွေ စရေးတယ်။ တက္ကသိုလ်မှာ စကားပြေသင်ခိုင်းတော့ သင်ရတာ အားမရဘူး။ စကားပြေအရေးအသားနဲ့ ပတ်သက်လို့ စနစ်တကျ မပြောတတ်ဘူး။ အဲဒီမှာ စကားပြေစာအုပ်တွေ တွေ့သမျှ ငှားဖတ်ခဲ့တယ်။ ပညာရေး တက္ကသိုလ်ရောက်တော့လည်း ဆရာဦးသိန်းထွန်းတို့၊ ဆရာမကြီး ဒေါ်စိစိဝင်းတို့ကလည်း အားပေးတယ်။ ၁၉၇၇မှာ ဒီစာအုပ်ကလေး ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီမှာ ဆရာမင်းကျော်တို့ ဆရာတင်မိုးတို့က သဘောကျပြီး

ချင်းတွင်းဦးသိန်းလွင်မှာ စာအုပ်အုပ်တယ်။ ဦးသိန်းလွင်က မထုတ်ဖြစ်တော့ ဆရာဦးမြင့်ကြည်ကိုပြတယ်။ ဆရာက ငွေရေးကြေးရေး သဘောမထားရင် အသင်းက ထုတ်ပေးမယ်လို့ပြောတော့ ကျွန်တော် သဘောတူလိုက်တယ်။ နောင်မှာ စာမူခလည်း ရပါတယ်။ ကျွန်တော်ပြောချင်တာက ဒီစာအုပ်ကလေး ရေးဖြစ်အောင် ဆရာတိုက်တွန်းမှုပါတယ်။ စာအုပ်ကလေးလည်း ထုတ်ပေးတယ်ဆိုတော့ ဆရာကျေးဇူးလည်း ကြီးပါတယ်။ ၁၉၅၆ ကစပြီး သန္ဓေတည်ခဲ့ရတဲ့ စာအုပ်ဟာ ၁၉၇၉ မှ ထွက်လာတဲ့ (၁၄)နှစ်ကြာပါတယ်။ အခုအထိ (၃) ခါပုံနှိပ်ပြီးပါပြီ။ ဒီစာအုပ်ကြောင့် ကျွန်တော့်ကို လူသိလာတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီစာအုပ်နောက်ပိုင်းမှာ ဆောင်းပါးတွေ တော်တော်များများ ရေးဖြစ်တာပါ။ ဒါ့ကြောင့် လူငယ်တွေကို ပြောချင်တာက စာရေးချင်တယ်ဆိုရင် စာများများ ဖတ်ခဲ့ရတယ်ဆိုတဲ့ အခြေခံကို ပြောချင်တာပါ။ တချို့စာရေးချင်ပေမယ့် စာမဖတ်ချင်ကြဘူး။ ကမ္ဘာပေါ်မှာ ကြီးကျယ်သူတိုင်းဟာ စာဖတ်ခဲ့တဲ့သူတွေချည်းပဲ။ နောက်တော့ ဝတ္ထုတွေ၊ ကျမ်းတွေ၊ ဆောင်းပါးတွေ ဖတ်ဖြစ်ခဲ့တယ်။ ဖတ်ပြီးသမျှ မှတ်တယ်။ တစ်ခါတစ်ခါ ကော်ဖီသောက်ပြီး ဖတ်လိုက်တာ မိုးချုပ်မှ ထဖြစ်တယ်။ စာအုပ်ပေါင်းများစွာကို နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက် မွေ့မွေ့လျော်လျော် အရသာခံပြီး ဖတ်ဖြစ်ခဲ့တာတွေက ကျွန်တော့် ဘဝကို ပြောင်းလဲစေခဲ့ပါတယ်။ ဖတ်ပြီးသမျှ ကဒ်ပြားနဲ့ မှတ်တဲ့အကျင့် လုပ်ထားလို့ ကဒ်ပြားတော်တော်များများ ရှိနေပါတယ်။ စာလေ့လာသူများဟာ စနစ်တကျ ကဒ်တင်တဲ့အလေ့အကျင့် ရှိသင့်ပါတယ်။ အခုလည်း ဆက်ဖတ်နေ၊ ဆက်ဖတ်တုန်းပါပဲ။ ငါစာတွေ အများကြီးဖတ်ခဲ့လို့ ပြည့်စုံပြီလို့ ဘယ်ရှိပါ့မလဲ။

ကျွန်တော့်မှာ ရောင့်ရောင့်ရဲရဲနေတတ်တဲ့ ပင်ကိုယ်စိတ် ရှိပါတယ်။ လောဘမကြီးပါဘူး။ ရည်မှန်းချက်မြင့်မြင့်ထားမှ လူတကာထက် သာရမယ်ဆိုတဲ့စိတ် မရှိဘူး။ မဖြစ်ရကောင်းလားဆိုပြီး ပူပူလောင်လောင် ကြောင့်ကြစိတ်လည်း မရှိဘူး။ တရားစကားနဲ့ပြောရင် လောဘ၊ ဒေါသ နည်းပါတယ်။ ကျွန်တော် ကြွယ်ဝချမ်းသာတာ မဟုတ်ပေမယ့် ငွေကြေး မမက်မောပါဘူး။ ပိုက်ဆံဆိုတာ အသုံးပြုရတဲ့ ပစ္စည်းပဲ၊ ရှိရင် သုံးမယ်၊ မရှိရင် မသုံးဘူးဆိုတဲ့စိတ်ပဲ ရှိတယ်။ ကံကောင်းတာကတော့

အိမ်ထောင်ဖက်ဇနီးလည်း ဒီစိတ်မျိုးပဲရှိတယ်။ ကိုယ်ကအေးချမ်းပေမယ့် ဇနီးက ပူလောင်နေရင်လဲ ဘဝမှာ စိတ်ချမ်းသာစရာ မရှိဘူး။ ဘဝမှာ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် နားလည်ဖို့က လိုတာကိုး။ ဖတ်ရင် ဖတ်ပြန် ပြီ။ ရေးရင် ရေးပြန်ပြီဆိုရင်လည်း စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်ရမယ်။ ဖြစ်သင့် တာက ဝါသနာတူ၊ နားလည်မှုတူ၊ စိတ်သဘောချင်းတူရင် အကောင်းဆုံး ပါပဲ။ ရေးသမျှစာတွေကိုလည်း သင့် မသင့် ဝေဖန်ဖတ်ရှုပေးတယ်ဆိုတော့ အထောက်အကူရတာပေါ့။ ကျွန်တော် အိမ်ထောင်သက် (၃၃) နှစ်မှာ နားလည်တတ်တဲ့ ဇနီးသည်ကြောင့် စိတ်ချမ်းသာခဲ့ရပါတယ်။

မိသားစုတန်ဖိုးအနေနဲ့ သိုက်သိုက်ဝန်းဝန်းကြီး မဟုတ်သော်ငြား လည်း အဓိပ္ပာယ်ရှိတဲ့ မိသားစုဘဝမျိုးဖြစ်အောင် တည်ဆောက်ခဲ့တယ်။ ကျွန်တော့်ဘဝမှာ တန်ဖိုးအထားဆုံး အရာနှစ်ခုရှိပါတယ်။ ပထမ တစ်ခု ကတော့ ကျွန်တော့်စာအုပ်တွေပါပဲ။ နောက်တစ်ခုကတော့ ကျွန်တော့် မိသားစုပါပဲ။ ကျွန်တော့်အတွက် ကိုယ်ခွန်အား၊ စိတ်ခွန်အား ရရှိအောင် မိသားစုကပေးတယ်လို့ ကျွန်တော် ခံယူပါတယ်။ ကျွန်တော် ပညာရေး လောကထဲမှာနေရတော့ ပညာနဲ့ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုရတာ မွန်မြတ် တယ်လို့ ခံယူထားပါတယ်။

လူငယ်တွေ အသိပညာ အတတ်ပညာဆည်းပူးရာမှာ တကယ် ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင် တတ်မြောက်တဲ့ အသိပညာရှင်၊ အတတ်ပညာရှင် တွေ ဖြစ်ဖို့လိုပါတယ်။ ဒါဟာ ဘယ်လိုမှ မမှားနိုင်တဲ့အချက်ပဲလို့ ထင်တယ်။ ဒီကာလမှာ ပညာတန်ဖိုးကို တခြားတန်ဖိုးနဲ့ ယှဉ်တဲ့အခါမှာ ပညာတန်ဖိုးက ယုတ်လျော့နေသလို ဖြစ်နေတယ်။ ပညာရှင်တွေက ရှေ့တန်းတင် မခံရဘူးဖြစ်နေတယ်။ ပညာတန်ဖိုးမထားဘူးဆိုတာမျိုး တွေ ကြားနေရတယ်။ ဒါဟာ အခိုက်အတန့်မျိုးဖြစ်ပါတယ်။ ဒါမျိုး ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ ဘယ်ခေတ်ဘယ်ကာလမဆို လူငယ်တွေက ကိုယ် ဆည်းပူးတဲ့ ပညာကို ပေါက်ပေါက်မြောက်မြောက်ဖြစ်အောင် ကြိုးစား နိုင်ရင် နိုင်ငံနဲ့လူမျိုးအတွက် အကျိုးရှိတာပဲ။ အခိုက်အတန့်မှာတော့ ပညာရှိတဲ့လူက ပညာမရှိတဲ့သူနောက် ထွန်းထွန်းကားကား မရှိသလို ဖြစ်နေတယ်။ ပညာမတတ်သူက ပညာတတ်သူထက် ပိုက်ဆံပိုရသလို ဖြစ်နေတယ်။ ပညာတတ်သူတွေရဲ့တစ်လစာဟာ ပညာမတတ်သူရဲ့

တစ်နေ့စာတောင် မရှိဘူးလို့ ကြားနေရတယ်။ ဒါဟာ အသားမကျ၊ အနည်မထိုင်တဲ့ ကာလမှာ ခဏလေးဖြစ်တတ်တဲ့ သဘာဝလို့ ထင်ပါ တယ်။ ဘယ်ခေတ်ဘယ်ကာလမဆို တိုးတက်တဲ့ နိုင်ငံတွေမှာပဲဖြစ်ဖြစ် ဖွံ့ဖြိုးဆဲ နိုင်ငံမှာပဲဖြစ်ဖြစ် ပညာတတ်တွေ အခန်းကဏ္ဍဟာ ရှေ့တန်းမှာပဲ ရှိတယ်ဆိုတာ လူငယ်တွေသိဖို့လိုပါတယ်။ ပညာတတ်သူတွေရဲ့ ကြံဆ ချက်တွေ၊ လုပ်ဆောင်ချက်တွေ၊ တွေးခေါ်ချက်တွေဟာ ကျွန်တို့ လုပ်ငန်း အားလုံး တိုးတက်မှုအပေါ်မှာ အကျိုးပြုနေတာ ဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ပညာတတ်ထားလို့ရှိရင် ကမ္ဘာလောကအတွက် အကျိုးမယုတ်ပါဘူး။ ပညာရှာတယ်ဆိုတာ တခြားအကျိုးအမြတ်တစ်ခုခုရဖို့အတွက် အသုံးခံ ပစ္စည်းတစ်ခုသဖွယ် သဘောထားပြီးတော့ ဆည်းပူးတာဆိုရင်တော့ ဒါ ပညာရှာဖွေရာ မရောက်ဘူး။ ပညာရဲ့အနှစ်သာရကို တကယ်ထဲထဲ ဝင်ဝင်သိမှ ဖြစ်မယ်။ အပေါ်ယံအကာလောက်နဲ့ အများက အသိအမှတ် ပြု ခံရတာလောက်နဲ့ လုပ်နေရင်လည်း အလုပ်ဖြစ်နေတာပဲရှိမယ်။ လူဟာ ပညာတတ်ထားရင် ဘယ်ခေတ်ကာလတွေပဲပြောင်းပြောင်း ကိုယ့်အတွက်၊ နိုင်ငံအတွက်၊ လူမျိုးအတွက် အကျိုးရှိမယ့်ကိစ္စဆိုတာ ယုံမှားစရာ မရှိပါဘူး။ ပညာရှာတာကိုပဲ သံသယတွေနဲ့ ဖြစ်နေရင် ဒါ မဟုတ်ဘူး။ ပညာတန်ဖိုးကို သိပါ။ သေသေချာချာ ပေါက်ပေါက်မြောက်မြောက် ဆည်းပူးပါလို့ ပြောချင်ပါတယ်။ ခက်တာက လူငယ်တော်တော်များ များဟာ ပညာကို အသုံးခံပစ္စည်းလို သဘောထားနေတာကို အရင် ဖျောက်ဖျက်ဖို့လိုတယ်။ ပညာဆိုတာ ကိစ္စတစ်ခုဖြစ်လာရင် ကျိုးကြောင်း ဆင်ခြင်နိုင်ဖို့၊ သည်ဆင်ခြင်နိုင်မှုက လူ့ဘဝခရီးကို လျှောက်တဲ့နေရာမှာ ကိုယ့်အတွက် အများကြီးအထောက်အပံ့ဖြစ်တဲ့ လမ်းညွှန်မှုတွေဖြစ်ဖို့၊ အတတ်ပညာဆိုရင်လည်း အဲဒီအတတ်ပညာနဲ့ ကောင်းကောင်းမွန်မွန် ဖန်တီးနိုင်စွမ်းဘို့ လိုတယ်။ ပညာတတ်တာ၊ အတန်းပညာတတ်တာ၊ ဘွဲ့ရတာဟာ လူထဲဝင်ဆန်တယ်။ ကိုယ့်အသိုင်းအဝိုင်းမှာ လူရာဝင် တယ်ဆိုတဲ့ အတွေးအခေါ်လောက်နဲ့ ပညာကို နားလည်ထားတာမျိုး မဖြစ်သင့်ဘူး။ ပညာကို နက်နက်နဲနဲ ထိုးထွင်းသိမြင်နိုင်တဲ့အထိ ကြိုး စားပါ။ အပေါ်ယံရုပ်ပြီး အလုပ်ဖြစ်ရုံမလုပ်ပါနဲ့လို့ လူငယ်တွေကို မှာချင်ပါတယ်။

ကနေ့ခေတ်မှာ မျက်စိရှေ့ တွေ့ရတာ တချို့ကိစ္စတွေက သိပ်လေးနက်တာမျိုး မရှိဘူး။ ဆိုပါတော့ ပုဂံကို လေ့လာရေးသွားတဲ့ အခါမှာ ဖြစ်သင့်တာက ပညာရှာဖွေဖြစ်ရမယ်။ ဘာပညာရှာမလဲဆိုရင် ကိုယ့်အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှုအစဉ်အလာကောင်းတွေ တစ်ချိန်တုန်းက ပေါ်ထွန်းခဲ့တယ်။ သည်အစဉ်အလာကောင်းတွေဟာ ဘယ်လောက်အရေးပါတယ်၊ အာနိသင်ရှိတယ်၊ စိတ်ကို ဘယ်လိုသတ္တိတွေ အင်အားတွေ ပေးစွမ်းနိုင်တယ်ဆိုတာမျိုးကို ရဖို့၊ အသိအမြင်တွေရှိလာဖို့ လေ့လာရေး သွားတာမျိုး ဖြစ်ရမယ်။ သို့သော် အခုသွားနေကြတာက အနုပညာယဉ်ကျေးမှုကို နောက်ခံသဖွယ်ပဲ သဘောထားတယ်။ ကိုယ် ဓာတ်ပုံရိုက်ရင် ကောင်းတဲ့ နောက်ခံခွဲခွဲကောင်းကောင်းလောက်ပဲ သဘောထားနေကြတယ်။

အဲသလို ပညာရှာတဲ့အခါမှာလည်း အပြကောင်းရုံလုပ်လို့ မရဘူး။ ပညာဟာ ပကာသနအတွက် အသုံးခံမဟုတ်ဘူး။ ကျွန်တော် တက္ကသိုလ် ဗဟိုစာကြည့်တိုက်ကိုသွားရင် ဓာတ်ပုံအရိုက်ခံနေတာတွေတော့ စိတ်ထဲ တော်တော် ကသိကအောက်ဖြစ်ပါတယ်။ သည်လူတွေ ဘာလာလုပ်တာလဲ၊ စာကြည့်တိုက်ရဲ့ ခန်းနားထည်ဝါမှုကိုပဲ အသုံးချနေတာ၊ အထဲက စာအုပ်တွေရဲ့ လေးနက်တဲ့ပညာရပ်တွေဆီကို မရောက်တော့ဘူး။ ဒါတွေပဲ တွေ့နေရတယ်။

ဖြစ်သင့်တာက စာအုပ်စာတမ်း၊ ပေ ပုရပိုဒ်တွေ မွှေနှောကြပြီး ကြည့်ချင်တဲ့ စိတ်မျိုး ပေါ်ပေါက်ဖို့က အရေးကြီးတယ်။ အလှအပ၊ နောက်ခံ၊ ခမ်းနားထည်ဝါမှုကိုပဲ အသုံးချဖို့လောက် စိတ်ကူးနေရင် ဒါ အပေါ်ယံကိစ္စသက်သက်ပဲ။ ဘယ်သူ့အတွက်မှ အကျိုးမရှိဘူး။ သို့သော် သည်စိတ်ဓာတ်တွေဟာ ရေရှည်သွားနေမှာတော့ မဟုတ်ဘူးလို့ ထင်တယ်။ နောင်မှာ ပညာခေတ်ကြီးနဲ့အတူ လူငယ်တွေရဲ့ စိတ်ဓာတ်တွေလည်း ပညာရဲ့ တကယ့်အနှစ်သာရဆီကို ရောက်သွားလိမ့်မယ်လို့ မျှော်လင့်ထားပါတယ်။

ပညာရှာဖွေက တံခါးကြီးနှစ်ပေါက်ရှိတယ်။ သည်နှစ်ပေါက်ကို မျှမျှတတ အသုံးချတတ်ဖို့ လိုပါတယ်။ ဒါက ဘာလဲဆိုရင် အသိပညာ ရရာရကြောင်း သိစရာမှတ်စရာကို ဦးနှောက်တံခါးကတစ်ဆင့် အသိ

ပညာရှာတာမျိုးဖြစ်ပါတယ်။ တစ်ဖက်ကတော့ နှလုံးသားတံခါးကို ဖွင့်ပြီး ရင်ထဲ နှလုံးထဲကို စိတ်ကောင်း စေတနာကောင်းတွေ ဝင်နိုင်အောင် ရှိပြီးသားဆိုရင်လဲ နီးကြားလာအောင် လုပ်ဖို့ဖြစ်ပါတယ်။ ပတ်ဝန်းကျင်ကို မေတ္တာ၊ ကရုဏာထားဖို့ လိုပါတယ်။ အများအမှန်ကို ဆင်ခြင်တဲ့ တရားနဲ့ ခွဲခြားတတ်ဖို့ လိုပါတယ်။ စိတ်ကောင်းနှလုံးကောင်းကို နီးကြားဖို့က အနုပညာမြောက်တဲ့ ရသပါတဲ့ စာကောင်းပေကောင်းတွေ ဖတ်မှတ်ဖို့လည်း လိုပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် လူငယ်တွေဟာ သည်တံခါးနှစ်ပေါက်ကို ထာဝရဖွင့်ထားဖို့ လိုတယ်လို့ထင်တယ်။ ကနေ့ ကွန်ပျူတာခေတ်မှာ တိုးတက်တဲ့ အသိအတတ်ပညာတွေလည်း သိထား တတ်ထားဖို့လည်း လိုပါသေးတယ်။ ဒါတွေကလဲ ဦးနှောက်လမ်းကြောင်းက ဝင်ခိုင်းဖို့ လိုသလို တစ်ဖက်က စိတ်ကောင်းစေတနာကောင်းတွေ နီးကြားနေဖို့ လိုတယ်ဆိုတဲ့ သဘောပါ။

နှလုံးသားကို ရင်ကျက်အောင် လုပ်ပေးဖို့ကလည်း အရေးကြီးပါတယ်။ သည်နှစ်ချက်ကို သုတနဲ့ ရသလို သုံးရင် ကနေ့လူငယ်တွေမှာ နှစ်ဖက်စလုံးကို သုတအတွေ့အကြုံ ရသအတွေ့အကြုံရှိဖို့ လိုတယ်လို့ သဘောရပါတယ်။

ကနေ့လူငယ်တချို့မှာ အတတ်ပညာမှာ အားကောင်းကြပြီး နှလုံးသားကိစ္စမှာ ရိုင်းပြနေသလားလို့ ကျွန်တော်ထင်ပါတယ်။ လူငယ်တချို့က ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ကရုဏာ သက်စရာတွေလို့မှ ကရုဏာ သက်ရကောင်း မှန်းမသိဘူး။ သနားစရာကောင်းလို့မှ သနားရကောင်းမှန်း မသိတာတွေ တွေ့ရတယ်။ ကရုဏာ သက်စရာမှာ ရယ်မောဟားတိုက်နေတာတွေ တွေ့တယ်။ တရားခြင်းနဲ့ မတရားခြင်း၊ မှားခြင်း မှန်ခြင်းကိုမှ ခွဲခြမ်း စိတ်ဖြာမကြည့်နိုင်တာတွေ တွေ့တယ်။ တန်ဖိုးထားရမယ့် အရာကို တန်ဖိုးမထားမိရင် ဒါ အင်မတန် ဝမ်းနည်းစရာကောင်းတယ်။ ဒါဟာ နှလုံးသား မယဉ်ကျေးမှုဘဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါဟာ ရသအထိအတွေ့ အားနည်းလို့ ဖြစ်ရတာပါ။ ကျွန်တော် သည်လိုသဘောရပါတယ်။ သူတို့ဆီမှာက စက်မှုတက္ကသိုလ်တွေ၊ ဆရာဝန်ဆေးကျောင်းတွေမှာ ကျောင်းသားတွေကို ရသပညာကိုလည်း သင်ပေးတာတွေ ရှိပါတယ်။ ဒါဟာ ချိန်ညှိ (Balance) လုပ်ပေးတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့်

လူငယ်များဟာ စာကောင်းပေမ္မန်ဖတ်တဲ့ ရသပညာကို ဆည်းပူးတဲ့ အလေ့အကျင့်တွေ မွေးမြူပါလို့ တိုက်တွန်းချင်ပါတယ်။ နေရာတကာမှာ သိပ္ပံအမြင်နဲ့ကြည့်ပြီး လက်တွေ့မှမဟုတ်ရင် မယုံကြည်ဘူးဆိုတဲ့ အစွဲအလမ်းထားတာမျိုးဟာ တစ်ဖက်စောင်းနင်းဖြစ်တတ်ပါတယ်။ သိမ်မွေ့နက်နဲတဲ့ သဘောတရားတွေကိုလည်း လျစ်လျူမရှုထားသင့်ဘူး။ ကောင်းနိုးရာရာ သီချင်းဂီတကို ခံစားတဲ့ အလေ့အထုံမျိုးကအစ ခံစားစေချင်တယ်။ ဒါ့ကြောင့် ချုပ်ပြီးပြောရရင် နှလုံးသားမရိုင်းပါစေနဲ့။ လူ့အလေးတွေ မဖြစ်ပါစေနဲ့။ နှလုံးသားရိုင်းပြတ်လူရိုင်းလေးတွေ မဖြစ်ပါစေနဲ့။

ကနေ့လူငယ်တွေရဲ့ နောက်ပြဿနာတစ်ခုက What နဲ့ How ကို ခွဲခြားမသိဘူး။ What ဆိုတာ ဘာလဲဆိုတာလောက် သိတာနဲ့ ကျေနပ်သွားကြတယ်။ ဘယ်လိုဖြစ်တာလဲ How ကို ဆက်မလိုက်တော့ဘူး။ စိတ်မရှည်တတ်ကြဘူး။ ဆိုချင်တာက ကျွန်တော်တို့ငယ်ငယ်က ဦးသိန်းဖေမြင့်ရဲ့ အရှေ့ကနေဝန်းထွက်သည့်ပမာကို ဖတ်တယ်။ ဘာတွေရေးထားတာလဲကို ဖတ်ရင်သိတယ်။ သို့သော် ဘယ်လိုရေးထားတာလဲဆိုတာကို အာရုံပြုမိတာက ပိုအရသာရှိတယ်။ ဇာတ်ကောင်တွေရဲ့ စိတ်နေသဘောထားကို ဘယ်လိုဖော်ပြထားတာ၊ ကောင်းလိုက်တာလို ခံစားရတာက ပိုကောင်းနေတယ်။ ကိုယ်နှစ်သက်သဘောကျတဲ့ ရုပ်ရှင်ကားတစ်ကားကို ကြည့်ရင်လည်း အစအဆုံး ဇာတ်လမ်းကြည့်ရင် သိသွားတာပဲ။ သို့သော် ဘယ်လို ရိုက်ပြသလဲဆိုတာက ပိုအရသာရှိတယ်။ ဇာတ်ကောင်တွေရဲ့ သရုပ်ဆောင်တာ ဘယ်လိုကောင်းတယ်ဆိုတာ အရသာ ခံရတာက ပိုကောင်းတာမျိုးပေါ့။ ဝတ္ထုဖြစ်ဖြစ်၊ ရုပ်ရှင်ဖြစ်ဖြစ် နှစ်ခါသုံးခါ ကြည့်ဖြစ် ဖတ်ဖြစ်တယ်ဆိုရင် ဒါဟာ ဇာတ်လမ်းကို ဖတ်တာမဟုတ်တော့ဘူး။ ဘယ်လိုဖော်ပြထားသလဲ ကြိုးပမ်းထားသလဲဆိုတာ သိချင်လို့ထပ်ပြီး ကြည့်တာ၊ ဖတ်တာ မဟုတ်လား။ အဲသည် ဘယ်လိုဆိုတဲ့ သတ ကိုသိအောင် ကြိုးစားဖို့ ရောက်ဖို့ လိုပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် လူငယ်တွေဟာ What မှာတင် ရပ်မနေဘဲနဲ့ How ထိ ရောက်အောင် သွားရပါမယ်။ ဒါ့ကြောင့် ပညာဆိုတာ ဘယ်ခေတ် ဘယ်အခါမှာပဲဖြစ်ဖြစ် မတိမ်ကောပါဘူး။ ရေရှည်ကို ကြည့်ပါလို့ ပြောချင်ပါတယ်။ ပညာမှေးမှိန်နေရခြင်းအကြောင်းက နှစ်ခုပဲ ရှိတယ်။

တစ်ခုက အခိုက်အတန့်ကာလမှာ အခြေအနေတစ်ခုကြောင့်ဖြစ်ရတယ်။ ဒါမှမဟုတ် တကယ်ပညာတတ်တဲ့လူတွေမဟုတ်လို့ ပညာကပါ မှေးမှိန်နေရတာပဲ ဖြစ်ချင်ဖြစ်မယ်။ သည်နှစ်ချက်ပဲ ရှိတယ်။

လူ့ဘဝဆိုတာ လူသားအချင်းချင်း ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဘဝ ဖြစ်တဲ့အတွက် ကောင်းသောအကျိုးဖက်ကို ရှေ့ရှုပြီး ကြိုးစားကြဖို့ လိုပါတယ်။ ဘဝကို ရင်ဆိုင်ဖို့ ကိုယ့်ဘက်က ကောင်းသောပညာနဲ့ ရင်ဆိုင်ဖို့ ပြင်ဆင်ထားဖို့ လိုပါတယ်။

နောက်လူငယ်တွေအတွက် အချိန်များ ပိုနေသလားဆိုတာလည်း စဉ်းစားမိပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့တော့ ဘာမဟုတ်၊ ညာမဟုတ် အိပ်ထိုင်ငေးမောနေရတာမျိုး မရှိသလောက်ပါပဲ။ တစ်ခုခု အသုံးချနေတာမျိုးပဲ ရှိပါတယ်။ ကျွန်တော်က ကျောင်းဆရာဆိုတော့ စာသင်ကြားတယ်၊ စာရေးတယ်၊ စာဖတ်တယ်။ စာရေးတယ်ဆိုရင်လည်း တွေးကြည့်နေတာမျိုးပဲ ရှိတယ်။ အချည်းနှီးကုန်လွန်စေတဲ့ အကျိုးမဲ့ အားလပ်ချိန်မထားစေချင်ဘူး။ နောက် အားကျစိတ်လည်း ရှိရပါမယ်။ ကျွန်တော်ဆိုရင် ပညာရေးလောကကဖြစ်လို့ လေးစားလောက်တဲ့ ဆရာကြီး၊ ဆရာမကြီးတွေကို လေးစား အားကျနေတာပါပဲ။ မေတ္တာအပြည့်အဝနဲ့ ဆရာကောင်း ဆရာမွန်တွေရှိတာပဲ။ ဒါကို လေးစားအားကျရင်းက ကိုယ်က အဲသလို စံပြုပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်အောင် ကြိုးစားဖို့ လိုပါတယ်။ ဆရာဦးမောင်မောင်ကြီး၊ ဆရာဦးလှရွှေ၊ ဆရာဦးဇော်ဂျီ၊ ဆရာမကြီးဒေါ်သန်းဆွေစတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးတွေပေါ့လေ။ ဒါက အနီးဆုံး ဥပမာပြရတာပါ။ အများကြီး ရှိပါသေးတယ်။ ပြဿနာ ဆုံးမရုံမကဘူး၊ လမ်းညွှန်ပေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအားလုံးက စံပြုထိုက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ လေးစားအားကျလောက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဖြစ်ပါတယ်။ လူငယ်တွေဟာ ကိုယ့်ပတ်ဝန်းကျင်က လေးစားလောက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို အားကျစေချင်ပါတယ်။ ပြီးတော့ အားကျရုံမကဘူး အတုယူသင့်တယ်လို့ သဘောရပါတယ်။

ဘဝခံယူချက်နဲ့ပတ်သက်လို့ကတော့ ကျွန်တော်ပြောခဲ့သလိုပဲ၊ သိပ်ရည်မှန်းချက် ကြီးခဲ့တာမဟုတ်ဘူး။ လူ့ဘဝဆိုတာ တကယ် သက်တမ်းတိုတိုလေးဖြစ်ပါတယ်။ ဘာမှ မကြာပါဘူး။ အဲသလို တိုတိုကလေးထဲမှာ ဘဝရဲ့အစမှ အဆုံးတိုင် ပညာနဲ့ အသက်မွေးရတဲ့ လူတစ်ယောက်

အဖြစ်နဲ့ ရပ်တည်ခဲ့ရတာကိုပဲ ကျွန်တော် ကျေနပ်နေမိပါတယ်။ စီးပွားရေး အောင်မြင်မှုက ကျွန်တော်နဲ့ အလှမ်းဝေးပါတယ်။ ပညာနဲ့ကြီးပြင်းခဲ့ရတဲ့လူတစ်ယောက်အဖြစ် ပတ်ဝန်းကျင်ကို လက်လှမ်းမီသလောက် ပညာနဲ့ အကျိုးပြုနိုင်တာကိုပဲ ဘဝရဲ့အရသာအဖြစ်နဲ့ ခံယူပါတယ်။ လူ့ဘဝမှာလဲ ဖြစ်လာသခိုက် သက်တမ်းတိုတိုလေးအတွင်းမှာ အေးအေးချမ်းချမ်းနေနိုင်အောင် ပတ်ဝန်းကျင်ကိုလည်း တတ်စွမ်းသမျှ အကျိုးပြုနိုင်အောင် ကျွန်တော်ကြိုးစားပါတယ်။ ဒါမှ ဘဝမှာ နေရကျိုးနပ်တယ်လို့ ပြောချင်ပါတယ်။ ကိုယ်တတ်ထားသမျှ ဝေမျှပေးရတာဟာ ပတ်ဝန်းကျင်ကို အကျိုးရှိတန်သလောက် အကျိုးရှိစေနိုင်ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ကျွန်တော့်တပည့်တွေကို ပြောလေ့ရှိတဲ့ စကားကိုပဲ ပြောပါရစေ။ ဘယ်နေရာမှာပဲဖြစ်ဖြစ် အပေးအယူမှုရင် ကောင်းတာပဲ။ ကိုယ်ကချည်း မယူနဲ့၊ ကိုယ်ကလည်း ပေးဝေရမယ်ဆိုတာပါ။ ပေးခြင်း ယူခြင်း မျှတရင် ဘဝမှာနေပျော်ပါတယ်။ ကိုယ်က များများပေးနိုင်ရင်တော့ အကောင်းဆုံးပေါ့။ ပူလောင်မှုနည်းပြီး ငြိမ်းအေးမှုများတာပေါ့။

ဘဝမှာ တစ်ခါတစ်ခါ ဆုံးရှုံးမှုတွေလည်း တွေ့တတ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ငယ်ငယ်က အဖေဆုံးတော့ သိပ်မသိတတ်သေးဘူး။ အမေဆုံးတော့ သိတတ်ပြီ။ အာငယ်စိတ်တွေ ဝင်မိတယ်။ မိမိမှီခိုအားထားရာ မိခင်နောက်က တန်းတန်းလိုက်နေရတဲ့အချိန်မှာ အမေဆုံးခဲ့တာကိုး။ ဒါပေမယ့် ဘဝကို အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် အရှုံးထဲက ထိုးထွက်ခဲ့တယ်။ လူငယ်တွေကိုလည်း ကျွန်တော့်ဘဝကို ထင်ဟပ်ပြီး ဆုံးရှုံးမှုရှိလာရင် အားမငယ်ဘဲ ဆထက်ထမ်းပိုး ကြိုးစားစေချင်တယ်။ ကံကြမ္မာဆိုတာ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက်မတူဘူးပေါ့လေ။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ကံကြမ္မာက ဖိနှိပ်ညှင်းဆဲတာ ရှိလာရင်တောင် ဆင်ခြင်နိုင်ဖို့၊ ခံယူတတ်ဖို့၊ တွေးခေါ်တတ်ဖို့ လိုပါတယ်။ ဆုံးရှုံးမှုကို အကောင်းဆုံး ကျော်ဖြတ်နိုင်ဖို့ လိုပါတယ်။

ဦးခင်ရွှေ
မြရိပ်ညို ဟိုတယ်အုပ်စု

Adaptation
You must shift your sail with the wind.
- Italian proverb

ဦးခင်ရွှေ

၏

လက်ရှိတာဝန်ထမ်းဆောင်မှုများ

- အုပ်ချုပ်မှုဒါရိုက်တာ - မြရိပ်ညိုဟိုတယ်အုပ်စု
- အုပ်ချုပ်မှုဒါရိုက်တာ - ဧကမ္ဘာ ကုမ္ပဏီလီမိတက်
- အုပ်ချုပ်မှုဒါရိုက်တာ - ဧကမ္ဘာ ခရီးသွားလာရေး
- အုပ်ချုပ်မှုဒါရိုက်တာ - ဧကမ္ဘာ အင်ဂျင်နီယာအုပ်စု
- ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ - ဘာသာ မြန်မာစီးကရက်စက်ရုံ
- မြန်မာနိုင်ငံ အင်ဂျင်နီယာနှင့် ဆောက်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းရှင်များအသင်း
- မြန်မာနိုင်ငံ စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းရှင်များ အသင်း
- နာယက - မြန်မာနိုင်ငံ ကြက်တောင်အဖွဲ့ချုပ်
- ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ - မြန်မာနိုင်ငံ မြင်းစီးအဖွဲ့ချုပ်
- အမှုဆောင် - မြန်မာနိုင်ငံ ဘောလုံးအဖွဲ့ချုပ်
- ဥက္ကဋ္ဌ - ကုက္ကိုင်းရေကူးအသင်း
- အတွင်းရေးမှူး - မြန်မာနိုင်ငံ ဂေါက်သီးအသင်း
- ဘဏ္ဍာရေးမှူး - မြန်မာနိုင်ငံ ဂေါက်သီးအဖွဲ့ချုပ်
- ဥက္ကဋ္ဌ - မြန်မာနိုင်ငံ မြားပစ်အဖွဲ့ချုပ်

မြရိပ်ညို ဦးခင်ရွှေကို ကျွန်တော် သွားတွေ့ခဲ့ရတဲ့ နေရာဟာ နာမည်ကျော် Myayaiknyo Royal Hotel ကြီးရဲ့ ပထမတန်း ဧည့်ခန်းမကြီးထဲမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ကိုတွေ့တွေ့ချင်း ကျွန်တော် သတိထားမိတာက သူ့ရဲ့မာန်မာနကင်းစင်မှုနဲ့ နှိမ်နှိမ်ချချ ညင်ညင်သာသာ ရှိခြင်းပါပဲ။ ဧည့်ခန်းမထဲမှာ စောင်းသံသဲ့သဲ့ကို ကြားနေရတယ်။ မွှေးကြိုင်သင်းပျံ့နေတယ်။ တောက်ပတဲ့ ကော်ဇောကြီးတွေနဲ့ မြန်မာဟန် ကနုတ်ကွက်ဖော်ကုလားထိုင်တွေဟာ လေအေးပေးစက်ခန်းမထဲမှာ ခမ်းနားမှုကို ဖော်ကျူးနေပါတယ်။

သူဟာ မျိုးရိုးမိဘက အမွေပေးလိုက်လို့ သည်နေရာ အပါအဝင် မြရိပ်ညိုဟိုတယ်ကြီးရဲ့ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်လာသူ မဟုတ်ပါဘူး။ မိခင်ကိုလုပ်ကျွေးရင်း ကျောင်းတက်ချိန်မမှန်တဲ့ ကျောင်းသားလေးဘဝကနေ ဘဝကို အောက်ဆုံးလှေခါးထစ်တွေက တစ်ထစ်ချင်းတက်လာရသူ ဖြစ်တယ်ဆိုတာ သူ့ရဲ့ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပြောပြချက်တွေက ဖော်ပြနေပါတယ်။ ဒါကြောင့်ပဲ သူဟာ ဆံပင်ညှပ်ရင်းက ဆံပင်ညှပ်ဆရာရဲ့ ကလေးတွေ ကျောင်းမထားရသေးတာကို ကြားတာနဲ့ ဆံပင်ညှပ်ခွေ ၁၀၀ဝိ/- ပေးခဲ့တယ်လို့ သူပြောခဲ့တာ ကျွန်တော် မအံ့ဩတော့ပါဘူး။ သူ့အတွေ့အကြုံတွေကို မချန်မခြင်းလူငယ်တွေအတွက် အသုံးတည့် ပါစေတော့ဆိုတဲ့ စေတနာနဲ့ ကျွန်တော်ကို မအားတဲ့ကြားက အချိန်အတော်များများ ပေးခဲ့သူလည်းဖြစ်ပါတယ်။ ကနေတော့ သူဟာမြရိပ်ညို ဦးခင်ရွှေဖြစ်နေပါပြီ။ ဧကမ္ဘာ ဦးခင်ရွှေဖြစ်နေပြီ။ အနာဂတ်မှာ စက်မှုစွမ်းဆောင်ရည် (Industry performance) တွေနဲ့ တိုင်းပြည်ကို အလုပ်အကျွေးပြုဆုံးမယ်လို့ အားတင်းရင်းစွဲ၊ လုံ့လ၊ ဝီရိယ မလျှော့သေးတာကိုလည်း တွေ့ရမှာပါ။ အခုတော့သူဟာမြန်မာနိုင်ငံကြက်တောင် ရိုက်အဖွဲ့ချုပ်ရဲ့နာယက Equestrian Federation ရဲ့ဥက္ကဋ္ဌ၊ မြန်မာနိုင်ငံဘောလုံး အဖွဲ့ချုပ်ရဲ့အမှုဆောင်၊ ရန်ကုန်မြင်းစီးကလပ်ရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ၊ ကုက္ကိုင်းရေကူးကန်ကလပ်ရဲ့

ဥက္ကဋ္ဌ၊ မြန်မာနိုင်ငံ ဂေါက်သီးရိုက်အသင်းရဲ့ အတွင်းရေးမှူး၊ မြန်မာနိုင်ငံ ဂေါက်အဖွဲ့ချုပ်ရဲ့ ဘဏ္ဍာရေးမှူး၊ မြန်မာနိုင်ငံမြားပစ်အဖွဲ့ချုပ်ရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ တာဝန်တွေအပြင် မိခင်တာဝန်တွေဖြစ်တဲ့ ဇေယျာ ကုမ္ပဏီလီမိတက်၊ ဇေယျာစရီးသွားလုပ်ငန်း၊ မြရိပ်ညိုဟိုတယ်များအုပ်စုရဲ့ မန်နေဂျင်း ဒါရိုက်တာလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ဘဝ၊ သူ့အတွေးအခေါ်၊ သူ့စေတနာ တွေကိုကြည့်ရင် ... ။

ကျွန်တော်အဖေက ဦးစောညွန့်၊ အမေက ဒေါ်ဒေါင်းပါ။ အဖေက ကုန်သည် ။ ကုန်သည်ဆိုတော့ မော်လမြိုင်ဘက်မှာ လှေကြီးတွေ လေးစီး၊ ငါးစီးလောက်ပိုင်တယ်။ ကျွန်တော်တို့ငယ်ငယ် ကျောင်းနေစ ကာလ တုန်းကတော့ အဖေက ပိန်တို၊ မြိတ်တို့ကို လှေကြီးတွေနဲ့ သွားခဲ့တာ၊ ၁၉၅၃၊ ၅၄၊ ၅၅၊ ၅၆လောက်ကပေါ့လေ။ စီးပွားလေးဖြစ်လာတော့ သိတဲ့အတိုင်းပဲ ဖဲရယ်၊ အရက်ရယ်၊ မိန်းမရယ်ရောပြီး မယားငယ် ယူလိုက်တာ အမေကိုပစ်သွားတယ်။ အဲသည်အချိန်မှာ ကျွန်တော်မှတ်မိ သလောက်က ကျွန်တော်ကမူလတန်းမှာ... မော်လမြိုင်မှာ တစ်တန်း နှစ်တန်းလောက်ဖြစ်မယ်ထင်တယ်။ ပိုက်ဆံရှိတဲ့ဒဏ်ကြောင့် အဖေက နောက်မိန်းမယူတဲ့အခါမှာ အမေကိုပစ်သွားတဲ့အချိန်မှာ ထုံးစံအတိုင်း ဧည့်သည်တွေတစ်ရုန်းရုန်းနဲ့ ရှိခဲ့တဲ့အိမ်မှာ ဧည့်သည် လုံးဝမလာတော့ ဘူး... ကျွန်တော်တို့နဲ့အမေတို့ပဲ ချောက်ချောက်ချားချား ကျန်ခဲ့တယ်။ အဲသည်အချိန်မှာ ကျန်တဲ့အစ်ကိုတွေ အစ်မတွေက ရန်ကုန်တက်ပြီးနေ တော့ ကျွန်တော်ကအိမ်မှာ အကြီးဆုံးပုံစံနဲ့နေခဲ့ရတာ၊ အကြီးဆုံး ပုံစံနဲ့ နေရတာဆိုပေမယ့် (၇)နှစ်၊ (၈)နှစ်သားပဲရှိဆုံးမယ်... အဲသည်မှာ အမေကို ကျောင်းနေရင်းနဲ့ လုပ်ကျွေးရတယ်။ အမေကို... ဒါသူများတွေ သိချင်မှ သိမယ်... နည်းပေါင်းစုံနဲ့လုပ်ကျွေးခဲ့ရတယ် . . . ဘဝဆိုတာ အဲသည်က စခဲ့တာ... နောက်တော့ အမေက ကျွန်တော်တို့ဘကြီးက ရွာတွေမှာ သူကြီးဆိုတော့ အမေက အဲသည်ရွာကိုပြောင်းတယ်... အဲသည်မှာ ကျောင်း ပိတ်တာနဲ့ရွာမှာ မနက်အစောကြီးထရတယ်... ဦးလေးကြီးအိမ်မှာ နေ တာဆိုတော့ လိုတာတွေ အကုန်လုပ်ပြီး ကျောင်းတက်ခဲ့ရတာ... ကျောင်း က ပြန်လာလုပ်... ကျောင်းပိတ်ရက်တော့လည်း အမေဆီသွား၊ အိမ်က

အလုပ်လုပ်ပေးတာ လုပ်ရတယ်၊ အမေကကုန်ကူးတယ်၊ ပစ္စည်းကောက် တာ ရေနံဆီတွေဘာတွေသယ်ရတာ သယ်ရင်းနဲ့ ဘာလုပ်ရသလဲဆိုတော့ ခဲတွေ့ရင်တစ်ကျပ်၊ နှစ်ကျပ်ပေးရတယ်... ကျွန်တော် အသက်(၁၀)နှစ် တောင် မရှိသေးတဲ့အချိန်... ဘဝဒဏ်ကို ကျွန်တော် အရွယ်နဲ့ မမျှအောင် ခံနေရတဲ့အချိန် ... တစ်နှစ်မှတော့ ကျွန်တော် စာမေးပွဲမကျခဲ့ဘူး... ကျွန်တော့် Life မှာ... မိုးအမြဲတမ်းရွာနေတော့ ကျောင်းခေါ်ချိန်မမီ တာတွေ ရှိခဲ့တယ် ... ရှစ်တန်းတုန်းက ပိုသိသာတာက ကျောင်းကို မရောက်သလောက်ဘဲ... ဒါပေမယ့် သွားဖြေတယ်... A နဲ့ B ခွဲတဲ့နှစ်မှာ ကျွန်တော် A ရတယ်။ မော်လမြိုင် အ.ထ.က (၁)မှာပါ။ အမှတ်(၁) ကျောင်းခေါ်တာပေါ့။ အဲသည်မှာ ကျွန်တော် စက်မှုကျောင်း ဆက်တက် တယ်။ အဲသည်မှာ ဆရာကရှေ့မှာသင်နေရင် ကျွန်တော်က နောက်မှာ တွက်နေပြီ... (၁၀)တန်းမှာ Physics ဆိုရင်လည်း ဖြေတာမှာ မေးခွန်း မှောက်ပြီးဖြေတာ မှန်ဘီလူး အနားနဲ့အခွက် မှားဖြေတာနဲ့ အောင်စာရင်း ထွက်တော့ B ပဲဝင်သွားတယ်။ နောက် စက်မှုကျောင်း ဘာ ညာ တက်ပြီးတော့ ဖြစ်လာတာပါပဲ။ ဆိုလိုတာက အဓိကကတော့ Life ကတော့ အခုကျွန်တော် သည်အခြေအနေရောက်လာတာ နံပါတ်တစ် အမေကိုလုပ်ကျွေးတဲ့ မိဘဂုဏ်ကျေးဇူးသိတတ်ခြင်းပဲ။ အဖေကိုကြည့်ရင် တကယ်ကြီးပွားခဲ့ပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့အတွက် ဘာချန်ထားရစ်ခဲ့သလဲ မေးရင် သင်ခန်းစာတွေ Lesson တွေအများ ကြီးချန်ရစ်ခဲ့တယ်။ အဖေ နောင်တပြန်ရတဲ့အချိန်မှာ တော်လှန်ရေး ကောင်စီတက်လာပြီ၊ အဖေက ကျွန်းတို့ဘာတို့ လုပ်တတ်တယ်။ ကျွန်းတွေ ဘာတွေ တင်တယ်။ ဖမ်းတယ်။ ထောင်ကျတယ်။ တစ်ခါ ပြန်ပြီး ပြန်လိုက်တော့ ပစ္စည်းပြန်ရတယ်။ ပြန်ကုန်တယ်။ ဒါမျိုးနဲ့ လုံးလည် ချာလည်လိုက် နေချိန်။ အဖေ နောင်တကောင်းကောင်းရတဲ့အချိန်မှာ မြေကြီးတွေ၊ အုန်းပင်တွေစိုက်ပြီး လှေကြီးပြန်ထောင်တယ်။ အဖေ မြိတ်လှေကြီး ရန်ကုန်အဝင်မှာ သင်္ဘောပျက်တစ်စီးနဲ့တိုက်မိတာ မြှုပ်သွားတယ်။ အဲဒါ သူ့ရဲ့နောက်ဆုံး အချိန် ပေါ့။ မြှုပ်သွားတဲ့အချိန်မှာ လေးငါးရက်လောက် လိုက်ရှာနေရတယ်။ အဖေလိုက်ရှာနေတဲ့အချိန်မှာ ၄-၅ ရက်လောက်

ထမင်းမစား ဟင်းမစားတော့ ဂက်စ်ထရစ်ရတယ်။ အဲသည်မှာတင် အဖေ သူ့ရွာပဲ သူပြန်ပြီး လူကြီးလုပ်တယ်။ သူကလည်း တောင်သူဥက္ကဋ္ဌ၊ ဘာဥက္ကဋ္ဌ ညာဥက္ကဋ္ဌလုပ်နေရင်းကနေ သေတာ။ သေတဲ့အချိန်မှာ အမေကို ကျွန်တော် လုပ်ကျွေးနေရပြီ။ အဲဒီက ကျွန်တော် သည်အခြေအနေကို ရောက်တာ အမေကြောင့်။ အမေကိုလုပ်ကျွေးလို့ ကျွန်တော် ဒါကို ယုံကြည်တယ်။ နောက်တစ်ခါ အရှေ့မှာ ဖြစ်သွားတာတွေ တော်တော် များများကလည်း ကျွန်တော်အမေကို ပစ်သွားလို့ဖြစ်ခဲ့တာ။ အဲဒီကကတော့ အရက်သောက်လို့။ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာတွေမှာ ဘာရှိသလဲဆိုတော့ ပိုက်ဆံနဲ့ မတည့်တာတွေရှိတယ်။ သာမန်အားဖြင့်မှာတော့ တည့်တယ်။ များလာရင် မတည့်ချင်တော့ဘူး။ မတည့်တဲ့အတွက် ပျက်စီးသွားရတာတွေ အများကြီးရှိခဲ့တယ်။ ဒါကလည်း ရှေ့မှာ Lesson တွေ အများကြီးရှိခဲ့တယ်။ နောက်တော့ ကျွန်တော် တပ်မတော်မှာ ဝင်လုပ်တယ်။ တပ်မတော်ဆိုတာ အရပ်သားက လုပ်ငန်းဖြန့်ဝင်တာ အဲသည်ကမှ ဆည်မြောင်းကို ပြောင်းတယ်။ ဆည်မြောင်းကမှ တစ်ခါ ကန်ထရိုက် လောကထဲဝင်တယ်။ ကန်ထရိုက်လောကထဲကို ၁၉၇၈ မှာရောက်ခဲ့တာ။ သမိုင်းချည်စက်ကိုစတဲ့အချိန် ကျွန်တော် ရန်ကုန်ရောက်ခဲ့ပြီ။ (၆)လထဲ နှင့် ကျွန်တော် ကားဝယ်စီးနိုင်ပြီ။ အဲသည်ကစပြီး နေ့ရော ညရော အလုပ်တောက်လျှောက် လုပ်လိုက်တာ အလုပ်လုပ်တဲ့အချိန်မှာတော့ အဲဒီကကတော့ ဘာလိုသလဲဆိုတော့ ရိုးသားဖို့ပဲလိုတယ်။ လူကလည်း ကြီးစားအုန်းမှ၊ နောက်တစ်ခါ အရေးကြီးတာက အလိုက်သိတတ်ခြင်း၊ အများအားဖြင့်တော့ အပေါ်ကကျလာတဲ့ ကလေးတွေက အလိုက်မသိတာ အောက်သက်မကျေတာတွေ ရှိတတ်တယ်။ ကိုယ်လုပ်ချင်တာပဲသိတယ်။ သူများလုပ်ချင်တာကို မသိဘူး။ အဲဒီက ကိုယ်ကြီးပွားချင်ရင် အခြေခံက စစေချင်တယ်။ ကိုယ်လုပ်ချင်တာထက် ကိုယ် သူများတွေ ဘာလုပ်ချင် တယ်ဆိုတာကို သိထားဖို့တော့လိုတယ်။ အများစု ကျွန်တော် သိရ သလောက်တော့ လူကြီးလုပ်စားဖို့၊ လုပ်စားမယ့်လူတွေပေါ့လေ အများ အားဖြင့်ကတော့ ကိုးဆယ်ရာခိုင်နှုန်းက ကိုယ်လုပ်ချင်တာလုပ်ခဲ့ကြတာ၊ လူတစ်ယောက်ရဲ့ Feeling (ခံစားမှု)ကို ကိုယ်ချင်းစာမယ်ဆိုတဲ့ လူက

စပ်နည်းနည်းရယ်၊ ဒါ လုပ်လိုက်လို့ ဘယ်လိုဖြစ်မလဲ၊ ဒါ ပြောလိုက်လို့ ဘယ်လိုဖြစ်မလဲ။ သူ့နေရာ ကိုယ့်နေရာကြည့်လိုက်ရင် ဒါသိတယ်။ အဲတော့ ... ကျွန်တော်လုပ်လာတဲ့ တစ်လျှောက်လုံးမှာ ကျွန်တော် ကိုယ်ချင်းစာတဲ့ နည်းနဲ့ လုပ်ခဲ့တာ။ ဥပမာ . . . ခုလည်း ကားစီးသွားရင်းနဲ့ ကလေးတစ်ယောက် ဒုက္ခရောက်တယ်ဆိုပါတော့ ဘုန်းကြီးကျောင်းသား လေးတစ်ယောက် သပိတ်ထမ်းသွားတာနဲ့ အော် ငါလည်း အိမ်ကစိတ်ဆိုး ပြီးတော့ ငါဘုန်းကြီးကျောင်းမှာ (၂)လ- (၃)လ နေခဲ့ဖူးတယ်။ နေပြီး တော့ ငါ့ဆွမ်းတောင် ငါခံခဲ့ရဖူးပါလား။ ဒါမျိုးတွေ ဝင်လာတာတွေ ကျွန်တော်မှာရှိတယ်။ သည်လိုဝင်လာတာ တစ်ခုကဘာလဲဆိုတော့ မိမိ ဘဝကို ကိုယ်သိတာ။ တစ်ခုက ဘာလဲဆိုတော့ ငါအောက်သက်ကြ ခဲ့တာဆိုတာပဲ။

အဲတော့ အဲဒီကပြောချင်တာကတော့ ပြောရင်သာလွယ်တာ ကိုယ်က Position ဘယ်ရောက်လာတယ်၊ သူများတွေ ဘာတွေလုပ်ပေးရ မယ်ဆိုတာ ပြောရင်သာလွယ်တာ ... တကယ်တမ်းကျတော့ သိပ်လွယ်တဲ့ ကိစ္စမဟုတ်ဘူး။ အဲတော့ ကျွန်တော်မှာ ဘာလုပ်လုပ် ဘာပြောပြော သူများဘက်ကကြည့်တယ် ... သူ့ဘက်ကကိုကြည့်တယ်။ တစ်ယောက်စီ တစ်ယောက်စီကို သည်လိုကြည့်တယ်။ ဘယ်သူ့ အခြေအနေတုန်းက ငါ ဘယ်လိုဖြစ်ခဲ့တယ်ဆိုတာ ... အဲဒါမျိုးကအစ လေ့လာတာတွေရှိတယ်။ ကျွန်တော် ၁၉၇၈ကနေ ၁၉၈၈ (၉)နှစ်ထိ ကျွန်တော် လက်ထဲမှာ Project သုံးလေးခု ရှိနေတယ်။ အဲဒါ ဘယ်သူမှ မသိဘူး။ မသိဘူးဆို တာက ပါတီဌာနချုပ် ကုန်းမြင့်သာယာတို့၊ နောက် အင်းစိန်မှာရှိတဲ့ စွပ်ကျယ်တို့၊ သန်လျင်တို့၊ နောက် ဟိုဘက်က ဖော့ကန် သံမဏိစက်ရုံတို့၊ ဘီလပ်မြေစက်ရုံတို့၊ ဖွဲ့နုဆီစက်တို့၊ အများကြီး။ အဲသည်အချိန်မှာ ကျွန်တော်မှာ အလုပ်သမား သုံးထောင်လောက်ရှိနေပြီ။ လူ ၃၀၀၀နဲ့ လုပ်ကိုင်နေရတဲ့ လူတစ်ယောက်က အနည်းနဲ့အများတော့ ဆဲဟဲ့ ဆိုဟဲ့ တစ်ခါတလေ ထိုးဟဲ့ ... ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် ရှိခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်မှာ အန္တရာယ်ရှိနိုင်တယ်။ ဒါပေမယ့် မရှိခဲ့ဘူး။ သူတို့က ကျွန်တော်ကို Complain လုပ်တာ တစ်ခါမှမရှိခဲ့ဘူး။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော် သူ့ဘက်

က ကိုယ်ချင်းစာတယ် ဆူဟယ် ဆဲဟယ် ထောင်းဟယ်။ ဒါပေမယ့် ကိုယ်ချင်းစာစိတ်ကရှိတယ်။ ကျွန်တော်ပြောတာကို သူတို့ ကျွန်တော်ကို မမှန်းဘူး။ ကျွန်တော့်မှာ ကောင်းစေချင်တဲ့စေတနာ ရှိတယ်ဆိုတာ သူတို့သိတယ်။ စေတနာက အရေးကြီးတယ်။ တာဝန်ကြီးကြီး ယူလေ သည်စေတနာပိုထားရလေပဲ။ အဲသည်ကနေ လူသုံးထောင်လောက်နဲ့ လုပ်လာခဲ့ပြီးနောက် အလုပ်မှာတော့ ကျွန်တော် ဆောက်လုပ်တဲ့ စက်ရုံ အတော်များများ အဖျက်ခံထိတယ်။ ဒါ ၁၉၈၈ - အရေးအခင်းလည်းပြီး ရော ကျွန်တော့်ခေါင်းထဲ တစ်ခုဝင်လာတယ်။ အဲသည်တုန်းက ငွေရေး ငြေးရေး အသင့်အတင့်တော့ ရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် သိပ်တော့မရှိသေးဘူး။ ကျွန်တော်က ဘာလုပ်သလဲဆိုတော့ အလှူအတန်းလုပ်ဖို့ စိတ်ကူးရတယ်။ ကျွန်တော်က နဂိုကတည်းက အလှူအတန်းကို အရမ်းဝါသနာပါတယ်။ ကျွန်တော့်အမေကိုယ်၌ကလည်း ဥပမာ.. ကျွန်တော် တစ်ကျပ်ပေးရင် အမေက တစ်ဆယ်ဖိုး လှူချင်တယ်။ နောက်ထပ်လိုနေတဲ့ ကိုးကျပ်ကို ကျွန်တော်အမြဲလှူရတယ်။ အဲသည်လှူတာ ကျွန်တော့်မှာ ဝါသနာကို ဖြစ်နေတယ်။ အဲတော့ ၁၉၈၉ နှစ်စပေါ့... ဇန်နဝါရီလလောက်မှာ သည်အစိုးရလက်ထက်မှာ ကျွန်တော် စိတ်ထဲမှာ လှူထားတဲ့ဘုရားတွေ တည်ထားတဲ့ကျောင်းတွေ ဆောက်ထားတယ်။ အဲဒါတွေမပြီးပြတ်ဘူး။ ကျွန်တော့်မှာလည်း အဲသည်အချိန်က အရေးအခင်းဖြစ်လိုက်တာ ပိုက်ဆံ မရှိဘူး။ ကျွန်တော် သိပ်စိတ်ညစ်နေတယ်။ ငါစိတ်ညစ်နေတာ ငါလုပ်နေ တဲ့လုပ်ငန်းတွေ မပြီးသေးလို့ ဆိုပြီးတော့ အဲသည်အချိန်မှာ ပဲခူးကဘုရား၊ သန်လျင်က ရှေးဟောင်းဘုရားကြီးကို ကျွန်တော်အပြီး သွားလုပ်တယ်။ နောက် ငါးထပ်ကြီးကျောင်း၊ ကျွန်တော်အပြီးလုပ်တယ်။ အကြွေးတင်ခံပြီး လုပ်တာ၊ လုပ်ပြီးတော့ ပြီးခါနီးမှာ ကလေးတွေကို ရဟန်းခံရှင်ပြု သီလရှင်ဝတ်ခိုင်း။ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် ရဟန်းခံပြီးတော့ ရေစက်ချတယ်။ ရေစက်ချတဲ့အချိန်မှာ ပဲခူးမြို့မဆရာတော်ကြီးရယ်ဦးဝိစိတ္တ သာရာတိဝံသ နှစ်ပါးစလုံးပင့်တယ်။ ပန္နက်ရိုက်တုန်းကလည်း နှစ်ပါးစလုံးပါတယ်။ အပွင့်လင်းဆုံးပြောရရင် ရဟန်းသာဝတ်နေတာ ကျွန်တော့်မှာ အကြွေး တွေရှိတယ်။ ဒါအမှန်ပဲ။ ဒါကြီးကိုများကျောင်းရော၊ ရဟန်းရော၊ ဘုရား

ရော လှူခဲ့တယ်ဆိုတော့ အမျိုးသမီးဆိုတာ စကော့ရေးမှာ အကြွေး သူရတယ်။ ဒါပေမယ့် ထူးခြားတာက ရဟန်းခံခါနီးမှာ ပိုက်ဆံတွေ ရတော့ ရဟန်းဝတ်နဲ့ ပိုက်ဆံမကိုင်ချင်တော့ account ဖွင့်တယ်။ ရဟန်းဝတ်နဲ့ ဝင်လာတဲ့ပိုက်ဆံက အကြွေးတွေ ဆပ်ပြီးတဲ့အပြင် account ထဲမှာ သိန်း ၂၀ ကျော် ဝင်သွားတယ်။ ဒါ ရလဒ်မတ်လ လောက်မှာ ... ဒါကလှူဒါန်းတဲ့အတွက် အံ့ဩစရာ... ဒါကပြောရ တော့လည်း တစ်မျိုးပေါ့လေ။ အဲသည်နောက်ပိုင်း ကုမ္ပဏီတစ်ခုမှာ Joint ဝင်လုပ်တယ်။ ပိုက်ဆံသူငွေတစ်ဦးနဲ့... ပြီးတော့ ကျွန်တော် ကမ္ဘာပတ်တာပဲ။ ကမ္ဘာပတ်တဲ့အချိန်မှာ သွားတုန်းကတည်းက လမ်း စရိတ်ဘာသာ ကိုယ့်စရိတ်နဲ့ကိုယ်ဆိုတော့ ပိုက်ဆံမရှိပြန်ဘူး။ အကြွေး နဲ့သွားတယ်။ ဒေါ်လာ ၁၅၀၀၀ လောက်ကုန်တယ်။ ပြန်ရောက်မှ တဖြည်းဖြည်းဆပ်ရတယ် ... ထိုင်းရောက်တယ်... ဘန်ကောက်ကတစ်ဆင့် Business နဲ့သွားတာဆိုတော့ အသွားအပြန် ခရီးမှာ ဒေါ်လာ ၁၅၀၀၀ ကုန်တယ် ... ဒါပေမယ့် ဘာတွေရခဲ့သလဲဆိုတော့ စစချင်း ကျွန်တော် ရခဲ့တာ တစ်ခုရှိတယ်။ တို့မြန်မာတွေမှာ အဓိကချို့ယွင်းချက်က နှစ်ပေါင်း (၃၀) နောက်ကျလာတဲ့အတွက်ကြောင့် နိုင်ငံခြားသားမြင်ရင် အရမ်းကို အထင်ကြီးတယ်... အဲဒါကြောင့် တော်တော်များများ ဒုက္ခရောက်ကြတယ်... နိုင်ငံခြားသားမှာမှ အဖြူ... အဖြူတွေထဲမှာမှ အမေရိကန်.. ကျွန်တော် ပတ်တဲ့အချိန်မှာ ဆန်ဖရန်စစ္စကို ရောက်သွားတယ် .. ကြည့်လိုက်တော့ တိုးတက်တာလည်း တိုးတက်တယ် .. တစ်ဖက်က လမ်းဘေးမှာအိပ်နေတဲ့ ကောင် အများကြီး.. ၁၀နာရီ ၁၁နာရီ လောက်ဆို ရဲကားတွေ တို့တို့ တို့တို့နဲ့ ရှင်းလို့တောင် မရဘူး။ ဒါလည်း ကြုံခဲ့တယ်။ အဲဒါပြီးတော့ ဆန်ဖရန်စစ္စကိုက ဘော်စတွန်ကိုရောက်တယ်။ အဲဒီမှာတော့ ဝန်းနှင့်ခြံ နဲ့ပါပဲ။ လိုက်ပြတယ်။ ငါတို့ အဘိုးလက်ထက်နှစ်ပေါင်း ၁၀၀ လောက်က Marble House ကြီးတွေဘယ်လောက်ကြီးတယ်၊ လိုက်ပြတယ်.. ငါးဒေါ်လာပေးတယ် ... ကျွန်တော်ကြည့်လာတယ်။ သည်ကောင်တွေ အလုပ် လုပ်သလားမေးတော့ တစ်နာရီအလုပ်လုပ်ရင် ဒေါ်လာနှစ်ရာ လောက်တော့ရတယ် ... မေးလိုက်တဲ့အချိန်မှာ တစ်နှစ်မှာ နှစ်လလောက်

လာတာမျိုး၊ မနက်ကျလာဖို့ရှိတာ နေ့လည်လောက်မှလာတယ် ... စကားပြောတယ် ... ကောင်းကောင်းစားတယ်၊ ပြီးတော့မှ ဧည့်ခံပွဲလုပ်တဲ့အခါ ဆွပ်လေးသောက်တယ် ... ဝီစကီလေးတစ်ပက်သောက်တယ်။ ဝီစကီတစ်ပက်ကို နာရီဝက်လောက် သောက်တယ်။ အမဲသားတစ်တုံးကို တစ်နာရီလောက် စားတယ်ဆိုတော့ ကျွန်တော်အမြင်ကြည့်ရတာ တစ်မျိုးဖြစ်နေတယ် ... နောက် ကျွန်တော် စင်္ကာပူရောက်ခဲ့တယ် ... ဒါပထမဆုံးရောက်ခဲ့တဲ့ Trip ... စင်္ကာပူမှာ ကျွန်တော်တို့ဆွေးနွေးတယ်... လုပ်ငန်းတွေကတော့ တောက်လျှောက် ဆွေးနွေးတာပဲ ... ဆွေးနွေးတဲ့ ချာတိတ်ကတော့ အသက် (၂၀)က (၃၀) ပတ်ဝန်းကျင် ဖြစ်နေတာတွေတယ်... အဲတော့ မေးကြည့်တော့ သည်ကောင်အဖြေက လွန်ခဲ့တဲ့ အနှစ် (၃၀) ကျွန်တော်တို့တိုင်းပြည်က လက်ရှိအနေအထားနဲ့ သွားတူ နေတယ်... ငှက်ပျောသီးရောင်းတဲ့ကောင်က အခုအချိန်မှာ တကယ့်ကုမ္ပဏီတွေ အများကြီးနဲ့ ဖြစ်နေပြီ... သူရန်းကန်နေတဲ့အချိန်မှာ သားသမီးကို အမေရိကန်တို့ အင်္ဂလန်တို့ကို ပညာသင်ခိုင်းထားတယ် ... ကျွန်တော်တို့ရောက်သွားတဲ့ အချိန်က သားသမီးတွေ ပညာတော်သင်ဘဝက ပြန်ရောက်လာတဲ့ အချိန်ဆိုတော့ အကုန်လုံးက လှုပ်ရှားတက် ကြွနေတယ်။ အဲတော့ နောက်တစ်ခုက ထမင်းစားတော့လည်း ဟင်းက (၁၀) မျိုးလောက်မှာတယ်။ ပန်းကန်ရောက်လာရင် ဝှပ်ဆိုစားတယ်။ ပန်းကန်လဲတယ်။ ဒါနာရီဝက်ပဲကြာတယ်။ ကျွန်တော်ပြန်လာပြီး ကျွန်တော် ဒါကိုသုံးသပ်တယ်။ နိုင်ငံကြီးတွေက အထူးသဖြင့် အမေရိကန်ဆို အလွန်အခြေကြီးတယ်။ သည်ကောင်တွေက နောက်ဆုံး ဘာလို့များ ကျန်နေရတာလဲ။ လွန်ခဲ့တဲ့အနှစ် (၅၀)၊ နှစ် (၁၀၀)က အဘိုးက Marble House နဲ့နေခဲ့တယ် ပြောတယ်။ လက်ရှိအနေအထားမှာ သည်ကောင်တွေ အရှိကိုဘာလို့ မဆွေးနွေးတာလဲ၊ နောက် စားတာ၊ သောက်တာ နှစ်နာရီလောက် အချိန်ယူပြီး၊ အလုပ်ချိန် ဘယ်လောက်များ ကျန်တော့မှာလဲ။ ဒါတွေစရာဖြစ်နေပါတယ်။ စင်္ကာပူက ချာတိတ်တွေက ဘတ်ဘတ်နဲ့ပြီးသွားတာဆိုတော့ စားတော့လည်း မြန်တယ် လုပ်တော့လည်း မြန်တယ်။ ဒေါ်လာတစ်သန်း၊ နှစ်သန်းကိုလည်း လက်မှတ်ထိုးနိုင်တယ်။ အရမ်းစက်ရုပ်ဆန်တယ်...

ဒါကို သုံးသပ်မိတော့ သူများနဲ့ Joint လုပ်ပြီး ကုမ္ပဏီဖွင့်ဖို့ဖြစ်လာတယ်... သူ့သဘော ကိုယ့်သဘောညှိပြီး အဲသည်ကုမ္ပဏီတစ်ခုက ကျွန်တော်ထွက်လိုက်တယ် ... ထွက်ပြီးတော့မှ ဇေယျာကိုထောင်တယ် ... ဇေယျာ သားသမီးတွေရဲ့အမည်... ကမ္ဘာက တကယ့်လူသားကမ္ဘာကြီး ... ကျွန်တော်လုပ်နေတာ ကျွန်တော်အတွက် မဟုတ်ဘူး ... သားသမီးတွေအတွက်... ကျွန်တော်တို့ တက်လာတဲ့အတွက် လွန်ခဲ့တဲ့ အနှစ် (၂၀) က စင်္ကာပူပုံစံမျိုး ဟောင်ကောင်ပုံစံမျိုး လက်ရှိ ကျွန်တော်တို့ သားသမီးလက်ထက်ကျမှ ကမ္ဘာကို ကျွန်တော်တို့ လိုက်နိုင်မယ် ... အဲတော့ လူ့ရဲ့သဘာဝ ကျွန်တော်တို့ တိုင်းပြည်ရဲ့ သဘာဝကို ပြန်စဉ်းစားကြည့် ... လွန်ခဲ့တဲ့ အနှစ်(၂၀)က အရမ်းချမ်းသာတဲ့လူက သူတို့သားသမီးကို ခြေမွေး မီးမလောင် လက်မွေး မီးမလောင် ပညာသင်တယ် ... လွန်ခဲ့တဲ့ အနှစ်(၂၀)က သိပ်မချမ်းသာဘဲ အောက်သက်ကျကျနဲ့ ထားခဲ့တဲ့ သားသမီးတွေက လုပ်ရင်းကိုင်ရင်း အပေါ်တက်လာပြီ ... ပညာအခုသင်ထားတဲ့လူတွေက လောကအကြောင်းကို မသိတဲ့အခါကျတော့ ပညာတော့တတ်ပါရဲ့၊ တချို့အတော်များများ ဟာ လွန်ခဲ့တဲ့အနှစ်(၂၀)က ချမ်းသာတဲ့လူများဟာ အခုခေတ်မှာမရှိဘူး.. အရင်က မရှိခဲ့တဲ့ လူတွေက အခုအပေါ်တက်နေတယ် ... ဒါ ကျွန်တော် တို့မြန်မာပြည်ရဲ့ အခြေအနေပဲ... သည်အတိုင်း တစ်ကမ္ဘာလုံး အတိုင်းအတာနဲ့ကြည့်တယ်ဆိုရင် ဥပမာ... အမေရိကားဆိုရင် လွန်ခဲ့တဲ့ အနှစ် ၄၀:ဆယ်ကသိတယ် ... အခု ဘယ်သူမှမသိဘူး... သို့နောက်ကွယ်က ဒုတိယတစ်ခါ တက်သွားတာ ဥပမာ ... ဂျပန်တက်သွားတယ် ... အခု ဂျပန်က ထိပ်ရောက်နေတယ် ... ထိပ်ရောက်ပြီးတော့ သားသမီးတွေကို ဥပမာ ... လိုတာတွေ အကုန်ပြီးတဲ့အချိန်မှာ သားသမီးတွေက မသိတော့ဘူး၊ အလုပ်ကြမ်းကြမ်း လုပ်ရမှာလည်း မသိတော့ဘူး... သူက နည်းနည်း ပြန်ကျနေတယ် ... အခုတက်နေတာ စင်္ကာပူ ... တက်နေတယ် ... နောက် အနှစ်(၂၀) မှာကျွန်တော်တို့က တက်ပြီး သူများကပြန်ကျမယ်.. ဒါသဘာဝပဲ။ မိသားစုရဲ့အခြေအနေ မိသားစုမှာ အလိုလိုက်တဲ့ ကလေး က ဒုက္ခရောက်တယ်။ အလိုမလိုက်ဘဲ ကန်ကက်ပြီးခိုင်းတဲ့ ကလေးက စိတ်နာ အောက်သက်ကျပြီးသား၊

အဲသည်အတိုင်း မိသားစုအခြေအနေ ရပ်ကွက်အခြေအနေ တိုင်းပြည် အခြေအနေ ကမ္ဘာ့အခြေအနေ။ ဒါတွေဟာ ကျောင်းတန်းကသင်ရတဲ့ ခေါက်ရှာငှက်ပျံသလို နိမ့်တုံမြင့်တုံ သွားနေတဲ့ အနေအထား ... သည် တော့ ပြန်ပြီး ကျွန်တော်တို့ သုံးသပ်ရင် ကျွန်တော်တို့တိုင်းပြည် မလွဲ မသွေတုတ်ကို တက်တော့မယ် ... အားလုံးက အောက်သက်ကျေခဲ့ကြ ပြီး ဘဝအားလုံးနားခဲ့ကြပြီ ... အလုပ် လုပ်ဖို့တော့ လိုတယ် ...

အဲ ... အလုပ်လုပ်တဲ့အချိန်မှာကျွန်တော်တို့ဆီမှာ Weak Point ကြီးတစ်ခုက ဟိုဘက်တစ်ခေတ်က ဖျက်ဆီးခဲ့တဲ့ စိတ်ဓာတ်ကြီး ကျွန်ရစ် ခဲ့တယ် ... ကျွန်တော်တို့သာ စိတ်ဓာတ်ရေးရာအရ အဖျက်အဆီး မခံရရင် အတက်မြန်မယ်။ အဖျက်ခံရရင် အတက်နှေးမယ်။ အဲတော့ ကျွန်တော် တို့လောက် အခြားက အဖျက်မခံရဘူး။ သည်မှာက စိတ်ဓာတ်ရေးရာက အဖျက်ခံခဲ့ရတယ်။ ခံရတယ်ဆိုတာ အကြောင်းကြောင်းကြောင့်တွေပေါ့။ မလုပ်လည်း စားနေရတာမဟုတ်လား။ အလုပ်ပြန်လာလုပ်တဲ့ အခါမှာ အဓိက ကြုံတွေ့ရတာ ကျွန်တော်သည်မှာ ခဏခဏ ပြောတယ်။ ဝန်ထမ်း တွေနဲ့ ရှိတဲ့အတော်များများဟာ ဟိုဘက်တစ်ခေတ်က ဖျက်လိုက်လို့ ခေါင်းကကြီးကြီး ကိုယ်ကသေးသေး။ လက်ကသေးသေး အဲသလို ဖြစ်နေ တယ်။ အဲဒါကို ပုံစံမှန်ပြန်ရောက်အောင် ကျွန်တော်တို့က ရေများများ ထည့်ရမယ်။ ရေဆိုတာ ပိုက်ဆံ၊ လခတွေအများကြီး ပေးရမယ်။ နောက် တစ်ခါ ပုံစံမှန်လာအောင် ရွှံ့ရုပ်ကိုရေပက်ရင် များများရိုက်မှ ရွှံ့ရုပ်က ပုံပေါ်မယ်။ သည်တော့ အလုပ်ကိုလုပ်တဲ့အခါမှာ ကျွန်တော်တို့ ဝန်ထမ်း တွေကို ရေများများပေးရမယ်။ ရေမပေးရင်၊ ရေမပေးဘဲရိုက်ရင်၊ ကျိုး သွားလိမ့်မယ်။ ကျိုးတယ်ဆိုတာ ဟိုဘက်ထွက် သည်ဘက်ထွက် ကိုယ့် ပြန် ပြဿနာလုပ်လိမ့်မယ်။ ရေများများထည့် များများရိုက်မှ ... ကျွန်တော် ဆို အခန်းတွေ စစ်ပြီးပြီ။ မအေ နှမဆဲဆို လုပ်ခဲ့ရတယ် ... တစ်ဖက်က တော့ အဲသည်လို လုပ်လာခဲ့တယ်။ နောက် တစ်ခါ ကျွန်တော်တို့ လူတွေကလည်း စိတ်ဓာတ်က မပြောင်းဘူး၊ ပြောင်းတော့ပြောင်းတယ်။ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ပြောင်းတယ် ... ရှာတယ်၊ ပိုက်ဆံရပြီ မြန်မာပြည်မှာ ဘာလုပ်ရမှန်းမသိဘူး ... တစ်ဖက်က ပွင့်လာတဲ့အချိန်မှာ လုပ်ပိုင်ခွင့်

တွေကလည်း များလာတယ် ... ဟိုတုန်းကတော့ ပိုက်ဆံနည်းနည်း ရှိ ပြီဆိုရင် နည်းနည်းလည်းရှာပြီဆိုတာနဲ့ ဇူဇူကစစ်ဆင်ရေးတို့ဘာတို့နဲ့ ထောင်ထဲသုံးလေးနှစ် နှိပ်လိုက်ပြီဆိုရင် ဝင်သွားတာပဲ ... အဲဒါကလည်း ကျွန်တော်တို့မှာ ပြဿနာ ... အခုကျတော့ အဲသည်တုန်းက အစွဲဖြစ်တဲ့ မရဂ၊ မလုပ်၊ မဖြုတ်၊ မဖြုတ်တွေက များတယ် ... ဒါတွေကိုလည်း ပြန်ပြောင်းရမယ် ဒါကလုပ်ရတဲ့ အခက်အခဲပေါ့ ...

ကျွန်တော်အကြောင်းပြန်ဆက်ရအောင်။ ကျွန်တော်ပြန်လာတဲ့ အချိန်မှာ အမေရိကားမှာ ဘာပြောသလဲဆိုတော့ မင်းတို့တိုင်းပြည်ဖွင့် လိုက်ပြီ ... အရမ်းတိုးတက်ဖို့ ဖြစ်လာပြီ မင်းပြန်ရောက်ရင် ပထမဆုံး မင်းဘာလုပ်ရမလဲဆိုရင် မင်းထမင်းဆိုင်တည်ရမယ် ... ထမင်းဆိုင်ဆိုတာ ဘာလဲ ... နိုင်ငံခြားသားတွေ မင်းတို့တိုင်းပြည်လာရင် မင်းပဲဖြစ်ဖြစ် ရွာတစ်ရွာသွားတဲ့အခါ ထမင်းကိုနှစ်နှပ်လောက်စားမယ် ... ထမင်းစား ရင်းနဲ့ သည်ရွာမှာ ဘာလုပ်လို့ကောင်းမလဲဆိုတာ မင်းမေးမှပဲ ... မင်းသာ ထမင်းဆိုင်တည်လိုက်ရင် နိုင်ငံခြားသားကလာပြီး Invest လုပ်မယ့် ကောင်က ထမင်းလာစားမယ် ... မင်းက ဘာလုပ်ချင်တာလဲ၊ ကျွန်တော်နဲ့ တွဲလုပ် ... ဘာညာနဲ့ အဲဒီအခါတောက်လျှောက် မင်း သူတို့နဲ့တွဲရ တော့မယ် ... မင်းကြီးပွားမှပဲ ... သဘောက ကျွန်တော် ဟိုတယ်လုပ်တာ သည်သဘောနဲ့ လုပ်တယ်၊ ထမင်းဆိုင်ဆိုတာ သေချာတဲ့နည်းပဲ ... အဲတော့ မြရိပ်ညို (၂) ကိုလုပ်တယ်၊ အဲသည်မှာ စီးပွားရေးသမားတွေ ဝင်လာတယ် ...

ပထမပိုင်းဝင်လာတဲ့ စီးပွားရေးသမားတွေက မြန်မာပြည်ရဲ့ အနေအထားကို ပထမပိုင်းကအထင်မကြီးဘူး။ ပွဲစားသာသာ အဆင့် ကိုးဆယ်ရာခိုင်နှုန်းကပါလာပြီး တစ်ဆယ်ရာခိုင်နှုန်းလောက် မရှိတဲ့ အရည်အတွက်ပဲ မှန်ကန်တယ်။ ဒါ တကယ်ဖြစ်ခဲ့တာတွေ.. တကယ် ရင်းမယ့်ကောင်က ရှေ့မှာလွှတ်ထားတယ် ... အဲသည်ကောင်တွေနဲ့ လုံးလည်ချာလည်နဲ့ ကျွန်တော် ထမင်းဆိုင်တည်တဲ့ကောင်တောင် ထမင်း လည်း အလကားစားသွားသေးတယ် ... ပိုက်ဆံလည်းချေးသွားတာ ခံရသေးတယ်ဆိုရင် မလည်မဝယ် ကုမ္ပဏီထောင်ပြီး စီးပွားရေးလုပ်မယ်

နိုင်ငံခြားသားကို အထင်ကြီးတဲ့ကောင်က ဘယ်လောက်ခံရမလဲ၊ တွက်ကြည့်လိုရတယ် ... ၁၉၈၁ ကနေပြီးတော့ ၁၉၉၂-၉၃ လောက်ထိက တိုင်းပြည်ကို ငြီးငွေ့သွားတဲ့ကောင်တောင် ပါသေးတယ် ... တိုင်းပြည်က လက်ဖက်ရည်ဖိုးတွက်ရင်တောင် တစ်နေ့နေ့အများကြီးကုန်မှာပဲ ... အလုပ်က မလုပ်ရသေးဘူး။ ဘယ်သွားချင်တာနဲ့ ညာသွားချင်တာနဲ့- ကျွန်တော် အမြဲတမ်းပြောပါတယ် ... နိုင်ငံတော်က ယောက်ျားလိုချင်တဲ့ အပျိုကြီးလို ဖြစ်နေတယ် ... လာတဲ့ကောင်ကလည်း ဘယ်လိုကောင်လဲဆိုတော့ နယ်မှာ ထန်းရည်ရောင်းသလိုပေါ့ ... ထန်းရည်ကို အိုးတွေ ချထားတယ် ... ခွက်တွေချထားတယ် ... ထန်းရည်က မြည်းပြီး သောက်ရတာကိုး။ လာတဲ့ကောင်က တစ်အိုးကို တစ်ခွက်လောက် တီးသွားတယ် ... အိုးကုန်တော့ပြီ ... မန္တလေးမှာ ထိုးမှန်စားသလိုပဲ ... အဲသည်လို အခြေအနေမျိုး ဖြစ်နေတယ် ... ပြီးခဲ့တဲ့အခြေအနေက တစ်မျိုးဖြစ်ခဲ့တယ် ... အဲသည်မှာ ရှိတဲ့ပိုက်ဆံနဲ့ထလုပ်လို့ တချို့ကလည်း နည်းနည်းဖြစ်သွားတာ ရှိတယ်။ နောက်တော့ ရောက်လာတဲ့ကောင် ငါတီးမှဖြစ်တော့မယ်ဆိုတာတွေ ဖြစ်လာတယ် ... နှစ်ဦးနှစ်ဖက်ကတော့ ရိုက်နေကြတယ် ... သည်မှာ ပြောချင်တာက တိုင်းပြည်ကတော့ အတွေ့အကြုံရသွားပြီ Technology အရရောရသွားပြီ။ ကျွန်တော်တို့ဆီမှာ ဘာရှိသလဲ ဘာမှမရှိဘူး ပြောနေကြတဲ့ Resources တွေ ဘာတွေ၊ ဘာမှကို မရှိဘူး ... ဒါပေမယ့် ဘာရှိသလဲ Market ရှိတယ် ... ဟိုတုန်းက Market မရှိဘူး ... ခုရှိလာတယ်။ ကျွန်တော်တို့ လူတွေအကုန်လုံးက အင်္ဂလိပ်ကယူရတယ် ... ထိုင်းကယူရတယ် ... ဟိုကနေ Market နှိပ်စက်တာ တော်တော်လေး မွဲပြာကျသွားခဲ့တယ် ... အခုလာပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမယ့် ကောင်တွေက သူတို့မှာပိုက်ဆံရှိတယ်၊ Technology ရှိတယ်၊ သူတို့ ဘယ် Equipment ကိုသုံးရင် ရမယ်ဆိုတာ သူပေးမှသိမယ် ... လိုတာက Equipment ပဲ။ နောက်ပိုင်းမှ လာတဲ့ကောင်တွေက ကြိုးစားချင်တာရှိတယ် ... ၁၉၉၃ နောက်ပိုင်း အမှန်လုပ်မယ့်လူတွေ အတော်များများ ဝင်လာတယ် ... ပထမပိုင်းတော့ လင်လိုချင်တဲ့ အပျိုကြီးဆိုတော့ မှားတာ လည်းရှိတယ် မှန်တာလည်းရှိတယ် ...

ကျွန်တော်တို့လူမျိုးက အားနာတာကပိုတယ် ... တခြားနိုင်ငံသားက အားနာတာ၊ ဘာ ညာမရှိဘူး။ သည်မှာ အားနာတယ်၊ အထင်ကြီးတယ်၊ ဧည့်ဝတ်ကျေချင်တယ်။ အဲတော့ လာတိုင်း ကျွေးရမွေးရသည့် ပြဿနာကလည်း တစ်နှစ်ကို သိန်း (၃၀) လောက် Entertainment နဲ့ ပိုက်ဆံကုန်နေရတာ ဘယ်လောက်စိတ်ပျက်စရာကောင်းသလဲ။ ဖြစ်နိုးနိုးနဲ့ အလုပ်ကို အလုပ်နဲ့တူအောင် စကားမပြောမိကြဘူး။ အထူးသဖြင့် ကျွန်တော်လည်း လူတစ်ယောက်ပြောဖို့ခက်တယ် စေတနာထားတယ်၊ ထမင်းဆိုင်ခေါ်သွားရင် ပုစွန်ထုပ်မှ ကျွေးချင်တယ် ... သိပ်စားကောင်းတယ်ပြောလိုက်ရင် ကျေနပ်သွားတာ ... သူတို့က လုပ်ငန်းကို လုပ်ငန်းလို ဆက်ဆံတာ ... ကျွန်တော်တို့က လူကိုဆက်ဆံတာ ... ကျွန်တော် သူတို့ဆီသွားလည်တော့မှ သင်ခန်းစာရတော့တယ် ... သူတို့ ကျွန်တော်ကို ဆက်ဆံတာနဲ့ သည်မှာဆက်ဆံတာနဲ့ ... ဒါသွားတွေ့တယ် ... ဒါတွေက သင်ခန်းစာတွေကို ကျွန်တော် နောက်လူငယ်တွေကို လက်ဆင့်ကမ်း ပေးနေတာပါ ... အတွေ့အကြုံက ရတဲ့သင်ခန်းစာပဲ ဒါ အဖိုးတန်တယ် ...

ကျွန်တော် သားသမီးအပါအဝင် နောက်လူငယ်တွေက ပညာတတ်အောင် သင်နေကြတယ် ... ကျွန်တော်တို့ အောက်ခြေက စလုပ်ခဲ့တော့ ခံရတာကိုက များနေတော့ စကားလာပြောရင်ပဲ သည်ကောင် ငါ့ကို စချနေပြီလားဆိုတာလောက်ထိကို သိအောင်ကြိုးစားနေရတယ် ... သည် နောက်တော့ ဟိုတယ်လုပ်ငန်းလုပ်တယ် ... လူတွေသိလာတယ် ... Discuss လုပ်ကြတယ် ... စီးပွားရေးလုပ်ကြတယ် ... နောက်ပိုင်း ဝင်လာသူတွေကတော့ သူတို့ဆီမှာ ငွေမရှားဘူး။ သူတို့ကလည်း ကျွန်တော်တို့ဆီလာရင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံတာ ချစ်လို့မဟုတ်ဘူး ... Market ရှိလို့ လာတာ ... သူတို့ကိုယ်တိုင်လည်း လုပ်မှာမဟုတ်ဘူး။ မြန်မာပြည်က အသက် (၂၀)က-(၄၀)အတွင်း လူငယ်တွေကို Train လုပ်မယ် ... တတ်လွယ်တယ်၊ ပုံစံသွင်းလွယ်တယ် ... သွက်တယ် ... (၄၀)ကျော်တော့ ပုံစံသွင်းရတာ ခက်တယ် ... (၆၀) များကျော်သွားရင် Old Idea တွေနဲ့ အလုပ်လုပ်လို့ မရတော့ဘူး ... ဟိုတုန်းက မိခဲ့တဲ့ပုံစံက ခေါင်းကြီးနေပြီကိုး။ အဲတော့ လူငယ်တွေက လုပ်ကြတယ် ... လုပ်တဲ့ အချိန်မှာ

ဘလွဲဖြစ်နေတာက ငါခန့်မယ် ဘာညာနဲ့ တီးတာတွေရှိတယ် - တကယ်
 အမှန်လာလုပ်တဲ့သူကျတော့ သွားတီးမိရင် မြန်မာပြည်က လူတွေက
 သိမ်တယ်ဖြစ်ရော၊ တိုင်းပြည်ပါ လိမ်တယ်ဖြစ်လာတယ် - သူတစ်
 ဆောက်လုပ်လိုက်တာ တိုင်းပြည်အတွက်ရော ကျန်တဲ့လူရော သိပ်နစ်နာ
 ဘယ် - လူငယ်တွေက ကိုယ်အတီးမခံရဖို့လည်းလိုတယ် - ကိုယ်က
 သည်း မတီးမိဖို့လိုတယ် - လာတဲ့လူတွေက ငွေရော Equipment
 ကျန်ပါလာပြီ - ကိုယ့်ဆီက ဘာပေးရတာလဲဆိုတော့ ကိုယ့်ဆီက
 ပေးရတာ ရိုးသားမှုပဲ။ ဒါအရေးကြီးဆုံးပဲ - ရိုးသားမှုကို လူငယ်တွေက
 သေးတတ်တဲ့အကျင့် မွေးမြူပေးဖို့လိုတယ် - ကလိန်ကကျစ်လုပ်မယ်
 ဆိုရင်တော့ သူရောကိုယ်ရော ပျက်တာပဲ -

ရိုးသားရမှာလည်း ဟန်ဆောင်ရိုးသားလို့ မရဘူး - မျက်လုံးတွေမှာ
 ပါနေတယ် - အဲ့တော့ ပြောချင်တာကတော့ လုပ်ငန်းလုပ်မဲ့ လူငယ်တွေ
 ရိုးသားမှုဟာ အဓိကဆိုတော့ မမေ့စေချင်ဘူး - ကိုယ်ကချည်း သိပ်ရိုး
 ကာ ဖြစ်နေရင်လည်း မဖြစ်သေးဘူး . .

သည်တော့ ဘယ်ကစပြောရမယ်ဆိုရင် ပညာရေးစနစ်က စပြောရ
 မယ်။ လူငယ်တွေရဲ့ပညာရေးစနစ်က ဖြစ်လိုက်ပျက်လိုက် ဖြစ်နေတာ
 တွေ။ ဒါကြောင့် အားကစားကို ကျွန်တော်အားပေးတာ၊ ကျွန်တော်
 မမြဲပြောတယ်။ လူငယ်တွေကို ယုံကြည်မှု ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်မှု
 (Confidence) ဒါအရေးကြီးတယ်။ ယုံကြည်မှုကျနေတဲ့ အောက်က
 နေတဲ့လူက ဘာမှလုပ်စားလို့မရဘူး။ ဟိုဘက်ခေတ် ပညာရေးအခြေ
 ခံနေ၊ မိဘရဲ့ထိန်းကွပ်မှု၊ ဒါပြီးရင် ဒါကျက်ဆိုတာတွေ၊ ငယ်ငယ်လေး
 ခဲက ဒါစားပြီးရင် ကျူရှင်သွား သည်လိုလုပ်ခဲ့တာ။ ကလေးတွေ
 စတုဂံလည်း Confident Out အောက်နေတယ်။ မြန်မာကလေးတွေ
 က အထူးသဖြင့် အရပ်လို ကိုင်တွယ်ခံခဲ့ရတယ်။ အဓိကကတော့
 ကျွန်တော်တို့ ကလေးတွေကို တော်ရုံတန်ရုံလွှတ်ပေးတာမျိုး ရှိရမယ်။
 ဘစ်ခုခုဖြစ်ရင် မိဘ အားကိုးချင်တာထက် ကိုယ့်ကိုယ်ကို အားကိုးချင်လာ
 အောင် လုပ်ပေးဖို့လိုမယ်။ ကျွန်တော်တို့ငယ်ငယ်က ကျောင်းမှာ PT
 ချိန် PT ကစားချိန်ကစား၊ တစ်နှစ်လုံး စာကျက်စရာမလိုဘဲ ပြည့်ဝ

နေတယ် - အခုက ကလေးတွေက စာတော့ကျက်ပါရဲ့၊ ခေါင်းထဲကို
 စာရဲ့သဘာဝ မရောက်ဘူး။ ကလေးအတော်များများက ယုံကြည်မှု
 ပျောက်နေတာ တွေ့ရတယ်။ ကျွန်တော်မြင်တာတော့ ကျွန်တော်တို့
 လက်ထက်မှာ နိုင်ငံတကာမမီခဲ့တာ ကလေးတွေလက်ထက်မှာ မိဖို့
 လိုတယ် -

ကျွန်တော်တို့ငယ်ငယ်က သည်လိုပါပဲ။ ကိုယ်ရည်မှန်းခဲ့တာ
 တခြား၊ ဖြစ်လာတာတခြား - ဒါကတစ်ဦးချင်းစီနဲ့ဆိုင်မယ် - ကျွန်တော်
 က ငယ်ငယ်ကတည်းက အလုပ်တွေ အများကြီးလုပ်တာထက် အများ
 ကြီး လှူချင်တယ်။ ဘုရားရောက်ရင် ဒါပဲဆုတောင်းတယ် - ပိုက်ဆံ
 များများ ရပါလိုစင်မဟုတ်ဘူး - လှူဒါန်းနိုင်တဲ့ကိုယ် ဖြစ်ရပါလိုစင်ပဲ။
 ဆုတောင်းတယ် - သည်နေ့အထိ တစ်နှစ်ကို သိန်း လေးဆယ်၊ ငါးဆယ်
 လှူနိုင်တယ် - မင်း လှူနိုင်အောင် ပိုက်ဆံတွေ နင်းရှာနေသလား
 ဆိုတော့လည်း မဟုတ်ဘူး - လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်တာ လုပ်တာ ပိုက်ဆံ
 ရသလား မရသလား ကျွန်တော် မသိဘူး - ကျွန်တော် ဟိုတုန်းက
 တစ်လကို သုံးရာရတယ် - မိန်းမကို သုံးရာပေးတယ် - ရန်ကုန်
 ရောက်လာတော့ ကန်ထရိုက်လုပ်တယ်။ မိန်းမကို တစ်နေ့အစိတ်
 ပေးတယ်။ နောက်ပိုင်း ခုနှစ်ဆယ့်ငါးကျပ် ပေးတယ်။ နောက်တစ်လ
 ၅၀၀၀ ပေးတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့ သုံးလေးနှစ်ကစပြီး အတိုင်းအတာတစ်ခု
 အထိ ပိုက်ဆံရှိလာတော့ ကျွန်တော် ပြန်မကြည့်တော့ဘူး။ ကျွန်တော်က
 မိန်းမဆီက ပြန်တောင်းသုံးတယ် - ဒါက ကျွန်တော်ကြားတာမဟုတ်ဘူး -
 ခုနောက်ပိုင်း အတွေးအခေါ်က ပိုက်ဆံကို ကိုယ်ကထိန်းချုပ်နေတာထက်
 ငါအလုပ်လုပ်ရမယ်ဆိုတာကို နားလည်သွားတယ်။ မြတ်နေသလား
 ရုံးနေသလားတောင် ခေါင်းထဲ မရှိတော့ဘူး - လူဆိုတာ အလုပ်လုပ်ရ
 မယ်ဆိုတာကို ယုံကြည်သွားတယ် - တစ်ခုလုပ်မယ်ဆိုရင်တော့ ထိပ်
 ဆုံးက ဖြစ်ချင်တယ် - ရည်ရွယ်ချက် ကြီးကြီးထားတယ် - ဆောက်
 လုပ်ရေးလုပ်တယ်၊ ထိပ်ဆုံးက လုပ်တယ်၊ ဟိုတယ် လုပ်တယ်၊ ထိပ်ဆုံး
 ဖြစ်စေရမယ် - Joint venture ဆိုလည်း ထိပ်ဆုံးပဲ ကြိုက်တယ် -

မင်းလုပ်နေတာ စီးပွားရေး တွက်ချေကိုက်သလား ကျွန်တော်
 မသိတော့ဘူး - ကျွန်တော်သိတာ လုပ်နေရတာကိုပဲ ကျေနပ်နေတာ -

ဒါပေမယ့် ကျွန်တော် သတိထားမိချိန်မှာ ပိုက်ဆံအများကြီးရှိနေပြီ ... ဒါကအလုပ်ကပေးတာပဲ ... ကုသိုလ်ကံပါတယ်။ ဒါကိုလည်း ကျွန်တော် သတိထား ... တစ်ခုရှိတယ် ကျွန်တော်စီးပွားရေးဟာ အဖြူပဲ။ ကျွန်တော်ဘဝမှာ ဘာအစဲစက်မှမရှိတာ။ အစွန်းအထင်းမရှိခဲ့တာတော့လည်း ထည့်ပြောရမယ် ... ကျွန်တော် လွန်ခဲ့တဲ့ ၁၅ နှစ်လောက်က ပိုင်ဆိုင်မှုနဲ့ အခုက ပိုင်ဆိုင်မှု အဆပေါင်းများစွာ ကွာသွားပြီ ... အဆ ၅၀၀ သို့မဟုတ် ၁၀၀၀ လောက် ကွာသွားပြီထား။ ဒါပေမယ့် စိတ်ချမ်းသာမှုကတော့ အတော်များများ လျော့ကျသွားတယ် ... ဘန်ကောက်လိုတိုင်းပြည်က ပိုက်ဆံရအောင် ရှာတယ် ... ချမ်းသာကြပါတယ်။ ချမ်းတော့ချမ်းသာပါရဲ့ သူ့မှာ ဘာဖြစ်သွားသလဲဆိုတော့ အသက်ရှူတာကအစ ... မိသားစုတွေ တစ်ဦးပြီး တစ်ဦး အိမ်ထောင်ပြုသွားကြတယ်။ အရာအားလုံး ပေးဆပ်ရင်း လျော့ကျသွားတယ် ... ကျန်တာပိုက်ဆံတွေပဲကျန်တယ် ... ဒါက ချမ်းသာတာ အစစ်လား ... ဒါလည်း ကျွန်တော် အမြဲတွေ့တယ် ... ကျွန်တော်မှာ ပိုက်ဆံမရှိခင်တုန်းက ကျွန်တော်မိသားစုမှာ မိန်းမကလည်း အလုပ်မလုပ်တော့ ထမင်းစားပွဲမှာ -ယပ်တောင်ခတ်တာတို့ လက်ဆေးရေပေးတာတို့ နှင်းနှိပ်ပေးတာတို့၊ ဘာ ညာ ... အရမ်းပျော်စရာ ကောင်းတယ်။ ကျွန်တော်လည်း ဘယ်သူကမှ မသိဘူး။ မြို့ထဲမှာ စားလိုက် သောက်လိုက် သွားချင်ရာသွား ဟန်ကျတယ်။ ညနေ အလုပ်ပြီးရင် ခေါင်းထဲ ဘာမှမရှိတော့ဘူး။ Life က သည်လိုဖြစ်နေခဲ့ရာက အခုတော့ ပိုက်ဆံလည်းရှိလာပြီ။ ကိုယ့်ရဲ့အောင်မြင်မှုကလည်း ကွာသွားမှာစိုးတော့ သည်ပေါ်မှာ နေညှိခေါင်းထဲရောက်နေတာတွေ ရှိတယ် ... အလုပ်တစ်ခု တည်းလုပ်သူက တစ်ပတ်မှာ ပြဿနာတစ်ခုပဲ တွေ့ရတဲ့လူက အလုပ် နှစ်ခုလုပ်တော့ ပြဿနာနှစ်ခု တက်နေတယ် ... ကျွန်တော်မှာ အလုပ်တွေ အများကြီးပဲ ... ကျွန်တော်မှာ အစည်းအဝေးတွေ ပြဿနာတွေနဲ့ ... နောက်၊ မိန်းမကို အလုပ်လုပ်ခိုင်းတာ ကျွန်တော်အမုန်းဆုံးပဲ... လောကမှာ ဒါမကြိုက်ဆုံးပဲ။ ဒါပေမယ့် ခု ကျွန်တော်အရင်းအနှီးရော **Deco-ration** ရော လုပ်ခိုင်းနေရတယ်... ကျွန်တော်ပြန်သွားရင် ထမင်း ဟင်း ထည့်ပေးမယ့်လူ မရှိဘူး ... ကျွန်တော်စိတ်ကြိုက် ချက်ကျွေးမယ့်လူ

မရှိဘူး။ သူကလည်း 'မောပန်းလာတော့ သူ့ရောက်တဲ့အချိန် သူအိပ်နေ... ကိုယ်ရောက်တဲ့အချိန် ကိုယ်အိပ်နေ ... မနက်ကျ ကျွန်တော်က အစောကြီး ထသွား၊ နောက် ကလေးတွေပြန်ပြီး **Take Care** မလုပ်နိုင်ဘူး... ကျွန်တော် လုပ်ငန်းပမာဏက ကြီးလာတော့ ပြန်စဉ်းစားကြည့်လေ ... ပိုက်ဆံဘာမှမဟုတ်တော့ဘူး ... ကျွန်တော် အရက်မသောက်ဘူး... ခဲ မရိုက်ဘူး... မိန်းမ မလိုက်ဘူး ... သည်တော့ ဒါ ဘာအတွက် သုံးမလဲ ... အစားကောင်းကောင်း စားမလား ... မရဘူး ... ကျွန်တော်မှာ ဆီးချိုရောဂါရှိလို့... ကောင်းပေဆိုတဲ့ အစားအသောက်တွေကိုလည်း ရှောင်ရတယ် ... ဆိုတော့ စဉ်းစားကြည့် ... ပိုက်ဆံဘာလဲ ... ကုန်ထမ်းတဲ့ လူက ပြီးရင်ပြန်မယ် ... စားမယ်၊ သောက်မယ်၊ ညကောင်းကောင်းအိပ်မယ်... တစ်နေ့ အလုပ်မဆင်းဘူး နေလို့ရတယ်... ကျွန်တော်မှာ ဒါမရတော့ဘူး ... ကျွန်တော် သည်နေ့မန္တလေးသွားချင်တယ်... သွားလို့ မရဘူး... သည်အတွဲကြီးကို ကျွန်တော်ဖြုတ်လို့မရတော့ဘူး ... ကျွန်တော် လက်လွန် သွားပြီဗျ ... ဆင်းရဲတာ ချမ်းသာတာ ဘယ်မှာလဲ ... လူကြည့်ရင်တော့ အားကျစရာကြီးပေါ့ဗျာ ... ဒါပေမယ့် ငွေကြေးမရှိရင်ကော အောင်မြင်မှုမှာ ငွေကြေးက ဘယ်လောက်ပါသလဲ ... ဒါပေမယ့် တစ်ဖက်က စဉ်းစားရတယ်။ အတိုင်းအတာတစ်ခုတော့ ငွေက ရှိဖို့လိုတယ်... ငွေကြေးကို တန်ဖိုးထားတတ်မှလည်း ငွေကြေးက တန်ဖိုးရှိတယ် ... လူတွေက ငွေနဲ့ မတည့်ဘူး ကျွန်တော်ပြောခဲ့တယ် ... လွယ်လွယ်ရတဲ့ ငွေကြေးနဲ့ အလုပ် ရုပ်ရင် အောင်မြင်ဖို့မလွယ်ဘူး ... ငွေပေါ်မှာ သူလေးနက်မှု နည်းတော့ မှားစိုး ... အောင်မြင်ပြီးရင်လည်း သူရက်ရှည် မခံဘူး ... တစ်ရာလောက် နို့တဲ့သူက တစ်သောင်းလောက်ရှိလာရင် ကာရာဆိုကောမှာ ပန်းကုံးလေး ခွပ်ချင်လာတယ် ... ငွေတစ်သောင်းရကြောင်း ပြချင်တယ် ... ကျွန်တော်တို့လူငယ်တွေ သတိထားဖို့က လူကတက်လာပြီဆိုရင် အနောင်အယုတ်ကြီး တစ်ခုရှိတယ် ... အဲဒါဘာလဲဆိုတော့ တစ်သိန်း နှစ်သိန်းလောက် ရလာပြီဆိုရင်၊ နံပါတ်တစ်က ကားလေး ထောင်စားရရင် ကောင်းမယ်...**Taxi** လေးဘီးလေး ဝယ်ထားရင် နှစ်သိန်းလောက် ထွက်မယ်... တစ်နေ့နှစ်ရာလောက် အသားတင်ကျန်မယ်... ဆိုတာမျိုး

စလာတတ်တယ်၊ ပေါ့ပေါ့တွေးတာ ... လေးလေးပင်ပင် မလုပ်ချင်ဘဲ ပိုက်ဆံလိုချင်တာ ... ကားအံ့နာဆိုတာကိုလည်း ခံချင်တာ ... တကယ် လုပ်ကြည့်တော့ အင်ဂျင်ချရတာတို့၊ ပြင်ရတာတို့၊ လေးသိန်းနဲ့ ဝယ်ပြီး သုံးသိန်း ပြန်ရောင်းချင်တာတို့ဆိုတဲ့ သံသရာမှာ သူပါသွားပြီ ၇၅ ရာခိုင်နှုန်းက ဒါမျိုးဖြစ်တယ်... ကျွန်တော်ကိုယ်၌ ဒါဖြစ်ဖူးတယ် ... ကျွန်တော် လေးဘီးထောင်ဖူးတယ် ... Mazda Familia ထောင်ဖူး တယ် ... အများကြီး လုပ်ဖူးတယ် ... ကျွန်တော် ကားဝယ်တုန်းက တစ်သိန်းကျော်ပေးရတယ် ... အဲသည်တုန်းက တက္ကသိုလ်ရိပ်သာလမ်းမှာ မြေကြီးဝယ်ရင်၊ တစ်မတ်ကွက်ဝယ်ရင် တစ်သိန်းပဲဈေးရှိတယ် ... ကားက နှစ်နှစ်လောက်ပြေးနေတုန်း မြေကြီးကို ပြန်ကြည့်တော့(၁၀)သိန်း၊(၁၅) သိန်းဖြစ်နေပြီ ... ဒါကြောင့် သံသရာထဲက မထွက်ချင်သူဟာ မကြီး ပွားဘူး ... ကျွန်တော်ဘာကြောင့် ကြီးပွားသလဲ အဲသည်အချိန်တုန်းက အဲသည်အခြေအနေကို ရိပ်မိတော့ ကားမဝယ်ဘူး ... မြေကြီးတွေ ဝယ် တယ် ... ပိုက်ဆံရတိုင်း မြေကြီးတွေပဲဝယ်တယ် ... ကားက လူတော့ အထင်ကြီးတာပေါ့ဗျာ ... ကျွန်တော်ကို လူတွေက ကြည့်စမ်း အကြွေး တွေဗလပွနဲ့ လုံးလည်ချာလည်လိုက်နေတာလို့ ပြောကြတယ်... ကျွန်တော် က ပိုက်ဆံချေးပြီးမြေဝယ်တာကိုး ... ဒါပေမယ့် (၁၀)သိန်းနဲ့ ဝယ်တဲ့ မြေက သိန်း(၁၀၀) ဖြစ်သွားတယ် ... သိန်း (၁၀၀) နဲ့ဝယ် အိမ် ဆောက်ပြီး ပြန်ရောင်းတဲ့ဟာက သိန်း (၁၀၀၀) ဖြစ်တယ် ... လှိုင်မှာ (၂၃) သိန်းနဲ့ဝယ်တဲ့သူက ပြန်ရောင်းတော့ သိန်းအစိတ်ရတယ်.. သိန်း(၂၀) နဲ့ဝယ်ထားတာ အခုပြန်ရောင်းတော့ သိန်းငါးရာ။ လွန်ခဲ့တဲ့ အချိန်က ၄၄ (၁၀) သိန်းရှိတဲ့လူချင်း ကားသွားလုပ်မိတဲ့လူနဲ့ မြေလုပ်မိ တဲ့လူ ရေရှည်မှာ ကွာတယ်ဆိုတဲ့ စိတ်ကူးမရှိကြဘူး ... ဒါ ဆုံးဖြတ်ချက် ပဲ ... ဘဝမှာ ဘယ်လိုဆုံးဖြတ်ဖို့ ဖြစ်လာသလဲ ... ကိုယ်က ဘယ်လို ဆုံးဖြတ်လိုက်သလဲ ... ဆိုတာ သိပ်အရေးကြီးပါတယ် ...

ဆုံးဖြတ်ချက်တိုင်းမှာ ဆုံးဖြတ်ခါနီး စဉ်းစားဖို့လိုတာက Data (အချက်အလက်)စုဆောင်းတတ်ဖို့ လိုပါတယ် ... ဒေတာမရှိဘဲ အရမ်း ဆုံးဖြတ်ရင်၊ ဒါရမ်းပြီးဆုံးဖြတ်တာပဲ ... ဆုံးဖြတ်ရင် မှတ်ထားဖို့က Risk

(စွန့်စားမှု)များရင် profit (အမြတ်)ပိုများတယ် ... ဒါ ကျွန်တော် နည်းပဲ- ဆုံးဖြတ်လိုက်လို့ ၆၀ ရာခိုင်နှုန်း ကိုယ်ပိုင်တယ်ဆိုရင် အမြတ် ၄၀ ရာခိုင် နှုန်းရဖို့သေချာပြီ ... ကိုယ်က ၉၀ ရာခိုင်နှုန်းပိုင်မှ အမြတ် ၁၀ ပဲရမယ်... ဒါကြောင့် ပိုင်တယ်ဆိုတာမှာ သူများမလုပ်ရဲတဲ့အလုပ်ကို ၅၀ ရာခိုင်နှုန်း လောက် Data စုပြီးစွန့်ရင် Profit အပိုရမှာပဲ ... Profit နဲ့ Risk ဆက်စပ်နေတယ်ဆိုတာ မမေ့ရဘူး ... အိမ်ထဲမှာနေရင်း Data မရှိဘဲ မဆုံးဖြတ်နဲ့ ... မြေကိစ္စကို ကျွန်တော်စဉ်းစားတာက ဘန်ကောက်ကို သွားတော့ရတဲ့အတွေ့အကြုံကို ရန်ကုန်နဲ့ အမြဲပြန်ချိန်တယ်... ဘန်ကောက် လေဆိပ်က မြို့ထဲဝင်တဲ့လမ်းမှာ မိုင်(၂၀)လောက်ဟာ တိုက်တွေဆက်နေ တယ် ... ရန်ကုန်လေဆိပ်နဲ့ ရန်ကုန်ကြားမှာ မြေကွက်လပ်တွေ အများ ကြီးပဲ ... အလကားလောက်နီးနီး တစ်သိန်း၊ နှစ်သိန်းပေးရင် ရတယ်... ဒါက အတွေ့အကြုံပေါ်က အချက်အလက်ရယူပြီး ဆုံးဖြတ်တဲ့ အတွေ့ အကြုံပါပဲ ...

ခုဟိုတယ်လုပ်တယ်ဆိုတာလည်း သူများတွေလုပ်လို့ ကျွန်တော် ထလုပ်တယ်ဆိုတာမျိုး ဆုံးဖြတ်ရင် ဒါမမှန်ဘူး ... ထမင်းဆိုင် တည်ရ မယ်ဆိုတဲ့ စောစောက ပြောခဲ့တဲ့ဆုံးဖြတ်ချက်မျိုးနဲ့ လုပ်ခဲ့လို့ ဒါ အောင် မြင်တာ ... Data ကို ပိုပြီးစုနိုင်တာ စုရာမှာလည်း သူများထက်ကြိုပြီး စုနိုင်ရင် အကျိုးရှိတာပဲ ... အမြဲအရှေ့ကိုတွက်ပါ ... Data က အမြဲ တမ်း လက်ဦးမှ ရနေပါစေ ... ဒါအောင်မြင်တာပဲ ... ဒါပေမယ့်ဗျာ လူဆိုတာ အခက်အခဲဆိုတာတော့လည်း ရှိတာပေါ့ ... ကျွန်တော် စိတ် တိုတာ ဖြစ်ခဲ့တယ် ... ဝုန်းဝုန်းဒိုင်းဒိုင်းလုပ်တာထက် ပြဿနာဖြစ်လာရင် ငါးမိနစ်၊ ၁၀မိနစ်လောက် စဉ်းစားလိုက်ရင် ပြဿနာဟာ တစ်ဝက် လောက် အေးငြိမ်းသွားတယ် ... ပြဿနာတစ်ခုပေါ်လာရင် ကျွန်တော်က ကိုယ့်ဘက်က အံ့ရင်မကြည့်ဘဲနဲ့ သူ့ဘက်ကအရင်စဉ်းစားတယ် ... သူ့နေရာငါနေရင် ငါဘယ်လိုနေမလဲ ဆိုတာမျိုး စဉ်းစားလိုက်တယ်... ဒါဆို ခွင့်လွှတ် လို့ရတယ် ... လူမှာ နှစ်မျိုးတော့ရှိတယ် ... တစ်မျိုးက အကောင်းမြင်တာ ... တစ်မျိုးက အဆိုးမြင်တာ ... ခင်ဗျားရဲ့စိတ်ထဲမှာ အဆိုးအမြဲတန်းမြင်ရင် သူ့ဘာလုပ်လုပ် အဆိုးကြီးမြင်နေတော့မှာ...

ခင်ဗျားအတွက်လည်း မကောင်းဘူး ... သူ့အတွက်လည်း မကောင်းဘူး... ကျွန်တော်ကို ကျွန်တော်ယုံကြည်တာက ကျွန်တော် အကောင်းမြင်တယ်လို့ ခံယူထားတယ် ... တခြားလူက လာရိုက်ရင်တောင် ... ရိုက်တာ သူ့ကိစ္စ- ငါ့ဘက်က ငါဒီလောက်နဲ့ ယတြာကျောသွားတာ ... မဟုတ်ရင် သည်ထက် ဆိုးနိုင်သေးတယ်လို့ ခံယူလိုက်တယ် ... ဒါကြောင့် ဆုံးဖြတ်တော့မယ် ဆိုရင် ကိုယ်တိုင်လုပ်ကြည့်ပြီးမှ ဆုံးဖြတ်တာမျိုးကောင်းတယ် ... လူ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် ပြဿနာဖြစ်ရင်လည်း သူ့နေရာ ကိုယ်ဝင် ကြည့်ရင် သည်ပြဿနာကို ပြန်တွေ့တယ် ... အတော့ အတွေ့အကြုံနဲ့ ယှဉ်ပြီး ဆုံးဖြတ်ပါ ... Data နဲ့ဆုံးဖြတ်ပါ။ အရမ်းမဆုံးဖြတ်ပါနဲ့ ... အရမ်းဆုံးဖြတ်ရင် အရမ်းမှားမှာပဲ ...

ကျွန်တော် စီမံခန့်ခွဲမှုနည်းဟန် (Management Style) ကတော့ ကျွန်တော် လူ့ဝဝဝ၊ ၄ဝဝဝလောက်ကို ကိုင်တွယ်ခဲ့တယ် ... ကျွန်တော် အလုပ်စဝင်တုန်းက ၁၈၊ ၁၉ လောက်ပဲရှိသေးတယ် ... ကျွန်တော်ဆရာ က စကားနှစ်ခွန်းပြောထားတယ် ... နံပါတ်တစ်က မင်း အလုပ်ထဲမှာ ဆွေမျိုးတော်တဲ့ကောင် မထည့်နဲ့တဲ့ ... ကျွန်တော်က ဘာဖြစ်လို့လဲဆို တော့ ကျန်တဲ့ကောင်က မင်းဆွေမျိုးနဲ့ပေါင်းပြီး သူ မကောင်းတာကို ကောင်းအောင်ပြောရင် မင်းယုံမယ် ... ဒါဆို မင်းဆုံးဖြတ်တာ မှားလိမ့် မယ် ... ကျွန်တဲ့ကောင်က ကောင်းပါလျက်နဲ့ မင်းဆွေမျိုးက မကောင်းဘူး လုပ်လာရင်လည်း မင်းလူကောင်းဆုံးရုံးမယ် ... လို့ပြောတယ် ... ကျွန်တော့် အခန်းထဲကို ဆွေမျိုးနဲ့ပတ်သက်လို့ တစ်ခါမှမဝင်ရဘူး ... ကျွန်တော့် မိန်းမတောင်မှ ဟိုလူဘာဖြစ်တယ်ဆိုတာနဲ့ မင်းဒါမပြောနဲ့ ကျွန်တော် လက်မခံဘူး ... ကျွန်တော့်မိန်းမတောင် လက်မခံဘူး ... အကြားနဲ့ မသေချာဘဲ မလုပ်ဘူး ... သေချာမှ လုပ်တာကောင်းတယ် ... နောက် တစ်ခုက ကျွန်တော်က ၁၈၊ ၁၉လောက်ရှိပေမယ့် ပန်းရန်ခေါင်းဆောင် တွေ လက်သမားခေါင်းဆောင်တွေ ၅၀ လောက်ကို ကိုင်ထားရတဲ့အချိန် ဆိုတော့ ဆရာကမှာတယ် ... မင်း သူတို့နဲ့ အရက်အတူတူ မသောက်နဲ့- အရက်အတူတူသောက်ရင် အရက်ပိုင်းက စကား မင်းက ဘာကောင်၊ ငါက ဘာကောင်ဆိုတာတွေ ... ထိပ်ပုတ်ခေါင်းပုတ်တွေ အလုပ်ထဲ

ပါလာမယ် ... နောက် လူတွေရှေ့မှာ မဟုတ်တာ မလုပ်မိစေနဲ့တဲ့ ... မဟုတ်တာမလုပ်နဲ့ဆိုတာ မြန်မာပြည်မှာ သိပ်ကျယ်ပြန့်တယ် ... ဥပမာ သူတို့က လုပ်နေတယ် ... ကျွန်တော်သည်မှာ လာအိပ်နေရင် နောက် တစ်ခါသူတို့ ဒါကို အခွင့်အရေးယူတော့မယ် ... နောက်တစ်ခါ ဆောက် လုပ်ရေးလုပ်ငန်းခွင်မှာ အိမ်ရိုက်သံတွေသုံးတယ်၊ ကျွန်တော်က စပြီး ငါ့ကားထဲ ငါးပိဿာသွားထည့်ထားစမ်း ... လုပ်ရင် သူတို့ ဝမ်းသာအားရ လာထည့်ပေးတယ် ... နောက်တစ်ခါ သူတို့ မဟုတ်တာလုပ်ဖို့ သေချာ သွားပြီ ... တစ်ခါ သူတို့ရှေ့မှာ မိန်းမတစ်ယောက်နဲ့ တွဲတယ်ဆိုပါတော့- ဒါဆိုလည်း မဟုတ်တာလုပ်တာပဲ ... မလုပ်နဲ့ဆိုတဲ့အထဲမှာ သိက္ခာရော၊ သမာဓိရော မယားငယ်ယူတာကအစ အကုန်ပါသွားတာ ... နောက် တစ်ချက်က အလာပ၊ သလ္လာပမပြောနဲ့တဲ့ ... အလုပ်ပြီးရင် သူတို့ ပြောတတ်တယ် ... ကနေ့ထိ ကျွန်တော်သူတို့နဲ့ အလာပ၊ သလ္လာပ ဘယ်တော့မှမပြောဘူး ... ပြောရင်းနဲ့ လူကရင်းနှီးမှုပေါ်မှာ ရောင့်တက် တတ်တယ် ... သည်သုံးသပ်ချက်နဲ့ ကျွန်တော်လက်တွေ့ထား ဆောင်ရွက် လာတာ ... သူတို့ကို ကိုင်တွယ်ရာမှာ ကိုယ်ချင်းစာတယ် ... စောင့်ရှောက် တယ် ... ကျွန်တော် အောင်မြင်တယ်လို့ပြောရင် ကိုယ်ကျင့်တရား ထိန်းလို့ ... သူများသားပျိုသမီးပျိုကို မဖျက်ဆီးလို့ဘဲ ... ကျွန်တော့်ရုံးခန်းဝ ဘယ်ကောင်မမှ ခြေဦးမလှည့်ရဘူး ... ကျွန်တော်ကလည်း စိတ်လေးနဲ့ တောင် မပစ်မှားဘူး ... စဉ်းစားကြည့်လေ ပြစ်မှားမိရင် အရေးကြီးဆုံးက တော့ ကိုယ်ကျင့်တရားပဲ ...

အားလပ်ချိန်တွေနဲ့ ပတ်သက်လို့ကတော့ လက်ရှိမှာ ကျွန်တော့် အမြင်က တိုင်းပြည်က သည်ကာလမှာ တစ်ဆစ်ချိုးပြောင်းနေတဲ့အချိန်- ကိုယ်လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်တာ လုပ်နေရတဲ့အချိန် အားလပ်ချိန်မရှိလို့ ကျွန်တော်လုပ်မထားဘူး ... Automatic အားလပ်ချိန်မရှိဘူး ... ကျွန်တော်ပြန်ရင် ကုတင်ဘေးက နည်းနည်းကြည့်တယ်၊ ကြည့်ရင်းနဲ့ အိပ်ပျော်သွားတယ် ... မနက်မျက်နှာသစ်ပြီးတာနဲ့ အလုပ်ထဲရောက်တယ် ... စနေ၊ တနင်္ဂနွေတော့ ဂေါက်ရိုက်တယ် ...

အနာဂတ်စိတ်ကူးတွေနဲ့ ပတ်သက်လို့လည်း လူငယ်တွေကို ပြော ချင်တယ် ... ဒါက ဘာလဲဆိုတော့ ကျွန်တော်တို့ခေတ်တွေကို ဖြတ်သန်းခဲ့

ကြတယ် ... တစ်ခေတ်တစ်ခေတ်မှာ သူ့ကောင်းကွက် ကလေးတွေ ရှိခဲ့တယ် ... သည်ခေတ်မှာတော့ ဘာကောင်းသလဲဆိုတော့ လူတွေဟာ နိုင်ငံခြားက ပစ္စည်းတွေ တင်သွင်းနေတာကို အသင့်သုံးစွဲနိုင်တယ် ... ဒါပေမယ့် ဒါကလည်း ရေရှည်လုပ်နေရမဲ့သဘောကတော့ မကောင်းဘူး။ နိုင်ငံခြားက မှာတာထက် ကိုယ်တိုင်းပြည်မှာထွက်ရင်တော့ အကောင်းဆုံးပဲ ... ထွက်နိုင်အောင်လည်း စက်မှုလုပ်ငန်း Industry တွေချဲ့ထွင်ဖို့လိုတယ် ... နောက် လူငယ်တွေက ဒါကိုခေါင်းထဲထည့်ထားပြီး ကြိုးစားကြရမှာပဲ ... ပြည်တွင်းမှာ ထုတ်လုပ်နိုင်ရင် အရည်အသွေးကောင်းရင် ပြည်ပက သွင်းစရာမလိုဘဲ သုံးနိုင်တယ်၊ ပြီးရင် ပိုလျှံရင် နိုင်ငံခြား export လုပ်နိုင်မယ် ... ဒါမှ တိုင်းပြည်က တက်မယ် ... ကျွန်တော်လည်း နောင်မှာ Industry ကို ကူးပါမယ် ... စက်မှုလုပ်ငန်းကို ကူးမယ်ဆိုရင် Construction ကလည်း အရေးကြီးပါတယ်၊ ကျွန်တော်လုပ်နေတာ သည်ရည်ရွယ်ချက်ပါပဲ ... လူငယ်တွေက ဒါကို မျှော်ကိုးပြီး ခုကတည်းက ကိုစိတ်ကူးနှင့်ကြဖို့ ကျွန်တော် အကြံပေးချင်တယ် ...

နောက်လူငယ်တွေကို ပြောချင်တာက ဘာသာရေး ... ကျွန်တော် ပြောချင်တာလေးတွေရှိတယ် ... ကျွန်တော် ရန်ကုန်ကို တက်လာတုန်းက ဘာမှ ပါတာမဟုတ်ဘူး ... ၁၉၈၈ နောက်ပိုင်း အပြောင်းအလဲတွေမှာ ကျွန်တော်ပိုက်ဆံရှိတာ ရှိသလောက် အလှူအတန်းတွေလုပ်တယ် ... ရှေ့မှာ ကျွန်တော်ပြောခဲ့တယ် လှူဒါန်းလိုက်တိုင်း ကျွန်တော်မှာ အကျိုး ဖြစ်ထွန်းတာတွေရတယ် ... ကနေ့ ကျွန်တော်မှာ အတိုင်းအတာတစ်ခု ရှိနေပြီ ... ကျွန်တော်ဘာသာ သာသနာအတွက် အထောက်ပံ့ကောင်း ဖြစ်အောင် လှူနေဆဲပဲ ... ကျွန်တော် သည်ဘဝမှာ လှူနေတာ နောက်ဘဝ အတွက် ပါနေအောင်လုပ်တာ၊ လူသေရင် ရှာထားတဲ့ပစ္စည်း ပါတာ မဟုတ်ဘူး ... ကုသိုလ်ပဲပါနိုင်တယ် ... တစ်ခါ လောကီမှာကြည့်ရင်လည်း ကျွန်တော်တို့ လုပ်ပိုင်ခွင့်တွေ ရလာခဲ့တဲ့အတွက် ကျွန်တော်တို့ကြိုးစား ခွင့်တွေ တိုင်းပြည်ကပေးလာတယ် ... ဒါလည်း ကျွန်တော်တို့ ကျေးဇူး မမေ့သင့်ဘူး ... တိုင်းပြည်ကိုလည်း တစ်ဖက်တစ်လမ်းက ကျွန်တော်လှူ တယ် ... အားကစားကဏ္ဍတွေမှာ ဘန်ကောက်မာရသွန်ပွဲ ... ဘောလုံး

ပြိုင်ပွဲ ... မြေရိပ်ညိုကြက်တောင်ရိုက်ပြိုင်ပွဲ ... မြားပြိုင်ပွဲအတွက်လို အပ်သမျှ ဖြည့်ဆည်းပေးတာတို့ကို ကျွန်တော်လုပ်တယ် ... ဒါ တိုင်းပြည်ကို ကျွန်တော် ပြန်ကျေးဇူးပြုခြင်း တစ်မျိုးပဲ ...

ဒါကြောင့် လောကီအတွက်လည်း လှူနေတယ် ... လောကုတ္တရာ အတွက်လည်း လှူနေတယ် ... သည်အတွက်လည်း ကောင်းတဲ့ အကျိုး ပေးခြင်းကို ကျွန်တော်ခံစားရတယ် ...

သည်တော့ လူငယ်တွေကို ကျွန်တော်ပြောချင်တာရှိတယ် ... အဓိက ကတော့ နေဦးဗျ လူငယ်တွေကို ပြောချင်တာဆိုပေမယ့် ကျွန်တော်လည်း ကြီးသေးတာမဟုတ်ဘူးနော် ... ကျွန်တော့် အတွေ့အကြုံအရ ပြောရရင် တိုင်းပြည်က လုပ်ပိုင်ခွင့်တွေ ရှိနေပြီ တံခါးလည်း ပွင့်နေပြီ လူငယ်တွေ အတွက် တစ်ဖက်က အရန်သင့်ဖြစ်နေပြီ ... ကိုယ်ဘက်က ကြိုးစားဖို့ပဲ လိုတယ် ... အမြင်ကျယ်ကျယ်နဲ့ ကြိုးစားပြီးလုပ်ဖို့လိုပါမယ် ... အဓိက ကတော့ ရိုးရိုးသားသားလုပ်ရင်းက ကိုယ့်အတွက်အရင်ဖြည့်၊ ပြည့်တော့ တိုင်းပြည်အတွက်ဖြည့်၊ ပြည့်ရင် သံသရာအတွက်ဖြည့်ဆီးဖို့ပါပဲ ... သည်အချိန်မှာမှ မလုပ်ရင် နောင်မှ နောင်တရမှာတွေ မဖြစ်စေချင်ဘူး။ မျောက်နေတဲ့အချိန်ဟာ အကောင်းဆုံးအချိန်ပဲ ... နောင်မှာ နိုင်ငံခြားသား တွေ အများကြီးဝင်လာမှာဆိုတော့ လုပ်ရမယ့်အလုပ်တွေက အများ ကြီး ရှိလာမယ် ... အဲသည်မှာ လူငယ်တွေက အရန်သင့်ဖြစ်နေဖို့ ခုကတည်းက ကြိုးစားထားဖို့လိုပါတယ် ... သည်မှာ ဘာပေါင်းစပ်ရမလဲ ဆိုတော့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အလေ့အကျင့်ကို ပေါင်းစပ်ဖို့ လိုတယ် ... ဒါကို ကျွန်တော် သိပ်သဘောကျတယ် ... ကျွန်တော်တို့ မြန်မာမှာက ပေါင်း လိုက်တာနဲ့ ကွဲတာများတယ် ... ပထမပိုင်းမှာတော့ ဟုတ်သလိုလို နဲ့ ရည်ရွယ်မှာ မအောင်မြင်ဘူး ... နိုင်ငံတကာအလေ့အကျင့်ကတော့ ပိုက်ဆံ ဘယ်လောက်ရှိရှိ ပေါင်းကြတယ် ... အခုက လုပ်ငန်းပေါ်လာရင် ကျွန်တော်လည်း ပေါင်းတဲ့နည်းကို ကျင့်သုံးတယ် ... နိုင်ငံတကာမှာလည်း ပေါင်းနေကြတယ် ... တစ်ယောက်ထဲက တစ်ခုပဲလုပ်နိုင်မယ် ... ဆယ် ယောက်ပေါင်းတော့ ဆယ်ခုလုပ်နိုင်မှာပေါ့ ... လူငယ်တွေကလည်း သည်အလေ့အကျင့် ရှိစေချင်တယ် ... နောင်မှာမြန်မာတွေက ပေါင်းရင် ကွဲတယ်ဆိုတာကို ချေဖျက်ပစ်ရမှာ ... လူငယ်တွေပဲ ...

ဒါကြောင့် လူငယ်တွေဟာကြိုးစားပါ ... ပူးပေါင်းပါ ... သည်းခံ
 စိတ်ထားပါ ... သည်းခံစိတ်ကလည်း အရေးကြီးတယ် ... လူက ပါးစပ်က
 ဟုတ်တဲ့ပြောတယ် ... မျက်လုံးက မဟုတ်ဘူးပြောနေတယ် ... လူက
 ရိုးသားဟန်ဆောင်နေတယ် ... မျက်လုံးက မရိုးသားတာ ဖော်ပြနေတတ်
 တယ် ... နောင် လူငယ်တွေက နိုင်ငံခြားသားတွေနဲ့ တွေ့ရတော့မှာ
 သူတို့ကို လျှော့တွက်လိုမရဘူး ... သူတို့က တစ်ကမ္ဘာလုံးပတ်ပြီးရောက်
 လာတာ၊ စကားတစ်ခွန်း နှစ်ခွန်းပြောတာနဲ့ သိပ်သိတဲ့ကောင်တွေ...
 စိတ်ဆိုးစရာရှိရင်လည်း (၁၀) မိနစ်ဆိုင်းပြီးမှ စိတ်ဆိုးပါလို့ ကျွန်တော်
 ပြောခဲ့ပါတယ် ... သည်းခံခြင်းဟာ အောင်မြင်ခြင်းပါပဲ ... အဓိက
 ကတော့မှာ အောက်ခြေမလွတ်ဖို့ဘဲလိုတယ် ... ငါကတော့ သည်အခြေ
 အနေရောက်နေပြီဆိုပြီး အောက်ခြေမလွတ်တတ်တယ် ... ပြောသမျှ၊
 ပြုမူသမျှ ကိုယ်ချင်းစာတတ်ရင် ဒါနည်းသွားတာပါပဲ ... ကိုယ့်ကိုယ်ကို
 ဝေဖန်ဆန်းစစ်ရင်းက သူ့ရင်ထဲ ဝင်ခံစားလိုက်ရင် အမှားနည်းသွားပဲ-
 ထန်းပင်ဆိုတာမြင့်တယ် ... ဒါကြောင့် သူ့မှာ အင်မတန်ကြီးမားတဲ့
 အမြစ်ဆုံကြီး ရှိရတယ် ... ရေစင်တွေဆောက်ထားတာ ကြည့်ပါလား-
 ငါးပေလောက်မှာ တစ်ခါချုပ်တန်းထည့်ထားတာ တွေ့ရမယ်... ဒါ
 မြင့်လာရင် ပြိုကျတတ်လို့ ထိန်းကွပ်ထားတာ... ဒါကိုကြည့်ရင် လူဟာ
 မကြာမကြာ ပြန်ဆန်းစစ်ဖို့လိုတယ် ...

သည်တော့ စကားချုပ်ရရင် လူငယ်တွေဟာ စိတ်ဓာတ်ကျစရာ
 မလိုဘူး ... ရိုးသားမှုကို အခြေခံပြီး တိုးတက်ရာတိုးတက်ကြောင်း ရှာ
 ရမယ် ... လူငယ်တွေက အံ့ဩစရာကောင်းတယ်... ကျွန်တော်သား
 ဆိုရင် ဦးခင်ရွှေသားဆိုတာကို မလိုချင်ဘူး ... ကျွန်တော်ကြိုးစားမှုနဲ့
 ကျွန်တော် သွားမယ်လို့ပြောတယ် ... ကျွန်တော်တို့က 1st Genera-
 tion တွေ ဘဝအကြောင်းသိခဲ့ပြီ... နောင် လူငယ်တွေကလည်း သူတို့
 ၂nd Generation (မျိုးဆက်) မှာ ဘဝအကြောင်းကို သိဖို့လိုတယ် ...

ဦးတင်အုန်း
မင်းမင်းကျော် လက်ဖက်ရည်ဆိုင်

Dreams
If you want your dreams to come true, don't sleep.
 - Yiddish proverb.

မန္တလေး လက်ဖက်ရည်ခေတ်တွေ အကြောင်းပြောရင်မင်းမင်းကျော် ဦးတင်အုန်းကလည်း ရှေ့တန်းတစ်နေရာမှာ ပါဝင်ခဲ့သူလို့ ပြောရမှာပါ။ ငယ်ငယ်က တံတားဦးနယ် တပယ်ထောက်ရစ်ရွာတွေက တောင်သူရဲ့ သား၊ လယ်ကွင်းယာကွင်းထဲမှာ ပဲနုတ်ရင်း ကြီးပြင်းခဲ့ရသူက ကနေ့ ရွှေရောင်မန္တလေးမှာ မင်းမင်းကျော်ဟိုတယ်ကြီးကို ပိုင်ဆိုင်သူ ဖြစ်နေရ တာကလည်း သူ့ရဲ့ဖွဲ့၊ လုံ့လ၊ ခြိုးခြံရွှေတာမှု၊ အလုပ်ကို ရိုသေမှုနဲ့ အောက်သက်ကြေမှုတွေက ရခဲ့တဲ့ အသီးအပွင့်တွေပါပဲ။

ငါ တစ်နေ့မှာ မန္တလေးမှာနေခွင့်ရမယ့် လူတန်းစေ့စေ့နေနိုင် ရမယ့် တောမှာ ပဲထုပ်ထမ်းရတဲ့ဘဝက ငါလွတ်အောင် ရုန်းမယ်ဆိုတဲ့ စိတ်ဓာတ်နဲ့ ငယ်ငယ်ကတည်းက သန္နိဋ္ဌာန်ချခဲ့သူ ဦးတင်အုန်းဟာ မန္တလေးရောက်စက နို့ဆီပို့တယ်၊ ဆိုက်ကားနင်းတယ်၊ ဆိုက်ကားထောင် တယ်၊ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ဖွင့်တယ်၊ ဘဝစုံခဲ့တယ်။

လက်ဖက်ရည်ကို စေတနာနဲ့ပေါင်းပြီး လက်ဖက်ရည်ယဉ်ကျေးမှု သစ်ကို တစ်ခန်းတစ်ကဏ္ဍ ဖွင့်ခဲ့သူလည်းဖြစ်ပါတယ်။

သူ့အယူအဆ တစ်ခုက လူငယ်ဆိုတာ ပျင်းရမယ်တဲ့။ မထူးဆန်း ဘူးလား၊ ခေတ်ပညာ အားနည်းပေမယ့်လည်း ဘဝကို သတ္တိရှိရှိ ရင်ဆိုင် ရင်း ကနေ့တော့ ဟိုတယ်ပိုင်ရှင်ကြီး ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ ဟိုတယ်ပိုင်ရှင်ကြီး ဖြစ်နေပေမယ့် သူငယ်ငယ်က နင်းခဲ့တဲ့ဆိုက်ကားကို တယုတယ သယ ထားရင်းက...

'ဒါ ကျွန်တော့်ဘဝရဲ့ သံပတ်ကို မချဖြစ်အောင် အမြဲသတိရအောင် လို့ပါ' လို့ သူက ဆိုပါတယ်။

သူပြောတတ်သလို ပြောတာတွေကလည်း ရသတစ်မျိုးကို ပေးစွမ်း နိုင်တဲ့အပြင် ဖတ်မိတဲ့လူငယ်တိုင်းက သူ့ဘဝ သူ့အတွေးအခေါ်တွေကို မြန်မာ့ဆန်လွန်းလို့ နှစ်ခြိုက်မိမှာ အမှန်ပါပဲ။

ဖတ်ကြည့်ပါဦး...

အောင်မောင်း

ကျွန်တော်ရဲ့ မိဘနှစ်ပါးအမည်က ဦးကိုကြီး ဒေါ်အေးမြိုင်ပါ။ မိဘနှစ်ပါးရဲ့ ဇာတိကတံတားဦးမြို့နယ် ထောက်ရစ်ရွာသားတွေ၊ တောသူ တောင်သားတွေပေါ့။ အလုပ်အကိုင်ကတော့ တောင်သူတွေပေါ့လေ။ ကျွန်တော်တို့ မောင်နှမ သုံးယောက်ထဲမှာ ကျွန်တော်က အကြီးဆုံးပါ။ မွေးသက္ကရာဇ်က ၁၂၉၆ ခု ထောက်ရစ်မှာပဲ မွေးပါတယ်။ မိဘတွေက လယ်ယာကင်းကျွန်းပဲ လုပ်တယ်။ ပဲမျိုးစုံ စိုက်ကြတာပါ။ အဓိကကတော့ ပဲပေါ့လေ။ အညာဆိုတော့ ပဲ အဓိကထား စိုက်ကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ငယ်ငယ်တုန်းက တောရွာမှာ စီးပွားရေး အခြေအနေ မကောင်းဘူး။ ကျွန်တော် လူလားမြောက်လို့ တောင်သူလုပ်နိုင်တဲ့ အချိန်ကျမှပဲ နည်းနည်းအဆင်ပြေလာပါတယ်။ အတန်းပညာကတော့ ငယ်ငယ်တုန်းက တော့ ဘုန်းကြီးကျောင်းမှာပဲ နေခဲ့ရတာပါ။ ပညာသင်ခဲ့ရတာထက် လယ်ထဲ ကိုင်းထဲ မိဘနဲ့အတူ ဒိုးတူပေါင်ဖက် လုပ်ကိုင်စားသောက်ရတာ ပေါ့။ ပညာသင်ချိန်မရလိုက်ဘူး။ စစ်ကြီးဖြစ်တော့ အမေက ကျွန်တော် ပုန်းပေါ်ထမ်းပြီး လျှောက်သွားနေတာ၊ မှတ်မိတယ် ဆိုရုံလေးပါ။ ဂျပန်ကို မှီတယ်လို့ ဆိုရမှာပေါ့။ အလုပ်တွေဘာတွေလုပ်လို့ မကောင်းဘူး။ ရွာမှာပဲ နေကြတယ်။ တောထဲမှာ ပုန်းနေကြရတာ ပေါ့လေ။ ကျွန်တော် ရဲ့အောက်မှာ ရန်ကုန်က ညီကလေးတစ်ယောက်နဲ့ ညီမလေးတစ်ယောက် ရှိပါတယ်။ ရန်ကုန်က ညီလေးက အခု (၃၄) လမ်းထဲမှာ မင်းမင်းကျော် လက်ဖက်ရည်ဆိုင် ဖွင့်ထားတယ်။

ကျွန်တော် ငယ်ငယ်တုန်းက ဝါသနာပါတာ ပြောရရင်တော့ မြို့ တက်ဖို့ပါပဲ။ တောမှာက ပင်ပန်းတာကိုး၊ မြို့တက်တော့ အသက်(၂၀) လောက်ရှိပြီ။ မြို့တက်တယ်ဆိုပြီး နို့ဆီချက်တယ်၊ နွားနို့ပို့တယ်၊ ကျွန်တော် မြို့ကိုတက်လာတော့ ကရင်ဝင်ပြီးလောက်တဲ့အချိန်၊ ပြည်သူ့ စစ်တွေဆွဲတော့ ကွန်မြူနစ်လာတယ်။ တောဆိုတော့ ချွေးတပ်တွေ ဆွဲ တယ်လေ။ ကျွန်တော်တို့က ငယ်ငယ်ရယ်၊ ဘာသိအုန်းမှာတုန်း။ မြို့တက် လာပြီးတော့ ကျွန်တော်ကလည်း နို့ဆီချက်တယ်၊ ကျွန်တော်ကလည်း နွားနို့တွေချက်ပြီးတော့ ဒေါ်ငြိမ်းရင်ဆီ ပို့ရတယ်။ ဒေါ်ငြိမ်းရင်က နို့ဆီချက်တယ်။ ဒေါ်ငြိမ်းရင်နို့ဆီက ကနဦးကတည်းက လုပ်တာပါ။

ကျောင်းကထွက်ပြီးတော့ တောင်သူလုပ်ခဲ့ရတယ်။ ကွန်မြူနစ် တစ်ခေတ် လုံး တောင်သူဘဝနဲ့ တောမှာနေရပါတယ်။

ယာထဲကို (၁၅) နှစ်လောက်ကစပြီးတော့ အသက် (၂၀) အထိပဲ ဆင်းလုပ်ခဲ့ရတယ်။ ပဲမျိုးစုံစိုက်တယ်၊ ပဲနီလေး၊ ကုလားပဲ၊ ဂုံပဲကြီး အဲသည်တုန်းက ပဲချွေးတွေ မကောင်းဘူး။ ၂၀၊ ၁၅ လောက်ပဲ ရှိတယ်။ ၁၀၈ ကလောက်နဲ့ပဲ လုပ်ခဲ့ပါတယ်။ စားလောက်ရုံရတာပါပဲ။

မန္တလေးမှာက အသိမရှိဘူး။ နို့ဆီပို့ရင်းနဲ့ နွားနို့ပို့၊ မန္တလေး ရောင်းတဲ့နို့ဆီမှာ အကြွေးတွေကျတော့၊ အဲဒီတုန်းက တစ်ပွဲပြား ၆၀ဆို တော့သည်မှာလည်းရအောင် လုပ်စားမယ်ပေါ့လေ။ သည်တော့ နို့ဆီ လိုက်ပို့တာပေါ့။ ကျွန်တော်နွားက တပယ်က၊ ကျွန်တော်က ထောက်ရစ် က တစ်နာရီ ခရီးလောက်ဝေးတယ်။ ထောက်ရစ်ကနေ နွားနို့ကုန်သည် လုပ်ရင်းပေါ့။ တွေ့တယ်။ ကိုယ်ပိုင်နွားတွေ ညှစ်တာမဟုတ်ဘူး။ တခြား နွားတွေကို ကိုယ်တိုင်လိုက်လံညှစ်ပြီး ယူရတယ်။ ငွေကြိုတင်ပေးပြီး လိုက်ညှစ်ရတာပေါ့။ အချိန်ပိဿာက (၅၀) လောက်ရတယ်။ ည၊ မနက် ညှစ်ရတယ်။ နို့ချွေးက ငါးမူး ပြားခြောက်ဆယ်ပဲ ရှိတယ်။ ကျွန်တော်က အငှားနဲ့ လိုက်ညှစ်ခိုင်းတယ်။ ကျွန်တော်က နွားနို့ကုန်သည်ပေါ့။ ဒေါ်ငြိမ်းရင်က နွားနို့တွေ ရသမျှချက်တယ်။ ကျွန်တော်က နွားနို့သယ် တယ်။ နွားနို့ချက်တဲ့အခါကျတော့ သူတို့ဆီက ပိုက်ဆံမရဘူး။ အဲဒီတော့ ဆိုင်တွေ လိုက်စပ်တယ်၊ ပြီးတော့ ဆိုင်တွေလိုက်ပို့တယ်။ ကိုယ့်ဘာသာ ကိုယ် ထူထောင်ပြီးလုပ်တယ်။ အဲသည်ကနေ လူငယ်ချင်း အကြောင်းပါ ကြတယ်။ ညားစက ဦးဟေပရိဘောဂမှာ အလုပ်သမားတွေနဲ့ ကပ်ပြီး နေရတာ၊ တစ်နှစ်လောက်ကြာတော့ အဲသည်ကနေ စီးပွားရေး တဖြည်း ဖြည်း လိုက်ရှာလိုက်တာ၊ ဆိုက်ကားတစ်စင်းဝယ်တယ်။ ၂၇၅ ကျပ်နဲ့ တစ်နေ့ တစ်ကျပ်နဲ့ ငှားစားတယ်။ တစ်ကျပ်နဲ့ရင်းပြီးတော့ အဲသည် တုန်းက အိမ်တစ်လုံးက သုံးထောင် ငါးထောင်တန်တာကိုး။ အိမ်က ၂၇၅ ကျပ်ဆိုတော့ အဲသည်တစ်ကျပ်နဲ့ သွပ်အိမ်ငှားပြီးတော့ နေတယ်။ အခုလက်ရှိနေတဲ့အိမ်ကို ဆိုလိုတာက တိုက်ကလေးဝယ်လိုက် ပြီးတော့ အုံနာတင်လိုက်တယ်။ ဆိုက်ကားငှားခ တစ်ကျပ်ရတယ်။ အဲသည်

တစ်ကျပ်နဲ့ ငှားနေတယ်။ အဲသည်တော့ တစ်လကို သုံးဆယ် လောက် တယ်။ အိမ်လခ ၆၀ ဆိုတော့ လိုတဲ့တစ်ကျပ် ထပ်မှာရတယ်။ ရတာက ၃၀။ အိမ်ငှားတာက ၆၀ ဆိုတော့ နောက်ထပ် တစ်နေ့တစ်ကျပ် ရအောင် ရှာရတယ်။ အဲသည်ခေတ်က တစ်ကျပ်ကလည်း တန်ဖိုးရှိတာကိုး။

သည်လိုနဲ့ နို့ဆီလုပ်ငန်းကလည်း တွင်ကျယ်လာပြီး မန္တလေးမှာ အသိများလာတယ်။ နို့ဆီချက်တဲ့တံတားဦးတို့၊ ပုလိပ်တို့ကလည်း ယူ တယ်။ တိုးတက်လာတော့ နို့ဆီစက်ချက်တဲ့ရုံတွေ၊ စဉ့်ကိုင်၊ တံတားဦး ဘက်မှာ သွားချက်တယ်။ 'တင်ဝင်းနို့ဆီ' လို့ နာမည်ပေးထားတယ်။ 'တင်ဝင်းနို့ဆီ' ဆိုတာက ဘုန်းကြီးကပေးတာ၊ ကသစ်သားလိုက်ရှာပြီး တော့ ဒီဆိုင်ဘုတ်ကို ဘယ်နှစ်ချက်ရိုက်ရမယ်ဆိုတာတောင် ပါတယ်။ ယတြာပေါ့လေ။ အဲသည်ကနေ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်တွေ ဘာတွေကို သမဝါယမက သိမ်းရော၊ နောက် သမဝါယမက မလုပ်ရတော့ မန္တလေး ကို ပြန်လာတယ်။ အဲသည်နေရာကိုလည်း ရောင်းပစ်ခဲ့ရတယ်။ ထားပစ် ခဲ့ရတာပေါ့။

ကျွန်တော်က ငယ်ငယ်ကတည်းက မန္တလေးကို လာချင်နေတာပဲ။ အခု ကျုပ်ရွာကိုပြန်မေးရင် လူတွေက ဒီလိုပဲပြောမှာပဲ။ ကျုပ် အဲဒီ ကတည်းက မြို့ကိုလာချင်နေတယ်။ ငါ မန္တလေးရောက်အောင် သွားမယ်၊ တိုက်နဲ့ ကားနဲ့ မနေရမချင်းလုပ်မယ်။ အဲဒါ ကျုပ် ငယ်ငယ်က ခံယူချက် ပဲ။ မိတာခ တစ်လ ငါးကျပ်ပဲကျတာတောင် ကျုပ်က နှမြောနေတာ။ အခု ကျုပ်လုပ်နေတဲ့ လုပ်ငန်းမှာ မိတာခချည်းပဲ ၅၀၀၀ ၆၀၀၀ ကျ နေပြီလေ။ ဟိုတုန်းက ငါးကျပ်ကိုတောင် နှမြောခဲ့တာ။ ရေချိုးတာကအစ ဟိုဟိုဒီဒီ လိုက်ချိုးတာ၊ ပိုက်ဆံအထွက်မရှိအောင်ကို နေခဲ့တာ။ ကျုပ်ရဲ့ နည်းက ချမ်းသာရတာ လွယ်တယ်။ မြီးခြံချွေတာရင် ရတာပဲ။ ကိုယ့်ပေါ် မှာ မူတည်တာပဲ။ ကျွန်တော်တို့ ဘိုးတော်က ပြောတယ်။ ငွေရှာတာသာ ပဓာန၊ ငွေသုံးတာသာ ပဓာန၊ ဘယ်ဟာ အရေးကြီးသလဲ။ အခုက ငွေတစ်ရာရတဲ့လူက ငွေနှစ်ရာ သုံးနေကြတယ်။ မရှိသေးတဲ့အထဲက ကြိုတင်ပြီး တစ်ရာနှိုက်သုံးနေတယ်။ အဲဒီမှာတင် တစ်ရာကကြိုပြီး

အကြွေးတင်နေပြီ။ ငါးကျပ်ရတဲ့လူက တစ်ကျပ်ပဲသုံးတော့ လေးကျပ် ကျန်တယ်။ စုတဲ့နေရာမှာ အဲသလိုကွာတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဝါသနာက အကြွေးမယူဘူး။ ဘာလို့ အကြွေးမယူသလဲ။ နေပြန်တိုးနဲ့ ပေးတာတွေ ရှိတယ်။ အဲဒီနေပြန်တိုးသမားကို အားကိုးတဲ့စိတ်က သူ့မှာဝင်သွားပြီ။ အကြောင်းကိစ္စရှိရင် ပိုက်ဆံဆိုတာ လိုအပ်ရင် နေပြန်တိုးသမားဆီက ရတာပဲလို့ ခပ်ပေါ့ပေါ့စိတ်ဓာတ်တွေ ဝင်လာရော၊ သူ့မှာ ရုန်းကန်မှု မရှိတော့ဘူး။ အလွယ်ချေးလို့ရတာကိုက သူ့အားကိုးဖြစ်သွားတယ်။ သက်သာရာ၊ သက်သာကြောင်း အပေါက်ရှာ တော့တာပဲ။ ကျုပ်က အဲဒါကို ပိတ်ထားတယ်။ အဲဒီစိတ်ဓာတ်ကို အသေပိတ်ထားတယ်။ မရှိရင်နေ၊ ရှိသလိုလုပ်၊ ဒါ ကျုပ်နည်းပဲ။ လုပ်ရတာကတော့ ပင်ပန်း တာပေါ့လေ။ ပိုက်ဆံစုချင်တာပဲ သိတာကိုး။ အပင်ပန်းလည်း ခံနိုင်တယ်။

မန္တလေးတောင်ပေါ်အထိ နို့ဆီပို့ဖူးတယ်။ ဦးခန္တီတောင်ထိ ရောက် တယ်။ နေ့တိုင်း ငါးပိသောလောက်သွားပို့ရတာ။ ပုလိပ်မှာ နို့ဆီချက်ပြီး မန္တလေးခိုင်ကို နို့ဆီသွားပို့ရတယ်။ ရတာမှ ငွေလေးက သုံးလေးကျပ် မြတ်တာ။ အဲဒီတုန်းက သုံးလေးကျပ်ကလည်း ခရီးရောက်တယ်။ တော်ရုံ တန်ရုံလူ ဘယ်သွားမလဲ၊ လူတွေက ရည်မှန်းချက် မထားဘူး။ ကိုယ့် ဝင်ငွေနဲ့ကိုယ့် သုံးငွေနဲ့ မတွက်ကြဘူး။ အဲသည်တော့ မရှိဘူး။ မရှိတော့ ကျောက်တူးချင်တာနဲ့၊ ဘိန်းဖြူချင်တာနဲ့ လုပ်ကုန်ရော၊ မရှိရတဲ့ ကြားထဲက မသေချာတာကို လုပ်ချင်တယ်။ သူတောင်းစား ခွက်ပျောက် တယ်ဆိုတာ ဒါမျိုးပဲ။

ဖြစ်ရမှာက ပိုင်တာကို လုပ်ပါ။ တစ်ကျပ်ရရင် တစ်ကျပ်ကိုစုပါ။ လူတွေက ပိုက်ဆံနည်းနည်းလေးရှိရင် မတန်၊ တန်၊ တန် ကားဝယ်စီးချင် ကြတယ်။ ကျုပ်လက်ဖက်ရည်ဆိုင်က အလုပ်လုပ်တဲ့ ကလေးတွေကိုပဲ ကြည့်လေ။ ထမင်းကျွေး တစ်လသုံးရာရတယ်။ တချို့က မိဘက ပြန် ခေါ်ချင်တယ်။ ဒီမှာ စားချင်သလိုစားနေတာ၊ ထမင်းကလည်း ကျွေးနေ တာ၊ ကုန်စရာ ဘာမှမရှိဘူး။ ဒါပေမယ့် ရတဲ့ပိုက်ဆံက သုံးရာ၊ အဝတ် အစားကို ငါးရာဖိုးလောက် ဝယ်ချင်တယ်။ အခုလူငယ်တွေက ပစ်စလက်

ခတ် ဝတ်ကြစားကြတာတွေ ရှိတယ်။ ကျုပ်တို့ ခုထက်ထိ အဝတ်ကို ပစ်လက်ခတ် မဝတ်ဘူး။ ကနေ့ လူငယ်တွေကို မျက်စိထဲ ကြည့်ရတာ အားမရဘူး။ ဘဝအကျိုးပေးကလည်း ရှိသေးတယ်။ လူက စည်းကမ်းလည်းရှိမယ်။ ဘဝအကျိုးပေးကလည်း ရှိမယ်။ ဒါဆိုရင် ဖြစ်တာပဲ။ ဘဝအကျိုးပေးက ကိုယ်မြင်ရတာ မဟုတ်ဘူး။ လူကလည်း စည်းကမ်းမရှိဘူးဆိုရင်တော့ ဘာမှလုပ်မရဘူး။ အလကားပဲ။ ကျုပ်တို့ခုထက်ထိ မနက် နှစ်ချက်ထိုး ထရသေးတယ်။ ဝီရိယကို လျှော့ပစ်လို့မရဘူး။ ခုချိန်ထိ သံပတ်ကို ပေးနေရသေးတယ်။ ခုထက်ထိ သဘင်သည်တွေလိုပဲ စည်းဝါးချလိုမရသေးဘူး။ စည်းဝါးလွတ်လိုက်ရင် ခံရမှာပဲ။

လူငယ်တွေကို ပြောချင်တာက အပေါင်းအသင်းကလည်း အရေးကြီးတယ်။ မနက်ခင်း ရှစ်နာရီ၊ ကိုးနာရီလောက်ဆိုရင် လာခေါ်လို့ လိုက်သွားတယ်။ လာခေါ်တဲ့လူက ကားနဲ့၊ အိမ်မှာလည်း စာရေးနဲ့၊ စာချိနဲ့၊ အလုပ်သမားနဲ့နေတဲ့လူ၊ မန္တလေးကို အဲဒီကတည်းကကျုပ်က လိုက်ကြည့်တာ သူများ ဘယ်လိုချမ်းသာနေသလဲ၊ ဘယ်လောက် ကျယ်ဝန်းသလဲ၊ အဲသည်က စမှတ်တာ၊ ခေါ်သွားတဲ့လူကို ကားနဲ့လူက အရက်တိုက်တယ်။ သူအိမ်မှာ စာရေးစာချိနဲ့ အလုပ်မပျက်ဘူး။ ကိုယ်က အလုပ်ပျက်နေပြီ။ အပေါင်းအသင်းရယ်လို့ လာခေါ်တိုင်း အကောင်းမထင်နဲ့။ ကိုယ်က အလုပ်မပျက်တိုင်း သူတစ်ပါး အလုပ်ပျက်အောင်လုပ်တဲ့ အပေါင်းအသင်း အများကြီးပဲ။ ဒါကို သတိထားနိုင်မှ ကောင်းတယ်။ အပေါင်းအသင်းကြောင့် ဒုက္ခရောက်ကြတာတွေ အများကြီး။

ငယ်ငယ်တုန်းကလည်း မြန်မာမိသားစုထုံးစံ သားကြီးဆိုတော့ အကုန်လုပ်ရတော့တာပဲ။ တောင်သူလည်း လုပ်ခဲ့တယ်။ နို့ဆီလည်း ချက်တယ်။ နို့ဆီပို့တယ်။ ဆိုက်ကားတောင် နင်းခဲ့တယ်။ ဆိုက်ကားကို ခြောက်လနင်း တော့ တစ်နေ့ ငါးကျပ်၊ ခြောက်ကျပ်နဲ့၊ ခြောက်လလည်း ပြည့်ရော အရင်းကြေတယ်။ အရင်းကြေပြီးမှ အိမ်ငှားတယ်။ အဲဒီမှာ ဆိုက်ကားကို နင်းသားတင်တယ်။ ဒါ အရင်းမစိုက်ဘဲ အိမ်ငှားခပေးနိုင်အောင် လုပ်တာပဲ။ ဈေးချိုကိုမှ လှိုင်းကားခ ဆယ်ပြားပဲ ယူတဲ့ခေတ်ပေါ့။

ပထမ ရာတန်ကိစ္စတွေဖြစ်တော့ ကျုပ်မိန်းမက သူ့မောင်ကို 'ပိုင်း' ဝယ်ပြီး လက်ဖက်ရည်ဆိုင် ဖွင့်ပေးလိုက်တယ်။ သမီး 'အေးအေးကျွန်' နာမည်ယူပြီး လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ကို 'အေးအေးကျွန် လက်ဖက်ရည်ဆိုင်' ဆိုပြီး နာမည်ပေးတယ်။ အဲသည်တုန်းက ကိုယ်ဝန်ကြီးနဲ့ အမေရိကန် ဆေးရုံမှာတင်ထားရင်း မမွေးသေးဘူးဆိုရင် ရာတန် ငါးရာဖိုးလောက် သွားလဲရင်း လုပ်နေတာပဲ။ အဲသည်မှာတင် အမြွှာပွေးမွေးတယ်၊ ယောက်ျားလေးက ဆေးရုံပေါ် ပျက်စီးခဲ့တယ်။ ကျွန်တဲသမီးလေးကို 'အေးအေးကျွန်' လို့မှည့်ပြီး နာမည်ခေါ်ခဲ့တယ်။ ကျွန်ရစ်ခဲ့လို့။ ယောက်ဖလုပ်တဲ့လူက ဆိုင်ဖွင့်တယ်။ ကျုပ်တို့က လက်ဖက်ရည်ဆိုင်အမျိုးတွေ 'ရွှေအိမ်စည်က' လည်း သူတူ 'စိန်ဝင်းဝင်း' ကလည်း သူတူ၊ 'နိုးတူး' ကလည်း သူတူ၊ အဲဒီခေတ်က လက်ဖက်ရည်ဆိုင်တွေက မန္တလေးမှာ 'ဝင်းလိုက်' တို့ 'အောင်ဇေယျာ' တို့ 'ပန်တော်သစ်' တို့ပဲရှိတာ။ နောက်ပိုင်း 'မင်းမင်းကျော်' နာမည်နဲ့ဖွင့်ရော။ မနက် လေးနာရီကတည်းက ထိုင်စရာနေရာမရှိလို့ လမ်းပေါ်ကို မှာသောက်ရတဲ့အထိ ဖြစ်ကုန်တယ်။ 'အေးအေးကျွန်' နာမည်နဲ့ ဖွင့်ထုန်းက သူ့မောင်က အရက်တွေသောက်တော့ ပျက်ကရော။ အဲဒီမှာတင် 'မင်းမင်းကျော်' နာမည်နဲ့ ပြောင်းဖွင့်တယ်။ ရောင်းရတယ်။ မန္တလေးက လက်ဖက်ရည်မြို့တော်ကိုး။ 'မင်းမင်းကျော်' လက်ထက်မှာ မိန်းကလေးတွေပါ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ထိုင်ကြပြီ။ အရင်က မိန်းကလေး လက်ဖက်ရည်ဆိုင် ထိုင်တာမျိုး သိပ်မရှိဘူး။

အောင်မြင်တယ်ဆိုတာလည်း အခက်အခဲနဲ့ ရုန်းကန်မှုရှိတာပဲ။ အလုပ်သမားကိစ္စနဲ့ သူတို့မှာ စိတ်ညစ်ရတယ်။ ကိုယ်ကလည်း မကျွမ်းကျင်သေးတော့ ကိုယ်သွင်းတဲ့ပုံစံ မရဘူး။ သူတို့သွင်းတဲ့ပုံစံ ကိုယ်က လိုက်နေရတာ။ နံပြားမကောင်းဘူး၊ ကောင်းတယ်။ လက်ဖက်ရည် မကောင်းဘူး၊ ကောင်းတယ်။ သူတို့က သင်ပြတာမဟုတ်ဘူး။ ပညာပြတာတွေရှိတယ်။ နံပြားတွေက ဆော်ဒါများလို့ ခါးတာတွေ၊ ပျက်စီးတာတွေ ရှိတယ်။ အဲဒါနဲ့ကို အဆုံးအရှုံး တော်တော်များတယ်။ နောက်တော့ မုန့်ကအစ၊ လက်ဖက်ခြောက်ကအစ ပိုင်ရှင်ပေမယ့် ကိုယ်တိုင်ဝင်ပြီး

လုပ်ရတယ်။ လက်ဖက်ခြောက်ဆိုပါတော့၊ အရင်ဝယ်တာနဲ့ နောက်ဝယ်တာ မတူဘူး။ ဒီတော့ လက်ဖက်ရည်အရသာလည်း မမှန်ဘူး။ အဲသည်တော့မှ တစ်နှစ်စာ တစ်ခါတည်း ဝယ်လှောင်တာတွေ လုပ်ရတယ်။ စားသုံးသူကို အကောင်းဆုံးပေးမယ်ဆိုတဲ့ စေတနာမျိုး ထားရတယ်။ လက်ဖက်ခြောက်မှာ ဟိုတုန်းက လူတွေက သစ္စာရှိတယ်။ အခု တချို့က သုံးပြီးသားတွေ ပြန်ထည့် ရောင်းတာရှိတယ်။ ရောချင်တာတွေရှိတယ်။ အဲဒီလို စေတနာမျိုးနဲ့ မကြီးပွားနိုင်ဘူး။ စေတနာမမှန်ရင် မကြီးပွားဘူး။

အခက်အခဲရှိလာရင် ကျုပ်တို့က နေတတ်နေပြီ။ ရောင့်ရဲတတ်နေပြီ။ မရ၊ ရအောင် ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန်နဲ့ ရှာတတ်နေပြီ။ သိပ်တုန်လှုပ်နေတာ မဟုတ်ဘူး။ မရရင် မနေဘူးဆိုတဲ့ ဇွဲကကောင်းတော့ ရအောင်လည်းရှာတယ်။ 'မီးသွေးဖုတ်'ရဲ့ ဟိုဘက်မှာရှိတဲ့ နတ်စိမ်းမျှင်' ရွာက တော်တော်ဝေးတယ်။ အဲသည်အထိသွားပြီး ဝယ်ရခြမ်းရတာ ရှိတယ်။ ခြိုးခြံချွေတာတဲ့နည်းပါပဲ။ စားတော့လည်း လွယ်လွယ်ပဲ စားခဲ့တာ။ ငါးပိချက်နဲ့ ပဲလေးနဲ့ ပြီးတာပဲ။ လက်ဖက်ရည်တို့ မုန့်တို့ဆိုတာ ရှိတာမဟုတ်ဘူး။ လုပ်သာလုပ်နေတာ စားတာမဟုတ်ဘူး။

ကျုပ်တို့ လက်ဖက်ရည်ရောင်းတော့လည်း စေတနာထား ရောင်းခဲ့တယ်။ *နို့ဆီကို တစ်နေ့စာ တစ်နေ့စာ ကုန်သလောက်ပဲ ချက်ရောင်းတယ်။ နို့ဆီများများချက်ထားပြီး လက်ဖက်ရည်ဖျော်ရောင်းတာမျိုး မဟုတ်ဘူး။ ဆိုင်က လိုသလောက်ပဲ ချက်တယ်။ နို့ဆီချက်တဲ့အခါ များသောအားဖြင့် 'ဒိန်ရည်'ခန်းအောင် ချက်ကြရတာ၊ ကျုပ်က 'ဒိန်ရည်'ကို ခန်းအောင် မချက်ဘဲရောင်းတော့ လက်ဖက်ရည်က ဆိပ်ပြီးပျစ်နေတာ၊ ဒိန်ရည်မခန်းမှ လက်ဖက်ရည်ကောင်းတာကိုး။ စေတနာနဲ့ လုပ်ရတာပဲ။ တစ်ခုရှိတာက ဒိန်ရည်မခန်းတော့ နို့ဆီက ရေရှည်မခံဘူး။ သူများတွေက ရေရှည်ခံအောင် ဒိန်ရည်ခန်းအောင် ချက်တဲ့အချိန်မှာ ကျုပ်က ဒါမျိုး မလုပ်ဘူး။ အဲဒီလို စေတနာမျိုး ကျုပ်ထားတယ်။ ဒါက စေတနာ။ ဒါပေမယ့် 'ကံ'လည်းပါတယ်။ ဆိုပါတော့ ကျုပ်တို့ မြေဝယ်ထားတယ်။ ဝယ်တုန်းက ဘာမှမပေးရဘူး။ ဒါပေမယ့် 'ကံ' လေးလိုက်လာတော့ မြေဈေးတွေတက်လာတယ်။ ဒါမျိုးက ကံအကျိုးပေတာ။

လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ကလေးတွေကို အလုပ်သမားခေါ်တဲ့အခါ ပထမပန်းကန်ဆေးခိုင်းကြည့်တယ်။ ပန်းကန်ဆေးတာကိုကြည့်ပြီး လူစလူနအကဲခပ်လို့ရတယ်။ လူတွေက ပန်းကန်ဆေးတာကို လွယ်တယ်လို့ ထင်ကြတာကိုး။ လူခေါ်ရင် ကျုပ်က စားပွဲတန်းပြီးထိုးခိုင်းတာ မဟုတ်သေးဘူး။ နောက်ဖေးချောင်ပို့လိုက်တာပဲ။ ပန်းကန်တော့ အရင်ဆေးပဲ။ ကျုပ်ကလည်း ပန်းကန်ဆေးတာကအစ အကဲခတ်နေတာ၊ လူဆိုတာ အသေးအဖွဲ့လေးကအစ ဂရုစိုက်နိုင်မှ၊ အကြမ်းပန်းကန် ရေနွေးစိမ်တာက အစ လက်နဲ့စမ်းကြည့်လိုက်တာပဲ။ အဲဒါမျိုးကအစ ဂရုစိုက်တယ်။ ကျုပ်က ညစ်တာမဟုတ်ဘူး။ ကျုပ်ဆီက ထွက်သွားလို့ သူတို့ လုပ်စားရင်လည်း အသေးအဖွဲ့ကအစ အရေးကြီးတယ်ဆိုတာ တစ်ခါတည်း ခေါင်းထဲ ထည့်ပေးလိုက်တာ၊ သူတို့အတွက် တစ်ခါတည်း စနစ်ကို သင်ပေးလိုက်တာ။

လူမှာ စည်းကမ်းအရေးကြီးတယ်။ စည်းကမ်းမရှိရင် မရှိတဲ့ အချိန်ကုန်မှာပဲ။ လူဆိုတာ အချိန်မရွေး ဆင်းရဲနိုင်တယ်။ လူတွေက ရန်သူမျိုး ငါးပါးကို ထည့်မတွက်ဘူး။ ပိုက်ဆံများများရှိလာရင် ဆင်းရဲမယ် မတင်တော့ဘူး။ ကျုပ်က အခုငါးထပ်ဟိုတယ်ကြီး ဆောက်နေပေမယ့် ဆင်းရဲရမှာ ထည့်တွက်တုန်း၊ ချမ်းသာဖို့ကသာ ကြာတာ၊ ဆင်းရဲဖို့က မြန်တယ်။ အချုပ်ကတော့ စည်းကမ်းပဲ။ စည်းကမ်းမရှိသရွှ် ဆင်းရဲနေမှာပဲ။

အခုလူငယ်တွေက တော်တော်အရက်သောက်တာပဲ။ ကျုပ်တို့တုန်းကလည်း သောက်ကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အခုလူငယ်တွေနဲ့ ကွာတယ်။ အခုလူငယ်တွေက ပျင်းတာမဟုတ်ဘူး။ မပျင်းတာ။ ဒီတော့ စကားက တစ်မျိုးဖြစ်နေတယ်။ လူငယ်ဆိုတာ ပျင်းရတယ်။ တချို့က အဲဒီလို ပြောတော့ ရယ်ကြတယ်ပေါ့လေ။ ခရားဆို၊ ပန်းကန်၊ ရေနွေးက အစ စားပွဲသုတ်တာအဆုံး သူတစ်ခါလုပ်ထားလိုက်ရင် နောက်ထပ် လာစရာ မလိုဘူး။ ပျင်းတဲ့လူက အဲဒီလိုလုပ်တာ။ အလုပ်ပြီးရင် သူ စိတ်ချလက်ချ နားနိုင်တယ်။ မပျင်းတဲ့လူက အလုပ်ကို တစ်မိမိဆွဲ လုပ်နေတာ၊ သူလည်း မနားရဘူး။ အလုပ်လည်းကြာတယ်။ ကျုပ်တို့ငယ်ငယ် တောင်

သူလုပ်တုန်းကလည်း မနက်အစောကြီးထပြီးလုပ်တယ်။ သူများတွေ လုပ်တဲ့အချိန်မှာ ကျုပ်က နားနေရပြီ။ လူငှားနဲ့ နှစ်ရက်လောက် လုပ်ရတဲ့အလုပ် ကျုပ်က တစ်ရက်တည်းလုပ်လိုက်တာ။ တစ်ခေါက်နဲ့ပြီးမှာ နှစ်ခေါက်လုပ်နေရုံရင် လူလည်းပင်ပန်းတယ်။ အချိန်လည်း ကြာတယ်။ ဒါ့ကြောင့် လူငယ်ဟာ ပျင်းရတယ်။

လူတွေက မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို မြန်မြန်ရောက်အောင် ဆုတောင်းကြတယ်။ သံသရာကိုကြောက်တော့ နိဗ္ဗာန်မှာ နားချင်ကြတယ်။ ပိုက်ဆံစုတဲ့သဘောကလည်း ဒါပါပဲ။ ဆင်းရဲတာရှည်တာကို မခံနိုင်လို့ ကြိုးစားတယ်။ ပိုက်ဆံရှိတော့ နားလည်တယ်။ ဒီသဘောပဲ။ ပိုက်ဆံမြန်မြန်ရှိမှ မြန်မြန်သက်သာမယ်။ ပိုက်ဆံဆိုတာ စုဖို့ရှာတာမဟုတ်ဘူး။ သုံးစွဲဖို့ ရှာတာ။ သုံးသင့်တဲ့အခါ သုံးလိုက်ရတာပဲ။ မရှိသေးခင်က သုံးနေချင်နေလို့တော့ မရဘူး။

အောက်ကျနေတဲ့ အမှိုက်ကလေးကအစ လူတွေကဂရုမစိုက်ကြဘူး။ ဆိုင်ထဲလည်း သန့်ရှင်းရေးဖြစ်တယ်။ ရတဲ့အမှိုက်ကို စုထားရင် နောင်မှာ လောင်စာသုံးလို့ရတာပဲ။ ပြုတ်ဖတ်တွေဘာတွေလည်း ညနေဆို သုံးပြီးသား ခြင်းထဲထည့်ထားလိုက်တာပဲ။ ခြောက်တော့ မီးထိုးလို့ရတယ်။ ရေပေါ်စာတွေကအစ လူတွေက လာပို့တယ်။ ဒါလည်း ကျုပ်က ယူထားလိုက်တာပဲ။ အဲတော့ အလကားရတဲ့ အမှိုက်ကလည်း တစ်နေ့ အသုံးဝင်တာပဲ။ တစ်နှစ်စုလို့ တစ်ရက်သုံးရရင်ပဲ တစ်နေ့စာ ငွေနှစ်ရာလောက် သက်သာတာပဲ။ ကျုပ်တို့ ငယ်ငယ်ကလည်း မိဘကပေးထားတဲ့ တာဝန်ကို ကျေပြန်အောင်လုပ်တယ်။ မိဘကျေနပ်အောင် လုပ်ပေးပြီးရင် သူများယာမှာ အငှားလိုက်တယ်။ စုတန်တာစု၊ သုံးတန်တာ သုံးလိုက်တာပဲ။ အခုလူငယ်တွေက အဲဒီလို ရှာတာမျိုးမဟုတ်ဘူး။ ရသမျှ ဖြုန်းပစ်နေကြတာ။ ရတာနည်းပြီး သုံးတာများနေသ၍ ဆင်းရဲမှာပဲ။ ပန်းကန်ဆေးတတ်ရင် ထမင်းမငတ်ဘူးဆိုတော့ တစ်သက်လုံး ပန်းကန်ဆေးဖို့ပဲ စဉ်းစားကြတယ်။ ကိုယ့်ဘဝ မြှင့်တင်ဖို့ စိတ်မကူးကြဘူး။ ကျုပ်တစ်ပြားမှ မရှိခင်ကတည်းက ဆိုက်ကားအငှားနင်းပြီး ဆိုက်ကားပိုင်ဖြစ်လာတာ။

အဲဒီကမှ ဒီလိုဘဝရောက်ရတာ။ ကျုပ်တို့ ငယ်ငယ် နွားကျောင်းတုန်းက နမားကြီးခိုးဖြုတ်တာတွေရှိတယ်။ ကြာတော့ မတတ်နိုင်တော့ ကိုယ်ကိုယ်တိုင် ကြိုးကျစ်တတ်အောင် သင်တယ်။ အခုတော့ ဘာကြိုးလာလာ ကျစ်တတ်နေပြီ။ ပလာတာရိုက်တာလည်း တစ်နေ့ ငါးချပ်ပဲ ဝင်ရိုက်၊ တစ်လ အချပ်တစ်ရာငါးဆယ်ဆိုရင် တတ်ရောပေ။ ဆိုလိုတာက လူငယ်ဆိုတာ လိုချင်မျက်စေ ရှိရတယ်။ ငယ်ငယ်ကတည်းက နွားကျောင်းရင်း အပြန် ပုဆိုးတစ်ကွင်းစာ ထင်းချိုးလာသေးတာ။ ဒါ တစ်နေ့စာ ထင်းရတာပဲ။ အဲဒီလို ဆင်းရဲတဲ့ဘဝက တက်ရတာ။ လိုချင်မျက်စေရှိမှ ကောင်းတာပဲ။

မြိုးမြဲချွေတာဖို့လည်းလိုတယ်။ လူတွေက မနက်မိုးလင်းတာနဲ့ လက်ဖက်ရည်သောက်ချင်ကြတယ်။ လူလိမ္မာက လက်ဖက်ရည်နဲ့ မုန့်နဲ့ပဲ သောက်ကြည့်ပါလား။ ၁၅ ကျပ် ၂၀ လောက်ကျတယ်။ ဆန်တစ်ပြည် လေးဆယ်ဆိုရင်၊ နို့ဆီတစ်ဘူး ငါးကျပ်ပဲကျတယ်။ နို့ဆီတစ်ဘူး ထမင်းကြော်စားကြရင် မဖြစ်ဘူးလား၊ အဆာခံတာကို မစားကြဘူး။

စီးပွားရေးလုပ်မယ်ဆိုရင် နေရာရွေးတတ်ဖို့လည်း လိုတယ်။ ဘူမိနက်သန်မှန်ဖို့ လိုတယ်။ လူလိမ္မာက လူလိမ္မာနေရာကို ရှာနေတတ်ဖို့ လိုတယ်။ လူမိုက်က လူမိုက်နေရာ ရှာနေတတ်ဖို့လိုတယ်။ လူမိုက်လူမိုက် အချင်းချင်းက စီးပွားဖြစ်တယ်။ လူမိုက်အချင်းချင်း ဘာကြိုက်သလဲဆိုတာ သိတယ်။ လူလိမ္မာက လူမိုက်ထဲ သွားနေရင် စိတ်ဆင်းရဲတယ်။ ဒါ့ကြောင့် နေရာက ရွေးတတ်ဖို့လိုတယ်။ လူမိုက်တောထဲကို လူလိမ္မာက သွားနေတော့ လူမိုက်က သူ့ဟာသူ ရှာစားလို့ရရင် ကောင်းတယ်။ မရတဲ့နေ့ လူလိမ္မာကို ရန်ရှာတတ်မယ်။ ပိုက်ဆံရတာချင်းတူပေမယ့် မနေသင့်တဲ့အရပ်ရှိတယ်။ ကိုယ်စီးပွားရှာမယ့်အရပ်နဲ့ ကိုယ်နဲ့ သပွာယသင့် မသင့် ကြည့်တတ်ရတယ်။ တရားသူကြီးတွေ စုနေတဲ့နေရာ အရက်ဆိုင်ဖွင့်ချင်လို့ မရဘူး။ လူဆိုတာ အချောင်နေချင်လို့ မရဘူး။ စပါးပေါ်လို့မှ ထောင်းမစားတတ်ရင် ငတ်ပေ။ ကျုပ်က ကျုပ်တူမတောင် ဈေးချိုကလူနဲ့ ညားစေချင်တာ၊ ဈေးချိုကလူနဲ့ညားရင် တိုးတက်

တယ်။ လူက ငွေရဲ့လမ်းကြောလေးတွေသိဖို့ လိုတယ်။ ငွေလမ်းကြောက သိရင် လွယ်ပါတယ်။ မသိတဲ့လူက အပ်ချည်စလိုပဲ ရှာနေရတယ်။ ထမနဲ ဝယ်စားတယ်ဆိုပါတော့၊ လူတွေက မြေပဲတွေအများကြီး ထည့်ပေးတာ ကြိုက်တာမျိုး။ ထမနဲ နည်းတာကို မကြည့်ကြဘူး။ ထမနဲဈေးနဲ့ မြေပဲ လှည့်ရောင်းတာကို သူတို့ သတိမထားဘူး။ လောကမှာ လည်တဲ့လူ စားနေကြတာ။ ကိုယ်က ရိုးသားစွာ စီးပွားရှာတတ်ဖို့လိုတယ်။

ကျုပ်ငယ်ငယ် တောမှာ နေကတည်းက မန္တလေးမှာ ခြေမချရရင် မနေဘူးဆိုပြီး ကြိုးစားခဲ့တာ။ အဲဒါ ဘယ်သူမှ အားကျလို့ မဟုတ်ဘူး။ ဆင်းရဲလွန်းလို့ ကိုယ့်အသိက ဖြစ်လာတာ။ ငယ်ငယ်က ဆွေမျိုးတွေဆီ ဘုရားဖူးလာတော့ ငါ ဒီလိုအရပ်မှာ နေမယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ခဲ့တာ။ တောမှာ ပဲထုပ်ကိုရွက်ရင်း ရင်စိုလောက်ရှိတဲ့ရေထဲ ဖြတ်ခဲ့ရတာ။ အဲသည်အားကျ စိတ်နဲ့ မြို့နေရအောင်လုပ်မယ် ဆိုတဲ့စိတ်ကကြီးတယ်။ ခုတော့ ကျုပ်ရည်မှန်းထားတဲ့အတိုင်း ပြည့်စုံပြီး လှူမယ်၊ တန်းမယ်၊ ကျုပ်နားတော့မယ်။ အသက်ကြီးပြီဆိုတော့ နားဖို့ပဲလိုတော့တယ်။ ငယ်ငယ်မှာ စီးပွားရှာ၊ ကြီးရင်နား၊ ငယ်ငယ်ကလည်း စီးပွားရှာ၊ အရွယ်ကောင်းတော့လည်း စီးပွားရှာ၊ အသက်ကြီးတော့လည်း စီးပွားရှာဆိုရင် ဒါ မဟုတ်တော့ဘူး။ ကျုပ်ပြောချင်တာက ငယ်ငယ်က ကြိုးစားပါ။ မြီးခြံပါ။ ချွေတာပါ။ ကြီးရင်နားပါ။ ကျုပ်က သည်မှုနဲ့ သွားနေတာပဲ။ လူငယ်တွေကို အတုယူ မှန်ဖို့ ပြောချင်တာပါပဲ။

ဦးထွန်းဦး နဂါးစာပေ (မန္တလေး)

Ability
Don't learn the tricks of the trade. Learn the trade.
- Anonymous

ကနေ့ စာအုပ်ထုတ်ဝေရေးလောကမှာ မန္တလေး နဂါးစာပေဆိုတဲ့ အမည်ကို လူတိုင်း ကြားဖူးပြီးသားပါ။ အထက်မြန်မာပြည် ဖြန့်ချိရေး နဂါးစာပေ မန္တလေးဆိုတာ စာအုပ်ကြော်ငြာများ များစွာပါနေကျပါ။

အဲသည်လုပ်ငန်းကြီးကို ဦးဆောင်ရွက်သူ နဂါးဦးထွန်းဦးကို ကျွန်တော် မန္တလေး ၂၉ လမ်းက နဂါးစာပေဖြန့်ချိရေးမှာပဲ သွားရောက် တွေ့ဆုံခဲ့ပါတယ်။

နဂါးဦးထွန်းဦးဆိုလို့ အသက်ကြီးကြီးလူကြီးတစ်ယောက်လို့ ကျွန်တော် ထင်နေခဲ့ရာက တကယ်တွေ့တော့ လူငယ်တစ်ယောက်ဖြစ်နေ တာ တွေ့ရပါတယ်။ ဖခင်ကြီးလက်ထက်ကတည်းက ဖခင်စာအုပ်ရောင်း ရာမှာ အောက်ခြေကစ ပါဝင်ပတ်သက်ခဲ့ပြီး မောင်နှမသုံးယောက်စလုံး စနေသားသမီးတွေချည်းဖြစ်လို့ ဖခင်ကြီးက 'နဂါး' ဆိုတဲ့ နာမည်ကို ယူခဲ့တာပါ။ ဦးထွန်းဦးကို ချီးကျူးသင့်တာတစ်ခုကတော့ စီးပွားရေး လုပ်နေတုန်း အရှိန်ကောင်တုန်းမှာပဲ သူ့မျက်စိအာရုံ ချို့ယွင်းသွားခဲ့ရ ပေမယ့် နဂါးဦးထွန်းဦးမှာ စိတ်ဓာတ်ကျနေတာ၊ အားငယ်နေတာမျိုး လုံးဝမတွေ့ရတာပါဘဲ။

'ကျွန်တော့်မှာ အမြင်အာရုံချို့ယွင်းသွားခါမှ လူတွေကို ကျွန်တော် မယုံတော့ဘူး။ လူတွေရဲ့ စာရိတ္တကို မယုံတာမဟုတ်ဘူး။ သူများကိုမေးရ မြန်းရတာ မသေမချာ ဖြစ်နေမှာကို မယုံတာပါ။'လို့ နဂါးဦးထွန်းဦးက သူ့အမြင်အာရုံနဲ့ပတ်သက်လို့ သူ့ဆီက သည်လောက်ပဲ အားငယ်တာမျိုး ကြားရပါတယ်။

သူ့အတွေ့အကြုံဖြစ်တဲ့ စာအုပ်ဖြန့်ချိရေးလုပ်ငန်းကို စံပြုပြီးတော့ သူ ကြိုးစားခဲ့တာ၊ သူ လှုပ်ရှားခဲ့တာ၊ သူဖြတ်သန်းခဲ့တာတွေကို မအားတဲ့ ကြားက ကျွန်တော့်ကို ပြောခဲ့ပါတယ်။

သူ့ဆီက ကျွန်တော် အကဲဖမ်းလို့ရသလောက်ကတော့ သူဟာ သစ္စာကတိကို အင်မတန် အလေးထားသလောက် သူတစ်ပါးကိုလည်း သစ္စာကတိ တည်စေချင်တဲ့ စေတနာမျိုး ရှိနေတာကို တွေ့ရပါတယ်။

'ကံ ဉာဏ် ဝီရိယသုံးပါးမှာ ကံကို ဘေးဖယ်ထားတာ၊ အတိတ် ပစ္စုပ္ပန် အနာဂတ်သုံးပါးမှာတော့ အတိတ်နဲ့ အနာဂတ်ကို ကျွန်တော် ဘယ်တော့မှ မစဉ်းစားဘူး။ ပစ္စုပ္ပန်ကို ကောင်းအောင်လုပ်လုပ်သွားတဲ့ နည်းကို ကျင့်သုံးပါတယ်' လို့ နဂါးဦးထွန်းဦးက ပြောပါတယ်။ သူနဲ့ ပြောဖြစ်တဲ့စကားတွေကို ဖတ်ကြည့်ရင် လူငယ်တွေအတွက် တစ်စုံတစ်ရာ သူ့ဆီက ရနိုင်မှာပါ။

ကျွန်တော့် မိဘနှစ်ပါးက မန္တလေးဇာတိပါ။ အဖေကဦးဘမောင်၊ အမေက ဒေါ်ယောတဲ့။ အမေက အဖေနဲ့အိမ်ထောင်ကျတော့ ဆေးလိပ် တွေဘာတွေလိပ်တယ်။ တစ်ခါတလေ အမေကပြောတာရှိတယ်။ ငါ ဆေးလိပ် လိပ်တုန်းက တစ်နေ့နှစ်ကျပ်ပဲရတာ၊ သည်လောက်စိတ်မညစ် ရဘူး။ နင်တို့တိုက်ကြီးနဲ့နေပြီး ပိုက်ဆံလိုတယ် ပြုတယ်ဆိုတော့ ငါ စိတ်တောင်ညစ်တယ်တဲ့၊ ပြောဖူးတယ်။ အဖေကတော့ စုံတယ်၊ နိဗ္ဗာန် ကုန်လည်း ရောင်းဖူးတယ်၊ ဖိနပ်လုပ်ငန်းလည်း လုပ်ဖူးတယ်၊ ဘုရား ကြီး မြောက်ဘက်မှန်က ဓာတ်ပုံဆရာနဲ့ ပေါင်းပြီးတော့ ဆင်ဖြူတော်ပုံတို့၊ ရန်ကုန် တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်ပုံတို့၊ မြို့တော်ခန်းမပုံတို့ကိုလည်း ရောင်းဖူး တယ်။ ဓာတ်ပုံတွေကို ဆယ်နှစ်ပွဲ လိုက်ရောင်းတာ၊ ကျွန်တော်တို့ မိဘများက မောင်နှမ ကိုးယောက်မွေးခဲ့ရာမှာ အဖတ်တင်တာ လေး ယောက်ပါ။ ၁၉၅၇-ခုနှစ်က ကျွန်တော့်ကို မွေးစားပေး။

ကျောင်းစနေခဲ့တာက ဘုရားကြီး ကျောက်ဆစ်တန်းနားက ဆရာကြီး ဦးကြီးငွေကျောင်းမှာ နေခဲ့တာ၊ တစ်ရပ်တည်းပါပဲ။ အဲသည်က မူလတန်းပြီးတော့ ဘုံကျော် အ.လ.က ရောက်တယ်။ အလက (၅) ခေါ်တယ်။ ရှစ်တန်းအောင်တော့ အ.ထ.က (၁၃) ရောက်တယ်။ ဆယ် တန်း ပထမနှစ်ကျတော့ ကျောင်းမနေတော့ဘဲ ရန်ကုန်ဆင်းပြီး အဟောင်း ဈေးမှာ စာအုပ်တွေ ဆင်းဝယ်ခဲ့တာပဲ။ ၁၉၅၅- ခုနှစ်မှာပါ။ အဖေက အဲသည်တုန်းက ဈေးချိုတိုက်တန်းကြီးတွေဘေးမှာ စည်ပင်သာယာက 'ကီးယော့' လို့ခေါ်တဲ့ ဆိုင်ခန်းကလေးထွက်နေပြီ။ လမ်းဘေးကွမ်းယာ ဆိုင်ကလေးလိုပါ။ ညဈေးတန်းစရောက်ကတည်းက ဖွင့်တာဆိုပါတော့။ ကျွန်တော် မွေးကတည်းက စာအုပ်တွေဖြန့်ပြီး ရောင်းခဲ့တာဆိုတော့

ကျွန်တော်အဖေ အလုပ်ထဲဝင်တော့ အရှိန်ကလေးရနေပြီ။ ဒေါ်တင်တင် ဆိုတာ ရောင်းဖို့ချဖို့ ပစ္စည်းတွေပေးပြီး ယုံကြည်မှုနဲ့ ယူရောင်းတာက စခဲ့တာလို့ ပြောတာပဲ။ စာအုပ်ကို ရွှေဘိုမြို့ထောင်ပွဲ၊ မြင်းမူပွဲစသည်ဖြင့် လည်ရောင်း ခဲ့တာလည်း ရှိတယ်။ အဟောင်းတွေပေါ့လေ။ ရန်ကုန်ဆင်း ဝယ်ရတာ။ သူငယ်ချင်းစက်ခေါင်းဗိုလ်နဲ့ လိုက်သွားပြီးတော့ စာအုပ်ထုတ် တွေ စက်ခေါင်းနဲ့တင်ပြီး လိုက်လာရတာလို့ ပြောဖူးတယ်။ ညဈေးတန်း ကြီးမှာ အခန်းယူပြီး ထွက်ခဲ့တော့ ကျွန်တော်မိတော့ သိန်းတန်စာပေ တို့ဘာတို့ ထွက်တုန်းပဲ။

အဖေကသာ စာအုပ်လုပ်ငန်းလုပ်နေတာ၊ ကျွန်တော် စာသိပ်မဖတ် ဖြစ်ခဲ့ဘူး။ ချီဂွေဗားရားတို့၊ ကပ်စထရီတို့ဖတ်ဖို့ စတော့ထားတာ နောက် မဖတ်ဖြစ်ခဲ့ပါဘူး။ ဘယ်ဘက်ရောက်သွားသလဲဆိုတော့ ဘာသာရေးတွေ ဖက်ရောက်သွားတယ်။ ရှင်ဇနကာဘိဝံသတို့ဘာတို့ ဖတ်ပေါ့လေ။ ငယ်ငယ်ကတော့ စာအုပ်ဖတ်တာ၊ ရောင်းတာ၊ ဝယ်တာ ဝါသနာကို မပါတာ၊ ကျောင်းက ပြန်လာရင် ကစားတာပဲ။

ကျွန်တော် ငယ်ငယ်က မွေးစားအမေနဲ့ နေခဲ့ဖူးတယ်။ တောင်မြို့က ဘုန်းကြီးပျံတစ်ခုက တော်တော်နာမည်ကြီးတယ်။ ရထားပျံတွေဘာတွေနဲ့ မှတ်မိတယ်။ အဲသည်မှာ လိုက်ရောင်းတော့ ပါခဲ့ရတယ်။ ဝါသနာမပါ ပေမယ့် ပါရတော့တဲ့သဘောပါ။ အစ်မတွေရော ကျွန်တော်ရော အကူ သက်သက်ပေါ့။ ဘုရားကြီးပွဲ ထွက်တယ်။ လွတ်လပ်ရေးပွဲ ထွက်တယ်။ ဒါက မန္တလေးရဲ့ ပွဲကြီးတွေ၊ နောက်တော့ ၂၈ လမ်း ကီးယော့ဆိုင်က ၂၉လမ်း အဖေက ပြောင်းလာတယ်။ အဖေက အလုပ်သမားနှစ်ယောက်နဲ့ နေဆိုင်ပြီးရင် ညဆို ကူးရောင်းတယ်။ တော်တော် ပင်ပန်းပါတယ်။ စာအုပ်တွေက သည်ကပဲ လက်ဝေခံရောင်းတာ၊ ပွဲတော်ရှိမှ ရန်ကုန် သွားယူတာများတယ်။ ဒေါ်လုံးစာပေတို့ဘာတို့ မပေါ်သေးဘူး။ အခု ဒါးတန်းနားမှာ မော်ဒန်ပုံနှိပ်တိုက်က ဦးဘရီရဲ့သမီးဖြစ်တဲ့ ကိုဘိုကြီး မခင်အေးတို့က ရန်ကုန်ကပြောင်းလာပြီး စာအုပ်လုပ်ငန်း လုပ်နေတဲ့ အချိန်၊ သူတို့က ရန်ကုန်က အဟောင်းကျယူရောင်း၊ ကျွန်တော်တို့က တစ်ဆင့်ခံ ယူရောင်းပေါ့။ အဖေက ကတိတည်တော့ လေးစားပြီး

နောက်ပိုင်း ဆွေမျိုးလိုကို ဖြစ်သွားတော့တာပေါ့။ ပွဲချိန်ကျ ကျွန်တော် တို့က ပြကွဒိန်ရောင်းတယ်။ သူတို့က ရန်ကုန်ဆင်း စာအုပ်ဝယ်တယ်။

စာအုပ်ရောင်းပုံက ပွဲတော်ကြီးတွေမှာ ဆိုင်တန်းလျားဆောက်ပြီး တော့ ငါးမူးပုံ၊ တစ်ကျပ်ပုံ၊ နှစ်ကျပ်ပုံ ပုံရောင်းတာ။ သူ့လိုင်းနဲ့သူ ပေါ့။ ပုထိုးတော်ကြီးပွဲတို့ဘာတို့ဆိုရင် မြင်းလှည်းနဲ့သွားပြီး ခင်းရောင်း တာပဲ။ အမိုးအကာမရှိဘူး။ အဲသည်ခေတ်က စာအုပ်ဈေးကလည်းပေါ့။ လူတွေရဲ့စားဝတ်နေရေးကလည်း ချောင်လည်တော့ ဖတ်ကြတယ်။ ရောင်း လည်း ရောင်းရတယ်။ ကျွန်တော်က ကူရင်းနဲ့ အဖေအလုပ်လုပ်ရတာ၊ ကျွေးဘေးက လက်ဝှေ့ပွဲလည်း ခဏလေးအဖေဆိုပြီး လစ်ပြီးကြည့်ရင် လည်း ကြည့်ပေါ့။ အရပ်ထဲကလူတွေကလည်း ကျွေးဘေးပွဲဆိုတော့ ထမင်းပြန်မစားတော့ဘဲ ရှိတာဝေမျှစားရင်းက ဆိုင်ပိုင်းကူရောင်းကြတာ လည်း ရှိတယ်။ ဆယ်တန်းက တစ်နှစ်ကျတော့ ဒုတိယနှစ်မှာ အပြင်က ဖြေတယ်။ (ခ)စာရင်းက အောင်တယ်။ နောက်နှစ် ပညာရေး စွန့်လွှတ်ခဲ့ ရတယ်။ လုံးလုံးလျားလျား စာအုပ်လောကထဲ ရောက်တာပါပဲ။

မှတ်မိတာတစ်ခုက ကျွန်တော်မိတ်ဆွေတစ်ယောက်နဲ့ပေါင်းပြီး ဘုရားကြီးပွဲ စာအုပ်ရောင်းမယ်ဆိုပြီး ရန်ကုန်ဆင်းစာအုပ်ဝယ်တယ်။ ရန်ကုန်ကို အရင်မရောက်ဖူးဘူး။ ၁၂လမ်းပွဲရုံမှာ တည်းကြတယ်။ ရန်ကုန် က ဂုဏ်ထူးတို့၊ သန့်စင်စာပေတို့မှာ တိုက်တွေလိုက်ဝယ်ပြီးတော့ သူတို့ ထုတ်ပေးတာကို ပွဲရုံကျတော့ ပြန်ထုတ်ကြသေးတာ။ သူက ကိုမြင့်သိန်းတဲ့ သူက စနစ်ရှိတယ်။ မန္တလေးရောက်တော့ ကျွန်တော်က ဘုရားကြီးပွဲ စာအုပ်ရောင်း။ သူက ရန်ကုန်က မှန်ပြောင်းကြီး ဝယ်လာပြီး လကမ္ဘာ ကြည့်မလားဆိုပြီး မှန်ပြောင်းပြစားတယ်။ စာရင်းချုပ်လိုက်တော့ သိပ် မမြတ်ဘူး။ လက်ကျန်စာအုပ်တွေ ကျွန်တော် ယူလိုက်ရတယ်။

ကျွန်တော်သိသလောက် မန္တလေးစာအုပ်လောကမှာ ကိုဘိုကြီး မခင်အေးတို့ လာဖွင့်တယ်။ နောက် ရောင်ချည်စာပေ ဒေါ်လုံးတို့ရှိတယ်။ အဲဒါပြီးတော့ အောင်စာပေ မတင်ဦးတို့ ဖွင့်လာတာရှိတယ်။ သူတို့ဆီက ကျွန်တော်တို့ ဝယ်တာက အဟောင်းပဲ။ အဓိက စာအုပ်အဟောင်းတွေပဲ အော်ရောင်းနေတာက စခဲ့တာပါ။ အငါးဆိုင်တွေ ပေါ်ကာစ ဝတ္ထုတွေ

ခေတ်စားတယ်။ ရုပ်ပြတွေ မလှိုင်သေးဘူး။ အဲသည်မှာ တချို့စာအုပ်ဆိုင် တွေက ဘာလုပ်သလဲဆိုတော့ ရောင်းကောင်းမယ် ထင်တာလေးတွေကျ ရင် ကုန်ပြီလုပ်လာကြတယ်။ မရှိတော့ဘူးပြောပြီး သူတို့ဈေးနဲ့ သူတို့ပဲ ရောင်းကြတာတွေ ရှိလာတယ်။ ကျွန်တော်က ရောင်းတာ ဝယ်တာ ဝါသနာမပါဘူးဆိုပေမယ့် ကိုယ်မှလုပ်မိပြီဆိုရင် သူများထက်မသာရင် တောင် အောက်တော့မကျရဘူးစိတ်နဲ့ လုပ်လေ့ရှိပါတယ်။ ကျွန်တော်က ကိန်းဂဏန်းသမားဆိုတော့ တွက်ချက်တာ အားကိုးတယ်။ အဲသည်အချိန် မှာ မောင်ဝံသရဲ့ ကစ်ဆင်းဂျားစာအုပ်က တော်တော်လေး Hot ပြီး ပျောက်နေတဲ့အချိန်၊ တန်ဖိုးက ၁၀ ကျပ်လား ၁၂ ကျပ်လား မမှတ်မိတော့ ဘူး။ ကျွန်တော်က ငယ်ငယ်က လူကြီးတွေနဲ့ပေါင်းတော့ လူကြီးတွေ ပြောစကား နားထောင်တတ်တယ်။ သည်တော့ အဖေကို ကျွန်တော်ပြော တယ်။ အဖေ ကစ်ဆင်းဂျားက ကုလသမဂ္ဂပဲရှိတာ၊ နောက်ထွက်မှာ မိုရှေဒါးယန်း၊ သည်စာအုပ်ထွက်ရင် လူပိုစိတ်ဝင်စားလိမ့်မယ် များများ ဝယ်ထားဖို့ လိုမယ်ပေါ့လေ။ အဖေက နောက်ဘယ်အချိန်ဝယ်ဝယ် ရတာပါကွာ ပြတ်စရာမရှိပါဘူးလို့ပြောတယ်။ ဒါပေမယ့် ပြတ်သွားတယ်။ မှောင်ခိုဈေးတောင်ဖြစ်လာတယ်။ အဖေက ရိုးတယ်၊ ကျွန်တော်က နည်း နည်း တွက်တတ်ချက်တတ်လာပြီ။ သည်လိုနဲ့ တစ်စတစ်စ စိတ်ဝင်စား ခဲ့ရတာပါ။

ကျွန်တော် ငယ်ငယ်က ဝါသနာက ဒါပါပဲလို့ တိတိကျကျ မရှိ ဘူး။ ဘောလုံးလည်းကန်တယ်။ ဆိုင်းတွေဘာတွေလည်းတီးတယ်။ ငါ ကြီးရင် ဘာလုပ်မယ်ဆိုတာ မရှိပေမယ့် စူးစိုက်မှုတစ်ခုတော့ ရှိတယ်။ ဒါက ဘာလဲဆိုတော့ ကျွန်တော်က လမ်းဘေးမှာရောင်းရတာ မိုးလည်း ပက်တယ်၊ မိုးကာကလည်း လူကြီးတွေလာရင် ဖြုတ်ဖြုတ်ပေးရတာနဲ့ အလုပ်က မဖြစ်တော့ဘူး။ သည်တော့ ဆိုင်ခန်းကလေး သတ်သတ် မှတ်မှတ်ရှိရင် ကောင်းမယ်လို့ စိတ်ကူးတယ်။ မိသားစုကလည်း ဝိုင်းဝန်း ကြိုးစားလိုက်တော့ ရတယ်။ ဒါကြောင့် မဖြစ်အနေ စိတ်ညွတ်ပြီး ဖြစ်ရမယ်ဆိုတဲ့စိတ်မျိုး ရှိဖို့လိုတယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်ယုံကြည်သွားတယ်။ တစ်ခါ ဘာဖြစ်သလဲဆိုတော့ ကျွန်တော်တို့ငယ်ငယ်က မြင့်ကျော် မြင့်နီ

ကရမက်ခေတ်၊ များများရှိတဲ့လူကလည်း ရောင်းရတာဆိုတော့ လူသဘာဝ မပေးချင်ဘူး။ ကျွန်တော်ဆိုင်ကလေးကလည်း စာအုပ်စုံလာပြီ။ ဒါလည်း ရှိမှဆိုပြီး ကျွန်တော်က ဘူတာဆိုင်ကလေးတွေကို ရှိတာ ခွဲခွဲပေးတယ်။ စာအုပ်က လေးကျပ်ဆိုရင် ဖောက်သည်ဆိုင်ကလေးတွေကို သုံးကျပ်ခွဲနဲ့ ပေးရတာဆိုတော့ မပေးသာတာမျိုး ရှိလာတယ်။ အဲသည်မှာ လက်လီနဲ့ လက်ကားမှာ လက်လီ ဘယ်လောက်တွင်တယ်ပြောပြော လက်ကားကို မမီဘူး။ ဒါသဘာဝပါ။ အဲသည်မှာ စောင့်ယူရောင်းနေတာထက် ပင်ရင်းနဲ့ ဆက်မဖြစ်မယ်ဆိုတာ သိလာတယ်။ ဒါနဲ့ ရန်ကုန်ကို ၄၆ ၅၀၀၀ နဲ့ စခင်းခဲ့တာ။ အဖောင်းတွေ လိုက်ဝယ်တယ်။ သည်မှာ ဝတ္ထုဟောင်း တော်တော်များများ ရခဲ့တယ်။ ဈေးကလည်း မန္တလေးက ယူတာထက် ပိုသက်သာတော့ လက်ကားပေးနိုင်သွားတယ်။ ဒါက ဘာပြောချင်တာလဲ ဆိုတော့ တွက်ရမယ်။ ခုထိ တွက်နေရပါတယ်။ ကျွန်တော်က အိပ်ယာထ လှဲနေရင်တောင် တွက်ချက်နေတာ အလေ့အကျင့်လုပ်ထားတယ်။

အတွေ့အကြုံထဲမှာ လူလူချင်းဆီက ပညာရတာထက် အလုပ်တူ ချင်း၊ ဆိုင်တူချင်းဆီက လူသဘာဝ၊ လူစရိုက်တွေကို အများကြီးရခဲ့ တယ်။ တချို့ဆိုရင် ကျွန်တော်ရင်ထဲခွဲနေအောင် ပြောတာဆိုတာတွေ ခံရတယ်။

ဆိုပါတော့ ဟိုဘက်တစ်ခေတ်က အတွေ့အကြုံဆိုရင် မန္တလေး စာအုပ်လုပ်ငန်းကြီးတစ်ခုက ကဒ်ပြားစနစ်နဲ့ လုပ်နေတဲ့အချိန်။ ကျွန်တော် တို့က အဲသည်က ယူရောင်းရတယ်။ ရောင်းကောင်းလို့ တိုးပေးပါဆိုတဲ့ စာအုပ်လည်း ချက်ချင်းလုပ်မပေးဘူး။ ရောင်းမစွဲလို့ သည်စာအုပ်တော့ နောက်လလျှော့ပေးပါဆိုတာလည်း လျှော့မရတာတွေရှိခဲ့တယ်။ တာဝန် ရှိသူ ပြောတာလည်း မရဘူး။ အခု သည်ဘက်နောက်ပိုင်း သူတို့က ကျွန်တော်ဆီက စာအုပ်ယူရောင်းတာမျိုး ဖြစ်သွားတယ်။ ပြောင်းပြန် ဖြစ်သွားတယ်။ သူတို့က လျှော့ချင်တယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော်က ချက်ချင်း လျှော့မပေးတော့ဘူး။ အဖေသွားပြောလုပ်လိုက်တယ်။ ဒါ ညစ်တာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါ ကျွန်တော် တမင်လုပ်လိုက်တာ။ သူ့ကို သူ့နည်းနဲ့ပြန် နားလည်အောင် ကျွန်တော်လုပ်ယူတာပါ။ လူတွေဟာ ကိုယ့်အလှည့်မှာ

မညစ်ကြဖို့ လိုပါတယ်။ ကောင်းတဲ့အကျိုးရယူချင်ရင် ကောင်းတဲ့ပြုမှု ချက်ကို အရင်ကိုယ်က ပေးနှင့်ရတယ်။ ကိုယ့်ဘက်က သူများကျောကုန်း ပေါ်နင်းလျောက်တာ မဖြစ်ဘို့လိုတယ်။ ကိုယ်ကလည်း မှန်ပါမှ စိတ် ချမ်းသာမှုက နှစ်ဦး နှစ်ဘက်ရပါတယ်။ လူဆိုတာ ကိုယ်က မြင့်တဲ့နေရာ ရောက်လေ ကတိတည် ရလေ၊ သစ္စာရှိရလေ၊ စည်းစောင့်ရလေဆိုတာ သတိထားရပါတယ်။

ရန်ကုန်မှာ စာအုပ်ဆင်းဝယ်တော့လည်း တိုက်ချဈေးနဲ့ မန္တလေးက စာအုပ်သမားတချို့က ချုပ်ဝယ်တာမျိုးလုပ်ရင် ကိုယ့်အတွက် မကျန်တော့ တာတွေ ကြုံရတယ်။ သည်စာအုပ် ကိုယ်က မတင်နိုင်တာ မဖြစ်ရအောင် ငါးမူးပို တစ်ကျပ်ပိုနဲ့ ဘေးဆိုင်တွေက လိုက်ဝယ်ပြီး မန္တလေးရောက်တော့ သူများတစ်အုပ် အမြတ်နှစ်ကျပ်ယူနေချိန်မှာ ကိုယ်က တစ်အုပ်အပေါ်မှာ အမြတ်တစ်ကျပ်ခွဲနဲ့ ရောင်းနိုင်တယ်။ အမြတ်တစ်ကျပ်နဲ့ ရောင်းနိုင် တယ်။ ဒါက အလုပ်က သင်သွားတာပါ။ ခုလည်း ဈေးမှားရင် ယုံ ကြည်စွာ ပြန်အမ်းပေးတဲ့စနစ်မျိုး ကျွန်တော် ကျင့်သုံးတယ်။ အများစုနဲ့ ဆက်ဆံပြီးလုပ်ရတဲ့ အလုပ်ဆိုတာ အများစုကြီးကို ပြန်ယုံကြည်မှ ဖြစ်တာပါ။ ဒါလည်း လုပ်ငန်းကပဲ သင်သွားတဲ့ သင်ခန်းစာပဲ။ ကိုယ် လုပ်နေတဲ့အလုပ်က အတွေ့အကြုံကို သင်ခန်းစာယူတာ အကောင်းဆုံး ပါပဲ။ လုပ်တဲ့အခါမှာလည်း တင်းတင်းကြပ်ကြပ်မဟုတ်ပဲနဲ့ လေတိုက် သလို ယိမ်းတဲ့နည်း၊ ပျော့ပြောင်းနည်းတွေက ပိုပြီးအဆင်ပြေတာ တွေ့ရ ပါတယ်။

ကျွန်တော်အဖေက သိပ်စည်းကမ်းကြီးတယ်။ စကားနည်းတယ်။ တိကျတယ်။ အောက်ခြေသိမ်းခိုင်းခဲ့တာပါ။ စာအုပ် Packing (ထုပ်ပိုး) တာကအစ၊ စာရွက်ထားပုံ ချိုးပုံတွေ၊ စာအုပ်ခင်းတာတွေကအစ သင်ပေး တာပါ။ နေ့ငှက် ကြီးပွားလို့ မလုပ်ချင်ကာမှနေ အောက်သက်ကြေဖို့လို တယ်ဆိုတာကို အဖေက အလုပ်နဲ့ခိုင်းရင်းက သင်ပေးခဲ့တာ။ အမေကျ တော့ သူများပစ္စည်းလည်း မယူဘူး။ ကျွန်တော်လည်း အမေ့စိတ်ဓာတ်မျိုး ကြိုက်ပါတယ်။ ပေးရင်ပေးတာ၊ ၎င်းရင်၎င်းတာ၊ ချေးရင်ချေးတာ ဖြစ်ရ မယ်။ ပထမတစ်ကြိမ် ဘာမှမပြောဘဲ နောက်တစ်ကြိမ်ဖြစ်လာရင် ပထမ

တစ် ကြိမ်ကိစ္စ ကိုယ်ခံစားရတာပြောပြပြီး မပေးတော့ဘူး။ သည်အကျင့် တော့ ရှိတယ်။ အမေ့လို့ပဲ။ အမေက အစုအဆောင်းကောင်းလို့ သည်လို ဖြစ်လာတာပါ။ အဖေကရှာ အမေကစုဆောင်းလာခဲ့တာပါ။

ကျွန်တော်ငယ်ငယ်က သိမ်ငယ်စိတ်တော့ ရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် သည်သိမ်ငယ်စိတ်ကပဲ ကျွန်တော့်ကို အားဖြစ်စေခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ဆိုင်ကြီးတွေက ရန်ကုန်က စာအုပ်ထုပ်ကြီးတွေ လာတယ်။ ဖောက်စစ်ကြတယ်။ ပြောစာတွေဘာတွေနဲ့ တက်တက်ကြွကြွ လုပ်နေတဲ့အချိန်မှာ ကျွန်တော့်မှာ သည်အခြေအနေမရှိသေးဘူး။ သည် တော့ ကျွန်တော့်စိတ်ထဲမှာ တစ်နေ့ ငါဒါမျိုးဖြစ်အောင်လုပ်မယ်။ ဖြစ်ကို ဖြစ်ရမယ်ဆိုတာမျိုး ရှိခဲ့ပါတယ်။ သည်စိတ်ကပဲ ကျွန်တော့်အတွက် အားတွေဖြစ်စေခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကောင်းတဲ့ အမှုအကျင့်ပေါ်မှာ အားကျတတ်ဖို့ လိုတယ်။

တကယ်လုပ်လို့ကောင်းမယ့်အချိန်မှာ ကျွန်တော့်အမြင်အာရုံ ချို့ယွင်းသွားခဲ့တယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော် စိတ်ဓာတ်မကျခဲ့ဘူး။ အရင် က စာအုပ်တစ်အုပ်ထုတ်မယ်ဆိုရင် ဖြစ်မှဖြစ်ပါမလားဆိုတာကအစ ချိန်နေရတယ်။ ခုကတော့ စာအုပ်လုပ်ငန်းကလည်း ဖွံ့ဖြိုးလာပြီ။ ကိုယ့်စိတ်ကူး ရှိသလောက် လုပ်ရမယ့်အချိန်မှာ လှေပြေးတုန်းတက်ကျိုး သလိုတော့ ဖြစ်သွားတာပေါ့လေ။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော် မမြင်ပေမယ့် ဆက်လုပ်တယ်။ လုပ်နိုင်တာလုပ်တယ်။ မျက်စိနဲ့ မလုပ်နိုင်တာ ဦးနှောက် နဲ့ လုပ်နေရတယ်။ ခက်တာက တချို့က မယုံရတာရှိတယ်။ ခုမမြင်တော့ ပိုဆိုးတယ်။ မမြင်လေ မယုံရတာတွေရှိတယ်။ မယုံဘူးဆိုတာ လူရဲ့ စာရိတ္တကို မယုံကြည်တာ မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ့်လိုမှ သေချာပုံမလားဆိုတာ ကို မယုံတာကို ပြောတာပါ။

လူတွေကတော့ ပြောတာပေါ့ဗျာ။ ကံ ဉာဏ် ဝီရိယသုံးပါး ညီမှတဲ့။ ကျွန်တော် ကံကို ဘေးဖယ်ထားတာ၊ ဉာဏ်နဲ့ ဝီရိယကတော့ အမြဲထား လုပ်နေရတာ။ ဝီရိယနဲ့ အချိန်အခါကြည့်ပြီး ရောင်းချရတာကိုး။ ကံ မပါဘူးလားဆိုတော့ ဖောက်သည်တွေ ရလာတာ၊ စီးပွားဖြစ်လာတာကို ကြည့်ပြီး ကံပေါ်လာတာလို့တော့ ပြောလို့ရတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော် က ဉာဏ်နဲ့ ဝီရိယသမား။

တစ်ခါတစ်ခါ ဆိုင်မှာ စာအုပ်ပြတ်နေတယ်။ ဆိုင်က မအားတော့ မမှာဖြစ်ဘူး။ သည်တော့ ပြောရတယ်။ မင်းတို့အရောင်းအဝယ် ကောင်းတဲ့ ကံက ပေါ်နေတာမှန်တယ်။ ဒါပေမယ့် ဒါရောင်းရင် မြတ်မယ်ဆိုတဲ့ ဉာဏ်။ မှာရမယ်ဆိုတဲ့ ဝီရိယနည်းနေတယ်။ ဝီရိယမရှိရင် သည်စာ အုပ်က ရောက်လာမှာကို မဟုတ်ဘူး။ ဝီရိယနဲ့ ဉာဏ် အမြဲရှိပါစေလို့ ပြောရတယ်။ ဒါ ကျွန်တော့် ယုံကြည်မှုပဲ။

နောက် ကျွန်တော်တို့လူမျိုးမှာ အားနည်းတာတစ်ခုက မြင့်လာရင် သူဘာကြောင့်မြင့်လာတာလဲ သုံးသပ်မယ် မစိတ်ကူးဘူး။ မစ္စရိယစိတ် က စထားတွေရှိတယ်။ ဒါ မကောင်းတဲ့ကိစ္စ၊ သူအောင်မြင်တာ ဘာ ကြောင့်လဲ၊ ငါက ဘာဖြစ်ရမလဲဆိုတာမျိုး တွေးရမယ့်အစား မကောင်းတဲ့ စိတ်ထားတွေ တွေ့နေရတယ်။ ဒါက စီးပွားရေးနယ်ပယ်မှာ ပိုရှိပါတယ်။ အားနည်းချက်ကို ဖာထေးပြီး ကောင်းအောင်လုပ်ရမယ့်အစား ကောင်းပြီး သားကို အားနည်းသွားအောင် လုပ်ချင်တဲ့စိတ်ကို ပြောင်းလဲနိုင်မှ ကြီး ပွားတာပါ။

နောက် ကျွန်တော့်ခံယူချက်က မနိုင်ဝန်ထမ်းဆိုတာကို မကြိုက်ပါ ဘူး။ စီးပွားရေးမှာ မနိုင်ဝန်ထမ်းရင် ပိုတောင်ဆိုးသေးတယ်။ မနိုင်ဝန်က မတန်တဆလေးလံလေ ကိုယ့်မှာ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးဖြစ်လေပဲ။ ကျွန်တော် အရင်က ဂုဏ်ထူးစာပေက ငါ့အုပ်တစ်သောင်းဖိုးလောက် အကြွေးယူပြီး ဘုရားကြီးပွဲမှာ ရောင်းတယ်။ ကျွန်တော်က ကိုယ်နိုင်သလောက် ကိုယ် တွက်ထားတာ၊ တစ်နေ့တစ်သောင်းဖိုး ရောင်းရရင် ငါးရက် ငါးသောင်း ရမယ်။ ဒါဆို အကြွေးလည်းဆပ်နိုင်မယ်။ သည်လို တွက်တာပါ။ နေ့စဉ် ရောင်းရသမျှလည်း ဗလာစာအုပ်နဲ့ တေးမှတ်ထားတာ၊ ဒါက နောက်နှစ် မှာ ဒါကို အခြေခံပြီး တွက်လို့ရအောင်လို့ မှတ်တာပါ။ ကျွန်တော့် မိတ်ဆွေ တစ်ယောက်ကတော့ စာအုပ်အကြွေးသုံးသောင်းဖိုးတောင် ယူ တယ်။ ဒါက သူကမတွက်တာ၊ တကယ်လည်း ဘုရားကြီးပွဲပြီးတော့ အကြွေးတင်ကျန်ရစ်ခဲ့တာတွေ ရှိတယ်။ ကိုယ့်အင်အား ကိုယ်သိတာ၊ နိုင်သလောက်လုပ်တာဟာ အကောင်းဆုံးပါပဲ။

ကျွန်တော်က မနိုင်ဝန်မထမ်းတော့ ကတိသစ္စာတည်တယ်ဆိုတဲ့ မှတ်ချက်ကို ကိုယ်ရတယ်။ ဒါဟာ စီးပွားရေးလုပ်ရင် အများက အဲသလို

ယုံကြည်တာ ကောင်းတယ်။ ကတိတည်တယ်ဟောဆိုရင် လူတိုင်းက ကူညီချင်ကြတာပဲ။ ကူလည်းကူညီရသေးတယ် ဆုံးမယ့်သဘောကလည်း ဖြစ်နေတယ်ဆိုရင် ဘယ်သူကစွန့်ပြီး ကူညီပါမလဲ။ ဒါကြောင့် တတ်နိုင် သလောက် ကတိသစ္စာတည်ဖို့လည်း လိုတယ်။ တချို့က စီးပွားရေးမှာ ကူညီချင်ကြပေမယ့် လူမှုရေးမှာ နားမလည်တာတာလည်း ရှိတယ်။ ကျွန်တော် ဆေးရုံတက်တော့မှ ဒါကိုသိတာ။ တချို့က စီးပွားရေးအတွက် ကူညီရမှာ ဝန်မလေးပေမယ့် ဆေးရုံတစ်ခေါက် လာမမေးတာရှိတယ်။ တချို့ကျတော့ လူမှုရေးမှာ တစ်ပတ်ငါးရက်လောက် လာမေးပြီး စီးပွား ရေးမှာ တစ်ကျပ်တစ်ပြားမှာ အပွန်းမခံချင်ကြတဲ့လူတွေလည်း ရှိတယ်။ သည်တော့ လူ့စရိုက်ကိုလည်း စီးပွားရေးလုပ်တဲ့လူက နားလည်ရပါတယ်။ လူ့စရိုက် လူ့သဘာဝကိုသိရင် ဒါ ခွင့်လွှတ်လို့ရတယ်။ ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံရေးကို ထိန်းညှိလို့ရတယ်။

ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ပဲ ခေါ်သွားလို့ ကောင်းတဲ့ လူရှိတယ်။ အဲသလိုလူကို လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ပဲ ခေါ်သွားတာကောင်း တယ်။ အရက်ဆိုင်မခေါ်သွားနဲ့။ ပြဿနာတက်တော့တာပဲ။ ကချို့က အရက်တော့ တွဲသောက်လို့ကောင်းတယ်။ လက်ဖက်ရည်ဆိုင် မလိုက်ချင် ဘူးဆိုတာလည်း ရှိတယ်။ ဒါက ဥပမာ ပြောတာပါ။ လူ့စရိုက်ကို ဥပမာနဲ့ ပြောတာ။ အလိုက်သင့်ရှိရင် အဆင်ပြေတယ်ဆိုတာကို ပြောချင် တာပါ။

လုပ်ငန်းတစ်ခုက လုပ်တော့လုပ်ပြီ။ ကံ၊ ဉာဏ်၊ ဝီရိယအကြောင်း ကောင်းလို့ အောင်မြင်ပါပြီတဲ့။ အောင်မြင်မှုကိုဆက်ပြီး တည်တဲ့အောင် ထိန်းရတာကလည်း ခက်တယ်။ အမြင့်ရောက်လေလေ လေတိုက်ခံရ လေလေ ဆိုတာကို။ မြင့်လာရင် မမြင့်ရတဲ့ကိစ္စတွေက ဝင်လာတာတွေ လည်းရှိတယ်။ ဆိုပါတော့ မဂ္ဂဇင်းတစ်စောင်ကို ကျွန်တော်တို့က ယူ ရောင်းတော့ မန္တလေးက စာအုပ်ဆိုင်တစ်ဆိုင်နဲ့ ဖြစ်ရတာလေး ပြောဦး မယ်။ အဲသည်မဂ္ဂဇင်းက (၁၈) ကျပ်ဝယ်ရတုန်းက မန္တလေးမှာ အားလုံး (၁၈) ကျပ်ခွဲနဲ့ ရောင်းကြတယ်။ ငါးမူးစားပေါ့။ အဲသည်မဂ္ဂဇင်းက ဈေးတက်တော့ တိုက်ဈေးတင် နှစ်ဆယ်ဖြစ်သွားတယ်။ အဲသည်မှာ

မန္တလေးကစာအုပ်ဆိုင်ကြီးက တို့လက်ကား နှစ်ဆယ်တစ်ကျပ်၊ လက်လီ ကို နှစ်ဆယ်နှစ်ကျပ် ရောင်းရအောင်တဲ့။ လာညီတယ်။ ကျွန်တော်က စောင်ရေများများလည်း ရထားသူဆိုတော့ အားလုံးသဘောတူရင် လုပ် ကြတာပေါ့ဆိုပြီး သူပြောတဲ့ဈေးနဲ့ ရောင်းတယ်။ ရောင်းလည်းရောင်းရော ကျွန်တော်စိတ်ထဲ မသင်္ကာတာနဲ့ စုံစမ်းတော့ လာညီတဲ့လူက နှစ်ဆယ် ငါးမူးနဲ့ ရောင်းနေတာတွေ့တယ်။ ကျွန်တော်က ဘယ်လိုလုပ်တာလဲ ဆိုတော့ ဝူးဝူးဝါးဝါးဖြေတယ်။ ကျွန်တော် အားမနာဘူး။ ခင်ဗျားက လူကြီးလုပ်ပြီး ကတိနဲ့မလုပ်ဘူး။ နောက် ကျွန်တော်ကို မညှိနဲ့တော့လို့ ပြောလိုက်တယ်။ ဒါမျိုးက ရှိတတ်တယ်။ အောင်မြင်လာရင် အညွန့် ချိုးချင်တာတွေရှိတယ်။ ကိုယ်က အောင်မြင်လေ သမာဓိကြီးဖို့လိုလေပဲ။ စီးပွားရေးမှာ အထူးသဖြင့် ဈေးမှန်ရေးမှာ သတိထားရပါတယ်။

တစ်ခါတလေ ကိုယ်က ရိုးရိုးသားသားမှားမိရင်တောင် တိုက်ခိုက် စရာ အကွက်ပဲလို့ အလစ်ချောင်းတိုက်ခိုက်ချင်တာတွေ ရှိတတ်ပါ တယ်။ ဒါကြောင့် အမြဲမှန်ဖို့ ကိုယ့်ဘက်က အမြဲသတိထားပါဆိုတာ ကျွန်တော် အမြဲပြောလေ့ရှိပါတယ်။ ကိုယ်က ပင်ရင်းဖြစ်နေရင် ပင်ရင်းစည်းကို အမြဲစောင့်ရင် အားလုံးက ယုံကြည်ပါတယ်။

စီးပွားရေးမှာ ပြိုင်ဘက်ဆိုတာလည်း ရှိတတ်တယ်။ ဒါကတော့ ဘယ်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းမှာမဆို ရှိတာပဲ။ ပြိုင်ဘက်ဆိုတဲ့စကားကတော့ မလှဘူးပေါ့လေ။ ဒါပေမယ့် ဒါက အရေးကြီးတယ်။ စီးပွားတူရင် ဒါ ရှိလာတတ်တယ်။ အဲသည်ပြိုင်ဘက်ကို ဘယ်လိုသဘောထားသလဲဆိုတာ နဲ့လည်း ဆိုင်တယ်။ ကျွန်တော့် အတွေ့အကြုံတွေနဲ့ပဲ ပြောပါမယ်။ ကျွန်တော်တို့က လုပ်နေတာက စာအုပ်ကိုယ်စားလှယ်ပါ။ ရန်ကုန်က တိုက်ဖြန့်ဈေးနဲ့ မန္တလေးက ကျွန်တော်တို့ဖြန့်နေတာ ဈေးတူပဲ။ ကျွန်တော် တို့က ကော်မရှင်ပဲစားတယ်။ အဲသည်မှာ ဘာဖြစ်သလဲဆိုတော့ ရန်ကုန်က ထုတ်ဝေသူရယ်၊ ကျွန်တော်တို့ ဖြန့်ပေးတဲ့ကိုယ်စားလှယ်ရယ်၊ ကျွန်တော် တို့ဆီက ရောင်းနေတဲ့ အရောင်းဆိုင်တွေရယ်၊ သစ္စာရှိနေရင် ညီညွတ်နေ ရင် ဘာပြဿနာမှ မရှိဘူး။ ဒါပေမယ့် သည်ညီညွတ်ရေးကို ဈေးဖျက်တာ တွေ ရှိလာရင် တစ်နေရာရာမှာ ဒါပြဿနာပေါ်တာပဲ။ ညီညွတ်နေရင်

တော့ ကျွန်းကိုင်မို့၊ ကိုင်းကျွန်းမို့ပဲ။ ရန်ကုန်က ထုတ်ဝေသူကလည်း ကိုယ်စားလှယ်ဆိုပို့ရလို့ အလုပ်မရှုပ်ဘူး။ တပေါင်းတည်းများများပို့နိုင် တယ်။ ကျွန်တော်တို့ ကိုယ်စားလှယ်ကလည်း ရန်ကုန်ထုတ်ဝေသူဆီက ကော်မရှင်ပဲစားပြီး သည်ဘက်မှာ ရန်ကုန်တိုက်ဈေးနဲ့ပဲဖြန့်တာ။ အရောင်း ဆိုင်ကလေးတွေကလည်း ရန်ကုန်ကို တကူးတက မှာစရာမလိုဘဲ ရန်ကုန် က ဈေးအတိုင်း နီးနီးနားနားရတယ်။ သုံးဦးစလုံးအတွက် ကောင်းတဲ့ ကိစ္စပဲ။*

ကျွန်တော်တို့ကလည်း ငါ့ကိုယ်စားလှယ်ပဲ ညစ်လိုက်မယ် လုပ်လို့ မရဘူး။ အရောင်းဆိုင်လေးတွေကလည်း ငါ့ရောင်းပေးမှဖြစ်တာ လုပ်လို့ မရဘူး။ အားလုံးက အဆင်ပြေနေတာကိုး။ ကောင်းတာက သုံးဦးသုံး ဖလှယ် ရိုးရိုးသားသား ကိုယ့်လမ်းကိုယ်လျှောက်ကာနေရင် ကောင်းတာ ချည်းပါပဲ။ သည်သုံးနေရာမှာ ဆိုပါတော့ နဂါးစာပေမှာ ယူနေကြပုဂ္ဂိုလ် က ရန်ကုန်ကို မှာလိုက်လို့ ရန်ကုန်တိုက်က ကျွန်တော်တို့ ကိုယ်စားလှယ် နှုန်းထက် ဈေးလျှော့ပို့တာတို့ ကျွန်တော်တို့ထက် စောစောကြိုပို့တာတို့ လုပ်ရင် ဒါ ကျွန်တော်တို့ မကောင်းတော့ဘူး။

တချို့ကဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ဆိုင်ကတော့ ယူရောင်းပါရဲ့။ ရောင်း ပြီးသားပိုက်ဆံကျတော့ နေ့ရွှေ ညရွှေ လုပ်ချင်တာတွေရှိတယ်။ ကျွန်တော်တို့က စာအုပ်ပြတ်ငွေပြတ် လက်ငင်းချေပါတော့ဆိုရင် ဒါ စိတ်ဆိုးတာတွေရှိတယ်။ တချို့က စာအုပ်သုံးဆယ်ယူနေရာက ရန်ကုန်က အုပ်နှစ်ဆယ်လှမ်းမှာတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဆီက ဆယ်အုပ် ထောက်ထား တယ်။ ရန်ကုန်ကလာတာ နောက်ကျနေတုန်း စောစောက ဖြန့်နိုင်တဲ့ ကျွန်တော်တို့ဆီကရတဲ့ ဆယ်အုပ်နဲ့ ထောက်ရောင်းနေလို့ရအောင် မရှိသုံး တဲ့သုံးနေတာတွေရှိတယ်။ ဖြန့်ချိရေးမှာ ရန်ကုန်က စနစ်က ကော်မရှင်စား စနစ်နဲ့ ဖြန့်တာ၊ ကျွန်တော်တို့က အုပ်ရေစား စနစ်နဲ့ဖြန့်တာ၊ မတူတာ တွေရှိတယ်။ ကျွန်တော် အခုပြောနေတာတွေက ကျွန်တော် ကောင်းပြော နေတာမဟုတ်ပါဘူး။ သုံးဖက်စလုံးမှာ ရိုးသားနေသ၍ စိတ်ချမ်းသာနေ မှာပဲ ဆိုတာကို ပေါ်လွင်ချင်လို့ ပြောတာပါ။ ဘယ်စီးပွားရေးမဆို သွားနေတဲ့လမ်းကြောင်းမှာ ကွက်ကျော်ရိုက် စဉ်းစားလာသူ၊ ကျင့်ကြံလာ

သူရှိရင် အားလုံး စိတ်မချမ်းမသာဖြစ်ကြရတယ်ဆိုတာကို ဆိုလိုတာပါ။ ဒါ့ကြောင့် ရိုးသားစွာ စီးပွားရေးမှာ ပြိုင်ဘက်ဆိုတဲ့ သဘောထက် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်၊ အကျိုးတူ ပေါင်းဖော်ဖက်လို့ သဘောထားနိုင်ရပါ မယ်။ ဘယ်သူမှ မထိခိုက်တာ အကောင်းဆုံးပါ။

တချို့စီးပွားရေးက ပိုက်ဆံရှိတိုင်း လုပ်လို့မရတာတွေ ရှိတယ်။ ဖြတ်သန်းမှု၊ အတွေ့အကြုံ၊ အနစ်နာခံမှု၊ တစ်ဖက်နှင့်တစ်ဖက် ယုံကြည်မှု၊ တစ်ဦးသဘောကို တစ်ဦးသိနားလည်မှု၊ မေတ္တာစေနာရှိမှု စတာတွေက ငွေနဲ့ကြေးနဲ့ ဝယ်ယူလို့ ရတာမဟုတ်ပါဘူး။ ပိုက်ဆံချမ်းသာတဲ့ ကုမ္ပဏီ တစ်ခုက နဂါးစာပေကို ဖြန့်ချိရေးကြီးလုပ်ရင် မဖြစ်နိုင်ဘူးလို့ ဆိုလိုတာ မဟုတ်ဘူး။ စီးပွားရေးမှာ မမြင်ရတဲ့ သံယောဇဉ်ကိစ္စတွေ ကြိုးပမ်းမှု တွေကလည်း ရှိသေးလို့ ပြောတာပါ။ ရိုးရိုးပြောရရင် အလုပ်သဘော တွေရှိတယ်။ ဆိုပါတော့ နယ်တွေက သူကတစ်သောင်းပို့လိုက်၊ ကိုယ့် ဆီက ငါးထောင်စူးသွားလိုက်၊ ကိုယ်ကပို့လိုက် သူဆီကရဖို့ကျန်လိုက်။ တစ်ခါတလေ အကြွေးရှိလျက်နဲ့ စွန့်ပြီးထပ်ပို့ရတာတွေကအစ ကိုယ်ပိုင် ဆုံးဖြတ်ချက်နဲ့ အဖွဲ့အစည်းဆုံးဖြတ်ချက်က တူနိုင်ပါ့မလား။

စာအုပ်လုပ်ငန်းဆိုပါတော့၊ သူရွေးပိုင်ခွင့်၊ ငေးပိုင်ခွင့်၊ မြည်းပိုင် ခွင့်တွေပေးထားရတာကို ရုံးဆန်ဆန်လုပ်လို့ ရနိုင်ပါ့မလားကအစ အဆင် ပြေတယ်ထင်ရင် လုပ်နိုင်ကြတာချည်းပါပဲ။ တချို့ အဖွဲ့အစည်းတွေက ရောင်းနေတာတွေကြည့်ရင် တစ်မျိုးကနှစ်မျိုးပြပါဆိုရင် မျက်နှာမကောင်း တော့တာတွေကအစ ပိုက်ဆံရှိတိုင်း လုပ်လို့မဖြစ်တာတွေ ရှိပါတယ်။

နောက် ပြဿနာ။ ပြဿနာရှိရင် ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုတာ အကောင်း ဆုံးပဲ။ မရှင်းရင် ဘာမှဖြစ်လာမှာ မဟုတ်ဘူး။ လာရင် ရိုက်ကိုရိုက်မယ် ဆိုတဲ့လူကိုတော့ ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင် ဝင်တိုးတာမျိုးတော့ မဟုတ်ဘူး ပေါ့ဗျာ။ ကောင်းတာကတော့ ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းရင် ပြဿနာပြီးပြေ သွား တယ်။ အထင်လွှဲနေတာဆိုရင်လည်း နားလည်သွားနိုင်တယ်။ ကျွန်တော် တော့ သည်နည်းကိုသုံးတယ်။

လူဆိုတာက ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဖြည့်ဆီးနိုင်တာ နှစ်နေရာရှိတယ်။ တစ်ခုက စာဖတ်လို့ရတာ၊ တစ်ခုက ပတ်ဝန်းကျင်က သဘောထားတွေ

အကြားအမြင်တွေပေါ့။ ကျွန်တော်က စာအုပ်သည်ဖြစ်မှ စာကို မဖတ်ဖြစ် တော့ဘူး။ အခုက သူများဖတ်ခိုင်းပြီးမှ နားထောင်ရတာဆိုတော့လည်း အားနာရတာပါတယ်။ ပတ်ဝန်းကျင်ကတော့ ကျွန်တော် ပတ်ဝန်းကျင်က စီးပွားရေးပတ်ဝန်းကျင်ဆိုတော့ လောကစုံက အသံတွေကြားနေရတာပဲ။ ဒါနဲ့ ကျင့်ကြံ၊ ဒါနဲ့ သင်ခန်းစာယူ၊ ဒါနဲ့ တွေးခေါ် လုပ်နေရတာပဲ။ အကောင်းဆုံးကတော့ မေးတဲ့အကျင့်၊ သုံးသပ်တဲ့အကျင့်ပါပဲ။

သစ်ပင်စိုက်တဲ့လူက စိုက်တယ်၊ ရေလောင်းပေါင်းသင်သူက ရေ လောင်းပေါင်းသင်တယ်၊ ထွက်လာတဲ့အသီးအပွင့်ကို ဈေးကွက်ဝင်အောင် ပို့ဆောင်ရောင်းချသူက ရောင်းချတယ်ဆိုတဲ့ ဖြစ်စဉ်နဲ့သွားရင် တစ်နည်း အားဖြင့် ကိုယ့်တာဝန်ကိုယ် ကျေပြန်ကြရင် အကောင်းဆုံးပါပဲ။ တစ် ယောက်ချင်းဆီက ပြည့်ဝနေဖို့ ရတဲ့နေရာက ဖြည့်ကျင့်နေဖို့ပဲ လိုတာပါ။ သည်မှာလည်း စီးပွားရေးလုပ်ရင် စီမံခန့်ခွဲတတ်ဖို့လိုတယ်။ ကိုယ်ဆက်ဆံ နေရတာက လူစုံ၊ စရိုက်စုံဆိုတော့ နားလည်စာနာတဲ့လူ ရှိတယ်။ နားမလည်ဘဲ ခပ်ပေါ့ပေါ့သွားနေတဲ့လူတွေ ရှိတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဆိုရင် မြို့ကြီးတော်တော်များများနဲ့ လုပ်နေရတာဆိုတော့ သူမြို့၊ သူစာရင်း၊ သူငွေကျန်၊ သူငွေပို့တဲ့စနစ်၊ သူရဲ့လုပ်နည်းလုပ်ဟန်၊ ရိုးသားမှု ရှိမရှိ စတာတွေကို Data တွေ စုထားတာ၊ တစ်ခုချင်း ကျွန်တော် ကိုင်ထား တယ်။ ခပ်ပေါ့ပေါ့လူဆိုရင်လည်း ကျွန်တော်စာရင်းကို အခြေခံပြီး စာလုမ်းပို့သင့်ပို့၊ ငွေတောင်းစရာရှိတောင်း လုပ်ရတာပါပဲ။ နောက်က ဝန်ထမ်းတွေကိုလည်း ဈေးဝယ်စိတ်ချမ်းသာအောင် စီမံခန့်ခွဲပေးရတာ တွေလည်း ရှိတယ်။ စီမံခန့်ခွဲမှု ထောင့်စေ့မှ အောင်မြင်တယ်။ အောင် မြင်ပြီးသားလည်း တည်တံ့တယ်။

ဘာသာရေးနဲ့ စီးပွားရေး ဆက်စပ်မှုကတော့ ကျွန်တော်က ကံ ကံ၏အကျိုးကို ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်တော့ ယုံပါတယ်။ ကံရဲ့အကျိုးဆက် ကြောင့် ကောင်းခြင်း ဆိုးခြင်းဖြစ်ရတယ်ဆိုတာကိုး။ တကယ်ကိုယ်လုပ် တော့သာ ဝီရိယနဲ့ အနာဂတ်ကို ကျွန်တော်သိပ်ကြည့်နေတာမဟုတ်ဘူး။ ပစ္စုပ္ပန်ကောင်းဖို့ ကြိုးစားတယ်။ အခု ကျွန်တော် အာရုံချွတ်ယွင်းနေ တယ်။ အတိတ်ကံက ကျွန်တော် ဘာလုပ်ခဲ့မိလို့လဲ မသိဘူး။ အဲတော့

ပစ္စုပ္ပန်မှာ ကောင်းအောင်နေရင်း အကြွေးဆပ်နေရတယ်လို့ ခံယူတယ်။ ဘုရားဆုတောင်းတာတောင် ဝင်ကြွေးများရှိရင် သည်ဘဝ သည်မျှနဲ့ပဲ ကျေပါစေသေးလို့ ဆုတောင်းတယ်။ အတိတ်ကံက နိမ့်ရတဲ့အထဲ ပစ္စုပ္ပန် မှာ နိမ့်ကျတာတွေ ထပ်လုပ်ရင် အနိမ့်ထဲက တက်ရမှာမဟုတ်ဘူး။ ပစ္စုပ္ပန် ပစ္စုပ္ပန်တိုင်း ကောင်းကောင်းသွားအောင် ကျွန်တော် လုပ်နေတယ်။

ပိုက်ဆံဆိုတာကတော့ဗျာ၊ ရှာတော့ ရှာနေတာပဲ။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်သဘောကတော့ သာမညလည်း မဟုတ်သလို၊ ပမာနလည်း မဟုတ်ဘူးလို့ထင်တာပဲ။ ဆိုက်ကားသမားတစ်ယောက်က တစ်နေ့ကို အစိတ်နဲ့ အံ့နာကြေးပေးနင်းနေရတယ်ဆိုရင် သူသာ ပိုက်ဆံရှိလို့ ဆိုက်ကားသာ ဝယ်နိုင်ရင် သူ ပင်ပင်ပန်းပန်းရှာထားတဲ့အထဲက သူများကို အစိတ်ပေးစရာ ဘယ်လိုတော့မလဲ။ အဲဒါမျိုးကျတော့လည်း ပိုက်ဆံက လိုတာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ပိုက်ဆံက ခန့်ရာတိုင်းတော့လည်း အရာမရောက် ပြန်ဘူး။ ပိုက်ဆံဆိုတာ လူအတွက် အဖြည့်ခံပါပဲ။ သူ့ကို သုံးတတ်ဖို့ပဲ လိုပါတယ်။ ကျွန်တော်ဆီက လူငယ်တွေက သင်္ကြန်နားနီးရင် လည်ဖို့ ပတ်ဖို့ ပိုက်ဆံငါးထောင်လောက်ပေးပါ တောင်းကြတယ်။ ကျွန်တော်က ပြောရတယ်၊ မင်းတို့က ငယ်သေးတော့ ပျော်ချင်ပါးချင်ကြတာပဲ။ ခုနေ တော့ ပျော်ဖို့ပဲ စဉ်းစားတယ်။ ကြီးလာတော့ ပျော်ဖို့မဟုတ်တော့ဘူး။ အိုကြီးအိုမမှာ စားဖို့လိုတာမျိုး ဖြစ်သွားပြီ။ ငယ်တုန်းမှာ ရသမျှ စုဆောင်းပါ။ ကြီးလာတော့ နားနားနေနေ သက်သောင့်သက်သာ နေဖို့ လိုတယ်။ အရွယ်သုံးပါးစလုံးမှာ ရှာစားနေရတာမျိုး မဖြစ်ပါစေနဲ့လို့ မှာရတယ်။ ပိုက်ဆံက ခက်တော့ခက်တယ်၊ အရေးလည်းကြီးတယ်၊ အရေးလည်း မကြီးဘူး။ အရွယ်ငယ်တုန်းမှာ ပိုက်ဆံရှာဖို့ဆိုတာလည်း ကျားစီးဖားစီး လောဘတိုက်နေရင်လည်း စိတ်ချမ်းသာမှာမဟုတ်ဘူး။ သည်တော့ ရိုးရိုးသားသား သေသေသပ်သပ် ရှာဖို့လိုတယ်။

ကျွန်တော်ကတော့ ဘာလုပ်ချင်သလဲ၊ လုပ်ချင်တာလုပ်ပါ။ ကတိသစ္စာတည်ဖို့ပဲ လိုတယ်လို့ ထင်တာပဲ။ နဂါးက ဘာလိုချင်လို့တဲ့၊ နဂါးက ဘာမှာတာ ပို့လိုက်ပါဦးဆိုတာမျိုး အယုံအကြည်ခံရဖို့ ခဏ ကလေး ကတိတည်ခဲ့တာမဟုတ်ဘူး။ နဂါး စကတည်းက ကတိတည်ခဲ့

လိုပါ။ ကျွန်တော့် ဖခင်ကြီးလက်ထက်က ကနေ့ ကျွန်တော်တို့ မောင်နှမတွေ ခေတ်အထိ ကတိနဲ့ လုပ်နေရတာတွေရှိတယ်။ ကျွန်တော်တို့လည်း ပြည့်စုံသေးတာ မဟုတ်တော့ လှည့်ရပတ်ရ ယူနေရတာတွေ ရှိတယ်။ ဘာနဲ့လုပ်နေတာလဲဆိုရင် ကတိသစ္စာနဲ့ လုပ်နေတာပါ။ ဒါကြောင့် လူငယ်တွေကိုပြောချင်တာ သစ္စာကတိတည်တဲ့ ကိုယ်ကျင့်တရား ကောင်းတဲ့လူအဖြစ်သာ ရပ်တည်ပါ။ အောင်မြင်ပါလိမ့်မယ်လို့ ပြောချင်တယ်။ ကျွန်တော်နည်းက ကျွန်တော်ပြောခဲ့တာတွေ ပြန်ချုပ်ရင် ဉာဏ်နဲ့ ဝီရိယ ရှိရမယ်။ ကတိသစ္စာတည်ရမယ်။ ကိုယ်ချင်းစာစိတ် ရှိရမယ်။ ကိုယ့်ခံစားမှု ထက် သူ့ခံစားမှုကို ဦးစားပေးရမယ်ဆိုတာပါပဲ။

ဒါပေမယ့် လူက ငွေရှာနေတာချည်းဖြစ်နေရင်လည်း ကြာရင် ဘယ်ခန့်င်မလဲ။ ကိုယ်ဝါသနာပါတာလေး ဘာလေးနဲ့ အနားယူရတာ မျိုးလည်း ရှိသင့်တယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ အရင်က ဘောလုံးပွဲကြည့်တယ်။ ကျွန်တော် မျက်လုံးကောင်းတုန်းက၊ ညဘက်လည်း ကျွန်တော် ပြောခဲ့သလို တွေးနေရတာနဲ့ စာရင်းဇယားတွေ လုပ်နေရတာတွေ ရှိတယ်။ နေ့ဘက်လည်း ဆိုင်မှာရှိနေရတာဆိုတော့ တစ်ခါတစ်ခါ စိတ်ပင်ပန်းတယ်။ သည်တော့ မနက်ခြောက်နာရီထဲ ဆိုင်သွား၊ လိုတာစစ်ဆေးပြီးရင် တစ်နေ့လုံး အလုပ်ထဲမှာနေ၊ ညနေသုံးနာရီထိုးရင်တော့ ဘောလုံးပွဲသွားကြည့်တယ်။ ဘောလုံးပွဲကြည့်တုန်းတော့ ကျွန်တော်စိတ်ထဲမှာ ဘာအလုပ်ကိစ္စမှ မရှိဘူး။ အကုန်ထုတ်ပစ်ထားတာ၊ နောက် မိတ်ဆွေသစ်တွေလည်းရတယ်။ အတွေးသစ်တွေရတယ်။ ကျွန်တော်မှာ စာဖတ်ချိန်လည်း မရှိတော့ သည်နည်းနဲ့ စိတ်ကိုလျှော့ယူတယ်။ စိတ်ကို လွှင့်ခြင်းနဲ့ လွှင့်ခြင်းရှိတာမှာ ကျွန်တော်က ဘောလုံးကွင်းကြီးထဲမှာ လွှင့်ထားတာ။ အမြဲချည်ထားတဲ့ခွေးတောင် ကြာရင် ရူးသွားတာတွေ ရှိတယ်။ လူကတော့ အာရုံပိုများတဲ့ သဘောရှိတော့ စိတ်ကို အားလပ်ချိန်မှာ ဖြေလျှော့ဖို့ လိုပါတယ်။

တစ်ခါတစ်ခါ သူငယ်ချင်း အပေါင်းအသင်းနဲ့ထိုင်ရင်း ရောက်တက်ရာရာ ပြောနေတာများလည်း ကျွန်တော်လုပ်တယ်။ တစ်ယောက်အတွေးအကြံကြားရတာ လုပ်နေတဲ့အလုပ်အတွက်လည်း အကျိုးရှိတယ်။ သည်နည်းကို ကျွန်တော်သုံးပါတယ်။

အလုပ်လုပ်တာကတော့ မှန်မှန်ကလေးနဲ့ Plan (စီမံကိန်း) ချလုပ်တာ အကောင်းဆုံးပါပဲ။ Plan (စီမံကိန်း) ဆိုတာက ရေရှည် Plan ရော တစ်နေ့တာ Plan ရော၊ ချထားပြီး လုပ်သင့်တယ်။ ကျွန်တော့် မိတ်ဆွေတစ်ယောက်က ထားဝယ်လူမျိုး၊ သူနဲ့ရန်ကုန်ဆင်းပြီး စာအုပ်ဝယ်ရင် သူက ညဘက်မှာ စာရင်းတွေ လုပ်လေ့ရှိတယ်။ နောက်တစ်နေ့ သွားရမယ့် ခရီးလမ်းကြောင်းကအစ သူလုပ်ထားတယ်။ ရန်ကုန်မှာက တောင်နဲ့ မြောက်သွားရတာ မလွယ်ဘူး။ လမ်းခရီးစဉ်ကိုဆွဲပြီး သူက သွားတော့ မပင်ပန်းတော့ဘူး။ နောက်တစ်ခါ ဘာပြီးရင် ဘာလုပ်မယ်ဆိုတာလည်း သူ့မှာရှိတော့ မေ့သွားတယ်ဆိုတာ သူ့မှာ မရှိဘူး။ အဲသည်စနစ်ကို ကျွန်တော်ကြိုက်လို့ အတုခိုးတယ်။ တစ်ခါတလေတော့လည်း အလုပ်များလို့ ဧည့်သည်လာလို့တော့ ပျက်သွားတာရှိတယ်။ ကောင်းတာက တစ်နေ့အလုပ် တစ်နေ့လုပ်တာ အကောင်းဆုံးပဲ။ စနစ်ဇယားရှိတာ အကောင်းဆုံးပဲ။

စီးပွားရေးလုပ်ရင် အရေးကြီးဆုံးကတော့ ကျန်းမာရေးပဲ။ ကျန်းမာရေးဆိုတာ စိတ်လည်းကျန်းမာ၊ ကိုယ်လည်း ကျန်းမာဖို့လိုတယ်။ စိတ်ကျန်းမာတယ်ဆိုတာက စိတ်ရင်းကောင်းဖို့ ဆိုလိုတာပါ။ လက်ကတော့ ပုတီးကြီးနဲ့ ဒါပေမယ့် တရုတ်ပစ္စည်းကို ထိုင်းကလုပ်တာပါ။ ညာရောင်းနေရင် ဒါ စိတ်ကောင်းရှိတာမဟုတ်ဘူး။ လူကျန်းမာဖို့ကလည်း ရှိမှ စိတ်ကူးတွေကလည်း ကျန်းမာ မယ်။ အလုပ်လုပ်ရာမှာလည်း ဖျတ်လတ်တက်ကြွမယ်။ စိတ်သွားတိုင်း ကိုယ်ပါတိုစကား ရှိတာပဲ။ စိတ်သွားတိုင်းဆိုတာ ကိုယ်က ကြံစည်သမျှ လူက လိုက်လုပ်နိုင်တာကို ပြောတာပါ။ ဒါကြောင့် စိတ်ကောင်းရှိဖို့ အကောင်းဆုံးပဲ။ အမရပူရ မဟာကန္တာရုံတိုက်ကထုတ်တဲ့ စည်းမျဉ်း (၁၀)ချက်နှင့် တစ်နေ့တာ လုပ်ငန်းဆိုတဲ့ စာအုပ်ကလေးမှာ စိတ်ကောင်းရှိဖို့ကပထမလို့ရေးထားတယ်။ ကျွန်တော်တို့ လူငယ်တွေဟာ စိတ်ကောင်းကောင်းနဲ့ စီးပွားရေးလုပ်စေချင်တယ်။ လူ့ဘဝက တိုတိုကလေးမှာ မကောင်းတဲ့ စီးပွားရှာနည်းနဲ့ ငွေရှာလို့ သေတော့ သယ်သွားနိုင်တာလည်း မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ်ရောက်နေတဲ့ သံသရာဘဝ တိုတိုကလေးထဲမှာ ဖြူစင်ပြီး သန့်နေဖို့ လိုပါတယ်။

ဒါဟာ မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်ကြီးကို ကျွန်တော်အားကျကြည်ညိုစိတ်က အခြေခံတာပါ။ ကျွန်တော် မျက်စိမြင်တုန်းက စိတ်မဝင်စားခဲ့ဘူး။ မမြင်တော့မှ ဆရာတော်ကြီးရဲ့ ပဋ္ဌာန်းတရားတော် တိတ်ခွေမှာ ပြီးမှာ ကြည့်ညိုတာ။ နောက်တော့ ဆရာတော်ကြီးနဲ့ ပတ်သက်သမျှ ရှာပြီး နှံတယ်။ ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ ခြိုးခြံချွေတာခြင်း၊ နိမ့်ချခြင်း၊ ဉာဏ်ပညာကြီးမားခြင်း၊ ဝိနည်းသိက္ခာတော်နဲ့အညီ နေထိုင်ကျင့်ကြံခြင်းတွေကို ကျွန်တော် ကြည့်ညိုပါတယ်။

လူပုဂ္ဂိုလ်ကြည်ညိုတာတော့ ခက်တာက လူဆိုတာက ပိုင်းပြောမှရတာ၊ သေမှပဲ ကောင်းတယ်ဆိုတာ ပြောနိုင်တော့ အားကျဖို့ ခက်တယ်။ အချိန်အခါ အခြေအနေအရ ဖောက်ပြန်သွားတာတွေ ကျွန်တော်တို့ တွေ့နေရတော့ လူပုဂ္ဂိုလ်မှာ ပြောဖို့ခက်တယ်။ နောက်တစ်ချက်က စီးပွားရေးလောကမှာ အောင်မြင်တာတွေချည်း မျှော်လင့်လို့မရတာကို လူငယ်တွေ သိဖို့လိုပါတယ်။ ဆုံးရှုံးမှုလည်း ရှိတတ်တာ သဘာဝပဲ။ ဆုံးရှုံးရင်လည်း ငါဘာမှားသလဲ သုံးသပ်ဖို့ လိုပါတယ်။

နောက်ဆုံးပေါ့လေ၊ ကျွန်တော်ပြောချင်တာက ကျွန်တော်တို့ လူမျိုးရဲ့ လက်စွဲဝါဒကြီးဖြစ်တဲ့ အချင်းချင်းတိုင်ပင်နှီးနှောခြင်းနဲ့ မေတ္တာတရားကို လက်ကိုင်ထားခြင်းတို့ဟာ အောင်မြင်ဖို့အကြောင်းရင်းတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ သည်နှစ်ချက်ကို ပေါင်းလိုက်ရင် မေတ္တာယှဉ်သော ပေါင်းသင်းဆက်ဆံခြင်းကိုရတယ်။ သည့်ထက်ကောင်းတာ မရှိပါဘူး။ အရာရာမှာ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပါ။ မေတ္တာတရားထားပါလို့ ကျွန်တော် ပြောချင်ပါတယ်။ ငါးပါးသီလဆိုတာ စောင့်ထိန်းရမယ့်တရား၊ ဗြဟ္မစိုရ်တရားလေးပါးကတော့ လူမှာ မရှိမဖြစ်တရား၊ ဒါကို လေးလေးနက်နက်ခံယူကျင့်ကြံရင် ဒါကောင်းတာပဲ။ မေတ္တာထားနိုင်မှ ငြိမ်းအေးကြမှာပါ။

ဦးမိုက်ကယ်မိုးမြင့်

မြင့် အင်(န်) အဆိုစီရိုတ်(စ်) ကုမ္ပဏီလီမိတက်

Don't be afraid to give up the good to go for the great.

- Kenny Rogers

ဦးမိုက်ကယ်မိုးမြင့်

၏

လက်ရှိတာဝန်ထမ်းဆောင်မှုများ

ဦးဆောင်ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် - Myint & Associates Group Companies.
(Group Managing Director)

အတိုင်ပင်ခံနှင့်
ဌာနကိုယ်စားလှယ်

- 1. Baker Hughes Inc., USA.
- 2. Mitsui & Co., Ltd. Japan
- 3. Mc Dermott International Inc.,
- 4. Bredero Price Int'l, U.K.
- 5. FMC Group, USA.
- 6. Shinawatra Int'l, Thailand.

ဥက္ကဋ္ဌ

- ရန်ကုန်ရွက်လှေအသင်း

အတွင်းရေးမှူး

- မြန်မာနိုင်ငံရွက်လှေအဖွဲ့ချုပ်

အဖွဲ့ဝင်

- အုပ်ချုပ်မှုဘုတ်အဖွဲ့
(International School, Yangon)

ဦးမိုက်ကယ်မိုးမြင့်ကို ကျွန်တော်တို့ သွားတွေ့ခဲ့တဲ့ နေရာကတော့၊ ပြည်လမ်း ၈ မိုင်လမ်းဆုံရှိ Myint & Associates Company Ltd. (Head Office) သူ့ရဲ့ ရုံးခန်းမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့နဲ့ တွေ့တဲ့ အချိန်ကလေးမှာ၊ သူဟာ အလုပ်ကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး နိုင်ငံခြားသို့ ခရီးထွက်ဖို့ အချိန်ပိုင်းသာ လိုတော့တာဖြစ်ပြီး မအားမလပ်တဲ့ကြားကာဏ်၊ ကျွန်တော်တို့ မေးခွန်းတွေကို အချိန်ပေး ဖြေကြားသွားခဲ့ပါတယ်။

ပြည်တွင်းမြန်မာ့လေကြောင်း (Myanmar Airways) မှာလေယာဉ်မှူးတာဝန်ကို ၁၃ နှစ်တိတိ ထမ်းဆောင်ခဲ့ပြီး၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် လေကြောင်းဆိုင်ရာ ပစ္စည်းကိရိယာ (Aviation & Aerospace Equipment) များကို ပြည်ပပို့ကုန် (Export) လုပ်ငန်းအဖြစ် လုပ်ဆောင်လျက်ရှိသော ကုမ္ပဏီတွင် အမှုထမ်းခဲ့သူ ဖြစ်ပါသည်။

အခုတော့ ပြည်တွင်းမှာလာရောက်အခြေချတဲ့ ရေနံကုမ္ပဏီကြီးအချို့ရဲ့၊ အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ် (Business Consultant) တာဝန်သာမက၊ ၎င်းရေနံကုမ္ပဏီကြီးများရဲ့ အင်ဂျင်နီယာနဲ့ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း (Engineering & Construction Works) များကို၊ ကန်ထရိုက်တာအဖြစ် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေဆဲ ဖြစ်ပါတယ်။

လုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံများခဲ့သူဖြစ်ပြီးတော့၊ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်သို့ ပြောင်းလဲခဲ့ချိန်တွင်၊ တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ချင်လို့၊ အမေရိကန်နိုင်ငံကနေပြီး အမိတိုင်းပြည်ကို ပြန်လာခဲ့တာပါလို့လည်း ကျွန်တော်ကို ရှင်းပြခဲ့ပါတယ်။

စီးပွားရေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများအပြင်၊ မြန်မာနိုင်ငံ ရွက်လှေအဖွဲ့ချုပ်မှာ အတွင်းရေးမှူးနှင့် ရန်ကုန်ရွက်လှေအသင်းမှ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေဆဲဖြစ်ပြီး၊ မြန်မာ့လူငယ်လူရွယ်များကို ရွက်လှေအားကစားနည်းတွင် ကျွမ်းကျင်စေရန်နှင့် နိုင်ငံတကာပြိုင်ပွဲများတွင် မြန်မာနိုင်ငံ

အနေဖြင့် အောင်မြင်မှုရရှိစေရန် မြန်မာလူငယ်အားကစား သမားများကို ရေပေါ်သို့တင်ပေးရာ၌ အင်တိုက်အားတိုက် ပါဝင်နေသူ တစ်ဦးလည်း ဖြစ်ပါတယ်။

“ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံအနေနဲ့ ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်ကို စတင် အကောင်အထည်ဖော်တဲ့အခါမှာ၊ အစ ကနဦးရောက်ရှိလာတဲ့ နိုင်ငံခြား ရေနံကုမ္ပဏီကြီးတွေအနေနဲ့၊ မြန်မာနိုင်ငံမှာ လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ (Oil Field Operations) များကို စတင်အကောင်အထည်ဖော် လုပ်ကိုင်တဲ့ နေရာမှာ တတ်ကျွမ်းနားလည်မှု အခက်အခဲတွေ တွေ့နိုင်တယ်လို့ စိုးရိမ် စွာ ကျွန်တော်ကို ပြောပြတာကို ကျွန်တော်မှတ်မိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တကယ်လုပ်ကြည့်ကြတော့ သူတို့ အတော်ကို အံ့သြသွားကြပါတယ်။ မြန်မာတွေရဲ့ လုပ်နိုင်ကိုင်နိုင်စွမ်းရည်၊ လုံ့လပီရိယ၊ ကြိုးစားအားထုတ်မှုနဲ့ သင်ကြားခံယူနိုင်မှုပိုင်းမှာ မြန်ဆန်သွက်လက်တယ်လို့ သူတို့အားလုံးလိုလို မှတ်ချက်ပြုကြတာကို တွေ့ရပါတယ်။ ဒါဟာ ဘာကို ပြတာလဲဆိုတော့ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံဟာ သယံဇာတပေါများရုံသာ မကဘဲ Human Resource Potential & Competitive Work Force) အနေနဲ့ အလားအလာ အလွန်ကောင်းတယ်ဆိုတာကို သာဓကပြတဲ့ မှတ်ချက် ကောင်းဖြစ်ပါတယ်” လို့ မြန်မာလူငယ်တွေနဲ့ပတ်သက်လို့ သူ့ကောက်ချက် ကို ဝမ်းသာအားရ ရှင်းပြခဲ့တယ်ခင်ဗျ။

ဦးမိုက်ကယ်မိုးမြင့်ရဲ့ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ သဘောထားတစ်ခုက တော့...

“မြန်မာလူငယ်တွေဟာ ငွေရရင်ပြီးရော၊ ဘာမဆိုလုပ်မယ် ဆိုတဲ့ စိတ်ဓာတ်မျိုး မပွေးအပ်ပါဘူး။ ဖြတ်လမ်းလိုက် စီးပွားရေးကို လူငယ်တွေ အားမကျသင့်ဘူး” လို့ တင်ပြခဲ့တာပါ။

သူနဲ့ ကျွန်တော် စကားပြောဖြစ်တာတွေထဲက၊ ကောင်းနိုးရာရာ တွေကို ကောက်နုတ်ပြီး ကျွန်တော်တင်ပြပါရစေ။

ကျွန်တော်ကို အခုလိုပဲ အင်တာဗျူးလုပ်ချင်ပါတယ်။ မဂ္ဂဇင်း တွေ၊ စာစောင်တွေမှာ ထည့်ချင်ပါတယ်လို့ တောင်းဆိုနေကြတာ အထူး

သဖြင့် နိုင်ငံခြားမဂ္ဂဇင်းတွေကပေါ့လေ။ အဲဒါ ကျွန်တော် တစ်ခါမှ လက် မခံခဲ့ပါဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ အဓိကအချက်အနေနဲ့ ကျွန်တော် စိုးရိမ်တာက ကျွန်တော်ပြောတာတစ်မျိုး၊ ဒါပေမယ့် အခြားအဓိပ္ပာယ် တစ်မျိုးနဲ့ ထွက်လာမှာမျိုးကို ကျွန်တော်စိုးရိမ်တယ်။

သည်တစ်ခါတော့ပေါ့လေ - အင်တာဗျူးကို ဘာဖြစ်လို့ လက်ခံ သလဲဆိုတော့၊ ကျွန်တော်ညီငယ်တွေလိုဖြစ်တဲ့ ဒေါက်တာသာထွန်းဦးတို့ လို မြန်မာလူငယ်တွေ၊ မြန်မာစီးပွားရေးအခန်းကဏ္ဍမှာ တက်တက် ကြွကြွ လုပ်ကိုင်ကြတာကို ကျွန်တော်အားပေးချင်တာပါပဲ။ ဘာဖြစ်လို့လဲ ဆိုတော့၊ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံမှာ လူငယ်တွေက သည်အချိန်က စလုပ်မှပဲ ပြောင်းလဲလာတဲ့ နိုင်ငံတော်ရဲ့စီးပွားရေးမူဝါဒ (Economic Policy) နဲ့ အတူ နိုင်ငံတော်ရဲ့ကြီးပွားတိုးတက်ရေးမှာ အထောက်အကူ ပြုနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ လောလောဆယ် နိုင်ငံတော်အတွက် တာဝန်ယူ အမှုထမ်း နေကြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ကြည့်မယ်ဆိုရင် အတွေ့အကြုံ ဗဟုသုတကြွယ်ဝ ကြသူတွေ ဖြစ်သော်ငြားလည်း အသက်အရွယ်အားဖြင့် ကြီးလာကြပါ ပြီ။ သည်တော့ Centralized Economic System မှ Market Orientated Economy သို့ ကူးပြောင်းပြီး နိုင်ငံတော်ရဲ့ စီးပွားရေး အခန်းကဏ္ဍ တိုးတက်လာသည်နှင့်အမျှ ယခုခေတ်လူငယ်တွေက နိုင်ငံ တော်ရဲ့ကုန်သွယ်ရေး၊ စီးပွားရေးအခန်းကဏ္ဍတွေမှာ ပခုံးပြောင်း တာဝန် ယူနိုင်မှု မရှိဘူးဆိုရင် အနာဂတ်နိုင်ငံတော်ရဲ့ ကုန်သွယ်ရေး၊ စီးပွားရေး အခန်းကဏ္ဍတွေဟာ တောင့်တင်းခိုင်မာပြီး တင့်တင့်တယ်တယ် ဖြစ်လာ ဖို့ ခက်ခဲမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် မြန်မာလူငယ်တွေအနေနဲ့ နိုင်ငံတော် ရဲ့ စီးပွားရေးအခန်းကဏ္ဍမှာ တက်ကြွစွာပါဝင်ရေးကို ရှေ့ရှုပြီး၊ အဲသည် အခန်းကဏ္ဍအပိုင်းကို၊ ကျွန်တော် အချိန်ပေးပြီးဖြေပါမယ်။ သည်လို ဖြေခွင့်ရတာကို ဝမ်းလည်းသာတယ်၊ လူငယ်တွေ ကြိုးစားလှုပ်ရှား လုပ်ကိုင်နေကြတာကိုလည်း အားပေးချင်တယ်။ နောက်ပြီး သည်လို လုပ်ခြင်းအားဖြင့် ကျွန်တော်အနေနဲ့ မင်္ဂလာရှိတယ်၊ ကုသိုလ်လည်းရတယ် လို့ ကျွန်တော် ယုံကြည်ပါတယ်။

ဒီအင်တာဗျူးကို လက်ခံခဲ့ရတဲ့ အဓိကအချက်ကတော့ သည် စာအုပ်ကို ဖတ်ရှုပြီး ကျွန်တော်တို့ မြန်မာလူငယ်တွေရဲ့ ခံယူချက်

အတွေးအခေါ်၊ အမြော်အမြင်တွေ တိုးတက်သွားမယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်လည်း ကိုယ့်အတွေးအကြံကို ကိုယ်ပြောရတာ လူငယ်တွေအတွက် အကျိုးရှိမယ်လို့ ယုံကြည်လို့ လက်ခံတာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါဟာ အဓိကအချက်ပါပဲ။

ကျွန်တော့်မိဘနှစ်ပါးရဲ့အမည်ကတော့ အဖေက ဒေါက်တာဦးကျော်မြင့်ပါ။ အရင်က ဘ. ဓ. ရ လို့ခေါ်တဲ့ ဘူမိဗေဒနှင့် ဓာတ်သတ္တုရှာဖွေရေးမှာ အမှုထမ်းခဲ့ပါတယ်။ အဲသည်ကနေပြီး ကုလသမဂ္ဂ ECAFE ယခု ESCAP လို့ခေါ်တဲ့ အဖွဲ့အစည်းမှ ပင်စင်ယူတဲ့အထိ အမှုထမ်းခဲ့သူ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘ. ဓ. ရကို စတင်တည်ထောင်ခဲ့တာ၊ ကျွန်တော့်အဖေ ဒေါက်တာဦးပီကျော်မြင့်နဲ့ အဘ ဒေါက်တာဦးဘသီတို့ပါပဲ။ သည် Geologists (ဘူမိဗေဒပညာရှင်) နှစ်ယောက်ကနေပြီး စတင်တည်ထောင်ခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ အမေက ဒေါ်ရင်ရင်လှ ဖြစ်ပါတယ်။ မိဘတွေက တောင်စွန်း၊ သထုံ၊ မော်လမြိုင်ဘက်ကပါပဲ။ ကျွန်တော် မွေးတာက ရန်ကုန်မှာပါ။ ကျွန်တော် ညီအစ်ကိုမောင်နှမ မွေးချင်းသုံး ယောက်မှာ ကျွန်တော်က အကြီးဆုံးဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ငယ်ငယ်က ကျောင်းနေခဲ့တဲ့ကျောင်းက ဒဂုံ အ.ထ.က (၁)မှာ နေခဲ့ပါတယ်။

ငယ်ငယ်က ကျွန်တော် ဝါသနာနဲ့ အခု လက်တွေ့ဖြစ်လာတာတွေကို ပြန်ပြောရရင် တော်တော် ထူးဆန်းတယ်လို့ ပြောရမှာပါပဲ။ ပြီးတော့ အပြောင်းအလဲများတယ်လို့ ဆိုရမှာပါ။ ကျွန်တော် တက္ကသိုလ်မှာ ရူပဗေဒနဲ့ အောင်သော်ငြားလည်း လေယာဉ်မှူးသင်တန်း နှစ်နှစ် တက်ရောက်သင်ကြားပြီးတော့ မြန်မာ့လေကြောင်းမှာ၊ လေယာဉ်မှူးအဖြစ် ဆယ်သုံးနှစ် အမှုထမ်းခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၈၇ ခုနှစ်မှာ အနားယူပြီး၊ အမေရိကန်နိုင်ငံကာလီဖိုးနီးယားမှာ လေကြောင်းနဲ့ပတ်သက်တဲ့ ပစ္စည်းကိရိယာတွေကို ပြည်ပပို့ကုန် (Export) လုပ်ငန်းအဖြစ် ဆောင်ရွက်တဲ့ ကုမ္ပဏီမှာ ကျွန်တော် သွားရောက်လုပ်ကိုင်ခဲ့ပါတယ်။ အဲသည်ကနေမှ ရေနံနဲ့ပတ်သက်တဲ့လုပ်ငန်းတွေ အခု လုပ်နေရပြန်ပါတယ်။ သည်တော့ ကျွန်တော် ငယ်ငယ်က လုပ်ချင်တာတွေနဲ့ အခု လုပ်နေတာနဲ့ တူသလားလို့ မေးလာတဲ့အခါကျတော့ လုံးဝမတူဘူးလို့ဘဲ ပြောရမှာပါပဲ။

ငယ်ငယ်က လုပ်ချင်တဲ့ဝါသနာပေါ့လေ။ ဝါသနာပါတာက အဖေကလည်း ဘူမိဗေဒပညာရှင်ဖြစ်တယ်ဆိုတော့၊ အင်ဂျင်နီယာပဲဖြစ်ဖြစ် အတတ်ပညာ ဝိုင်ရာနယ်ပယ် (Technical Field) တစ်ခုခုမှာ လုပ်ချင်ခဲ့တာပါ။ ဘာလုပ်မယ်ဆိုတာတော့ ကျွန်တော့်မှာ သတ်သတ်မှတ်မှတ် ရယ်လို့ မရှိခဲ့ပါဘူး။ ကျွန်တော်နေခဲ့ရတဲ့ကျောင်းက ဒဂုံ အ. ထ. က(၁) ဆိုတော့ ကျွန်တော်တို့ အတန်းက လူလေးဆယ်လောက်ရှိတာ တော်တော်များများက ဆရာဝန်တွေ ဖြစ်ကုန်ကြပါတယ်။ ကျန်တဲ့လူတွေက အင်ဂျင်နီယာတွေ ဖြစ်ကုန်ကြတယ်။ ကျွန်တော်ဆိုလိုတာက ကျွန်တော် ငယ်ငယ်က ပေါင်းသင်းခဲ့ရတဲ့ မိတ်ဆွေတော်တော်များများက ကောင်းကောင်းမွန်မွန် နိုင်ငံအကျိုးပြု လုပ်ငန်းတွေထဲ ရောက်ကြတာ များတယ်။ ကျွန်တော်ငယ်ငယ်က အဲသည်ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ကြီးလာခဲ့ရတော့ အပေါင်းအသင်းမိတ်ဆွေနဲ့ ပတ်သက်လို့ ကံကောင်းခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော်ငယ်ငယ်က မိဘများက အစိုးရဝန်ထမ်းတွေ ဖြစ်ခဲ့ပေမယ့် မိဘများနဲ့အတူ တောက်လျှောက် ရန်ကုန်မှာပဲ နေခွင့်ရခဲ့တယ်။ ကျောင်းပြီးတာနဲ့ အလုပ်တန်းဝင်ခဲ့တယ်။ ကျွန်တော် တောက်လျှောက် အစိုးရဝန်ထမ်းအလုပ်ကိုပဲ လုပ်ချင်ခဲ့တယ်လို့ ဆိုရပါမယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲ ဆိုတော့၊ ကျွန်တော်တို့ ဘိုးစဉ်ဘောင်ဆက်အားလုံးလိုလိုဟာ အစိုးရဝန်ထမ်းတွေချည်းပဲဆိုတော့၊ ကျွန်တော်လည်းပဲ အစိုးရဝန်ထမ်း လုပ်ချင်ခဲ့တာပါ။ ကျွန်တော့်အဖေက ငယ်ငယ်က သင်ပေးတာရှိတယ်။ အမှုထမ်းဆိုတာ တိုင်းပြည်ရဲ့အမှုကို ထမ်းရတာ။ ဝင်ငွေအနေနဲ့တော့ အပြင်လောကလို မကောင်းနိုင်ဘူး။ ဒါပေမယ့် အစိုးရမှုထမ်းဆိုတာ သိက္ခာရှိတယ်၊ ဂုဏ်ရှိတယ်လို့ မကြာမကြာ ဆုံးမဖူးပါတယ်။ အဲသည်တော့ ငယ်ငယ်ကတည်းက အဖေဆုံးမတာကို ကျွန်တော့်နားထဲ စွဲနေခဲ့ပါတယ်။

တကယ်တမ်းကျတော့ ကျွန်တော်လေယာဉ်မှူးအဖြစ် နိုင်ငံတော်အတွက် အမှုထမ်းခဲ့တယ်။ အမေရိကန်နိုင်ငံမှာရှိတဲ့ Export ကုမ္ပဏီတစ်ခုမှာ Executive အဖြစ် လုပ်တယ်။ Shell international ရေနံကုမ္ပဏီအတွက် အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်လုပ်တယ်။ ရေနံနဲ့ ပတ်သက်တဲ့

ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း(Oil Field Related Construction Works) များကို လုပ်တယ်။ ရေနံကုမ္ပဏီကြီးတွေအတွက် လမ်းတွေဖောက်တယ်။ တစ်ခါ ရေနံတူးတော့မယ်ဆိုရင် တူးမယ့်နေရာမှာ ပြင်ဆင်ပေးရတဲ့ (Well Site Preparation Work) များ လုပ်ပေးရတယ်။ ၎င်းကုမ္ပဏီတွေမှာ နိုင်ငံခြားသားများနဲ့ မြန်မာနိုင်ငံသား အမှုထမ်းများအတွက် ကျွေးမွေးရေးလုပ်ငန်း (Catering & Housekeeping Services) များကိုလည်း တာဝန်ယူ လုပ်ကိုင်ရပါတယ်။ ရေနံမြေလုပ်ငန်း ကျွေးမွေးရေးလုပ်ငန်းနဲ့ ပတ်သက်လို့ နိုင်ငံခြားသားများနှင့်အတူ မြန်မာနိုင်ငံသား ဝန်ထမ်း ထောင်နဲ့ချီရှိပြီး တောင်ကြိုတောင်ကြားမှာ အဘက်ဘက်က ပြည့်စုံမှုရှိအောင် နိုင်ငံခြားနည်းနည်းဖြည့်ဆည်း လုပ်ကိုင်ရပါတယ်။ အဲသည် ရေနံမြေကဏ္ဍ ကျွေးမွေးရေး (Catering) မှာလည်း နှစ်မျိုးရှိပါတယ်။ တစ်မျိုးက ကုန်းပေါ်က ဝန်ထမ်းတွေကို ကျွေးမွေးရတာ၊ (Onshore) ပေါ့ - နောက်တစ်မျိုးက ပင်လယ်ထဲမှာ တူးဖော်ရေးလုပ်ငန်း(Off shore) မှာလည်း ကျွေးမွေးရေးအနေနဲ့ လုပ်ငန်းတွေ ရှိပါတယ်။ ဒါတွေအားလုံးကို ကျွန်တော်တို့ အဓိကထား လုပ်ကိုင်နေပါတယ်။ အခုဆိုရင် ရေနံမြေလောကမှာ ပါဝင်ပတ်သက်နေတဲ့ နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီအတော်များများဟာ ကျွန်တော်တို့ ကုမ္ပဏီကို သည်လိုလုပ်ငန်းတွေမှာ လုံးဝတာဝန်ယူပြီး လုပ်နိုင်တဲ့ မြန်မာကုမ္ပဏီတစ်ခု ဖြစ်တယ်လို့လည်း သတ်မှတ်ထားတယ်လို့ သိရပါတယ်။

ကျွန်တော် အမေရိကန်မှာနေခဲ့တုန်းက ဘာထူးခြားတဲ့ ရလဒ်ကိုရခဲ့သလဲဆိုရင်၊ အမေရိကန်နိုင်ငံ ကာလီဖိုးနီးယားပြည်နယ် လော့စ်အိန်ဂျယ် လိစ်မြို့ကို၊ အဲသည်နိုင်ငံမှာကိုက ဘယ်လို သတ်မှတ်ထားသလဲဆိုတော့၊ စီးပွားရေးနဲ့ပတ်သက်လို့ အထူးတိုးတက်သွက်လက်စွာ ချီတက်နေတဲ့ (High Pace Environment) မြို့တော်လို့ ခေါ်ကြတယ်။ မိုးလင်းတာနဲ့ ကိုယ့်ဘေးက ကားတွေကြည့်ရင် ကားပေါ်မှာပဲ ကော်ဖီသောက်၊ မုန့်စားသွားကြရတာတွေ့ရတယ်။ ကိုယ်ပိုင်အချိန်ဆိုတာ အင်မတန် နည်းပါတယ်။ အဲသလိုနေရာမှာ ကျွန်တော် နှစ်နှစ်ခွဲ သုံးနှစ်လောက် လုပ်လိုက်ရတဲ့ အတွေ့အကြုံက တော်တော်လေးကောင်းသွားတာကတော့၊

မြန်မာပြည်မှာ ဈေးကွက်စီးပွားရေးမူဝါဒကို ပြောင်းလဲကျင့်သုံးတော့ မယ်ဆိုတော့ ... ကျွန်တော် စိတ်တုံးတုံးချပြီး ပြန်လာလိုက်တယ်။ ပြန်လာပြီးတော့ ၁၉၈၉ ခုနှစ်မှာ ယခု ကျွန်တော်လက်ရှိကုမ္ပဏီကို စတင် တည်ထောင်ပြီး နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီများနှင့် အဆက်အသွယ်လုပ်ကာ၊ ရေနံမြေလောကကို အဓိကထား လုပ်ခဲ့တဲ့အခါမှာ၊ ကျွန်တော် စောစောက အဲသည်နိုင်ငံမှာ လုပ်ခဲ့တဲ့အတွေ့အကြုံက ကျွန်တော့်အတွက် တော်တော်လေး အထောက်အကူပြုခဲ့တာကို တွေ့ရပါတယ်။

နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီတွေနဲ့ ဆက်ဆံဆွေးနွေးရတဲ့အခါတို့၊ အဲသည် ကုမ္ပဏီကြီးတွေနဲ့ စာချုပ်မချုပ်မီ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း (Negotiate) လုပ်ရတဲ့ နေရာတွေမှာလည်း အဲသည်နိုင်ငံက ရရှိခဲ့တဲ့ အတွေ့အကြုံတွေဟာ အထူးအကျိုးပြုခဲ့တယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။

အမေရိကန်လူငယ်တွေနဲ့ မြန်မာလူငယ်တွေ အလုပ်လုပ်တဲ့နေရာမှာ ဘာကွာသလဲဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်လို့ကတော့ ကျွန်တော် အမြင်ပေါ့လေ။ Shell လို့ ရေနံကုမ္ပဏီကြီး ကျွန်တော်တို့တိုင်းပြည်စလာတော့ ကျွန်တော်ကို သူတို့ကမေးပါတယ်။ သည်နိုင်ငံမှာ အလုပ်သမား လူငယ်တွေကို ရှာဖွေပြီး အလုပ်လုပ်ကြတော့မယ်ဆိုရင်၊ အခက်အခဲတွေ တွေ့နိုင်တယ်လို့ သူတို့က ယူဆပါတယ်တဲ့။ အလုပ်သမားလူငယ်တွေ မကောင်းရင် စီမံကိန်းနှောင့်နှေးမှု (Project Delay) တွေ ဖြစ်နိုင်တယ်လို့ ယူဆပြီးတော့ သူတို့ရဲ့ စီမံကိန်းဆိုင်ရာ စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း Project Planning မှာကိုပဲ အကြောင်းအရာတစ်ခုအနေနဲ့ သူတို့အလေးပေး ထည့်တွက်ထားတာလည်းတွေ့ရတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့ တစ်နှစ်ခွဲ နှစ်နှစ်လောက် အလုပ်လုပ်ပြီးတဲ့အခါ၊ သူတို့ လုံးဝအံ့ဩသွားတာက ကျွန်တော်တို့ဆီမှာ ပြောင်ပြောင်မြောက်မြောက်၊ တက်တက်ကြွကြွ လုပ်နိုင်တဲ့ လူငယ်တွေချည်းပဲဆိုတာ သူတို့ မျက်မြင်ကို တွေ့သွားကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာ Efficient Labour Work Force Potential (အလုပ်စွမ်းအား) အများကြီးရှိတယ်ဆိုတာကို တွေ့သွားကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတွေမှာရှိတဲ့ လူမျိုးတွေနဲ့ စာရင် ကျွန်တော်တို့လူမျိုးက ပိုပြီးတော့ လျင်မြန်သွက်လက်တယ်။

သင်ပြတာကိုလည်း မြန်မြန်ဆန်ဆန်နဲ့ ခံယူနိုင်တာကို သူတို့ သွားတွေ့တယ်။ ဒါဟာ ကျွန်တော့်အမြင်တင်မဟုတ်ဘဲ နိုင်ငံကြီးတွေက လာတဲ့ ကုမ္ပဏီကြီးတွေကပါ မြင်သွားတဲ့အမြင်ပါ။ ဒါဟာ အထူးဝမ်းသာစရာ မှတ်ချက်တွေပါ။ ကျွန်တော်တို့က ငွေကြေးအားဖြင့် သူတို့လောက် မချမ်းသာဘူးဆိုတာတော့ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့်ပေါ့လေ။ ဒါပေမယ့် လူတွေည့်လို့တော့ မဟုတ်ဘူး။ ဒါကတော့ သေချာပါတယ်။

နေရာတကာမှာ အခက်အခဲဆိုတာတော့ ရှိတာပေါ့။ လုပ်ငန်းကြီးတွေ၊ အလုပ်အကိုင်ကြီးတွေ လုပ်မယ်ဆိုရင် အခက်အခဲတွေ ပိုရှိလာမှာပဲ။ အခက်အခဲတွေကို ရှုံ့ပြီး မလုပ်လို့လည်း မရပါဘူး။ အခက်အခဲအမျိုးမျိုးကို ကြိုးစားကျော်ဖြတ်ပြီး လုပ်ဖို့ပဲရှိတယ်။ အခက်အခဲတွေကတော့ ကျွန်တော်တို့တိုင်းပြည်မှာ အထူးသဖြင့် အခုအချိန်အခါမှာ ပိုရှိတယ်လို့ ဆိုရမှာပေါ့။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ အရင် ဆိုရှယ်လစ်စီးပွားရေးစနစ်ကနေပြီး ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်ကို ကူးပြောင်းတဲ့အခါမှာ ဒီအချိန်ဟာ (အကူးအပြောင်းကာလအဆင့်) (Transitional Stage) ဆိုတော့ ဘယ်နိုင်ငံမှာမဆို လွယ်မှာမဟုတ်ဘူး။ သည်တော့ မလွယ်တာတွေချည်း ထိုင်ပြောနေမယ့်အစား၊ လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်တာတွေကို အင်တိုက်အားတိုက် ကြိုးစားလုပ်ကိုင်ကြဖို့ပဲ လိုပါတယ်။ ဒါပေမယ့် လုပ်ကိုင်ကြတဲ့နေရာမှာတော့ စည်းမျဉ်းဥပဒေဘောင် အတွင်းမှာ လုပ်ဖို့တော့ လိုပါလိမ့်မယ်။ ကျွန်တော်တို့ သည်ကုမ္ပဏီကို စတင်ထောင်ကတည်းက ကျွန်တော့်မှာ ဘယ်လိုမူတွေ ချထားသလဲဆိုရင် ဥပမာ (ငွေစာရင်း) Accounting နဲ့ ပတ်သက်လို့ ကုမ္ပဏီကို တည်ထောင်ကတည်းက ကနေ့အထိ Accounting ကို တိတိကျကျ လုပ်မယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ထားခဲ့တယ်။ ကုမ္ပဏီတည်ထောင်တဲ့နေ့ကနေပြီး ယနေ့တိုင် နိုင်ငံတော်က သတ်မှတ်ထားတဲ့ ကုမ္ပဏီစည်းမျဉ်း ဥပဒေတွေနဲ့အညီ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ငွေစာရင်းများ အချိန်မီ ပိတ်နိုင်ဖို့နဲ့၊ ကျသင့်ဝင်ငွေခွန်ကို အချိန်မီ ပေးနိုင်ဖို့ကို တိကျစွာ ဆောင်ရွက်စေခဲ့ပါတယ်။ ငွေကြေးထိန်းချုပ်မှုအပိုင်း (Cash Control) ကိုလည်း စီမံချက်ချပြီး အတတ်နိုင်ဆုံး မိမိလျာထားတဲ့

ဘောင်ဝင်အောင် လုပ်ကိုင်စေခဲ့ပါတယ်။ တစ်ဖန် ကုမ္ပဏီ၏ငွေကြေးလည်ပတ်မှု မှန်ကန်စွာစီးဆင်းစေဖို့၊ ကျွန်တော့်ဆီကို ကုမ္ပဏီရဲ့ Cash Flow အခြေအနေကို မှန်မှန် တင်ပြစေပါတယ်။ အဲသည်အခါမှာ ကုမ္ပဏီအတွင်းမှာကိုက ဘာ အခက်အခဲတွေ ရှိလာသလဲဆိုတော့... သူတို့က ပြောတယ် သည်နည်းထက် လွယ်တာတွေ ရှိလျက်သားနဲ့ ဘာဖြစ်လို့ ခက်အောင်လုပ်နေရတာလဲလို့ မေးလာကြတယ်။ ဒါပေမယ့် ခြောက်နှစ်ကျော်ကာလထဲ ရောက်လာတော့ အမှုထမ်းတွေအားလုံးဟာ သဘောပေါက် လက်ခံလာတဲ့အပြင်၊ ကုမ္ပဏီအပေါ် မိခင်သဖွယ် ယုံကြည်အားထား လေးစားလာတာကို တွေ့ရတယ်။ ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ထိတွေ့လုပ်ကိုင်ရာမှာလည်း အမှုထမ်းတွေဟာ မိမိကုမ္ပဏီအမည်ကို ဂုဏ်ယူစွာဖြင့် ပြောဆိုလုပ်ကိုင်လာတာကို တွေ့ရပါတယ်။ ဒါကြောင့် စည်းကမ်းရှိရှိ ဘောင်ခတ်ပြီး အလုပ်တွေကို လုပ်ကိုင်သလို လုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ရင်း အမှုထမ်းများအား ပညာပေး Educate လုပ်ပေးခြင်းအားဖြင့် ကျွန်တော်တို့ မြန်မာလူငယ်တွေ ပါဝင်တဲ့ မြန်မာကုမ္ပဏီတွေဟာ တစ်ချိန်မှာ နိုင်ငံခြားက ကုမ္ပဏီတွေနဲ့ ရင်ပေါင်တန်းယှဉ်ပြိုင်လာ နိုင်လိမ့်မယ်လို့ ယုံကြည်ချက်နဲ့ လုပ်ခဲ့တာပါ။

လုပ်ရင်းကိုင်ရင်းက စီးပွားရေးပဲလုပ်လုပ် ဘာပဲလုပ်လုပ် တွေ့ရတတ်တာက ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်းပဲ။ Decision Making ပေါ့။ ဒါဟာ ဘဝမှာ ဘယ်လောက်အထိ အရေးပါသလဲဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်လို့ ကျွန်တော့်ရဲ့ ယုံကြည်ချက်ကတော့ အခု ကျွန်တော့် ရန်ကုန်ရုံးမှာပဲ အမှုထမ်းအားလုံး တစ်ရာကျော်ရှိပြီး Site မှာတော့ အမှုထမ်း လေးရာကျော်ရှိပါတယ်။ အမှုထမ်းထဲမှာလည်း အလွှာအလွှာပေါ့။ ကျွန်တော့်မှာ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ Management Team ဆိုပြီး ရှိပါတယ်။ အဲဒီနေရာမှာ အထူးကုသိုလ်ကံကောင်းတယ်လို့ ဆိုရမှာကတော့ Management Team မှာ ပါဝင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအားလုံးဟာ အထူးယုံကြည်စိတ်ချရပြီး၊ လုံးဝ လှည့်ကြည့်စရာမလိုအောင် အားထားရတဲ့အပြင်... ကျွန်တော့်အနေနဲ့ သူတို့ကို လုပ်ပိုင်ခွင့် (Delegation of Authority & Responsibility) ကို တတ်နိုင်သမျှ ပေးထားပါတယ်။ တစ်ခါ ကျွန်တော် အလုပ်တစ်ခုကို

လုပ်တော့မယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တစ်ယောက်တည်း ဆုံးဖြတ်တာမျိုး လုပ်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်ရဲ့ Management Team Member အားလုံးကိုခေါ်ပြီး သူတို့ရဲ့ အကြံဉာဏ်ကိုလည်း တောင်းတယ်။ သူတို့ ကျွန်တော်နေရာမှာဆိုရင် ဘယ်လိုဆုံးဖြတ်မလဲလို့ မေးတယ်။ အဲသည်လို လုပ်ခြင်းအားဖြင့် ကျွန်တော် Idea တင်မက Idea များများကို ကျွန်တော်ရတယ်။ အဲဒါကြောင့် ကျွန်တော် ကံကောင်းနေတယ်လို့ ဆိုရမယ်။ ဒါ အလုပ်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်တွေကို ချ မှတ်ရင်း ဆောင်ရွက်နေတဲ့ အပိုင်း...။

ကျွန်တော်ကိုယ်ပိုင်ဘဝမှာလည်း၊ ကျွန်တော် လေယာဉ်မှူးလုပ်ခဲ့စဉ် တုန်းက လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်ဟောင်းတွေကို မေးကြည့်ရင်လည်း ရပါတယ်။ ဒါကဘာလဲဆိုတော့၊ အဲသည်တုန်းက အသက်အရွယ်အားဖြင့် ကျွန်တော်က ငယ်လည်းငယ်သေးတယ်။ လူငယ်သဘာဝ ပျော်တတ်တယ်။ ဒါပေမယ့် အဲသည်တုန်းကတည်းက၊ ကျွန်တော်စဉ်းစားတာက ညနေမှာ ဘယ်လောက်ကြီး ပျော်ကြပျော်ကြ၊ မနက် အလုပ်လုပ်တဲ့အခါမှာ နိုင်ငံတော်ပိုင်လေယာဉ်တစ်စီးဟာ နိုင်ငံခြားငွေ သန်းပေါင်းများစွာ တန်ဖိုးရှိတယ်။ ပြည်သူပိုင်ပစ္စည်းလည်း ဖြစ်တယ်။ သည်ပစ္စည်းမျိုးကို နိုင်ငံတော်အနေနဲ့ ဝယ်ယူနိုင်ဘို့ နိုင်ငံတော်အတွင်း တောင်သူလယ်သမား၊ အလုပ်သမား၊ အမှုထမ်းတွေရဲ့ လုပ်အား ချွေးနဲ့စာနဲ့ ရင်းပြီးဝယ်ယူထားတဲ့ ပစ္စည်းဖြစ်တယ်။ သည်လိုပစ္စည်းကို ဖြစ်သလို ကိုင်တွယ်လို့ ပျက်စီးဆုံးရှုံးသွားခဲ့ရင် ဒါဟာအင်မတန် ခွင့်မလွှတ်နိုင်တဲ့ ဆုံးရှုံးခြင်းမျိုးပဲ။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော် အဲသည်ကတည်းက တတ်နိုင်သမျှ ပျော်တာကပျော်တာပဲ။ ဒါပေမယ့် အလုပ်တာဝန်နဲ့ ပတ်သက်လာရင် တိတိကျကျ လုပ်ခဲ့တဲ့အကျင့်ရှိခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် ရေရှည်မှာ အများကြီး အထောက်အကူဖြစ်ခဲ့တာ တွေ့ရတယ်။ တစ်ခါတလေ လူသဘာဝမှာ လွယ်တာကို လွယ်လွယ်ပဲ လုပ်တတ်တော့၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို Self Training လုပ်ပြီး၊ ကိုယ်ခတ်တဲ့ဘောင်အတွင်းမှာ နေပြီး လုပ်ကိုင်ရတယ်။ ဒီလို လုပ်ကိုင်တဲ့အခါမှာ ကြန့်ကြာရင်လည်း ကြန့်ကြာနိုင်တယ်။ အခက်အခဲလည်း ပိုရှိလာနိုင်တယ်။ ဒါပေမယ့် ရေရှည်မှာ မှုရအကျိုးရှိမယ်လို့ တောက်လျှောက် ယုံကြည်တဲ့ အသိစိတ် ဓာတ်နဲ့ တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ခဲ့ပါတယ်။

အလုပ်လုပ်နေပြီး အဲဒီ ကိုယ်လုပ်နေတဲ့အလုပ်ကို ရေရှည် တည်မြဲအောင် တည်ငြိမ်အောင် လုပ်ရတဲ့အလုပ်ကလည်း မလွယ်လှပါဘူး။ လူငယ်တွေကို ထိန်းသိမ်းတဲ့နေရာမှာ လူကြီးတစ်ယောက်နေရာကို ကိုယ်က ယူထားပြီဆိုရင် လွယ်သည်ဖြစ်စေ၊ ခက်သည်ဖြစ်စေ ကိုယ်က ဦးဆောင်နေတဲ့ လူကြီးတစ်ယောက်အနေနဲ့ မှန်တဲ့လမ်းကြောင်းကို လျှောက်ပြမှ နောက်လူတွေကလည်း မှန်တဲ့လမ်းကြောင်းကို လိုက်လျှောက်နိုင်မှာပါ။ နောက်ကလူတွေကိုတော့ မှန်တဲ့လမ်းကြောင်းကို အတင်းပို့မယ်၊ ကိုယ်ကတော့ နေချင်သလိုနေမယ်၊ လုပ်ချင်သလို လုပ်မယ်ဆိုရင် ဘယ်တော့မှ တည်တည်ငြိမ်ငြိမ်ဖြစ်လာမှာ မဟုတ်ဘူး။ စိတ်သွားတဲ့နောက်ကိုယ်ပါရင်လည်း လူမှုရေးပိုင်းမှာ ဖောက်ဖျက်ရာ ရောက်လိမ့်မယ်။ လူငယ်တွေဆိုပေမယ့်၊ အသက်အရွယ်အားဖြင့် ငယ်ရွယ်ကြသော်ငြားလည်း၊ မိမိရဲ့လူနေမှုစည်းကမ်းပိုင်းမှာ ဘောင်ခတ်ပြီး နေထိုင်တတ်ဖို့ လိုပါတယ်။ ကျွန်တော် နောက်ကလူတွေက၊ ကျွန်တော်ကိုပဲ ကြည့်နေတာ၊ နေတာဆိုတာ ပြောတာဆိုတာကိုပဲ ကြည့်နေတာပါ။ မမြင်ဘူးဆိုရင်တောင် ကျွန်တော်မှာ အမြဲ Conscious ဖြစ်နေရတာလေ။ တစ်ခါတလေတော့လည်း၊ သည်ကိစ္စကြီးက ပန်းပေါ်မှာ ထမ်းထားရတဲ့ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးလို ဖြစ်နေတော့ စိတ်ပင်ပန်းတဲ့အခါလည်း ရှိတာပေါ့။ ဒါပေမယ့် ဒါ တာဝန်ပဲ။ တာဝန်ရှိတဲ့ လူတစ်ယောက်ဖြစ်လာပြီး အလုပ်အကိုင်တစ်ခုကို လုပ်နေရပြီဆိုရင်၊ သည်လိုနေထိုင်ရဖို့က ပြဋ္ဌာန်းထားပြီး သား ဖြစ်နေရပါတယ်။

ကျွန်တော် ကံကြမ္မာနဲ့ ပတ်သက်လို့တော့ သိပ်မသိဘူး။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော် ယုံကြည်တာ တစ်ခုတော့ရှိတယ်။ ဒါက ဘာလဲ ဆိုတော့ (ကျွန်တော်တို့တစ်တွေဟာ အမြဲတမ်း လူ့ဘောင်အဖွဲ့အစည်း တစ်ခုခုကို ပြန်လည်ပေးဆပ်နိုင်ရမယ်) We Must always Strive Our Very Best to Give Back Something to society ဆိုတဲ့ အယူအဆပါပဲ။ လူတွေဟာ စီးပွားရေးလုပ်ကြတယ်၊ အကျိုးအမြတ်တွေ ရှိတယ်၊ ချမ်းသာလာကြတယ်၊ ဒါတွေဟာ လူ့ဘောင်အဖွဲ့အစည်းက ရခဲ့တဲ့ အကျိုးရလဒ်တွေပဲ။ အဲသလို ရလာတယ်ဆိုရင် လူ့ဘောင်အဖွဲ့အစည်းကို ပြန်လည်ပေးဆပ်ရမယ်။ ပေးခြင်းအားဖြင့် အကျိုးပြန်ပြုရာ ရောက်ပါ

တယ်။ သစ်ပင်တစ်ပင်ကြီးလာတော့ အရိပ်အာဝါသကြီးလာတယ်။ သည် သစ်ပင်ကြီးရဲ့အောက်မှာ အရိပ်ခိုနိုင်ကြတယ်။ ခိုနေတဲ့ လူတွေကို သီးလာ တဲ့ အသီးတွေကျွေးနိုင်မယ်။ စောင့်ရှောက်နိုင်မယ်။ အဲသလို လုပ်ခြင်းအား ဖြင့် ကိုယ့်ကိုလည်း အကျိုးပြန်ပြုတာတွေ ရှိတယ် ဆိုတာကို ကျွန်တော် လုံးဝယုံကြည်တယ်။

ကျွန်တော်လုပ်နေတဲ့ ရေနံလုပ်ငန်းတွေဆိုရင်လည်း၊ လွယ်ကူတဲ့ လုပ်ငန်းတွေ မဟုတ်ပါဘူး။ တချို့နေရာတွေမှာ အလွန်ခက်ခက်ခဲခဲ လုပ်ရတာတွေလည်း ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော် တော်တော် များများ ကြိုးပမ်းကြိုက်ပွားပါတယ်။ အခက်အခဲတွေ၊ ပြဿနာတွေ အမျိုးမျိုး ကြားထဲက၊ ပြဿနာတွေဟာ သူ့ဟာနဲ့သူ ဖြေရှင်းပြီးသားဖြစ်သွားတာကို သည်ဘက်စုနှစ်နှစ်ကာလမှာ ကျွန်တော် အကြိမ်ကြိမ် သတိထားမိပါ တယ်။ သည်တော့ စိတ်ကောင်း၊ စေတနာကောင်းထားပြီး ယုံကြည်ချက်နဲ့ အလုပ်လုပ်ရတာ ပိုပြီး လုပ်လို့ကောင်းပါတယ်။

လုပ်ငန်းတစ်ခုမှာ အောင်မြင်ဖို့အတွက် ဝီရိယကြီးဖို့လည်း လိုပါ တယ်။ အခု ကျွန်တော်လုပ်နေတဲ့ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေမှာ ကျွန်တော် ကို အောင်မြင်တယ်လို့ ယူဆတယ်ဆိုရင်၊ ဒါဟာ ဝီရိယကြောင့်ပဲဖြစ် တယ်လို့ ကျွန်တော် ဆိုရမှာပဲ။ ကိုယ်ရည်ရွယ်တဲ့ ပန်းတိုင်ကို ရောက်ကို ရောက်ရမယ်ဆိုတဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်ချက်နဲ့ ဝီရိယထားလုပ်ရင် ကိုယ်လိုချင်တဲ့ ပန်းတိုင်ကို မလွဲမသွေရောက်မှာပါဘဲ။ အောင်မြင်ဖို့က တခြားအကြောင်းတွေတော့ ရှိဦးမှာပေါ့။ တစ်ကြောင်းတည်းပြောရရင် တော့၊ လုံ့လဝီရိယနဲ့ ဇွဲရှိဖို့က အဓိကပါပဲ။ ကျွန်တော်လုပ်ခဲ့သမျှ ဝီရိယရှိရှိ လုပ်ခဲ့တာချည်းပဲ။ ကျွန်တော် ငယ်ငယ်လေးတည်းက အာဇာနည်နေနဲ့ရင်၊ သတင်းစာမျက်နှာဖုံးတွေမှာပါ ပါလာတတ်တဲ့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းရဲ့ မိန့်ခွန်းတွေထဲက ကောက်နှုတ်ချက်တွေကို ကျွန်တော် မှတ်မိပါတယ်။ ဗိုလ်ချုပ်ပြောတဲ့ မိန့်ခွန်းများထဲက ကျွန်တော် ကြိုက်တဲ့ ကောက်နှုတ်ချက်ကလေးတစ်ခုကတော့ - "ကိုယ့်ရဲ့အင်အားကို ယုံကြည်ရင် ကောင်းကင်တမ္မတ် ကြယ်ကိုပင် ဆွတ်ခူးနိုင်လိမ့်မယ်လို့" ဆိုထားတာကို ကျွန်တော် ငယ်စဉ်ကတည်းက ဇွဲနေတယ်။

ကျွန်တော်ကလည်း ဝီရိယထားတယ်။ ကျွန်တော့် ဝန်ထမ်းတွေ လည်း ဝီရိယရှိမှ ကြိုက်တယ်။ ရွေးချယ်ကတည်းက သေသေချာချာ ရွေးချယ်ခဲ့တယ်။ ကျွန်တော် ကုမ္ပဏီစတင်တော့ Core လို့ ခေါ်တာ ပေါ့လေ။ Inner Core Team အတွက် လူရွေးတော့ အဓိက လုပ်ဖော် ကိုင်ဖက်ဟောင်း အမာခံတွေချည်းပဲရှာပြီး တည်ထောင်တယ်။ အဲသလို တည်ထောင်ရာမှာ ကျွန်တော်နဲ့ အစိုးရအမှုထမ်းဘဝကလုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် ဟောင်းတွေကို ရွေးတယ်။ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်တွေရဲ့ အရည်အချင်းကို ကျွန်တော် သိတာကိုး။ အရည်အချင်းရှိပြီး အကြောင်းကြောင်းကြောင့် သူတို့ရဲ့အင်အားကို အသုံးပြုနိုင်ခွင့် မရှိခဲ့တဲ့သူတွေကို ကျွန်တော် လိုက်ရှာ ယူတယ်။ အဲသည် Inner Core Team ကမှ နောက်ထပ်လူတွေရွေးယူ တယ်။ ရွေးတဲ့နေရာမှာ နှစ်ချက်ရှိတယ်။ တစ်ခုက ရိုးသားမှု Sincerity၊ တစ်ချိန်တစ်ခါမှာ ယုံကြည်အားထားရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေပေါ့လေ။ နောက် တစ်ချက်က ကြိုးစားအားထုတ်ချင်တဲ့စိတ်နဲ့ ဖျတ်လတ်မှုရှိတဲ့ လူငယ် တွေကို ကျွန်တော်တို့ ရွေးယူခဲ့တယ်။ တစ်ခါ မိတ်ဆွေ မိဘတွေက လာအပ်တဲ့ ကလေးတွေလည်း ရှိတယ်။ "ကျွန်တော်၊ ကျွန်မ ကလေး ဆယ်တန်းအောင်ပါတယ်။ ဦးမိုးမြင့်ကို ယုံကြည်လို့ လာအပ်တာပါ" ဆိုတာမျိုး လာတာရှိတယ်။ ကုမ္ပဏီလုပ်ငန်းမှာ ၁၀ တန်းအောင်တာနဲ့ ဘယ်လိုလုပ် လက်ခံမလဲ။ ဒါပေမယ့် ဘာသွားတွေ့သလဲဆိုတော့ လုပ် ငန်း အတွေ့အကြုံမရှိသေးဘူးဆိုပေမယ့်၊ အရိပ်ပြရင် အကောင်ထင်တဲ့ ကလေးတွေ ပါလာတာတွေ့ရတယ်။ ကျွန်တော့် ကုသိုလ်ကံပေါ့လေ။ ၁၀ တန်းအောင်ကာစဆိုပေမယ့် တော်တော် ထက်ထက်မြက်မြက်နဲ့ Bright ဖြစ်ကြတယ်။ သူတို့ခမာ အခွင့်အရေး မရလို့သာကိုး။ ကျွန်တော် တို့ကုမ္ပဏီမှာ တစ်နှစ်ခွဲ၊ နှစ်နှစ်အတွင်း Typing (လက်နှိပ်စက်)ကို ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင် ရိုက်တတ်ရုံမကဘဲ Computer (ကွန်ပျူတာ) များကိုပါ ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင် ရိုက်တတ်သွားကြတယ်။ အင်္ဂလိပ်စကား ကို နိုင်ငံခြားသားလို မပြောနိုင်သော်လည်း၊ လုပ်ငန်းခွင်အတွင်း အဆင် ပြေမှုရှိအောင် ပြောတတ်ဆိုတတ်သွားကြတယ်။ ၎င်းတို့ရဲ့ Service Contractor တွေ အလုံးအရင်းနဲ့ ရောက်လာတဲ့အခါကျတော့ ကျွန်တော်

ဆီမှာ လုပ်ခဲ့တဲ့ကလေးတွေဆိုရင် အဲသည် ကုမ္ပဏီ အတော်များများမှာ သွားရောက်လုပ်ကိုင်ကြတဲ့အခါမှာ၊ သူတို့တစ်တွေဟာ ထက်ထက်မြက်မြက်၊ ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင် လုပ်ကိုင်နိုင်ကြပြီး၊ ဆက်လက်တိုးတက်သွားတာကို တွေ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော် ပေးနိုင်တဲ့လစာက အဲသည်ကုမ္ပဏီကြီးတွေကို မပြိုင်နိုင်ပေမယ့် သူတို့ကို ထိန်းချုပ်မထားခဲ့ပါဘူး။ သူတို့ရဲ့ အရည်အချင်း တိုးတက်လာတဲ့အလျောက် တိုးတက်ရာတိုးတက်ကြောင်း ရှာတာဆိုတော့၊ ကျွန်တော် မတားခဲ့ဘူး။ အဲသည်နေရာမှာ ကျွန်တော် ရယ်စရာတစ်ခုအနေနဲ့ ပြောရရင်တော့၊ တခြားကုမ္ပဏီကြီးတွေကို ရောက်သွားတဲ့ ကျွန်တော့်ဝန်ထမ်းဟောင်းတွေ၊ မိမိကိုယ်ပိုင် ကုမ္ပဏီတွေကို တည်ထောင်ကြတဲ့ အမှုထမ်းဟောင်းတွေဆိုရင်၊ သူတို့ကိုသူတို့ "စိန်မိုက်ကယ်ကျောင်းထွက်" ဆိုတဲ့ စကားကို ရယ်စရာအနေနဲ့ ဂုဏ်ယူ ဝင့်ကြားစွာ ပြောတတ်တာကို ကျွန်တော် ပြန်ကြားတော့ အပေါ်ယံ အားဖြင့် ရယ်စရာလို့ ဆိုနိုင်ပေမယ့်၊ ကျွန်တော် ဂုဏ်ယူဝီတီဖြစ်မိတာ တော့ အမှန်ပါ။

ကျွန်တော့် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်တွေထဲကရော၊ ဆရာသမားတွေထဲက ပါ ကျွန်တော်အတုယူသင့်သူကို ကျွန်တော် အတုယူပါတယ်။ ဦးကျော့မြိုင် ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုရင် ကျွန်တော် ဘယ်တော့မှ မမေ့ဘူး။ သူဟာ ဘွဲ့ရပြီး တက္ကသိုလ်မှာ ဆရာပြန်လုပ်တယ်။ တစ်ခါ လေယာဉ်မှူး သင်တန်းအောင်ပြီး လေယာဉ်မှူးအဖြစ်အမှုထမ်းတော့လည်း အလုပ်လုပ်တဲ့အခါမှာ သူဟာ သူ့ကိုယ်သူ ဆထက်ထမ်းပိုးတိုးတက်အောင် အမြဲတမ်း ဖြည့်ဆည်းကြိုးစားနေတာကို တွေ့ရတယ်။ တစ်ခါ အလုပ်လုပ်နေရင်း ဥပဒေ B.I ဘွဲ့ကို ထပ်ယူတယ်။ အဲသည်ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို ကျွန်တော် အထူးလေးစားတယ်။ သူဟာ အသက်အရွယ်အားဖြင့် ကြီးသည် ငယ်သည်ရယ်လို့ မထားဘဲ အမြဲကြိုးစားနေပြီး သူ့ဘာလုပ်လုပ် သူလုပ်နေတဲ့ လုပ်ငန်းကို Learning Curve လို့ သတ်မှတ်ပြီး ကြိုးစားအားထုတ် လုပ်ကိုင်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ လူငယ်တွေဟာ အဲသလို ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဖြည့်ဆည်းနေသင့်တယ်လို့ ကျွန်တော်ထင်တယ်။ ကျွန်တော်လည်း ယနေ့အထိ ကျွန်တော့်ကိုယ်ကျွန်တော် တတ်ပြီ၊ ကျွမ်းကျင်ပြီလို့ မယူဆဘဲ ကျွန်တော့်

လုပ်ငန်းကို ကျွန်တော် လေ့လာနေလျက်ပါပဲ။ ကျွန်တော့် ဝန်ထမ်းတွေကိုလည်း အမြဲတစေ တိုးတက်အောင် လေ့လာခိုင်း ပါတယ်။

နောက် လူငယ်တွေကို ပြောချင်တဲ့ အရေးကြီးတဲ့ အချက်တစ်ချက်ကတော့ အိမ်ထောင်ပြုခြင်းနဲ့ ပတ်သက်လို့ပဲ။ ကျွန်တော့် မိခင်ဆိုပါတော့- တစ်ခါတလေဆိုရင် ကျွန်တော့်အမေဟာ မိခင်ဆိုပေမယ့် ကျွန်တော့်ရဲ့အခင်ဆုံး၊ အချစ်ဆုံး တိုင်ပင်ဖော် တိုင်ပင်ဖက် မိတ်ဆွေလိုလည်း ဖြစ်တယ်။ တစ်ခါတလေ ဒုက္ခရောက်နေတဲ့အချိန်၊ စိတ်သောကရောက်နေတဲ့ အချိန်အခါမျိုးတွေမှာ အမေဟာ ကျွန်တော့်ကို အင်အားတစ်ရပ်အနေနဲ့ အမြဲအားပေးအားမြှောက် အထောက်အကူပြုတယ်။ စိတ်ချမ်းသာမှုကို ပေးတယ်။ ဒါ့ကြောင့် အိမ်ထောင်မပြုခင် အိမ်ထောင်ဖက်ကို ဘယ်လိုအိမ်ထောင်ဖက်ရွေးမလဲ ဆိုတဲ့ အခါကျတော့ ကျွန်တော့်အမေက ကျွန်တော့်ဖခင်ကြီးကို စောင့်ရှောက်တဲ့ပုံ၊ သားသမီး တွေအပေါ်စေတနာ၊ မေတ္တာထား စောင့်ရှောက်တဲ့ပုံမျိုးကို သဘောကျလွန်းလို့ အဲသလို စိတ်တူ၊ သဘောတူရှိတဲ့ အမျိုးသမီးကို ကျွန်တော် အိမ်ထောင်ဖက်အဖြစ် ရှာယူမယ်ဆိုတဲ့စိတ် အမြဲရှိခဲ့တယ်။

ကျွန်တော် ကံကောင်းတယ်လို့ ဆိုရပါမယ်။ ကျွန်တော့် ဇနီးက ဒေါ်ဥမ္မာပါ။ အရင်ကတော့ ဆရာဝန်ပါ။ အခုတော့ ဆရာဝန်မလုပ်တော့ဘဲ ကုမ္ပဏီမှာ ဒါရိုက်တာအဖြစ် တစ်ဖက်တစ်လမ်းက ကျွန်တော့်ကို ကူညီနေပါတယ်။ သူ့ရဲ့စွမ်းဆောင်ရည်က ဖျတ်လတ်ထက်မြက်တော့ ကုမ္ပဏီအတွက်ရော၊ ကျွန်တော့်အပေါ်မှာပါ အကျိုးတော်တော်များများ သက်ရောက်မှု များပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဖွင့်ထားတဲ့ စားသောက်ဆိုင်တွေမှာ သူ့ကိုယ်တိုင် ဦးဆောင်နေပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် လူငယ်တွေကို သည်အချက်ကိုလည်း အဓိကအချက်တစ်ချက်အနေနဲ့ ပြောချင်ပါတယ်။ အိမ်ထောင်စပြုကတည်းက ခံယူချက်အပြည့်နဲ့ အိမ်ထောင်ပြုကြဖို့ လိုပါတယ်။ အိမ်ထောင်ကို ခပ်လွယ်လွယ် ခပ်မြန်မြန် မလုပ်ဘဲနဲ့ သေသေချာချာ ဘဝတစ်သက်တာအတွက် စဉ်းစားပြီးမှ ရွေးကြဖို့ အကြံပြုချင်ပါတယ်။

အခုခေတ်လူငယ်တွေနဲ့ ကျွန်တော်တို့ငယ်ငယ်က အခြေအနေနဲ့ ဘာကွာသလဲဆိုတော့ စည်းကမ်းပိုင်းရယ်၊ တစ်ဦးအပေါ်တစ်ဦး ထားရှိရ

မယ့် ဂါရဝအပိုင်းရယ်ပါပဲ။ ကျွန်တော် အာရှအားကစားပြိုင်ပွဲနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဂျပန်နိုင်ငံကို သွားရောက်ခဲ့ပါတယ်။ ဂျပန်လူမျိုးတွေဟာ အင်မတန် အံ့ဩစရာကောင်းတယ်။ ဘာလဲဆိုတော့ လမ်းပေါ်မှာ ဂျပန် လူမျိုး တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက်တွေ့ရင် ခေါင်းငုံ့ပြီး အရိုအသေပေးတဲ့ ဂါရဝတရားရှိကြတယ်။ ဒါဟာ လူတစ်ဦးအပေါ်တစ်ဦး ရိုသေတယ်၊ လေးစားတယ်ဆိုတဲ့ သဘောပဲ။

ကျွန်တော်တို့ဆီမှာ ခုခေတ်မှာ ကိုယ့်လူမျိုးအချင်းချင်း၊ လူငယ် အချင်းချင်း၊ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ချစ်ခင်နှစ်လိုစွာ Respect (ရိုသေလေး စားခြင်း)ပေးတာ ငတ်တော်ရှားသွားတာ တွေ့ရတယ်။ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာလူမျိုးတွေရဲ့ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုကို ဆက်လက်လက်ခံ ထိန်းသိမ်း လိုတဲ့စိတ်နဲ့ တစ်ဦးအပေါ်တစ်ဦး ယဉ်ကျေးပျူစွာ ဆက်ဆံတတ် ကြဖို့ လိုတယ်လို့ ထောက်ပြလိုပါတယ်။ စည်းကမ်းနဲ့ပတ်သက်လို့ နေချင်သလိုနေလိုက်တာတွေ၊ သွားချင်သလိုသွားလိုက်တာတွေ၊ ပြောချင် သလိုပြောလိုက်တာတွေကအစ စည်းကမ်းပိုင်းမှာ ပြုပြင်စရာတွေ အများ ကြီးရှိတာကို သတိထားမိတယ်။

နောက် ကျွန်တော်တို့ဆီက လူငယ်တွေ တတ်ထားတဲ့ပညာနဲ့ ပြောင်းလဲလာတဲ့ နိုင်ငံတော်ရဲ့ ဈေးကွက်စီးပွားရေးမူဝါဒနဲ့ ကိုက်ညီအောင် တော်တော်လေး ပြုပြင်ယူရမယ့် အပိုင်းပဲ။ ကျွန်တော်တို့အဖေလက်ထက် က ဆိုရင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်က B. Sc အောင်ပြီးသွားရင် လန်ဒန်မှာ Ph. D (ဒေါက်တာဘွဲ့)လို့ ဘွဲ့မျိုးကို တန်းယူနိုင်ကြတယ်။ အခု အဲသည် အခြေအနေမှာ မရှိဘဲနဲ့ အောင်တဲ့ကလေးတွေဆိုရင် လုပ်ငန်းဝင်တဲ့အခါ အခက်အခဲ တော်တော်များများရှိတာ တွေ့ရတယ်။ ဒါပေမယ့် အခု လက်ရှိပညာရေးစနစ် ပြန်လည်တိုးတက်ရေးအတွက် နိုင်ငံတော်အနေနဲ့ အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ဦးဆောင်ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်လာတာကြောင့် အချိန်တော် တော်များများပေးရမယ့် ပြောင်းလဲတိုးတက်လာမှာကို ကျွန်တော် ယုံ ကြည်ပါတယ်။ ကျွန်တော်အထူးဝမ်းသာတာက ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် စိန်ရတုသဘင် ကျင်းပချိန်မှာ လူကြီးတွေ၊ ကျောင်းသားဟောင်းကြီးတွေ၊ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရရဲ့ အမှုထမ်းဟောင်းကြီးတွေနဲ့ မျိုးဆက်သစ် မြန်မာ လူငယ်တွေ လက်တွဲပြီး တက်ကြွအောင်မြင်စွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်လာ ကြတာတွေ၊ အနာဂတ် ပညာရေးလုပ်ငန်းတွေမှာ အထောက်အကူပြုဖို့

စီမံဆောင်ရွက်နေကြတာတွေကို တွေ့ရလို့ ကျွန်တော် အလွန်ပဲ ဝမ်းသာ ဂုဏ်ယူမိပါတယ်။ အထူးသဖြင့် ရှေးကလူကြီးတွေပါ ပါဝင်လာတော့ လူငယ်တွေအတွက် အကြံကောင်းဉာဏ်ကောင်းတွေ ပေးနိုင်ဖို့ အခွင့် အလမ်းတွေ ရလာပါတယ်။ ရှေးခေတ်လူကြီးတွေရဲ့ ဗဟုသုတ အတွေ့ အကြုံဟာ သိပ်ကိုတန်ဖိုးကြီးပါတယ်။

ခုခေတ်လူငယ်တွေ တော်တော်များများဟာ လက်ဖက်ရည်ဆိုင် တော်တော်ထိုင်ကြတာတွေ၊ ဘာတွေရှိတယ်။ ကျွန်တော်တို့တုန်းက ဒါမျိုးထိုင်တာ နည်းတယ်။ ကျွန်တော်လည်း မထိုင်ခဲ့ဘူး။ နောက် ကာတွန်းစာအုပ်နဲ့ ပတ်သက်လို့ ကလေးတွေ ကာတွန်းစာအုပ်ဖတ်နေတာ မြင်ရင် စိတ်ထဲမှာ မကောင်းဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ကာတွန်းစာအုပ် တချို့ဆိုရင် ဖတ်လိုက်ရင် ဘာမှအနစ်သာရမပါတာ တွေ့ရတယ်။ ကလေးတွေရဲ့အနေအထား၊ အသိဉာဏ်ဗဟုသုတ၊ (Knowledge) အသိပညာ(Education) အထောက်အကူပြုတာ ဘာမှမတွေ့ရတာတွေ ရှိတယ်။ ကာတွန်းစာအုပ်အားလုံးကို မဆိုလိုပါဘူး။ တချို့ ပညာပေး ကာတွန်းတွေ ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သိပ်ရှားပါတယ်။ အဲဒါမျိုး ဖတ်မယ့် အစား အနစ်သာရရှိတာကို လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ထိုင်မယ့်အချိန် ဖတ်စေ ချင်တယ်။ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်မှာ လူကောင်းရှိသလို လူဆိုးလည်း ရှိနိုင် တယ်။ ကျွန်တော့်သားနှစ်ယောက်ရော ကျွန်တော်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ကလေး တွေရော ကျွန်တော် အားမပေးဘူး။ လူငယ်တွေမှာ စိတ်ဓာတ် အရေး ကြီးပါတယ်။ အခု တစ်ခုကောင်းလာတာက ကုမ္ပဏီတွေ ဘာတွေနဲ့ စီးပွားရေးပတ်ဝန်းကျင်ကောင်းလာတော့ လူငယ်တော်တော်များများဟာ အလုပ် လုပ်ချင်ကိုင်ချင်စိတ်တွေ များလာတာ သတိထားမိတယ်။

လွန်ခဲ့တဲ့လေးငါးနှစ်က မတွေ့ရသေးတာကို ခုတော်တော်များများ တွေ့လာရတာ ဝမ်းသာစရာကောင်းပါတယ်။ ကျွန်တော့် ကုမ္ပဏီမှာဆိုရင် ခုခေတ်မှာ မိန်းကလေးတွေကတောင် ယောက်ျားတွေထက်ပိုပြီး တက်တက်ကြွကြွ (Active) ရှိတာ တွေ့ရတယ်။ သည်ဘက် (J)နှစ် လောက်မှာတော့ ယောက်ျားလေးတွေလည်း ပြောင်းလာတယ်။ လုပ်ချင် ကိုင်ချင်စိတ်တွေ ပေါ်လာတာတွေ့ရတယ်။ အဲသည်မှာ တစ်ဆက်တည်း သူတို့ကို ခံယူစေချင်တာ စည်းကမ်းနဲ့သွားလျင် ခံယူချက်ကို ပြတ်သားဖို့ လိုတယ်။ မလုပ်သင့်ဘူးဆိုတဲ့ဟာကို မလုပ်နဲ့၊ ငွေရရင် လိုက်လုပ်မယ်ဟဲ့

ဆိုတာထက် ငွေရတိုင်း မလုပ်သင့်တာက အများကြီးရှိတယ်။ ငါ ဘယ်လောက်ငွေရရ ဒါတော့ မလုပ်ကောင်းလို့ မလုပ်ဘူးဆိုတဲ့ သံနှိဋ္ဌာန်စိတ်နဲ့ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ရှိဖို့လိုတယ်။ နောက် တစ်ခုက ကျွန်တော် မြင်တာက အလုပ် လုပ်နေရတဲ့လူကို မလုပ်တဲ့လူက အပြစ်ပြော ဝေဖန် ချင်တဲ့ စိတ်နေ စိတ်ထားတွေ ရှိနေသေးတယ်။ ဒါဟာ အားနည်းချက် (Weakness) တစ်ခုပဲ။ ကိုယ်မလုပ်ချင်နေ၊ လုပ်နေတဲ့လူကို စိတ် အနှောင့်အယှက် မပေးသင့်ဘူးလို့ ထင်တယ်။ လူငယ်တွေကို ကိုယ်တိုင် ဒါမျိုးသတိထားဖို့ပါ။ ခုခေတ်က ပိုက်ဆံတော့လည်း ရှာကြတယ်။ ရှိ လာပြန်တော့လည်း ငွေကိုဘယ်မှာသုံးမလဲ မသိကြတဲ့ပြဿနာ ရှိပြန် တယ်။ အခြားနိုင်ငံများ အထူးသဖြင့် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတွေမှာတော့ ဘာ တွေ့သလဲဆိုရင် ငွေရှိလာကြတော့ တော်တော်များများက (Welfare Foundation, Education & Scholarship Foundation) တွေ၊ ယဉ်ကျေးမှုနဲ့ ပတ်သက်တဲ့အဖွဲ့အစည်း (Cultural association) တွေကို ဖွဲ့စည်းကြတာ တွေ့ရတယ်။ ငွေရှိတဲ့လူတွေက ဦးဆောင်ပြီး ဒီအသင်းအဖွဲ့အစည်းတွေထဲကို ထည့်ဝင်ပြီး၊ အရည်အချင်းရှိပေမယ့် ငွေရေးကြေးရေးချို့တဲ့တဲ့ ကလေးတွေအတွက် စကောလားရှစ်တို့၊ ကိုယ့်နိုင်ငံ ကိုယ့်လူမျိုး ယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်းတဲ့အပိုင်းတို့မှာ တော်တော် များများ ပိုင်းလုပ်လာတာ တွေ့ရတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဆီက လူငယ်တွေ လည်း အောင်မြင်ကြပြီး ငွေကြေးတတ်နိုင်လာကြတဲ့အခါကျရင် မြို့ ကြီးတွေမှာတင်မကဘဲ၊ ကျေးလက်ဒေသက မြန်မာလူငယ်လူရွယ်ကလေး တွေအတွက်ပါ ကူညီပံ့ပိုး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံပေးရင် အထူးအကျိုးရှိမယ်လို့ ကျွန်တော် ယုံကြည်ပါတယ်။ အခုတော့ သည်ကိစ္စတွေ စပြီးအကောင် အထည်ဖော်နေတာကိုလည်း တွေ့ရပါပြီ။

ကျွန်တော်တို့ စီးပွားရေးလုပ်ရာမှာ တစ်ခုသတိထားရမှာက နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီတွေနဲ့ တချို့လုပ်ငန်းတွေမှာ ပူးပေါင်းလုပ်ကိုင်တာတွေ ရှိပါတယ်။ တချို့လုပ်ငန်းတွေကျတော့ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ရပ်တည်ပြီး လုပ်ရတာရှိတယ်။ ဘာဖြစ်လို့ အချို့ယုံကြည်စိတ်ချရတဲ့ နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီ တွေနဲ့ ပူးပေါင်းကြရသလဲဆိုရင် သူတို့ရဲ့ လုပ်နည်းလုပ်ဟန်၊ အတွေ့ အကြုံတွေအပေါ် ကျွန်တော်တို့ အတုယူသင့်တာတွေကို ယူရမှာဖြစ်

တယ်။ သည်တော့မှ သူတို့ဆီက လုပ်ပုံလုပ်နည်းတွေကို မြန်မြန်ဆန်ဆန် သိနိုင်မယ်။ နိုင်ငံရပ်ခြားနဲ့ အလုပ်လုပ်ရတဲ့အခါ အတွေ့အကြုံသစ်တွေ ရမယ်။ ဒါမှ သူတို့နဲ့ တန်းတူရည်တူ ရင်ပေါင်တန်းလုပ်ကိုင်နိုင်ရုံသာ မကဘဲ တစ်ချိန်မှာ သူတို့ကို မြန်မာကုမ္ပဏီတွေအနေနဲ့ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်လာ လိမ့်မယ်။ ဒါပေမယ့် ယုံကြည်စိတ်ချရတဲ့ နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီတွေ ရှိသလို စိတ်မချရတဲ့ နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီတွေလည်း အများကြီးရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်တဲ့အခါမျိုးမှာ အချိန်ယူပြီး သေချာမှလုပ်ဖို့ တိုက် တွန်းချင်ပါတယ်။

အောင်မြင်မှုနဲ့ ငွေကြေးဆက်စပ်သလားဆိုတဲ့ မေးခွန်းနဲ့ ပတ်သက် လို့ကတော့ ဆွေးနွေးစရာရှိပါတယ်။ ငွေကြေးရှိမှပဲ အောင်မြင်တယ်ဆို တာ၊ ကျွန်တော်တို့အတွက် လုံးဝမဟုတ်နိုင်ဘူး။ ကျွန်တော်က အမှုထမ်း၊ အမျိုးသမီးကလည်း အမှုထမ်းဟောင်း၊ ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက် ကုမ္ပဏီ ထောင်တော့ ဘာမှမရှိကြဘူး။ ငွေဆိုရင် သောင်းဂဏန်း အထက်တစ်ခါမှ ကိုင်ဖူးတာမဟုတ်ဘူး။ လုပ်ငန်းစတင်အချိန်မှာ နေ့ချင်း ညချင်းရေနံမြေမှာ ထောင်ဂဏန်းနဲ့ရှိတဲ့လူတွေကို ကျွေးမွေးရတာမျိုး စလုပ်ရတော့ ကျွန်တော် တို့မှာ ငွေမရှိတော့ အခက်အခဲတော်တော်ကို တွေ့ခဲ့ပါတယ်။ ရေနံကုမ္ပဏီ တွေရဲ့ လုပ်ငန်းသဘောသဘာဝကလည်း လုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ပြီးစီးလို့ ရက်သုံးဆယ်နေမှ ပြေစာ(Invoice) တင်ရတာတွေရှိတယ်။ (Invoice) တင်ပြီး၊ နောက်ရက်သုံးဆယ်နေမှ ငွေချေတယ်ဆိုတော့ ရက်ပေါင်း ခြောက်ဆယ်ကျော်ကြာမှ ငွေရင်းပြီး ဆောင်ရွက်ထားတဲ့ လုပ်ငန်းအတွက် ပေးချေတဲ့ငွေကို မြင်ရတယ်။ သည်ကြားမှာ ရင်းထားရတဲ့ငွေက ဘယ် နည်းမှာလဲ။ အထူးသဖြင့် အစကနဦးမှာ ရင်းစရာမရှိတော့ တော်တော် ရုန်းကန်ရတယ်။ ငွေချေးပါလားဆိုတော့ စီးပွားရေးမလုပ်ဖူးတဲ့ ကျွန်တော် တို့ဇနီးမောင်နှံကို တော်ရုံတန်ရုံ ဘယ်ကချေးမလဲ။ မလွယ်ခဲ့ပါဘူး။ အရေးကြီးတာက ဘာမှမရှိဘဲ လုပ်ငန်းတွေကို စခဲ့တာဆိုပေမယ့် အလုပ် ကို ဇွဲ၊ ဝီရိယနဲ့ ရုန်းကန်ပြီး ရိုးရိုးသားသား ကြီးစားလုပ်ရင်း အောင်မြင် မှုတွေ ရလာတာပါပဲ။

တစ်ဆက်တည်းမှာ Money is Happiness (ငွေကြေးဆိုတာ ပျော်ရွှင်ခြင်း)ဆိုတဲ့ အယူအဆကလည်း အရာအားလုံးမှာ မမှန်ပါဘူး။

ငွေဘယ်လောက်ပဲချမ်းသာသာ ငွေရှိမှ စိတ်ချမ်းသာတာ တစ်စိတ်တစ်ဒေသ မှန်ပါတယ်။ ကျွန်တော်မိတ်ဆွေတချို့ဆိုရင် ငွေသိပ်မရှိကြပေမယ့် သားတွေသမီးတွေနဲ့ သွားချင်တဲ့အချိန် သွားနိုင်တယ်။ လုပ်ချင်တာကို လွတ်လွတ်လပ်လပ် လုပ်နိုင်ကြတာတွေရှိတယ်။ ကျွန်တော်တို့ကျတော့ သည်အလုပ်ကြီးကို မလုပ်ချင်တော့ဘူးဆိုပြီး နောက်ဆုတ်လို့ မရတော့ဘူး။ ဝါဝန်ကြီးတစ်ခုကို ဆုပ်ကိုင်မိနေပြီ။ သည်အချိန်မှာ တစ်ခုတော့ ရှိတာပေါ့လေ။ ငွေကြေးလေး ရှိသင့်သလောက်ရှိလာတော့ တစ်ဖက်တစ်လမ်းက ကူညီချင်တာတွေရှိရင် ကူညီနိုင်တယ်။ ပံ့ပိုးနိုင်တယ်။ လှူနိုင်တယ်။ တံမ်းနိုင်တယ်။ သည်တော့ ငွေကြေးမရှိပြန်ရင်းလည်း မဖြစ်သေးဘူးပေါ့။

ကျွန်တော်ရဲ့ အားလပ်ချိန်မှာတော့ ကျွန်တော် ရွက်လှေအားကစားကို တော်တော်လေး စိတ်ဝင်စားပါတယ်။ အဲသည်အားကစားနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဟိုတုန်းက Concept က အများအားဖြင့် ဆယ်တန်းအောင် လောက်တဲ့အသက်အရွယ်ကျမှ ရွက်လှေစီးနည်း သင်ပေးတယ်။ ဒါပေမယ့် လွန်ခဲ့တဲ့ ငါးနှစ်လောက်ကစပြီး ကျွန်တော်တို့ ဘာသွားတွေ့သလဲ ဆိုတော့ တခြားနိုင်ငံတွေမှာ ခုနှစ်နှစ်၊ ရှစ်နှစ်အရွယ် ကလေးတွေကို စပြီးသင်ပေးနေတာတွေ တွေ့လာရပြီ။ သည်ကလေးတွေ ၁၂နှစ် ၁၃နှစ် ဆိုရင် ရွက်လှေစီးနည်းမှာ တော်တော်လေးကျွမ်းကျင်လာတာကို တွေ့ရတယ်။ သည်လိုမလုပ်နိုင်ခဲ့လို့ ကျွန်တော်တို့ တိုင်းပြည်ရဲ့ ရွက်လှေအားကစား အခန်းကဏ္ဍမှာ ခါးဆက်ပြတ်ခဲ့တဲ့ အခြေအနေမျိုး ဖြစ်ခဲ့တယ်။ အခုတော့ ကျွန်တော်တို့ကလေးတွေကို စုစည်းပြီး ပုံမှန်လေ့ကျင့်ပေးနေတယ်။ ကျွန်တော်အားလပ်ချိန်မှာ ကလေးတွေအတွက်လည်း အကျိုးရှိ၊ ကိုယ်လည်း စိတ်ချမ်းသာတဲ့ အားကစားနည်းကို ကျွန်တော် ပါဝင်ကူညီပံ့ပိုးပေးနေပါတယ်။

အချိန်ကို မလေးစားတာနဲ့ပတ်သက်လို့ ပြောရရင်တော့၊ ကျွန်တော်လည်း အချိန်ကို လေးစားပြတယ်။ ကျွန်တော်ရုံးမှာဆိုရင် ကျွန်တော် နောက်မကျအောင်နေတယ်။ နောက်ကျရင်တောင် ကျွန်တော်ကစ တောင်းပန်လိုက်တယ်။ သည်အလေ့အကျင့်မျိုး လုပ်ထားတယ်။ ကျွန်တော်ကို ချိန်းထားရင်လည်း ချိန်းထားတဲ့အချိန်ကို တိတိကျကျ လေးစားမှုကြိုက်တယ်။ အိမ်မှာလည်း ကျွန်တော်ကလေးတွေကို ကျောင်းချိန်၊ အိမ်စာ

လုပ်ချိန်၊ ထမင်းစားချိန်ဆိုပြီး တိတိကျကျ အချိန်ကို လေးစားတတ်အောင် လုပ်ထားတယ်။ ရွက်လှေအားကစား ပြန်လည်တိုးတက်အောင် လုပ်တဲ့ အခါမှာလည်း အချိန်ကိုစွန့်ပတ်သက်လို့ အခက်အခဲတစ်ခုအနေနဲ့ ကျော်လွှားခဲ့ရတယ်။ နောက်ကျမယ်ဆိုရင်တောင် တယ်လီဖုန်းဆက် တောင်းပန်တာမျိုး၊ စာလေးတစ်ကြောင်းနှစ်ကြောင်းနဲ့ ခွင့်ပန်တာမျိုး လေ့ကျင့်ပေးထားတယ်။ မလာနိုင်ရင်လည်း အကြောင်းပြချက်ရှိရမယ်။ ဒါကြောင့် ရွက်လှေအားကစား တိုးတက်ရေးလှုပ်ရှားမှုတွင်လည်း အချိန်ကို လေးစားပြရင်းက စည်းကမ်းနဲ့ အရိအသေပေးမှုကိုပါ တွဲသင်ပေးပါတယ်။ ကျွန်တော် ဒါကို တော်တော်အားစိုက် Drive လုပ်နေတယ်။ အချိန်ကို လေးစားတတ်တဲ့လူငယ်တွေ များလာလေလေ၊ အနာဂတ်အတွက် အကျိုးရှိလေလေပဲ။

ကျွန်တော်အသက် (၄၅) နှစ် ရှိပါပြီ။ ကျွန်တော်စိတ်ထဲမှာ ကြည်နူးမှုအဖြစ်ရဆုံး၊ ဝမ်းအသာရဆုံးကတော့ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံရဲ့ စီးပွားရေးစီမံကိန်း အလှည့်အပြောင်းမှာ ကျွန်တော်ပါဝင်ပတ်သက်ခွင့် ပြန်လည်ရရှိခဲ့တာပါပဲ။ ဒါဟာ သမိုင်းဝင်အပြောင်းအလဲကြီးတစ်ခု (Historical Change) ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် အမေရိကန်မှာ လုပ်နေတုန်း မြန်မာပြည်မှာ သည်လိုပြောင်းပြီလိုကြားတော့ ကိုယ့်မိခင် တိုင်းပြည်ကို ပြန်မယ်လို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်တယ်။ သည်မှာ ကျွန်တော် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် အမေရိကန်ကုမ္ပဏီပိုင်ရှင်က ပြောပါတယ်။ ဘာလို့ ပြန်ချင်တာလဲ။ လခနည်းလို့လား၊ မလောက်လို့လားဆိုပြီး ကျွန်တော်ကို မေးတယ်။ လိုချင်တာကိုပြော မပြန်ပါနဲ့လို့ ကျွန်တော်ကို အတင်းဆွယ်တယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်က ဒါတွေနဲ့ မဆိုင်ဘူး..... ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံရဲ့ သမိုင်းဝင် အပြောင်းအလဲကြီးထဲမှာ ကျွန်တော် ပါဝင်လှုပ်ရှား အကျိုးပြုချင်တယ်လို့ပြောပြီး ကျွန်တော် ပြန်လာခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော် လုပ်ချင်တာတွေ အများကြီးရှိသေးတယ်။ ကျွန်တော်အသက်အရွယ်က အလုပ်လုပ်လို့ ကောင်းသေးတဲ့အရွယ်၊ ရင့်ကျက်သင့်သလောက်လည်း ရင့်ကျက်ခဲ့ပြီ ဆိုတော့ သည်လိုအသက်အရွယ်မှာ အခါအခွင့်ပေးတာကိုပဲ ကုသိုလ်ကံ ကောင်းတယ်လို့ ယူဆရမှာပါပဲ။ ဒါကြောင့် လူငယ်တွေကို ပြောချင်တာက အချိန်အခါက သင့်နေပြီ။ အလုပ်လုပ်ကြဖို့ပဲ လိုတော့တယ်။ လုပ်လည်းလုပ်စေချင်တယ်။ ကြိုးစားပြီး ဇွဲ၊ ဝီရိယနဲ့လုပ်ရင် ဘာမဆို

အောင်မြင်မှာပါ။

ဒါကြောင့် လူငယ်တွေကို အဓိကပြောချင်တာကတော့ စည်းကမ်း ရှိကြဖို့၊ တစ်ဦးအပေါ်တစ်ဦး လေးစားကြင်နာတတ်ကြဖို့ပါပဲ။ တချို့ လူငယ်လေးတွေဆိုရင် တယ်လီဖုန်းနံပါတ်မှားလို့ တောင်းပန်ရမယ်ဆိုတာ မသိကြဘူး။ ပစ်ချလိုက်တာမျိုးတွေကအစ ပြုပြင်စရာလေးတွေ ရှိနေသေးတယ်။ ဒါက အသေးဆုံးကိစ္စ။ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာတွေက နှစ်ပေါင်းများစွာကတည်းက အင်မတန် ယဉ်ကျေးတဲ့လူမျိုးလို့ နိုင်ငံ တိုင်းကသတ်မှတ်ခံခဲ့ရတာဘယ်လောက်ဂုဏ်ယူစရာ ကောင်းသလဲ။ အဲဒါလေးတွေနဲ့ပတ်သက်လို့ လူငယ်တွေကို တောင်းပန်ချင်တာက ယဉ် ကျေးသိမ်မွေ့ခြင်းအားဖြင့် ဂုဏ်ယူတတ်ဖို့ပါ။ ယောက်ျားလေး ယဉ်ကျေး တာဟာ ပျော့လို့မဟုတ်ဘူး။ ယောက်ျားလေးတစ်ယောက်အနေနဲ့ ယဉ်ကျေး တယ်ဆိုတာ ရှက်စရာမဟုတ်ပါဘူး။ အင်္ဂလိပ်စကားတစ်ခု ကြားဖူးတယ်။

Be as Brave as a Lion, but be as Gentle as a Lamb
(ရဲရင့်စရာရှိရင် ခြေသေ့လိုရဲရင့်၊ နူးညံ့သိမ်မွေ့စရာရှိရင် သိုးကလေးလို သိမ်မွေ့ပါစေ) ဆိုတာပါ။ ရဲရင့်စရာရှိရင် ရဲရင့်ရလိမ့်မယ်။ ယဉ်ကျေး သိမ်မွေ့စရာရှိရင်လည်း သိမ်မွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ နောက် လူငယ်တွေက လူကြီးသူမတွေကို လွယ်လွယ်ကူကူပဲ အပြစ်တင်လိုက်ကြတာတွေ ရှိ တယ်။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် လူကြီးသူမဆိုတာ အတွေ့အကြုံများသူ၊ ရိုသေရမယ့် သူတွေပဲ။ အဲဒါမျိုးတွေ လူငယ်တွေကို သတိထားစေချင်တယ်။

နောက်ဆုံးအနေနဲ့ကတော့ စီးပွားရေးနဲ့ပတ်သက်လို့ လောမကြီး ပါနဲ့။ ငွေရရင်ပြီးရောဆိုပြီး မလုပ်သင့်တာတွေကို လုပ်မယ်ဆိုတဲ့ စိတ် မထားမိဘို့၊ ဖြတ်လမ်းက မလိုက်ဘဲ စိတ်ရှည်ရှည်၊ ဝီရိယကြီးကြီးနဲ့ ယုံကြည်ရာလမ်းကြောင်းဆီကို ရောက်အောင်သွားကြဖို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အရာရာစဉ်းစားဆင်ခြင်ခြင်းအားဖြင့် အမှားနည်းပြီး အောင်မြင်တဲ့ လမ်း ကြောင်းဆီသို့ လျှောက်လှမ်းနိုင်ပါစေလို့ မြန်မာလူငယ်တွေ အားလုံး အတွက် ဆုမွန်ကောင်းတောင်းလိုက်ပါတယ်။

ဒေါ်ရီရီမြင့် ပါမောက္ခ

(စိမ့်ခန့်ခွဲမှုပညာဌာန၊ စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်)

Career

Don't choose a profession just for money. Choose a profession as you would choose a wife - for love and for money.

- Advice quoted by John Huston

ဒေါ်ရီရီမြင့်

၏

လက်ရှိ တာဝန်ထမ်းဆောင်မှုများ

- ပါမောက္ခ/ဌာနမှူး - MBA Programme စီမံခန့်ခွဲမှုပညာဌာန စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်၊
- တည်ထောင်သူနှင့် အကြံပေးအဖွဲ့ဝင် - မြန်မာအမျိုးသမီး စီးပွားရေး စွမ်းဆောင်ရင်များအသင်း၊
- ဥက္ကဋ္ဌ - ပြည်လည်ဖွဲ့စည်းရေး အမှုဆောင်အဖွဲ့၊ တက္ကသိုလ်ဘွဲ့ရ အမျိုးသမီးများအသင်း၊
- ရာသက်ပန်အသင်းဝင် - ပါဏိဗွာဘွဲ့ရသူများအသင်း (မြန်မာနိုင်ငံ)
- အသင်းဖြစ်မြောက်ရေး အလုပ်အဖွဲ့ဝင် - စီမံခန့်ခွဲမှုပညာအသင်း (မြန်မာ)

ဆရာမကြီးကို ကျွန်တော် ရန်ကုန်စီးပွားရေးတက္ကသိုလ် ပတ္တမြားဆောင်က ဆရာမကြီးရုံးခန်းမှာ သွားတွေ့ခဲ့တာပါ။

ကျွန်တော်ရောက်သွားချိန်က ဆရာမကြီး နိုင်ငံခြားသားစဉ်သည်များနဲ့ အလုပ်များနေချိန်လည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဆရာမကြီးက ရန်ကုန်စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်၊ စီမံခန့်ခွဲမှုပညာဌာန (Management Studies Department) မှာ ပါမောက္ခအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေဆဲလည်း ဖြစ်ပါတယ်။

အမျိုးသားညီလာခံ အသိပညာရှင်၊ အတတ်ပညာရှင်များ အစုအဖွဲ့က အမျိုးသားညီလာခံ ကိုယ်စားလှယ်တာဝန်ကိုလည်း တစ်ဖက်က ထမ်းဆောင်နေပါတယ်။

ငယ်စဉ်ကတည်းက အတန်းတိုင်းမှာ တန်းစဉ် ပထမရခဲ့ပြီးတော့ ဘွဲ့ရပြီးတဲ့နောက်ပိုင်း အမေရိကန်နိုင်ငံ၊ စတင်းဖို.တက္ကသိုလ်က အမ်ဘီအေဘွဲ့ကို အသက်၂၄ နှစ်မှာ ဆွတ်ခူးရရှိခဲ့သူလည်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဆရာမကြီးရဲ့လူငယ်တွေအတွက် ပေးချင်တဲ့လက်ဆောင် ဘာပါလဲလို့ ကျွန်တော်မေးတဲ့အခါ .. လူမှာစွမ်းဆောင်ရည် အရေးကြီးတယ်လို့ ပြောပါတယ်။

'လူဟာ ရောက်နေတဲ့နေရာမှာ အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် ကြိုးစားရမယ်၊ အကောင်းဆုံးဖြစ်ဖို့က အကောင်းဆုံးစွမ်းရည်တွေ ရှိဖို့လိုတယ်ဆိုတဲ့ သဘောပဲ' ..လို့ ဆိုခဲ့တာပါ။

ဆရာမကြီးရဲ့လူငယ်တွေအပေါ်ထားတဲ့ စေတနာစကားတွေကို ဆရာမကြီးရဲ့ဘဝနဲ့ယှဉ်ပြီး ခုလိုပြောခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်မကို မော်လမြိုင်မြို့မှာမွေးပါတယ်... အဖေက တရားသူကြီးဆိုတော့ တာဝန်နဲ့ရှိနေတုန်း ကျွန်မကိုမွေးခဲ့တာပါ... အဖေက စက်ရှင် တရားသူကြီး ဦးဘိုးရင်၊ အမေက ဒေါ်သန်းရင် ဖြစ်ပါတယ်.. မွေးချင်းမောင်နှမက ခြောက်ယောက်ရှိတယ်.. ကျွန်မအခုတော့ **Management**

Studies Department ပေါ့လေ ... စီမံခန့်ခွဲမှုပညာဌာန ပါမောက္ခ အဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေပါတယ် ... အမျိုးသားညီလာခံမှာလည်း အသိပညာရှင်၊ အတတ်ပညာရှင်အစုအဖွဲ့မှာ ကိုယ်စားလှယ် တာဝန် ထမ်းဆောင်နေပါတယ်...အဲသည့်မှာလည်း စာတမ်းတွေ ဖတ်တဲ့အခါမှာ လည်း စီးပွားရေးနဲ့ပတ်သက်တဲ့အမြင်ကို ... တစ်ခါတလေမှာလည်း စီးပွားရေးအမြင်က လူတွေမှာရှိတယ်ထင်ရပေမယ့် လူတွေမှာမရှိဘူး... မရှိတတ်တာတွေရှိတယ် ... တချို့က ဈေးနှုန်းတက်တာနဲ့ကြိုရင် အစိုးရ ကဝင်ပြီး ပါသင့်တာမျိုး၊ တချို့က ယူဆတတ်ကြတယ်... ဈေးဆိုတာ ကိုင်ထားလို့မရဘူး ဈေးကွက်ရဲ့သဘောအရ ဒါဟာ သူ့ရဲ့ **Supply** နဲ့ **demand** သဘောအရ သွားနေတာပဲ ဖြစ်ပါမယ် ... အဲသည် သဘောနဲ့ သွားနေတယ်ဆိုတာမျိုး ရှင်းပြရတယ် ... အစိုးရက ဝင်ထိန်းတာမျိုးတော့ ရှိမယ် ... အစိုးရက ဝင်ကိုင်ရင် အရင်က အခက်အခဲတွေ ကျွန်မတို့ ပြန်ကြိုရမယ်ဆိုတာမျိုး သိဖို့လိုတယ်လေ ...

ဈေးကွက်စီးပွားရေး ပြောင်းလဲလိုက်တာဟာ တိုင်းပြည်အတွက် အင်မတန်ကောင်းတဲ့အလားအလာပဲ တိုင်းပြည်အတွက် ကောင်းတယ်ဆို တော့ စီးပွားရေးကို စိတ်ဝင်စားတဲ့လူငယ်တွေကလည်း ဒါမျိုးတွေကို လေ့လာပြီးတော့ ခုကတည်းက စီးပွားရေးပညာကို လက်လှမ်းမီသ လောက် ဆည်းပူးသင့်တယ် ... လူငယ်တွေက **Active** ဖြစ်တယ်... ကျွန်မတို့လည်း ငယ်ဘဝတွေကို ဖြတ်သန်းလာခဲ့တာပဲ ... တကယ်ပြောရ မယ်ဆိုရင်တော့ ကျွန်မငယ်ငယ်က ဆရာဝန်လုပ်မယ်လို့ အောက်မေ့တဲ့ သဘော ရှိပါတယ် ... **Business** တို့ **Commerce** တို့ကို ယူဖို့လည်း စိတ်ကူးမရှိခဲ့ဘူး... အကြောင်းကြောင်းကြောင့် တက္ကသိုလ်ရောက်တဲ့ အခါကျတော့ ဒေါက်တာထင်အောင်က **Maths** ကောင်းလားဇေးတယ်၊ ကျွန်မက ကောင်းပါတယ်ဆိုတော့ **B.Com(Hons)** ... ဒါက ငါ့နှစ်မှ ဘွဲ့ရတာကိုယူတယ်... **1st Class Hons** ရခဲ့တယ် ... ၁၉၅၈ မှာပြီးခဲ့ တယ်...အဲသည်တုန်းက နိုင်ငံတော်ကကျင်းပတဲ့ **State Scholarship** စာမေးပွဲဖြေတာ အောင်တာနဲ့ အမေရိကားကို ဆက်သွားခဲ့တယ်... **University** မှာ ပညာသင်ခဲ့တယ် ... အင်မတန်စောခဲ့တယ် ...

ပြန်လာတော့ ၁၉၆၁ ပါ ... အဲသည်မှာ ကျွန်မအသက် (၂၄) နှစ်လောက် ပဲရှိသေးတယ်... **MBA** နဲ့ ... အဲသည်တုန်းက **MBA** တော့များ တယ်... ကျောင်းကောင်းတွေက **MBA** တွေလည်းရှိတယ် ..**MBA**ကို (၁၀) ယောက်အထက် ရှိခဲ့ပါတယ် ... အခု ကျွန်မတို့သင်ဖို့ ပျိုးထောင်နေ တဲ့**MBA** သင်တန်းမျိုးက ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်သာ တောက်လျှောက် ကျင့်သုံးခဲ့မယ်ဆိုရင် လွန်ခဲ့တဲ့ အနှစ် ၃၀ လောက်ကတည်းက လုပ်နိုင်ခဲ့ မှာပါ ... ကျွန်မတို့ အမေရိကားမှာ သင်နေတုန်းကပဲ ဂျပန်နှစ်ယောက်၊ အာဖရိကတိုင်းပြည်တစ်ပြည်က လာတက်တာရှိတယ်... အိန္ဒိယက လာ တက်တာတွေရှိတယ်... ကျွန်မတို့ရဲ့အဆင့်က တော်တော်မြင့်ပါတယ်... ဒါပေမယ့် စီးပွားရေးစနစ်က ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ် မဟုတ်တော့ဘဲ ဆိုရှယ်လစ်စီးပွားရေးစနစ်ကို ပြောင်းသွားတော့ ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်ရဲ့ အခိုက **MBA** ကနည်းနည်း **tone down** ဖြစ်သွားရတာတွေရှိခဲ့ပါ တယ် ... စောစောကစကားကို ပြန်ကောက်ရရင် ကျွန်မငယ်ငယ်က ဆရာဝန်ဖြစ်ချင်ခဲ့တယ် ... ဒါပေမယ့် ကျွန်မ စီးပွားရေးပညာနယ်ပယ်မှာ ပညာရှင်လာဖြစ်နေတယ် ... ပျော်သလားလို့မေးရင် အခုတော့ ပျော်ရုံ တင်မကတော့ဘူး ကျွန်မစိတ်ထဲမှာ...ဒါကလည်း ကိုယ့်စိတ်ထဲက ဖြစ်ချင်တာနဲ့ မဆိုတော့ဘူးလို့ထင်တယ် ... ငယ်ငယ်က ဆရာဝန် ဖြစ်ချင်တယ်ဆိုတာက ဆရာဝန်ဖြစ်ရတာ ကောင်းတယ်ဆိုတာလောက်နဲ့ ယူဆချက်နဲ့ ဖြစ်ချင်ခဲ့တာ။ ဒါပေမယ့် အခုက ကိုယ်လုပ်နေတဲ့အလုပ်ရဲ့ လုပ်နိုင်တဲ့အနေအထား ဘယ်လောက်ထိ အရေးကြီးတယ်ဆိုတာကို သိတဲ့အခါမှာ တွန်းအားကို ခိုင်ခိုင်မာမာရှိလာခဲ့တယ် ... အတွေးအခေါ် တွေ မှန်ရမယ် ... အလုပ်တွေ လုပ်နိုင်ရမယ် ...ဒါမှပဲ အောင်မြင်နိုင် တယ် ... လို့ ခံယူတဲ့အတွက်လည်း ခုချိန်ထိ ကျွန်မသည်မှာ တာဝန်တွေ ထမ်းဆောင်နေတာပါ ... လူငယ်တွေကတော့ အရင်တစ်ခေတ်က (၁၀) တန်းအောင်ရင် ဆရာဝန်ဖြစ်ရမယ် ဒါမှမဟုတ် အင်ဂျင်နီယာဖြစ်ရ မယ် ... ဆိုတဲ့ အတွေးအခေါ်တွေရှိခဲ့တယ် ... ဆရာဝန်ဆိုပါတော့ တချို့လည်း ဖြစ်ချင်ပါလျက်နဲ့ မဖြစ်ရတာတွေရှိတယ်...တချို့ကလည်း မဖြစ်ချင်ပေမယ့် ဖြစ်သွားရတာတွေရှိတယ် ... ဘာပဲဖြစ်ဖြစ်

ကျွန်မပြောချင်တာက စိတ်ဓာတ်ကျစရာ မလိုဘူး။ ရောက်တဲ့နေရာမှာ အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် နေတတ်ဖို့ပါပဲ။ အထူးသဖြင့် လူငယ်တွေဟာ ပညာရဲ့တွန်းအားကို ရယူပြီးတော့ သည်အသိကို လူငယ်တွေအားလုံး သိစေချင်တယ်...တစ်ခါ ဘာရှိနိုင်သလဲဆိုတော့ ပညာရှင်တွေရှိတယ်... ပညာရပ်အသီးသီးက ပညာရှင်တွေတောင်မှ တချို့က တကယ်အခြေခံ စီးပွားရေးသဘောတရားတွေကို၊ ကွင်းဆက်တွေကို မသိတာမျိုး ရှိနိုင် တယ်လေ ... လူလောကမှာ ကိုယ်လုပ်လို့မရတာတွေ ရှိတယ် ... ဒါ သဘာဝပဲ...မလွယ်တဲ့နည်းတွေကို သိနေမှ လုပ်နိုင်တဲ့နည်းက ဘယ်လိုပဲ ရှိတယ်ဆိုတာကို နည်းမှန်၊ လမ်းမှန် ဆောင်ရွက်နိုင်တယ်... အထူးသဖြင့် လူငယ်တွေကို ပြောချင်တာက **Basic** စီးပွားရေးသဘောတရားတွေ ရှိကိုရှိနေရမယ် ... သိကိုသိနေရမယ် ... ဒါကို ကျွန်မ ခိုင်ခိုင်မာမာ စွဲစွဲမြဲမြဲ ပြောချင်တယ် ...ကျွန်မတို့ဘာသာရပ်ကပေါ့ ... တစ်တိုင်းပြည်လုံး နဲ့ ဆိုင်တာမျိုးတော့ မဟုတ်ဘူးပေါ့လေ ... အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုချင်းက အောင်မြင်အောင်လုပ်နိုင်မှ ဖွဲ့စည်းပြည်တိုးတက်မှာပါ။ အောင်မြင်အောင် လုပ်တယ်ဆိုတာ ထိုင်ပြီးတော့ ကြီးကြပ်နေတဲ့သဘော မဟုတ်ပါဘူး... အလုပ်ကို ဖြစ်အောင်လုပ်နိုင်ဖို့လိုတယ် .. **Performance** ရှိရမယ်... **Performance** ကောင်းဖို့က ... **Management** .. ကောင်းဖို့လိုတယ်... စွမ်းဆောင်ရည်ကောင်းဖို့က စီမံခန့်ခွဲမှု ကောင်းရမယ်ပေါ့လေ.. ဒါဟာ စီမံချက် **Planning** နဲ့ ထိန်းချုပ်မှု **Control** နဲ့ဆက်စပ်ပြီး ပါဝင်နေ တယ်ဆိုတဲ့ သဘောတရားတွေကို လူများများသိအောင် လုပ်ဖို့ လိုတယ်... ခုခေတ်လူငယ်တွေရဲ့ စိတ်ဓာတ်ကလည်း ဒါပဲပြောင်းတယ်လို့ ကျွန်မယူဆတယ်။ အလုပ်တစ်ခုကိုဝင်မယ်၊ လခကောင်းကောင်း ဖြစ်ရမယ်... **Promotion** (ရာထူးမြှင့်တင်ရေး) ကို စောင့်တဲ့သဘောထား (**attitude**) ကနေ တကယ်ကိုယ့်အရည်အချင်းနဲ့ စွမ်းဆောင်ပြီး ဖြစ် မြောက်အောင် လုပ်တတ်တဲ့ လူငယ်တွေ လူတွေဖြစ်လာရမယ်... ဒါမှ စီမံခန့်ခွဲသူကောင်း (**Manager**) တွေ ဖြစ်မယ်ဆိုတဲ့ စိတ်သဘောထား ရှိရမယ် ... ပြောင်းကို ပစ်ရမယ် ... **MBA Course** မှာလည်း ဒါပဲ။ ကျွန်မ အလေးအနက်ထားတယ် ... စာကတော့ တတ်ကြပြီးသားပဲ...

ဘွဲ့တစ်ခုခု ရထားပြီးရင် ထိုက်သင့်သလောက် တတ်ထားတယ်လို့ ပြော နိုင်တာပဲ ... ဒါပေမယ့် ပုံသေနေတဲ့ ကိုယ်ရဲ့အမြင်တွေကို ပြောင်းပြစ် ရမယ် ... အရည်အချင်းနဲ့ လုပ်နိုင်ရမယ်... လုပ်နိုင်တာကိုသိဖို့ လုပ် လည်းပြရဦးမယ် ... မဖြစ်ဖြစ်အောင် လုပ်ပြရမယ်ဆိုတဲ့ သဘောတရား လူငယ်တွေမှာရှိရမယ်... စာသင်တာက အဓိကမဟုတ်ဘူး... ဒါပေမယ့်... သူတို့ရဲ့ အတွေးအမြင်က **Orientation** က ပြောင်းသွား ရလိမ့်မယ်... စောစောက ကျွန်မပြောတဲ့အထဲမှာ လူငယ်တွေဟာ ရောက်တဲ့ နေရာမှာ အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင်လုပ်ရမယ်ဆိုတာ ပါပါတယ်... သည်မှာဘယ်လို **inspiration** (စိတ်နှိုးဆော်မှု) ရှိအောင် လုပ်ရမလဲဆို ရင် အဓိက ဘာလဲဆိုတော့ ကိုယ်လုပ်နိုင်လို့ လုပ်လို့ရတဲ့ ကျေနပ် နှစ်သက်ခြင်းရသ (**Sense of Satisfactions**) ဟာ ကိုယ့်နောက်မှာ အမြဲလိုက်နေတာပါ ... နောက် **achievement** ဒါလည်း ကိုယ့်နောက်ကို အမြဲပါနေတာ။ အလုပ်လုပ်ဖူးရင်၊ လုပ်နိုင်ရင် လုပ်ခဲ့ရင် သည်စွမ်းရည်ဟာ ကိုယ်နဲ့ အမြဲပါတယ်။ ဘယ်မှာလုပ်လုပ် ဘယ်ကိုပဲသွားသွား သည်စွမ်းရည်ဟာ အမြဲပါတယ်။ မလုပ်ဖူးရင်၊ မလုပ်တတ်ရင် ဒါ ပါမှာမဟုတ်ဘူး။ တချို့မှာတော့ အခက်အခဲတွေ ရှိမှာပေါ့လေ။ ပြောင်းလို့မရသေးတာ တွေကို ခံစားနေတာထက် မေ့ထားတာ ပိုကောင်းတယ်။ ဆိုပါတော့ ကျွန်မတို့ကျောင်းက ဆရာ ဆရာမတွေဆိုတော့ ကျောင်းဆရာ ဆရာမဆို တာ **mission** တစ်ခုလုံးပဲ။ ကိုယ့်အကျိုးတစ်ခုအတွက် ဟုတ်ချင်မှတော့ ဟုတ်မယ်။ ကျေနပ်စရာတွေ ရှိတယ်။ ကိုယ်က သည်ကိစ္စကိုပဲ ဆောင် ရွက်ချင်လို့ လုပ်ချင်လို့ သည်ဟာကို ယုံကြည်လို့ လုပ်တဲ့ **missionary view** ပေါ့။ သာသနာပြုသလိုပေါ့။ ကိုယ်ကျိုးမကြည့်ရဘူးတော့ မဟုတ် ဘူး။ ရှိတော့ ရှိမှာပဲ မဖြစ်နိုင်တာတွေ မေ့ထားလိုက်ပြီးတော့ နေလို့ ဖြစ်အောင် အခြေအနေတွေကို ဖန်တီးယူရတာတွေ ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် စဉ်းစားကတည်းက လုပ်နိုင်တာကို စဉ်းစားရမယ်လို့ ကျွန်မ ထင်တယ်။ နိုင်ငံခြားမှာ ကျွန်မလို **MBA** တွေ အများကြီးရှိမယ်။ ကျွန်မထက် သာသူတွေလည်း ရှိမယ်။ ကျွန်မတို့ဆီမှာတော့ သည် **System** ထဲမှာရှိတဲ့

လူ သိပ်ကို နည်းပါတယ်။ ကျွန်မကိုယ်တိုင် American Business School system (အမေရိကန် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ကျောင်းများစနစ်) ထဲမှာ ကိုယ်တိုင်ပါဝင်လာသူဆိုတော့ How it should be run ဘယ်လို သွားသင့်သလဲဆိုတာ ကျွန်မသိတဲ့အတွက် ကျွန်မ လုပ်ပေးနိုင်တာတွေ ရှိတယ်။ အခု ကျွန်မက ပင်စင်ယူဖို့ နှစ်နှစ်ပဲ လိုတော့တယ်။ သည်နှစ်မှာ သည်MBA သင်တန်းကြီး ကျွန်မတို့တိုင်းပြည်မှာ စနိုင်အောင် ကျွန်မတို့ ကြိုးစားတယ်။ ကျွန်မ ပင်စင်ယူချိန်မှာ ပထမပတ်ပြီးသွားမယ်။ နောက် လူတွေအတွက် အရန်သင့် ဆက်လုပ်နိုင်ပြီ။ ဒါကြောင့် ဆရာမလေးတွေ ကို ကျွန်မ ပြောတယ်။

လူဆိုတာက အကြောင်းကြောင်းကြောင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာ မကျွမ်း ကျင့်ခဲ့တာရှိမယ်။ သည်အတွေ့အကြုံမျိုး ဘယ်မှာမှ မရနိုင်ဘူး။ ဒါ ကြောင့် အခု ရနေတဲ့အခွင့်အရေးကို အခုပဲ အကောင်းဆုံး သဘောထား ပြီး ယူနိုင်ရမယ်လို့ ကျွန်မ ပြောတယ်။

ဒါကြောင့် ကျွန်မတို့ MBA မှာ အင်္ဂလိပ်လို လုံးဝ သင်တယ်။ မြန်မာလို ပိုချရင် ပိုအဆင်ပြေတယ်ဆိုတာ ကျွန်မတို့ သိတယ်။ ဒါပေမယ့် သူတို့ကို international Business (နိုင်ငံတကာ စီးပွားရေး) ထဲ ဝင်ဖို့ လုပ်တာဆိုတော့ ဒါ လေ့ကျင့်ပေးတာပဲ။ အင်္ဂလိပ်လို ပြောရမယ်။ သင်ရ မယ် လုပ်ထားတယ်။

ကျွန်မတို့ ငယ်ငယ်က စာသင်ခဲ့ရတဲ့ဘဝနဲ့ ခုခေတ်ကလေးတွေ စာသင်နေရတဲ့ ဘဝက ခြားနားတယ်။ သည်ခေတ်ကလေးတွေက ကံ ကောင်းကြတယ်။ ကျွန်မတို့ငယ်ငယ်က ဂျပန်ခေတ်နဲ့ကြုံတော့ အဘိုး အဘွားတွေက ဆရာတစ်ယောက်ကိုခေါ်ပြီး သင်ပေးခဲ့တာ။ စစ်ကြီးပြီးစ ပခုက္ကူ အစိုးရကျောင်းမှာ နှစ်နှစ်လောက် နေခဲ့ရတယ်။ အဲသည်ကမှ ရန်ကုန်က စိန်ပျွန်းကွန်ဗင့်ကို ရောက်ပါတယ်။ နောက် မန္တလေး ပြောင်းရတော့လည်း စိန်ဂျိုးဇက်ကွန်ဗင့်မှာ ဆယ်တန်းအောင်တယ်။ ၅၂မှာ Ist DIVISION ဆယ်တန်းအောင်တယ်။ စာတော်တာကို ကျေနပ်ရင်း ပညာဘက်ကို တောက်လျှောက် ဝါသနာပါသွားတာလည်း ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဘွဲ့ရတော့လည်း Graduation ဖြစ်ပြီး Within 6

months (ခြောက်လအတွင်း)မှာ အမေရိကားတက္ကသိုလ်ကို သွားခွင့်ရခဲ့ တယ်။ ပြန်လာတော့ တက္ကသိုလ်မှာ ပြန်လုပ်တယ်။ ၁၉၆၁ က ခုချိန်ထိ ကြာလှပြီ လုပ်ခဲ့တာ။ တခြားအလုပ်တွေ ကောင်းကောင်းရနိုင်ပေမယ့် ကျွန်မ မလုပ်ခဲ့ဘူး။ နိုင်ငံခြားထွက်လုပ်တာမျိုး စိတ်မကူးခဲ့ဘူး။ ကိုယ် သင်တာ ကျောင်းသားတွေ တတ်သွားတယ်ဆိုတာ ကျေနပ်စရာ သိပ် ကောင်းတာ။ ဒါက ဆရာတွေမှ ခံစားလို့ ရတာပါ။ ကိုယ်အကောင်းဆုံး လုပ်ရင် အကောင်းဆုံး reward (ဆုတံဆိပ်)ရတယ်လို့ ကျွန်မ ယုံတယ်။

ကျွန်မက ဆရာမဆိုတော့ ကလေးလူငယ်တွေနဲ့ တောက်လျှောက် ထိတွေ့ခွင့် ရခဲ့တယ်။ ကျွန်မတို့ငယ်ငယ်ကနဲ့ ကနေ့လူငယ်တွေကို နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ခွင့်လည်း ကျွန်မ ရနေတယ်။ ကျောင်းနေခွင့်မရတဲ့ ကလေး တွေကိုလည်း ကျွန်မ တွေ့မြင်နေရတာပဲ။ ကနေ့ ကလေးတွေကိုကြည့်ရင် စရိုက်အနေအားဖြင့် နိမ့်ကျသွားတယ်လို့ မထင်ပါဘူး။ အမြင်တွေက တော့ ပြောင်းသွားကြတယ်လို့ ထင်တာပေါ့လေ။ ကျွန်မတို့တုန်းက စာတော်တယ်။ ကြိုးစားတယ် PhD ယူမယ်။ masters ယူမယ်။ နိုင်ငံခြားသွားမယ်ဆိုတာမျိုး ပညာနဲ့ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းရတာ လူတိုင်းရဲ့ Objective (ရည်မှန်းချက်)လို့ ဖြစ်သွားတယ်။ အခုလူငယ် တွေကတော့ ဒါမဟုတ်တော့ဘူးဆိုတာ သူတို့ သိတယ်လေ။ ကျွန်မတို့ ရတဲ့လခနဲ့ သူတို့ မစားနိုင်တော့ဘူးဆိုတာ ကျွန်မတို့ ကြားနေရတာပဲ။ ခုလူငယ်တွေက ပိုက်ဆံသိပ်ရှာချင်တဲ့ လူငယ်တွေ ဖြစ်သွားကြတယ်။ ငွေကိုသုံးချင်တယ်။ အစိုးရဝန်ထမ်းရာထူးတစ်ခုက ရတဲ့ငွေဟာ မလောက် ငှုနိုင်ဘူးဆိုတဲ့ အမြင်တွေ ရှိတယ်။ အဲသည်မှာ အကောင်းဆုံး လုပ်မယ် မဟုတ်တော့ဘူး။ ပိုက်ဆံရရင် ဘာမဆိုလုပ်မယ်ဆိုတဲ့ သဘောတွေ တွေနေရတယ်။

ကျွန်မတူတစ်ယောက်ဆိုရင် သူ့လောက်မှ စာမတော်တဲ့လူက နိုင်ငံခြားမှာ တစ်နှစ် တစ်ခေါက်နှစ်ခေါက်သွားနေရင်းက ကားနဲ့ အိမ်နဲ့ တော်တော်ရွှီးကျကျနေနိုင်တော့ သူ့စိတ်ထဲမှာ တော်တော်ကြီးခံစားရပြီး စာကို ဆက်မသင်ချင်ဘူး။ ပိုက်ဆံပဲ ရှာတော့မယ်ဆိုတဲ့ အတွေးအခေါ် မျိုး ဝင်သွားဖူးတယ်။ ကျွန်မကိုလည်း သူ့အဒေါ်ဆိုတော့ သည်ဆွေမျိုးတွေ

ထဲရောက်လို့ စာကိုသင်ရတော့မယ်။ ပညာသင်ရခြင်းဟာ သူ့ဘဝရဲ့ အချုပ်အနှောင်ကြီး ဖြစ်နေတော့မယ် ဆိုတာမျိုးအထိ ခံစားနေရတယ်။ ကျွန်မက ရှင်းပြရတယ်။ မင်းတို့ခေတ် မင်းတို့သဘာဝနဲ့ တို့လို နေနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူးဆိုတာ သိတယ်။ ဒါပေမယ့် လောကကြီးမှာ လူကောင်း သူကောင်းဆိုတာလည်း လိုနေသေးတယ်။ ပိုက်ဆံရှာနေတဲ့ သူငယ်ချင်း ဖြစ်နေရင်လည်း ဒါမဟုတ်သေးဘူး။ ကောင်းတာကို အားကျတယ်။ မကောင်းတာကို မလုပ်ချင်ဘူးဆိုတဲ့ စိတ်မွေးရမယ်။ ကျွန်မတို့လည်း မလုပ်သင့်တဲ့ ကိစ္စမျိုးကို ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် မလုပ်ခဲ့ဖူးဘူး။ သူများ တွေမှာရှိပြီး ကိုယ့်မှာမရှိလို့လည်း ဘယ်လိုမှ မအောက်မေ့ဘူး။ ဒါကြောင့် စိတ် လုံခြုံမှုရှိတယ်လို့ ရှင်းပြလိုက်တယ်။ ဒါပေမယ့် သူထွက်သွားတယ်။ နိုင်ငံခြားရောက်တော့ သူပညာသင်ဖို့ အခက်အခဲရှိမယ်ဆိုတာ သိတယ်။ သူပိုက်ဆံရှာနေတာနဲ့ပဲ ပညာရရှာတော့မယ် မဟုတ်တော့ဘူးလို့ အောက် မေ့နေရင်းက ကျွန်မ စိတ်ပူနေမိတယ်။ ဒါပေမယ့် သူက ဟိုရောက် သွားတော့ **Dental School** (သွားဖက်ဆိုင်ရာကျောင်း)တစ်ခုမှာ ဆက်မိ သွားတယ်။ အဲသည်မှာ သူ့အမြင်ပြောင်းသွားခဲ့တယ်။ ဘွဲ့ ကောင်းကောင်း ရခဲ့တယ်။ နောက်ထပ်လည်း မျက်နှာ ပလပ်စတစ်ဆာကျရီလုပ်တဲ့ ပညာ ကို ဆက်သင်နေတယ်။ ကျွန်မက ဘာတွေဝမ်းသာသလဲဆိုတော့ ဒေါ်လာ တွေရပြီး သုံးနိုင်စွဲနိုင်တာဟာ ဘဝမှာ တကယ့်လိုအပ်ချက် မဟုတ်ဘူး။ တကယ့်လိုအပ်ချက်က ပညာသာလျှင်ဖြစ်တယ်ဆိုတာ သူသိသွားတာပဲ။ ဒါက အနီးဆုံး ဥပမာပေးတာ။ ကျန်တဲ့လူငယ်တွေလည်း သည်လိုပဲ လူတိုင်းမှာ ကောင်းတာကို လုပ်ချင်တဲ့ စိတ်ဗီဇ ရှိကြတယ်။ ဒါပေမယ့် **Professional achievement** တို့ ဘာတို့ မရတဲ့အခါမှာ တခြားဘက်ကို ငွေရနိုင်တဲ့ဘက်ကို အားကျသွားတာတွေ ရှိတတ်တယ်။ ခုက ပတ်ဝန်း ကျင်ကလည်း ပါးစပ်ကပြောနိုင်တဲ့လူထက် တကယ့်ကို အရည်အချင်းရှိရှိ လူတွေကို တောင်းဆိုလာခဲ့ပြီဆိုတာ မမေ့သင့်တော့ဘူး။ အခုပဲ **MBA** ကျောင်းသားတွေဟာ သောင်းချီရတဲ့ အလုပ်ကိစ္စနဲ့ပြီး နှစ်နှစ်ထွက်လာပြီး ပညာဆည်းပူးနေတာတွေဟာ အားရစရာ ကောင်းပါတယ်။

ဒါကြောင့် ပညာက နောက်တန်းရောက်နေတယ်လို့များ လူငယ်တွေ မတွေးစေချင်ဘူး။ ယာယီအားဖြင့် နောက်တန်းမှာ ရှိချင်ရှိနေမယ်။ ဒါပေမယ့် အချိန်ကာလတစ်ခုကို ရောက်ရင် ပညာမသင်မိတဲ့လူဟာ ဝမ်းနည်းတာသ နမြောတဲ့စိတ်တွေ ခံစားကြရလိမ့်မယ်။ ဒါဟာ ကျွန်မ ယုံကြည်မှုပဲ။ **Quality of Life** ပေါ့လေ။ ဘဝရဲ့အနှစ်အရသာ အနေနဲ့ ဟာ ပိုက်ဆံရှိရင် ပိုက်ဆံပဲ ထားခဲ့နိုင်မှာပေါ့။ ချမ်းသာတဲ့ ချမ်းသာမှု ကိုတောင်မှ ဘယ်လိုဖြစ်သင့်တယ်။ ဘယ်လိုသုံးသင့်တယ်ဆိုတာက တွေး ခေါ်တတ်မှ ပညာတတ်မှ ဖြစ်ရတဲ့ကိစ္စပါ။ ပညာမသင်ဘဲ ဆူဝဲအတွေး အခေါ်ကြတဲ့ လူငယ်တွေလည်း ရှိမှာပေါ့လေ။ ဒါပေမယ့် ကျယ်ကျယ် ပြန်ပြန် လေးလေးနက်နက်ရှိဖို့ ပညာသာလျှင် လိုအပ်ချက်ဖြစ်တယ်လို့ ကျွန်မ ယူဆပါတယ်။ ယာယီကိစ္စတွေတော့ ရှိမှာပေါ့။

အခုလဲ စာတတ်တဲ့လူတွေက တခြားမှာသွားပြီး ပညာနဲ့မဆိုင်တဲ့ အလုပ်တွေ လုပ်နေတယ်ဆိုတာ ပြဿနာကို ယာယီဖြေရှင်းကြတာပဲ ဖြစ်တယ်။

ပညာလောကကြီး တစ်ချိန်ရောက်လာမှာ မှချပါ။ မယုံမရှိပါနဲ့။ ပညာကိုတမ်းတတဲ့စိတ်ဟာ လူတိုင်းမှာ ဝင်စားတဲ့ခေတ်ကို ရောက်ပါ လိမ့်မယ်။

တစ်ခုတော့ ကိုယ့်ဟာကို **improvement** (တိုးတက်မှု)ကတော့ ရှိနေရမယ်ပေါ့လေ။ ဆိုပါတော့ **MBA** လို့ **course** က ဘယ်ဘွဲ့ပဲရရ တက်ရောက်နိုင်တယ်။ လမ်းမပိတ်ဘူး။ **MBA** ရဲ့သဘောထားက ဘွဲ့ရထားပြီးသား လူတွေကို **Dynamic, Active** ဖြစ်အောင် ထည့်ပေး တဲ့ သဘောပဲ။ ဒါ ပျိုးထောင်မှုပဲ။ ပညာရေးရဲ့စနစ် တစ်ခုခု ပြောင်းလဲမှု ရှိရင်တော့ သူ့ဟာနဲ့သူတော့ အခက်အခဲလေးတွေတော့ ရှိတာပေါ့လေ။ ကျွန်မ ထင်တာတော့ လူတွေရဲ့ လိုအပ်ချက်တွေကို ဖြည့်ပေးရမယ်။ ကိုယ့်ရဲ့စွမ်းရည်ကို ကိုယ်ဖြည့်တာလည်း လုပ်ရမယ့် အလုပ်ပဲ။ ပညာရေး ကိုလည်း ဈေးကွက်က တောင်းဆိုတာပဲ။ မတတ်ဘဲနဲ့ ဈေးကွက်ထဲ ဝင်လို့ မရဘူး။ နောက်ဆိုရင် **Professional Training** ပိုပြီးတော့

တောင် များလာလိမ့်မယ် ကျွန်မ ထင်ပါတယ်။ တခြားတိုင်းပြည်တွေမှာ ပညာရေးသည်ပင်လျှင် ဈေးကွက်စနစ်လိုမျိုး ခံယူကြတယ်။ တိုင်းပြည်ရဲ့ တိုးတိုးလာတဲ့ လူတွေအတွက် ပညာရေးအသုံးစရိတ်တွေ budget ထဲက ခွဲခွဲသုံးရတာဆိုတော့ တိုင်းပြည်မှာလည်း ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး ဖြစ်တော့မယ်။ ဒါ mass market ပဲ။ အရည်အသွေးပေါ်မှာ တည်သွားမယ့် ဈေးကွက် ရဲ့ သဘောတွေ ဝင်လာမှာပေါ့။ တက္ကသိုလ်ရဲ့ အရည်အသွေးတွေလည်း ဧကန်မချ မြင့်လာမှာပေါ့။ input ရဲ့ အပေါ်မှာ မူတည်ပြီးတော့ Quality of output ကွာသွားရမှာပဲ။ ရုန်းကန်ရတဲ့ ကိုယ်ကျိုးစွန့်ရတဲ့ သဘော ကတော့ အမြဲတမ်းရှိတယ်။ ကျွန်မတို့လည်း ဂျပန်ခေတ်နဲ့ ကြိုတာပဲ။ ဂျပန်ခေတ်ကိုမိတော့ သည်တော ကျေးလက်တောရွာတွေရဲ့ အကြောင်းကို ကရုဏာထားနိုင်တာရော၊ နားလည်တာရောဟာ ဂျပန်ခေတ်သာ တကယ် လို့ မရှိခဲ့ရင် ကျွန်မ သိချင်မှသိမယ်။ လူတွေရဲ့ ၇၀% ဟာ တောမှာနေ ကြတာကိုး။ ဒါကိုလည်း သိခွင့်ရခဲ့တယ်။ လူအများစုရဲ့ သဘာဝကို မကောင်းတဲ့ အတွေ့အကြုံထဲက ကျွန်မ ရခဲ့တယ်။ ကျွန်မတို့လည်း သည်လိုပဲ နားလည်ရမယ်။ ကိုယ်တွေ့ကြုံဖြတ်သန်းရတဲ့ အထဲက သင်ခန်းစာယူပြီး ရှေ့ဆက်သွားရမယ်။

ကျွန်မတို့ဆီက လူငယ်တော်တော်များများက လမ်းပျောက်နေ ကြတယ်လို့ ပြောကြတယ်။ လုပ်ချင်တာ မလုပ်ကြရဘူး။ ပညာသင်ချင် ရက်နဲ့ မသင်ကြရဘူး။ ချမ်းသာတဲ့လူတချို့ကလည်း လမ်းပျောက်နေ ကြတယ်လို့လည်း ဆိုတယ်။ လူငယ်တော်တော်များများဟာ ဘာလုပ်လို့ လုပ်ရမှန်း မသိတဲ့အနေအထားမှာ ရောက်နေကြတယ်လို့လည်း ကျွန်မ ကြားနေရတယ်။ ဒါဖြင့်ရင် လူငယ်တွေရဲ့ way of life က ဘာဖြစ်သင့် သလဲ။

ဆင်းရဲတာ ချမ်းသာတာ ကွာတာကို ကျွန်မ သုံးသပ်ကြည့်တာလေး အရင်ပြောချင်တယ်။ ဈေးကွက်စီးပွားရေးလုပ်မယ်ဆိုရင်၊ ဒါ ကျွန်မရဲ့ ကိုယ်ပိုင်အယူအဆပေါ့လေ။ စီးပွားရေးကို သွားမယ်ဆိုရင်လည်း ဆင်းရဲရဲ ချမ်းသာသာ လုပ်အားကောင်းသူ လုပ်ကွက်သာသူကတော့ တစ်စုံတစ်ခုကို

ရသွားတာပဲ။ ဒါကြောင့် သိပ်ချမ်းသာတဲ့လူတွေ ဖြစ်ကုန်တာပဲ။ ကျွန်မတို့ ငယ်ငယ်က ကားပိုင်တဲ့လူက ကားနှစ်စီးလောက်ဆိုရင် လူတိုင်းသိနေတာ။ very popular ပေါ့။ အခုကတော့ ကားက တိုးလို့တောင် မပေါက်ဘူး။ ဒါက မိဘတွေကကို ကားဝယ်ပြီး ကျောင်းတက်ခိုင်းနိုင်တဲ့လူတွေ ဖြစ်မှာ ပေါ့။ ကျွန်မကတော့ ကောင်းတဲ့ဘက်က ကြည့်ချင်တယ်။ သင့်တင့် သလောက်သာ စားရရင် သည်လောက်ဖြစ်မယ် မထင်ဘူး။ မြက်မြက် စားရလို့သာ ဒါဖြစ်လာတာ။ တခြားတိုင်းပြည်တွေလည်း သည်လိုပဲ ခပ်မြက်မြက်စားရတဲ့လူတွေကပဲ တိုးတက်တဲ့ အရှိန်တွေကို လုပ်သွားနိုင် တာ။ ဒါကတော့ ထိုက်သင့်သလောက်တော့ ရှိမယ်။ ဒါက ကြောက်စရာ လန့်စရာကိစ္စ မဟုတ်ဘူး။ သိပ်ချမ်းသာတာမှာ အလယ်အလတ်တန်းက လူတွေလည်း တော်တော်များများ ချမ်းသာတာမြင်တယ်လေ။ ကျွန်မတို့ တိုင်းပြည်ကိုကြည့်ရင် သဘောသားကား၊ သဘောသားတိုက်ခန်းတွေက စတယ်ပဲပြောပြော၊ Television နဲ့ ဘာနဲ့ ဝတ်စားပြီးတော့ အယ်သူ ဘယ်ဝါရယ်လို့ ပညာလမ်းကြောင်းကသော်လည်းကောင်း မသိနိုင်တဲ့ လူတွေပဲ။ ဒါ ကျွန်မတို့မှာ အလယ်အလတ်တန်းစား (middle class) ပေါ်လာတာပဲ။ (middle class) ရှိမှ ဈေးကွက်ကျယ်ပြန့်တယ်။ ဒါဟာ လာရမယ့်ကိစ္စပေါ့လေ။ ဆင်းရဲတဲ့လူတွေလည်း မရှိဘူးလားဆိုတော့ ရှိတာပေါ့။ ဆင်းရဲတဲ့လူတွေအတွက်ကတော့ တမင်ကို အစီအစဉ်တွေ လုပ်ပေးဖို့လိုတယ်။ တခြားတိုင်းပြည်တွေမှာဆိုရင် ဒါကို Social net လို့ခေါ်တာပေါ့။ ဒါလုပ်လိုက်လို့ ပိုဆင်းရဲသွားကြတွေ ပေါ်လာရင်လည်း လိုက်ဖမ်းပေးတဲ့ အကျမနာအောင် ခုခံပေးတဲ့နည်းတွေ သုံးကြတယ်။ နောက်တစ်ခုကတော့ ကျွန်မ ထင်တာပေါ့လေ။ Agriculture (စိုက်ပျိုး ရေး) ကလည်း တော်တော်လေး ဈေးနှုန်းတွေက တက်သွားတာတွေ ရှိတယ်။ အဲတော့ တောက စိုက်ပျိုးတဲ့လူတွေကလည်း ဝင်ငွေပိုရလာ ကြတယ်။ ကျွန်မကတော့ သိပ်လမ်းပျောက်နေတယ်လို့ မထင်ဘူး။ အစိုးရလခချည်းနဲ့တော့ မရဘူးပေါ့။ ကိုယ်ပိုင်စွမ်းရည်နဲ့လည်း ဖြစ်မြောက် အောင် လုပ်ဖို့က လိုသေးစာမယ်။ လခစား အလုပ်ကလေးပဲ စောင့်နေရင်

တော့လည်း လမ်းပျောက်သလို ရှိမယ်ထင်တယ်။ လူအားလုံး လုပ်ရမယ့် အပိုင်းကို ရောက်လာပြီဆိုတာ ကျွန်မတို့ သိရမယ်။ **Scene** (မြင်ကွင်း) တော့ ပြောင်းသွားတယ်။ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ဘယ်ဟာက အရေးကြီးတယ်၊ ဘယ်ဟာက အရေးမကြီးဘူးဆိုတာ မျက်စိလည်ကုန်ကြတာတော့ ရှိတယ်။ အမှန်ကို သိလာရင်တော့ ဘယ်လိုအရည်အချင်းမျိုးတွေနဲ့ တိုးရမယ်ဆိုတာ သိလာကြမှာပါ။ တိုးတယ်ဆိုတာ ရာထူးနဲ့တိုးတာ မဟုတ်ဘူး။ အလုပ်အရည်အချင်းနဲ့ တိုးကြရတော့မှာ၊ တကယ်လုပ်နိုင်တဲ့ လူတွေက သည်မှာပဲနေရင်း စီးပွားဖြစ်နေကြတာ ကျွန်မတို့ တွေနေရတာပဲ။ အရေးကြီးတာက စွမ်းရည်ပဲ။ **Adjustment** ပြောင်းသွားတာကို ကိုယ်လည်း လိုက်ပြောင်းနိုင်ဖို့က စွမ်းရည်ပဲ။

အရင်က ပညာနဲ့ချည်းသွားမှာလိုချည်း ထင်ခဲ့ကြတယ်။ အရင်က ပညာကို ကျွန်မတို့ ညွှန်းတာက ဘွဲ့ရပြီးတော့ ဘွဲ့နဲ့ဆက်သွယ်ပြီးတော့ ရတဲ့အလုပ်တွေကို ပညာရဲ့အကျိုးအဖြစ်နဲ့ မြင်ကောင်းမြင်ခဲ့တာ ဖြစ်လိမ့်မယ်။ အခုက စွမ်းဆောင်ချက် **Ability** လုပ်တတ်နိုင်တတ်တဲ့ ကျွမ်းကျင်မှု၊ ဒါကို အခြေခံရတော့မယ်။ ဘွဲ့မဟုတ်တော့ဘူး၊ စွမ်းရည်ကို အခြေခံရမယ်။ တစ်ခုကတော့ လူငယ်တွေအတွက် အခြေအနေက ဘယ်လောက်ပေးသလဲဆိုတာလဲ ရှိဦးမှာပေါ့။ ဒါလည်း တစ်ချက်ပေါ့လေ။ နောက်တစ်ချက်က ကိုယ်ကိုယ်တိုင်ကလည်း တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆင်နွှဲတာ လိုသေးတယ်။ လုပ်စရာရှိတာလည်း လုပ်ရမယ်၊ ကိုယ်ကပဲ ဖန်တီးတဲ့လူ ဖြစ်ရတော့မယ်။

ပြီးတော့ တစ်ချက်က ကနေ့ စီးပွားရေးလုပ်နေကြတာဟာ ဒေါ်လာ နောက်ကို လိုက်နေကြတာ၊ **Crazy** ဒေါ်လာ ဖြစ်နေကြတာလို့ တချို့က ပြောနေကြတယ်။ အမှန်တော့ ဒေါ်လာမို့လို့ မက်တာတော့ မဟုတ်ဘူး။ ဒေါ်လာရဲ့တန်ဖိုးနဲ့ ကျွန်မတို့တိုင်းပြည်ပိုက်ဆံက ကွာနေတော့ သည်ခြားနားချက်ကလည်း ပါပါလိမ့်မယ်။ ဒေါ်လာပေးတဲ့လူက နဲ့ပေးရတာကိုပဲ ရတဲ့လူက အမြောက်အမြားရသလိုမျိုး ဖြစ်သွားတော့ အဓိပ္ပာယ် အဲသလိုမျိုး ဖြစ်နေတယ်။ သင့်တင့်တဲ့ ကာလတစ်ခုရောက်ရင် ဒါ

ပျောက်သွားလိမ့်မယ်။ ကွာနေသေးသ၍တော့ ဒါ ရှိနေလိမ့်မယ်။ ပိုက်ဆံ ရှိတဲ့ မိသားစုကလည်း ပိုရတဲ့ဆီကို သွားနေတယ်။ ပြန်လာတော့လည်း ပိုက်ဆံချည်းပဲ ကျန်ရစ်ခဲ့တာပဲ။ ကိုယ့်တိုင်းပြည် ပြန်လာလို့ အရည်အချင်းမှ မရှိရင်လည်း ပိုက်ဆံကိုင်ထားတာပဲ ရှိမယ်။ လူ့ဘောင်မှာ ကိုယ် **Society** မှာ ဘယ်အရာကို ငါဘယ်လောက် လုပ်ပေးနိုင်ခဲ့သလဲ ဆိုတာကမှ **တန်ဖိုးဖြစ်တယ်။** ဆိုပါတော့ ဂျပန်မှာရခဲ့တဲ့ ယန်းဟာ သူများမလုပ်ချင်တာ လုပ်ခဲ့ရတာ။ သူတို့လူမျိုး လုပ်သလောက်တောင် ရချင်မှ ရခဲ့လိမ့်မယ်။ ဒါပေမယ့် သည်ကလူတွေထက် ရတဲ့ပိုက်ဆံက သိပ်များနေတော့ ယာယီမှာ ကျေနပ်စရာ၊ ထင်စရာပေမယ့် ဒါဟာ အမြဲတမ်း ကိစ္စမဟုတ်ပါဘူး။ ဦးနှောက်မြှင့်မြှင့် စဉ်းစားနိုင်မှုဟာ ဂျပန်မှာ အိပ်ယာသိမ်းရင်၊ ပန်းကန်ဆေးရင် ဘယ်သူ တစ်သက်လုံးနေမယ် စိတ်ကူးခဲ့ကြလို့လဲ။ တခြားတိုင်းပြည်မှာ အဲဒါမျိုး ဖြစ်ကြတာချည်းပါ။ သော့ချက်ကတော့ အခြေခံ သော့ချက်ပါ။

ကျွန်မပြောတဲ့အထဲမှာ စွမ်းဆောင်ရည်နဲ့ ပြည့်ဝဖို့ဆိုတာ ပါပါတယ်။ ဒါလည်း ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပြည့်ဝအောင် လုပ်ထားဖို့ဆိုတာပါပဲ။ စာတော့ဖတ်ရမယ်။ ဒါပေမယ့် ကနေ့ထွက်နေတဲ့ **Best sellers** တွေရဲ့ စာအုပ်တွေကျတော့ ဒါတွေဟာ ဘဝမဟုတ်ဘူးလို့ ထင်တာပဲ။ တစ်ယောက်ယောက်က လာပေးရင်တောင် ကျွန်မ မဖတ်ဖြစ်ဘူး။ လူတွေရဲ့ ဘဝအကြောင်းတွေကို စိတ်ဝင်စားပါတယ်။ လူငယ်တွေ စာဖတ်ဖို့လိုတယ်။ ဖတ်ပြီး ပြီးရောတော့ မဟုတ်ဘူး။ ရလာတဲ့ **idea** ကို ဝေဖန်ပိုင်းခြား စဉ်းစားဖို့လည်း လိုသေးတယ်။ ဘာမှ မစဉ်းစားရင်တော့ စာဖတ်တာပဲ ရှိမယ်။ စဉ်းစားပါ၊ တွေးခေါ်ပါ။ ဒါ လိုပါတယ်။ ကျောင်းသားတွေကိုလည်း စာကျက်ရာမှာကျက်ပြီး **Repeat** လုပ်တာမျိုး ကျွန်မ ပျောက်ခိုင်းတယ်။ ကျွန်မ စာသင်ရင်းက သူတို့လည်းမေး ကိုယ်လည်း ဖြေတာကို ကြိုက်တယ်။ ကျောင်းသားတွေနဲ့ ဆွေးနွေးရင်းက ရသွားတာမျိုးက အလေ့အကျင့်ဖြစ်ပါတယ်။

နောက်တစ်ချက်က လူငယ်နဲ့ ဗီစီ၊ လူငယ်နဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်

ငြင်းကြ ခုန်ကြတုန်းပဲ။ ဒါနဲ့ပတ်သက်လို့ ပတ်ဝန်းကျင်ကတော့ ပိုအရေးကြီးမယ်လို့ ကျွန်မ ထင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဗီလည်းပါတယ်။ လူအမျိုးအစားမှာ နေတဲ့အရပ်ချင်း မတူတာတောင်မှ တစ်ခါတလေကျရင် ဒေါသဖြစ်တတ်တဲ့ မိသားစုကပဲ။ ဒါပေမယ့် နေတာက တခြားပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုမှာ နေတယ်ဆိုရင် အတွေးအခေါ်ကတော့ သည်ပတ်ဝန်းကျင်ကပေးတဲ့ အတွေးအခေါ်ကိုရတယ်။ ဒါပေမယ့် Reaction ကျရင်တော့ ဒေါသ Reaction ဟာ ဗီဇကပါလာတာ တွေ့ရတယ်။ ဗီဇက လူတွေမှာ ပါလာတဲ့အတွေးအခေါ်ကတော့ ကိုယ့်ပတ်ဝန်းကျင် ပေးတယ်လို့ ထင်တယ်။ အခုလူငယ်တွေဟာလည်း ပတ်ဝန်းကျင်က ပေးတဲ့အသိက ငွေရတာဟာ အကောင်းဆုံးဆိုတဲ့ အတွေးအခေါ်ဟာ ဒါ ယာယီရှိနေလိမ့်မယ်။ ကျွန်မတို့ အတွေးအကြံက သည်သင်ခန်းစာမျိုးကို ပေးလိုက်တာကိုး။ ဒါပေမယ့် ကျွန်မတို့ ယဉ်ကျေးမှုမှာကလည်း အထိန်းအကွပ်ဟာ သူ့ဟာနဲ့သူ ရှိပြီးသားပါလေ။ ရှိပြီးသားဆိုတော့ ကိုယ့်တိုင်းပြည်မှာ မြန်မာအနေနဲ့ ဂုဏ်ယူချင်မှ ယူမယ်။ နိုင်ငံခြားရောက်ရင်တော့ သူ့ဂုဏ်ယူမှာပဲ။ ဂုဏ်ယူတတ်တယ်။ ဂျပန်မှာ သွားနေလို့ သူ့ဂျပန်နဲ့ မဖြစ်ဘူး။ အမေရိကားသွားနေလို့ အမေရိကန်နဲ့ မဖြစ်ဘူး။ မြန်မာဟာ မြန်မာပဲ။ မြန်မာအဖြစ်နဲ့ ဂုဏ်ယူနိုင်မှသာ သူ့အတွက် အဓိပ္ပာယ်ရှိတာကိုး။ သည်မှာ ဗီဇသဘော မဟုတ်ပေမယ့် မျိုးရိုးဗီဇပေါ့။ သူ့ဘယ်ကလာသလဲ။ သူ့ရဲ့ Roots (ဇာတ်မြစ်)ကို အပြည့်အဝ ကျေနပ်မှ ဂုဏ်ယူမှ နေရတာ အဓိပ္ပာယ်ရှိတယ်။ နေရတာကောင်းတယ်လို့ ကျွန်မ ထင်တယ်။

အားကျတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပေါ့လေ။ ideal ဖြစ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ လူမှာ ရှိတတ်ပါတယ်။ တကယ်လုပ်နိုင်တဲ့လူဆိုရင် ကျွန်မ အားကျပါတယ်။ အားကျတယ်ဆိုတာ စွမ်းရည်လည်းရှိ လုပ်လည်းလုပ်နိုင်ရင် ပိုကောင်းတယ်။ ပိုအားကျတယ်။ တချို့ဆိုရင် အေးအေးဆေးဆေး နေနိုင်တယ်။ ဘာမှ လိုလေသေးမရှိဘူး။ ဒါပေမယ့် လုပ်နိုင်တယ်ထင်လို့ လုပ်နေကြတဲ့သူတွေ ရှိတယ်။ စဉ်းစားတွေးခေါ်ပုံတွေကလည်း မှန်တယ်ထင်ရင် ကျွန်မ သဘောကျတယ်။ ကစ်ဆင်းဂျားဆိုရင် အားကျစရာကောင်းတယ်လို့ ကျွန်မထင်တယ်။ တွေးတာခေါ်တာကအစ စွမ်းဆောင်နိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်

ကြီးတွေ ပညာရေးပိုင်းမှာလည်း ရှိပါတယ်။ နီးနီးကပ်ကပ် ပြောရမယ်ဆိုရင် ပါမောက္ခလုပ်သွားတဲ့ ဆရာဦးပီလျှံပေါ (U William Paul) ဆိုလို့ရှိရင်လည်း သူ့အသက်ပြည့်သွားတဲ့အထိ ကောင်းကျိုးတွေကို လုပ်ပေးသွားနိုင်ခဲ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဖြစ်ပါတယ်။ အခုထိလည်း Advisory Board (အကြံပေးဘုတ်အဖွဲ့)မှာ လုပ်နေတုန်းပါ။ ကျွန်မ ဆရာကြီးကို အားကျပါတယ်။

နောက်တစ်ချက်က အချိန်။ လူငယ်တွေဟာ အချိန်ကို ဖြုန်းနေကြတယ်။ တခြားနိုင်ငံက လူငယ်တွေလောက် အလုပ်မလုပ်ကြဘူးလို့ အားမလိုအားမရ ပြောနေတာတွေလည်း ကျွန်မကြားရပါတယ်။ လူငယ်တိုင်းတော့လည်း မဟုတ်ဘူးပေါ့။ သူတို့မှာ အားကျစရာတွေ မရှိသေးဘူး။ ဒါ Smart ဖြစ်တယ်လို့ သူတို့က ထင်တတ်တယ်။ စာမကျက်ဘဲ အောင်တာတို့၊ အတန်းမတက်ဘဲ ဘွဲ့ရတာတို့ ဒါကို တန်ဖိုးမထားတာတွေ ရှိတယ်။ တကယ်တန်ဖိုးထားတဲ့ ပညာမျိုးသင်ပေးရင် တန်ဖိုးထားပါလိမ့်မယ်။ အရေးကြီးတာက Role model ပဲ။ နောက်ကျရင် အင်မတန် တော်တဲ့ လူတွေနဲ့တွေ့ရင် သူတို့ အားကျမှာပါ။

ကျွန်မဆိုရင် ဝန်ထမ်းပါ။ နိုင်ငံတော်က ပေးတဲ့လစာနဲ့ ကျွန်မ တာဝန်ကို ကျွန်မ ထမ်းဆောင်နေတယ်။ ဒါပေမယ့် တကယ်စီးပွားရေးကောင်းတဲ့လူတွေ စိတ်ပါဝင်စားသူတွေကို ကျွန်မတို့က Business man ဖြစ်လာအောင် Entrepreneur ဖြစ်လာအောင် တွန်းအားပေးနေရတာတွေ ရှိတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ သူတို့အချင်းချင်းပြောတာတွေ နားထောင်နေရတယ်။ သူတို့ဆီက ပြန်သင်နေရတယ်။ ကျွန်မတို့ကတော့ စီမံခန့်ခွဲရေး နည်းနဲ့ ပိုပေးရတာကတော့ ကျွန်မတို့ပေါ့လေ သည် Atmosphere မျိုးရအောင် သူတို့ကို လုပ်ပေးရတာပဲလေ။ ကျွန်မတို့ကို ပိုက်ဆံရှာဖွေသလားမေးရင် တစ်ပြားတစ်ချပ်မှ မရှာဖူးဘူး။ လစာကလွဲလို့ ပေါ့လေ။ သူတို့ကို လုပ်တတ်အောင် အုပ်စု (Groups) တွေ ဖွဲ့ပေးသေးတယ်။ assignment တွေ ပေးတယ်။ ကိုယ်ကိုယ်တိုင် စီမံခန့်ခွဲတာ မလုပ်ဘဲ မရဘူးဆိုတာ သူတို့သိအောင် သင်ပေးရတယ်။ သူတို့ကို သတ္တိမွှေးပေးတဲ့ နည်းပေါ့လေ လုပ်ပေးရတယ်။

ကျွန်မ စခဲ့တာ နှစ်ခုရှိပါတယ်။ MBA ရယ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသမီး စီးပွားရေး စွမ်းဆောင်ရည်များရယ်ပါ။ MBA ကတော့ အစကတည်းက မဖွင့်လိုက်ဘဲ ကျန်နေတဲ့ စီမံချက်တစ်ခုပါ။ အရင်ကတော့ ကျွန်မတို့ **Strengthening of the economics institute** ဆိုတာမျိုး စီမံကိန်းအကြီးကြီး ဝင်ဖို့ရာ ရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် မဝင်ဖြစ်ဘူး။ ကျွန်မတို့ကလည်း လုပ်တဲ့အခါကျတော့ ဘယ်မှာလဲစာအုပ်၊ ဘယ်မှာလဲ လူ၊ ဒါပေမယ့် တွင်တွင်ကြီးလုပ်ရင် အောင်မြင်မယ်ဆိုတဲ့ ယူဆချက်နဲ့ပဲ နေရာက ၁၉၉၄ ဖေဖော်ဝါရီမှာ တာဝန်ရှိသူတွေက ဖြစ်အောင် လုပ်မယ်ဆိုတော့ ကျွန်မတို့ အားတက်ခဲ့ရတယ်။ အရေးကြီးတာက စ၊ ထားဖို့ပါ။ နောက် ဘာပြောသလဲဆိုတော့ စီးပွားရေး တက္ကသိုလ်က စီးပွားရေးလုပ်နေသူတွေကို ခေါင်းဆောင်မှု မပေးနိုင်ဘူးဆိုတာမျိုး၊ စာအုပ်ကဟာတွေပဲ ပြောနေလို့ စီးပွားရေးနယ်ပယ်က ကျောင်းကို အားမပေးဘူးဆိုတာမျိုး ကြားရတော့ ကျွန်မစိတ်ထဲမှာ တွေးစရာ ရလာရုံတင်မကဘူး၊ လုပ်မယ်လို့ ပိုင်းဖြတ်ပြီးသား ဖြစ်သွားစေတယ်။ စလုပ်တုန်းကတော့ အခက်အခဲ ရှိတယ်။ ကိုယ်တတ်နိုင်တာနဲ့ ကိုယ်လုပ်နိုင်တဲ့အဆင့်ကို စလုပ်ခဲ့ရတယ်။ အကောင်းဆုံးကိုတော့ လုပ်ထားတာပါ။ နောက်ပိုင်းတော့ စိတ်ပါဝင်စားသူများရဲ့ အကူအညီတွေ အများကြီးရခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်မတို့ မှန်းထားတဲ့ စရိတ်ကို တွက်ချက်ပြီး အလုပ်အပ်လိုက်တယ်။ **We took the risk** တချို့ကိစ္စတွေက စွန့်လုပ်ခဲ့တာပဲ။ ဒါတွေဟာ ကိုယ်ကိုယ်တိုင်က အတွေ့အကြုံက သင်ခန်းစာ ယူခဲ့ရတာတွေပါပဲ။

ကွန်ပျူတာဆိုရင်လည်း အလုံး (၂၀) လောက်ဖြစ်လာတယ်။ ဒါ ပတ်ဝန်းကျင်က လိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းပေးတာပဲ။ လူရွေးတော့လည်း လူကောင်းတွေ ရခဲ့ပါတယ်။

အမျိုးသမီးအသင်းကတော့ ကျွန်မတို့ **Paper** (စာတမ်း)တစ်ခု ရေးရတယ်။ အမျိုးသမီးများ ဘဏ်တွေနဲ့ ဘယ်လို ဆက်သွယ် ဆောင်ရွက်မလဲဆိုတာတွေပါ။ ကျွန်မ နိုင်ငံခြားမှာ စာတမ်းတင်တော့ ဘာတွေ

ရသလဲဆိုတော့ တိုင်းပြည်တိုင်းမှာ အမျိုးသမီးနဲ့ပတ်သက်တဲ့ အဖွဲ့အစည်းတွေ အများကြီးရှိနေတာ တွေ့ရတယ်။ ကျွန်မက **Unitersty Women Association** မှာလည်း ဥက္ကဋ္ဌ လုပ်ပါတယ်။ ကျွန်မတို့က ငွေကြေးမပြည့်စုံ၊ လှုပ်ရှားမှု မလုပ်နိုင်တော့ တကယ်စွမ်းနေတာ စီးပွားရေးနယ်ထဲက အမျိုးသမီးတွေပဲ။ သူတို့ကို ဖြစ်လာအောင် စည်းရုံးယူရတယ်။ ဒေါ်စိန်စိန်နဲ့ ဒေါ်လှဝတီ၊ ဒေါ်သက်ရီ စသဖြင့်ပေါ့လေ။ ကျွန်မ ပြန်လာတော့ စုရတယ်။ သူတို့ကလည်း ဖွဲ့ချင်တယ်၊ စိတ်ပါဝင်စားတယ်။ ကျွန်မတို့က စာနဲ့ပေးလုပ်နေချိန်မှာ သူတို့အချင်းချင်း ဆယ်လူလာဖုန်းနဲ့ လုပ်သွားတာ အားရဖို့တောင် ကောင်းပါတယ်။ သူတို့က စွမ်းအားလည်း ကောင်းတော့ အားလုံးဟာ ပြည့်စုံနေတယ်။ သူတို့အချင်းချင်း စီးပွားရေး အမျိုးသမီးတွေပဲ ခေါင်းဆောင်တာဝန်ယူပါ။ ကျွန်မကတော့ ဘေးက အကြံဉာဏ်ပေးပါ့မယ်ဆိုပြီး နေနေရတယ်။ သူတို့ကတော့ တကယ်စွမ်းဆောင် နိုင်ကြတာ တွေ့ရပါတယ်။ နောက် လူငယ်တွေအတွက် ဒါဟာ အလေ့အကျင့်ကောင်းဖြစ်ပါတယ်။

တက္ကသိုလ်က အမျိုးသမီးစာတတ်မြောက်ရေးအတွက် **Workshop** နဲ့ ဘာနဲ့ စနစ်တကျ ပြုစုထားတဲ့ စာအုပ်ကလေးတွေ ရှိတယ်။ ရုပ်ပုံတွေ ဘာတွေနဲ့ပေါ့လေ။ အဲသည်အထဲကမှ စီးပွားရေးနဲ့ ဆိုင်တဲ့ ခြောက်ခုကို ရွေးပြီး စာအုပ်ထုတ်ပြီးတော့ ကရင်ဆိပ်ရွာမှာ အမျိုးသမီးတွေကို ဟောပြောတာမျိုး ဝေငှတာမျိုး လုပ်ခဲ့တယ်။ နောက် ဈေး(၄)ဈေးမှာ အစမ်းငွေချေးတဲ့စနစ်ကို ငါးယောက်ဖွဲ့ပြီး လှုပ်ရှားစေတာမျိုးတွေ ကျွန်မတို့ လုပ်မယ်။ သူတို့ရဲ့ဘဝထဲက သူတို့ပတ်ဝန်းကျင်ထဲက စီးပွားရေး အတွေးအခေါ်တွေကောင်းအောင် လေ့ကျင့်ပေးတဲ့ သဘောတွေ ကျွန်မတို့ လုပ်နေတယ်။

ကျွန်မတို့တိုင်းပြည်က ဈေးကွက်စီးပွားရေးမှာ အားလုံးက ကိုယ်တတ်ထားသလောက် ကိုယ်ဆည်းပူးထားသလောက်တော့ လုပ်နေကြတယ်။ ဒါပေမယ့် စီးပွားရေးသဘောတရားတွေ စီးပွားရေးနည်းနာတွေ တော့ သေသေချာချာသိလို့ရယ်တော့ မဟုတ်ဘူး။ လုပ်တော့ လုပ်နေ

ကြတယ်။ အဲဒါကို ကျွန်မတို့ကျောင်းက ဘာတွေ လုပ်နိုင်သလဲ။ အရင်က စီးပွားရေးလုပ်ခဲ့ရတာဆိုတာ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း လုပ်ခဲ့ရတာ မဟုတ်ဘူး။ Grey area (မှောင်ခို) နယ်ပယ်မှာ လုပ်ခဲ့ရတာ။ ဝယ်တာ ခြမ်းတာ အတွေ့အကြုံသစ်ကို ခုမှ ရှာကြရတာ။ အဲသည်နည်းဟန်ဟာ ကျွန်မတို့ သင်နိုင်တဲ့နည်း မဟုတ်ဘူး။ သူတို့ကလည်း ကျွန်မတို့ ပညာနဲ့ လုပ်လို့ အလုပ်မဖြစ်ဘူး။ ကျွန်မတို့ကလည်း သူတို့ပညာကို သင်လို့ မဖြစ်ဘူး။ အဲသလိုဖြစ်ခဲ့ရာက အခုတော့ သည်လိုမဟုတ်တော့ဘူး။ marketing လုပ်တော့မယ်ဆိုရင် တံဆိပ်ကို လူသိအောင် ဘယ်လိုလုပ်မလဲ ဆိုတာမျိုး Packaging (ထုပ်ပိုးမှု)က ဘယ်လိုအရေးကြီးတယ်၊ Salesmanship (အရောင်းသမား)က ဘယ်လို အရေးကြီးတယ်။ နောက် Competition (ပြိုင်ဆိုင်မှု)က ဘယ်လို အရေးကြီးတယ်ဆိုတာတွေ ခေါင်းထဲရောက်သွားအောင် ကျွန်မတို့ လုပ်နိုင်ပြီ။ ကိုယ်တော်မှ တတ်မှ ပစ္စည်းကောင်းမှ ဆိုတာ စီးပွားရေးနယ်ပယ်က သိလာတာနဲ့အမျှ စနစ်ကျတဲ့ စီးပွားရေး ပညာကို စိတ်ဝင်စားလာကြပါပြီ။

အဲတော့ ကျွန်မပြောတာလည်း များသွားပြီ။ သူငယ်တွေကို message ပေးဖို့ဆိုရင် ကျွန်မပြောချင်တာက စွမ်းရည်လောက်ကောင်း တဲ့အရာဟာ လူမှာ တခြားဘယ်မှာမှ မရှိဘူး။ ကိုယ့်စွမ်းရည်ကသာ အလုံခြုံဆုံး၊ တန်ဖိုးအရှိဆုံး၊ စိတ်အချရဆုံး အင်အားတစ်ရပ်ဖြစ်တယ် ဆိုတာ လူငယ်တွေ ခေါင်းထဲ စွဲနေဖို့ လိုတယ်။ ဒါဟာ လူ့ရဲ့ ရတနာပဲ။ ထက်မြက်မှု၊ အတွေ့အကြုံ၊ စွမ်းရည်သာ လူနဲ့ တစ်ပါတည်းပါတယ်။ လူဟာ ဘယ်နေရာရောက်ရောက်၊ ဘယ်တိုင်းပြည်ရောက်ရောက်၊ ဘယ် အလုပ်ကိုပဲလုပ်လုပ်၊ စွမ်းရည်ဟာ အကောင်းဆုံးပဲ။ ဒါမှ ပျော်စရာ ကောင်းတယ်။ အရည်အချင်းမှ မပြနိုင်ရင် အလုပ်ခွင်မှာ မပျော်ရွှင်နိုင်ဘူး။ သည်တော့ စွမ်းရည်ရှိအောင် ဖြည့်ကျင့်ဖို့ လိုပါမယ်။

ဦးလှကြည်
ရွှေကမ္ဘာလုပ်ငန်းစု လီမိတက်

Enthusiasm
If you can give your son or daughter only one gift, let it be Enthusiasm.
- Bruce Barton

ဦးလှကြည်

၏

လက်ရှိတာဝန်ထမ်းဆောင်မှုများ

- ဥက္ကဋ္ဌ - First Myanmar Investment Co. Ltd.
- ဒါရိုက်တာ - Yoma Bank.
- ဒါရိုက်တာ - FMI Centre Ltd.
- ဒါရိုက်တာ - FMI Garden Ltd.
- ဒါရိုက်တာ - Bagan Inn Ltd.
- ဒါရိုက်တာ - Silver Palace Restaurant Ltd.
- အုပ်ချုပ်မှုဒါရိုက်တာ - Golden Global Group Ltd.
- ဥက္ကဋ္ဌ - Golden Maya JV Co., Ltd
- ဥက္ကဋ္ဌ - Golden Family Ltd.

ကျွန်တော် ရွှေဦးလှကြည်ကို တွေ့ရတော့ ပထမဆုံး သတိထားမိတာက သူ့ရဲ့ရိုးသားပွင့်လင်းခြင်းကို ဖြစ်ပါတယ်။ သူ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေတဲ့ လုပ်ငန်းကြီးတွေဟာ များလွန်းလို့ ဘယ်လိုများ စီမံခန့်ခွဲနေသလဲဆိုတာလည်း သူ့ရုံးခန်းကလေးထဲမှာ ထိုင်ရင်း ကျွန်တော် တွေးနေပါတယ်။

သူ့ကို ကျေးလက်မှာ မွေးဖွားခဲ့တဲ့အပြင်၊ ကျေးလက်နေ တောင်သူလယ်သမား မိသားစုထဲ သာမန်လူငယ်လေးတစ်ဦးဘဝကနေ ကနေ့ရွှေလောကမှာ လျှမ်းလျှမ်းတောက် ထင်ပေါ်ကျော်ကြားနေတဲ့ ရွှေဦးလှကြည်ရယ်လို့ဖြစ်လာအောင် စွမ်းစွမ်းတမံ ကြိုးပမ်းခဲ့တဲ့ သူ့ရဲ့ဘဝခရီးကြောင်းကိုလည်း မအားမလပ်တဲ့ကြားကဘဲ ကျွန်တော့်ကို အေးအေးဆေးဆေး ပြောပြခဲ့ပါတယ်။

သူ့ရဲ့ပင်ကိုယ်စရိုက်၊ ကြိုးစားအားထုတ်မှု၊ ဆက်ဆံရေး ကောင်းမွန်မှု၊ ကတိသစ္စာတည်ကြည်မှု၊ လူ့ကျင့်ဝတ်သိက္ခာ စောင့်ထိန်းမှုတွေကို သူ ပြောသွားရင်း စကားစတွေထဲမှာ ကျွန်တော် ဆုပ်ဖမ်းနေမိပါတယ်။ သူ့ စေတနာ၊ သူ့ မေတ္တာ၊ သူ့ရဲ့ မြန်မာပီသတဲ့ စိတ်နေသဘောထားကပဲ သူ့ကို ယုံကြည်မှုစွန့်အားတွေ ပေးခဲ့တာပါလို့လည်း သူကယုံယုံကြည်ကြည် ပြောပါတယ်။

အထူးသဖြင့် မြန်မာလူငယ်တွေကို ဖြစ်ထွန်းစေချင်တဲ့စိတ်၊ အားကျစေချင်တဲ့စိတ်၊ ကြိုးစားစေချင်တဲ့စိတ်၊ ဘဝအတွက်အမြဲတမ်း စိတ်ကောင်းနှလုံးကောင်းထားရမယ့်စိတ်၊ အလုပ်လုပ်ရင်လည်း စနစ်ဇယားနဲ့ လုပ်ရမယ့် စိတ်ဓာတ်တွေကို မွေးမြူသွတ်သွင်းပေးရမယ်လို့ သူ့အမြဲတမ်း ပြောလေ့ရှိပါတယ်။

သူဟာ ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်နဲ့ ဦးခေါင်းမှာ ဒါဏ်ရာရခဲ့တယ်။ ဒါ့ကြောင့်လည်း ကျောင်းစာသင်ခြင်းကို စွန့်ခွာခဲ့တယ်။ ဒါပေမယ့် သူ့ဘဝတိုးတက်ရာ တိုးတက်ကြောင်း မြန်မာပန်းတိမ်ပညာရှင်ကြီးတွေ

ဆီမှာ ကျားကုတ်ကျားခဲ ပညာဆည်းပူးခဲ့တယ်။ သည်လိုနဲ့ပဲ သည်ဘဝ သည်အခြေအနေအထိ သူ တက်လှမ်းနိုင်ခဲ့ပါတယ်။

သူ့ဘဝ သူ့ အတွေးအခေါ်ကို ကျွန်တော့်ကို ပြောပြရင်းက သူဟာ စွမ်းအားတွေ ပြန်ရနေသလို တက်ကြွနေတာလည်း သတိထားမိတယ် ခင်ဗျ။ ရွှေ ဦးလှကြည်ရဲ့ ဆွေးနွေးချက်တွေကလည်း လူငယ်တွေကို တစ်စုံတရာ အကျိုးရှိစေလိမ့်မယ်လို့ ကျွန်တော် ယုံကြည်ပါတယ်။

အန်ကယ်က အခု အသက် ၅၅ နှစ် ကျော်လာခဲ့ပြီ။ ၅၆နှစ်ထဲမှာ ပေါ့လေ။ အခုအချိန်မှာ သည် ရွှေကမ္ဘာကုမ္ပဏီလီမိတက်မှာ ဦးဆောင် ခဲ့တာ ၁၉၈၉-၉၀ ကတည်းကပါ။ မန်နေဂျင်းဒါရိုက်တာအဖြစ်နဲ့ ဆောင် ရွက်နေတုန်းဆိုပါတော့။ ယနေ့အထိလုပ်နေတာ။ တစ်ဆက်တည်းမှာ FMI (First Myanmar Investment Co Ltd) မှာလည်း Chairman (ဥက္ကဋ္ဌ) လုပ်နေပါတယ်။ Golden Maya Joint Venture (ဖက်ခပ်) မှာလည်း Chairman လုပ်ပါတယ်။ နောက် အန်ကယ် ရိုးမဟိုတယ်ကို လည်း တည်ထောင်ထားတယ်။ ကုန်သည်လမ်းမှာပါ။ အဲသည်အပြင် Gold Family ဆိုပြီး မိသားစုတွေအတွက် ကုမ္ပဏီတစ်ခု ဖွင့်လှစ် ဦးဆောင်နေ ပါတယ်။ လူငယ်မျိုးဆက်သွေးတွေနဲ့ သွင်းကုန်ထုတ်ကုန် လုပ်ငန်းလုပ်ဖို့ ဦးတည်ချက်ထားတဲ့ ကုမ္ပဏီပါပဲ။ အဲသည်အပြင် တခြားစီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင်တွေနဲ့ ပေါင်းပြီးတော့ ပန်းဆိုးတန်းမှာ ဟိုတယ်တစ်လုံး ဆောက်နေတာလည်း ရှိပါတယ်။ နောက်တစ်ခုက Construction (ဆောက်လုပ်ရေး) အနေနဲ့ Eleven Stars Construction (ကြယ်ဆယ် တစ်ပွင့်) ဆိုတဲ့နာမည်နဲ့ မိတ်ဆွေတွေစုပြီး ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း ကြီးတွေ လုပ်နေတယ်။ တခြားလုပ်ငန်းတွေက ကုမ္ပဏီတွေလည်း အများ ကြီး ရှိပါသေးတယ်။ လက်ရှိမှာတော့ အန်ကယ်အသက်နဲ့ အန်ကယ် လုပ်နေတဲ့အလုပ်နဲ့ ချင့်ချိန်လို့ရအောင် ဒါကို အရင်ပြောတာပါ။ ကောင်း ပြီ။ သည်လိုလုပ်နေတာတွေက ဘယ်လိုက ဘာတွေရလို့ ချမ်းသာပြီး လုပ်နေတာလဲဆိုတာ အဓိကပွိုင့်ပဲ။ လူတစ်ယောက်က ဒါတွေလုပ်နေ တယ်၊ ကောင်းပြီ။ ဘယ်လို လုပ်နေတာလဲ။ ဒါလည်း သိဖို့လိုတယ်။ အန်ကယ် စီးပွားရေးမျိုးစုံလုပ်ခဲ့တယ်။ ကုမ္ပဏီတွေ အများကြီးဖွင့်ခဲ့တယ်။ နိုင်ငံခြားတွေ အများကြီးသွားခဲ့တယ်။ ဂျပန်၊ ကိုရီးယား၊ ဟောင်ကောင်။

ထိုင်း သွားခဲ့တာ မကြာသေးဘူး။ အရင်အခေါက်က စင်ကာပူ၊ အိန္ဒိယ၊ ဂျပန်၊ မလေးရှား သွားခဲ့တယ်။ လုပ်ငန်းကြီးတွေလည်း လုပ်နေတယ်။ ဒါ ဘယ်လို လုပ်နိုင်တာလဲ။ မိဘကချမ်းသာလို့ ကြီးပွားလာအောင် သိန်းနဲ့ချီပြီး ထားခဲ့လို့ ဖြစ်လာတာလား။ ပညာအရည်အချင်းတွေ အများ ကြီး တတ်လာလို့ ဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူးတွေကတစ်ဆင့် ရခဲ့တာလား... ဒါကို ပြောချင်တာ။

အန်ကယ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကို အသက် (၁၈) နှစ်က စတင်ခဲ့ တာပါ။ ဆယ့်ရှစ်နှစ်က စခဲ့တာဆိုတော့ တော်တော်ကို ငယ်သေးတယ်။ အန်ကယ်တို့ဆီမှာ ဆရာဖေကြီးဆိုတဲ့ စာသင်ကျောင်းမှာ နေခဲ့ရတာ။ အဲသည်တုန်းက ခုလို အ. မ. က တို့ အ. ထ.က တို့ဘာတို့ မခေါ်ဘူး။ ဟိုတုန်းက ကိုယ်ပိုင်ကျောင်းတွေထောင်ပြီး သင်ကြရတာ။ အန်ကယ်က စာသိပ်တော်တယ်။ ဆရာက သင်တာနဲ့ တန်းရတာ၊ ပညာပါရမီကို ကောင်းခဲ့တယ်။ သင်ပြီးတာနဲ့ လက်ပိုက်ပြီး ချက်ချင်း အလွတ်မြေနိုင် တယ်။ ကျန်တဲ့ကျောင်းသားတွေကို မင်းပဲ မေးပေးစမ်းကွာလို့ ဆရာက အန်ကယ်ကို ပြန်ခိုင်းရတဲ့အထိ ဉာဏ်ကောင်းတယ်။ မေးလို့မရသေးရင် ညထိသင်ပေးတယ်။ အဲသလို လုပ်ခဲ့တာ။ ခုနစ်တန်းလောက်ရောက်လာ တော့ အန်ကယ်စာတော်တဲ့ ကျောင်းသားဘဝက အပြောင်းလဲကြီးတစ်ခု ဖြစ်သွားခဲ့တယ်။ ဘာဖြစ်သွားသလဲဆိုတော့ အမှတ်မထင် ကလေးဘာသာ ဘာဝ ဆော့ရင်းက လက်တန်းမမီတစ်နေရာမှာ ဟီးလေးခိုပြီး စီးနေရာက ပြုတ်ကျပြီး အန်ကယ်ခေါင်းနောက်ပိုင်းမှာ တစ်လက်မသံတစ်ချောင်း တော်တော်လေး စိုက်ဝင်သွားတယ်။

အဲသည်မှာတင် ကျောင်းပျက်သွားခဲ့တယ်။ အန်ကယ် မိဘတွေ အကြောင်း ပြောရဦးမယ်။ ဦးညွန့်မောင် ဒေါ်နန်းရှင်တို့။ တောင်သူ လယ်သမားတွေပေါ့။ မျိုးရိုးစဉ်ဆက် တောင်သူလယ်သမားတွေပါ။ အန်ကယ်အဖေရဲ့ ညီအစ်ကို မောင်နှမတွေလည်း တောင်သူလယ်သမား တွေ ပါပဲ။ အန်ကယ်တို့က ပေါင်းတည်မှာ ကြီးပြင်းခဲ့ရတာ။ တကယ် တမ်း ပြောရရင် ပေါင်းတည်အတွင်းဘက် ခရီးမိုင်လေးတိုင်လောက်မှာ မွေးခဲ့တာ။ တကယ်တော့ရွာကလေး။ ဘယ်လောက်တော့ကျသလဲဆိုရင် ကား နေနေသာသာ မြင်းလှည်းတောင် မမြင်ဖူးကြဘူး။ ၁၃၀၁ခု ပြာဆို

လဆန်း အင်္ဂလိပ်လို ၁၉၄၀ က မွေးခဲ့တာဆိုတော့ ၅၅ နှစ်ကျော်ပြီ ဆိုပါတော့။ အန်ကယ်အသက် ခြောက်နှစ်၊ ခုနှစ်နှစ်လောက်မှာ မိခင် ကြီးဆုံးပါးသွားတယ်။ ခုချိန်ထိ မမှတ်မိတော့ပါဘူး။ တောရွာဆိုတော့ မှတ်တမ်းမှတ်ရာ ဓာတ်ပုံရယ်လို့လည်း မရှိဘူး။ အန်ကယ် နည်းနည်း ကြီးလာတော့ အဖေက နောက်အိမ်ထောင်သစ် ပြုပါတယ်။ အန်ကယ်တို့ မောင်နှမ ငါးယောက် ကျန်ရစ်ခဲ့တာ။ ကျန်တာက အစ်မတွေ၊ သားက တစ်ယောက်တည်း ဆိုပါတော့။ ကျန်တဲ့လေးယောက်စလုံး ဆုံးသွားကြ တယ်။ အန်ကယ်တစ်ယောက်ထဲ ကျန်ရစ်ခဲ့တယ်။ အဲသလို တစ်ယောက် ထဲ ကျန်ရစ်ခဲ့ချိန်မှာ ကျောင်းနေရင်းက ခေါင်းမှာ ဒဏ်ရာရခဲ့တယ်။ အဲသည်ကစပြီး ခေါင်းက မူးမူးနေလို့ စာကြည့်လို့ သိပ်မရတော့ဘူး။ ဒါပေမယ့် အန်ကယ်မဖြစ် မနေကြီးစားတော့ စာပြန်လိုက်နိုင်လာတယ်။ ဆရာတွေကလည်း စိတ်မကောင်း ဖြစ်ကြတာပေါ့လေ၊ နှမြောကြတယ်။ တစ်ခါ ဘာဖြစ်သလဲဆိုတော့ မိဘတွေ ခွင့်တောင်းပြီး ဆွေမျိုးတွေရှိတဲ့ တောရွာတစ်ရွာကို သွားတော့ ဒုတိယအကြိမ် ဒုက္ခနဲ့ ကြုံရတယ်။ ဘာလဲဆိုတော့ တောသဘာဝ လေးခွစာစလက်နဲ့ ငှက်လျှောက်ပစ်ကြ တဲ့ ညီအစ်ကိုတွေနဲ့ လျှောက်လိုက်ရင်းက ငှက်တွေကို ပြောင်းနဲ့မှတ်တာ တွေ ဘာတွေ လုပ်ကြတယ်။ သူတို့က သစ်ပင်ပေါ်တက်ကြပြီး အောက် က ရပ်နေတဲ့အန်ကယ်ကို ပြောင်းလှမ်းတောင်းတယ်။ ပြောင်းထဲမှာက သံမြားတံ ပါတယ်။ အန်ကယ် ဒါကို သိတာမဟုတ်တော့ လှမ်းလည်း ပေးရော မြားတံက ပြောင်းထဲက လျှောက်လာပြီး အန်ကယ် ခေါင်းခိုက် သွားတာ သေရာပါရောပဲ။ ချက်ချင်း သတိလစ်သွားလောက်အောင် ဒဏ်ရာပြင်းထန်ခဲ့တာပါ။ ရက်တော်တော်ကြာကြာကို နေခဲ့ရတာ။ အန်ကယ် မိဘတွေကလည်း တောင်သူလယ်သမားတွေဆိုတော့ သမား တော်ကြီးတွေ၊ ဆရာဝန်ကြီးတွေ ပြုရမယ်ဆိုတာ မသိဘူး။ မစဉ်းစားမိဘူး။ အနာသာ ပျောက်အောင်ကုနေတာ၊ အနာပျောက်ပေမယ့် စာဖတ်လို့ ခေါင်းက မရတော့ဘူး ဖြစ်သွားခဲ့တယ်။ အန်ကယ် စိတ်ဓာတ်ကျသွားခဲ့ တယ်။ အန်ကယ် ရှစ်တန်းလောက်အရောက်မှာ အိမ်က ကျောင်းလွှတ်ပေ မယ့် အန်ကယ် ရှက်သွားတယ်။ စာတော်တဲ့ကျောင်းသားဘဝကို စွန့် လွှတ်ပြီး စီးပွားရေးဘဝထဲ ဝင်ခဲ့တော့တာပဲ။ အန်ကယ် ဘာလုပ်သလဲ

ဆိုတော့ အန်ကယ်တို့ ပေါင်းတည်က ပန်းတိမ်ဆရာတွေများတယ်။ အဲသည်အထဲကမှ ပန်းတိမ်ဆရာကြီးတစ်ယောက်ဆီမှာ နေ့တိုင်းသွား သွားထိုင်ပြီး ပန်းတိမ်လုပ်တာပဲ ထိုင်ထိုင်ကြည့်နေတာ၊ ကျောင်းဆင်းချိန်မှ အိမ်ပြန်တယ်။ ကျောင်းတက်ချိန်မှာ ကျောင်းကိုထွက်လာတယ်။ စာသင်ခန်းထဲ မရောက်ဘူး။ ရွှေပန်းတိမ်လုပ်တာပဲ သွားထိုင်ကြည့် နေတယ်။ ပန်းတိမ်ဆရာကြီးက မင်းဘာလို့ ကျောင်းမတက်တာလဲဆို တော့ ကျွန်တော် မသွားချင်တော့ဘူးလို့ ပြောတော့၊ မင်းပန်းတိမ်လုပ်တာ ဝါသနာပါသလားလို့ မေးတယ်။ ကျွန်တော်ကလည်း ဆရာကြီးရယ် ပါပါတယ်လို့ ပြောလိုက်တယ်။

လက်ဝတ်ရတနာလုပ်တာ သိပ်ဝါသနာပါလာတော့ ကောင်းပြီ ဆိုပြီး ဆရာကြီးက သင်ပေးပါတယ်။ နောက်တော့ အိမ်ကလည်း သိသွားတော့ ဆရာကြီးက သူဝါသနာပါတာ လုပ်ပါစေဆိုတော့ ခွင့်ပြုလိုက်ပါလို့ မိဘများကို တောင်းပန်တော့ မိဘများကလည်း ခွင့်ပြု ကြပါတယ်။ အန်ကယ်က အဲသည်ကတည်းက စိန်၊ ရွှေ လက်ဝတ်ရတနာ လုပ်ပါတယ်။ ဆရာက သုံးနှစ်လုပ်ကျွေးခဲ့ပါတယ်။ ပထမတစ်နှစ် သင် တယ်။ နောက် အဆင့်မြင့်ပညာတွေ ဆက်သင်ရင်း နောက်ဆုံးနှစ်ကရတဲ့ လုပ်ခအားလုံး ဆရာကို ကန်တော့ခဲ့တယ်။ ဆရာက မုန့်ကျွေး၊ အဝတ် အစားဆင်ပါတယ်။ အဲသည်ခေတ်က တပည့်တွေရဲ့ဆရာဆီမှာ ပညာ ယူတဲ့အခါ ထားတဲ့ကျင့်ဝတ်တွေကို အန်ကယ်တင်ပြချင်တာပါ။ တချို့ တပည့်ကလည်း တစ်နှစ်လောက်လုပ်ပြီး ထွက်သွားကြတာ၊ တခြားမှာ လုပ်စားကြတာတွေ ရှိပါတယ်။ တပည့်ကောင်းများကတော့ လုပ်ကျွေး ကြတာ များပါတယ်။ မြန်မာ့လေ့ထုံးစံ တစ်ခုဆိုပါတော့။ ဆရာကလည်း သုံးနှစ်ပြည့်ပြီးတော့ ရတဲ့လခရဲ့ ထက်ဝက်ကို ပြန်ပေးပါတယ်။ ထက်ဝက် စားကနေ နောက်တစ်နှစ်မှာ လုပ်ခအပြည့်ရပါတယ်။ ဒါလည်း အန်ကယ် ဆရာဆီမှာ ဆက်လုပ်ပေးနေသေးတယ်။

အဲသည်မှာ ဆရာကြီးကလည်း အသက်ကြီးလာတယ်။ အန်ကယ်က လည်း ပညာကို ထပ်ရှာချင်သေးတယ်။ အဆင့်မြင့် လက်ဝတ်ရတနာတွေ လုပ်ချင်သေးတော့ တခြားမှာသွားပြီး ပညာရှာတယ်။ ပန်းတိမ်ဆရာ ကြီးတစ်ယောက်က အန်ကယ်လက်ရာတွေကို ကြိုက်တော့ သူ့ဆီမှာ

လာလုပ်ပါလို့ ကမ်းလှမ်းတယ်။ ဒါနဲ့ ဆရာကြီးကို ခွင့်တောင်းပြီး သွားလုပ်ပေးခဲ့ပါတယ်။ အဲသည်တုန်းက ရွှေဈေးက ဘာရှိမှာလဲ။ ရွှေ တစ်ကျပ်သားမှ (၂၂၀)ကျပ် ပဲရှိတာ။ အန်ကယ်တို့ ကျောက်နားကပ်တစ်ရံ လက်ခမ ငါးကျပ်ပဲ ရခဲ့တာပါ။ အလျော့ထွက်က ရွှေနစ်ရွေးသားရတယ်။ အန်ကယ်က လက်ခကို သုံးတယ်။ အလျော့ထွက်ကို စုတယ်။ ဆရာ အလျော့ နှစ်ရွေးသတ်မှတ်တော့ နားကပ်ငါးရံဆိုရင် ဆယ်ရွေးရတယ်။ ဒါကို စုတာပဲ။ လျော့တာတွေလည်း လျော့ပေါ့လေ။ ကျန်တာစုတာပဲ။ လက်ခ ငါးကျပ်က စားလောက်တာကိုး။ အလုပ်တစ်ခုပြီးတိုင်း ရွှေကို စုလိုက်တာ၊ မနည်းဘူး ရွှေကိုစုမိတယ်။ ဘယ်လိုစုမိတာလဲဆိုတော့ ပင်နယ်စလင်ပုလင်းလေးထဲ ရွှေကိုထည့်ထည့်စုတာ တစ်လုံးပြီးတစ်လုံး ပြည့်ပြည့်သွားတယ်။ စုပါများတော့ ချတောင်ပိုဖြစ်သလိုပဲ ကြာတော့ ရွှေတော်တော်စုမိတယ်။ တော်တော်ကလေးစုမိတော့ ရွှေဆိုင်ထွက်မယ် ဆိုပြီး သည်ပစ္စည်းတွေကို ဘာလုပ်သလဲဆိုတော့ ဆရာက ဆွဲကြီးငါးကိုး လုပ်ခိုင်းရင် အန်ကယ်က အန်ကယ်ရွှေနဲ့ တစ်ကိုးထည့်လုပ်တယ်။ သည်လိုနဲ့ အန်ကယ်က နားကပ်ငါးရံလုပ်ခိုင်းရင် ကိုယ်က တစ်ရံ ထည့်လုပ်တယ်။ သည်လိုနဲ့ အန်ကယ်ကိုယ်ပိုင် ရွှေဆိုင်ခင်းဖို့ ရွှေထည် တွေ လုပ်ပြီးသားတွေ များလာတော့ ရွှေဆိုင်ခင်းတယ်။ လေးနှစ်ကျော် ကျော်လောက် ခြစ်ခြစ်ခြပ်ခြပ်ကို စုလာတာ။ လေးနှစ်လောက်ရောက်တော့ တော်တော်ကလေး စုမိတဲ့သဘောပဲ။ အလုပ်က တအားလုပ်ရတာက၊ ကောင်းတာရော နေ့ရော ညရော မနားမနေလုပ်ခဲ့တာကိုး။ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ အားကြိုးမာန်တက် လုပ်ခဲ့တာကိုး။ ဒါကြောင့် အန်ကယ်သည်နေရာမှာ ပြောချင်တာက စိတ်ကူးကို ချမှတ်ပြီးရင် မဖြစ်မနေ ပြင်းပြင်းထန်ထန် စွဲနဲ့ ကြိုးစားလုပ်ရင် ဖြစ်တာပါပဲ။ ဒါကို သည်နေရာမှာ အန်ကယ် ပြောချင်ပါတယ်။

ပန်းတိမ်ဆရာတွေက ခေတ်ကောင်းတော့ ရှူးဖိနပ်နဲ့၊ စီးကရက်နဲ့၊ ဘန်ကောက်လုံချည်နဲ့ခေတ်ပေါ့လေ။ အလုပ်ကောင်းတာကိုး။ အန်ကယ်က တော့ စီးကရက်လည်း မသောက်ဘူး။ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်လည်း မထိုင် ဘူး။ အလုပ်ပဲ ဖိလုပ်ခဲ့တယ်။

အလုပ်ထဲမှာ နေ့ညလုပ်ခဲ့တာတင်မကဘူး။ အိမ်တောင်ယူလုပ်ခဲ့ တာတွေလည်း ရှိတယ်။ သုံးလေးနှစ်စုလိုက်တာ ရွှေဆယ့်ငါးကျပ်သား လောက်စုမိတယ်။ လက်ခကပိုတာလည်း ရွှေဝယ်တယ်။ ရွှေလုပ်တော့ ရွှေရတယ်။ နောက် သူများရွှေရောင်းတော့လည်း ပြန်ဝယ်လိုက်သေး တယ်။ အန်ကယ်ရွှေဆိုင်ဖွင့်မယ်ဆိုတော့ တစ်မြို့လုံးက အံ့ဩသွားကြ တယ်။ ဘာဖြစ်လို့ အံ့ဩကြတာလဲဆိုတော့ ရွှေဆိုင်ဖွင့်နိုင်လောက်အောင် ဘယ်လိုစုလို့လဲ။ ဒါကိုအံ့ဩတာ။ သူ့မိဘကြည့်တော့ တောင်သူ လယ်သမားတွေ၊ ဘယ်ကရွှေရသလဲ၊ ပိုက်ဆံရသလဲ စိတ်ဝင်စားကြတာ။ အဲဒါနဲ့ ရွှေဆိုင်ဖွင့်ပွဲမှာ လူကြီးတွေက ရှင်းပြကြတယ်။ အန်ကယ် ကြိုးစားမှုကို ရှင်းပြကြတယ်။ အန်ကယ်ရွှေဆိုင်ဖွင့်တော့ အိမ်ထောင်ကျ သွားပြီ။ သည်လိုနဲ့ ရောင်းရတာလေးတွေ ပြန်ထည့်ပြီး တိုးပွားအောင် လုပ်ရင်းကထပ်ကြိုးစားလိုက်တာ တစ်ခါ ဘာစဉ်းစားမိသလဲဆိုတော့ သည်တောရွာ၊ သည်ပတ်ဝန်းကျင်၊ သည်ဆိုင်ကလေးထဲမှာ ငါရောင်းနေ နိုင်ရင် လူနည်းနည်းပဲ ရောင်းရမယ်။ သိပ်တိုးပွားစရာမရှိဘူး။ မဖြစ်သေး ဘူး။ ငါ့ဆပ်ကြိုးစားမယ်ဆိုပြီး စိတ်ကိုပိုင်းဖြတ်လိုက်တယ်။ တကယ် တော့ ပေါင်းတည်ကကျော်ပြီး ဟိုဘက် ဇီးကုန်း၊ နတ်တလင်းတောင် ရောက်ဖူးတာ မဟုတ်ဘူး။ တစ်ခါ ပေါင်းတည်မှာ ဘာရှိသလဲဆိုတော့ ရွှေထည်လက်ဝတ်ရတနာဟောင်းတွေ ဝယ်ပြီး ပြန်ရောင်းတဲ့ဆိုင်ရှိတယ်။ အန်ကယ်က အဲဒါလေးတွေ လိုက်ဝယ်တယ်။ လိုက်ဝယ်ပြီးတော့ ရွှေရည် ဝယ်တဲ့မြို့တွေကိုတောင် လိုက်ရောင်းခဲ့တာပါ။ ဘာတွေ သလဲဆိုတော့ ပန်းတိမ်ဆရာကြီးတွေ တွေတယ်။ သူတို့က အန်ကယ်လက်ရာနဲ့ ရွှေ ရောင်းကို နှစ်သက်တယ်။ သူတို့ကလည်း သူတို့ကြိုးစားခဲ့တဲ့ဘဝတွေကို ပြောပြတော့ အန်ကယ်အရမ်း အတုခိုးပါတယ်။ သင်ခန်းစာယူတယ်။ သူတို့ဘဝထဲက ယူသင့်တာကို ယူပါတယ်။ ပယ်သင့်တာကိုပယ်ပါတယ်။

သည်လိုနဲ့ ရောင်းလာလိုက်တာ ပြည်၊ အောင်လံ၊ တောင်တွင်း၊ မကွေးတို့ဘက်ပါ ရောက်တာပဲ။ ရောင်းကွက်လည်း ချဲ့သလောက် ကျယ် လာတယ်။ အရောင်းအဝယ်ကလည်း ကောင်းတယ်။ တစ်ခါ အန်ကယ် ဟိုဘက်ကမ်းက မြန်အောင် ကနောင်ဘက်ကနေ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဘက်

လည်း သွားတယ်။ သည်လို အပင်ပန်းခံကြီးစားလိုက်တာ အောင်မြင်လာ တယ်။ ကောင်းပြီ၊ သူများလည်း အဲသလိုလုပ်တာပဲ ဘာဖြစ်လို့ မအောင် မြင်သလဲ။ လုပ်ငန်းတစ်ခုမှာ ဘာအရေးကြီးသလဲဆိုတော့ ကတိသစ္စာ၊ လုံ့လဝီရိယ၊ စေတနာ၊ ဒါတွေခံယူထားရတယ်။ ဒါတွေက လုပ်ယူရတာ မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ့်ပင်ကို စိတ်ရင်းထဲမှာ ဒါ နဂိုကရှိမှ ဖြစ်တာပါ။ ကုန်သည်ပျံ့မှာ မုသားတော့ နည်းနည်းပါရတာလည်း ရှိတာပေါ့။ ဒါပေ မယ့် သူများကို မထိခိုက်စရာဘူး။ ဒါလေးက မကိုက်လို့ပါဆရာရယ် ဘာညာပြောရတာတော့လည်း ရှိတာပေါ့။ ဒါကစီးပွားရေးကိုး။ သူတစ်ပါး နှစ်နှစ်နာနာမထိခိုက်ရဘူး။ မောင်လှကြည်ရဲ့ သည်ရက် သည်ရက် ဒါလေးတော့ လိုချင်ပါတယ်ဆိုရင် ကတိအတိုင်း ချက်ချင်းလုပ်ပေးတာပဲ။ သည်တော့ ယုံကြည်ကြတယ်။ အဲသည်အချိန်မှာ ဘာဘူတွေနဲ့ ရွှေ ဈေးကွက်က ယှဉ်လုပ်နေရတဲ့ကာလ၊ သူတို့က အင်အားကြီးတယ်။ သူတို့မှာ အခေါက်တွေရှိတယ်။ အထည်ပျက်တွေရှိတယ်။ အားကောင်း တယ်။ သည်ကြားထဲက တိုးရတာ။ ဒါကြောင့် လူကြီးသူမစကား နား ထောင်တာ၊ တတ်ကျွမ်းလိမ္မာသူက ပြောတာကို နားထောင်တာကအစ ကိုယ်ကျင့်တရားကောင်းကောင်းနဲ့ ခံယူတတ်ပါစေ။ အောင်မြင်ပါတယ်လို့ အန်ကယ် ပြောချင်တယ်။ ဆိုလိုတာက အဲသည်လို လုပ်လို့ရအောင် မြင်တာတင်မက ခုလည်းပဲ ကျင့်သုံးနေတုန်းပဲ။ အဲသည်မှာပဲ မြန်မာ တစ်ပြည်လုံးမှာ ရွှေလှကြည် - ရွှေလှကြည်လို့ နာမည်ကြီးသွားခဲ့တယ်။ ရွှေလောကက အန်ကယ်ကို ထိုက်ထိုက်တန်တန် ပေးတဲ့နာမည်ပဲ။ အန်ကယ်ဂုဏ်ယူပါတယ်။ တချို့ကလည်း မမြင်ဖူးဘူး၊ လာကြည့်ကြ တယ်။ အသက် ၃၉ နှစ်မှာ ရွှေလှကြည်ဖြစ်နေပြီ။

ကျွန်တော်ပြောချင်တာက မိဘက တစ်ထောင်လည်း မပေးခဲ့ပါဘူး။ တစ်ရာလည်း မပေးခဲ့ပါဘူး။ မိဘမျိုးရိုးက ကျိကျိတက်ချမ်းသာလို့ ရွှေလှကြည်ဖြစ်လာခဲ့တာ မဟုတ်ပါဘူးဆိုတာ အန်ကယ် ပြောချင်တာပါ။ လူငယ်တွေကို အားကျစေချင်တယ်။ စိတ်ဓာတ်မကျပါနဲ့၊ ကြိုးစားပါ ဖြစ်ပါတယ်ဆိုတာ ပြောချင်လို့ အန်ကယ် ဒါတွေပြောနေတာ။ မိဘ အိမ်က ဆန်၊ငါးပိ၊ ဆီ၊ ဆားရှိလို့ စားခဲ့ရတာကလွဲရင် မိဘကငွေကြေး မထောက်ပံ့ခဲ့ပါဘူး။ မိဘက ရွှေရောင်းဝယ်ဖို့ ပေးနိုင်တဲ့ အခြေအနေ

လည်း မဟုတ်ပါဘူး။ ကိုယ့်လုပ်အားနဲ့ စုဆောင်းပြီး ကိုယ်မွေးမြူထားတဲ့ စိတ်ထားတွေနဲ့ ကြိုးစားခဲ့ပါတယ်။

အန်ကယ် ပြုနေကျ စိတ်ဓာတ်တစ်ခုကတော့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို သုံးသပ်ခြင်းပါပဲ။ ငါသည် ငါဆောင်ရွက်နေတာတွေမှာ မှားသလား၊ မှန်သလား၊ ဒါကို အမြဲသုံးသပ်နေတာပါ။ မှောင်လို့ အိပ်ယာထဲဝင်တာနဲ့ ငါ သည်နေ့လုပ်ခဲ့တာ မှားတာ ဘာပါတယ်။ မှန်တာ ဘာပါတယ် အမြဲတွေးပါတယ်။ လုပ်သင့်တာဘာလဲ၊ မလုပ်သင့်တာ ဘာလဲ၊ ပြောသင့် တာဘာလဲ၊ မပြောသင့်တာဘာလဲ၊ အဲဒါ အိပ်ယာဝင်ခါစ တစ်နာရီ လောက်မှာ အန်ကယ်လုပ်နေကျ တွေးနေကျ အကျင့်ပုံဆိုတော့ အမှား တွေကို သုံးသပ်ပြီးရင်၊ နောက်တစ်နေ့မိုးလင်းရင် မပြောသင့်တာတွေ ဖယ်တယ်၊ မလုပ်သင့်တာတွေဖယ်တယ်၊ လုပ်သင့်တာ ပြောသင့်တာတွေ ကို လုပ်တယ်၊ ပြောတယ်။ ဒါက ကိုယ့်ကိုယ်ကျင့်တရား။ အန်ကယ် အလုပ်က ရွှေရောင်းတာ သည်ထက်ကောင်းအောင် ဘယ်လို လုပ်မလဲ၊ ပိုလုပ်ရင် ဘယ်လောက် လုပ်ရမလဲ။ ဘာတွေလိုမလဲ၊ ဘယ်လို စနစ်နဲ့ သွားမလဲ၊ အားလုံးကျေနပ်နှစ်သက်မှု ခံယူနိုင်အောင် ငါဘာလုပ်ပေးရ မလဲ ဆိုတာတွေလည်း သုံးသပ်နေတာပဲ။ သည်မှာ အန်ကယ်အကျင့်က နံပါတ်တစ်၊ သူများတကာကို ယုံကြည်ချက် အပြည့်အဝထားပါတယ်။ ယုံကြည်မှု ရှေ့ကထားတယ်။ ဒါပေမယ့် လူကို အကဲခတ်တယ်။ စကား ပြောကြည့်တယ်၊ လေ့လာကြည့်တယ်၊ အန်ကယ်ဉာဏ်က လူကိုစကား ပြောကြည့်တာနဲ့ လိမ်မဲ့လူလားဆိုတာ သိတယ်။ ဒါဟာ လူကောင်းပဲ ဆိုတာလည်း စဉ်းစားလို့ရပါတယ်။

သူများယုံကြည်တော့ ကိုယ့်ကိုလည်း ယုံကြည်တယ်ဆိုပေမယ့် သူများကိုယ့်ရတာ သတိတော့ မပြတ်ထားရတယ်။ ရွှေက လက်ငင်း ရောင်းရတာလည်း ရှိတယ်၊ အကြွေးရောင်းရတာလည်း ရှိတာကိုး။ လူတစ်ယောက်က သူပြောတာကို နားထောင်တဲ့လူရှိရင် စကားတွေ သိပ်ပြောချင်တာ လူ့သဘာဝပဲ။ သည်တော့ အန်ကယ် နားထောင်တဲ့ အကျင့်လုပ်တယ်။ နားထောင်ခြင်းအားဖြင့် သူ့ဆန္ဒတွေကို သိရတယ်။ သူပြောသမျှ လေးလေးစားစား နားထောင်တယ်။ ပြောနေသူတွေက ဖောက်သည်တွေ၊ သူတို့ကတကာယုံလက်တွေ့နယ်ပယ်မှာ ရောင်းချနေသူ တွေ၊ သူတို့ ပြောတာဟာ သူတို့ဈေးကွက်ရဲ့အခြေအနေကို ပြောနေတာ။

အန်ကယ် ဒါကို တလေးတစား နားထောင်တတ်ပါတယ်။ ဒါက အကျင့်ပဲ။ ငါပဲတတ်တယ်။ ငါပဲနားလည်တယ်။ ငါပိုက်ဆံရှိတာပဲ ဆိုတဲ့စိတ်မရှိအပ်ဘူး။ အန်ကယ်မှာ အသိပညာ အတတ်ပညာအခုလည်း လိုသေးတာပဲ။ ဒါ ဖြည့်ကျင့်နေရတယ်။

ဒါဖြင့်ရင် ခင်ဗျား သိပ်ချမ်းသာပြီပဲ။ စီးပွားရေးလုပ်တာ တော်ရောပေါ့လို့ ပြောချင်ကြတာရှိတယ်။ တစ်သက်စားမကုန်တာကို အပင်ပန်းခံနေသေးတယ်ဆိုတာမျိုးပေါ့။ ကျွန်တော်က ပြန်ပြောတယ်။ ကျွန်တော်က ကုန်းရုန်းရှာပြီး ချမ်းသာတော့မှ ဖိမ်ခံနေဖို့ ရှာခဲ့တာမဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော် တိုက်ခံနေဖို့၊ မော်တော်ကားဝယ်ဖို့၊ စိတ်ကူးနဲ့ လုပ်ခဲ့တာမဟုတ်ပါဘူး။ သည်စိတ်ဓာတ် တစ်ခါမှ ပါမလာပါဘူး။ ကျွန်တော့်ရိုးသားမှု၊ ကြိုးစားမှု၊ ကျွန်တော့် ဆက်ဆံရေးကို ကျွန်တော် တိုးတက်ချင်လို့ လုပ်နေတာပါလို့ ပြောရတယ်။ ကြိုးစားအုန်းမယ်ဆိုတဲ့ စိတ်ဓာတ် ခုကို ရှိနေသေးတာပဲ။ အခု ကုမ္ပဏီခေတ်မှာ အန်ကယ်ကို စီးပွားရေးပူးပေါင်းလုပ်ဖို့ လာဆက်သွယ်ကြတယ်။ အန်ကယ်လုပ်တယ်။ ပိုချမ်းသာဖို့ထက် လုပ်ပြချင်လို့ လက်ခံပြီး လုပ်ပေးနေတာပါ။ ကိုယ်လုပ်သမျှ ကြီးပွားရမယ်ဆိုတဲ့စိတ်နဲ့ လုပ်နေတာပါ။ မိသားစုထမင်းစားဖို့လောက်တော့ ကုမ္ပဏီထောင်၊ ဂိုဒေါင်ဆောက်နေစရာ မလိုပါဘူး။ အန်ကယ် စိန်ရွှေရောင်းရုံနဲ့ စားနိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကိုယ်က ပူးပေါင်းပေးလိုက်လို့ လူပေါင်းများစွာ ကိုယ့်ကိုမှီပြီး ထမင်းစားရတယ်ဆိုတာ ဘယ်လောက် ကုသိုလ်ရသလဲ၊ ဒါကြောင့် အန်ကယ် လုပ်နေတာပါ။ ဒါ အန်ကယ်လုပ်နေတဲ့ အလုပ်ရဲ့ရည်ရွယ်ချက်ပါ။ ဂုဏ်၊ မာန အန်ကယ်မှာ လုံးဝမရှိပါဘူး။ စိတ်ကောင်း စေတနာကောင်းပဲထားတယ်။ ဘာ လုပ်လုပ် စနစ်တကျ၊ စနစ်ဇယားနဲ့ လုပ်ချင်တယ်။ ရည်ရွယ်ချက် ကောင်းကောင်း ထားချင်တယ်။ လူအများကို ကိုယ်ကဲ့သို့ ဖြစ်စေချင်တယ်။

ဒါဖြင့်ရင် ကိုယ်က အနာဂတ်ကို သိပ်တွက်တတ်လို့ တစ်ချိန်ကျရင် ကုမ္ပဏီစီးပွားရေးကြီး ပေါ်လာတော့မယ်။ ငါ ဒါတွေ ဒါတွေ ပြင်ဆင်ထားမယ်ဆိုပြီး လုပ်ခဲ့တာမျိုး စိတ်ကူးခဲ့တာမျိုး၊ ကြိုပြီးအကွက် ချထားတာမျိုးတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ အချိန်အခါနဲ့ အခြေအနေအရ အန်ကယ် ဝင်လုပ်ခဲ့ရတာကိုလဲ ပြောချင်ပါတယ်။

၁၉၈၈ နောက်ပိုင်း ကုမ္ပဏီတွေ ထောင်ခွင့်ပေးတော့ ကုမ္ပဏီမှတ်ပုံတင်လျှောက်ရာမှာ အန်ကယ်နဲ့ပါတ်က (၁၅)ဖြစ်ပါတယ်။ ကုမ္ပဏီကိစ္စ ကြုံလည်း မသိ၊ နားလည်း မလည်ခဲ့ပါဘူး။ ကုမ္ပဏီထောင်ပြီး စက်မှုလက်မှု လုပ်မယ်။ သွင်းကုန်ထုတ်ကုန်တွေ လုပ်မယ် ဆိုရအောင်ကလည်း ကိုယ်က ကြိုတတ်ထားနှင့်တာ မဟုတ်ပါဘူး။ လုပ်ရင်းက သင်ကြရတာကိုး။ သို့သော် မသိသေးပေမယ့်လို့ ကိုယ်နဲ့ အများနဲ့ ပူးပေါင်းပြီး လုပ်ရမယ့်လုပ်ငန်းတွေ၊ စုပေါင်းလုပ်ကြရမယ့် လုပ်ငန်းတွေကို ဝါသနာပါတော့ အခွင့်အခါကြိုတုန်းမှာ ဝင်လုပ်ခဲ့တာပါ။ ကုမ္ပဏီအလုပ်ကို နားလည်အောင် ကြိုးစားချင်သေးတဲ့စိတ်နဲ့ လုပ်ခဲ့တာပါ။ သည်တော့ ကိုယ်ကျွမ်းကျင်တဲ့ စိန်၊ ရွှေရတနာလုပ်ငန်းနဲ့ အခုကုမ္ပဏီစီးပွားရေးနဲ့က တစ်ကမ္ဘာစီခြားနေတာ။ အဲဒါကို အန်ကယ် ကျွမ်းကျင်အောင် နားလည်အောင် ဘာနဲ့လုပ်ယူသလဲတဲ့၊ လေ့လာမှုပါပဲ။ ဇွဲ၊ စိတ်ဓာတ်ပါပဲ။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ကုမ္ပဏီလုပ်ငန်း စလုပ်ကတည်းက တွေ့ရတာ အင်္ဂလိပ်စာတွေနဲ့ စတွေ့ရတာ။ Fax တို့ Telex တို့ဆိုရင်လည်း အင်္ဂလိပ်လို ရိုက်တာ၊ နိုင်ငံတကာက ဒါနဲ့သွားနေတာကို အန်ကယ်တို့ မိအောင် လိုက်နေရတာလေ။ ဘာဖြစ်ဖြစ် အင်္ဂလိပ်လိုက (၁၅) ရာနှုန်းလောက်နဲ့ မြန်မာလိုက (၇၅) ရာနှုန်းလောက်ဆိုပြီးတော့ အင်္ဂလိပ်စာက ပါတယ်ဆိုတော့ အန်ကယ်က ဘွဲ့ရတာမဟုတ်တော့လုံးစေ့ပတ်စေ့ မဖတ်နိုင်ဘူး။ ခန့်ထားတဲ့ မန်နေဂျာတွေကတစ်ဆင့် လေ့လာယူပါတယ်။ ကုန်ပစ္စည်းတွေရဲ့ သဘောသဘာဝကအစ မှတ်သားရတာ၊ မသိရင် မေးရတာတွေရှိတယ်။ မေးလည်းမေးတာပဲ။ အန်ကယ် အင်္ဂလိပ်စာ ကျွဲရှင်တက်တယ်။ ရသလောက်ဖတ်တယ်။

လုပ်ငန်းလုပ်တော့လည်းပဲ လုပ်တယ်ဆိုပါတော့၊ အန်ကယ်သိတာက ရွှေသိတာ၊ ရွှေနဲ့ပဲက မျိုးသားမတူတာ၊ သဘာဝက တူတယ်။ ရွှေက ပဲရည်တွေ သတ်မှတ်ထားသလို Export လုပ်ငန်းက ပဲတွေမှာလဲ Grate ခွဲထားတာတွေရှိတာပဲ။ ရွှေကို ကောင်းအောင် သန့်စင်သလိုပဲ၊ ပဲကို ကောင်းအောင်သန့်စင်ရတဲ့ သဘာဝက သွားတူတယ်။ စီးပွားရေးမှာ အရည်အသွေးကောင်းဖို့ဆိုတာ အန်ကယ်ပြောချင်တာပါ။ ရွှေလောကမှာလည်း အန်ကယ် တစ်ဈေးထဲထားရောင်းတယ်။ တစ်နေ့လုံး ရွှေဈေး

အောင်မောင်း

တစ်ဈေးထဲပဲ ရောင်းတယ်။ ပြင်ပလောကမှာ အတက်အကျ ကစားနေပေမယ့် အန်ကယ်က တစ်ဈေးထဲပဲရောင်းတယ်။ ဘာလို့ရောင်းနိုင်သလဲ ရွှေအကြောင်းက အန်ကယ်သိတာပဲ။ သည်တော့ အန်ကယ်သတ်မှတ်တာ အတည်ပြုကြ ရတာပဲ။ ပြောချင်တာက ဂျပန်က ပဲကို ကြေးများတယ် ဆိုပေမယ့် အန်ကယ်က အရည်အသွေးကောင်းတာပဲ ပိုတယ်။ စေတနာ ကောင်းထားတယ်။ စီးပွားရေးမှာ စိတ်ရင်းစေတနာမှန်ဖို့ လိုပါတယ်။ ကတိပြုပြီးသားကိစ္စကို ရှုံးပေမယ့် ကတိပျက် မခံခဲ့တာတွေ ရှိပါတယ်။ အန်ကယ်ကြောင့် ကတိမတည်ခဲ့တာ လုပ်ငန်းပျက်ခဲ့တာ မရှိခဲ့ဘူး။ အောင်မြင်ဖို့အတွက် လူငယ်တွေကို သည်သင်ခန်းစာ ကျွန်တော် ပေးချင်ပါတယ်။ ကတိတည်မှ ယုံကြည်မှုရှိမှ ကြီးပွားတာပါ။ ဘယ်သူကမှ မယုံရဘူးဆိုတဲ့လူ ကြီးပွားတယ် ဘယ်ရှိပါ့မလဲ။ ယုံကြည်မှုရှိရမယ်လို့ လွယ်လွယ်သာ ပြောနေကြပေမယ့် ယုံကြည်မှုရှိအောင် စည်းကမ်းတွေ၊ ကန့်သတ်တွေ၊ မူတွေ၊ ကတိကဝတ်တွေ ဘယ်လောက်ထိန်းသိမ်းခဲ့ရသလဲ ဆိုတာ လွယ်တာမဟုတ်ဘူး။ လူဟာ စကားသိပ်မပြောရဘဲနဲ့ကို ယုံကြည်ခြင်းခံရမယ်။ သည်လို ဖြစ်အောင်ကို ကြိုးစားထားသင့်ပါတယ်။

အလုပ်လုပ်ကြပြီဆိုတာနဲ့ စတွေ့တာကတော့ အခက်အခဲပါပဲ။ ဒါကို ကျော်လွှားတက်ဖို့က ကိုယ့်မှာဖြည့်ဆည်းပြီးသားဖြစ်ရပါတယ်။ အခက်အခဲကို ထိုင်စိတ်ညစ်နေလို့ မပြေလည်သွားဘူး။ ဆိုပါတော့ ဂျပန်က Fax နဲ့တန် ၅၀၀ ပို့ပေးပါ မှာနေပြီ။ သုံးရက်အတွင်း Fax နဲ့ ရနိုင်၊ မရနိုင် ပြန်ပို့ပါဆိုတာမျိုး ဖြစ်လာပြီ။ သည်တော့ လိုတဲ့ပဲအတွက် ဈေးကိုဖြစ်နိုင်ခြေ တွက်ချက်ပြီး ပို့လိုက်တယ်။ ဝယ်အားနဲ့ ရောင်းအား ကြည့်ရင် ဈေးကိုခန့်မှန်းလို့ရတာကိုး။ တစ်ခါတစ်ခါ စွန့်ပြီး ဆုံးဖြတ်ရတာမျိုးတွေ ရှိတတ်တာကို ပြောချင်တာပါ။ အတွေ့အကြုံနဲ့ ဆုံးဖြတ်ရတာမျိုးတွေ ရှိတတ်တယ်။ ဆိုလိုတာက အခက်အခဲဆိုတာ ရှိတယ်။ လုပ်ငန်းကြီးတွေလုပ်ရင် အခက်အခဲကြီးတွေ ရှိတတ်ပါတယ်။ Export inport လောကဆိုရင် တောင်သူက သူ့ပစ္စည်းမရောင်းချင်ရင် ထုတ်ကို မရောင်းတာ၊ သူ့မှာ ငါးပိ၊ ဆီ၊ ဆားရှိရင် သူ့စားတတ်တာကိုး။ အန်ကယ် တို့က မဖြစ်ဘူး။ ကတိနဲ့ စာချုပ်နဲ့ သဘောတင်နဲ့ LC နဲ့ သွားနေရတာရှိတော့ ဈေးကောင်းပေးဝယ်ကြရတာပဲ။ သည်ချာလပတ်လည်နေတဲ့ လုပ်ငန်းမှာ Export အတွက်လည်း ဝယ်ရ၊ ငွေပြန်တောင်းရ၊ ဟိုက

ပစ္စည်းမှာရ၊ ရောက်လာတဲ့ပစ္စည်း ဈေးကွက်ရှာ စသည်ဖြင့် လုပ်ရင်း ကိုင်ရင်း ငွေကမြုပ်နေတာတွေကအစ အခက်အခဲတွေ ရှိတတ်တယ်။ တစ်ခါ လုပ်ငန်းလုပ်ရင်း ဆုံးရှုံးမှုတွေလည်း ရှိတတ်တာပဲ။ အဲသည်မှာ စိတ်ဓာတ် အရေးကြီးပါတယ်။ စိတ်ဓာတ်ကျတယ်ဆိုတာ မရှိပါဘူး။ တစ်ခါတလေ သန်း (၂၀) လောက်အထိ ဆုံးရှုံးဖူးပါတယ်။ သိန်းတစ်ရာ မြတ်လည်း ခံစားချက် သိပ်မရှိဘူး။ စိတ်လှုပ်ရှားမှု နည်းပါတယ်။ ရှုံးတာ ဘာကြောင့်ရှုံးတာလည်းဆိုတာပဲ ပြန်သုံးသပ်နေတာပဲ။ ရှုံးနေလို့ စိတ်ညစ်နေရင် ဒါ ထပ်ရှုံးတာပဲ။

စီးပွားရေးမှာ အန်ကယ်ရှာနေတာက လှူဖို့တန်းဖို့လည်း ပါပါတယ်။ လှူလည်းလှူတယ်၊ တရားလည်း အားထုတ်တယ်။ စီးပွားရေးမှာ ဘာသာရေး အဆုံးအမတွေကလည်း လူကိုထိန်းကွပ်ပေးပါတယ်။ ဒါက နံပါတ်တစ်ပဲ။ ဗုဒ္ဓဘာသာမှ မဟုတ်ပါဘူး။ ကျန်တဲ့ဘာသာတွေမှာလည်း ရှိတာပဲ။ ဘာသာရေးလုပ်တဲ့လူက စိတ်တည်ငြိမ်မှု၊ သမာဓိအား၊ တွေးခေါ်ကြံဆအား ပိုကောင်းနိုင်တာ မဟုတ်လား။ စိတ်ကောင်းနဲ့လုံးကောင်းနဲ့ သူတစ်ပါးအကျိုးရှေးရှုပြီး လုပ်တာမျိုးတွေက ကောင်းကျိုးသုခကို ရစေတာပဲ။ သမာဓိရှိခြင်းအားဖြင့် ဒေါသဖြစ်စရာနည်းတယ်။ ဒေါသနည်းရင် ရောဂါနည်းတယ်။ နောက် လောဘနည်းရင် အမှားအယွင်း နည်းတယ်။ လောဘတက်တော့ အလိမ်ခံရတာတွေဘာတွေ ဖြစ်လာတာပဲ။ ငါကလည်းမလိမ်ဘူး၊ ငါလည်းအလိမ်မခံရဘူးဆိုတာ လောဘကို သတ်နိုင်တဲ့လူမှ၊ ကိုယ်ကသာ လောဘများရင်၊ ကိုယ်ကရင် လိမ်မှ၊ ဒါမှမဟုတ် ကိုယ်က အလိမ်ခံရဖို့ သေချာသွားပြီ။ ဘာသာရေးဆိုတာ ကျင့်ကြံအားထုတ်တာ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း မကျင့်နိုင်သေးတောင်မှ စိတ်နေသဘောထားလေး ပြုပြင်ယူမယ်ဆိုရင်တောင် တန်ဖိုးကြီးလှပါပြီ။

လူက ဆင်းရဲတာကို ဒဏ်ခံနိုင်တယ်။ ချမ်းသာတာကို ဒဏ်မခံနိုင်ဘူးလို့ ပြောကြတယ်။ သိပ်မှန်တယ်။ ချမ်းသာရင် ဖိမ်ပေါ့လို့ တွက်တဲ့ လူက သည်စကားကိုလက်ခံမှာ မဟုတ်ဘူး။ လူတစ်ယောက်က ချမ်းသာလာရင် ဟိုကားစီးရမှ၊ သည်ကားစီးရမှ၊ ပြောတာဆိုတာကအစလွဲပြီ။ မရှိတုန်းက လေသံမဟုတ်တော့ဘူး၊ မောက်မာတာတွေ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ ဒါ ချမ်းသာတဲ့ဒဏ် မခံနိုင်တာပဲ။ ဆင်းရဲတုန်းကတော့ ငါးပိရည်နဲ့ စားရလည်း ပျော်နေတာပဲ။ ရေခန်းကြမ်းသောက်ရတော့လည်း ပျော်နေ

တာပဲ။ ဆင်းရဲတာကို ခံနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် မရှိတဲ့လူက ရှိလာရင် သတိသာထားပေးတော့။ ဒါကြောင့် လူကိုထိန်းကွပ်ရတာ ခက်တယ်။ သူ့သဘောထားနဲ့သူကိုး။ အန်ကယ်တို့က ကိုယ့်ဝန်ထမ်းတောင် ကြည့်နေတာပါ။ ရွေးချယ်ကတည်းက အကဲဖြတ်ပြီးသား၊ ဟိုတုန်းက လူကိုအကဲခတ်ပြီးမှ စိန် ရွှေ ငွေ ရောင်းခဲ့တာက သည်မှာလာပြီး အသုံးဝင်ပါတယ်။ သူ့ရထားတို့ ဘာသာရပ်ဘွဲ့ကို ကြည့်တယ်။ အလုပ် တာဝန်ကြီးကြီးနဲ့ သင့်တော်မယ့်လူ ဟုတ်ရဲ့လား အကဲခတ်ပါတယ်။ ကြည့်လို့ နှစ်သက်ရင် ခန့်ပါတယ်။ ဆယ်တန်းအောင်ရင်လည်း လူကို နှစ်သက်ရင် ခန့်တာတွေ ရှိပါတယ်။ နောက် အရေးကြီးတာက စီမံခန့်ခွဲမှု အရေးကြီးတယ်။ စီးပွားရေး Management လူ Management အရေးကြီးတယ်။

အခုတော့ အလုပ်တွေ လုပ်နေရတာကိုပဲ အားလပ်ချိန်လို့ ခေါ်ရတော့မယ်။ အလုပ်တစ်ခုက နောက်အလုပ်တစ်ခုကြားမှာ သွားနေတာ အားလပ်ချိန် လုပ်နေရပါတယ်။ အားလပ်ချိန်ရယ်လို့ သီးသန့် မထားနိုင်တော့ပါဘူး။ ရုံးသမားတွေပြန်သွားရင်ပဲ ည ၇ နာရီထိုးနေပါပြီ။ အဲသည်တော့မှ တစ်ခါ အန်ကယ်က ဝင်ရတယ်။ ဟိုတယ်ပြေးရတာ၊ ဆောက်လုပ်လက်စ လုပ်ငန်းတွေဆီသွားရတာ၊ ဧည့်သည်တွေနဲ့ စကားပြောရတာ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေကို စီးပွားရေးသမားကြီးတွေနဲ့ ဆွေးနွေးရတာတွေနဲ့ မအားရသလောက်ပါဘဲ။ ဟိုတယ်ရောက်ရင်လည်း ငွေစာရင်းတွေ စစ်တယ်။ အကုန်လုပ်တာပဲ။ အဓိက စစ်တာကတော့ စနစ်ကိုစစ်တာ။ သူလုပ်နေတဲ့ စနစ်ကိုစစ်တာပါ။ အလုပ်ကို စွဲနေတာမျိုး ဖြစ်သွားတော့ လူမှုရေးတွေနဲ့ ကင်းကွာတာတွေလည်း ရှိပါတယ်။ တချို့နာရေးတွေတောင် မသွားလိုက်ရတာမျိုးတွေ ရှိပါတယ်။ အလုပ်တွေထဲမှာ နစ်မြွန်းနေရပေမယ့် အန်ကယ် အလုပ်ထဲမှာပျော်ပါတယ်။ တစ်ခါမှ မညည်းဖူးပါဘူး။

မိသားစုတွေတော့ ထမင်းစားပြီးတွေ့ရတယ်။ မိသားစုတန်ဖိုးကလည်း ရှိသေးတာကိုး။ သည်တော့ ထမင်းစားပြီးတာနဲ့ ကလေးတွေခေါ်ဆုံးမတာမျိုးတွေလည်း မကြာမကြာလုပ်ရပါတယ်။ မေတ္တာတရားနဲ့ မိသားစုတွင်း ချစ်ကြည်မှုကို ရယူတဲ့နည်းကို အန်ကယ်ကြိုက်ပါတယ်။ မေတ္တာတရားနဲ့ပေါင်းစပ်ပြီးလုပ်ရင် စီးပွားရေးရော၊ လူမှုရေးမှာရော ကောင်းပါတယ်။ အန်ကယ်တို့ တိုင်းပြည်မှာပဲ ပြန်ကြည့်လေ၊ မြန်မာတွေ

စီးပွားရေးလုပ်ရင် မပူးပေါင်းလိုက်နဲ့၊ ပူးပေါင်းလိုက်ရင် ကွဲတယ်ဆိုတာ မျိုးတွေ ကြားနေရပါတယ်။ နိုင်ငံတကာမှာတော့ အကျိုးတူစီးပွားရေးတွေ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နေကြတယ်။ အန်ကယ်သွားခဲ့တဲ့ အာရှ၊ ဥရောပနိုင်ငံတွေမှာလည်း အားကျစရာကောင်းလောက်အောင် အကျိုးတူ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နေကြတာတွေ တွေ့ရပါတယ်။ ဒါက ဘာလဲဆိုတော့ ဒါမျိုးတွေမှာ တွေ့ရတာ ဂျပန်ဆိုပါတော့၊ စနစ်ကောင်းတာတွေ တွေ့ရပါတယ်။ ဂျပန်ကုမ္ပဏီတွေဆိုရင် နှစ်ပေါင်း ၅၀, ၇၀, ၁၀၀, စသည်ဖြင့် သက်တမ်းရှည်ကြာစွာ လုပ်နေကြတာတွေဟာ အားကျစရာ ကောင်းပါတယ်။ သူတို့ မှာရှိတဲ့စနစ်က အန်ကယ် သူတို့ကို မတွေ့ရခင်က ရှိနှင့်နေတဲ့စနစ်နဲ့ သွားကိုက်ညီတာတွေ့ရပါတယ်။ တူနေတာတွေ့ရပါတယ်။ ကျင့်ဝတ် သိက္ခာနဲ့ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း ကောင်းရမယ်။ တန်းတူညီမျှ အုပ်ချုပ်ထိန်းကွပ်ခြင်း ရှိရမယ်။ လူတွေသာအိုလို့ နားသွားရမယ်၊ စနစ်က ခိုင်ခံ့နေရမယ်။ ဒါမှ သည်ကုမ္ပဏီသို့မဟုတ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရဲ့ ကျင့်ဝတ်ပေါ်မှာ နောက်လူတွေက အလိုက်သင့် ဝင်နိုင်မှာပေါ့။ ကျင့်ဝတ်နဲ့ စနစ်ကမှ မကောင်းရင် နောက်လူက ဘယ်ပေါ်ရပ်မလဲ။

စီးပွားရေးမှာ ဝင်ငွေရအောင် ရှာနိုင်ရမယ်။ ဈေးကွက်ကို ထိုးဖောက်နိုင်ရမယ်။ ထွက်ငွေကို အကောင်းဆုံး ထိန်းချုပ်နိုင်ဖို့ လိုပါတယ်။ ကုန်ရောင်းတယ်ဆိုရင်လည်း အရည်အသွေး အရေးကြီးသလို ကိုယ့်လုပ်ငန်းက ကိုယ့်လူတွေကိုလည်း ညီညွတ်တဲ့စိတ်သဘောထားနဲ့ အရည်အသွေးကောင်းနေအောင် ဖြည့်ဆည်းထားဖို့ လိုပါတယ်။

ဟုတ်ပြီ။ အရည်အသွေးကောင်းတဲ့ အဲသည်အဖွဲ့ကလေးက မရှိတော့လို့ နောက်တစ်ဖွဲ့တက်ခဲ့ဆိုရင်ကော လုပ်ငန်းပျက်ရတော့မှာလား၊ ထားခဲ့တဲ့မူလ ကျင့်ဝတ်၊ စနစ်ဇယားတွေပေါ်မှာ အလိုက်သင့် ရပ်တည်သွားနိုင်ရင် သည်ပြဿနာ မရှိတော့ဘူး။ ဒါ ထိန်းချုပ်ရေးမှာ သော့ချက်ပဲ။ ရေရှည်တည်တံ့တယ်ဆိုတာ ဒါပါပဲ။ နောင် မျိုးဆက်သစ် လူငယ် စီးပွားရေးသမားတွေကို အန်ကယ် အကြံပြုချင်တာ ဒါပါပဲ။ စနစ်ရှိပါ၊ ကျင့်ဝတ်ရှိပါ၊ အကောင်းဆုံးလိုက်နာပါလို့ ပြောချင်ပါတယ်။ များသောအားဖြင့် စိတ်သဘောမတူတာတွေနဲ့ ကျင့်ဝတ်မရှိလို့ ကွဲကြတာတွေ မြန်မာကုမ္ပဏီတွေမှာ ရှိတယ်ဆိုတာ ဒါပါပဲ။ ဒါကို ပြုပြင်ယူကြရပါလိမ့်မယ်။

အန်ကယ်ကလည်း ဝန်ထမ်းတွေကြားမှာ ရှိနေတတ်ပါတယ်။ စားပွဲတစ်ခုချင်း ကြည့်ချင်ရင် ကြည့်နေတာ၊ လေ့လာနေတာပါ။ သူတို့အချင်းချင်း ပဋိပက္ခရှိသလား၊ ညီညွတ်ကြရဲ့လား၊ စိတ်ချမ်းသာကြရဲ့လား ကြည့်နေတာပါ။ ဒါကြောင့် ခေါင်းဆောင်ကောင်းပီသအောင် နေပြရင်းက သူတို့ကလည်း လေးစားနေဖို့ လိုပါတယ်။ သူတို့က ယုံကြည်အားကိုးလေးစားတာကို ရယူဖို့ ကိုယ်က ခေါင်းဆောင်ကောင်း ပီပီသသ နေပြရတယ်။ သည်းခံရတယ်။ သွန်သင်ဆုံးမရတယ်။

ကုမ္ပဏီတစ်ခုချင်းကောင်းရင် စီးပွားရေးအစုအဖွဲ့ကြီး တစ်ခုချင်းကောင်းနေရင် တိုင်းပြည်ရဲ့ စီးပွားရေးအင်အားစုကြီးတွေ အားကောင်းနေမှာပါ။ တိုင်းပြည်ရဲ့စီးပွားရေး ရှေ့အလားအလာ အင်မတန် ကောင်းလိမ့်မယ်လို့ အန်ကယ် ယုံကြည်နေပါတယ်။ နိုင်ငံတော်ဘက်ကလည်း လွတ်လပ်ခွင့်တွေ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်တွေ၊ အသိဉာဏ် ဖွံ့ဖြိုးလာဖို့တွေ လုပ်ပေးရပါလိမ့်မယ်။ သည်ဘက်ကလည်း ခံယူတတ်ဖို့ လိုပါတယ်။ နိုင်ငံခြားသွားချင်တာမျိုး ပြည်တွင်းပြည်ပသင်တန်းတွေမှာပါ ပါဝင်စေတာမျိုးတွေလည်း လိုပါတယ်။ စီးပွားရေးသမားတွေအတွက် ဘာလိုသလဲ၊ ပံ့ပိုးနေတာမျိုး ရှိနေရင် ကောင်းသွားမှာပါ။ အခုလည်း လုပ်ပေးနေတာပါပဲ။

စက်မှုလက်မှုဆိုရင် ကြီးထွားအောင် လုပ်ဖို့ ကြိုးစားကြရမယ်။ အမြတ်ခွန်ဆိုရင်လဲ Tax Holiday တွေပေးရမယ်။ စိတ်မညစ်ရဘဲ ကြံဆနေရတာမျိုးနဲ့ လုပ်လာနိုင်ကြရင် ကြီးပွားဖို့ သေချာတာပါပဲ။ မြန်မာပြည်က နိုင်ငံခြားကိုထွက်ပြီး ပညာရှာတဲ့သူက နည်းတယ်။ နည်းတော့ ရလာတဲ့အသိဉာဏ်ကလည်း နည်းတယ်။ အသိဉာဏ်နည်းတော့ ဖွံ့ဖြိုးဖို့ ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ကျော်နိုင်မှာလဲ။ နိုင်ငံခြားကလူငယ်တွေ အရမ်းအလုပ်လုပ်ကြတယ်။ စနစ်ဇယားကောင်းတယ်။ ဒါကို ပတ်သက်တဲ့လူအချင်းချင်းပဲ သိနေကြတယ်။ သူများတိုင်းပြည်မှာ ဘယ်လို လုပ်နေကြသလဲဆိုတာ အားလုံးသိအောင် လုပ်ပေးရမယ်။ တီဗွီ၊ သတင်းစာ၊ မဂ္ဂဇင်းတွေက ဓာတ်ပုံတွေနဲ့တကွ ဖော်ပြပေးရမယ်။ အဲသည်လို အားကျစိတ်နဲ့ ကြိုးစားကြမယ်ဆိုရင် နောင်ဆယ်နှစ်မှာ ကျွန်တော်တို့ တိုင်းပြည်တိုးတက်လာမှာပဲ။ ကျွန်တော် ကိုးရီးယားရောက်တော့ ဆယ်နှစ်အတွင်း တိုးတက်တာလို့ ပြောကြတယ်။ ကိုးရီးယားဟာ အရင်က ဆင်းရဲကြ

တယ်ဆိုတာ သူတို့ကိုယ်တိုင် ဝန်ခံတယ်။ တိုင်းပြည်ကြီးပွားဖို့ဆိုတာ ပြည်သူလူထုကလည်း ကြိုးစားဖို့လိုတယ်။ အထူးသဖြင့် လူငယ်တွေက ပိုကြိုးစားရလိမ့်မယ်။

ကျွန်တော်ထင်တယ်။ ကျွန်တော်တို့တိုင်းပြည်မှာ ကြီးပွားစရာလမ်းတွေမြင်တယ်။ စိုက်ပျိုးရေးဆိုပါတော့၊ ကောင်းကောင်းစိုက်နိုင်ရင် ဖြစ်မှာပဲ။ ကားစီးဖို့ထက် အလုပ်လုပ်ချင်တဲ့စိတ်၊ ကြီးပွားချင်တဲ့စိတ်နဲ့ သွားရမယ်။ သည်စိတ်မျိုးတွေ ဖွံ့ဖြိုးလာအောင် စာပေဘက်က လုပ်ပေးဖို့လည်း လိုတယ်။

ကနေ့လူငယ်အများစုကို အန်ကယ် ဘယ်လိုမြင်သလဲဆိုတော့ သူတို့ဟာ အားကိုးချင်စရာ ကောင်းတယ်။ သူတို့ စိတ်နေသဘောထားကို ကြည့်ရတာ သူများနိုင်ငံကိုသွားမှ ကိုယ့်တိုင်းပြည်က လူငယ်တွေဟာ ချစ်စရာကောင်းနေတာတွေ့ရတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ရိုးသားတယ်။ အလုပ်ပေါ်လာရင် လုပ်မယ်ဆိုတာ ယုံကြည်တယ်။ နောက် အရည်အချင်းတွေ ကောင်းကြတယ်။ လူငယ်တွေဟာ သူတို့ တတ်သလောက်နဲ့ ကြိုးစားကြတာတွေ့ရတယ်။ လိမ္မာကြတယ်။ စကားနားထောင်ကြတယ်။ ဒါကြောင့် လူငယ်တွေကို အားကိုးရပါလိမ့်မယ်။ ကျွန်တော်တော့ လူငယ်တွေကို အဲသည်လိုမြင်တယ်။ သူတို့အောင်မြင်မှုရအောင် အဓိကလိုအပ်တာကတော့ မပျင်းဖို့ဘဲ။ စာပေဗဟုသုတ နဲ့စပ်ဖို့လည်း လိုတယ်။ နိုင်ငံခြားက စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေကို လေ့လာဖို့လည်း လိုတယ်။ သူတို့ စီးပွားရေးကို ဘယ်လို ဦးဆောင်သလဲဆိုတာ ဆည်းပူးရမယ်။ လူတွေက ပိုက်ဆံရမှ အလုပ်လိုထင်တယ်။ ပိုက်ဆံမရရင်လည်း အချိန်မဖြုန်းဘဲနဲ့ မပျင်းမရီ နေခြင်းအားဖြင့် ပညာရှာဖို့နေတာလည်း အလုပ်လုပ်တာပဲ။ ဒါကြောင့် အလုပ်ဆိုတာ ဂုဏ်ရှိတယ်ဆိုတဲ့ စိတ်ဓာတ်နဲ့ လုပ်ရမယ်။ နိုင်ငံခြားကလူတွေ လာကြလိမ့်မယ်။ မြန်မာလူငယ်တွေကို ခေါ်မယ်။ ဒီအခါမှာ ကိုယ့်ဘက်က ပြည့်ဝနေဖို့လိုမယ်။ လူငယ်တွေ စာဖတ်ဖို့ ပြောတာ အန်ကယ်တို့ခေတ်ကနဲ့ မတူဘူး။ ဟိုတုန်းက လေ့လာစရာ စာအုပ်စာတမ်း မရှိဘူး။ အခု လူငယ်တွေက ကံကောင်းကြတယ်။ ဘယ်ဘာသာရပ်ကို သိချင်သလဲ၊ သိနိုင်တယ်။ ဟိုတုန်းက စီးပွားရေးဟာ

အရောင်းအဝယ်သဘောလောကပဲ ရှိတယ်။ အခု လူငယ်တွေနဲ့ တွေ့ရမယ့် စီးပွားရေးဟာ အင်မတန် ကြီးကျယ်ပြီး တိကျသေချာတယ်။ ဘာသာရပ် ဆိုင်ရာ စာအုပ်တွေ အကုန်လုံး ရနိုင်နေပြီ။ အသိပညာတွေ အလွယ်တကူ ရနိုင်ပြီ။ ဒါ့ကြောင့် လူငယ်တွေကို စာဖတ်ကြပါလို့ ပြောချင်တယ်။ အနယ်နယ်အရပ်ရပ်က လူငယ်တွေက စီးပွားရေးနဲ့ပတ်သက်ပြီး အန်ကယ်ထံ အကြံဉာဏ်တောင်းရင်လည်း အန်ကယ်ပေးနိုင်ပါတယ်။

စီးပွားရေးမှာ အကောင်းဆုံးကတော့ အရည်အချင်းနဲ့ လုပ်နိုင်ဖို့ပဲ။ လုပ်နိုင်ဖို့ လုပ်တတ်ဖို့လည်း လိုသေးတယ်။ နောက်တစ်ခုက ငွေရှိ ရမယ်။ ငွေချည်းရှိလို့လည်း မဖြစ်သေးဘူး။ ငွေရှိပြီး မလုပ်တတ်ရင် ငွေဟာ အဓိပ္ပာယ်မရှိဘူး။ ကျန်တဲ့အစွမ်းသတ္တိတွေက လုပ်ရင်းနဲ့ ပါလာ တာပဲ။ ကိုယ့်ဖြိုင်ဘက်တွေကို ကြည့်စရာမလိုဘူး။ ကိုယ်ကသာ အကောင်း ဆုံးဖြစ်အောင်လုပ်ဖို့ လိုတယ်။

ဒါ့ကြောင့် အန်ကယ်ပြောခဲ့သမျှကို ပြန်ပြီးချုပ်ရရင် အန်ကယ်ဟာ တောရွာမှာ မွေးဖွားခဲ့တယ်။ ကိုယ်စွမ်းကိုယ်စနဲ့ ကြီးစားခဲ့ရတယ်။ မိဘက ထားခဲ့တဲ့စီးပွားရေး ရှိတာမဟုတ်ဘူး။ ကိုယ့်ဟာကို ကြီးစားခဲ့ရင်း ဒီအခြေအနေရောက်ခဲ့တာပါ။ လူကောင်းသူကောင်း မိတ်ဆွေကောင်းတွေ လည်း အရေးကြီးပါတယ်။ ကနေ့အထိလည်း ကုမ္ပဏီကို ဗန်းပြပြီး မဟုတ်တာ လုပ်နေတဲ့လူလား ဂရုစိုက်ကြည့်နေရတယ်။ နိုင်ငံခြားသား ဆိုတာကလည်း ကိုယ်နဲ့ပေါင်းပြီး သူက ကျုံးသွားမှာလား စသည်ဖြင့် စီးပွားရေးမှာ သတိထားနေရတာတွေလည်း ရှိတယ်။ ကိုယ့်လူမျိုး ကိုယ့် နိုင်ငံရဲ့အကျိုးကို မျှော်ကိုးပြီး အများက ဝိုင်းဝန်းကြရမှာပါ။ နှမ်းများမှ ဆီဖြစ်တာပါ။ လူငယ်တွေ စီးပွားရေးလုပ်ရင် အကြံပေးချင်တာက စနစ် ဇယား၊ စည်ကမ်း၊ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာ၊ ကတိ၊ သစ္စာနဲ့လုပ်ရင် အောင်မြင် မယ်ဆိုတာ အန်ကယ် ပြောချင်ပါတယ်။ အန်ကယ်ကို လာမေးတဲ့အတွက် အန်ကယ်အတွေ့အကြုံကို ဖတ်မိတဲ့လူငယ်တွေဟာ တစ်စုံတစ်ရာ အကျိုးရှိတယ်ဆိုရင် အန်ကယ် ဝမ်းသာတာပါပဲ။

ဦးအောင်မင်း ကြံတိုင်းအောင်လွယ်အိတ်

Change
*Never change a winning game; always
change a losing one.*
- Bill Tilden

ဦးအောင်မင်းကို သူ့နေအိမ်အပေါ်ထပ်က ရောင်စုံလွယ်အိတ်ပုံ ကြီးတွေကြားမှာ တွေ့ဆုံခဲ့တာပါ။ သူဟာ ငယ်စဉ်က ကျေးလက်မှာ နေခဲ့ရတယ်။ မိဘတွေက တောသူတောင်သားပေမယ့် လူဆိုတာ ပညာ တတ်ရမယ်ဆိုတဲ့ ခေတ်မီအတွေးအခေါ်များရှိတယ်ဆိုတော့ မန္တလေးကို ပို့လွှတ်ပြီး ကျောင်းထားခဲ့တယ်။ ရန်ကုန်စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်က စီးပွား ရေးဘွဲ့ ရခဲ့နိုင်တယ်။ စကားပြောယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့လွန်းပြီး လူငယ် သလောက် သဘောထားမြင့်မားတာတွေကို ကျွန်တော် သတိထားမိပါ တယ်။

ကဲ အကြောင်းအားလျော်စွာ ဈေးသည်မိသားစုထဲကို ရောက် ခဲ့တော့ ယောက္ခမဖြစ်သူက 'ဈေးသည်ဆိုတာ ဆိုင်ပေါ်ရောက်တာနဲ့ တိုက်ပွဲပဲကွ။ တစ်နေ့နဲ့တစ်နေ့လည်း တိုက်ပွဲက မဲတူဘူးလို့ ဆုံးမခဲ့တယ်။ စရာဝတီမြစ်ကမ်းနဘေးမှာ နေခဲ့မလို့ အဖေက မြစ်ရေကို လက်နဲ့ထိ ကြည့်စမ်း အခုထိလိုက်တဲ့ရေက စောစောကရေနဲ့ မတူဘူးလို့ ဆုံးမတာ တွေကို ကြားနာရင်း အသိနဲ့ကြိုးစားခဲ့လို့ နာမည်ကျော် ကြံတိုင်းအောင် လွယ်အိတ်ကို တန်တလျားက ကျောင်းသားကျောင်းသူတွေရဲ့ ပန်းပေါ်မှာ သူ့ချိတ်ပေးနိုင်ခဲ့တာပါ။'

'ကျွန်တော်နည်းက ငွေက လူကို အခိုင်းမခံဘူး။ လူက ငွေကို ခိုင်းပို့ပဲ ဖြစ်ရမယ်ဆိုတဲ့နည်းပါ။' ဆိုတဲ့အတွေးအခေါ်နဲ့ ဘဝကို တက် လှမ်းလာသူလည်း ဖြစ်ပါတယ်။

ကြံတိုင်းအောင်လွယ်အိတ်လုပ်ငန်းကြီးကို ရှေးရိုးနည်းက ခေတ်မီ နည်းနဲ့ ဈေးကွက်ကိုထိုးဖောက်ခဲ့ရာမှာ သူ့အတွေးအခေါ်တွေ၊ ဆုံးဖြတ် ချက်တွေက အရေးပါခဲ့တယ်လို့လဲ ဆိုရမှာပါ။

မနက်ခင်း ကျိုးဘေးမှာ လမ်းလျှောက်တဲ့အခါတုန်းက 'ငါ အောင်မြင်ရမယ်' လို့ တစ်ယောက်တည်း အသံကျယ်ကျယ် အော်ခဲ့ရင်း ခွန်အားတွေ ရယူနိုင်ခဲ့တဲ့ ကျေးလက်က မြန်မာပညာတတ် လူငယ်

တစ်ယောက်ရဲ့ဘဝနဲ့ အတွေးအခေါ်တွေကို ကျွန်တော် စုစည်းနိုင်ခဲ့ပါတယ်။

'ကုလားပဲ ညာစားတဲ့ မြင်းဘဝ' က အားကောင်းမောင်းသန် 'မြင်းကလည်း မြင်းချော မာန်ဖီ' ဖြစ်လာရတဲ့ဘဝကို သူ ဘယ်လိုရယူ နိုင်ခဲ့သလဲဆိုတာကို ကြည့်ရင် သည်လိုတွေ့ရမှာပါ။

မိဘနှစ်ပါးရဲ့အမည်က ဦးဘသိုက်၊ ဒေါ်သန်းမင်၊ မိဘတွေရဲ့ ဇာတိကတော့ အဖေကမြောင်မြို့နယ်၊ နေပူကုန်းကျေးရွာ၊ အမေက မြင်းခြံခရိုင်၊ ဆီမီးခုံရွာသူ။ ၆၄-ခုနှစ်မတိုင်မီက ကုန်သည်ပေါ့။ ၆၄-ခုနှစ်နောက်ပိုင်းမှာ တောင်သူပဲလုပ်တော့တယ်။ မိဘတွေရဲ့စီးပွားရေးက တော့ လူလတ်တန်းစားအဆင့်ပါပဲ။ မိဘတွေရဲ့ စီးပွားရေးသဘောထား ကတော့ မြန်မာတောသူတောင်သား စိတ်ထားမျိုးပါပဲ။ ညီအစ်ကို မောင်နှမ(၆)ယောက်မှာ ကျွန်တော်က ဒုတိယသားပါ။ ကျွန်တော်ကို ဆီမီးခုံမှာမွေးတယ်။ ၁၉၅၃-ခုနှစ်မှာပေါ့။ ကျွန်တော်ဆီမီးခုံ အထက် တန်းကျောင်းမှာ ပညာသင်ခဲ့တယ်။ (၉)တန်းအထိနေခဲ့တယ်။ ရွာမှာက စာပြနေတဲ့ ဘုန်းကြီးရှိတယ်။ ကျောင်းဆင်းတာနဲ့ ဆရာတော် ဦးဉာဏ ရဲ့တိုက်ကြီးကျောင်းကို ပြောင်းရတယ်။ ဘုန်းကြီးက သင်္ချာနဲ့အင်္ဂလိပ်စာ သင်ပေးပါတယ်။ ဆီမီးခုံကထူးချွန်သူအားလုံး ဆရာသိုက်ရဲ့ လက် အောက်က ထွက်ကြရတာချည်းပဲ။ ဆရာက အင်္ဂလိပ်စာသင်ရင်းနဲ့ ဘယ်လိုနေရ ထိုင်ရမယ်ဆိုတာပါ သင်ပေးတယ်။ ကျွန်တော် ပြန်စဉ်းစား ရင် မိဘနှစ်ပါးအပြင် ဆရာကောင်း သမားကောင်းတွေနဲ့ တွေ့ခဲ့ရတယ်။ မရှိတာ ရှိတာအပထား လူ့ဘဝကို နေတတ် ထိုင်တတ်အောင် သင်ပေး သူတွေနဲ့ နေခဲ့ရတယ်။ သူတို့ရဲ့ သွန်သင်ဆုံးမမှုအောက်မှာ ဘဝကို ရာခိုင်နှုန်းပြည့် အကျိုးရှိခဲ့တယ်။ ကျွန်တော် (၉) တန်းအောင်တော့ မန္တလေး အ.ထ.က(၉)ကို ရောက်ခဲ့တယ်။ အရင်က စိန့်ပီတာကျောင်း ပေါ့။ အဲဒီမှာ အဆောင်နဲ့နေရတာပါ။ အဲဒီမှာလည်း ဆရာကောင်းတွေနဲ့ တွေ့တာပဲ။ ဆရာဦးဘသန်းတင်ဆိုရင် သားသမီးလို သွန်သင်ဆုံးမခဲ့ သူပါ။ (၁၀)တန်းစဖြေတဲ့နှစ်က ကျွန်တော်တူတယ်။ အမေက ငါ့သား ဖြေနိုင်လားဆိုတော့ ကျွန်တော်မအောင်ရင် ဘယ်သူမှ အောင်မှာမဟုတ်

ဘူး အမေဆိုပြီး ပြောခဲ့တယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်ကတယ်။ နောက်နှစ် ကျတော့ အဖေက ကျွန်တော့်ကို အဆောင်မှာ မထားတော့ဘူး။ ဆရာ ဦးဘသန်းတင်ကျောင်းကို အပ်မယ်ဆိုပြီးတော့ အမှတ်(၁၇) နေပြည်တော် ကျောင်းကို ခေါ်သွားတယ်။ နေတော့ 'မေမန်းရိပ်မွန်' မှာ နေခဲ့ရတယ်။ အဲဒါ အပြောင်းအလဲပါပဲ။ ကျွန်တော့်ကို ဆိုးလို့၊ တေလို့ဆိုပြီးတော့ စာမေးပွဲကျတာဆိုပြီး တော်တော်နာမည်ပျက်ခဲ့ရတယ်။ စာမေးပွဲတစ်ခါမှ မကျဘူးတော့ ပထမကိုယ့်ကိုယ်ကို တော်တော် အထင်ကြီးတယ်။ တော ကျောင်းကလာပေမယ့် မန္တလေးမှာ သင်္ချာနဲ့ အင်္ဂလိပ်စာ တော်တာကိုး။ 'ငါ့လွယ်လွယ်နဲ့အောင်မြင်မယ်' လို့ထင်ခဲ့တာ။ ကျွန်တော် စာမေးပွဲကျ တာက သူများစာမေးပွဲကျတာနဲ့ မတူဘူး။ ထူးချွန်စေချင်လို့ ရွာကနေ ပို့လိုက်တာ၊ ရွာမှာကျန်ရစ်ခဲ့တဲ့ သူငယ်ချင်းတွေက ဂုဏ်ထူးတွေနဲ့ အောင်တယ်။ မန္တလေးမှာနေတဲ့ ကျွန်တော်က ကျတယ်ဆိုတော့ မိဘတွေ မျက်နှာမလှဘူး။ မြို့ရောက်လို့ ပျက်စီးနေတယ်လို့ ထင်ကြတယ်။ အရင်တုန်းက အောင်စာရင်းထွက်ရင် သတင်းစာမှာ ပါလေ့ရှိတယ်။ ကျွန်တော်စာမေးပွဲကျတော့ မိဘဘွဲ့ စိတ်မကောင်းကြဘူး။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော့်အဖေက စိတ်မလျှော့ဘူး။ အဲဒီမှာ အဖေကသာ ကျောင်းဆက် မထားရင် ကျွန်တော့်ဘဝ တစ်မျိုးဖြစ်သွားနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် ကျောင်း ဆက်ထားတယ်။ ဖိဖိစီးစီးဆုံးမတယ်။ ဆရာဦးဘသန်းတင်ဆီအပ်တော့ လက်မခံဘူးဆိုရင်လည်း ရွာပြန်ခေါ်မယ့် သဘောရှိတယ်။ ကျွန်တော့် ဘဝအတွက် ကံကောင်းမှုလေးတွေပေါ့လေ။ အဲဒီမှာ မာန်အောင် ကျောင်းတိုက်ဝန်းထဲက အိမ်တစ်အိမ်မှာ အဖေက လာထားတယ်။ အဲဒီမှာ အပြောင်းအလဲတစ်ခု ကြုံတယ်။ အဲဒီအိမ်က ရွယ်တူ သူငယ်ချင်း နဲ့ပေါင်းမိတော့ တစ်နေ့ရပ်ရှင်ကြည့် ဖို့ခေါ်တယ်။ ကျွန်တော်က 'မဖြစ်ဘူးထင်တယ်' ရွာကသိရင် ပြဿနာတက်လိမ့်မယ်ဆိုတော့ သူက ညဈေးတန်းလျှောက်ရအောင်ဆိုတော့ သော့သွားဝယ်မယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်း ပြချက်နဲ့ လိုက်သွားတယ်။ တစ်နေရာရောက်တော့ ကျွန်တော် စက်ဘီး ပေါက်သွားတယ်။ အဲဒီမှာ စက်ဘီးဖာနေတုန်း 'စကိုဒါ' ကားလေးတစ်စီး စက်ဘီးပြင်ဆိုင်ရှေ့ ရောက်လာတယ်။ ကားပေါ်မှာ ရွာကလိုက်လာတဲ့

အဖေ့နဲ့ အထက်တန်းပြဆရာ၊ ဦးဖြိုး ဆင်းလာတာပဲ။ အဲဒီမှာ ကျွန်တော့် အဖေစိတ်ကူးက မေမန်းကျောင်းမှာ အပ်မယ်။ မေမန်းကျောင်းက ကျောင်းမရှိတော့ပေမယ့် အဆောင်တွေ ရှိသေးတယ်။ မေမန်းကျောင်းက ဆရာကြီး ဦးဘသင်တို့ ဦးစံတင်တို့က စည်းကမ်းကြီးတာကိုး။ အဲဒီမှာ အပ်မယ်ပေါ့။ သူတို့က လက်မခံရင် ရွာပြန်ခေါ်မယ်ဆိုပြီး လိုက်လာတာပဲ။ စာကယ်လိုသာ စက်ဘီးမပေါက်ရင်၊ ကျွန်တော် ရုပ်ရှင်ရုံ ရောက်မယ်။ အဖေတို့က လာရှာတော့ ကျွန်တော်နဲ့ လွဲမယ်။ ရုပ်ရှင် တစ်ခါကြည့်တာကို သည်ကောင် အမြဲကြည့်တယ်လို့ ထင်ကြတော့မယ်။ ဒါကြောင့် စာမေးပွဲကျတာဆိုပြီး ရွာပြန်ခေါ်တော့ မယ်။ အဲဒါဆိုရင် ကျွန်တော့်ဘဝဟာ အလှည့်ချိုးတစ်ခု ဖြစ်သွားမှာပဲ။ စက်ဘီးပေါက်တာ ကျွန်တော့်ဘဝရဲ့ ကံကြမ္မာကို ကောင်းတဲ့ဘက် လှည့်ပေးလိုက်သလို ဖြစ်သွားတာပါပဲ။ ကားပေါ်မှာ ဆရာကြီးဦးစံတင် ပါလာတော့ ကျွန်တော့်ကို ကြည့်ဦးမယ်ဆိုပြီး ကျွန်တော့်ကို လိုက်ကြည့်တာ။ ဆရာကြီး၊ ဆရာမကြီးတွေက သည်ကလေးဟာ ဖေအပြောသလို ဆိုးမယ့်ပုံ မဟုတ်ဘူးဆိုပြီး၊ လက်ခံလိုက်တာပါ။ ဆရာကြီးတွေရဲ့ အထိန်း အကျောင်းနဲ့ပဲ နေခဲ့ရတယ်။ ဆရာကြီးက မင်း အမှတ်(၉)ကျောင်းက အောင်မင်း မဟုတ်တော့ဘူး။ မေမန်းကျောင်းထဲရောက်တဲ့ အောင်မင်း ဖြစ်သွားပြီဆိုပြီး ပြောတယ်။ ကျွန်တော့်ကို ကိုင်တွယ်တာ တင်းတင်း ကျပ်ကျပ်ကြီးတော့ မဟုတ်ဘူး။ အင်မတန် ပျော့ပျောင်းတယ်။ စည်းကမ်းက ဘယ်လောက်တောင်ကောင်းသလဲဆိုရင် ကျူရှင်သွား ရင်တောင် လမ်းပေါ်မှာ ဘယ်အချိန်၊ ဘယ်နေရာ ရောက်နေရမယ်ဆိုတာ အထိ တွက်ချက်ပေးလိုက်တာ။ ကျွန်တော်က စိတ်နဲ့စာကျက်တာကို လည်း စာကိုအော်ကျက်ရမယ်လို့ပြောတယ်။ မနက် (၄)နာရီ ထရတယ်။ အဆာပြေစားပြီးတာနဲ့ စာကျက်ရတယ်။ ညကိုလည်း (၈) နာရီထက် ပိုပြီး စာမကျက်ရဘူး။ အဲဒီမှာ 'ကိုဆောင်းတင်' ဆိုတဲ့ 'ဂျီတီအိုင်' ကျောင်းသားတစ်ယောက်လည်း ရှိတယ်။ သူက အင်္ကျီအစုတ်နဲ့ မနက်ကို ထမင်းတစ်ခါတည်း ချက်ထားတတ်တယ်။ ပဲကြော်နဲ့ပဲ နေ့တိုင်းစားတယ်။ သူ့ရဲ့ အစားအသောက် အနေအထိုင် ခြိုးခြံတာကို

ကျွန်တော်သဘောကျ သွားတယ်။ သူက တိုးတက်တဲ့ စာပေတွေလည်း ဖတ်တယ်။ သူ့နဲ့တွေ့မှ ကျွန်တော် တော်တော်ပြောင်းလဲ သွားတယ်လို့ ဆိုရမယ်။ စာမေးပွဲမှာတော့ ကျွန်တော် ကောင်းကောင်း ဖြေဆိုနိုင်ခဲ့ တယ်။ ရွာပြန်တော့ ဆရာကြီးတွေက အဖေကို ထောက်ခံချက် ရေးပေး လိုက်တယ်။

ရွာရောက်တော့ မြစ်ဆိပ်မှာ ကျွန်တော် ရေချိုးနေတုန်း၊ ဆေးတက္ကသိုလ်ရောက်မယ့် ရွာကကျောင်းသားတစ်ယောက်ရဲ့ အဖေက မင်းဖြေနိုင်သလားကလို့ ကျွန်တော့်ကိုမေးတယ်။ အဲတော့ သူက အ လကားပါကွာ၊ မင်းက ကုလားပဲညာစားတဲ့မြင်းပါလို့ ပြောတယ်။ အဲသည်နှစ်မှာ ကျွန်တော် 'B' နဲ့အောင်တယ်။ ကျွန်တော်ထက် ငယ်တဲ့ကလေးတွေက 'သရီးဒီ'၊ 'ဖိုးဒီ'တွေနဲ့ရနေတဲ့အချိန်မှာ ကျွန်တော် က 'B' နဲ့ပဲ ပါတယ်ဆိုတော့ ကျွန်တော် မျက်နှာ မဖော်နိုင်ဘူးပေါ့။ အဖေကတော့ စိတ်မပျက်ဘူး။ ဆက်သင်ရမယ်လို့ ပြောရတယ်။ ကျွန်တော် အဖေက တောသားပေမယ့် ဘဝမှာ ပညာတတ်မှဖြစ်မယ် ဆိုတာကို ယုံကြည်တယ်။ တတိယနှစ် မန္တလေးမှာဖြေတော့ ကျွန်တော် ဇနီးဖြစ်လာမယ့် ကြည်ကြည်လင်းနဲ့ကျွန်တော်တွေ့တယ်။ ဒါလည်း ကျွန်တော် ဘဝရဲ့အပြောင်းအလဲဖြစ်လာမယ့် လမ်းစဉ်ပဲ။ အဲဒီနှစ်က ကျွန်တော် (၁၀)တန်းအောင်တယ်။ စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်တက်ရတယ်။ သည်နေရာ မှာ ကံကြမ္မာဆိုတာကို သွားတွေ့ရတယ်။ ကျွန်တော် ကံ ကြမ္မာကို ယုံကြည်တယ်။ ကျွန်တော် ၇၆၊ ၇၇ ခုနှစ်မှာ ကျောင်းပြီး တယ်။ အဲသည်မှာ ဆရာကြီးတွေနဲ့ပဲ စေ့စပ်ကြောင်းလမ်းတယ်။ အဲသည်မှာ ဘာသွားတွေ့သလဲဆိုတော့ မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်ဘုရား ကြီးရဲ့ နောက်ဆုံးဆယ်လ မြတ်ဗုဒ္ဓဆိုတဲ့ စာအုပ်ကိုသွားတွေ့တယ်။ ဖတ်မိတော့ ဘာနားလည်သွားသလဲဆိုတော့ ကျွန်တော့်ဘဝမှာ အဖေက အရမ်းတင်းကျပ်တယ်လို့ ခံစားနေရာက ဘာသာရေးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ စာအုပ်ထဲမှာ လမ်းညွှန်ထားတာတွေက အဖေတို့လမ်းညွှန်တာနဲ့ သွားတူ နေတယ်။ အဲဒီမှာ ဒီလိုစာအုပ်တွေ ဖတ်ရမှာပါလားဆိုတာကိုလည်း သွားတွေ့တယ်။ ကျွန်တော်တို့စာဖတ်ရင် ဝေဖန်ချင်တာ၊ တွေးခေါ် ချင်တာ၊ ဆရာတော်က ကျွန်တော်တို့ထက် ခေတ်မီနေတော့ ဒါတို့

ကျွန်တော် တော်တော်ကျေနပ်သွားတယ်။ ဘယ်လောက်ထိအောင် မှားခဲ့
တယ်ဆိုတာနဲ့ ရှေ့သွားရမယ့်လမ်းကို ကျွန်တော်တွေ့သွားတယ်။

အိမ်မှာ စောင့်ရှောက်တဲ့မိဘတွေ၊ ကျောင်းမှာစောင့်ရှောက်တဲ့
ဆရာတွေ၊ ဒီလိုကြားထဲက ကျွန်တော် မထူးချွန်ခဲ့ဘူး။ ဆရာတော်
ကြီးစာအုပ်မှာ သံသရာခရီးဆိုတာပါတယ်။ ဘဝဆိုတာ ဒီဘဝတင်
မဟုတ်ဘူး။ အတိတ်ဘဝဆိုတာရှိခဲ့တယ်။ အတိတ်ဘဝက ပြုခဲ့သမျှဟာ
ဒီဘဝမှာ ရိုက်ခတ်တယ်။ မိဘတွေက ဘယ်လောက်ပဲဖြစ်စေချင်၊
ဖြစ်စေချင်၊ ဆရာတွေက ဘယ်လောက်ပဲ အာမခံချက်ပေးပေး ကုလားပဲ
ညာစားတဲ့မြင်းဘဝက ကျွတ်ဖို့ ငါ့ကိုယ်တိုင်လုပ်မှရမယ်ဆိုတာ သိလာ
တယ်။ အနာဂတ်ကောင်းဖို့ ကျွန်တော်လုပ်ရတော့မယ်ဆိုတာ သိလာ
တယ်။ ဒါတင်မကဘူး...

ကျွန်တော်ကံကောင်းတာတစ်ခုက သူငယ်ချင်းကောင်းတွေနဲ့လည်း
တွေ့ခဲ့ရတယ်။ ကျွန်တော့်ကိုဖျက်ဆီးမယ့် သူငယ်ချင်းမျိုးနဲ့ မတွေ့ခဲ့ရ
တာလည်း ကံကောင်းတာပါပဲ။ ကျွန်တော်တို့ငယ်ငယ်က အဖေက
ဘာသာရေးနဲ့ ကိုင်တွယ်တယ်။ နေ့စဉ်ဘုရားမရှိခိုးလို့ မရဘူး။ အမေက
မေတ္တာနဲ့ စောင့်ရှောက်တယ်။ မိဘတွေက အလုပ်မရှိရင် သစ်ပင်
ရေလောင်းခိုင်းနေတာပဲ။ ခဲဖိနပ်ပဲစီးခိုင်းတယ်။ အဲဒီတော့ အပေါင်း
အသင်းကိုလည်း မိဘက ကြည့်နေတာ။ မှားရင်ဆုံးမတာပဲ။

အဖေက နောက်ပိုင်း တောင်သူလုပ်လာတော့ ကျွန်တော်တို့လည်း
'ကောင်းသောကုန်သွယ်ခြင်း' ကောင်းသော လယ်လုပ်ခြင်းကို လုပ်ရ
မယ်။ အစိုးရဝန်ထမ်းမလုပ်ရဘူး။ အစိုးရဝန်ထမ်းလုပ်ရင်လည်း ကျောင်း
ဆရာပဲလုပ်ရမယ်တဲ့။ ကုန်သည်၊ နွားထွန်၊ ကျောင်းဆရာ သုံးမျိုးထဲက
ကြိုက်တာရွေးလို့ ပြောခဲ့တာပါ။ တောင်သူလယ်သမား သားသမီးဖြစ်တဲ့
အတွက် ထွန်ခိုင်းတာ၊ ထယ်ခိုင်းတာ၊ နွားစာကျွေးခိုင်းတာကအစ
သူရင်းငှားနဲ့အတူ လုပ်ခဲ့ရတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရွာက မြစ်ဘေးမှာ
ဆိုတော့ ရေနံဆီမှောင်ခို လုပ်ချင်ရင်လည်းရတယ်။ ဆန်မှောင်ခိုကူး
လို့ရတယ်။ စီးပွားဖြစ်မယ်ဆိုတာသိရက်နဲ့ အဖေက မလုပ်ရဘူး။ သမား
အာဇီဝနည်းကိုပဲ လုပ်ခိုင်းခဲ့တယ်။

ပထမ ကျွန်တော်တို့ရည်ရွယ်ချက်က ကျောင်းပြီးရင် နှစ်နှစ်
သုံးနှစ်တန်သည်ပေါ့လေ မိဘကို လုပ်ကျွေးမယ်။ ကြည်ကြည်လင်းလင်းက
ဘွဲ့ရအောင်ယူမယ်။ ဒါပေမယ့် ကြည်ကြည်လင်းလင်းက ပထမနှစ်မှာ သူ
အဖေ လွယ်အိပ်လုပ်ငန်းကို တစ်ယောက်တည်း ဦးဆောင်နေရတာ
သနားလို့ ကျောင်းထွက်မယ်လို့ ပြောတယ်။ အဲဒီမှာတင် ငါတို့လက်ထပ်
ပြီးတော့ ဒီလုပ်ငန်းကို ဆက်လုပ်ရအောင်ဆိုပြီးတော့ လုပ်ခဲ့တာ။ အဲဒီမှာ
ထူးဆန်းတာက ကြည်ကြည်လင်းအဖေနဲ့ ကျွန်တော်အဖေတို့ စိတ်ဓာတ်
အခံချင်း သွားတူနေတယ်။ အဲဒီမှာ လွယ်အိပ်လုပ်ငန်းကို ကျွန်တော်တို့
စထိတွေ့ ရတယ်။ ကျွန်တော်စိတ်ထဲမှာလည်း ခုချိန်ကစပြီး ငါအလုပ်ကို
ကြိုးကြိုးစားစားလုပ်တော့မယ်လို့ စိတ်ပိုင်းဖြတ်လိုက်တယ်။ ကျွန်တော်နဲ့
စီးပွားရေးသည်မှာ စတွေ့တာပဲ ။

ဒုတိယအရွယ်ရောက်တော့ ပထမအရွယ်ရဲ့အမှားမျိုး မရောက်
စေရဘူးဆိုတာ မြင်လာတယ်။ ဒီလို 'ပဋိရူပ' ကျတဲ့ဒေသမျိုး၊ ဒီလို
အသိုင်းအဝိုင်းမျိုး၊ ဒီလိုမိဘမျိုးတွေနဲ့မှ ငါမတိုးတက်၊ မထွန်းကားရင်
မဖြစ်ဘူးဆိုတဲ့စိတ်လည်းရှိလာတယ်။ ကြံတိုင်းအောင်လွယ်အိပ်လုပ်ငန်း
က စစ်ပြီးကံတည်းက လုပ်ခဲ့ကြတာ။ ဘဝမှာ အမှီကောင်းက အရေး
ကြီးပါတယ်။ အမှီကောင်းကို အမှီကောင်းလို့ သိဖို့ကလည်း အရေး
ကြီးတယ်။ အဲဒီမှာ ဆရာကြီးရွှေဦးဒေါင်းရဲ့ 'အကြံဉာဏ်ဖြင့် ကြီးပွား
ရေး' စာအုပ်ကိုဖတ်မိတော့ ဘယ်အလုပ်မဆို စူးစူးစိုက်စိုက်လုပ်ရမယ်
ဆိုတာ ကျွန်တော် သတိထားမိတယ်။ ကိုယ်လိုချင်တဲ့ဆန္ဒကို ရောက်
အောင် ပြင်းပြင်းထန်ထန် လုပ်ရမယ်ဆိုတာမျိုးတွေ ပါတယ်။ ငါဘယ်လို
ကြီးပွားအောင် လုပ်မလဲ။ ငါဘယ်လိုကြိုးစားရမလဲဆိုတာ အသံထွက်
အော်ကြည့်တာမျိုး လုပ်ခဲ့တယ်။ ကျွန်တော် မနက်လမ်းလျှောက်ထွက်
ရင်း ကျုံးဘေးမှာ တကယ်လည်း အော်ခဲ့တယ်။ ဆရာတော်ဘုရား
ကြီးရဲ့စာအုပ်တွေကလည်း စာဝရံနေနည်း၊ ထိုင်နည်းတွေ၊ စီးပွား
ကုန်သွယ်တာကအစ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံတာအဆုံး အကုန်ပါတော့
တာ။ ကျွန်တော့်အတွက် ခွန်အားတွေ ဖြစ်စေတယ်။ ကျွန်တော်
ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုရှိလာခဲ့ပြီလေ။

ကျွန်တော်တို့အိမ်ထောင်ပြုတော့ ကျွန်တော်ဇနီးကပြောတယ်။ အဖေကအေးတယ်။ အဖေက တအားစည်းကမ်းကြီးတယ်။ တည့်အောင် နေတတ်ဖို့လိုမယ်ဆိုတဲ့ သဘောမျိုးပြောတယ်။ ကျွန်တော်က ငါလည်း စည်းကမ်းကြီးတဲ့အဖေနဲ့ နေခဲ့ရတာပဲလို့ ပြောလိုက်တယ်။ ရှေးက လူကြီးတွေဆိုမှာ ဘာတွေသွားတွေရသလဲဆိုတော့ စည်းကမ်းနဲ့စနစ်ကို သွားတွေ့ရတယ်။ တကယ်လည်း အလုပ်တွဲလုပ်ကြည့်တဲ့အခါ ကျွန်တော်က စည်းကမ်းကို လိုက်နာနိုင်တဲ့အတွက် ကျွန်တော့်မှာ အဆင်ပြေပါတယ်။ ကျွန်တော့်အဖေကဆိုရင် ကက်ဆက်နားထောင်တာတောင် အကုသိုလ်ဖြစ်တယ်ထင်တာ။ စီးပွားရေးစာအုပ်လေး၊ ဘာလေး ဖတ်ရင် လည်း မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူတွေလို့ ပြောချင်ပြောတာ။ ကျွန်တော့် ယောက္ခမများနဲ့က ဒီလောက်တင်းကျပ်တာ မဟုတ်သေးဘူး။ ၈၂-ခုနှစ် ရောက်တော့ ကျွန်တော့်ယောက္ခမများက လုပ်ငန်း ကျွန်တော့်ကို လွှဲပေးပါတယ်။ 'ကြံတိုင်းအောင်လွယ်အိတ်'လုပ်ငန်းကြီး ကျွန်တော့် လက်ထဲ ရောက်လာပြီဆိုပါတော့ ။ အဲဒီအချိန်မှာ ဈေးကွက်မှာ ဖြစ်နေတာက ထုတ်လုပ်မှုဖြစ်တဲ့ ရက်ကန်းတွေက လွယ်အိတ်ကို သိပ်မထုတ်ချင်ကြတော့ဘူး။ စက်ရက်ကန်းတွေဖြစ်လာပြီ။ ဝယ်ရောင်း ရောင်းနေရတဲ့ အချိန် ဖြစ်လာပြီ။ တခြားလွယ်အိတ်တံဆိပ်တွေလည်း အပြိုင်ပေါ်လာပြီ။ အသက်က (၃၀) လောက်ပဲရှိသေးတယ်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကြီးကို ကိုင်ရတော့ တည်တည်ငြိမ်ငြိမ်ဖြစ်ဖို့ ကျွန်တော် စကြီးစားရတာ ပင်ပန်းတယ်။ အဲဒီအချိန်က ကမ္ဘောဇလွယ်အိတ်တို့၊ ရာမညလွယ်အိတ်တို့ကို ကျွန်တော်တို့ကတောင် တင်ရောင်းနေရတဲ့အချိန် သည်လွယ်အိတ်တွေက တအားနာမည်ကြီးနေတဲ့အချိန်ပေါ့။ ကျွန်တော့်မှာ ဒါမျိုးကို မနာလိုတဲ့စိတ်၊ အထင်သေးတဲ့စိတ် မရှိဘူး။ ကောင်းတာကို အယူရမယ်ဆိုတဲ့စိတ်ပဲ ရှိတယ်။ ကျွန်တော်ကလည်း ကျွန်တော့်နာမည်နဲ့ ပစ္စည်းကောင်းအောင် ထုတ်ရမယ်ဆိုတာ သိလာပြီ။ ကျွန်တော့် ယောက္ခမများပြောဖူးတာက စစ်ကိုင်းကိုစစ်ပြေးရင်းက ဖိနပ်ရောင်းခဲ့ရတယ်။ ရောင်းခြင်းဝယ်ခြင်းနဲ့ အသက်မွေးလို့ရတယ်ဆိုတာ သိလာကြတယ်။ စစ်ပြီးလို့ စစ်ပြီးလစာလာထုတ်တော့ ကောင်းကောင်း

မပေးချင်တာကို ကြည့်ပြီးတော့ ငါဈေးရောင်းစားတော့မယ်ဆိုပြီး ပင်စင်စာရွက်စာတမ်းတွေကို ဆုတ်ပြန်တယ်။ အဲသည်တုန်းက ဈေးချိုမှာ ဆိုင်ခန်းတွေလွတ်နေတော့ ဈေးစရောင်းကြရော။ ကြုံလယာ ကုန်ကလေး ဘာလေး တင်ရောင်းရင်းနဲ့ နှစ်ခမ်းက လွယ်အိတ်ကုန်သည်နဲ့ သွားတွေ့တယ်။ ကျွန်တော့်ယောက္ခမက ကျောင်းဆရာဘဝက လာတော့ ကျောင်းသားတွေရဲ့မရှိမဖြစ်တဲ့ လွယ်အိတ်ကို ငါရောင်းမယ်ဆိုတဲ့စိတ်ကူး အရင်ကတည်းကရှိတယ်။ အဲသည်တုန်းက လွယ်အိတ်ဈေးကွက်က မန္တလေး ဘုရားကြီးမှာပဲရှိတယ်။ အဲဒီကနေ နှစ်ခမ်းလွယ်အိတ်တွေ စရောင်းရောဆိုပါတော့။ အဲဒီမှာတင် 'ကြံတိုင်းအောင်' ဆိုတဲ့အမည်နဲ့ စရောင်းတော့တာပဲ။ လွယ်အိတ်မှာ ကြံတိုင်းအောင် တံဆိပ်ထိုးပြီး စရောင်းတာ အဲဒီကတည်းကပဲ ဆိုပါတော့။ သူ့စကား တစ်ခွန်းရှိတယ်။ ငါတို့ဘဝက တက်မရှိ၊ ရွက်မရှိ လှေမရှိတဲ့ဘဝက ကိုယ့်လှေကိုယ်ထွင်းပြီး ကိုယ့်ရွက်ကိုယ်တတ်ခဲ့ရတာလို့ ပြောတယ်။ ကျွန်တော့်အတွက် မိဘကပေးခဲ့တဲ့ အတွေ့အကြုံနဲ့ ကြိုးစားမှုပါပဲ။

ကျွန်တော့်ရွာက အဖေကလည်း သူ့အိမ်ထောင်ကျတော့ ငွေ ၃၀ဝိ/-နဲ့စခဲ့တာလို့ ပြောဖူးတယ်။ မန္တလေးက အဖေကလည်း ဘဝကို ကျားကုတ်ကျားခဲ စခဲ့ရတာ။ ကျွန်တော်က အသင့်လက်လွှဲယူလိုက်ရတော့ ဘာလို့မလုပ်နိုင်ရမှာလည်းဆိုတဲ့စိတ် ကျွန်တော့်မှာ ရှိတယ်။ ကျွန်တော်ရောက်လာတဲ့အချိန်မှာ 'ကြံတိုင်းအောင်'လွယ်အိတ်လုပ်ငန်းဟာ နှစ်ပေါင်း (၃၀) ရှိနေပြီ။ ရိုးရိုးသားသားနဲ့ မှန်မှန်ကလေးလုပ်ခဲ့တာ။ ကျွန်တော် သည်အလုပ်ကို တန်ဖိုးထားရမှန်း သိလာတယ်။ ကိုယ်လုပ်မယ့် အလုပ်ကို တန်ဖိုးထားရမှန်းသိရင် ဒါအောင်မြင်တာပဲ။ မြန်မာရိုးရာ လက်ရက်ထည်လုပ်ငန်းဆိုတာ မတိမ်ကောနိုင်တဲ့အလုပ် ဖြစ်တယ်။ အပေးဆီက အတွေ့အကြုံတွေကိုမေးတယ်။ ကျွန်တော်ဆည်းပူးတယ်။ ပြည့်ဝအောင် ဖြည့်ဆီးတယ်။

စလုပ်ကတည်းက အခက်အခဲဆိုတာရှိတယ်။ အခုလည်း ရှိတာပါပဲ။ အခက်အခဲတွေ ကျော်လွှားနိုင်အောင် ကျွန်တော့်မိဘများက သင်ပေးတယ်။ မနက် ဆိုင်သွားဖွင့်လို့ ဈေးဆိုင်ပေါ်ရောက်တာနဲ့ တိုက်ပွဲ

ပဲကွလို့ပြောဖူးတယ်။ ရွာကအဖေကလည်း ဧရာဝတီမြစ်ရေကို လက်နဲ့ ထိပြတယ်။ နောက်တစ်ခါထိရင် စောစောက ရေမဟုတ်တော့ဘူးလို့ ပြောဘူးတယ်။ ကျွန်တော်ယောက္ခမများကလည်း ဈေးဆိုတာ မြစ်နဲ့ တူတယ်။ ပစ္စည်းမျိုးစုံမျောပါလာတာ ကိုယ် အသုံးတည့်မှာကို ရွေးတတ်၊ ဆယ်တတ်ဖို့လိုတယ်။ ဒီကနေ့ တိုက်ပွဲဟာ မနေ့ကတိုက်ပွဲနဲ့မတူဘူး။ ဈေးရောင်းရင် မထနဲ့၊ ဈေးပါးရင် ဖင်မြီပါစေလို့ သင်ခဲ့တာ။ နောက် ကိုယ်လုပ်တဲ့အလုပ်ကို အမြဲဆန်းစစ်ပါ။ အခက်အခဲဆိုတာ အမြဲရှိတယ် ဆိုတာ မမေ့နဲ့။ အခက်အခဲကို အမြဲဆန်းစစ်နေတော့ တကယ်တွေ့လာ တဲ့အခါ ဖြေရှင်းရတာလွယ်တယ်လို့ ဆုံးမပါတယ်။

အဖေတို့တုန်းကတော့ ကြံတိုင်းအောင် လွယ်အိတ်နာမည်နဲ့ လုပ် နေပေမယ့် ခေတ်စားတဲ့လွယ်အိတ်တွေကို တင်ရောင်းနေတာလည်း ရှိတယ်။ ဝယ်ရောင်းပေါ့။ အများလုပ်ရိုးလုပ်စဉ် အခြေအနေမျိုးပဲ ရှိသေး တယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ ရှိပြီးသားနာမည် ထွန်းပေါက်ဖို့ ကြိုးစား ချင်တယ်။ ကိုယ့်လွယ်အိတ်ကောင်းဖို့ အရင်ကြိုးစားတယ်။ လူဆိုတာ အကောင်းကြိုက်တယ်။ ကောင်းအောင်လုပ်နိုင်ရင် ရပ်တည်နိုင် မယ်လို့ ယုံကြည်တယ်။ ကျွန်တော်ဇနီးနဲ့ ည(၁)နာရီ၊ (၂)နာရီအထိ ဆွေးနွေး ဖြစ်တာတွေ ရှိတယ်။ အဲဒီမှာ ဘာတွေ့လာသလဲဆိုတော့ ကျွန်တော်တို့မှာ ရက်ကန်းစင် ရှိတာမဟုတ်ဘူး။ ရက်ကန်းထောင်တဲ့သူကို အပ်ရတာ၊ သူများလုပ်ပေးမှ ရတဲ့သင်္ဘောဖြစ်နေတယ်။ ကျွန်တော်တို့က သူတို့ပေးပါ မှ ရောင်းရတယ်။ အဲဒီတော့ သူတို့ပစ္စည်းတွေကို ယူရောင်းပေးသလို ဖြစ်နေတယ်။ ဆိုပါတော့ လွယ်အိတ်ကြီးရည်ပေးပါဆိုရင် တစ်ခေါက် တော့ ရှည်ပေးလိုက်တယ်။ နောက်တစ်ခေါက် ရှည်မပေးချင်တော့ဘူး။ ချုပ်ရိုးတွေ မကောင်းဘူးဗျာဆိုရင်လည်း တစ်ခါကောင်းတယ်။ နောက် တစ်ခါ မကောင်းတော့ဘူး။ အဲဒီမှာ ကျွန်တော်တို့သွင်းနေတဲ့လူတွေ ခွာဖို့ ဖြစ်လာတယ်။ လွယ်အိတ်ရောင်းသူက ရက်ကန်းထောင်တဲ့သူကို ခွာဖို့ဆိုတာ တကယ်ဆုံးဖြတ်ရမယ့် အချက်ဖြစ်လာတယ်။ ကျွန်တော်က ခွာလိုက်တာ မှန်မယ်လို့ ဆုံးဖြတ်တယ်။ ငါတို့စိတ်ကြိုက် လုပ်ပေးနိုင် မယ်လို့ရှာမယ်။ ဒီတော့ ပထမဦးဆုံး လက်ရှိလုပ်နေတဲ့လူတွေကို

အရင်တော့မေးရတယ်။ ကျွန်တော်ကြိုက်တာ ခင်ဗျားတို့ လုပ်ပေးနိုင် မလား။ မလုပ်နိုင်ရင် ကျွန်တော်တို့လုပ်နိုင်တဲ့လူနဲ့ လုပ်တော့မယ်။ အဲဒါဆုံးဖြတ်ချက်ပဲ။ တစ်သက်လုံး ဒီလိုပဲ ရောင်းနေကြရက အသလို စလုပ်တော့ ပထမတော့ စိုးရိမ်တာအမှန်ပဲ။ အဲဒီမှာ လက်သင့်ခံတဲ့ အုပ်စုရှိလာတယ်။ အဲဒီမှာ သေသေချာချာအပ်တယ်။ ချုပ်ရိုးချုပ်သား၊ အပင်ရေ၊ အရွယ်အစား၊ အရောင်အသွေး၊ ဒီဇိုင်းတွေကအစ ကျွန်တော် လိုချင်တာမှာတယ်။ ရတယ်။ ပစ္စည်းကောင်းကောင်းရတယ်။ ရက်ကန်း ပညာကို ဘယ်ကမှ ရတာမဟုတ်ဘူး။ ရက်ကန်းသမားအချင်းချင်း ဖော်လို့ တတ်ရတာ။ စီးပွားရေးမှာ စိတ်ကူးစိတ်သန်းကောင်းကောင်း၊ စေတနာကောင်းကောင်း လိုပါတယ်။ အဲဒီမှာ ကြံတိုင်းအောင်လွယ်အိတ် ကောင်းတယ်ဖြစ်လာ တော့တာပါပဲ။ နာမည်ကြီးနေတဲ့ ကမ္ဘောဇ လွယ်အိတ်ရဲ့ ကောင်းကွက်တွေကိုလည်း အတုခိုးရတယ်။ လွယ်အိတ် ထွက်တဲ့နေရာ မှန်သမျှ ကျွန်တော် ရောက်အောင်သွားရတယ်။ မော်လမြိုင်၊ မုဒုံ၊ ကမာဝက်ထိသွားခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်တို့ဆီမှာက စီးပွားရေးလုပ်ရင် အတုလုပ်ဖို့စဉ်းစားကြတာမှားတယ်။ ကမ္ဘောဇ နာမည်ကြီးရင် 'ကမ္ဘောဇ'တို့ ဘာတို့ ဆင်တူယိုးမှား လုပ်ချင်ကြတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ကိုယ့်တံဆိပ်နဲ့ ကိုယ့်နာမည်နဲ့ကောင်းအောင် လုပ်ခဲ့တော့ ကျွန်တော်လွယ်အိတ်လည်း နာမည်ရလာတယ်ပြောပါတော့။

ကျွန်တော်အကျင့်တစ်ခုက လွယ်အိတ်တစ်မျိုးထုတ်တော့မယ် ဆိုရင် မထုတ်ခင်က စိတ်ကူးတယ်။ ပုံစံချရေးတယ်။ ဖြစ်နိုင်ချေတွေကို အရင်စဉ်းစားတယ်။ လူတိုင်းသုံးနိုင်မလားဆိုတာ စဉ်းစားတယ်။ အများ ထဲကို ကျနိုင်မလားဆိုတာ စဉ်းစားတယ်။ ဝယ်လိုအားက ကောင်းဆို ရင် ပြည့်မီအောင်ပေးနိုင်တဲ့သဘော ရှိသလားဆိုတာ စဉ်းစားရတယ်။ အဲဒီလိုတွက်လို့ ဈေးကွက်ဝင်သွားတာမျိုးလည်း ရှိတယ်။ တွက်သား မကိုက်တာမျိုးလည်း ရှိတာပဲ။ နေ့က အခက်အခဲတစ်ခုက ကျောင်းဖွင့် ရာသီမှာ လွယ်အိတ်လာမှာကို စောင့်မျှော်နေရတယ်။ တောင်ကြီးက ကားဆင်းလာမယ့်အချိန် မျှော်ရတယ်။ အင်းလေးပြေးသူက ပြေးရတယ်။ မိတ္ထီလာ ပြေးသူကပြေးရတယ်။ ရောက်လာပြီဆိုရင် အလုအယက်

ပြေးယူရတယ်။ ရောင်းရမယ့်ပစ္စည်းတစ်ခုကို ရောင်း ရမယ့်အချိန်မှာ လိုက်ရှာနေရတာ မဟုတ်သေးဘူးထင်တယ်။ အဲတော့ ကျွန်တော်လုပ်ကြည့်တယ်။ မိတ္တီလာနယ်ထဲက ရွာတစ်ရွာကိုသွားတယ်။ ည (၁၂) နာရီ ထသွားတာ။ အဲဒီမှာ ကြိုတိုင်းအောင်၊ ပန်းသီးလွယ်အိတ် ရက်ပေးနေသူတွေနဲ့ တွေ့တယ်။ အဲဒီလို ရောက်လိုက်တာမှာ ကျွန်တော် စိတ်ကူးတစ်ခုရတယ်။ သူတို့နေရတဲ့ဘဝဟာ တော်တော်ဆင်းရဲနေတာတွေ့တယ်။ ကျွန်တော်တို့ရွာက လူတွေထက်ကို ဆင်းရဲတယ်။ သူတို့လာရတာခက်တယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်သွားတွေ့တယ်။ ငါလိုချင်တဲ့ အချိန်မှ မှာတာထက် တစ်နှစ်ပတ်လုံး အလုပ်ပေးထားရင် ပိုကောင်းမယ်ဆိုတာ သွားမြင်တယ်။ ရောင်းရသည်ဖြစ်စေ၊ မရောင်းရသည်ဖြစ်စေ၊ သူတို့ဆီက နှစ်ပေါက်ချုပ်ယူမယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော့်မှာ အရင်းအနှီးက မရှိသေးဘူး။ ဝယ်ရောင်း ရောင်းတုန်းကတော့ ရောက်တဲ့ပစ္စည်းကို စစ်တယ်။ ကောင်းတာကိုယူတယ်။ မကောင်းတာကို ပယ်တယ်။ သူ့ဈေးနဲ့သူဖြတ်တယ်။ အခုက အဲဒီလို လုပ်လို့မရတော့ဘူး။ အရည်အသွေးအားလုံး ကောင်းရတော့မယ်။ သူတို့ဘက်ကလည်း ကြိုက်တဲ့ဈေးနဲ့ ယူရမယ်။ သူတို့ဘက်က အခက်အခဲနဲ့ အတွေ့အကြုံတွေကိုလည်း ပြောခိုင်းတယ်။ ကျွန်တော်က လိုချင်တာနဲ့ ညှိယူတယ်။ စီးပွားရေးမှာ အကြောင်းပြချက်တွေနဲ့ ရှောင်နေတာထက် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးခြင်းအားဖြင့် အကောင်းဆုံးကို ရနိုင်တယ်ဆိုတာ အတွေ့အကြုံကသင် ပေးလိုက်တာပဲ။ ဒါပေမယ့် တကယ်လက်တွေ့မှာ လုပ်ရင်းတန်းလန်း ခါးပြတ်တာတွေလည်း ရှိတာပါပဲ။ ရက်ကန်းထောင်သူတချို့က ရက်ကန်းနဲ့ အဆင်ပြေလို့ စီးပွားဖြစ်လာတော့ ဆီစက်ထောင်ချင်တာတို့၊ ဘာတို့ဖြစ်လာပြန်ရော။ ကျွန်တော်က တားတယ်။ ဆီထွက်သီးနှံကိစ္စ၊ ကိုယ်မကျွမ်းကျင်တဲ့ကိစ္စ၊ လောင်စာဆီကိစ္စ၊ အလုပ်သမားတွေကိစ္စ၊ နောက်အမြဲတမ်း စက်လည်နိုင်ဖို့ အခြေအနေ ၊ ဒါတွေစဉ်းစားပြီးပြီလားမေးတော့၊ ဘာမှမစဉ်းစားရ သေးဘူးတဲ့။ ဆီစက်ထောင်ချင်တာပဲသိတယ်။ ကျွန်တော်က ကိုယ်ကျွမ်းကျင်တာကို အကောင်းဆုံး ဖြစ်အောင်လုပ်ပါ။ အဲဒါပြောလို့ မရဘူး။ အဲသည်လိုနည်းနဲ့ ကျွန်တော်ပါ ခါးပြတ်ခဲ့ရတာတွေရှိတယ်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း လုပ်မယ်ဆိုရင် ဆုံးဖြတ်ချက်ဟာ အရေးကြီးပါတယ်။

မဆုံးဖြတ်ခင် သုံးသပ်ရမယ်။ သုံးသပ်မှု အားနည်းတာနဲ့အမျှ ဆုံးဖြတ်တာများယွင်းနေမှာပဲ။ ဒါသတိထားဖို့ပါ။

လုပ်ငန်းလုပ်တဲ့အခါ စိတ်ကောင်းစေတနာကလည်း အရေးကြီးတယ်။ တချို့ကကုန်တူရင် ပြိုင်ဘက်တွေလို သဘောထားတာ ရှိတယ်။ လူတစ်ယောက်က တခြားတံဆိပ်တစ်ခုက တစ်ဆယ်နဲ့ရတယ်လို့ပြောတဲ့ အချိန်မှာ ကျွန်တော်က ဆယ်တစ်ကျပ်ရောင်းနေရင် တစ်ဆယ်ရတဲ့ ဆီမှာ အားပေးလိုက်ပါ။ ကျွန်တော်တော့ မကိုက်လို့ပါလို့ ပြောလိုက်ရတယ်။ ကိုယ်လည်းမကိုက်ဘဲနဲ့ ဒီငွေတစ်ဆယ် အခြားတော့ အရောက်မခံဘူးဆိုတဲ့စိတ်ဓာတ်မျိုး ကျွန်တော်မထားဘူး။ ကိုယ့်လောကသားအချင်းချင်းမှ စိတ်ကောင်းမထားရင် သည်စိတ်ဓာတ် မဟုတ်သေးဘူး။ သူတို့ဘာလို့ တစ်ဆယ်နဲ့ရောင်းနိုင်တာလဲဆိုတာတော့ စိတ်ဝင်စားရမယ်။ ကျွန်တော် ဘာတွေပြင်ရမလဲဆိုတာတွေ့ရမယ်။ ပြိုင်ဘက်ဆိုတဲ့ အနေမျိုးဝင်လာရင် စီးပွားရေးမှာ အဟန့်အတားဖြစ်တယ်။ ဒါမကောင်းဘူး။ ပြဿနာရယ်လို့ဖြစ်လာရင် ကျွန်တော် ဖြေရှင်းတဲ့နည်းက အားလုံး စိတ်ချမ်းသာရေးနည်းပဲ။ ဆိုပါတော့ ချည်ဈေးကတက်ပြီး၊ လွယ်အိတ်ဈေးကကျနေရင် ဖြေရှင်းတဲ့နည်းက၊ ငါလွယ်အိတ်အရည်အသွေးကို လျှော့ချမလားဆိုတဲ့နည်း သုံးတတ်ကြတယ်။ ရက်ကန်းသမားတွေဘက်ကလည်း ခတ်ခရရင် ကျေနပ်မလား မေးလိုက်တယ်။ သူတို့က လုပ်နိုင်တယ်ဆိုရင် ကိုယ့်ဖို့မကျန်လည်း လုပ်ရတာတွေ ရှိပါတယ်။ အခြေအနေပေးလို့ မျှတစားရတာတွေလည်း ရှိတာပဲ။ အဲတော့ ပြဿနာရှိရင် နှစ်ဖက်စိတ်ချမ်းသာအောင် ညှိယူရတာပဲ။ တချို့ပြဿနာက အချိန်အခါကို စောင့်ရတယ်။ အချိန်အခါကပဲ ဖြေရှင်းပေးသွားတာ ရှိတယ်။ တချို့ပြဿနာက ညှိနှိုင်းခြင်းအားဖြင့် အဆင်ပြေသွားတာ ရှိတယ်။ ပြဿနာဖြစ်လာရင် ကျွန်တော့်ဘက်က သူတစ်ပါး စိတ်ချမ်းသာရေးကို စတေးတယ်။ မိသားစုကိစ္စထဲမှာလည်း မိသားစုစိတ်ချမ်းသာရေးကိုပဲ စတေးတယ်။ ပြဿနာကို အေးမြခြင်းနည်းနဲ့ ဖြေရှင်းတယ်ဆိုတဲ့ သဘောပါပဲ။

ကျွန်တော့် ပင်ကိုယ်စရိုက်တစ်ခုက မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်း

တွေ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်မှာ ဆုံကြတာမျိုးသိပ်ကြိုက်တာ။ သူငယ်ချင်း အပေါင်းအသင်းတွေနဲ့ စိတ်တူကိုယ်တူ လွတ်လွတ်လပ်လပ် ပြောကြ၊ ဆိုကြရတာ သိပ်ကောင်းတဲ့အရသာပဲ။ မနက်ဆိုင်ဖွင့်ရရင် ကျွန်တော်မှာ အဲဒါမျိုးကြိုရခဲ့တယ်။ လွတ်လွတ်လပ်လပ် ပြောဆို နေရတာမျိုးကိုပဲ ကျွန်တော်အရှုသာတွေ့တယ်။ နောက် ဆေးလိပ်လည်း ကျွန်တော် သောက်ချင်တယ်။ ကြိုက်လည်းကြိုက်တယ်။ အရက်လည်း ကျွန်တော် မိဘများက တားမြစ်ထားလို့သာ ကျွန်တော်အဘိုးက အရက် အရမ်း သောက်တယ်။ တစ်ဦးတည်းသောသားဖြစ်တဲ့ ကျွန်တော်အဖေက တရားတော်ရဲ့ အဆုံးအမနဲ့ နေတဲ့သူဖြစ်နေတယ်။ ဒါပေမယ့် အဖေက ဝက်အူချောင်းစားရင်း အရက်တော့သောက်ချင်သားကွ လို့ပြောဖူး တယ်ဗျ။ ကျွန်တော်လည်း သိပ်သောက်ချင်တယ်။ အမှန်ပြောတာ အရက်က တကယ်ကောင်းတယ်ဗျာ။ ကြိုက်လည်းကြိုက်တယ်။ ဒါပေမယ့်- ကျွန်တော်ဘယ်လိုနေရမလဲဆိုတာကို ကျွန်တော်ဘဝက ကျွန်တော်ကို ကန့်သတ်ထားတယ်။ အရက်က အသိတရား တိမ်းပါးနိုင် တယ်။ ကျွန်တော်က ဆုံးမရမယ့်သူတွေ ရှိနေတယ်။ ကျွန်တော် သားဆိုပါတော့ အိမ်ပြန်နောက်ကျတယ်။ မင်း ဖေဖေကို မျှော်ရဖူးသလား မေးတော့ သူက မမျှော်ရဖူးပါဘူးလို့ဖြေတယ်။ အေး ငါလည်း မင်းကို မမျှော်ချင်ဘူးလို့ ပြောရတယ်။ အဲတော့ ကလေးတွေ မမျှော်ရအောင် နေရရင်းက ကျွန်တော်ကို ကျွန်တော်ကန့်သတ်နေရတယ်။ အဲဒါ ကျွန်တော်က ပေးတဲ့မေတ္တာပဲ။ ရှိတာ မရှိတာအပထား ကိုယ့်ကြောင့် အားလုံးစိတ်ချမ်းသာတာ အကောင်းဆုံးပဲ။ သည်တော့ သောက်ချင်တဲ့ အရက်လည်း မသောက်ဖြစ်တော့ဘူးပေါ့။ သည်နည်းလမ်းနဲ့ ထိန်းချုပ် ထားတယ်။ သည်လိုနဲ့ပဲ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုပြည့်ဝနေအောင် ဖြည့်ဆည်း နေရတယ်။ ပြည့်ဝနေတော့ အမှားနည်းတယ်။

ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပြည့်ဝနေအောင် တစ်ဖက်က ဖြည့်ဆည်းရင်း၊ တစ်ဖက်ကလည်း ကိုယ့်ကိုကိုယ်ကို ဆုံးမနေရတာပါပဲ။ ကျွန်တော် ပြောမှားဆိုမှားဖြစ်ခဲ့တာ၊ ဒေါသတကြီးရှိခဲ့ရင် ကျွန်တော်အမှားတွေ ကျွန်တော် ချက်ချင်းပြင်လိုက်တာပဲ။ အဲသလို ကိုယ့်ကိုယ်ကို အမြဲဆုံးမ

နေရတယ်။ ငါမှားသွားပြီ။ ငါသုံးနှုန်းလိုက်တဲ့စကား ကြမ်းတမ်းသွားပြီ ဆိုတာမျိုးပေါ့။ အလုပ်ကို စီမံခန့်ခွဲတဲ့နေရာမှာတော့ မြန်မာနည်းပဲ သုံးတယ်။ ဘုရားက ဟောထားပြီးသား၊ ကြီးပွားရာလမ်းကြောင်းဟာ ဘယ်လို၊ ဆုတ်ယုတ်ရာလမ်းကြောင်းက ဘယ်လို၊ ဒါက ရှိပြီးသားခင်ဗျ။ ကျွန်တော်လုပ်တဲ့အလုပ်တွေမှာ ဆုတ်ယုတ်ရာလမ်းကြောင်းတွေကို ရှောင် တယ်။ ကျွန်တော်နဲ့ပါတ်သက်တဲ့လူတွေကို ကောင်းတဲ့အသိထည့်ပေး ခြင်းအားဖြင့် သူတို့ကိုလည်း တစ်ပါတည်း တည့်မတ်ပေးပြီးသား ဖြစ် အောင်လုပ်ယူတာမျိုးကို ကျွန်တော်ကျင့်သုံးတယ်။

အောင်မြင်မှုမှာ ငွေကြေးဟာဘယ်လောက်ထိ အဓိက ကျသလဲ ဆိုတာကတော့ အောင်မြင်မှုမှာ နှစ်မျိုးရှိတယ်။ နာမည်ကောင်းနဲ့ အောင်မြင်တာရှိတယ်။ နာမည်မကောင်းပေမယ့်လည်း အောင်မြင်နေတာ မျိုး ရှိတယ်။ ကောင်းစွာ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပြုရင်းနဲ့ အောင်မြင်တာ ကို ကျွန်တော်ကြိုက်ပါတယ်။ အဲတော့ ဘာဖြစ်လာသလဲဆိုတော့ မိတ်ကောင်းဆွေကောင်းတွေက ကူညီတယ်။ ငွေကြေးမပါသေးဘဲနဲ့ ဝိုင်းဝန်းကူညီတဲ့လူတွေ များလာတယ်။ ငွေတွေ ဝိုင်းပေါလအောသုံးပြီး အောင်မြင်တာမျိုးကရေရည်ခံမှာ မဟုတ်ဘူး။ အောင်မြင်ဖို့က ပိုက်ဆံ အဓိကမဟုတ်ဘူး။ အလုပ်ကောင်းမှ အောင်မြင်မယ်။ ဆိုလိုတာက ကျွန်တော်မှာရှိတဲ့ပိုက်ဆံက တစ်ကျပ်ဆိုရင် ကျွန်တော် အလုပ်ကောင်းလို့ ဝန်းရံကြမယ့် ပိုက်ဆံကတစ်ဆယ်တို့၊ နှစ်ဆယ်တို့ အမြဲရှိမယ်။ ငွေ ကြေးနဲ့ အောင်မြင်မှုရှာနေကြတာတွေလည်း ရှိနိုင်တယ်။ ကျွန်တော်တော့ မရှာခဲ့ဘူး။ ကျွန်တော်ရဲ့ငွေပေါ်မှာ ထားတဲ့အမြင်က မသုံးတတ်ရင် Nothing ပဲ။ ကိုယ့်ဘဝကို ငွေမရှိခင်က ကောင်းသေးတယ်။ ငွေရှိမှ နှစ်မွန်းသွားတယ်ဆိုရင် ဘာလုပ်မလဲ။ ဒါပေမယ့် ငွေရှိမှ အသုံးချနိုင်တာ တွေလည်း ရှိတယ်။ ငွေအထောက်အပံ့ဖြစ်စေတာတွေလည်း ရှိတယ်။ ကျွန်တော်မှာ Land Rover ကားရှိတယ်ဆိုပါတော့။ နည်းနည်းပိုတဲ့ ငွေလေးစုဆောင်းမိလို့ ဒီထက်ကောင်းတဲ့ကားဝယ်ဖို့ စဉ်းစားမိရင် ဒါပိုက်ဆံက ကိုယ့်ကိုခိုင်းလာတာပဲ။ အဲဒီငွေရဲ့ တိုက်တွန်းမှုကြောင့် ငွေကခိုင်းတာကို ကျွန်တော်မလုပ်ဘူး။ ငွေကို ကျွန်တော်က ခိုင်းဖို့ပဲ

စဉ်းစားတယ်။ လူ့သဘာဝမှာ ငွေကိုင်ရင် လူတွေက မခံနိုင်ဘူးခင်ဗျ။
ခက်တော့ခက်တယ်။

ကနေ့လူငယ်တွေက ကျွန်တော်တို့ထက် သတ္တိကောင်းတယ်ဗျ။
ကနေ့လူငယ်တွေက ကျွန်တော်တို့ခေတ်က လူငယ်တွေထက် ပိုချော
တယ်။ ဒါ ဟိုဘဝကောင်းခဲ့လို့ ဖြစ်ခဲ့တဲ့ကိစ္စ။ နောက် သူတို့စိတ်ဓာတ်
တွေကြည့်တော့ ကျွန်တော်တို့ထက် ပိုသတ္တိကောင်းနေတာတွေ့ရတယ်။
ဒါပေမယ့် သူတို့ ကျွန်တော်တို့လောက် ကံမကောင်းတာ တစ်ခုရှိတယ်။
ကျွန်တော်တို့တုန်းက ဆိုဆုံးမနိုင်မယ့် ကိုယ့်ကျင့်တရားကောင်းတဲ့ မိဘ၊
ဆရာသမားတွေ နေရာအနှံ့မှာရှိတယ်။ အမြင်မတော်ရင် ဘယ်နေရာမှာ
မဆို ဆုံးမမယ့်သူတွေရှိတယ်။ အရက်ဆိုတာ ဟိုတုန်းက ဘားမှာပဲရှိတာ။
အခုက လမ်းတိုင်းမှာရှိနေတယ်။ အခုက အရက်က ဘူးနဲ့နေရာအနှံ့မှာ
ရှိနေတယ်။ ဒါပေမယ့် ကနေ့လူငယ်တွေဟာ မှားသည်ဖြစ်စေ၊ မှန်သည်
ဖြစ်စေ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ပြောရတယ်။ လူတွေကတော့ ပြောတာပဲ။ လူငယ်တွေဖြင့်
ပြင်ပေးရမယ်လို့ပြောတယ်။ သူတို့ကို ကျွန်တော်တို့က တကယ်တော့
ပြုစုပျိုးထောင်ပေးရမှာပဲ ရှိတယ်။ လူငယ်တွေက ပြင်ခိုင်းဖို့ဆိုတာ
အိုးဖုတ်တဲ့လူက အိုးမဖုတ်ဘဲနဲ့ အိုးဖုတ်တဲ့ လူကို အိုးကပြန်ဖုတ်နေသလို
ဖြစ်နေမှာပေါ့။ လူငယ်တွေကို ထိန်းပါ။ မထိန်းဘဲနဲ့ အပြစ်ပြောနေလို့
မရဘူး။ ကနေ့လူငယ်တွေဟာ ကျွန်တော်မြင်တာကတော့ ငွေနေောက်ကို
သဲသဲမဲမဲလိုက်နေတာမျိုး မဖြစ်သင့်ဘူး။ ငွေရှာနည်းတွေက အများ
ကြီးရှိပါတယ်။ ကောင်းတဲ့နည်းနဲ့ ရှာတတ်ဖို့ပဲလိုတယ်။

အားလပ်ချိန်တွေမှာတော့ မိသားစုနဲ့နေတာများပါတယ်။ ညနေ
ထမင်းစားချိန်မှာ မိသားစုစုံစုံညီညီ ထမင်းစားရတာမျိုးကို ကျွန်တော်
ကြိုက်တယ်။ အဲဒီမှာ ပြောစရာရှိတာကို ပြောလို့ရတယ်။ လုပ်ငန်း
အကြောင်း ဆွေးနွေးတိုင်ပင်လို့ရတယ်။ ပြီးမှ ကျွန်တော်စာဖတ်တယ်။
ကျွန်တော်တို့လူမျိုးက အချိန်မလေးစားတာတွေရှိတယ်။ ကျွန်တော်တို့
မိဘတွေကိုယ်တိုင်က အချိန်ကိုလေးစားအောင် သွန်သင်ခဲ့တာပါ။ ဝီရိယ
ရှိရှိ အလုပ် လုပ်စေခဲ့တာပါ။ အောင်မြင်မှုမှာ အချိန်လေးစားမှုက
အင်မတန် အရေးပါပါတယ်။ ဝီရိယရှိလေ အချိန်လေးစားလေ အကျိုး

မယုတ်လေဘဲ။ ကျွန်တော်နည်းကတော့ အလုပ်ကို မှန်မှန်ပဲလုပ်တယ်။
အလုပ်သဘာဝကို ကြည့်လာပြီး အင်အားစိုက်ထည့်တယ်။ အလုပ်
တစ်ခုကို အောင်မြင်ဖို့ ပင့်ကူတစ်ကောင်လို လုပ်ချင်တယ်။ ဟိုက
တစ်ခုဆွဲ၊ သည်ကတစ်ခုဆွဲပြီးမှ ပုံဖော်ယူတာမျိုးပေါ့။ အဲသည်လို
ဝန်းရံတဲ့နည်းနဲ့ အလုပ်လုပ်တယ်။

ကံ၊ ဉာဏ်၊ ဝီရိယ၊ ဇွဲမှာ ကံကတော့ အတိတ်ဘဝက ပြုခဲ့တဲ့ကံ
ဆိုတာရှိတယ်။ ဉာဏ်၊ ဝီရိယရယ်၊ ဇွဲရယ်ကတော့ ကျွန်တော်မလျှော့ဘူး။
ဉာဏ်၊ ဝီရိယ၊ ဇွဲ၊ ကိုယ်ကျင့်တရားစတာတွေကောင်းရင် ကံကောင်း
မယ်လို့ ထင်တယ်။ ကြိုတိုင်းအောင် ဦးဘစိန်ရဲ့သားသမက် ဖြစ်လာရတဲ့
ကျွန်တော်ကံကို ပြောတာမဟုတ်ဘူး။ အဲဒီကံနဲ့ ကျွန်တော် လုပ်ချင်တာ
လုပ်နေတာမဟုတ်ဘူး။ အဆင်ပြေနေတာနဲ့ ကံကောင်းနေတယ်လို့
ပြောလို့မရဘူး။ ကျွန်တော်ဘဝမှာ လွယ်လွယ်ရခဲ့တာ ဘာမှမရှိဘူးခင်ဗျ။
ကျွန်တော်ခုချိန်ထိ ထိမပေါက်ဖူးဘူး။ မဲနှိုက်ရင် မဲမပေါက်ဖူးသေးဘူး။
ကျောင်းသားဘဝကတည်းက ခဲတံနှိုက်တာ၊ ကျောင်းစိမ်းနှိုက်တာကအစ
မဲမပေါက်ဖူးဘူး။ မဲနှိုက်စရာရှိရင် သူငယ်ချင်းတွေ နှိုက်ခိုင်းရတယ်။
ကျွန်တော်မှာကံကြောင့် ခပ်ဆောင်ချောင်ရခဲ့တာ ဘာမှမရှိဘူး။ ကြီး
စားလို့ဖြစ်လာတာ။ ဘယ်လောက်ကံကောင်းကောင်း၊ ကျန်းမာမှလည်း
အဓိပ္ပာယ်ရှိတယ်။ လူငယ်တွေဟာ ကျန်းမာသန်စွမ်းဖို့လိုပါတယ်။

လူမှာ ကျန်းမာရေးကတော့ အဓိကအကျဆုံးပဲ။ ကျန်းမာရေး
မကောင်းရင် စိတ်ဇရာ၊ လူရာ ကျဆုံးတာပါပဲ။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်
မနက်တိုင်း လမ်းလျှောက်တယ်။ လမ်းလျှောက်ခြင်းက မိတ်ဆွေသစ်
တွေလည်း တွေ့တယ်။ ကျန်းမာရေးမကောင်းရင် ကိုယ်လုပ်တာ ကိုယ်
ခံစားရမှာ မဟုတ်ဘူး။ တချို့ဆိုရင် လုပ်ရင်းကိုင်ရင်းက တကယ် ခံစား
ရမယ့်အချိန်မှာ သေသွားကြတယ်။ ဈေးသမားဆိုတာ အထိုင်သမား
ဖြစ်တော့ လမ်းလျှောက်ရတယ်။ ကျန်းမာအောင် ပြုပြင်ယူရတယ်။

ကျွန်တော်ငယ်ငယ်ကတည်းက ထူးချွန်တဲ့လူတွေကို အားကျပါ
တယ်။ တက္ကသိုလ်တုန်းကဆိုရင်လည်း ကျောင်းသားအရေးကိစ္စတွေလို့
ပြောရဲဆိုရဲတဲ့လူတွေဆိုရင် ကျွန်တော်အားကျတာပဲ။ ဆင်ဝှေ့ရန်ရွှောင်

အောင်မောင်

ပြောပြီးမှ နေရာယူတဲ့လူမျိုးကို ကျွန်တော်မကြိုက်ဘူး။ ကျွန်တော် အားကျတာကတော့ ဘုရားလောင်းဖြစ်တော်စဉ်တွေပဲ။ သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား တောထွက်တော့ နန်းစည်းစိမ်ကိုစွန့်ခွာပြီး လောကကြီးတစ်ခုလုံးရဲ့ ကောင်းကျိုးကို ကိုယ်ကျိုးစွန့်ပြီး ရှာဖွေခဲ့တဲ့ ဗုဒ္ဓလောင်းလျာ သိဒ္ဓတ္ထ မင်းသားရဲ့ စိတ်ဓာတ်မျိုးကို ကျွန်တော်ကြိုက်တယ်။ လူဆိုတာ အာရုံ တစ်ခုခုကြောင့် အချိန်မရွေးမှားနိုင်တယ်။ အဲဒီအမှားတွေဟာ ကိုယ်ပြုလို့ မှားတဲ့အမှားတွေပဲ ဖြစ်တယ်။ အဲဒါကို အမြဲတမ်းဆင်ခြင်နိုင်ရမယ်။ ကိုယ့်ကို အမြဲတမ်းသတိပေးနေရမယ်။ အသိတရားကို စာပေဖတ်ခြင်း ကတစ်ဆင့် ကျွန်တော်ရှာယူတယ်။ အဓိကကတော့ သီလနဲ့ပြည့်စုံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုရင် ကျွန်တော်အားကျတယ်။

စာပေထဲမှာတော့ ဆရာဒဂုန်တာရာရဲ့ စာပေတွေကို ကြိုက်တယ်။ အရေးအသားထဲကတော့ ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်းနဲ့ ဆရာဦးသိန်းဖေမြင့် တို့လူထုဒေါ်အမာတို့ အရေးအသားတွေကို ကြိုက်တယ်။ စာဖတ်ရင်းက ကျွန်တော်မှာ အင်အားတွေ၊ ခွန်အားတွေအများကြီးရတယ်။ ၈၅-ခုနှစ် လောက်က ကျွန်တော်စိတ်ဓာတ်တွေ ကျနေခဲ့ဖူးတယ်။ ဘာလုပ်လို့ လုပ်ရမှန်းမသိအောင် ဖြစ်နေခဲ့တယ်။ အဲဒီမှာ ကျွန်တော်စာဖတ်ရမယ်။ စာဖတ်လိုက်တော့မှ ခွန်အားတွေရလာပြီး ပြန်ပြီးလန်းဆန်းသွားတာ ကိုယ်တွေ့ကြုံဘူးတယ်။ လူဆိုတာ ဆုံးရှုံးမှုကိုလည်း မျှော်လင့်နေရ တာပါပဲ။ ဆုံးရှုံးမှုဆိုတာ အချိန်မရွေးကျရောက်နိုင်တယ်။ လူသဘာဝအရ အောင်မြင်မှုကိုသာ သာယာတာ၊ ဆုံးရှုံးမှုကို ဘယ်သူမှ မသာယာဘူး။ အဲဒီအခါမျိုးမှာ ခံနိုင်ရည်ရှိအောင် ကျင့်ထားရမယ်။ လမ်းချဲ့လို့ အိမ်ဖျက် ပေးရမယ်ဆိုတုန်းက ကျွန်တော်ဆွေမျိုးသားချင်းတွေ၊ သားသမီးတွေတော့ စိတ်ဆင်းရဲရတော့မှာပဲ ဆိုတာလောက်ပဲ ခံစားရတယ်။ ကျွန်တော် ရင်ထဲမှာ ဘာမှမရှိဘူး။ အခက်အခဲနဲ့ကြုံရင် ရင်ဆိုင်ရဲတဲ့သတ္တိ၊ ဆုံးရှုံးမှုနဲ့ ကြုံရင် ရင်ဆိုင်ရဲတဲ့သတ္တိမျိုးတွေရှိအောင် မိဘများက သွန်သင်ခဲ့တော့ အခက်အခဲကို မကြောက်ဘော့ဘူး။ ဆုံးရှုံးမှုကို ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်ကြီး ရင်ဆိုင်ပစ်လိုက်ချင်တဲ့သတ္တိမျိုး ကျွန်တော်မှာရှိတယ်။

ဘဝရဲ့အဓိပ္ပာယ်နဲ့ပါတ်သက်လို့ ကျွန်တော်ခံယူချက်ကတော့- ဘဝရဲ့အဓိပ္ပာယ်ရှိခြင်းဟာ ကိုယ်ကျင့်တရားဘယ်လောက် ကောင်းသလဲပေါ်မှာ မူတည်တယ်လို့ ထင်တာပါပဲ။ ဘယ်လောက်ပြည့် စုံ ပြည့်စုံ ကိုယ်ကျင့်တရားမကောင်းရင် အဓိပ္ပာယ်မရှိဘူးလို့ ထင်တယ်။ လူငယ်တွေကို ပြောချင်တာကတော့ လူ့ဘဝကို ကိုယ်ကျင့်တရား ကောင်းကောင်းနဲ့ ဖြတ်သန်းပါ။ ကြိုးစားပါ။ လူကြီးမိဘရဲ့ ဆုံးမသွန်သင် မှုကို နာခံရင် ကိုယ့်ဘဝဇာတ်လျှောက်လုံး စိတ်ချမ်းသာမှုနဲ့ တွေ့မှာပဲလို့ ပြောချင်တယ်။

စကားတွေကို ပြန်ချုပ်ရအောင်ပါ။ ကျွန်တော် ကြံတိုင်းအောင် ဂ္ဂွယ်အိတ်ဟာ အောင်မြင်နေပါပြီ။

ကျွန်တော် ဒီအရောင်းအဝယ်လုပ်ငန်းကြီးနဲ့ အောင်မြင်နေပေမယ့် ကျွန်တော်ဝါသနာမပါဘူး။ မိဘလက်ငုတ်လက်ရင်းကို လက်ဆင့်ကမ်း ရတာမျိုး ရှိလာတော့၊ ရှိတဲ့အခြေအနေကို အကောင်းဆုံးလုပ်နေတာပဲ ရှိတယ်။ ကိုယ်လုပ်မယ့် အလုပ်တစ်ခုက အောက်သက်ကြော့ဖို့လိုတယ်။ အလုပ်တစ်ခု လုပ်တော့မယ်ဆိုရင် ကျွန်တော် စာရင်းစယားနဲ့ ချစဉ်းစား တယ်။ ထောင့်ပေါင်းစုံက စဉ်းစားတယ်။ ရေဆုံးရေဖျား လေ့လာတယ်။ မကုန်သင့်တာမကုန်အောင်၊ စရိတ်အနည်းဆုံးဖြစ်အောင် စကတည်းက ကြိုစဉ်းစားတယ်။ အခက်အခဲရှိလာရင်လည်း ဇွဲရှိရှိနဲ့ ရင်ဆိုင်ကျော်လွှား နိုင်ခဲ့တာပဲ။ ကျွန်တော်ဝါသနာက ထုတ်လုပ်မှု လုပ်ချင်တယ်။ မိဘ ကိုယ်တိုင် တောင်သူလုပ်ခဲ့တော့ ဒါလည်း ထုတ်လုပ်မှုပဲ။ ထုတ်လုပ်မှုကို ကျွန်တော်သဘောကျတယ်။ ရောင်းဝယ်မှုကို ကျွန်တော်ဝါသနာမပါဘူး။ ရက်ကန်းဆိုပါတော့ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် မကျွမ်းကျင်ပေမယ့် သူတို့ ထုတ်လုပ်မှုကို အားပေးတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် မထုတ်လုပ်နိုင်တော့ ဈေးမှာထိုင်ပြီး ဈေးရောင်းတဲ့အလုပ်ကို ကျွန်တော် လုပ်နေရတယ်။ ကျွန်တော်ခံယူချက်ကတော့ လုပ်မယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ပြီး ရင်တော့ ဘယ်တော့မှ နောက်လိုက်မဖြစ်စေနဲ့၊ ရှေ့ကနေရာရဖို့ ကြိုးစား၊ နောက်လိုက်ဖြစ်ရင် နောက်လိုက်တစ်ယောက်ရဲ့ အောင်မြင်မှု

ဦးဝင်းနိုင် (အော်ပီကျယ်)

ကာတွန်းပညာရှင်

Education

*If you want one year's prosperity, grow grain.
If you want ten year's prosperity, grow men
and women.*

- Adage quoted by Harry J. Gray

မျိုးပဲရမယ်။ ကိုယ့်ဘက်က အစစအရာရာ တော်တယ်ဆိုတဲ့လူတွေဟာ ကိုယ်ဆည်းပူးရမဲ့ စာသင်ကျောင်းတွေပဲ။

ကျွန်တော်ပြောချင်တာက ဝါသနာမပါပေမယ့် လူဆိုတာ လုပ်နေရတဲ့အခြေအနေအရ လုပ်နေရတဲ့နေရာတွေ ရှိတတ်တယ်။ လူတော်တော်များများဟာ ဝါသနာမပါဘဲ လုပ်နေကြရတာတွေပဲ။ လုပ်မိတဲ့အလုပ်မှာ အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် လုပ်ဖို့ပဲ။ ကျွန်တော်သာ ခုလိုလွယ်အိတ်လုပ်ငန်းရှင်တစ်ဦးရဲ့ သမီးနဲ့မရဘဲ၊ ပုံနှိပ်တိုက်ပိုင်ရှင် တစ်ယောက်ရဲ့ သမီးနဲ့ရတယ် ဆိုပါစို့။ အဲဒါဆိုရင်လည်း ဘဝက ကျွန်တော့်ကို ပုံနှိပ်တိုက်ဆီ ပို့လိုက်တယ်ဆိုရင် အကောင်းဆုံး ပုံနှိပ်တိုက်ဖြစ်အောင် လုပ်ရတော့မယ်။ ကျွန်တော် ဦးဆောင်မှုသာရပါစေ၊ ကျွန်တော်ရအောင် လုပ်ယူမှာပဲ။ ဒါကိုယုံကြည်ရမယ်။

ကျွန်တော် ၁၀ တန်းမအောင်ဘဲ၊ ရွာမှာ ယာပြန်လုပ်ရတယ် ဆိုရင်တောင်မှ ကျွန်တော်ကိုင်တဲ့နွားက ဒီကောင်ကြိုးမကိုင်တတ်ဘူး ဆိုတာသိတယ်။ အဲ့တော့ နွားကို ဘယ်လိုထိန်းရကျောင်းရမယ်ဆိုတာကို ဆည်းပူးရတော့မယ်။ ယာနဲ့နွားနဲ့ကိစ္စလေးကို အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် ကျွန်တော်ဆည်းပူးရတော့မယ်။ သူရင်းငါးဆီက ပြန်သင်ရတော့မယ်။ အဲသလို ဖြည့်ဆည်းယူရမှာပဲ။ ခုလွယ်အိတ်ကိစ္စမှာလည်း လွယ်အိတ်ကို အထုပ် ထုပ်တဲ့ကိစ္စအထိ ဘယ်လိုထုပ်သလဲဆိုတာ ကျွန်တော်လေ့လာတယ်။ ပြောချင်တာက ဘဝရဲ့ဘယ်နေရာရောက်ရောက် အောက်သက်ကြေကြေလုပ်ရင် မဖြစ်နိုင်တာမရှိဘူး ဆိုလိုတာပါပဲ။ အောင်မင်းဆိုတဲ့ လူဟာ ပုံနှိပ်တိုက်ပဲရောက်ရောက်၊ ရေခဲချောင်းစက်ပဲရောက်ရောက်၊ ထိပ်ဆုံးကိုရောက်အောင် ကြိုးစားနေမှာပဲ။ ကျွန်တော့်မှာရှိတဲ့ အရည်အသွေးတွေကို အပြည့်အဝ အသုံးချတတ်တဲ့ လူသားတစ်ယောက် အဖြစ် ရပ်တည်သွားနိုင်အောင် ကျွန်တော်လုပ်ယူမှာပဲ။ လူငယ်တွေမှာ သည်စိတ်ဓာတ်တွေ ရှိစေချင်တယ်။

ကာတွန်းအော်ပီကျယ်ကို Pinky အအေးဆိုင်ထဲက လေအေး ပေးစက်ခန်းမထဲမှာ တွေ့ခဲ့တာပါ။ မန္တလေးမှာနေတုန်းကလည်း သူ့နဲ့ ကျွန်တော် လှပတဲ့မန္တလေးညတွေမှာ အတူတကွ ရင်ခုန်ခဲ့ဖူးကြသူတွေပါ။ သူ့ကာတွန်းတွေက ကျေးလက်၊ မြို့ပြ၊ ချမ်းသာဆင်းရဲ၊ တောင်ပေါ် မြေပြန့်၊ ပညာတတ်သူနဲ့ ပညာအခြေခံအားနည်းသူ စတဲ့အခြေနေတိုင်း အကြားအလပ်မရှိ နှစ်သက်ချစ်မြတ်နိုးခြင်းကို ခံရတာတွေ ချည်းပါပဲ။ သူ့ကာတွန်းရုပ်တွေက ရှင်သန်နေတယ်။ သွက်လက်နေတယ်။ အတွေး အခေါ် အားကောင်းတယ်။ သူ့ကာတွန်းတိုင်းဟာ လူ့ဘဝထဲက ဝိရောဓိ အစုံစုံတွေရဲ့ သဘောကိုထင်ဟပ်ပြီး ခေတ်ရဲ့ သရုပ်သကန်ကို တွေးစရာ တွေ တစ်ပုံတစ်ပင်နဲ့ စရိုက်ဖွဲ့ဝတ္ထုတိုတစ်ပုဒ်လို ခံစားရအောင် တင်ပြနိုင် တဲ့စွမ်းအား ရှိတာချည်းပါပဲ။ သူ့ဟာ ငယ်စဉ်ကတည်းက အင်ဂျင်နီယာ အိပ်မက် မက်ခဲ့တယ်။ အင်ဂျင်နီယာဘွဲ့ကို ၁၉၅၂ ခုနှစ်က ရန်ကုန် စက်မှုတက္ကသိုလ်က ရခဲ့တယ်။ ငယ်စဉ်က ကျန်းမာရေးမကောင်းပေမယ့် သူ့ရဲ့ကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်ခန်းတွေနဲ့ ဘဝကို သန်စွမ်းအောင် ကျော်ဖြတ်ခဲ့ တယ်။ ကာတွန်းကို ငယ်စဉ်ကတည်းက ဇွဲနုပဲကြီးစွာ လေ့ကျင့်ခဲ့တဲ့ အတိုင်းပဲ သူ့ရဲ့ကြိုးပမ်းမှုဟာ အချိန်ကာလတစ်ခုမှာ အောင်မြင်မှုလမ်း ကြောင်းပေါ်ကို ရောက်စေခဲ့တယ်။ 'လူဆိုတာ ဖြစ်ချင်တဲ့စိတ်ရှိရမယ်၊ ဇွဲဆိုတာထက် အရူးအမူးကို ဖြစ်နေရမယ်' ဆိုတဲ့ခံယူချက်နဲ့ သူ့ကိုယ်တိုင် က တစ်နေ့တည်း မရပ်မနား ကြိုးပမ်းအားထုတ်နေသူလည်း ဖြစ်ပါ တယ်။ သူ့နဲ့စကားပြောခဲ့တဲ့အထဲက လူငယ်တွေဖတ်ဖို့ သူ့ရဲ့ကြိုးစား အားထုတ်မှုနဲ့ သူ့သဘောထားတွေကို တင်ပြလိုက်ပါတယ်။ သူ့ ပြော စကားတွေထဲကပဲ သူ့ကိုရှာဖွေတွေ့နိုင်မှာပါ။ သူ့ပြောစကားတွေထဲ ကပဲ လူငယ်တွေ အတုယူစရာတွေရနိုင်မှာပါ။

ကျွန်တော်မွေးနေ့က ၂၄. ၇. ၅၉ ပါ။ ကျွန်တော့်ကို အဘ ဦးသောင်းစိန် အမေကဒေါ်ခင်အေး မိဘနှစ်ပါးကမွေးပါတယ်။ အဖေက

အစိုးရဝန်ထမ်းပါ။ ဒေသန္တရစက်မှုက ဝန်ထမ်းပါ။ အမေကတော့မှီခိုပါ။ အဖေက ကျွန်တော်စက်မှုတက္ကသိုလ် ဒုတိယနှစ်မှာ ဆုံးသွားတော့ အမေက ဈေးရောင်းကျွေးခဲ့တယ်။ ကျွန်တော့်ကိုမွေးတာက ပုခူကူခရိုင် ထဲက ရေနံကြပ်မှာမွေးပါတယ်။ ညီအစ်ကိုသုံးယောက်မှာ ကျွန်တော်က အလတ်ပါ။ ကျောင်းစနေတော့ ရန်ကုန်မှာနေခဲ့ရတယ်။ ရန်ကုန်က သယံဇာတကျွန်း ဆရာအတတ်သင်ကျောင်းမှာ နေခဲ့ရတာပါ။ အင်္ဂလိပ် ကျောင်းပေါ့ခင်ဗျာ၊ မန္တလေးက လာနေတာတော့မဟုတ်ဘူး။ ရွာမှာ နေပေမယ့် အဖေက လခစားဆိုတော့ ရန်ကုန်မှာ အလုပ်လုပ်ရတာကိုး။ အဖေက ကျန်းမာရေး မကောင်းတော့ အလုပ်တွေကမမြဲဘူး။ အလုပ် တွေ တစ်ခုပြီးတစ်ခု ပြောင်းရင်းက သယံဇာတကျွန်းမှာနေရင်းက ကျောင်း ထားခဲ့တာ အဖေရော အမေရော ရန်ကုန်မှာနေခဲ့ကြတာပါ။ အမေက သည်လိုက်နေတာပေါ့။ ရန်ကုန်မှာကျောင်းနေ ဒုတိယတန်းကျတော့ မိတ္ထီလာရောက်နေပြန်ရော၊ တတိယတန်းက ဆယ်တန်းအောင်တဲ့အထိ က မန္တလေးကျောင်းမှာ နေခဲ့ရတယ်။ မန္တလေးမှာ အ. ထ. က ၁၆ မှာနေခဲ့ရတာပါ။ မန္တလေးဆရာအတတ်သင် လေ့ကျင့်ရေးကျောင်းလည်း နေခဲ့ဖူးသေးတယ်။ ကျောင်းတော့စုံခဲ့တယ်ဗျ။ ၁၀တန်းအောင်တော့ ဝတ်ထူး ၄ ဘာသာနဲ့ စက်မှုတက္ကသိုလ် ဝင်ခွင့်ရခဲ့တယ်။ နောက်နှစ် RIT ရောက်တယ်။

မိဘတွေက လူလတ်တန်းစားထဲကပဲ၊ တအားချွေချွေတာတာ နေခဲ့ရတဲ့ မိသားစုပါ။ ကျွန်တော်တို့နေခဲ့ရတာလည်း ဖခင်ကြီးရဲလခနဲ့ပဲ နေခဲ့ရတာပါ။ အဖေကတအားရိုးတာ၊ ကျန်းမာရေးကလည်း မကောင်း တော့ သူ့ကျန်းမာရေးပဲ သူဂရုစိုက်နေရတာ တက္ကသိုလ်တန်းကလည်း **Philosophy** ယူခဲ့တယ်။ အစစအရာရာ ဘာသာရေးနဲ့ အေးအေး ချမ်းချမ်းနေတတ်တဲ့ သဘာဝရှိပါတယ်။ အရင်တုန်းကတော့ သိတဲ့ အတိုင်းပဲ ချွေချွေတာတာနေရင် စားလို့လည်းလောက်၊ လှူလည်းလှူနိုင် တဲ့ အခြေအနေဆိုတော့ တစ်ခြားစီးပွားရေး သိပ်စိတ်မဝင်စားခဲ့တာလည်း ပါပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ကလည်း အိမ်ကအလုပ်ကလေး ပိုင်းလုပ်ပေး ရတာလောက်ပဲ ရှိခဲ့တာပါ။

ကျွန်တော်ငယ်ငယ်ကတည်းက တအားဖြစ်ခြင်တာလည်း အင်ဂျင်နီယာပဲ။ အင်ဂျင်နီယာရူးလို့တောင် ပြောရမယ့် ကျွန်တော့် **Dream** (အိပ်မက်)က အင်ဂျင်နီယာ သိပ်ဖြစ်ချင်တဲ့ **Dream** ပဲ။ **Dream** ဆိုတာလှအောင် ပြောတာ မဟုတ်ဘူး၊ ညဘက်အိပ်ရင် ကျွန်တော် အင်ဂျင်နီယာ အိပ်မက်ပဲမက်တာ၊ ကျွန်တော်က တအား စိတ်ကူးရင်တာဗျ။ နောက်ပြီးတော့ စာရေးတာတို့၊ ကာတွန်းဆွဲတာတို့ ကလည်း ဝါသနာပါတာ။ ကျွန်တော်တို့ ၃တန်း ၄တန်း ကတည်းက ကိုးရီးကွန်နဲ့ ကျွန်တော်နဲ့က ကာတွန်းပဲဆွဲနေကြတာပါ။ ဝတ္ထုလည်း တအားဖတ်တယ်။ ကျွန်တော်တို့က စာအုပ်ဖတ်ဖို့ ဘယ်လို လုပ်ရသလဲ ဆိုတော့ ဝယ်လည်းမဖတ်နိုင်ဘူး။ စာအုပ်သွားငှားဖို့ကလည်း ဝေးတယ်။ အဲတော့ သင်္ချိုင်းကုန်းနားမှာရှိတဲ့ စာအုပ်ဆိုင်ကလည်း ဝေးတယ်။ ကျွန်တော်တို့ငယ်ငယ်က လယ်ကွင်းတွေပဲ ရှိတာဆိုတော့ တော်တော် လေးကို သွားရတယ်။ စာအုပ်ရှိတဲ့နေရာ အသဲအမဲသွားရတာ၊ ဒါပေမယ့် ကာတွန်းဆရာ ဖြစ်ရမယ်ဆိုတဲ့စိတ်ကူးတော့ မရှိဘူးခင်ဗျ။ ကာတွန်းကို တော့ တော်တော်ကို ဝါသနာနဲ့ ဆွဲခဲ့တာ၊ အချိန်ပြည့်ကို ဆွဲနေတာ၊ ဆွဲတာမှ အတန်းထဲမှာ ကာတွန်းအဆွဲဆုံး လူကစ်ယောက်ကို ဖြစ်နေ တာ၊ နောက်တစ်ခု ကျွန်တော်ဝါသနာက **Story Telling** (ပုံပြင် ဝတ္ထုပြောခြင်း)ပဲ။ **Story Telling** ကို ကျွန်တော်သိပ်ကြိုက်တယ်။ ကျွန်တော်ညီက တစ်တန်းလောက် ကျွန်တော်က ငါးတန်းလောက် ရောက်နေပြီ။ အဲဒီလောက်ကတည်းက ပုံပြင်ဝါသနာပါလွန်းလို့ လက် တန်းပုံပြင်တွေ ကျွန်တော့်ပါးစပ်က ပြောခဲ့တာ၊ ၁၀တန်းကျောင်းသား ထိကို ပြောခဲ့တာ၊ ညီအစ်ကိုနှစ်ယောက် သစ်တစ်ပင်အောက် သွားသွား ပြောတာ။ ပုံပြင်ပေါင်းများစွာ ကျွန်တော်ပြောခဲ့တာ၊ အဘိုးအဘွားတွေနဲ့ မနေခဲ့ရတော့ ကျွန်တော့်ကို ပြောပြတဲ့ပုံပြင်ကို ကျွန်တော် သိပ်မသိဘူး။ ကာတွန်းတွေဖတ်ရတော့မှ ပုံပြင်တွေဖတ်ရင်းက သိတာပဲရှိတယ်။

ကျွန်တော်တို့အဖေက ဝယ်ပေးခဲ့တာက ရွှေသွေး၊ တေဇ၊ ရွှေစွန်ညို တို့လောက် ဝယ်ပေးခဲ့တာ၊ စာဖတ်လို့အားတာနဲ့ ကျွန်တော်ညီက ပုံပြောခိုင်းရင် လူကြီးတွေမျက်ကွယ်ကိုသွားပြီး စိတ်ထဲရှိတာပြောတာပဲ။

ပုံနားထောင်တဲ့ညီကလည်း စာဖတ်တော့ တော်ရုံက မတိုးတော့ဘူး။ သည်တော့ အတတ်နိုင်ဆုံး ထူးဆန်းအံ့ဩစရာတွေ ပါအောင်ကိုပဲ ကျွန်တော် မြှင့်ပြောရတာတွေ ရှိတယ်။ အဲဒီတုန်းကတော့ ပတ်ဝန်းကျင် က ကျွန်တော့်ကို ရူးတဲ့ကောင်ထင်တာ။ အမှန်မှာတော့ ဇာတ်လမ်းက ရှိပြီးသားတွေကို Subject ချဲ့တာပဲ။

ကျွန်တော်ဆယ်တန်းမှာ ပန်းနာရောဂါ ပိုဆိုးလာတယ်။ ကျွန်တော့် ပင်ကိုယ်သဘာဝက ပျင်းတယ်၊ အိပ်ပဲနေချင်တာ။ အိပ်နေပေမယ့် အိပ်ပျော်တာမဟုတ်ဘူး။ တွေးနေရတာကို သဘောကျနေတာပါ။ ပန်းနာ ရောဂါကလည်း အိပ်လို့မရတာ ပါပါတယ်။ ဆယ်တန်းအောင်တော့ သည်ရောဂါကို ကျွန်တော် ကျော်လွှားပစ်လိုက်တာ။ ပန်းနာရောဂါရဲ့ သဘောက ညဦးပိုင်းနဲ့ မိုးလင်းပိုင်းမှာ အိပ်လို့မရဘူး။ အဲဒီအချိန်မှာ အသာလေးမိုးနီးပြီးတော့ တွေးတာပဲ။ ကျွန်တော်ပြောချင်တာ အခုမှ ကြီးမှ Psychology ရဲ့သဘောတွေ ဘာတွေနားလည်လာတာ။ ဟိုတုန်း ကတော့ သိတာမဟုတ်ဖူး။ ကိုယ့်အင်ဂျင်နီယာဘဝကို Diary များ ရေးသလို စိတ်ကူးထဲမှာ ရေးခဲ့တာအတိအကျပဲ။ သိပ္ပံအံ့ဩဖို့ ကောင်းပါ တယ်။ ကနေ့တွေလို့ရသလောက် ရပ်ထားလို့လည်းရတယ်။ အခန်းဆက် က နောက်တစ်နေ့ ထပ်ဆက်လို့လည်းရတယ်။ ရုပ်ရှင်မှာ Cut တွေ ဖြတ်ဖြတ်ရိုက်ထားသလို၊ ဇာတ်ကောင်က အိမ်ထောင်တွေ ဘာတွေ ကျတာကအစ အတိအကျပဲ။ ဇာတ်လမ်းနဲ့ Series လိုက်တွေးထားတာ တွေ ဇာတ်ကောင်က ကိုယ်ပိုင်အခန်းနဲ့ ယန္တရား စက်ကိရိယာတွေနဲ့ တကယ်ကို ကြီးကျယ်တဲ့ အင်ဂျင်နီယာတစ်ယောက်လိုကို စိတ်ကူးရင် ခဲ့တာတွေ ရှိခဲ့တယ်။ ရှိပေမယ့် ကာတွန်းဆရာအဖြစ် တကယ်စိတ်ကူး ယဉ်ခဲ့တာတွေကျတော့ တက္ကသိုလ်မှာ၊ ကျွန်တော်က ဉာဏ်တော့ တအားအောင်းတယ်။ စာကျက်ချိန်နည်းတယ်။ ကျန်းမာရေး မကောင်း ဘူး။ အင်ဂျင်နီယာဖြစ်လာခဲ့တာကြည့်ရင် Auto Suggestion တွေကိုဖတ်မိတော့မှ လူတစ်ယောက်ရဲ့ Will Power (စိတ်တန်ခိုး) စွမ်းအားက တွန်းအားအဖြစ် အတိအကျကိုပေးပြီးသား ဖြစ်နေတာ။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ကျွန်တော့်ကြီးစားမှုနဲ့ စာကျက်ချိန်က သူများနဲ့

ယှဉ်ရင် အချိန်တော်တော်ကိုနည်းတယ်။ ကျွန်တော်ဆိုလိုတာက ဆယ်တန်းအောင်စာရင်းတွေ ထွက်လာလို့ ကျွန်တော်အောင်တော့လည်း ကျွန်တော်ရမှတ်က ဆေးတက္ကသိုလ်ထိလည်း များနေတာ မဟုတ်ဘူး။ စက်မှုတက္ကသိုလ်ရဲ့ အောက်က ပွတ်ကာသီကာရဲ့တော့လည်း မဟုတ်ဘူး။ စက်မှုတက္ကသိုလ်အမှတ်ကို လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ်ကို ရခဲ့တာ။ ဒါ ထူးဆန်းတယ်လို့ ဆိုရပါမယ်။ ဒါဟာ Auto Suggestion ပဲလို့ ကျွန်တော်ကြီးလာမှ လေ့လာတွေ့ဒါတွေရတယ်။ လူတွေဖြစ်ချင်တဲ့ Will Power (စိတ်တန်ခိုး) ကလည်း စွမ်းအားရှိနေတာ တွေရတယ်။ ဒါဖြင့်ရင် မြန်မာလို ကံလို့တော့ မပြောနိုင်ဘူးလားဆိုရင် ကျွန်တော် သိပ်မပြောတတ်ဘူး ခင်ဗျ။ ကျွန်တော် ကံကိုယုံတာ က ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကံဆိုးနေတယ်လို့ မတွေးဖြစ်သလို ကံကောင်းလွန်းနေရင်လည်း ကံကို ချည်းယုံနေလိမ့်မိမယ်။ ကျွန်တော်က ကံကို ဒါကြောင့် မတွေးဖြစ်ဘူး။ လုပ်စရာရှိတာ လုပ်နေတာပါပဲ။

ကာတွန်းကဆယ်တန်းအထိက တအားဆွဲနေတော့ တော်တော် လေး ဆွဲလို့ဖြစ်နေပြီ။ စက်မှုတက္ကသိုလ်ရောက်တော့ ကိုယ့်အခန်းထဲ ကိုယ်ဆွဲနေတာကို Hall Tutor တွေ တွေ့သွားတော့ သိပ်သဘောကျ ကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့ကလည်း ကာတွန်းဆိုတာကို Idea (စိတ်ကူး) နဲ့ခွင်ကျ တော်တော်လေး ရေးကျင့်ရနေပြီ။ ငယ်ငယ်က ကျောင်း နံရံကပ်စာစောင်တွေ၊ မန္တလေးလွတ်လပ်ရေးပြိုင်ပွဲတွေမှာ ခဏခဏ ဝင်ပြိုင်တော့ Idea တွေ တွေးတတ်နေတယ်။ အဓိကကတော့ ဟံသာဝတီ သတင်းစာ ကာတွန်းတွေရဲ့ ရိုက်ခတ်မှုက တအားပါနေတယ်။ Car- toon Dialogue တွေ ဘာတွေ လေ့လာထားပြီးသား ဖြစ်နေပြီ။ ဝင်ရေးတဲ့အခါ အံဝင်ခွင်ကျပဲဖြစ်နေတယ်။ ဒုတိယနှစ်မှာကျတော့ ဆရာ သမားတွေ နောင်တော်တွေရော အားပေးတော့၊ ကြိုဆိုကြတော့ ကာတွန်း လမ်းကြောင်းထဲ ဝင်သွားတာပါပဲ။ အဲဒီကာလက ကာတွန်း လောက ကြီးက သိပ်ခိုင်မာနေနှင့်ပြီ။ တတိယနှစ်ရောက်တော့ ကာတွန်း အတွင်းရေးမှူးကို ဖြစ်သွားပြီ။ နောင်တော် ကာတွန်းသမားတွေက နှစ်ကြီးကြီးလာတော့ စာကို အာရုံစိုက်လာကြတယ်။ နောက်က ဒေသ

ကောလိပ်ဆိုတာ ပေါ်လာတော့ RIT ကို ဝင်မလာကြသေးဘူး။ သည်တော့ နောက်လူလည်း မရှိချိန်ဖြစ်နေတယ်။ ကျွန်တော်က အများကြီး အလုပ်လုပ်ဖြစ်တဲ့ကာလတွေ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ကာတွန်းပြပွဲမှာ တစ်ပတ်တစ်ပတ်လုပ်ရင် အရည်အတွက်ပြည့်မှဆိုတော့ မပြည့် ပြည့်အောင် ကိုယ်တစ်ယောက်ထဲချည်း ခိုင်ခံ့ဆွဲတာတွေ ရှိခဲ့တယ်။ တကယ်လုပ်ရင်းလုပ်ရင်းက ဘာဖြစ်လာသလဲဆိုတော့ တကယ်ဖြစ်ချင်တာပါပဲ။ ဒါကို ကျွန်တော်ပြောချင်တာပါ။ စောစောပိုင်းလုပ်နေတာတွေက ပျော်လို့ လုပ်နေတာ၊ နောက်ပိုင်းကျတော့ တကယ်ကိုဖြစ်ချင်လာတာ၊ ဖြစ်လည်း ဖြစ်လာခဲ့တယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ ဘယ်လောက်ထိ စိတ်ပြင်းပြသလဲဆိုရင် ဘုရားမှာသွားသွားပြီး ဖြစ်ချင်တာတွေကို ဆုတောင်းတဲ့အထိ တောင် ဖြစ်ခဲ့တယ်။

စောစောက ပြောခဲ့တဲ့ အင်ဂျင်နီယာဖြစ်ချင်ခဲ့တယ်ဆိုတာ ပြန်ကြည့်ရင် အိပ်မက်တွေအတိုင်း ကျွန်တော်ဖြစ်လာတာတော့ ဖြစ်ပြီ။ ဒါပေမယ့် အင်ဂျင်နီယာတာသာမှာ ဘာတွေပါတယ် ဘာတွေသင်ရမယ်ဆိုတာ ဘာမှသိတာမဟုတ်ဖူး။ စက်မှုဆိုတဲ့ ဝေါဟာရကိုပဲ သိတာလောက်ရှိတာ၊ Civil ဆိုတာ မြို့ပြဆိုတာလောက်ပဲ ဝေါဟာရအရ သိတာ၊ ဘာမှသိခဲ့တာမဟုတ်ဖူး။ ကိုယ်က အင်ဂျင်နီယာဆိုတာ ရေဒီယိုပဲ ပြင်တတ်တယ်။ စက်နဲ့ပတ်သက်ရင် အကုန်လုံးပြင်တတ်တယ် ထင်နေတာ။ ဒါပေမယ့် ဟိုရောက်တဲ့အခါ အင်ဂျင်နီယာဖြစ်ချင်စိတ်နဲ့ ပထမနှစ်မှာ ကြိုးစားခဲ့တယ်။ ဒါပေမယ့် ဘာမှာ စိတ်ဓာတ်ကျသလဲဆိုတော့ ကျွန်တော့်စိတ်ကူးထဲက တတ်ချင်နေတာနဲ့ ကျောင်းက သင်နေတာနဲ့ လူငယ်စိတ်နဲ့ တွေးမိတာက သိပ်အားမရသလို ထင်ခဲ့တယ်။ နောက်လက်တွေ့က နည်းပြီး စာတွေများတယ်လို့ ထင်နေတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ စိတ်က ဝတ္ထုနဲ့ ကာတွန်းဘက်ကို စိတ်ရောက်နေတာလည်း ပါပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ကျောင်းက လက်ကမ်းစာစောင်တွေလည်း အများကြီး ထွက်တော့ ကျွန်တော်က Wax (ဖယောင်း) ရေးတာများတယ်။ နောက်တော့ နည်းနည်းနဲ့ ကျွဲကျဲပိုင်းရတဲ့သဘောက အဖတ်များ၊ အရေးများ၊ အထိအတွေ့များတဲ့ ရေးတဲ့လူက အယ်ဒီတာလို ဖြစ်သွားခဲ့

တယ်။ အဲဒီမှာ ဝတ္ထုပေါ် စာပေါ်မှာ ဝေဖန်ဖြစ်၊ တွေးဖြစ်၊ ပြောဖြစ်နဲ့ အာရုံတွေက စာပေပေါ်မှာချည်း သွားစုနေတယ်။ စာတော့ တော်တော် ဖတ်ဖြစ်ကြပါတယ်။

ကာတွန်းပညာက တက္ကသိုလ်ရောက်တော့ အခြေခံ တော်တော် ရနေပြီ။ ဆရာသမားနဲ့ စနစ်တကျ သင်ခဲ့တာထက် ဆရာဦးဘကြည် ပုံတွေကူးဆွဲခဲ့တာက စတာပဲ။ နောက်ကြိုဗဟုံးပုံတွေ ကူးဆွဲခဲ့တယ်။ ကူးရင်းက ကိုယ်ပိုင်ဟန်လေးတွေ မိလာတာပါ။ ကာတွန်းကိုတော့ တော်တော်ကိုနိုင်တယ်။ တစ်နေ့တစ်နေ့ကိုဆွဲတာ ပုံပေါင်း နည်းတာမှ မဟုတ်တာ၊ မနည်းဘူး။ ဒါပေမယ့် RIT ရောက်တော့ ကျွန်တော့်မှာ တစ်ခုရှိတာက ပညာတစ်ခုကိုလေ့လာရင် တိတိကျကျ သီအိုရီကျကျ လုပ်ချင်တဲ့ စိတ်ကတော့ ရှိနေတယ်။ စက်မှုတက္ကသိုလ်ရောက်တော့ စနစ်တကျ သင်ယူခွင့်နဲ့ လေ့ကျင့်ခွင့်ကရတော့ တစ်နှစ် တစ်နှစ်ကပ်ဖို့ မဟုတ်ဘဲ အပျင်းပြေလေ့ကျင့်ရင်း ဆွဲတာကိုစုထားရင် ထင်းရှူးသေတ္တာ တစ်လုံးလောက်ရတယ်။ သူငယ်ချင်းတွေဘာတွေလည်း ပုံတောင်းရင် ပေးတာပါပဲ။ နောက်ပိုင်းတော့ တောင်းသွားတဲ့ပုံတချို့က အိမ်သာတွေ ဘာတွေမှာ နောက်ပြောင်ပြီး ကပ်ကြတာတွေ ဘာတွေ တွေ့တော့ စိတ်မချမ်းသာဘဲ မီးရှို့တယ်။ မပေးတော့ဘူး။ ပြောချင်တာက ကူးဆွဲခဲ့တယ်။ RIT ရောက်တော့ ဦးခင်မောင်ဖုတ်တို့ ဦးအောင်မြင့်တို့ကလည်း ကာတွန်းသင်တန်းတော့ ပေးတယ်။ ကာလမကြာလိုက်ဘူး၊ ကျွန်တော်ပဲ အတွင်းရေးမှူးလုပ်ပြီး ကမကထလုပ်ခဲ့တာတွေ ရှိခဲ့တယ်။

ကျွန်တော့် အကျင့်တစ်ခုက မသိရင် တအားသွားသွားမေးတာ။ မေးတာစမ်းတာကလည်း လူမှာဖြည့်ဆည်းခြင်း တစ်မျိုးပဲ၊ သင်ယူခြင်း တစ်မျိုးပဲ၊ ဒါအရေးကြီးတယ်။ မေးတော့ သိတာ ကိုယ့်အတွက်ပဲ။ ဒါကြောင့် ကာတွန်းဆရာတွေဖြစ်တဲ့ ကိုဌေးကြည်တို့၊ ကိုဝဏ္ဏတို့၊ ကိုမြေဇာတို့နဲ့ ကာတွန်းဟောပြောပွဲတွေ ခဏခဏလုပ်ပါတယ်။ သူတို့ဟောတာတွေကလည်း ဗဟုသုတရတယ်။ ကျွန်တော်က ဘာအမြတ် ရသလဲဆိုတော့ သူတို့အိမ်တွေကို ဟောပြောပွဲဖိတ်ရင်း ရောက်တာ တောင် ဘာမင်သုံးသလဲ ဘာစက္ကူသုံးသလဲ ဘာစာအုပ်တွေ လေ့လာ

သလဲ နောက်ဆုံး မမေးသင့် မမေးထိုက်ဘူးလို့ ပြောလို့ရတဲ့ဟာတွေက အစ အကုန်မေးခဲ့တာ။ ခဲလျာတာကအစမေးလို့ ပညာတွေ ရခဲ့တာ ရှိတယ်။ ပုံကောင်းတစ်ပုံရဖို့ ပျက်ထားတဲ့ ပုံတွေယူလာပြီး ခုထိ သိမ်းထားတာတောင်ရှိတယ်။ တောင်းပြီး စုထားတာ။

နိုင်ငံရပ်ခြားက စာအုပ်တွေတော့ မဖတ်ဖြစ်သေးဘူး။ Final year မှာ ကျောင်းလုံးဝမတက်ဘဲနဲ့ တစ်နှစ်လုံးက ကာတွန်းဦးသော်က ဆီမှာ သွားနေတယ်။ သွားနေတဲ့နှစ်ကတော့ ဆရာဦးသော်ကကို ကျွန်တော် တပည့်သွားခံတယ်။ ဆရာက ကျွန်တော်ပုံတွေကိုကြည့် ပြီးတော့ ခင်ဗျားက တတ်ပြီးသားပဲ။ သင်စရာမလိုဘူးတဲ့။ ဆရာ ဦးသော်ကက တအားအောင်မြင်နေတဲ့ အချိန်ပေါ့။ သူက တစ်နေ့ကုန် ဆွဲနေတာကို ကျွန်တော်သွားကြည့်တာပဲ။ ပက်လက်ကုလားထိုင်လေးနဲ့ ဆွဲနေတာ သူက ကုလားထိုင်တစ်လုံး။ ကိုယ်က ကုလားထိုင်တစ်လုံးနဲ့ ဆေးလိပ်စည်း တစ်စည်း အလယ်ချထားပြီး လုပ်နေတာပဲ။ ကျွန်တော် က ငိုက်လိုက်၊ ထကြည့်လိုက်၊ ထမင်းဝင်စားလိုက်ပေါ့လေ လုပ်ခဲ့တယ်။ နောင်မှာ နိုင်ငံခြားစာအုပ်တွေဖတ်တော့ ခဲယူပုံစနစ်က စနစ်တကျ အံဝင်နေတာ တွေ့ရတယ်။

Final year မှာကို မြင့်မောင်ကျော်ကလည်း ကျွန်တော် အောက် ထပ်မှာ ရုပ်ပြရေးနေတဲ့ကာလဆိုတော့ သွားဆက်မိပြီး ပေဖူးလွှာမှာ ကျွန်တော် ကာတွန်းတွေ စပါနေပြီ။ လူတစ်ယောက် အောင်မြင်ဖို့က ခုရောက်နေတဲ့နေရာက ကျွန်တော် အကဲမြတ်လို့ရသလောက်က ကျွန်တော် ဘာတွေသလဲဆိုရင် ကျွန်တော်လို ကာတွန်းပညာကို ဝါသနာ နဲ့ ဆွဲနေခဲ့ရာက တော်တော်တန်တန် ဖြစ်လာခဲ့သူတွေ တက္ကသိုလ် ပေါင်းစုံမှာ ရှိခဲ့တာပါပဲ။ ကျွန်တော်တို့ကာလက ကျွန်တော်လို ဆွဲနေတဲ့ ကာတွန်းဆရာ ၅၀ လောက်ကို အရည်အချင်းရှိရှိ ပေါ်ပေါက်ခဲ့တာ ရှိတယ်။ တက္ကသိုလ်ပေါင်းစုံ ကာတွန်းပြပွဲလုပ်ဖို့ ကြိုးစားခဲ့တော့ တက္ကသိုလ်ပေါင်းစုံမှာ လူတော်တွေရှိနေတာ ကျွန်တော်တွေ့ခဲ့ရတယ်။ ဒါပေမယ့် ကာတွန်းလောကထဲကို ရောက်လာတာဟာ ရှိလှရင် တစ်ယောက် နှစ်ယောက်ပဲ ရှိတယ်။ ဒါဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကာတွန်း

ဆရာလို့ ပြဋ္ဌာန်းဖို့ခက်လို့လား။ ဒါမှမဟုတ် ကံကြောင့်ပဲပြောမလား။ ကျွန်တော် အယူအဆကတော့ လေ့ကျင့်မှုထက် ပြဋ္ဌာန်းမှုက အရေး ကြီးတယ် ထင်တာပဲ။ ၁၉၈၁ တစ်နှစ်လုံးမှာ ကျောင်းတက်ချိန် နာရီဝက် ပဲ ရှိခဲ့တယ်။ မိနစ် ၃၀ ပဲ တက်ခဲ့တာ သူငယ်တန်းကစာသင်လာတာ Final ရောက်မှ ကျဘူးတယ်ဆိုတာ ခံစားလို့ရအောင် အကျခံတာလည်း ပါပါတယ်။ စာမေးပွဲ မကျဖူးတော့ Final မှာ ကျခံလိုက်တယ်။ ၅ မှာ ဘွဲ့ရတယ်။ ကျွန်တော် Thesis က ဆန်စက်ယူတာဆိုတော့ ပေါင်းတည် တန် ၁၀၀ ဆန်စက်မှာပဲ Work charge (လုပ်ငန်းပြ) နဲ့ အလုပ်ရတယ်။

အဲဒီတုန်းက PSC က အလုပ်ခေါ်တာ မဟုတ်ဘူး။ ကုန်သွယ် လယ်ယာက လုပ်ရကိုင်ရတာကောင်းတယ်။ အဲဒီမှာ အင်ဂျင်နီယာယာဉ်နဲ့ အတော်ပဲဖြစ်သွားတယ်။ ဒါပေမယ့် ဆန်စက်ဆိုတာက စပါးကို အခွံခွာ ပြီး ဖြူအောင် ဖွပ်တဲ့စက်ပဲ။ အင်ဂျင်နီယာ အတတ်ပညာကြီးကြီးမားမား တော့ ပါတာမဟုတ်ဘူး။ ဒါနဲ့ အင်ဂျင်နီယာ လုပ်ငန်းများများ ပါတဲ့ Psc ကခေါ်တဲ့ က. စ. လ (အကြီးစားစက်မှု)ကို ရောက်သွားတယ်။ အဲဒီကမှ မော်တော်ကားဌာနကို ကျွန်တော်စိတ်ဝင်စားတယ်။ ကျွန်တော် ရောက်သွားတဲ့နေရာက အင်ဂျင်တစ်ခုလုံး ကိုင်တွယ်ရတဲ့နေရာ ဖြစ်နေ တယ်။ ကျွန်တော်ပိုးနဲ့ ကွက်တိဖြစ်သွားတော့ အင်ဂျင်နီယာ စာအုပ်တွေ ရှာဖတ်တယ်။ ကာတွန်းကတော့ လွတ်မသွားဘူး။ အဲဒီတုန်းက တစ်ယောက်တည်းနေပြီး အေးအေးဆေးဆေး တွေးပြီးရေးရတာ။ ကျွန်တော် အခန်းထဲမှာ ကျွန်တော်တစ်ယောက်တည်း တွေးနေရုံပဲ။ ကျွန်တော် ကာတွန်းဆွဲမှန်း ကျွန်တော်အလုပ်သမားတွေတောင် မသိဘူး။ ခုတစ်နှစ်၊ နှစ်နှစ်မှ သိကြတာ။ အဲသလောက်ကို သိုသိုသိပ်သိပ် နေခဲ့တာ ပါ။ မဂ္ဂဇင်းမှာတော့ မဟေသီ၊ ချယ်ရီ၊ ပေဖူးလွှာတို့က ပင်တိုင် သဘောမျိုး ပေးခဲ့တယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော် မရေးနိုင်ခဲ့ဘူး။ ဒါပေ မယ့် ကျွန်တော်ရောက်နေတဲ့နေရာက မဂ္ဂဇင်းထွက်လို့ ထွက်မှန်းမသိရ တဲ့နေရာ စာတိုက်မရှိတဲ့နေရာ၊ သတင်းစာက တစ်ပတ်မှ တစ်ခါ ဖတ်ရတဲ့နေရာ ဖြစ်နေတယ်။ ပုံဆွဲပြီးလို့ ပို့ရင်လည်း စာတိုက်ရို့တဲ့ဌာကို

တပည့်တစ်ယောက် လွတ်နေရတယ်။ ပါရင်လည်း ပါမှန်းမသိရဘူး။ အဲဒီကာလတုန်းက အရေအတွက် ကျဲသွားတယ်။ သည်လိုနဲ့ ၁၉၈၈ မှာ အလုပ်ကအနားယူပါဆိုပြီး ခွင့်ပြုလိုက်တော့ ထွက်လာခဲ့တယ်။ ၁၉၈၉ ဇန်နဝါရီလမှာ အနားယူခိုင်းလိုက်တာ။

နောက်တော့ မန္တလေးပြောင်းလာတာပဲ ဆိုပါတော့ခင်ဗျာ။ ဘဝက ခုမှစတော့တာပေါ့လေ။ ကျွန်တော်က အင်ဂျင်နီယာ ဘွဲ့ရလူငယ် တစ်ယောက်၊ တစ်ဖက်ကအောင်မြင်နေတဲ့ ကာတွန်းဆရာ။ ဘာနဲ့ဆက်သွားမလဲဆိုတဲ့ **Critical point** ကို ကျွန်တော်ရောက်နေပြီ။ ကျွန်တော် ဘာကိုလုပ်မလဲ ဘာကိုရွေးမလဲ။ ဆုံးဖြတ်ရတဲ့ ကာလတွေပေါ့။ ဒါပေမယ့် ရှင်းရှင်းပြောရရင် ကျွန်တော်မှာ အဲဒီအချိန်က ဆုံးဖြတ်စရာ သိပ်ရှိတာ မဟုတ်ဘူး။ လူတစ်ယောက်ဟာ အလုပ်တစ်ခုထဲလုပ်တာ သိပ် မကြိုက်ဘူး။ လူတစ်ယောက်ဟာ ၂၄နာရီရှိတဲ့အထဲမှာ သူလုပ်ချင်တာ ရွေးလုပ်နိုင်နေရက်နဲ့ တစ်ခုတည်းလုပ်နေကြတာ ကျွန်တော်နားမလည်နိုင်ဘူး။ ချက်ကော့က ပြောတယ်၊ လူတစ်ယောက်ဟာ ဆရာဝန်လုပ်ရင်းနဲ့လည်း စာရေးနိုင်တာပဲတဲ့။ ဒါကိုသဘောကျတယ်။ ကျွန်တော် ကာတွန်းချည်းပဲ ထိုင်ရေးသွားမယ်ဆိုရင် တစ်နေ့ကုန် ထိုင်ပြီး ဆေးလိပ်လိပ်တာမျိုး ဖြစ်နေလိမ့်မယ်။ ကာတွန်းကဆွဲတာက နာရီဝက်ပဲ ကြာတာပါ။ ကျွန်တော်က သည်ကာတွန်းပေါ် ရိုက်ခတ်မှုအတွက် အချိန်အများကြီး ယူထားရတာလေ။ အဲသည်စိတ်ကို အမြဲတမ်း အာရုံထားတယ်။ ကာတွန်းကို **absorb** လုပ်ဖို့ ဘယ်ထောင့်က ကြည့်မလဲဆိုတာ ကြည့်နေတာ။ ဒါပေမယ့် ကာတွန်းကို ဘာအလုပ်မှမလုပ်ဘဲ ကာတွန်းတစ်ပုံဖြစ်အောင် လိုက်ရှာနေတာမျိုးတော့ မလုပ်ချင်ဘူး။ ကျွန်တော် ရည်ရွယ်ထားတဲ့ အလုပ်တစ်ခုကို လူတွေအားလုံးနဲ့အတူ ပါဝင်ချင်၊ လုပ်ချင်နေတာပဲ ရှိတယ်။ ကျွန်တော်အရင်က အတွေးအခေါ်ဆိုရင် လူတွေလိုပဲ ရုန်းကန်ချင်တယ်။ လူအများစုကို ကိုယ်စားပြုတဲ့ အတွေးအခေါ်တွေရဖို့ လူအများစုနဲ့အတူနေမှရမယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်ယုံတယ်။ တချို့လူတွေမှာ အနုပညာသည်တစ်ယောက်ရဲ့ သီးခြားပုံစံမျိုးဆိုတာ

ရှိတတ်တယ်လေ။ အဲသလိုနေရင် တကယ့်လူတွေရဲ့ **Style** (ဟန်)တွေ **inner sense** (အတွင်းသဘော အာရုံခံစားမှု) တွေ မရဘူးလို့ ကျွန်တော် တွေးခဲ့ဖူးတယ်။ ကျွန်တော်ပြောချင်တာက ကာတွန်းဆရာလုပ်လို့ အင်ဂျင်နီယာအလုပ်ကို စွန့်ဖို့ဆိုတာ ကျွန်တော်မှာမရှိဘူး။ အင်ဂျင်နီယာလုပ်ဖို့ အခွင့်အလမ်းမသာသေးလို့ မလုပ်တာမျိုးဘဲရှိတယ်။ တစ်ခုတော့ရှိတယ်။ အတွေ့အကြုံရှိတဲ့ အင်ဂျင်နီယာတစ်ယောက် ဖြစ်ပြီးကာမှ စလုံးရေးစတွေ မလုပ်ချင်ဘူး။ **Set up** (အခြေကျ) ပြီးသား အလုပ်ကိုပဲ လုပ်ချင်တာပဲရှိတယ်။ လခစားသဘော ပုံစံကို ပြန်မသွားချင်တော့ဘူး။ အခုနေ အင်ဂျင်နီယာအလုပ် လာလုပ်ပါဆိုရင်တော့လည်း မလုပ်ဖြစ်ဖို့ များနေတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ကာတွန်းနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော် စိတ်ကူးတွေက သည်တစ်ခုထဲလုပ်တာတောင် သက်တမ်းပြည့်တာတောင် ပြီးပါ့မလားတွေးနေရပြီ။ ကျွန်တော် လုပ်ချင်တာတွေ များနေပြီလေ။

ကာတွန်းက ဝါသနာပါပါနဲ့ ငယ်ငယ်ကရေးတယ်။ စက်မှု တက္ကသိုလ်မှာလည်း ကာတွန်းကို ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်ရေးတယ်။ ဒါပေမယ့် ခုတော့ ပိုလုပ်ဖြစ်နေတယ်။ ဘယ်လောက်ထိ ပိုလုပ်ဖြစ်နေသလဲဆိုရင် ကျွန်တော် ဟိုတုန်းက လက်ဖက်ရည်ကို ၆ခွက် ၇ ခွက်လောက် သောက်ဖြစ်တယ်။ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ထိုင်တဲ့အချိန်က တစ်နေ့တာမှာ တော်တော်သုံးလိုက်ရတဲ့ အချိန်တွေဖြစ်ခဲ့တယ်။ အဲသည် သုံးတဲ့အချိန် တိုင်းဟာ ကာတွန်းကြောင်းနဲ့ပြီးနေတာ ကာတွန်းကိစ္စကိုပဲ ပြောနေတာ၊ ကာတွန်းနဲ့ပဲနေနေတာ။ လူတစ်ယောက်မှာ ကာတွန်းနဲ့ပတ်သက်တဲ့ စာအုပ်ရှိတယ်ဆိုရင် ရောက်အောင်သွားတယ်။ အဲသလောက် **Crazy** ဖြစ်တယ်။ မငှားနိုင်ဘူးဆိုရင် ထမင်းငတ်ခံပြီး ဖင်မြဲမြဲတစ်နေ့ကုန် ထိုင်ဖတ်တယ်။ ကာတွန်းနဲ့ပတ်သက်ရင် နေ့မအိပ် ညမအိပ်တွေ အများကြီးပဲ။ အဲဒါဟာ ငါကာတွန်းဆရာတစ်ယောက် ဖြစ်ရမယ်ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်တော့ မဟုတ်ဘူး။ ကျွန်တော် **Forest Gump** ကြည့်တော့ သည်ကောင်က **IQ** နဲ့တစ်နေ့တာ သူစွဲမိစွဲရာ စွဲလန်းနေတာ ဒါပဲ။

အဲဒါရည်ရွယ်ချက် မဟုတ်ဘူး။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော် စွဲစွဲလန်းလန်း လုပ်မိနေတာတော့ရှိတယ်။

နောက်မျိုးဆက်သစ်တွေကို ကျွန်တော်ပြောချင်တာက ကျွန်တော့် ရှေ့က လူတွေအကြောင်း ကျွန်တော်သိပ်မသိဘူး။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော် က အရူးအမူးဖြစ်ခဲ့တာတွေ များခဲ့တော့ နောက်လူငယ်တွေ အရူးအမူး ဖြစ်တာ နည်းသေးတယ်လို့ထင်တယ်။ အားကြီးမာန်တက် မက်မက် စက်စက် သိပ်မရှိလှတာ တွေနေရတယ်။ ဒါ ကျွန်တော် ချစ်ခင်စွာ ရိုးရိုးသားသား ပြောတာပါ။ ဒါကို တွေ့တယ်။

ကျွန်တော် အခုတော့ ကာတွန်းဆရာအဖြစ် လူတွေက လက်ခံ လာခဲ့ပြီ ဆိုကြပါစို့။ ကျွန်တော် လုပ်နေတဲ့ main Theme (ပင်မဦးတည်ချက်)ကဘာလဲ။ ကျွန်တော်စိတ်ထဲမှာ လောကထဲက ကမောက်ကမတွေကို ပြောချင်တာပဲ။ ကမောက်ကမတိုင်းက မွန်းကျပ် တယ်လို့ ထင်တယ်။ အားလုံးကောင်းစေချင်တဲ့ စေတနာက ကျွန်တော် အဖြစ်ချင်ဆုံး စေတနာပဲ။ သည် Theme နဲ့ ကျွန်တော် ကာတွန်းရေးနေ တာပါ။ ဒါဖြင့် ငွေကြေးကကော money is happiness ဆိုတဲ့ အယူအဆကို ကျွန်တော်ကြိုက်တယ်။ ကြိုက်ပါတယ်ဆိုတာက ဆရာ ကိုသော်က ပြောဖူးတဲ့ စကားလေးပါပဲ။ ကျွန်တော်မှတ်ထားတာ ငွေဆိုတာ အရာရာကိုတော့ ရှင်းလို့မရဘူးတဲ့။ ဒါပေမယ့် အဲဒီငွေနဲ့ ရှင်းလို့ရတဲ့အရာကို ငွေနဲ့ရှင်းလိုက်တော့ မိမိရဲ့ကျန်တဲ့စိတ်အား ခွန်အား တွေ ကျန်တဲ့အရာတွေကို အပြည့်အဝ အသုံးချလို့ရတယ်တဲ့။ ငွေနဲ့ ရှင်းလို့မရတဲ့ မေတ္တာ၊ စေတနာ၊ အနုပညာ ကြိုးစားအားထုတ်မှုတွေကို ငွေနဲ့မရှင်းဘူး။ ဒါပေမယ့် ငွေနဲ့မရှင်းလို့ရတဲ့အရာတွေကို ငွေနဲ့ရှင်းလိုက် တော့ ကျွန်တော့်အတွက် အချိန်တွေ၊ စိတ်ဓာတ်တွေ ပိုရတယ်။ ဘာပြုလို့လဲဆိုတော့ ကျွန်တော်ဆိုရင် ကိုယ်လုပ်ချင်တာ ၁၀% လောက်ပဲ လုပ်နိုင်ပြီး ကျန်တဲ့ ၉၀% က ပေးဆပ်လိုက်ရတာပဲ။ ငွေမပြည့်စုံမှု ကြောင့် ကျွန်တော်ရဲ့စိတ်ကို ပေးဆပ်နေရတာပဲ။ ဒါကြောင့် money is happiness ဆိုတာကို ကျွန်တော်က money ကို အနုပညာအတွက် အသုံးချပြီး happiness ကို ရယူချင်တာပါ။

တချို့က လူငယ်တွေကို ဝီရိယနည်းတယ်လို့ ပြောကြတယ်။ ဝီရိယကတော့ ကျွန်တော်လည်း ခပ်ပျင်းပျင်းထဲကလူဆိုတော့ ဝီရိယ တော့ နည်းတာပဲ။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်ဝီရိယလို့ မပြောချင်ဘူး။ Crazy ကို ဖြစ်မှ ပညာရပ်တစ်ခုခုမှာ အရူးအမူးဖြစ်မှ ကောင်းတယ်။ ဆိုပါတော့ ကာတွန်းပဲပြောရင် ပိုက်ဆံရတာချည်း လုပ်နေလို့မရဘူး။ ပိုက်ဆံမရတဲ့ လေ့လာဆည်းပူးဖို့ အချိန်ပေးရတာတွေလည်း ရှိရမယ်။ နံပါတ် (၁) သိဖို့လိုတာက ရင်ထဲစွဲနေဖို့က ငါမပြည့်ဝသေးဘူးဆိုတာ ခံယူထားဖို့လိုတာကို မေ့နေကြတယ်။ မိမိကိုယ်ကို တအားဖြည့်ဆည်း နေတာမျိုးကို ဖြစ်နေရမှာပါ။ ဘယ်နေရာကဖြစ်ဖြစ် တစ်စက်ရရ နှစ်စက်ရရ စုမိမှကောင်းမယ်ဆိုတာမျိုးကို ဖြစ်နေဖို့လိုတယ်။ ဒါတောင် ကိုယ်က ပါရမီကြီးပါမှ ပေးတဲ့လူက ပေးတာကို အတန်အသင့်ပဲ ရနိုင်တာကိုး။ ပညာကို အမြဲတမ်းငတ်နေရမယ်။

ပါရမီလို့ ကျွန်တော်သုံးလိုက်တယ်။ ပါရမီဆိုတာကတော့ ရာခိုင်နှုန်း အများကြီးလိုတယ်။ ပါရမီကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များကျတော့ အများကြီး လေ့လာဆည်းပူးခဲ့တာ မဟုတ်ဘဲနဲ့ကိုပဲ သူတစ်ပါးလောက် အားမထုတ်ရဘဲ တော်နေတာတွေရှိတယ်။ တွေးတာမှာလည်း စတွေးမိ တာက ကျွန်တော်တို့ အထပ်ထပ် အပင်ပန်းခံတွေးတာထက် ပိုကောင်း နေတာမျိုးတွေ တွေ့ဖူးတယ်။ တစ်ခါပြန်တွေးရင် ပါရမီတော့ရှိပါရဲ့ အချောသတ်တဲ့ လုံ့လဝီရိယ နည်းရင်တော့လည်း ရလာဒ်ကောင်း ရဖို့ ခက်ပါတယ်။ ကိုယ်ဖန်တီးတဲ့ အနုပညာကောင်းအောင် ပါရမီရှိရင် တော့လည်း ကောင်းတာပေါ့လေ။

လူတစ်ယောက်မှာ အောင်မြင်ဖို့အတွက် ဘာတွေလိုသလဲ။ အောင်မြင်ဖို့အတွက် ဘယ်ဟာကို အောင်မြင်တာလဲဆိုတာ အရေး ကြီးတယ်။ ဖြစ်ချင်နေတဲ့စိတ်က ရှိနှင့်ရမယ်လို့လည်း ထင်တယ်။ ငါ ဒီဟာလေးတစ်ခုကို ဖြစ်ချင်တယ်ဆိုတာနဲ့ ပြည့်စုံနိုင်သမျှ ပြည့်စုံ အောင် အထပ်ထပ် ဖြည့်ဆီးမှုဟာ လိုတယ်။ လှေခါးတစ်ထစ် တက် တိုင်း ထပ်ထပ်ပိုပြီး မြင်မြင်လာသလိုပဲ။ မြင်သမျှလှေခါးထစ် တက်

အောင်မောင်

တက်နေဖို့ လိုတယ်။ ပြီးတော့ စာဖတ်ဖို့ သိပ်လိုတယ်။ ဘာလုပ်လုပ် စာဖတ်မှ၊ စာမဖတ်တဲ့လူက စီးပွားရေးတွေဖယ်ထား၊ အိမ်ထောင်မှုကိစ္စ၊ သားသမီး ဆိုဆုံးမတာကအစ လူမှုရေးကိစ္စတွေမှာ တုံ့ပြန်တာကအစ စာဖတ်တဲ့လူနဲ့ မတူတော့ဘူး။ စာမဖတ်ရင် အားနည်းနေမှာပဲ။ စာမဖတ်တဲ့လူရဲ့ အတွေးအခေါ်က ကျဉ်းမြောင်းနေတတ်တယ်။ အားနည်းနေတတ်တယ်။ အနုပညာသမားတွေမှာတော့ စာမဖတ်ရင် ပိုဆိုးတယ်။ စာဖတ်သူလောကမှာ ကိုယ်ကမတွေးခေါ်တတ်ရင် သူ့ရဲ့ အနုပညာက ဘယ်မှာ အားရှိတော့မှာလဲ။ လူငယ်တွေဟာ စာအများကြီးဖတ်၊ အများကြီးတွေးတာမျိုး လုပ်စေချင်တယ်။ ဘာသာရေးနဲ့ ပတ်သက်လို့ Artist (အနုပညာရှင်) တစ်ယောက်အနေနဲ့ ကျွန်တော် လုပ်ချင်တာ။ တရားစခန်းတွေ ခဏတဖြုတ်ဝင်ဖူးတာပဲရှိတယ်။ ဘာမှတော့ သေချာမလုပ်နိုင်သေးဘူး။ တွေးထားတဲ့ လမ်းကြောင်းလေးတော့ရှိတယ်။ ဘာသာရေးကို အဓိက ကျွန်တော်ခံယူထားတာ ပညာရပ်နဲ့ပြောရင် အမြင့်ဆုံး ပညာရပ်ပဲ။ အမြင့်ဆုံးပညာရပ်မှာ အတော်ဆုံး IQ ရှိတဲ့လူတွေက တရားကိုတွေ့မယ်။ ဆိုလိုတာက အတော်ဆုံးနဲ့ အပြင်းထန်ဆုံး ကြိုးစားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ တရားတော်ရဲ့ အေးငြိမ်းမှုကို ရရှိလိမ့်မယ်။ တရားထိုင်တာချည်း မဟုတ်ဘူး။ စဉ်းစားချင့်ချိန် တွေးခေါ်တာတွေ ပါတာကိုး။ ဗုဒ္ဓဘာသာတစ်ယောက်က မိဘကမ္မေးလာလို့ ဖြစ်လာရတာထက် ဗုဒ္ဓဘာသာရဲ့အနှစ်သာရကို လက်တွေ့ကျင့်ကြံအားထုတ်မှုက တစ်ဆင့် သိချင်လာတယ်။ ပြဿနာဖြေရှင်းတာနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဖြစ်တဲ့အဖြစ်အပျက်တိုင်းမှာ ကျွန်တော်အားနည်းချက်ကိုပဲ အမြဲတွေးတယ်။ Family life (မိသားစုဘဝ)မှာဆိုရင် ကျွန်တော် ပုံရေးနေတယ်။ ဒါကလည်း သူတို့စားဖို့လုပ်နေတာ၊ အဲဒီအချိန်မှာ သားသမီးက တောင်းဆိုနေတယ်ဆိုရင် ကျွန်တော် စိတ်မဆိုးဘူး။ အလုပ်ပျက်ရလေခြင်းလို့ သဘောမထားဘူး။ ကျွန်တော်ဇနီးက ကျွန်တော်အယူအဆနဲ့ မတူတဲ့မှားယွင်းတဲ့ စကားတွေ ပြောနေတယ်ဆိုပါတော့။ ကျွန်တော် ဘာသွားတွေးသလဲဆိုရင် ကျွန်တော်အတွေးအခေါ်မျိုး သူတို့ကိုပေးဖို့

ငါအချိန်နည်းခဲ့တာကိုးလို့ တွေးတယ်။ ကျွန်တော်ပဲ ခွင့်လွှတ်တဲ့နည်းပဲ သုံးလိုက်တယ်။ ကိုယ်အားနည်းတာကို အပြစ်မြင်ပြီး ဖြေလိုက်တဲ့နည်းပဲ ဘယ်ကိစ္စမဆို ဘယ်ဒုက္ခမဆို အချိန်တန်ရင်တော့ ပြီးသွားတာဆိုပေမယ့် ဇနီးက စိတ်ဆိုးနေရင် ကျွန်တော် ပြောတယ်။ တစ်သက်လုံး စိတ်ဆိုးမှာ ဆိုရင် ဆိုးပါ။ တော်တော်ကြာ စိတ်ဆိုးပြေမှာဆိုရင် အလုပ်ရှုပ်လွန်းလို့ပါလို့ ပြောလိုက်တယ်။ ဆိုလိုတာက ပြဿနာက တစ်သက်လုံး နာကျည်းနေရမယ့်ကိစ္စလား စဉ်းစားခိုင်း လိုက်တာပါ။ ကျွန်တော်မှာ အချိန်မလောက်ပေမယ့် ကလေးတွေအတွက်တော့ အချိန်ပေးတာမျိုး လုပ်ပါတယ်။ ပေးဖို့ဝတ္တရားလည်း ရှိတယ်။

ပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးမှာတော့ ဘယ်သူနဲ့မဆို ကျွန်တော် ပေါင်းသင်းနေတယ်။ ပေါင်းသင်းလို့လည်း ရပါတယ်။ ဘယ်သူက ကျွန်တော်နဲ့ အတွေးအခေါ်တူတယ်၊ မတူဘူး ကျွန်တော် မသိဘူး။ သည်တော့ တူတဲ့လူနဲ့တွေ့ရင် အားရပါးရရှိသလောက် မတူတဲ့ လူနဲ့ တွေ့ရင်လည်း မတူရကောင်းလား စိတ်မပျက်ပါဘူး။ ဆိုပါတော့ စာရေးနေကြတဲ့အထဲမှာ အယူအဆ အတွေးအခေါ် ဘယ်လိုမှ မတူတဲ့ လူတချို့ ရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် သူတို့ကိုလည်း ပေါင်းနေရတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လည်းဆိုတော့ ကျွန်တော်ပတ်ဝန်းကျင်မှာ စာလုံးဝမရေးတဲ့ လူတွေတောင် ရှိသေးတာကိုး။ သည်တော့ အယူအဆမတူရင်တောင် လူတစ်ယောက်အနေနဲ့ ပေါင်းလိုက်ရင် ပြီးတာပဲ မဟုတ်လား။ အတွေးအခေါ်ဆိုတာ ကိုယ့်ဟာကိုယ်တောင် ရန်ဖြစ်နေရတာ မဟုတ်လား။

ရှေ့လုပ်ငန်းအတွက် ကျွန်တော်လုပ်ထားတာတွေရှိတယ်။ ၁၉၉၀ လောက်ကတည်းက Animation (ကာတွန်းရုပ်ရှင်) နဲ့ ပတ်သက်လို့ တစ်ပိုင်းရရ တစ်စိတ်ရရ ကျွန်တော်ရှာတယ်။ စုတယ်၊ ဖတ်တယ်၊ လေ့လာတယ်။ ရသမျှလည်း Photo copy (မိတ္တူ) ကူးပြီး ဖတ်နေပါတယ်။ ရှိတဲ့နေရာထိ လိုက်တယ်။ စာအုပ်တစ်အုပ်မှာ ဘာသွားတွေ သလဲဆိုတော့ တစ်ယောက်ကောင်းမလုပ်ပါနဲ့၊ ဒါ တစ်ဦး တစ်ယောက်ကောင်း လုပ်လို့ရတာ မဟုတ်ဘူးတဲ့ဖတ်ဖူးတယ်။ ကျွန်တော်

က မြန်မာပြည်ရှိ စရိုက်သဘာဝနဲ့ ကိုက်တယ်ဆိုပါတော့ ပုဆိုးဝတ်ရင်း ဖြစ်သွားတာမျိုးကအစ လေ့လာပြီး သေသေချာချာကို မြန်မာစရိုက်နဲ့ ကိုက်တာမျိုးတွေကို လုပ်ဖို့စိတ်ကူးထားပါတယ်။ အချိန်ကာလရော ဘာရောမှာ အဆင့်မီမီ မြင့်မြင့်မားမား လုပ်ချင်တယ်။ အဲဒီမှာ ဘာတွေ ရမလဲ၊ သေချာတာက အဲဒါတွေလုပ်နေလို့ ပိုက်ဆံမရဘူး။ ပိုက်ဆံရမယ့် ဟာတွေ လွှတ်ထားလို့လည်း ပိုက်ဆံဝင်မှာမဟုတ်ဘူး။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တော့ လုပ်ရမယ်လို့ ပိုင်းဖြတ်ထားတယ်။ သူများကိုတော့ ကျွန်တော် ဖြားယောင်းမှာ မဟုတ်ဘူး။ ပိုက်ဆံဘယ်ကမှ မရတဲ့ဟာကို သူများလည်း လုပ်ပါပြောမှာမဟုတ်ဘူး။ ကျွန်တော်လုပ်မယ်၊ လူဆိုတာ ကောင်းမြတ်တဲ့ ကိစ္စတိုင်းကို ကိုယ်အနာခံရင်းက လူ့လောကထဲ ထားရင် ခဲ့တာချည်းပဲ မဟုတ်လား။ လူငယ်တွေ အားလုံးမှာ သည်စိတ်ထားမျိုး ရှိစေချင်တယ်။ ကျွန်တော့် ရည်ရွယ်ချက်ထဲမှာ မြင့်မားတဲ့အနုပညာတွေ စိမ့်ထွက်နိုင်ဖို့အတွက် အတတ်ပညာ၊ နည်းနာ၊ စိတ်နေစိတ်ထားတွေနဲ့ သွားရမယ်။ အခုက ဖန်တီးနေရတဲ့ အနုပညာ Subject matter နဲ့သွားနေတဲ့ အနုပညာဟာ ပင်ပန်းတယ်။

လူငယ်တွေ အားလုံးလည်း အဲသလို စီးဆင်းနေတဲ့ အနုပညာမျိုး တွေနဲ့ လူ့လောက ကောင်းကျိုးတွေ ဖြည့်ဆည်းစေချင်တာပဲ။ နောက်ကျ ရင်လည်း Phone ဆက် တောင်းပန်တာမျိုး စာရွေးတစ်ကြောင်း နှစ်ကြောင်းနဲ့ခွင့်ပန်တာမျိုး လေ့ကျင့်ပေးထားတယ်။ မလာနိုင်ရင်လည်း အကြောင်းပြချက် ရှိရမယ်။ အချိန်ကို လေးစားပြုရင်းက စည်းကမ်းနဲ့ အရှိအသေပေးမှုကိုပါ တွဲသင်ပေးတဲ့ သဘောပဲ။ ကျွန်တော် ဒါကို တော်တော် Prive (အားစိုက်) လုပ်နေတယ်။ အချိန်လေးစားတဲ့ လူငယ်တွေများလေ အနာဂတ်ဟာ အကျိုးရှိလေပဲ။

၉၂၀-၀၅၉၁
အောင်

အောင်မောင်

လှသောတဝကိုထုဆစ်သူများ / အောင်မောင်

။ -- ရန်ကုန် ။ တူဒေးစာအုပ်တိုက် ၊ ၁၉၉၆ ။

၂၆၈ စာ ၊ ၁၄ စင်တီ ။

၁။ အတ္ထုပ္ပတ္တိ - မြန်မာ